

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 12:22:20)

Poštovane kolege,

Otvaram Treću, posebnu sjednicu Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Kao što znate, dnevni red sjednice je *Premijerski sat i poslanička pitanja*.

Pozdravljam predsjednika Vlade i članove njegovog kabineta.

Prvi dio sjednice je posvećen Premijerskom satu u okviru kojeg pitanja premijeru postavljaju predsjednici klubova poslanika, odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika.

Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili poslanici: Danijel Živković, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore, Andrija Mandić, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratskog fronta, Raško Konjević, predsjednik Kluba poslanika Socijaldemokratske partije Crne Gore, Adrijan Vuksanović, predsjednik Kluba poslanika Bošnjačke stranke, Koalicije Albanci odlučno, Forca, DUA, Albanska alternativa, Hrvatske građanske inicijative, Danijela Pavićević, predsjednica Kluba poslanika SNP-Demos, Boris Mugoša, predsjednik Kluba poslanika Socijaldemokrata Crne Gore i Liberalne partije Crne Gore.

Pitanje je takođe bio postavio i Janko Vučinić ispred Posebnog kluba poslanika. Na žalost, vi znate, održali ste komemorativnu sjednicu povodom smrti našeg kolege, a Poseban poslanički klub je rekao da oni onda neće postaviti to pitanje.

Prelazimo na postavljanje pitanja.

Ima riječ poslanik Danijel Živković.

Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (30.10.19 12:23:54)

Hvala, poštovani predsjedniče Brajoviću.

Uvaženi predsjedniče Vlade gospodine Markoviću,

Poštovani ministri, predstavnici ministarstava, kolegice i kolege, uvaženi građani,

Ja sam u skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, uvaženom predsjedniku Vlade gospodinu Markoviću, postavio pitanje koje se odnosi na to:

Kada se mogu očekivati prvi benefiti, odnosno rezultati najavljenih investicija i projekata koji se realizuju na teritoriji Opštine Pljevlja, a odnose se na polje energetike i zaštite životne sredine?

Svi znamo da je pitanje životne sredine u Pljevljima jedno od najkompleksnijih i najizazovnijih. Ono zahtijeva punu sinhronizovanu aktivnost kako Vlade Crne Gore tako i Opštine Pljevlja u saradnji sa velikim privrednim subjektima, konkretno Elektroprivredom Crne Gore, kako bi se ovi problemi i dugoročno riješili.

Na ovu temu je rađeno više studija, različitih strategija koje su imale za cilj da detektuju ko su zagađivači u Opštini Pljevlja i da ponude određena rješenja u vidu kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih mjera kako bi se stanje o životnoj sredini u Pljevljima konačno i saniralo.

Takođe, svjedoci smo i da tokom zimskih mjeseci posebno je životna sredina u Pljevljima opterećana u oblasti aerozagađenja jer je vazduh opterećen različitim polutantima i shodno tome 139 sjednica Vlade je održana u Pljevljima, ona je bila ujedno i tematska i odluke koje su tu donešene imali su prevashodno značaj za život građana Pljevalja.

Podsjetiću veoma kratko zbog čega sam postavio ovo pitanje. Na toj sjednici dobili smo saglasnost na odluku o visini i načinu plaćanja naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine po osnovu koje će Opština Pljevlja prihodovati između dva i po i tri miliona novih prihoda koji će biti direktno usmjereni na pitanje zaštite životne sredine. Osim toga pitanje ekološke rekonstrukcije prvog bloka Termoelektrane koja treba da bude osnova za dalje rešavanje ovog dugoročnog problema aerozagađenja i izgradnju daljinskog grijanja, odnosno toplifikaciju u Pljevljima je jedno od veoma značajnih pitanja koje je zauzela kao tema na toj sjednici Vlade i naravno tu bih pomenuo posebno pitanje koje se odnosi na remedijaciju dvije crne ekološke tačke - odlagalište pepela i šljake "Maljevac" i jalovišta od "Šuplje Stijene" u Gradcu.

Pitanje sam prevashodno postavio zbog toga što je dobro da ukupna crnogorska javnost, a vjerujem i građani iz Pljevalja dobiju upravo sa adrese koja je od strane Vlade i prva istaknuta, a to

ste vi gospodine predsjedniče. Dakle, da nam saopštite šta nas konkretno očekuje u narednom periodu u pogledu realizacije ovih aktivnosti jer su najavljene investicije u iznosu od preko 100 miliona eura. S obzirom na to da nas očekuje veliki investicioni zamah i s obzirom na to da znamo da nije jednostavno realizovati sve ove projekte i da je potrebna sinhronizovana aktivnost, kao što sam rekao Opštine Pljevlja u saradnji sa Vladom Crne Gore, shodno vašem odgovoru biću slobodan da dam određeni komentar. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 12:27:10)

Hvala vam poslaniče Živkoviću.
Ima riječ, predsjednik Vlade, Duško Marković.
Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 12:27:20)

Uvaženi predsjedniče, poštovani potpredsjednici, generalni sekretare, uvaženi poslanici, Poslaniče Živkoviću, hvala vam na postavljenom pitanju.

Podsjetiću vas da smo odlukom sa 139 sjednice Vlade, održane prije desetak dana u Pljevljima, ušli u rešavanje, sistemsko rešavanje, i promišljen pristup otklanjanju posljedica, negativnih posledica, u prethodnim godinama. Zato u Pljevljima nijesmo govorili o planovima i namjenama tada već sa građanima podijelili zadovoljstvo prvih rezultata. Radi se, dakle, o suštinski novom sadržaju naše ekonomske politike. Pošli smo od očiglednog. Pljevlja su uvijek bila okosnica crnogorske industrije. Ne može se zamisliti današnja Crna Gora bez doprinosa tog grada i kraja energetici, drvoprerađi, eksploataciji mineralnih sirovina generalno. Međutim, ekonomski razvoj u prošlom vijeku zasnovan je na drugačijim modelima i standardima posebno kada govorimo o zaštiti životne sredine i zbog toga ovaj grad danas svojim stanovnicima ne nudi kvalitet života srazmjeran resursima sa kojima raspolaže. Obaveza je Vlade, ali i svih donosilaca odluka da jedan dio stvorene ekonomske vrijednosti planski uloži u sanaciju posledica, a drugi dio u budućnost, u kreiranje novih kvalitetnih radnih mjesta i zdravog životnog okruženja. Tako rade odgovorna društva.

Poštovani poslanici, sanacija dvije ekološke crne tačke u Pljevljima je u toku. Novac je obezbijeđen, projektna dokumentacija urađena, izvođači odabrani, a radovi na terenu otpočeti. Samo za flotaciono jalovište "Gradac" koje nastalo iz Rudnika olova i cinka "Šuplja Stijena" biće uloženo gotovo osam miliona eura. Zbrinućemo i eliminisati štetne posljedice od decenijama akumuliranih 3,9 miliona tona toksičnog materijala prema svim savremenim standardima. Ovi radovi biće završeni do ljeta naredne godine.

Slična dinamika je i sa remedijacijom deponije pepela i šljake "Maljevac", na kojoj Termoelektrana od 1982. godine odlaže pepeo u vidu razrijeđenog mulja. Prva faza i ovog projekta biće završena do sredine naredne godine, nakon čega će Elektroprivreda preuzeti aktivnosti i nastaviti sa sanacijom na preostalim djelovima terena. Iskazano kroz ulaganje ukupno zbrinjavanje deponija na "Maljevcu" iznosiće gotovo 21 milion eura. Kada se saberu sredstva iz kredita Svjetske banke i sopstvena sredstva Elektroprivrede, ali što je najvažnije ove aktivnosti i radovi sprovode se takođe po najvišim međunarodnim standardima.

Kada je u pitanju kvalitet vazduha u Pljevljima, ali i energetika ne samo ovog grada već i cijele Crne Gore najznačajniji projekat svakako je ekološka rekonstrukcija Termoelektrane, uz toplifikaciju, baziranu na elektrani kao centralnom izvoru toplote. Ovdje već možemo da govorimo o konkretnim koracima. Prvo, novac je obezbijeđen. Procijenjenih 54 miliona eura rezervisano je na računima Elektroprivrede za ove nemjene. Tender za ekološku rekonstrukciju je raspisan uz podršku renomirane njemačke kompanije Steag Energy Services GmbH, pristigle su tri ponude čija je ocjena u toku. Vjerujem da će već tokom naredne godine početi da pristižu konkretni rezultati. Prvi korak biće obezbjeđenje odvajanja toplote iz sistema Termoelektrane za potrebe grijanja grada. Paralelno počće proizvodnja i priprema naručene opreme u vidu specijalnih ekoloških filtera. Efekti će, kada je sama Elektrana u pitanju, biti vidljivi od 2021. godine s obzirom

na to da će se procesi ugradnje postrojenja za osumporavanje i dentrifikaciju sprovođiti fazno.

Podjednako važno za pitanje vazduha je i dovođenje toplote od Termoelektrane do centra grada. U navedenom roku, prema najavama sa odgovornih adresa, od opštine preko Uprave javnih radova pa do tehničkih službi Elektroprivrede, sadašnji korisnici će preći na novi izvor toplote čime će se značajno smanjiti korišćenje uglja za grijanje u samom gradu. Podjednako je važno što će ovaj koncept omogućiti brzo širenje postojeće mreže za distribuciju toplote na nove korisnike, jer jedino prijemčiv i konforan izvor toplote za građanje Pljevalja koji smo najavili može suštinski eliminisati potrebu za sagorijevanjem uglja. Navedenim ulaganjima od preko 100 miliona eura dodali smo i konačno usaglašenu odluku o opštinskoj ekološkoj naknadi do koje smo došli u saradnji opštine i nadležnog resora. Ona iznosi 2,5 do tri miliona eura na godišnjem nivou. Saglasnost Vlade je već upućena opštini Pljevlja tako da će se u najkraćem roku ova sredstva početi naplaćivati od najvećih zagađivača na pravedan i zakonit način.

Uvaženi poslaniče Živkoviću, vjerujem da otpočete aktivnosti i dinamični rokovi potvrđuju strateško opredjeljenje Vlade da još brže i još dinamičnije zasniva razvoj na principima održivosti i očuvanja životne sredine. Dakle, u korist kvaliteta života crnogorskih građana i Pljevalja konkretnim djelima i preciznim rokovima. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 12:33:14)

Hvala i Vama, predsjedniče Vlade.

Da li poslanik Danijel Živković želi komentar? Želi. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (30.10.19 12:33:23)

Hvala Vam, predsjedniče Markoviću, na sadržajnom odgovoru.

Baš kao što ste i kazali Vlada je opredijeljena upravo na održivi razvoj u skladu sa onim što su evropske direktive, najstrožije evropske direktive u pogledu zaštite životne sredine. Kazali ste da je dobijena saglasnost na odluku o zaštiti životne sredine u Pljevljima i vjerujem da će ona u narednom periodu značajno doprinijeti da se stanje u oblasti životne sredine popravi, jer je to novih, skoro da kažemo između dva i po i tri miliona u budžetu opštine Pljevlja. One su bitne iz razloga što će se ova sredstva, koliko sam upoznat, direktno usmjeravati na projekte iz oblasti zaštite životne sredine i mislim da tu jedina odgovornost sada može da leži na lokalnoj upravi, odnosno opštini Pljevlja da pripremi kvalitetnu projektu dokumentaciju i nastavi sa realizacijom značajnih projekata za podizanje kvaliteta života građana Pljevalja.

Takođe, osim toga vidimo da je cilj da se produži život upravo ovog termoenergetskog objekta koji značajno doprinosi energetske stabilnosti u Crnoj Gori i ovaj termoenergetski objekat će u narednom periodu nakon završene ekološke rekonstrukcije funkcionisati u skladu sa najkvalitetnijim i najstrožijim ekološkim parametrima.

Možda ću ovdje postaviti jedno dopunsko pitanje koje se bazira na sledećim činjenicama. Dakle, svjedoci smo da je ova Vlada prepoznala da je sjeverni region u zaostatku postepenog razvoja u odnosu na središnji i na južni region i da se shodno tome odnosi na način što se ulažu velika sredstva u sjeverni region. To vidimo svaki dan po realizaciji različitih kapitalnih investicija u opštinama na sjeveru. Dakle, sjever je jedno veliko gradilište i ako pogledamo stepen realizacije projekata kada se dostavi izvještaj o regionalnom razvoju i realizaciji tih projekata vidimo da je on na visokom nivou, vidimo koji je to obim sredstava, dakle, to su stotine miliona eura. Ako pogledamo u svaku opštinu na sjeveru, evo dalazimo i Vi i ja sa sjevera možemo vidjeti jedan veliki napredak, ali stiče se određeni utisak da postoje određene strukture u državi koje se trude na sve načine da minimiziraju rad Vlade na ovom polju. Volio bih eto ako možete da mi date komentar vezano za ovo pitanje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 12:35:50)

Hvala Vam, posleniče Živkoviću.
Izvolite, riječ ima predsjednik Vlade.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 12:36:02)

Hvala.

Prije odgovora na dopunsko pitanje, mada ja mislim da su razlozi kompromitacija naše politike, na taj način Vladine politike potpuno jasni, oni nijesu zasnovani na realnim činjenicama i onome što se dešava u Crnoj Gori kada je u pitanju razvoj, ekonomija, standard stanovništva, već na jednostavnom političkom interesu najjednostavnijem, rekao bih, najprostijem da kompromitujući i ne priznavajući rezultat političkoj konkurenciji stvorite bolje prilike za sebe na političkom terenu. To je razumljivo, svuda vidimo da je takva situacija, posebno u novije vrijeme. Izgubili su se neki standardi, vrijednosti političkog dijaloga i političke kulture i vrednovanja političke konkurencije, pa očigledno i Crna Gora nije imuna od toga. Vi, kao mlad čovjek, vjerovatno to teže prihvatate i razumijete a mi stariji smo prošli različite faze opozicione i političke destrukcije. Zamislite da sam se nervirao zbog toga kada bih napustio politiku. Dakle, jasni su razlozi, smetaju rezultati, smeta ozbiljan napredak Crne Gore, smeta njena ne samo politička nego i ekonomska reputacija koja se ne potvrđuje samo na našem prostoru nego na globalnom ekonomskom i finansijskom tržištu, ali to ne može biti razlog da i dalje snažno ne nastavimo na način kako ste o tome Vi govorili i kada je u pitanju sjever, i Opština Pljevlja i cijela Crna Gora.

Ono što nijesam u odgovoru na Vaše pitanje dotakao to je funkcionisanje energetskog sektora u cjelini i Termoelektrane i Rudnika uglja, jer sam imao prilike da dobijam zabrinuta pitanja od građana Pljevalja zašto to Vlada sada odustaje od valorizacije bogatih nalazišta uglja lignita, ne razvijajući drugi blok Termoelektrane, i na taj način ne ide u pravcu pretvaranja te vrijednosti u ukupni ekonomski progres. Želim samo da kažem da će ekološka rekonstrukcija Termoelektrane produžiti njen vijek po ekološkim standardima gdje više neće biti zagađivač za narednih 25 godina. To znači da će narednih 25 godina i Rudnik uglja raditi, eksploatisati ugalj i isporučivati ga Termoelektrani. Dakle, taj resurs će biti u funkciji i Pljevalja i crnogorske ekonomije, odnosno cijelog energetskog sektora, sada na kvalitetniji način sa manje štetnih posledica i po građane i po životno okruženje.

Ostale rezerve, neka ostanu kao vrijednost budućim generacijama, možda će neka nova tehnologija, inovacije, koje se razvijaju kako vidimo veoma brzo, omogućiti i da se to valorizuje po standardima koji neće ugrožavati zdravlje stanovništva i životno okruženje.

Poslanik Radulović me je pitao, šta je sa CO₂, pa je onda komentarisao u svom poslaničkom klubu da to ne razumijem o čemu se radi. Samo da vam kažem da smo baš u Pljevljima usvojili Zakon o zaštiti od negativnih uticaja izazvanih klimatskim promjenama. Mi smo prva zemlja u Evropi koja je donijela taj zakon, i ako postoji Pariski sporazum i ako postoje druge deklaracije. Mi smo se na osnovu tog dokumenta, strateškog dokumenta Ujedinjenih nacija obavezali da CO₂ svedemo na prihvatljivi nivo do 2030.godine. Mi već imamo ozbiljne rezultate na tom planu jer dio naših industrijskih kapaciteta koji je najznačajnije doprinosa zagađenju i emisiji CO₂ je bio Akluminijski kombinat koji sada to više nije. Nadamo se da neće biti ubrzo ni Termoelektrana.

Dakle, i na tom planu radimo, a ovaj zakon će omogućiti da industrijskim kapacitetima, velikim zagađivačima obezbijedimo finansijsku nadoknadu za inovacije u tehnološkom procesu proizvodnje kako bi smanjili emisiju CO₂ odnosno štetne uticaje po osnovu toga. Ne samo da smo prvi u regionu donijeli taj zakon nego i prvi u Evropi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 12:40:52)

Hvala vam, predsjedniče Vlade.

Sada riječ ima Andrija Mandić, koji će postaviti pitanje u ime Demokratskog fronta. Izvolite poslaniče Mandiću.

ANDRIJA MANDIĆ (30.10.19 12:41:03)

Ja bih volio da predsjednik Vlade gospodin Marković, ovako iscrpno, odgovori na pitanje koje ću mu postaviti kao kao što je odgovorio na pitanje profesora Radulovića, vezano za CO2.

Vaša Vlada i vi ste danas povukli jedan veoma medijski atraktivan potez tako što ste presuđenog ubicu Sašu Sindelića isporučili Hrvatskoj, i to baš na današnji dan, pretpostavljam vjerujući da će ovaj Premijerski sat i ova pitanja koja ćemo postaviti da će ona biti takva da padnu u drugi plan, a da na prvom mjestu bude upravo ova akcija koju ste izveli vezanu za Sašu Sindelića.

No, evo ja ću se postarati da oko ovog pitanja dobijem ne samo odgovor nego i da ga elaboriram tako da vi ne izbjegnute nego nam kažete najviše što možete i ono što je politika vaše Vlade u odnosu ne samo prema opoziciji i prema ukupnom ambijentu, nego i prema drugim djelovima vlasti na ovom prostoru i u ovoj zemlji, a naše Tužilaštvo prosto se uspostavilo kao jedna nova grana vlasti do sad nepoznata, o tome nešto je govorio ministar pravde.

Da li protivustavno, nezakonito i političkim razlozima podstaknuto djelovanje specijalnog državnog tužioca i vrhovnog državnog tužioca prema DF-u, posebno najnovija podmetanja poslaniku Nebojši Medojeviću, predstavlja samo još jedan potez u nizu razuzdane tužilačke diktature koju vaša Vlada snažno podržava ili se radi o nečem drugom?

Da li specijalni državni tužilac i vrhovni državni tužilac ovakvim nezakonitim obračunavanjem sa opozicionim poslanicima žele da skrenu pažnju javnosti sa afera čiji su oni direktni učesnici a koji jasno i nedvosmisleno ukazuju na kriminal i korupciju u samom Tužilaštvu i na koji način se ova njihova nepočinstva uopšte mogu procesuirati, a oni pozvati na utvrđivanje njihove krivične i pravne odgovornosti?

Mi smo suočeni sa jednom strašnom akcijom Tužilaštva okrenutom protiv Demokratskog fronta. U posljednje vrijeme prvenstveno okrenutom protiv Nebojše Medojevića, našeg poslanika, ranije prema svima nama od kojih je najviše dana u zatvoru proveo moj kolega Milan Knežević, potom Nebojša Medojević. Nema gotovo jednog poslanika Demokratskog fronta koji nije hapšen i preporučujem svima da ponovo iščitaju Arhipelag Gulag od Solženjicina kako bi samo kroz tu vrstu hapšenja vidjeli šta je efekat hapšenja i kakav to utisak ostavlja na čitavu populaciju posebno u funkciji širenja straha u zajednici. Zašto to radi specijalni tužilac i koje su namjene?

Mi znamo da Specijalno državno tužilaštvo i Tužilaštvo podmeću dokaze. Posebno se zloupotrebjavaju lažni svjedoci saradnici, zloupotrebjava se DNK, o tome je nešto juče je govorila moja koleginica Marina Jočić, zloupotrebjava se sve kako bi se došlo do projektovanog cilja, a projektovani cilj je da se prvenstveno zaštite vlastiti interesi grupe na vlasti, ljudi iz Tužilaštva, da se sačuva njihova čast i dostojanstvo, iako je to sve problematično. A najveći doprinos, poštovani građani, razobličavanju svega ovoga unutar režima dao je profesor Duško Knežević, vaš tajkun, nato promoter, vaš bankar, vaš partner u svakom smislu. I kada je on otkrio da on plaća ljude u Tužilaštvu, kada je on otkrio da ga oni reketiraju, kada je on utvrdio da je Tužilaštvo Sodoma i Gomora, a dobro je da smo saznali da je to na onim lijepim destinacijama od ministra Pažina, Mauricijus, Filipini, Maldivi, dakle na svim adresama gdje se mogu provesti lijepi dani navodno da bi se edukovali, a da bi se svakako trošile pare koje su rezultat kriminala i korupcije, onda Tužilaštvo uzvraća tako što pronalazi poslije devet mjeseci navodno neke notese i gdje se nalazi ime Nebojše Medojevića, devet mjeseci nakon odlaska Duška Kneževića, izmišlja i podmeće kako bi se nanijela šteta opozicionom poslaniku.

A ono što želim posebno da istaknem u ovom pitanju. Juče je ovdje pred čitavom crnogorskom javnošću, državni sekretar Ministarstva unutrašnjih poslova saopštio kako je on izdao revers za 40 pušaka koje su potom pokušane da se podmetnu Demokratskom frontu za izvršavanje terorističkih akcija u takozvanom državnom udaru.

Želim da vama samo predstavim jedan dokument. Ovo je dokumentacija od 16.X 2016.godine, to je predmet - foto-dokumentacija sačinjena povodom fotografisanja pronađenog oružlja i municije u prizemlju kuće Ulica Miodraga Bulatovića u Podgorici, Ministarstvo unutrašnjih poslova izradio Svetozar Bazović. I sada gledate oružlje koje je postavila policija. Onda se pravi foto elaborat, pa se stavljaju one piramidice, pa se prave strelice kao da je pronađeno nečije tuđe oružlje i kako se planiralo da se to oružlje, uzeto iz Ministarstva unutrašnjih poslova, da ga

Tužilaštvo podmetne Demokratskom frontu kao neko nepoznato koje smo mi pronašli i donijeli municiju.

Gospodine Markoviću,

Navodim evo nekoliko vrlo važnih dokaza oko toga kako se zloupotrebljava državna moć i kako Tužilaštvo podmeće dokaze da bi, a to sam pitao i vas, ali ja procjenjujem da bi prikrilo kriminalne radnje u Tužilaštvu, da bi prikrili korupciju, da bi prikrili jedan teški zločin koji postoji u toj organizaciji, šta mi mislite kakav je izlaz odavde i kako da se procesuiraju Tužilaštvo kada su nekako izgleda svima ruke vezane, jer oni sebe neće da procesuiraju, i to se vidi na onom glasanju u Tužilačkom savjetu gdje svi stoje tvrdo jedan uz drugoga, jer znaju ako se sruši, ako padne jedan pješak na onoj šahovskoj tabli da će čitava partija da ode do vraga.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 12:47:54)

Hvala vam.

Odgovor - predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 12:48:02)

Poslaniče Mandiću,

Vjerovao sam negdje, bez obzira na vaš politički diskurs u poslednjih nekoliko godina da može doći trenutak za početak neophodnog dijaloga o svim pitanjima od interesa za cijelo crnogorsko društvo, pa i o vašim vrijednosnim sudovima o državnim institucijama i ličnostima.

Nadao se je, bez obzira na veliki politički jaz. Znam da imate politički potencijal, mislim i političku zrelost, kao što znam da sve ovo negdje se zagubilo u vrtlogu razlika, destrukcije, a nažalost često i mržnje. Ali, kako god, mi smo tu jedni pored drugih, niko naša otvorena pitanja ne može riješiti bez mi sami. I zbog toga ne treba tragati za razlozima sistemskog progona i obeshrabiljenosti, jer oni ne postoje.

Pa ipak, vaše je pravo da mislite da ste predmetom kako kažete: "Razuzdane tužilačke diktature" i ja ću poštovati vaše pravo na lični stav i subjektivni osjećaj, ali istovremeno vašu opasku da tu navodnu diktaturu snažno podržava Vlada odbacujem kao neistinu. Vaš lični osjećaj je jedno, ali etiketiranje Vlade kao pristrasne u konkretnom ili bilo kom drugom slučaju je neobjektivno, neutemeljeno, a čak i nedopustivo.

Uvaženi poslaniče, iznova me stavljate u ulogu tumača Ustava iako je Ustav države Crne Gore vrlo jasan, usudiću se reći da je matematički precizno definisao da je Državno tužilaštvo jedinstven i samostalan državni organ. Isto tako Ustav u članu 136 kaže: "Da Tužilački savjet bira i razrješava Skupština". Dakle, ne Vlada. Stoga odgovor na mnoga od vaših pitanja nemojte tražiti na adresi predsjednika Vlade, jer Vladi nije ničim dato da bude arbitar između drugih grana vlasti.

Predlažem vam da koristite na Ustavu i Zakonu uspostavljene mehanizme i odveć ste dugo u političkom životu da možemo reći da ste ih i sami stvarali, odnosno učestvovali u njihovom kreiranju, a ako zaista želite da dođete do rješenja moj predlog je da se sjedne za sto.

Vlada koju vodim nema luksuz da rješava međusobne nesporazume i lična nezadovoljstva, niti da daje političke ocjene u odnosu na rješenja koja se donose u Parlamentu u kojima sami učestvujete. Vlada se u ovom trenutku bavi drugim pitanjima koja su važnija za građane, kako da povećamo plate u prosvjeti i zdravstvu, kako da obezbijedimo nastavak ekonomskog rasta da bi se posljedično povećavala zaposlenost i kvalitet života građana, i da ne nabrajam dalje.

Na vaš indiferentni i ignorantski odnos prema ovim temama, ja vam nudim dijalog baš o njima, jer su jednako važne za svakog građanina i onog koji podržava vašu i onog koji podržava našu politiku. Kako bilo, i kao pravnik i kao zvaničnik, izabrao sam da poštujem prezumpciju nevinosti, kako u slučaju vašeg kolege poslanika Medojevića, tako i u kontekstu vaših optužbi na račun nadležnih tužilaca. Ako baš hoćete da vas podsjećam, posebno me član 137 Ustava obavezuje da uvažavajući funkcionalni imunitet tužilaca ne komentarišem njihovo mišljenje i odluke donijete u vršenju svoje funkcije. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 12:51:46)

Hvala vam.

Poslanik Andrija Mandić, komentar na odgovor. Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (30.10.19 12:51:53)

Ja želim da Vam zahvalim, jer smo mi dobili odgovor koji smo tražili. Vi nemate veze sa ovim. A i mi sigurno ne mislimo da Katnić i ostali iz Tužilaštva rade to na svoju ruku. Potvrđuje se ono što smo mi odavno sumnjali da u pozadini čitave te akcije stoji Milo Đukanović i njegova ekipa. Mi mislimo da čovjek koji je oblikovan kao oficir i čija je zadnja riječ *razumem*, ne može sam ovo da osmišljava i sam ovo da vodi, a da nema precizne instrukcije i precizna naređenja.

Dakle, u ovoj situaciji sumnjali smo, a posebno smo sumnjali onog trenutka kada je u pola rada radne grupe za promjenu izbornog zakonodavstva, silu na sramotu, stavljen u zatvor Nebojša Medojević, a pokušao da se stavi u zatvor i Milan Knežević. Taj koji je to radio bio je u potpunosti svjestan šta će da se desi nakon toga i vi sada nas zovete na dijalog, a nećete da izađete u susret nijednom zahtjevu koji vam je ispostavila opozicija. Pozvao sam opoziciju da idemo zajedno na proteste, jer su protesti najbolje sredstvo u borbi protiv ovog režima koji je i došao na vlast sa ulice. Vi niste došli ovdje u ovu Skupštinu tako što ste pobijedili na nekim izborima u okviru Saveza komunista kojem ste svi pripadali i smjenom tog režima nego ste došli tako što ste ga oborili na ulici, a onda poslije iz pozicije vlasti i iz pozicije moći samo reprodukovali tu vlast.

Ono što je karakteristično, ja sam siguran da bi vi i pristali, ne svi, ali oni koji nemaju razloga da brinu sutra kada se promijeni vlast za vlastitu budućnost da bi oni pristali na fer izbore, koji bi i doveli do smjenjivosti vlasti. Međutim, kod vas postoji određen broj ljudi kojima su ruke krvave koji moraju da razmisle o tome, ko stoji iza ubistva Pavla Bulatovića, a nije ga ubio niko iz Beograda, ko stoji iza ubistva Duška Jovanovića, ko je nalogodavac, ko je izvršilac, ko stoji iza n-tih ubistava, ko je zavadio ove mlade ljude po Crnoj Gori koji se nemilosrdno ubijaju? Zna se, neko radi drogu, neko radi cigare, svaki put kada čujem tužioca kako pominje cigare, znam i koga gađa, kao kada sakrije drogu koju je otkrio i ne želi nikoga da saslušava, takođe, znam za koga radi i koga štiti i da priča o korupciji i kriminalu u Tužilaštvu, znam i zašto to radi i zašto ćuti i zašto nasrće kao buzdovan na Demokratskih front, jer upravo, obračunavajući ili pokušavajući da se obračuna sa onim koji je najjači, misli da će tako zaustaviti i zaplašiti Crnu Goru.

Vi ste dali jedan veliki doprinos ovoj našoj namjeri da protestujemo. Vi ste sinoć saopštili da ćete dovesti k poznaniju prava Srpsku pravoslavnu crkvu u Crnoj Gori. Ja sam siguran da naši episkopi, naši monasi i naše sveštenstvo, i hiljade i hiljade vjerujućih ljudi, neće baš sjediti skrštenih ruku i čekati da ih vi dovedete k poznaniju prava. I oni su ljudi, i oni imaju pravo na slobodu, i oni imaju pravo na pravdu. I vjerujem da bi i oni mogli, zajedno sa nama svima koji traže tu slobodu, da izađu na ulice i da pomognemo da se promijeni vlast u Crnoj Gori, a to niste svi, ponajmanje vi kolege koje ste u poslaničkim klupama. Vi nemate nikakve veze sa ovim stvarima o kojima ja pričam, a to sigurno zna gospodin Marković kao predsjednik Vlade, a dugo vremena je bio šef službe Državne bezbjednosti, još i u onim vremenima kada su oni koji su ubili premijera Đinđića imali službene legitimacije u službe Državne bezbjednosti Crne Gore, a neki glasali na izborima u Crnoj Gori.

Dakle, ta veza sa kriminalom i ljudi iz crnogorskog režima koji kontrolišu kriminal ne regionalni nego i globalni, to su ljudi koji su najveći neprijatelji i nama, a vjerujte i vama. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 12:56:35)

Hvala vam.

Predsjednik Vlade, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 12:56:45)

U ovom Parlamentu smo mi ipak predstavnici institucija. Poslanici Skupštine, ministri i ja Vlade, da imamo druge grane vlasti i tih grana vlasti, na primjer sudstva, i ovdje ne možemo niti suditi, niti pisati optužnice, niti sprovoditi žalbene postupke, možemo imati samo politički stav prema određenim pitanjima koja se tiču svih.

Dakle, bez obzira što sam u svom uvodu odgovora pokušao da podstaknem, a vjerujem da je svi imamo, pozitivnu energiju, da kažemo negdje taj sačuvani prostor ljudskosti i slobode, da možemo naći odgovore na sva pitanja zajedno, kod vas sam očigledno bio u zabludi, jer ste me demantovali samo nakon dva, tri minuta na najvulgarniji građanski, politički način prizivajući krvoproliće u Crnoj Gori, pobunu i otpor primjeni i poštovanju zakona kao temeljnom principu na kojem nastaje, opstaje svaka država, temeljnom principu koji garantuje prosperitet i slobodu pojedinca da u tom društvu stvara i opstaje.

Dakle, i sami ste rekli da je vaše poslaničko pitanje meni kao predsjedniku Vlade u stvari iz taktičkih razloga, a ne suštinskih potreba, da ste postavili ovo pitanje Vladi znajući da Vlada ustavno naravno nema nikakve nadležnosti da se miješa u druge grane vlasti, da bi mogli polemisati o vašoj ocjeni sa predsjednikom države. Dakle, to je jedno ovako nezrelo, nedoraslo političko pozicioniranje i zloupotreba Premijerskog sata.

Drugo, govorili ste i pozvali se na ono što sam sinoć rekao, nijesam nigdje u svijetu čuo bilo kojeg zvaničnika kome su građani dali priliku da u ime njih sprovodi politiku ili da donosi odluke, da je neko rekao da se zakon ne poštuje, da zakon nije primjenljiv, da ako se insistira na poštovanju zakona građani treba da se podignu, da uzmu stvari u svoje ruke, da se obračunaju sa onima koji na tome svetom principu zakonitosti vladavine prava stoje.

Dakle, zakoni se moraju poštovati. Javašluk, nerad i nepoštovanje zakona se ne može tolerisati bilo od koga da dolazi. Vi sada govorite o jednom da kažemo nepoštovanju, navodnom nepoštovanju zakona kada ste vi u pitanju, a sada pokušavate da branite od nepoštovanja zakona nekog drugog jer za to imate politički interes. E, da vam kažem, dok ja vodim Vladu trudiću se i insistiraću da se zakon poštuje. Vi te zakone ne morate da usvajate, a kad ih usvojite ovdje jednaka je vaša obaveza da ih poštujete kao i Vlade, i svakoga drugoga u zemlji, i pojedinca i sveštenik, a i mitropolita, i predsjednika Vlade i predsjednika države. Dajte, poslaniče Mandiću, na kraju ste opet govorili o zločincima, krvavim rukama, neprijateljstvu i mržnji. Dosta je toga bilo u našoj prošlosti. Mislim da su Crnogorci, koliko ja pamtim ili koliko mogu iz knjiga da zaključim, 1916.godine bili po prvi put onako zajedno, već 1918.godine bili smo u dvije kolone, 1941.godine i 1943.godine u dvije ili tri kolone, pa onda smo 1999.godine bili opet u dvije kolone, pa smo 2006.godine opet u nekim kolonama. Interesantno je da u novijoj istoriji Crne Gore ste Vi uvijek bili u ovoj drugoj koloni koja ne priznaje državu, ne priznaje zakone, ne poštuje principe i standarde. I nijesmo mi došli ulicom, nijesmo mi došli na vlast sa ulice, nego smo došli izborima, bilo ih je desetak i više. Ova današnja vlast koja je izabrana zadnjim izborima 2016.godine je takođe i vas delegirala u ovaj Parlament. Dakle, nema nikakvog dolaska na vlast ulicom i bez procedure nego u izbornom i na zakonit način, i to mora da poštujemo. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:01:49)

Hvala, predsjedniče Markoviću.
Izvolite, proceduralno, da čujem šta je.

ANDRIJA MANDIĆ (30.10.19 13:01:56)

Ja sam želio Vama da se obratim, pošto mi ne dozvoljavate da izvršim ispravku navoda, a ne bih želio da ovo ostane ovako, da sam ja pozivao na neko krvoproliće, ja uopšte nijesam pozivao na krvoproliće, ni na pobunu, ja sam pozivao na proteste. Protesti su dozvoljeni Ustavom, Ustav to garantuje nijesam tražio ništa izvan Ustava i zakona, to što sam iskazao zabrinutost, konkretno zabrinutost za život Nebojše Medojevića, jer vidim da se crta ista slika i

pravi isti scenario kao prije ubistva Duška Jovanovića. Počinje priča o tome da je on nešto finansijski sumnjiv, pa da ima negdje neke račune, pa i onda prođe izvjesno vrijeme čovjeku se oduzme život, a neko kaže, e napravljena je jedna greška u istrazi i to više ne može da se riješi. Ja iskazujem zabrinutost i želim da predupredim ono što može da se pretpostavi da će da se desi i zbog toga ovako govorim. Govorio sam namjerno polako, samo da pošaljem poruku i odgovorio na onaj poziv vezano za dijalog. Dijalog počeo, a Vi se nama u zatvor. i sada kažete mi Vas pozivamo na dijalog. Znači, da će biti u nekom novom dijalogu još više kapaciteta u zatvoru, popunjeno sa onom drugom stanom koja treba da bude učesnik dijaloga. Spuštismo se mi na vaše uže, vidjeli smo šta je bilo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:03:19)

Hvala. Predsjednik Vlade ne želi da komentariše ovo.

Hvala vam.

Znači, sad prelazimo na pitanje koje će postaviti poslanik Raško Konjević.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.10.19 13:03:40)

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedniče Vlade, poštovani građani, predsjedniče Parlamenta, uvažene kolege poslanici,

Dakle, i u politici i u životu je dobro biti ambiciozan, naravno ta ambicija mora da ima neku vrstu realnosti. Ja sam sinoć gledao, predsjedniče Vlade, Vaš intervju, i negdje na početku ste se pozvali na Vaš ekspeze. Meni je to bilo interesatno da pročitam, i sa Vama ću podijeliti recimo jedno vaše obećanje prema građanima kije ste dali u novembru 2016.godine.

Kažete: "Imamo ambivciozni cil, da do kraja 2019.godine, dakle prije kraja mandata ove Vlade što se poklapa i sa krajem mandata sadašnje Evropske komisije, zatvorimo sva poglavlja odnosno okončamo proces pregovora." Znači, ovo je negdje taman otprilike tri godine, dakle tri godine od datog obećanja ovom segmentu. Zašto Vam ovo govorim, malko Van pitanja koje sam Vam u tom segmentu postavio? Dakle, iz razloga što i ovaj segment pitanja koje ću Vam popstaviti, slično mi liči kroz ovu vrstu obećanja, mislim potpredsjednik Pažin docira, ovo je njegova nadležnost bila. Dakle, povezujem ove dvije stvari, mi smo u ove tri godine, po onome što Vlada govori, u Crnoj Gori prepoznati kao ekonomski tigar. Ovo je bio dio koji se tiče evropskih integracija, vidimo obećanje kako smo ga ispunili, a kako to ide na temu crnogorske ekonomije kao evropskog tijela.

Dakle, uvaženi građani, u Crnoj Gori 99% kompanija su mala i srednja preduzeća, ona negdje čine oko 72% bruto društvenog proizvoda, u izvozu učestvuju oko 77%. Dakle, na ovim preduzećima počiva crnogorska ekonomija, ova preduzeća pune njen budžet, finansiraju javno zdravstvo, finansiraju prosvjetu itd. U ovim preduzećima, poštovani građani, dakle radi oko 150 hiljada zaposlenih. Zašto Socijaldemorkatska partija predlaže da se smanje doprinosi na zarade poslodavcima? Upravo iz ovih razloga koje sam naveo, jer to smanjenje se odnosi na 150 hiljada zaposelnih, omogućava poslodavcima da zbog tog smanjenja povećaju zarade za 150 hiljada ljudi, i omogućavaju državi da kroz proširenje poreske baze u srednjem roku obezbijedi bolji i značajniji budžet za sebe i za građane, i obezbjeđuje sa druge strane da smanji učešće sive ekonomije u crnogorskoj ekonomiji. Ta veća baza, kao što sam rekao, omogućila bi više novca sa jedne strane, a više novca poslodavaca omogućilo bi povećanje zarada. Predsjedniče Vlade, ovih dana je aktuelna priča oko povećanja zarada u prosvjeti, zdravstvu i recimo sektoru bezbjednosti. O prosvjeti i zdravstvu pričali smo dosta. Vi ste sinoć rekli da je recimo prosječna zarada u sektoru prosvjete manja nego prosječna u državi, da je prosječna zarada u sektoru zdravstva nešto iznad prosječne zarade u državi. Ja ću Vas podsjetiti da prosječna zarada u protekle tri godine dok smo mi tigar u ekomiji se kreće u rasponu od 511 do 514 eura, a da prema podacima Centralne banke realna zarada u Crnoj Gori je manja 2,3%.

Predsjedniče Vlade, u Upravi policije radi 3.066 ljudi koji imaju zaradu od 400 do 500 eura, 3.066 ljudi, 683 pripadnika Uprave policije imaju zaradu između 500 i 635 eura. Sada zajednički treba da postavimo pitanje da li je trenutak da se zarade povećaju ne samo u prosvjeti, gdje je prosjek ispod državnog prosjeka, ne samo u zdravstvu gdje imamo ogroman problem sa odlivom kadra, nego i u sektoru bezbjednosti odnosno Upravi policije gdje protekle tri godine, nijesu povećavane zarade, kažem Vam da oko četiri hiljade pripadnika Uprave policije njih 3.066 mjesečno živi sa platom od 400 do 500 eura. Možemo mi pričati politički i biti realni ili nerealni, mi građanima i ovim ljudima trebamo da odgovorimo na jedno elementarno životno pitanje - kako preživjeti mjesec dana ili kako imati dobar kvalitet života sa platom između 400 i 500 eura.

Predsjedniče Vlade, oko 120 hiljada penzionera u Crnoj Gori od tih 120 penzionera njih oko 12 hiljada ima minimalnu penziju od 128 eura. Minimalna penzija, predsjedniče Vlade, u Crnoj Gori je najmanja u regionu, minimalna penzija, kao što je i minimalna plata najmanja u regionu. Svaka zemlja regiona ima veću minimalnu penziju i svaka zemlja regiona ima veću minimalnu zaradu. Te stoga, da se vratim na početak teze, dobro je biti ambiciozan u evropskim integracijama, i obećati da za tri godine ćemo završiti proces pregovora, dobro je biti ambiciozan i u ekonomiju. Dakle, ali kada sagledamo sve one podatke koje su realne, koje su činjenice minimalne zarade, prosječne zarade, minimalne penzije, bojim se da smo daleko od te ambicije koju bi smo svi željeli da budemo u pravnom smislu te riječi ekonomski tigar u regionu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:10:12)

Hvala.

Predsjednik Vlade, Duško Marković.

Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 13:10:21)

Poslaniče Konjeviću, da počnem i ja sa nekim upoređivanjem prije nego što Vam odgovorim na poslaničko pitanje, mada vjerujem da ćemo nastaviti ovaj dijalog i u nastavku. A počeli ste ga navodima da je dobro biti ambiciozan, ali i za te ambicioznosti treba, razumio sam, uvijek da stoji realnosti i objektivne okolnosti koji tu ambicioznost i rezultat treba da potvrde.

Sada sam pogledao moj kolega Bošković mi je dao u elektronskoj formi taj dio mog obraćanja ovdje u Parlamentu koji se tiču ukupne integracije i, kao što znate, ono što sam rekao da ću u Parlamentu biti izglasano članstvo u NATO izglasano. Ali takođe, kao dio naše programske partijske politike da ćemo okončati proces pregovora sa Evropskom unijom do kraja 2019. godine. Računajući da će u Evropskoj uniji i u Crnoj Gori važiti onaj ambijent i ona pravila o kojima smo već tada započeli odnosno već bili u aktivnom pregovaračkom procesu.

Vlada nije ta koja sama vodi pregovarački proces, pregovori su obaveza cijelog društva. Značajnu, rekao bih, opredjelujuću ulogu u pregovaračkom procesu ima Parlament. Ja razumijem da vi nijeste ambiciozni i poštujem, ne pozivate se na vašu ambicioznost jer ste kao poslanik vrlo malo ili skoro ni malo dali rezultata da se kroz Parlament ubrza pregovarački proces sa Evropskom unijom. Nego nasuprot, bojkotujući Parlament ili slijedeći opredjeljenje bojkota doprinosili da evropska integracija kroz Parlament bude značajno osporena, a da funkcionalnost Parlamenta kroz političke kriterijume bude uvijek negativno ocjenjivana u Briselu.

Dakle, ja ne umijem da budem neambiciozan i neodgovoran, bez obzira što sjedim u Vladi, kao što ne bih bio neambiciozna i neodgovoran da sam poslanik u Parlamentu.

Drugo, rekli ste mi da se ne vodi računa dovoljno o zaradama zaposlenih u javnom sektoru u cjelini, posebno fokusirajući se na zarade zaposlenih u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Ja znam da zaposleni u Ministarstvu unutrašnjih poslova, naravno da neće povjerovati, neće nasjesti na taj politički trik jer znaju koliko sam posvećen uslovima rada, njihovom standardu, kako bi Crna Gora bila bezbjedna kako bi građani bili bezbjedni i kako bi imali sigurnost.

Ali, Konjeviću, vi ste bili tri godine ministar unutrašnjih poslova. Ja sam bio potpredsjednik Vlade ne sjećam se da ste i jednom tražili razgovor kod mene da pokrenemo pitanje povećanja

zarada u Ministarstvu unutrašnjih poslova pa i policije.

Dakle, to takođe razumijem kao vaš nedostatak motivacije i ambicije. Dobro je biti na ministarskom mjestu i uživati privilegije funkcije ali ne brinuti, ne inicirati važne segmente politike koji se tiču standarda i zaposlenih.

Istovremeno ste kroz ovo pitanje ovdje, zbog toga ovako odgovaram, jer sam imao drugačiji pristup, ali ste me podstakli vašim pristupom da ne čitam pripremljeni odgovor, iako ću vam ga dostaviti, da ste bili ministar finansija šest mjeseci sa punim ovlašćenjem, punom odgovornošću i ne znam da li je bilo, bilo kakve zakonodavne inicijative koja je išla u pravcu smanjenja PDV-a, smanjenja poreskog opterećenja rada, drugih finansijskih i monetarnih mjera koje bi trebale da unaprijede naš ekonomski ambijent i stvore kvalitetnije uslove za rast naše ekonomije i bolji standard.

To takođe mogu da razumijem da je rezultat nepostojanja ambicije i motivacije. Ja veoma cijenim vaš politički angažman i vaš da kažem politički i profesionalni diskurs. Ali kada razgovarao o ovakvim ozbiljnim pitanjima onda ne treba da se čekamo, nego da razgovaramo zaista o suštini stvari, a ta suština stvari je u polazu da se u Crnoj Gori ne živi dobro i da se ne živi u onoj mjeri u odnosu na potencijal koje Crna Gora ima.

Ne pada mi napamet da sada analizaram zašto se 60-tih ili 70-tih godina Crna Gora nije infrastrukturno izgrađivala, zašto tada nijesmo imali više željeznica, zašto se nijesmo povezivali sa Sarajevom željezničkom prugom koja bi mogla imati svakakve benefite i danas ne samo o ovom, zašto smo jedina zemlja bez auto puta, zašto smo jedina zemlja u 21. vijeku koja počinje da radi kapitalnu društvenu, komunalnu i svaku drugu infrastrukturu koja je osnova kvaliteta života, nego to moramo da radimo danas, mnogo kompleksnijim i izazovnijim ekonomskim, nacionalnim, regionalnim, pa i globalnim pitanjima.

Danas se cijela svjetska ekonomija trese ako predsjednik Amerike najavi raskid trgovinskog ugovora sa Kinom. Ima direktne posljedice ne samo oko berze, nego ekonomske tokove i u Ulcinju i u Baru i u Podgorici itd.

Ajmo mi, gospodine Konjeviću, a vi taj potencijal imate, da sada u ovim okolnostima zajedno bez obzira na političke razlike stvorimo sve pretpostavke da naša ekonomija raste, otvaramo radna mjesta, da povećavamo plate.

Rekao sam vam da nećemo sprovoditi populističke mjere, rekao sam vam, da ne slijedimo populizam. Da ćemo standard i plate povećavati u skladu sa novom vrijednosti koju ćemo stvoriti kroz ekonomsku aktivnost.

Danas, nema međunarodne, gospodine Konjeviću, i domaće adrese, ozbiljne adrese u finansijskom i ekonomskom okruženju koja ne poštuje ono što je Crna Gora uradila u posljednje vrijeme.

Vi ste dobar ekonomista, čuli ste kako se o Crnoj Gori govorilo i kako je Crna Gora tretirana na zadnjoj emisiji evro obveznica. Nama je trebalo 500 miliona eura pod najpovoljnijim uslovima, da obezbijedimo novac da bismo vratili ratu za vraćanje kredita iduće godine. Znae, kolika je bila potražnja za našim evro obveznicama? Nešto manje od dvije milijarde. Znae koliko je bilo investitora koji su se pojavili? 190. Vi to znate da to nije kampanja, to nije ni zbog SDP-a i DPS-a, nego zbog toga što je Crna Gora prepoznata investiciona destinacija. Investiciona destinacija s potencijalom i zbog toga što se sprovode kvalitetne ekonomske politike. Ne u knjigama profesora, nego u realnom životu.

Dakle, ja znam da ima vremena da se čita program deklaracije izvještaji itd. i šta sam ja rekao prije četiri godine.

Danas, gospodine Konjeviću, danas što pričamo, već je sutra drugačije, već je sutra drugačije.

Prema tome, niko ne može da ospori crnogorski rast za dvije godine u prosjeku za 4,9% u 2018.godini 5,1%. Zašto vi, a stalno ste u Vladi pored mene pričali više meni nego drugima, nijeste se javljali za riječ, zašto ne pohvalite da smo smanjili poreski dug za 120 miliona, zašto o tome ne govorite, što vam je to problem?

Profesore Raduloviću ovo se ne razumijem, ali se razumijem u finansije. Zašto to ne pomenete, gospodine, jeste li stalno pominjali, gospodine Konjeviću, da treba da obezbijedimo povraćaj poreskog duga. Usvojili smo zakon koji je bio vaša ideja, na današnji dan 62 miliona poreskog duga se naplatilo. Zašto o tome ne pričate? Zašto ne kažete da smo naplatili 160 miliona

eura prihoda više od plana u dvije i po godine i zašto ne kažete da već treću godinu tekuću potrošnju finansiramo iz izvornih prihoda, a ne iz zaduženja? Zašto ne kažete da je u ove dvije i po godine najveći do sada od kada Crna Gora kreira svoju ekonomsku politiku i kapitalne investicije preko 850 miliona eura, preko 850 miliona eura?

Dakle, to nijesu sredstva na pozicijama, to su sredstva koja se troše na terenu, gospodine Konjeviću. Zašto ne kažete, kritikujući me i zamjerajući mi na moju ambicioznost i vjerovatno i ne vjerovatno nego sigurno na neostvarene rezultate, zašto ne kažete da smo smanjili stopu nezaposlenosti za 8%, zašto to ne kažete? Je li .jeres ove Vlade što smo otvorili novih 30 hiljada radnih mjesta?

Gospodine Konjeviću, kad ste izašli iz Vlade stopa nezaposlenosti je bila 22,8%, danas je ona 14,3%. Što o tome ne pričate, gospodine Konjeviću?

Dakle, razumijem da imate vremena da čitate moj ekspozé, razumijem da čitate dokumenta i zakone, ali vjerujte mi kada se izmaknete iz tekstova i iz zakona u realnom ekonomskom životu se čuda dešavaju. To je lavirint izazova i uticaja, e tu se treba snaći. Kada se iz te administrativne pozicije izmaknete i spustite na realni teren ekonomskog života, izazova koji on proizvodi onda ćete me bolje razumjeti, gospodine Konjeviću, i nećete me citirati nego ćemo zajedno raditi da svima bude bolje. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:20:53)

Hvala vam.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 13:20:57)

Dostaviću vam odgovor na poslaničko pitanje u pisanoj formi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:20:59)

Odgovor na komentar poslanik Konjević, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.10.19 13:21:05)

Vi ste krivi što sam pročitao ekspozé, sinoć sam ga pročitao, ja sam to rekao na početku, ja sam ga pročitao jer ste se vi pozivali na njega. Dakle, znači da vam kažem u kojim djelovima ste se pozivali na njega. U intervjuu kad ste se obraćali građanima Crne Gore pozivali ste se na ekspozé. I tako mi je pala na pamet ideja da pročitam ekspozé, časnu riječ vam dajem. Dakle, i vi ste cijelo vrijeme potrošili pričajući šta sam ja radio u Vladi, a ja ću vam reći će ste pogriješili u tome šta sam ja radio u Vladi, prva stvar.

I druga stvar, napadajući Parlament kako je kriv što niste ostvarili obećanje iz ekspozéa. Znači, većinu predsjednika parlamenta figurativno politički govorim. Prema tome, ja ne znam, nije ništa strašno ni kad se obećanje ne ispuni, predsjedniče Vlade. Dakle, ali bez potrebe da deset minuta obrazlažete zašto ga niste ispunili. A ne, ne, imate pravo ali sad mi kažete dostaviću vam pitanje. Ja sam vam postavio pitanje, vi niste a rekli o smanjenju doprinosa, a. Vi niste a rekli o tome šta ćemo s platama u zdravstvu, šta ćemo s platama u prosvjeti, šta ćemo s platama u sektoru bezbjednosti. I onda kažete, i tu sam vas čekao, kažete - šta ste vi uradili dok ste bili u Ministarstvu unutrašnjih poslova, nikad niste došli kod mene kao potpredsjednika Vlade da pričamo o tome. Što bi ja dolazio kod vas kad su plate povećane 15% dok sam ja bio ministar unutrašnjih poslova? 2016. potpredsjedniče Vlade, Zakonom koji je usvojen u ovom parlamentu, Zakonom koji je, predsjedniče Vlade, Zakonom, predsjedniče Vlade, koji je usvojen u ovom parlamentu. A ja sam, predsjedniče Vlade, ja sam slušao, ja samo govorim o činjenicama. I onda kažete - Neće građani, pripadnici policije i drugih zdravstva valjda i prosvjete, itd., nasjesti na tu

vrstu političkog trika. Vjerujte mi, ovo je možda bio mali politički trik da vam pročitam ekspozice od prije tri godine, ali kad govorimo o ovim stvarima, kad govorimo o potrebi smanjenja doprinosa nema političkog trika. Zašto nema političkog trika? Predsjedniče Vlade, mi stalno pokušavamo da vodimo računa o nekoliko firmi i da cijelo društvo i cijela Vlada vodi brigu šta ćemo sa prevozom, sa infrastrukturom, s Montenegro Airlinesom, s jednim, drugim, trećim, četvrtim. Nama izmiče, predsjedniče Vlade, 99% crnogorske ekonomije, to su mala i srednja preduzeća. 150.000 zaposlenih je tamo, 72% bruto društvenog proizvoda. To su ovi "skromni" ljudi koji rade u ovoj državi, koji pune ovaj budžet, nemaju nikakvu političku konekciju, najčešće nikakvu političku konekciju nemaju, imaju najveća opterećenja na zarade u regionu. Provjeravao sam i to je nešto što mi uporno tražimo već nekoliko mjeseci. I, predsjedniče Vlade, da ne tražimo samo to mi, evo čitam va, pošto mi je prijatelj, a mislim da ga i vi poznajete, onda neću upotrijebiti njegovo ime ovdje, ali se radi o čovjeku koji je iz Privredne komore, koji kaže da su najveće barijere za privredu u Crnoj Gori, između ostalog, visoki doprinosi na zarade i visoka cijena kapitala. Dakle, predsjedniče Vlade, ne mislim samo to ja, ne mislim ja, pročitao sam njegov intervju "Pobjedi" od 04.01. 2019. godine.

Dakle, kad govorim o tome da je to potrebno uraditi govorim iz dva razloga. Jedan je jer se time stvara uslov za hiljade ljudi u Crnoj Gori da im se povećaju zarade, za 150 hiljada ljudi se stvara osnov da im se povećaju zarade. Kako? Čim poslodavac daje manje novca državi ostaje više novca kod njega, može da ga raspodijeli prema zaposlenima koji kod njega rade.

Druga stvar, džaba vam dociraju to za sve, predsjedniče Vlade, donesena je posebna odluka Vlade da se poveća pojedinim sektorima u Upravi Policije zarada. Prema tome, ja se dobro sjećam, nemojte da vam dociraju, pogrešno će vam docirati. Dakle, stvoriće se uslov za 150 hiljada ljudi da im se povećaju zarade. Stvoriće se prostor, predsjedniče Vlade, da smanjimo sivu ekonomiju, da našu ekonomiju učinimo konkurentnijom. Dakle da u srednjem roku, prvi šok koji bi bio za budžet dakle ispeglamo. Ne kaže ovo samo Privredna komora i Unija poslodavaca, ovo rade, predsjedniče Vlade, svi, vjerujte. To radi Bosna i Hercegovina. Bosna i Hercegovina zadnjih nekoliko godina upravo radi te stvari. I kad govorimo o ekonomskom tigru, samo da vam uporedim podatke, Bosna i Hercegovina ima 172 km auto puta u izgradnji 85, mi imamo 41. Šest milijardi im je izvoz koji je veći od ukupnog duga, nama je 400 miliona. Svaki građanin Bosne i Hercegovine je dužan 1.600 eura, a svaki građanin Crne Gore je dužan 5.100 eura. Znači, namjera ovoga predloga je da ovdje otvorimo dijalog o tome. Vi ste uporno pozivali na dijalog o ovim temama, a mi uporno ovom parlamentu predlažemo taj dijalog. I znate šta se dešava? Potpredsjednik Vlade namigne, figurativno, izvinjavam se na terminologiji, dakle i DPS ne glasa da se o tome raspravlja u Parlamentu, predsjednik Skupštine izvinjavam se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:27:03)

Kolega Konjeviću, privodite kraju.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.10.19 13:27:10)

Hoću, zahvaljujem.

Prema tome, mi nudimo ovaj prijedlog, kao i niz drugih prijedloga. Ja se slažem sa vama da bi o ovim pitanjima trebali da imamo neku vrstu drukštvenog konsenzusa u Crnoj Gori, jer kad nešto radimo dobro za privredu, ne radimo ni za jedan politički subjekt, radimo na zašu privredu i za građane. Prema tome, nudim i sada da prilikom naredne sjednice prihvati DPS da se o ovom prijedlogu razgovara u crnogorskom parlamentu. Do tada ne možemo govoriti i ne može jedini ekonomski pokazatelj na koji se poziva Vlada biti rast bruto društvenog proizvoda. Rast bruto društvenog proizvoda nije mjera poboljšanja kvaliteta životnog standarda. Ona bi mogla da bude, ali zavisi od toga koji je osnov i koji je izvor na bazi kojeg raste bruto društveni proizvod.

I s ovim završavam, Vlada je samo refinansirala, predsjedniče Vlade milijardu i 490 miliona, znači nijeste jer ste se istovremeno zadužili, pa je, predsjedniče Vlade, dug danas 3,5 milijardi, a bio je 2,6 milijardi. Dakle, završavam sa tim, zahvaljujem, predsjedniče Parlamenta, na

razumijevanju.

Dakle, naša poruka je vrlo jednostavna, i mislim da treba da ima konsenzus u ovom parlamentu, da zajednički pomognemo smanjenju opterećenja naše privrede koja će stvoriti dva ključna osnova. Povećanje zarada za 150 hiljada ljudi i omogućavanje da u srednjem roku smanjimo sivu ekonomiju i imamo veće prihode u našem budžetu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:29:01)

Izvolite, predsjedniče Vlade.

Ne brinite, precizno se vodi evidencija u postavljanju pitanja dva minuta prekoračenja, u vašem odgovoru četiri minuta prekoračenja, u odgovor na komentar pet minuta prekoračenja, imate dovoljno vremena slobodno.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 13:29:20)

Prvo da vas ispravim, poslaniče Konjeviću, ja nijesam govorio o onome što ste radili nego o onome što nijeste radili.

Druga ispravka je da vaš doprinos usvajanju Zakona o zaradama u javnom sektoru nije prepoznat jer nijeste bili tada ministar, tada je bio ministar gospodin Žugić. Ja čak pokušavam da se sjetim da li je uopšte SDP u Skupštini glasao za taj zakon, mislim da nije. Dakle, zaboravili ste.

Treće, poslaniče Konjeviću, nije bilo povećanja zarada 15% za sve, pa ni u Ministarstvu unutrašnjih poslova, samo je 15% povećana zarada za kriminalističku policiju, a 5% kza sve ostale. Dakle, kada ne čitate onda imate problem sa činjenicama.

Sljedeće, rekli ste da nijesam govorio o ovom dijelu vašeg pitanja koje se tiče poreskog opterećenja rada zbog toga što ste vi okrenuli diskusiju u drugom pravcu i onda smo se fokusirali na te teme. Ja sam već ministru finansija, u decembru 2016. godine kada smo izabrani kao Vlada, dao zadatak da se prave analize da li postoji mogućnost i kada će se ta mogućnost ispuniti da smanjimo poresko opterećenje rada u Crnoj Gori i u kontinuitetu na tome radimo. Kao što sam rekao da ćemo povećati našu ekonomiju, da ćemo povećati broj zaposlenih, to nije samo fizički broj nego to su nove plate, to su novi doprinosi, to je veća sigurnost i za plate i za penzije i za socijale, dakle širi se poreski obuhvat. Rekao sam da ćemo stvoriti pretpostavke i za povećanje zarada u obrazovanju i zdravstvu. Zašto to nijeste iz ekspozea citirali, gospodine Konjeviću, a to sam rekao. Kao što sam i rekao, a citirali ste me, u ekspozeu da Crna Gora da ćemo nastojati da obezbijedimo ekonomski rast u Crnoj Gori u nivou od 3,5% do 4% u kontinuitetu. Kao što vidite, mi smo to značajno prebacili.

Dakle, povećavaju se plate u obrazovanju i zdravstvu, kao što vidite. Radujem se, zaista, činjenici da je Ministarstvo prosvjete uz moju koordinaciju i užeg kabineta uspješno obavilo razgovore sa sindikatom o povećanju zarada za 9% u idućoj godini i 3% u 2021. godini. Vjerujemo, ministre Kenane, da ćemo uspješno dovesti do kraja dijalog i sa sindikatom zdravstva i da ćemo i kod zaposlenih u zdravstvu imati značajno povećanje zarada u ovoj godini, kao što mislim da ćemo brzo morati da tražimo prostora da odgovorimo na nizak standard penzionera, a i zaposlenih u Upravi policije, odnosno Ministarstvu unutrašnjih poslova i ne samo njima nego vatrogasnim službama i drugim službama koje su važne za realizaciju naših politika koje se tiču sigurnosti i stabilnosti.

To je rezultat naše politike zasnovane na realnim ekonomskim pokazateljima i na realnoj vrijednosti koja je stvorena. Šta je vaša politička logika, gospodine Konjeviću? Vi biste na onom vašem principu povećaj prihode, a dodaj malo na troškove. Po vašoj logici, mi bismo sada trebali da preplovimo poresko opterećenje rada, da povećamo plate u javnom sektoru svima, da u decembru svima isplatimo plate tako da budemo svi zadovoljni i onda da kažemo na vašem ... (Prekid) napravili smo uspjeh, a u januaru da ne primi niko ili rijetko ko. E, to nije politika ove Vlade. Kada povećamo zarade one će biti zasnovane na realnim ekonomskim pokazateljima, odnosno na novoj vrijednosti i na duži period. To je razlika između mene i vas.

O dijalogu, vi citirate šta kažu poslodavci i privredna zajednica. Vi to čitate. Vi ih citirate.

Naravno, ne poznate ih, po nekoga poznajete, ali ne vjerujem da ih sve poznajete. Da vam kažem s kim komuniciram i s kim komunicira Vlada kada je u pitanju ekonomija i rješavanje otvorenih pitanja u ekonomiji. Privredna komora, Savjet stranih investitora, Američka privredna komora, Montenegro biznis alijansa, Unija poslodaca, Zajednica opština, naravno i druge institucije, svakoga mjeseca, u okviru Savjeta za konkurentnost. Da vam, onda, kažem, gospodine Konjeviću, kao predsjednik Vlade, vi to kao ministar nikada niste radili niti bi se sjetili, sastajem se sa sindikatima željezničke infrastrukture i željezničkog prevoza više puta, sa Sindikatom odbrane i vojske Crne Gore, sa Sindikatom vatrogasaca više puta, Sindikatom taksista više puta. Zna li da postoji Sindikat taksista i znate li za njihove probleme. Ne. Znači, više puta kao predsjednik Vlade. Sindikatom Uprave pravosuđa, Sindikatom ZIKS-a, Sindikatom Telekom, Sindikatom prosvjete, čak Sindikatom bolnice u Meljinama.

Ovo ne govorim, gospodine Konjeviću, da bih se hvalio sastancima nego da vam kažem da Vlada vodi intenzivni dijalog s onima koji kreiraju i učestvuju u ekonomskoj politici Crne Gore i oni razumiju našu politiku i taj dijalog je odličan. Oni znaju ... (Prekid) pravcu smanjivanja poreskog opterećenja, a to su već uradili kada su u pitanju porezi po osnovu izdvajanja za zdravstvo. Mi ćemo to uraditi. Oni to razumiju. Mi razgovaramo s njima. Oni nam pomažu svojom analizom. Dakle, nećete dobiti veći broj glasova što ćete me na ovaj način stalno podsjećati na nešto što nije realno utemeljeno na ekonomskim pokazateljima i stvarnoj vrijednosti koju stvaramo. ... u realan život, gospodine Konjeviću.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:35:45)

Hvala vam, predsjedniče Vlade.
Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.10.19 13:35:54)

Zaboravio sam samo, predsjedniče Parlamenta, pošto će poslanička pitanja nakon ovoga, nijesam dobio, evo da ne zloupotrebljavam, odgovor na dva pitanja, mislim da vaše službe znaju, a jedno mi je vrlo važno. Zamolio bih samo ako možete da provjerite, neko iz vaše službe, ne na ova nego od 24.05.2019. godine, pričali smo na kolegijumu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:36:17)

Dobro. Uvijek uputim to i kao prijekor predsjedniku Vlade koji se zalaže da ministri ažurno odgovaraju na pitanja. Vidjećemo da li moći služba brzo da reaguje za takvu priču. Ovo je pitanje koje je potrajalo malo duže. Govorili smo o ambicioznosti, neambicioznosti, mnogo čemu. Evo, da i ja izrazim zadovoljstvo što će doći do povećanja plata u resorima koje vode ministri Socijaldemokrata i nadam se da ćemo i u drugim resorima sve da uradimo da bi to postigli.

Sada dajem riječ poslaniku Adrijanu Vuksanoviću. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (30.10.19 13:36:56)

Hvala, predsjedniče Parlamenta.

Uvaženi predsjedniče Vlade s ministrima,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, želim postaviti uvaženom predsjedniku Vlade Crne Gore sledeće pitanje:

"Naime, uvaženi predsjedniče, koliko ste zadovoljni proteklom turističkom sezonom za koju mogu reći da je na izmaku, što znači da se produžio njen period i koliko će ostvareni prihodi uticati na povećanje ekonomskih parametara?"

U obrazloženju naveo bih ono što sve više znamo, a to je da je Crna Gora prepoznata

turistička destinacija i uz opredjeljenje Vlade za brzim ekonomskim razvojem, uz rješavanje onih bitnih infrastrukturnih problema koji imaju svoju dinamiku, turistički proizvod će biti sve više kvalitetniji.

Na žalost, ova tema nije izbjegla svoj vid politizacije. Svi se dobro sjećamo da na samom početku turističke sezone kada vremenski uslovi nisu bili pogodni već su se javili neki glasovi koji su proglašavali fijasko, posle kada je došlo do poboljšanja vremenskih uslova onda su ti isti se žalili na velike gužve. Ali, kako sam prije naveo, uz rješavanje infrastukturnih problema, a vidimo da je Crna Gora jedno veliko gradilište, dobićemo još kvalitetniji turistički proizvod. Evo, da čujemo iz prve ruke vaše mišljenje. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:38:45)

Hvala vam, poslaniče Vuksanoviću.
Predsjednik Vlade ima riječ. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 13:38:52)

Poštovani poslaniče Vuksanoviću,

Turizam je, s pravom, postao sinonim za ekonomski rast i privredni razvoj naše zemlje, ali i činilac koji utiče na globalnu percepciju naše ekonomije. Upravo zbog toga ova tema zavređuje stalnu pažnju svih nivoa vlasti, pa i da se o njoj redovno diskutuje i u ovom domu.

Na samom početku dozvolite da pomenem činjenicu koja je svima vidljiva. Ljetnja postsezona još uvijek nije završena, a već se počelo s aktivnostima koje najavljaju zimsku postsezonu. Stoga, jasno je da će ovo biti turistička godina ostvarenih rezultata koji će biti parametar za mjerenje naših budućih uspjeha. Sve informacije govore u prilog toj činjenici podjednako kada su u pitanju kvantitativni pokazatelji, kao i kada su u pitanju informacije o ostvarenim finansijskim prihodima.

Konkretno, prema poslednjim dostupnim podacima evidentirano je oko 200.000 turista više i gotovo 600.000 noćenja više nego u uporednom periodu prošle godine. Do kraja godine ovi pokazatelji će svakako biti još bolji. Prihodi od turizma u prvih sedam mjeseci rasli su po stopi od 4% i iznose preko 531 milion eura, a projekcije su da će se stopa rasta prihoda uvećati do kraja godine. Naplata poreskih prihoda koja svoj rezultat crpi od turizma bilježi rekordne rezultate u odnosu na isti period prošle godine, ali i u odnosu na naš ovogodišnji plan. Zaključno sa 28. oktobrom naplaćeno je preko 73 miliona eura više u odnosu na isti datum prošle godine. Simbolično, avgust mjesec 2019. i prvi mjesec u istoriji crnogorskog savremenog hotelijerstva kada je ostvareno preko jedan milion noćenja u hotelima u kojima je boravilo preko rekordnih 200 hiljada turista. Evidentno je da turizam nastavlja da doprinosi kao značajna ekonomska grana bivajući snažan pokretač cijele ekonomije. U prilog tome reći ću vam da je ove godine otvoreno 46 novih hotela u Crnoj Gori, a naši kapaciteti u većani su za preko 3.600 kreveta. To znači da ljetnju sezonu završavamo sa rekordnih 459 hotela u više od 44 hiljade kreveta od kojih je preko 56% u hotelima sa četiri i pet zvjezdica. Ovo su već rezultati koji se moraju poštovati i koji svjedoče o jasnom smjeru u kojem ide naša politika u oblasti turizma. Želim posebno da istaknem da snažan zamah turizma više nije prisutan samo na jugu već i na sjeveru naše zemlje. Za dvije godine očekujemo da imao prve hotele sa pet zvjezdica na sjeveru kao i najmanje dva hotela sa četiri zvjezdice. Koliko je ovo značajno govori činjenica da će se samo ovim objektima više nego duplirati visoko kvalitetni hotelski kapaciteti koje imamo na sjeveru.

Dakle, politika koju ova Vlada realizuje prema sjeveru zemlje i nikad veće investicije u razvojnu infrastrukturu stvaraju uslove za ekonomski rast, stotine novih radnih mjesta i značajno unapređenje života građana. U prvih sedam mjeseci ove godine rast prihoda od turizma ostvarenih na sjeveru je bio po stopi od preko 26% što pokazuje veliku atraktivnost ovog regiona i kada je u pitanju ljetnja turistička sezona. Takođe, neke od najznačajnijih svjetskih medija ove godine ističu Crnu Goru i daju preporuke za posjetu našoj zemlji potvrđujući sve veći ugled koji imamo kao turistička destinacija. Tako je uticajni američki magazin ... Crnu Goru stavio na 13

mjesto svjetskih destinacija koje treba posjetiti, posebno kada je u pitanju aktivni turizam, te je svrstao u društvo renomiranih svjetskih destinacija. Sa druge strane, britanski "Gardijan" je Kolašin uvrstio i preporučio kao jedno od deset najboljih malih skijališta u Evropi i time nas svrstao u red zemalja koje imaju razvijen zimski turizam kao što su Italija, Austrija i Slovenija.

Imajući u vidu planove koje Vlada realizuje i kroz razvoj skijališta vjerujem da je ovo samo početak i da će Crna Gora uskoro biti snažno pozicionirana na mapi razvijenih skijaških centara Evrope. Međutim, rezultati koje ostvarujemo ne znače da uspjehe treba doživjeti kao gotovu stvar i očekivati da se iz godine u godinu oni popravljaju sami od sebe. Naprotiv, svaki akter u turističkoj privredi i administraciji na državnom i lokalnom nivou treba da pruži svoj maksimum i omogući novi podsticaj. Ovo jeste godina odličnih rezultata u našem turizmu, što navedeni podaci potvrđuju, ali ovo je i godina koja nas uči da moramo snažnije raditi na unapređenju naše ponude, da nezavisno od razlika trebamo podržati razvojne projekte koji doprinose daljem razvoju i čiji rezultati se vide i prepoznaju ne samo u Crnoj Gori nego i globalno. Vjerujem da su postignuti rezultati istovremeno i odličan podsticaj kako bi smo se još bolje pripremili za narednu sezonu. Vlada je sa svoje strane i sebi i privredi postavila dugoročni cilj da sezona u Crnoj Gori traje od 01. januara do 31. decembra. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:44:26)

Hvala Vam predsjedniče Vlade.
Izvolite, poslaniče Vuksanoviću.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (30.10.19 13:44:33)

Hvala Vam, predsjedniče, na odgovoru.

Mislim da je dobro što je ovo pitanje došlo iz manjinskog kluba. Mi smo do sad, i često to radimo, potencirali one teme za koje smo posebno i po prirodi senzibilni kao što je slučaj otmica u Štrpcima, Zakon o isticanju nacionalnih simbola, slučaj Tomkić i tako dalje, ali ovim pitanjem pokazujemo interes za širu javnost i za opšti kontekst. To je ono što je dobro. Vi ste se opredijelili za, kako sam to prije rekao, za brzi ekonomski razvoj i puno bi bilo lakše i vama i svima oko vas u političkom diskursu da ste se opredijelili za one teme koje su politički profitabilnije i koje su karakteristične ne samo za naš društveni kontekst nego i za šire podneblje. Odgovorna politika se ne udvara javnosti već donosi odluke i bira svoj strateški pravac u interesu građana. Naravno, u Hrvatskoj građanskoj inicijativi kao i u ostalim predstavnicima manjinskog kluba imaćete apsolutnu potporu u svemu tome. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:45:45)

Hvala Vam, poslaniče Vuksanoviću.
Predsjednik Vlade želi kratko komentar. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 13:45:49)

Rekao sam koliko je važno da svi dobro razumijemo potencijal koji imamo u turizmu u svakom smislu, ne samo stvaranju pretpostavki za gradnju hotela, dovođenju turista nego i razvoj cijele ekonomije na bazi turističke privrede koja nam je u rukama, da popravimo naše politike i osnažimo naše napore da smanjimo neformalnu ekonomiju i da nam zahvatanja od turističke privrede budu veća nego što su danas. Na žalost, tek smo na početku kada je ta stvar u pitanju. Značajna sredstva od turističke privrede još nijesu zahvaćena i administracija stalno radi na tom planu i pokušava da dobije savjete i estetsku podršku kako da osnažimo naše kapacitete i da imamo veći finansijski zahvat od onog kojeg imamo danas.

Ja sam se prije neki dan pohvalio da je prihod od boravišne takse od turizma za devet mjeseci, odnosno za deset mjeseci već sada veći za milion i po eura nego što je prošle godine, ali on bi morao biti veći za desetak, možda i 15 miliona eura. To je cilj ove Vlade. Drugo, govorili smo o, Vi ste pomenuli, o nekoj vrsti sinergije, jer turizam je specifična grana. Ružan tekst, lažan tekst, podvala na domaćoj medijskoj sceni, na međunarodnoj medijskoj sceni može značajno da ugrozi našu turističku ponudu. Na žalost ovakvi dobri rezultati nijesu podsticajni za naš ukupni ambijent, posebno za medijski sektor da ovom važnom pitanju daju korektan odnos i da pristup bude pouzdan. Sjećate se tekstova u Crnoj Gori u periodu, mislim da je to bilo 15.maj - 15. jun, nijesmo mogli da se odbranimo, propala turistička sezona, zatvaraju se hoteli, otpuštaju se radnici, nikada gora turistička sezona i tako dalje. U 15 dana zbog toga što je jedna klijantela odustala zbog vremenskih nepogoda, a niko nije rekao da smo u januaru, u februaru, u martu i aprilu imali preko 20% više gostiju nego u prethodnoj godini. Niko danas u Crnoj Gori ne priča da je 25. oktobra ove godine 45% više turista u Crnoj Gori nego na isti dan prošle godine. O tome niko ne priča. Ali kada se smanji jedan procenat po evidenciji navodnih analitičara, onda se organizuje čitava hajka da se pokaže kako je Crna Gora nedostatna, kako je turistički neprihvatljiva, kako je vlast nesposobna i tako dalje. Tu Vlada ne može puno da pomogne, ali tu mogu da pomognu poslanici, Parlament, jer njihova riječ u odnosu na ova pitanja, a njihova zakonodavna moć je mnogo važnija od onoga što su nadležnosti i ovlašćenja Vlade u vođenju spoljne i unutrašnje politike.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:49:03)

Hvala Vam, predsjedniče Vlade.

Sada će pitanje postaviti poslanica Danijela Pavićević.

Izvolite.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (30.10.19 13:49:09)

Zahvaljujem.

Uvaženi građani, predsjedniče Parlamenta, gospodine Markoviću,

Odgovarajući na jedno od mnoštva pitanja u vezi rasvetljavanja ubistva Duška Jovanovića sugerisali ste da se isto pitanje postavi onima koji su zaduženi da gone počiniocima krivičnih djela jer Vi nećete raditi njihov posao. Na koga ste tačno mislili?

Da podsjetim i vas i javnost, u vrijeme tog zločina bili ste na funkciji šefa službe državne bezbjednosti i bilo je očekivano da i ta služba bude uključena u istragu makar zbog Vaše izjave da ste imali saznanja o tome da je život Duška Jovanovića bio ugrožen. Dakle, gospodine premijeru, od koga je po Vašim saznanjima njegov život bio ugrožen?

Izjavili ste ranije i da će se neki stidjeti zato što su Vas optuživali tokom istrage, nagovještavajući na taj način da imate saznanja da će se sve saznati u vrlo kratkom periodu. Ja ne znam, gospodine Markoviću, to su vam rekli drugi, da ste vi uputili prijetnje Dušku Jovanoviću da će stradati od vašeg metka putem telefona, ali sam bila u njegovoj blizini kada je rekao, na vijest o vašem imenovanju na mjesto šefa DB-a, najbolje bi bilo da se iselim iz Crne Gore. To je rekao, kao što znate nije i uradio.

Danas ste vi premijer koji obilazi Crnu Goru, opominje, podmiruje tuđe obaveze, pokušava stvoriti sliku da se nešto konkretno dešava, ali sve to vas ne može osloboditi obaveze da konačno kažete - šta je sa onim što je bilo ranije, šta je sa dokazima o praćenju Duška Jovanovića od strane nekih krugova i službi pod kontrolom države? Samo mi nemojte reći da toga nije bilo. Premijeru i bišem šefu SDB-a ne pripada da se pokuša sakriti iza odgovora da je nenadležan. Mislite li, premijeru, da je moglo i moralo više da se uradi povodom rasvetljavanja. Gdje je bila prepreka? Zašto se nije pošlo tragom onih koji su vršili opstrukcije? Umjesto toga neki od njih danas pretenduju na najvišu funkciju u Tužilaštvu. Čitam danas na portalu "Borba", sasvim neočekivano, nedavno, vaš potpredsjednik i ministar gospodine Pažin je izjavio kako su u slučaju istrage ubistva Duška Jovanovića napravljeni propusti i da su ti propusti uslovlili nerješavanje zločina.

Da podsjetim i vas i javnost da smo makar mi, članovi porodice Duškove, više puta ukazivali na propuste, opstrukcije i nečinjenje, ko će onda odgovarati za te propuste. Ne smije se valjda dozvoliti da neko misli da će taj zločin biti nerazjašnjen. Smatrate li zaista, premijeru, da je dovoljno samo konstatovati da je neko pravio propuste i time ometao pravdu i da li je, po vama, tako postupanje krivično djelo. U svim demokratskim društvima nalogodavac i neposredni izvršilac zločina kad tad budu privedeni pravdi, tako će biti i u Crnoj Gori.

Da li je ministar pravde pokazao dovoljno senzibiliteta i profesionalnog kredibiliteta i da je njegova izjava adekvatna nivou pozicije koju pokriva, a podrazumijeva valjda i neku odgovornost. Da li je i ova izjava, koja je data sa ove vremenske instance, samo pokušaj da se, što se ove vlade tiče, jasno kaže da ne namjeravate ništa uraditi kako bi se činjenice utvrdile. Da nije ipak malo kasno za upućivanje oštrih kritika Tužilaštvu zbog urušenog kredibiliteta od strane ministra pravde sada pred kraj mandata ili je to po principu najlakše je udarati na najslabiju kariku u sistemu kada krene silaznom putanjom ili se radi možda o dogovorenom nesporazumu onih koji su kreirali haos u pravosuđu i tužilaštvu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 13:54:49)

Hvala vam.

Izvolit,e predsjedniče Vlade.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 13:54:53)

Poštovana poslanice Pavićević,

Više puta u ovom domu odgovarao sam na pitanje vezano za ubistvo glavnog i odgovornog urednika "Dana" Duška Jovanovića. Posljednji put sam to učinio tačno prije godinu dana odgovarajući na pitanje poslanika Gorana Danilovića. Podsjetiću vas da sam tada, u odnosu na samu istragu ovog zločina, jasno saopštio svoj stav, a to je da su sva ovlašćenja i odgovornosti data Državnom tužilaštvu koje vodi istragu, odnosno postupak od njegovog začetka do samog presuđenja kod suda, kao i da nadležno tužilaštvo daje policiju obavezujuće naloge i uputstva i njegova uloga je rukovodeća i ključna kako se god politička percepcija u tom smislu razvijala.

Danas, kao i tada smatram da u ovom stadijumu istrage, ukoliko je to opravdano, više detalja o prikupljenim saznanjima i dokazima može saopštiti isključivo nadležno tužilaštvo koje ima te informacije, a ni u kom slučaju predsjednik Vlade, koji ih pri tom i nema. Ipak, iz posebnog pijeteta prema bolu koji osjećate kao neko ko je ovim nemilim slučaj izigubio svog najbližeg i neko ko će bez ostatka i do kraja istrajavati na zadovoljenju pravde, odgovoriću vam i ovog puta u kontekstu postavljenih pitanja i interesovanja. Registrovao sam izjavu potpredsjednika Vlade i ministra pravde, ovim povodom i apsolutno sam saglasan sa vašom ocjenom da je ptorebno zatražiti odgovornost na onoj adresi koja svoj posao nije uradila profesionalno i odgovorno. Isto tako, više puta, pa evo i danas, kroz nekoliko pitanja, evidentiram i praksu da se institut Premijerskog sata iznova koristi da se Vladi adresiraju pitanja van njene nadležnosti i funkcionalnog domašaja. Uz svo uvažavanje nije valjda da je ovo jedini mehanizam kontrolne uloge Skupštine koji funkcionije. I lično, a ne samo profesionalno veoma cijenim i uvažavam ulogu Parlamenta, to se i vidi, jer svako drugačije ponašanje, odakle god dolazilo, podriva cjelokupan sistem i ukazuje na očiglednu potrebu da mijenjamo one djelove koji pokazuju devijacije. Ako zakonodavna vlast ne može valjano vršiti nadzor nad radom državnog Tužilaštva, onda je na način, meni nepoznat, Tužilaštvo u Crnoj Gori odjednom postalo nezavisnije i od sudske vlasti.

Uvažena poslanice,

Potpredsjednik Vlade javno i u ime Vlade je ispostavio svoje interesovanje državnom tužilaštvu, ali odgovor koji smo od njih dobili poznat je cijeloj javnosti i on ne upućuje na potvrdu navodnih propusta u ovoj istrazi, niti konkretizuje postupanja tim povodom. A na ocjenu ministra pravde da je povjerenje u Tužilaštva na nedopustimo niskom nivou, dobili smo odgovor da je državno Tužilaštvo nezavisan i samostalan organ i da Vlada ne može i ne smije da ga kontrolije. Pitam vas i cjelokupnu javnost - kada ga je to Vlada kontrolisala. I da dodam, pitanje povjerenja je

stvar percepcije i pripada kategoriji političkih ocjena koje pripadaju ministrima, odnosno političkim funkcijama koje obavljaju. Kao predsjednik Vlade striktno primjenjujem ustavnu podjelu vlasti i poštujem sistemsku poziciju svake institucije.

Kada očekujete odgovornost potpredsjednika Vlade i ministra pravde on je odgovoran da i pred vama koji ga birate, kao i predamnom, za svoj rad položi računa. Sada kada smo utvrdili da makar institut Premijerskog sata i poslaničkih pitanja funkcioniraju zatražite to direktno od njega, a meni ostavite da savjesnost rada i rezultate svojim ministrima ocjenim po svojim mjerilima i kada za to dođe vrijeme.

Poslanice Pavićević, imam potrebu da neodvojivo od ove teme, ponovim da Vlada zastupa politiku nulte tolerancije prema bilo kojem obliku nasilja nad novinarima. Slijedeći ovo opredjeljenje crnogorska policija otkriva počiniocima u svim slučajevima nasilja nad novinarima koji se gone po službenoj dužnosti, a koji su se dogodili u mandatu ove vlade. Veoma je značajno da su u većini slučajeva već donijete pravosnažne presude i da su u većini počinitelaca izrečene zatvorske kazne, dok je jedan broj postupaka još uvijek u toku.

Prema podacima koje sam dobio od Uprave policije u ovoj godini nije zabilježen ni jedan fizički napad na novinare, što je rezultat posvećenog rada i zalaganja nadležnih organa.

Na samom kraju, još jednom sa ovog mjesta, ne podsjećam već javno apelujem da državno Tužilaštvo podobno ispita da li su u slučaju ubistva Duška Jovanovića postojali određeni propusti i nedostaci u postupanju i ukoliko se ispostavi da jesu pokrenu procedure za utvrđivanje odgovarajuće odgovornosti i o tome informišite crnogorsku javnost, da se bilo o kome radi, pa i o meni.

Poslanice Pavićević, u vašem pitanju ste se dotakli i nekih stvari koje ste spoznali ili čuli. Prvo, apsolutno je laž, neistina, neljudska i građanska podvala da sam prijetio Dušku Jovanoviću ikada, a posebno na takav način. Ja sam se sa vašim bratom sastajao više puta i kada se nijesmo slagali i ne na moj poziv nego na njegovo interesovanje i to nije bilo u kabinetima nego na javnim mjestima i to su mogli i vidjeli drugi ljudi.

Dakle, nijesam ja imao potrebu da na taj način oduzimam život, tada niti ikada i to su samo podvale, to su političke špekulacije. Ja vas ne znam lično, a sa vašim bratom sam se družio, a kada smo se razišli politički onda smo imali kontakt, zdrav kontakt. Toliko o tom dijelu vašeg navoda.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 14:01:18)

Hvala vam, predsjedniče Vlade.
Pravo na komentar poslanica Pavićević.
Izvolite.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (30.10.19 14:01:27)

Hvala.

Pa evo, ipak nijesam dobila konkretan odgovor. Kao što vidite pitanja je više, ali su sva pitanja koja sam postavila kreću se u istom okviru i moraju po meni dobiti odgovore.

Ono što mene najviše interesuje, a smatram da možete odmah da kažete bez trodnevne pripreme odgovora, a to je - Ko vam je rekao da je Dušku Jovanoviću prijetila opasnost i od koga, kao i to šta ste vi tada preduzeli u pravcu zaštite njegovog života?

Gospodine Markoviću, razumijete između ostalog, zbog pozicije na kojoj ste bili 2004. godine i zbog optužbi prema vama i svega ostalog, vi meni dugujete odgovore i dugovaćete mi ih sve dok ih ne dobijem. Politika i političari prolaze, ipak život je jedan, a riječ, makar u Crnoj Gori, ostaje zauvijek. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 14:02:48)

Hvala.
Izvolite, predsjedniče Vlade.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 14:02:57)

Potpuno sam miran, bez obzira na vašu intonaciju, a i skrivene poruke, jer čovjek se osjeća sigurnim ako je miran sam sa sobom. Veoma je važno da cijenite druge i da ne podvaljujete ljudima i da ne optužujete bez razloga i kada postoje objektivne okolnosti za to i stvarne. Dakle, ja vama ne dugujem nijedan odgovor. Ja sam radio svoj posao u skladu sa zakonom. Služba državne bezbjednosti, ni kao danas Agencija kao državni organ, nikada nije imala istražne nadležnosti niti je učestvovala u istragama, to su zablude, građanski i profesionalno. Otkud sam znao, znao sam zbog toga što je ministar unutrašnjih poslova dobijao više pisama, anonimnih pisama koje je dijelio na kolegijumu sa svojim saradnicima vezano za bezbjednost Duška Jovanovića. I ako se sjećate i ako ste tada bili uključeni, možda niste, tada je Ministarstvo reagovalo i obezbeđivalo određenu vrstu nadzora i zaštite i planiralo i sprovodilo niz operativnih aktivnosti. U jednom dijelu one nijesu prihvaćene. Nemojte o tome da pričamo, nemojte da špekulišemo. Govorimo o činjenicama i budimo ljudi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 14:04:17)

Hvala vam.
Sada riječ ima poslanik Boris Mugoša.
Izvolite.

BORIS MUGOŠA (30.10.19 14:04:25)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani predsjedniče Vlade, članice i članovi Vlade, uvažene građanke i građani,

Ja sam premijeru Markoviću postavio sljedeće pitanje:

Koje mjere Vlada Crne Gore preduzima u cilju poboljšanja likvidnosti crnogorske privrede, imajući na umu činjenicu da su prema podacima Centralne banke u blokadi računima blizu 18.000 pravnih lica i preduzetnika? Takođe, sam postavio pitanje vezano za efekte sprovođenja zakona o rokovima izmirenja novčanih potraživanja, koji je ova skupština donijela 2014. godine.

Ja zaista mislim da je nelikvidnost crnogorske privrede jedan od ozbiljnih izazova sa kojim se već duže vrijeme suočava crnogorska ekonomija. Nije to samo moja konstatacija, o tome su svoj sud dale i mnoge relevantne institucije i organizacije u Crnoj Gori. Ja ću vas samo podsjetiti da je Centralna banka nekoliko puta izjavila da je to jedna od ključnih ranjivosti crnogorske privrede, čak je i dala preporuke Vladi da se uradi analiza uzroka dugotrajne nelikvidnosti, da se predlože sve raspoložive mjere za prevazilaženje uzroka i rješavanje problema nelikvidnosti. Mi smo i raspravljali na matičnom odboru o Izvještaju o stabilnosti finansijskog sistema koji je podnijela Centralna banka za 2018. godinu je upravo potencirala i taj segment dugova, posebno apostrofirajući činjenicu da preko 95% tih dugova, odnosno nešto preko 600 miliona eura je uglavnom nenaplativo.

Kad su u pitanju udruženja poslodavaca i ona ističu da je nelikvidnost ozbiljan izazov koji je na vrhu prioriteta koji treba rješavati.

Kada su u pitanju podaci Centralne banke koje ona objavljuje o jednom mjesечно o broju blokiranih računa, posljednji je bio na 30. septembar 2019. godine, u njemu se kaže da je 17.790 pravnih lica i preduzetnika u blokadi, a da je ukupni iznos blokiranog duga 650 miliona eura. Takođe, se tu konstatuje da je velika koncentracija duga, jer 10 najvećih dužnika pokriva preko 16% duga ili nešto preko 100 miliona eura, a 50 najvećih dužnika preko 37% duga ili nešto oko 240 miliona eura. Takođe, broj preduzeća koji je u neprekidno blokadi do 365 dana je 2.150 sa

dugom od 42 miliona eura, a broj preduzeća u blokadi preko 365 dana je preko 15,5 hiljada eura, što je preko 93% duga iznos negdje oko 607 miliona eura. Međutim, i negdje sam na nekom od prethodnih diskusija sa vama, govorio o potrebi detaljne analize te baze. Ta baza, s obzirom da se objavljuje iz mjeseca u mjesec, zaista daje određenu poruku koja povećava nesigurnost poslovanja. Zato sam čitao jednu analizu relevantne konsultanske firme iz maja ove godina koja je dublje sagledavala strukturu blokiranih preduzeća. Po njihovim podacima preko 80% tih preduzeća ne dostavlja finansijski izvještaj. Preko 70% tih preduzeća ima blokiran iznos duga manji od 10.000 eura. Ako još uđemo dublje u strukturu blokiranih preduzeća, vidjećemo ako nam je kriterijum da imaju godišnji promet preko 10.000 eura i da podnose finansijski izvještaj da su to realno aktivna preduzeća, oni su došli do podatka da je to pod znacima navoda, samo 700 preduzeća, što po njima znači da svako dvadeseto realno aktivno preduzeće je u problemu.

Međutim, mnogo važnije od ove statistike je činjenica da i mimo ovih podataka, mi to svi znamo, je mnogo veći iznos međusobnih dugovanja i potraživanja, jer vi znate da privredni subjekti zbog određenih dugovanja i potraživanja ne idu odmah na sistem blokade nego čekaju, nadaju se da će doći do izmirenja i ovo jeste zaista jedan ozbiljan izazov kome se treba s punom pažnjom posvetiti.

Takođe, drugi segment mog pitanja odnosi se na taj Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza koji je ova skupština donijela 2014. godine i čija je intencija bila da doprinese poboljšanju likvidnosti, odnosno povećanju brzine optočaja novca, odnosno da zaštiti "male privredne subjekte" od besplatnog kreditiranja, od uslovljavanja od strane velikih koji su potencijalno u poziciji da im izmiruju obavezu ...(prekid)... i da zbog toga mali i srednji privredni subjekti mogu doći u ozbiljne poteškoće i mogu doći do situacije gdje moraju da prekinu sa svojim poslovanjem, a vi znate da je i gašenje jedne firme, a kamo li nekoliko firmi znači smanjenje broja zaposlenih. Ukoliko postoje izazovi implementacije toga zakona dajte da ih sagledamo i dajte da mijenjamo zakon, ali vas podsjećam da je on pet godina na snazi i da je bilo vremena i ovih pet godina da se sagleda i da se predlože određene izmjene.

U drugom dijelu ću vam, takođe, diskutovati o Zakonu o sprečavanju nelegalnog poslovanja. Meni su tu zanimljive dvije norme. Jedna norma je oko blagajničkog maksimuma, ja se prosto čudim kako i dalje, svi to znamo, se isplaćuje dio plate na ruke, kako i dalje se izvlači novac iz redovnog poslovanja za neke druge protivzakonite potrebe i da li se dešava da i dalje lica koja

....

...imaju preko 30% pa im se ugasi preduzeće, osnivaju s povezanim licima druga preduzeća, znači to su sve stvari oko kojim moramo ozbiljno raditi da bi se ozbiljno suočili sa ovim veoma važnim izazovim, a to je likvidnost, odnosno likvidnost crnogorske privrede. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 14:10:53)

Hvala vam, poslaniče Mugoša.
Izvolite, predsjedniče Vlade.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 14:11:04)

Poštovani poslaniče Mugoša, da bi privreda bila uspješna potrebno je kontinuirano povećavati nivo njene konkurentnosti. Likvidnost realnog sektora, pravnih lica i preduzetnika, pokazatelje koji Vlada sa dužnom pažnjom prati kako bi unapređenje poslovnog ambijenta prilagođavala prioritarnim potrebama.

Želim na početku da ukažem da je ukupan broj blokiranih privrednih subjekata na dan 31.07.2019. godine bio 14.057, a ne 18.000 kako ste vjerovatno pronašli u zbirnim statistikama, 4.000 blokiranih više koje spominjete u pitanju, odnose se na nevladine organizacije, fondacije, udruženja, dio javnih službi, dakle na one subjekte koji nijesu dio realno privrednog sektora. Smatram da je danas ispravno govoriti o onima koji zaista pripadaju realnom, privrednom i ekonomskom životu zemlje.

Podaci Centralne banke ulivaju određeni i umjereni optimizam. Broj aktivnih, transakcionih

računa u blokadi pao je od početka godine do kraja jula ove godine sa 32,9% na 29,40%, zabilježeni pad u apsolutnom broju. Ukupan dug po osnovu kojeg je izvršena blokada takođe je u padu sa 635,3 miliona eura na 618,7 miliona eura u istom periodu. Slično je i kada su u pitanju i ostali parametri koje analiziramo.

Da zaključim, rast privredne aktivnosti koji ponajbolje odslikavaju intenzivne stope rasta očigledno se pozitivno odražava i na likvidnost realnog sektora. Važno je, međutim, primijetiti da je ovo parametar koji treba permanentno pratiti, ali na koji se ne smije djelovati bez odgovarajuće analize i opreza. Dakle, opredeljenje Vlade da se likvidnost indirektno podržava kroz suštinsku podršku razvoju preduzetništva. U tom smislu kroz podršku razvoju malih i srednjih preduzeća Ministarstvo ekonomije realizuje program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu koji sadrži deset programskih linija. Privrednicima je na raspolaganju 1.600.000 eura bespovratnih sredstava, a primijenjen je i novi model njihove raspodjele po dubini koji omogućava efikasno korišćenje svih opredijeljenih sredstava tamo gdje privreda to prepoznaje kao najpotrebnije.

Posebno je važno što se ove mjere i sam model sve bolje prihvataju u samoj privredi. Broj preduzeća koja su iskoristila ovu podršku porastao je u 2018. godini na 102 sa prethodnih 65, a u njima radi preko 1000 zaposlenih. Dakle, suštinski i konkretno podržavamo preduzetničke ideje kroz kreiranje novih sadržaja i poslovnih praksi. To će u kombinaciji s ostalim razvojnim politikama svakako imati i za rezultat poboljšanje likvidnosti. U cilju povećanja likvidnosti realnog sektora, značajna sredstva odobrena su od strane Investiciono razvojnog fonda. Za mandata ove Vlade po osnovu programa za likvidnost preduzeća plasirano je 463 kredita u ukupnom iznosu od 324 miliona eura. Posebno naglašavam da je od stupanja na snagu Zakona o reprogramu poreskog potraživanja poreski dug reprogramiran za 2.957 pravnih lica u ukupnom iznosu od 137 miliona eura.

Uvaženi poslaniče Mugoša, kada su u pitanju efekti direktnih mjera o kojima govorite, dozvolite da podsjetim da je Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza, kao što vam je poznato, predložen od strane poslanika u Skupštini Crne Gore, te u tom kontekstu Vlada nije učestvovala u koncipiranju njegovog sadržaja. Zakon podrazumijeva implementaciju Direktive o sprečavanju zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama koja je donijeta 2011. godine, ali su rezultati njene primjene, pokazalo se, bili vrlo skromnog dometa i u zemljama Evropske unije.

Prema raspoloživim podacima Poreskoj upravi je dostavljeno 286 obavještenja o popisu dospjelih neizmirenih obaveza s planom izmirenja, kao i 227 obavještenja da nema neizmirenih obaveza u komercijalnim transakcijama između pravnih subjekata u zemlji, odnosno javnog sektora i privrednih subjekata. Nijesu dostavljena obavještenja o slučajevima izmirenja obaveza. Osim skromnih efekata u pregovaračkom postupku već je ocijenjeno da ovaj zakon nije u potpunosti usaglašen s direktivom, te se Crna Gora obavezala da do kraja 2020. godine otkloni uočene nesaglasnosti.

S druge strane, važno je primijetiti pozitivne efekte primjene drugog zakona, a to je Zakon o dobrovoljnom finansijskom restrukturiranju koji je osmišljen kao pomoć solventnim privrednim subjektima koji su imali problem nelikvidnosti. Po ovom osnovu, od maja 2019. godine restrukturirano je 36,7 miliona kredita od čega se na pravna lica odnosilo 35,1 milion, a na fizička 1,6 miliona eura. Ovo je značajno pomoglo i smanjenju nivoa nekvalitetnih kredita. Evidentno je da Vlada suštinskom podrškom privredi aktivno podstiče unapređenje ekonomije i za tu podršku nijesu dovoljna zakonska rješenja i transponovanje evropskih direktiva. Da zaključim, rezultati nijesu poželjni, ali evidentni i pozitivni pomaci koliko god se nekome činilo skromnim, pokazuju da je primijenjen ispravan i osmišljen pristup. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 14:16:19)

Hvala, predsjedniče Vlade.
Poslanik Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (30.10.19 14:16:23)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Prvo ću se osvrnuti na par vaših opservacija oko zakona, o rokovima izmirenja novčanih obaveza. To je bio, između ostalog, zahtjev Udruženja Unije poslodavaca i Privredne komore. Oni su tražili, takođe, da se definišu rokovi izmirenja. To podrazumijeva da se definiše da u roku od 30, 60, maksimum 90 dana se izmire potraživanja, odnosno dugovanja, i u tome zakonu je rečeno eksplicitno da nadzor nad sprovođenjem zakona vrši organ uprave nadležan za postupak utvrđivanja naplate i kontrole poreza. Prema tome, očekivao sam da vidim tu vrstu efekata vezano za taj zakon, pri čemu je poenta njegova bila da se ne reaguje po prijavi. Jer, vi znate da će rijetko koji mali ili srednji biznis ili preduzetnik prijaviti nekoga "zbog straha" jer je to realna priča da će prijaviti nekoga da mu nije platio u tom roku, ali je i obaveza nadležnog organa da po službenoj dužnosti provjerava te stvari. To je bio jedan veoma važan segment toga zakona iako se kaže - usaglašen, nije usaglašen, hajde da ga mijenjamo. Zašto smo čekali pet godina potencijalno da mijenjamo taj zakon? Ako smo vidjeli da nema efekta trebalo je odmah da ga mijenjamo. Jer, suštinski je to dobar zakon, dobra je poruka, s njime je bila saglasna cijela privreda jer on obeshrabruje kašnjenja, smanjuje zonu sive ekonomije i pozitivno utiče na one koji hoće da se bave biznisom i na one koji imaju određenih problema zbog kašnjenja u plaćanju jer im je ta vrsta zakona bio jedan vid sigurnosti da će im biti naplaćena potraživanja.

Kada je u pitanju Zakon o sprečavanju nelegalnog poslovanja, to sam, takođe, pomenuo. Vidimo da je sada bilo sporazumno priznanje krivice gdje je čovjek priznao vlasnik firme da je 80.000 nezakonito koristio iz preduzeća za svoje potrebe i potrebe članova svoje porodice. Ja ću vam reći jedan zanimljiv događaj. To je događaj kada je jedan moj prijatelj htio da otvori jednu firmu i rekao je svom računovođi - hoću sve da radim preko računara. Prvo pitanje računovođe je bilo - zašto, koliko želiš da ti izvučem para u toku mjeseca. To je realnost. To se dešava i moramo da se borimo protiv tih stvari.

Hvala vam što ste rekli određene mjere koje preduzima Vlada. Mislim da je jedna od najvažnijih mjera unapređenje poslovnog ambijenta. Mi moramo da imamo jednake uslove za sve. Moramo da imamo tu vrstu sigurnosti za onoga ko se bavi biznisom. Moramo da smanjujemo troškove poslovanja, i tu smo svi saglasni, to bude predmet jedne ozbiljne analize. Ti troškovi mnogo opterećuju preduzeća. Dobar je Zakon o administrativnim taksama gdje smo ukinuli brojne takse. Bilo je nevjerojatno da naši ljudi iz biznisa plaćaju veće takse nego u Hrvatskoj za neke stvari, nego u Sloveniji za neke stvari. Sve su to pomaci, ali na tome moramo istrajavati. Zona sive ekonomije je ogromna. Taj rezervoar je potencijalno doveden na milijardu eura. Mi ga ne možemo totalno eliminisati, ali možemo određenim mjerama i doslednom implementacijom tih mjera da uzmemo značajan dio toga kolača iz sive ekonomije.

Takođe, veoma je bio zanimljiv jedan instrument, čini mi se da nije dovoljno afirmisan i mislim da nije dobro dao rezultate. To je institut multilateralne kompenzacije. Čitao sam negdje da je 2013. godine bila promocija toga instrumenta u Privrednoj komori gdje je više privrednih subjekata koji imaju međusobna dugovanja i potraživanja ih na taj način prebijaju, nijesu potrebna likvidna novčana sredstva, nema sudskih troškova, troškova privredne naplate, još kad je bio SDK da je time bila obuhvaćena 0,5 do 4% potraživanja u Sloveniji do 10%, u Republici Srpskoj sam pronašao podatak na kraju prošle godine da je kroz 11 multilateralnih kompenzacija prebijeno 640 miliona konvertibilnih maraka duga, što nije zanemarljiv podatak tako da treba vidjeti što se dešava sa tim instrumentom multilateralne kompenzacije. I na kraju ostavljam za kraj, meni omiljena tema, stručno želim da samo o njoj pričam sa stručnog ekonomskog stanovišta jer sam ekonomista, a to je pitanje državne razvojne banke.

Gdje god postoji problem u nelikvidnosti jedan od mehanizama kako se država bori protiv toga je državna razvojna banka. Ja ću vam samo reći da nije to nikakav bauk, u Sloveniji i Hrvatskoj postoji od 1992.godine. Znači, postoji 27 godina, skoro sve razvijene države svijeta imaju svoje državne razvojne banke, jer oni imaju specifičnu ulogu. One trebaju da poboljšavaju onaj segment privrede gdje komercijalne banke sa profitnom logikom nemaju tu vrstu interesa, i te banke ne posluju sa minusom samo što im nije bitno da imaju što veći profit, nego da podrže što važnije razvojne grane za državu. I zbog toga mislim, ja sam predložio na Odboru za ekonomiju, nijesam zadovoljan zbog činjenice što me činjenice iz vladajuće koalicije nijesu podržale, da Vlada uradi analizu, ja sam tražio analizu opravdanosti osnivanja državne razvojne banke i potencijalne transformacije. Nijesam dobio podršku obećao sam kolegi Raduloviću da ću ga

pomenuti, on je dao inicijativu da se donese zakon o osnivanju crnogorske razvojne banke to je bio njegov predlog ja sam ga podržao na Odboru, nije dobio većinu. Ali ja vam sugeriram da i sad, bez obzira što nije prošao taj zaključak, sami inicirate da se uradi analiza, jedna ozbiljna stručna analiza. Evo da se našalim na kraju, ne mora da ima onih čudesnih 200 strana kao što ima analiza oko koncesija za aerodrome, samo je bitno da bude kvalitetna i relevantna.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 14:22:58)

Hvala vam.

Predsjednik Vlade ima riječ.

DUŠKO MARKOVIĆ (30.10.19 14:23:06)

Povodom ovog vašeg stalnog pozivanja da napravimo tu analizu i da sagledamo cjelishodno osnivanje državne banke koja bi bila podsticajna, otvorenija za potrebe naše privrede na taj način i cijele ekonomije. Imamo nekoliko nelogičnosti mi imamo dobro razvijen bankarski sektor i vidimo kakva je likvidnost banaka. Jutros sam pročitao podatak da na računima banaka imamo milijardu i sedamsto depozita građana, milijardu, i ne znam koliko, privrede, a privreda veoma teško dolazi do novca za projekte i razvoj. Pa sam onda mislio da je možda kamata problem, a onda su me neki rekli iz privrede koji imaju dobre programe, održive biznis planove da dobijaju kamatu čak povoljniju od kamate kod investiciono-razvojnog fonda, dva pa čak ispod 2%.

Dakle, treba da napravimo jednu dobru analizu i da vidimo šta se tu radi. Vjerovatno ste registrovali da Investicioni razvojni fond ima praktično posebnu liniju koja se zove ta sredstva za takozvani faktoring odnosno to je ova podrška likvidnosti da smo za ove, koliko dvije ipo godine preko 300 miliona dali privredi po tom osnovu, i nijesmo imali rizika do sada nijesmo imali rizika. Naravno, otvaraju se i druge linije koje se tiču mogućnosti da državna preduzeća povlače kredite preko Investicionog razvojnog fonda za razvoj infrastrukture, da država to takođe radi za komunalnu društvenu infrastrukturu. Sada ste vidjeli da smo otvorili posebnu liniju koja se tiče rješavanja pitanja ovih uređaja za otpadne vode itd.

Znači, za sada Investicioni razvojni fond je odgovorio zadatku i odgovorio svojoj funkciji, da vidimo da li zaista treba napraviti taj novi korak jer nam je neophodan ja se negdje uvijek plašim kada država u finansijskom bankarskom smislu upravlja novcem. Ali, ajte sami ste rekli da vas to posebno tiče kao ekonomistu kao stručnjaka i eksperta, ajmo da pokrenemo jednu raspravu oko toga i da vidimo da li zaista to ima smisla, ima punog opravdanja.

Samo da vam kažem, danas je u Tivtu preko 33 kompanija koje su došle da po našem pozivu za koncesije da pogledaju našu infrastrukturu. Znači od Amerike do Crne Gore danas.

Ja sam mislio biće samo tri.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.10.19 14:25:49)

Naravno da ima velike zainteresovanosti jer je to takva vrijednost koju ne treba koncesiono davati, puštati iz ruku države.

Hvala vam, predsjedniče Vlade.

Ovim smo završili dio današnje sjednice koji je posvećen Premijerskom satu.

Poslije pet minuta pauze nastavljamo sa pitanjima upućenim potpredsjednicima Vlade.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 14:34:05)

Poštovani poslanici, nastavljamo sjednicu.

Zahvaljujemo predsjedniku Vlade, zahvaljujemo svima koji su postavili pitanja vezana za Premijerski sat.

Sada prelazimo na poslanička pitanja koja postavljaju poslanici članovima Vlade. Znači pravila. Poslanici postavljaju svoje pitanje u okviru tri minuta, član Vlade ima pravo da odgovori na pet minuta i nakon toga, također, ima pravo na novi komentar. U skladu s rasporedom za današnji dan, naš je plan da postavimo devet pitanja koja se odnose na potpredsjednika Vlade i ministra poljoprivrede gospodina Milutina Simovića. Nakon toga, nastavljamo rad u petak u 11:00 sati, po rasporedu koji će vam biti dostavljen danas u toku dana. Sjutra se ne radi zbog toga što je Dan parlamentarizma.

Pitanje ima gospodin Genci Nimanbegu. Prije toga, proceduralno traži šef Poslaničkog kluba Milutin Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (30.10.19 14:35:28)

Poštovani građani, još jednom smo svjedoci urušavanja Parlamenta. Tek sada smo saznali kakav je raspored poslaničkih pitanja i ko i kada treba da odgovara u našim krugovima, još nijesmo dobili nikakav dokument povodom poslaničkih pitanja. Do sada je bila praksa da se tačno utvrde termini kada se kojem ministru posla postavljaju poslanička pitanja.

Još jednom se pokazuje ta nepristojna priča Demokratske partije socijalista o spremnosti na dijalog i razgovor. Oni ne žele da razgovaraju ni o najsitnijim detaljima. Očigledno su naučili da vladaju za ovo 30 godina apsolutistički i samo nastavljaju da vode takvu politiku, a u javnosti glume neke demokrate. Na žalost, to im prolazi kod predstavnika odlazeće briselske administracije. Tražimo pauzu i da vidimo kada će se postavljati poslanička pitanja. Već ste prekršili i Poslovnik. Obaveza je bila da se poslanička pitanja postavljaju u tekućem mjesecu. Znači, ona se sigurno ne mogu završiti ni u petak, a to je 1. novembar, vjerovatno ni u onaj tamo ponedjeljak. Očigledno da Demokratskoj partiji socijalista Parlament samo služi kao neka predstava da u Crnoj Gori, eto, postoji i ta grana vlasti koja se kao nešto pita. Svjedoci smo danas bili ponašanja premijera kao da on nije zamjenik predsjednika Demokratske partije socijalista, pa ne može da utiče na parlamentarnu većinu da spriječi teror Tužilačkog savjeta.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENIĆ (30.10.19 14:37:30)

Hvala.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici,

Dugo sam bio u izvršnoj vlasti i uvijek se znalo da posle Premijerskog sata sledeća pitanja se odnose na potpredsjednike. To je prva stvar. Mislim da je svaki put uvijek bio prvi potpredsjednik Milutin Simović. To je uvijek bilo i to je tako. Dugo sam u ovom poslu, pa znate da je to baš tako.

Takođe, na zahtjev Demokratskog fronta, prije svega, ne radimo redovne sjednice ponedjeljak i petak nego pokušavamo u skladu s dogovorom s kolegijuma da aktivno radimo utorak, srijeda i četvrtak. U skladu s takvim zahtjevom, mislim da nismo radili u ponedjeljak. Sjutra je Dan parlamentarizma. Imamo konferenciju na kojoj radimo. Akio postoje određene inicijative možemo i taj dio posla da organizujemo drugačije. Naš plan je da poslanička pitanja postavljamo i organizujemo rad od petka u 11.00, uz obavezu stručne službe da dostavi svim poslaničkim klubovima pregled i redosled poslaničkih pitanja koja se postavljaju. Normalno, sugerišemo i stručnoj službi, uvijek da uvaži zahtjev određenog poslanika ili ministra da usaglasimo te termine kako bi na efikasan način mogli da radimo što je normalno i prirodno. Ničija ambicija nije bila nešto drugo. Zbilja, očekujem od stručnih službi na jedan efikasan način svim klubovima dostave taj pregled. Ja sam isto kao i svi vi ovdje tek kada sam sjeo da predsjedavam dobio raspored i tada upoznao i potpredsjednika Simovića s rasporedom kakav je dostavljen. Shvatio sam da ni ministar Simović nije dobio. Ne znam zašto bih davao pauzu, ali poštujući vaš zahtjev za pauzu, nadam se da će ta pauza biti vrlo kratka, dajem pauzu od pet do deset minuta. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 14:48:34)

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, nakon pauze koja je rezultirala dogovorom oko rasporeda postavljanja poslaničkih pitanja i prilagođenja rada odbora plenarnom zasijedanju nastavljamo sa radom. Po našem dogovoru počinjemo sada i završavamo u 17h sa devet pitanja koja su vezana za resor potpredsjednika Vlade i ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja ministra, odnosno potpredsjednika Simovića. U petak u 11h nastavljamo sa pitanjima koja se odnose na resor Ministarstva unutrašnjih poslova, nakon toga pitanja koja se odnose na ministra odbrane, u 14h je potpredsjednik Pažin, a poslije toga ministri finansija i ministar vanjskih poslova. U slučaju da sve ne bude završeno u petak po ovom rasporedu nastavljamo u ponedjeljak.

Uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu dajem riječ da postavite pitanja koja ste pripremili za potpredsjednika Simovića.

GENCI NIMANBEGU (30.10.19 14:49:52)

Hvala Vam, potpredsjedniče Gvozdenović.

Poštovani potpredsjedniče Vlade, Simoviću, postavio sam Vam sljedeće pitanje:

Koji je broj registrovanih proizvođača kao i registrovanih maslinara u Crnoj Gori, koliki je taj broj po opštinama? Koliki je broj zasada i stabala maslina u Crnoj Gori i koji je broj po opštinama? Koji maslinaci uživaju posebnu zaštitu u skladu sa članom 2 Zakona o maslinarstvu i maslinovom ulju i šta je predviđeno programom posebne zaštite maslinjaka? Koje mjere država ulaže u zaštitu tih područja? Da li su naručene i sprovedene studije zaštite, te shodno članu Zakona koje su mjere i koje su mjere i koje je Ministarstvo poljoprivrede

je sprovedo na zaštiti Maslinade u Valdanosu u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima?

Kako se mogu sprovesti agrotehnicke mjere zaštite maslina ako se ne raskrči očisti prvenstveno maslinjak u samoj uvali Valdanos, kako zbog biotehničke tako i zaštite od požara?

Obrazloženje: Povod za moje pitanje zasniva se na više činjenica: jedan od njih je visok nivo infestacije maslinovom mušicom koja je značajno ugrozila ovogodišnju berbu kao i sam kvalitet ploda masline i pod povodom navodim izvještaj Biotehničkom instituta Univerziteta Crne Gore iz Podgorice.

Kao sljedeći faktor, a koji je stalno aktuelan je potencijalna opasnost da tako zapušteni maslinjak bude zahvaćen požarom, gdje ne postoje putevi kojim bi vatrogasna vozila pristupila suzbijanju te opasnosti, zbog zapuštenosti maslinjak za koji se stara sama država.

Odgovor molim i u pisanoj formi.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 14:51:34)

Zahvaljujem potpredsjedniku Nimanbegu.

Izvolite, potpredsjedniče Simoviću.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 14:51:41)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Uvažene poslanice i poslanici,

Želim na početku da se zahvalim potpredsjedniku Parlamenta, gospodinu Nimanbegu što postavlja ovo pitanje. Negdje je igrom slučaja, ali radujem se što se ovo vaše pitanje negdje podudara sa jučerašnjom aktivnosti koju smo imali u Baru, gdje smo promovisali početak jednom novog važnog projekta za sektor crnogorskog maslinarstva, polaganje kamena temeljca za kuću maslina u Baru, kazao sam ne slučajno u Baru, ali ponavljam kuća maslina koja će biti za potrebe interesovanje i svih maslinara Crne Gore uključujući i vrijedne maslinare iz Ulcinja.

U odnosu na vaše prvo pitanje, primjećujem da imate dosta pitanja, raduje me, dakle broj registrovanih maslinara u Crnoj Gori je 351, od čega najviše ih je u Baru i Ulcinju, da budem precizan 173 u Baru, u Ulcinju 110, Tivtu 15, Budvi 13 i u Herceg Novom i Kotoru po pet. Molim sam odati razlikujemo ovdje pojam registrovani maslinar u odnosu na ono što su brojni maslinari koji se još uvijek nijesu upisali u registar proizvođača maslina i koristim i ovu priliku da ih pozovem da to učine, jer tim upisom u taj registar maslinara stiču određena prava i mogućnosti da apliciraju na brojne veoma izdašne, rekao bih sve izdašnije mjere podrške koje kreiramo ili kroz nacionalni agro budžet ili kroz sve izdašnije evropske pretprijetne fondove.

Ono što posebno ohrabruje, a siguran sam da to svi zajedno svjedočimo da iz godine u godinu raste broj mladih maslinara i rekao bih da je to jedan ukupni važan pokret koji se dešava u Crnoj Gori vraćanja toj vjekovnoj kulturi, toj kulturi koja je više nego simbol i mira i zdravlja, ali iznad toga istrajnosti i trajanja. Ja mislim da je to dug naš prema toj kulturi, da obnovimo, jer moramo vidjeti i kazati da imamo mnoštvo zasada koji su zapuštenim, koji se ne obrađuju na vrijeme, gdje se maslina ne reže, a ono što je posebno vaše interesovanje gdje upućuje, to je pitanje stanja maslinade Valdanos. To je pitanje koje je već duže vremena aktuelno. Više puta smo razgovarali na tu temu, znate da sam brojne sastanke imao sa bivšim vlasnicima toga kompleksa još od 2004. godine, u onom vremenu kada je ta maslinada bila u vlasništvu Sekretarijata tadašnje Vojske Srbije i Crne Gore. Znate da smo tada sa nivoa Vlade pokrenuli određene inicijative, da smo tu imovinu vratili u vlasništvo Crne Gore i stvorili pretpostavku u odnosu na ono što je naša zajednička briga i obaveza da taj jedan veoma izdašni kompleks konačno revitalizujemo i odužimo se toj, ponavljam, bezvremenoj kulturi kakva je maslina.

Stanje tamo nije ni malo dobro. Podsjetiću vas, a čitali smo zajedno te elaborate koji su dali opis stanja te maslinade u kojem jasno se kaže najnoviji izvještaj koji je uradio Biotehnički fakultet, po zahtjevu lokalne samouprave Ulcinj, da tamo imamo 80.000 stabala na površini od 93,77 hektara, da tamo imamo na tom kompleksu 1.300 maslina je potpuno osušeno, a od preostalih 16.500 stabala, odnosno 4.500 je potrebno regenerisati spuštanjem krošnje uz rezidbu, dakle onu potpunu rezidbu tih stabala. Dakle, potrebna je domaćinska ruka tom zasadu. Ja mislim da to treba da bude naša zajednička obaveza sa ključnim zadatkom kako da revitalizujemo taj zasad, kako da zajedno budemo na tom zadatku i kako da taj kompleks zaštitimo od onoga što je jedna značajna opasnost koju ne smijemo ignorisati.

Pogledali smo, vi znate te podatke da smo u aprilu ove godine imali inicijativu koja je prema Ministarstvu došla od određenog udruženje za održivo regionalno maslinarstvo. Poslali smo tamo inspekciju i moram vam kazati da je vrlo zabrinjavajuće stanje sa aspekta nelegalne gradnje u maslinaru Valdanos.

Daću vam precizne podatke da je identifikovano 17 lica koja imaju jedan ili dva stambena objekta ili čak dva etno sela sa 11 kućica po jednom etno selu koja su bespravno sagrađena u Valdanosu i koji će u saradnji sa nadležnim organima morati da se suoče sa tom činjenicom.

Gospodine potpredsjedniče Nimanbegu, sjetimo se slične teme koju smo imali u nekom prethodnom periodu koja je imala svoj neslavni epilog sa aspekta gazdovanja sa jednim kompleksom. Sjetimo se vraćanja zemljišta bivšeg pogona Agroulcinj, ne male površine, ... intenzivne zasade mandarina, gdje smo i tada imali komunikaciju sa ranijim vlasnicima i gdje je bilo onako dosta jasno, odgovorno tim ljudima da se uvijek treba vjerovati i tada i danas, gdje je rečeno da želimo da vratimo svoje imanje da bi vratili stari sjaj tim plantažama, da bi pokazali da ćemo biti bolji domaćini nego što je tadašnji sistem koji je to gazdovao, međutim, danas svedočimo jednom potpuno drugom epilogu. Tamo nema jedne mandarine, tamo je sve pretvoreno u građevinsko zemljište i moramo, spremajući ovaj odgovor, domaćinski za taj kompleks maslinade, moramo imati sve to u vidu i moramo naći rješenje koje će upravo ići u pravcu revitalizacije tog zasada. Ako treba ispraviti neke nepravde prema bivšim vlasnicima, a mislim da tu mena potrebe jer ova politika u kontinuitetu je dokazana politika koja je i u ranijim godinama, sjetimo se vraćanja poljoprivrednog zemljišta još 90-tih godina, to je bilo skoro neshvatljivo, nepojmljivo, vraćeno je bivšim vlasnicima poljoprivredno zemljište. Mnogo toga je urađeno i u sektoru šumarstva. Ajmo i ovo pitanje da otvorimo na jedan korektan odgovoran način i da to ne bude pitanje političke utakmice, političkog populizma, ko će tu da uberte više političkih poena. Naš cilj, naš zadatak treba da bude da pobjednik bude to zapušteno stablo masline, odnosno tih 80.000 stabala maslina, da tamo dobijemo jedan kompleks koji može da bude

svojevrsna i poljoprivredna i turistička atrakcija i to treba da budu naši ciljevi. I ako su to takvi ciljevi, što se tiče Vlade potpuno otvorena vrata. Svi oni koji žele dijalog na ovu temu, ali samo da prosto lišimo se potrebe da na ovim pitanjima, što je svojstveno negdje u Crnoj Gori da se želi ubrati koji politički poen više. Ovo su naše zajedničke obaveze, ovu su naši zajednički dogovori i ja mislim da zajednički treba da težimo ka ostvarivanju toga cilja za dobro svih tih ranijih vlasnika, za dobro te maslinade, za dobro obnavljanja kulture maslinarstva u Crnoj Gori kako bi taj sektori i u narednom periodu imao svoje značajnije učešće razvoju poljoprivrede Crne Gore. Ja mislim da mi to sve možemo zajednički ostvariti.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:00:40)

Hvala vam, potpredsjedniče Simoviću.
Pravo na komentar ima Genci Nimanbegu.
Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (30.10.19 15:00:48)

Hvala vam, potpredsjedniče Simović, a posebno na iskazanoj javnoj, političkoj volji da ovaj problem riješimo i s tim osvrnuću se na djelove vaših izlaganja, ali i zbog javnosti ponoviću.

Znači, cilj ovog mog pitanja je pokrenut iz dva razloga - fizičke zaštite od požara, kao drugi malo manje bitan u ovom elementu i ovom perodu kad je berba masline u toku, pokazalo se da infestacija maslinovom mušicom dostigla je taj nivo da imamo jedan izvještaj iz avgusta, drugi izvještaj iz početka septembra po desetostruko više malinove mušice u maslinjaku Valdanos u odnosu na neko normalno stanje u Opštini Bar i maslinjak Valdanos zbog javnosti moramo razgraničiti. Maslinjak Valdanos je samo onaj dio u Uvali unutra i tu se govori do 18.000 stabala, dok ovih 80.000 ostatak on je obrađen većinom, on je u boljem stanju i vlasnici od njega i još jednu stvar divlje gradnje u Valdanosu nema. Divlje gradnje ima van kompleksa Valdanosa, ovih 17 slučajeva koje ste pomenuli, oni su van kompleksa, oni nisu u tom dijelu i to i zbog javnosti i zbog ministarstva treba razgraničiti.

Ovaj problem je trebalo preduprijediti i ja se pozivam član 2 Zakona o maslinarstvu i maslinovom ulju gdje govori da imamo poseban program zaštite maslinarstva. Nadam se da ću u pisanom odgovoru da ćemo taj pisani odgovor skupa učiniti javnim i u tom odgovoru sigurno očekujem da ne samo član 2 nego i član 20 Zakona pozivajući se na Strategiju o maslinarstvu mene interesuje šta u njoj stoji za ovo područje na koji način ćemo unapraditi jer ono što su pozitivni pokazatelji mene raduje da je najveći broj maslinara registrovanih u Ulcinju i Baru. Želim da bude i registrovanih proizvođača maslina, da to preraste u preduzetništva u biznis. Imamo izuzetno kvalitetne primjere u našoj opštini i to su proizvođači koji su osvajali nagrade u Hrvatskoj u regionu i to su već podigli nivo našeg maslinovog ulja na ono što je nekada bilo da budemo prepoznatljivi po izuzetnom kvalitetnom maslinovom ulju i plodu masline, a od ministarstva je zbilja da vidim urgentno način kako ćemo riješiti problem koji su istakli Biotehnički fakultet Crne Gore jer između poljoprivrednog proizvođača vas u ministarstvu i stručnjaka treba naći rješenje za ove probleme. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:04:06)

Zahvaljujem potpredsjedniku Nimanbegu.
Dajem riječ Rašku Konjeviću, poslije njega zamoliću da se spremi Mirsad Murić, a poslije poslanika Mirsada Murića Draginja Vuksanović Stanković.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.10.19 15:04:30)

Potpredsjedniče Vlade,

Vi ste prepoznati u javnosti kao neko ko je vrlo često znao da optužuje predstavnike opozicionih partija da rade na zaustavljanju razvoja. Imajući u vidu da je septembra 2016. godine potpisan ugovor koji je trebao da rezultira izgradnjom drugog bloka Termoelektrane u Pljevljima kojim je najavljena i toplifikacija Pljevalja, kao i valorizacija resursa Rudnika uglja.

Ja vas pitam - dokle se stiglo sa izgradnjom drugog bloka Termoelektrane ko je izvođač radova, koliko je novca do sada investirano i kada je planiran završetak i puštanje u rad te investicije i da li ste zadovoljni dinamikom izvođenja radova?

Imajući u vidu da ste bili jedan od velikih podržavalaca ovog projekta, da ste resorno zaduženi za njegovu realizaciju, kako ocjenjujete realizaciju tog ugovora koji je potpisan i predstavljen u septembru 2016. godine?

Dakle, o čemu se radi, potpredsjedniče Vlade, dodatno o čemu se radi? Vi ste vrlo često znali da optužujete predstavnike opozicije da ne žele dobro ekonomskoj situaciji u Crnoj Gori i da kroz parlamentarni i neki drugi rad zaustavljaju razvoj. Od 2016. godine, potpredsjedniče Vlade, vi ste direktno odgovorni i nemate nikakvu političku prepreku za realizaciju projekta i propisanog ugovora. Vi ste u ovom Parlamentu 2016. godine u svojstvu poslanika snažno podržavali potpisivanje ugovora za izgradnju drugog bloka Termoelektrane i obećali u toj poziciji, a kasnije imali priliku da kroz potpredsjedničku funkciju u vladi taj projekat realizujete. Ja ću vas samo podsjetiti da je potpisivanje formalnog tog ugovora u drugom bloku Termoelektrane možda slučajno je bilo upravo u Pljevljima i možda slučajno upravo pred izbore. Tako da je potpuno logično pitanje koje se može nametnuti šta nakon tri godine je uradila Vlada ili šta nakon tri godine ste uradili vi. Šta ste uradili da bi danas građani Pljevalja imali drugi blok Termoelektrane, da bi imali toplifikaciju u Pljevljima i da bi se izvršila valorizacija Maočkog bazena i aktivirao rad Rudnika uglja. Kao neko ko je direktno odgovoran u vladi za takve stvari mislim da bi bilo interesantno i meni, a vjerujem i građanima Pljevalja da kažete šta ste vi i Vlada u protekle tri godine uradili na realizaciji tog projekta čiji ugovor je potpisan. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:07:25)

Zahvaljujem šefu poslaničkog kluba SDP-a Rašku Konjeviću.
Dajem riječ potpredsjedniku Simoviću.
Izvolite, potpredsjedniče Simoviću.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 15:07:35)

Hvala, potpredsjedniče.

Hvala i vama, poslaniče Konjeviću, na postavljenom pitanju.

Ja bih se negdje suzdržao od ovih kvalifikacija ko je po čemu poznat na političkoj sceni Crne Gore, no ipak daću onako do kraja otvoreno svoj utisak. Dok sam čitao vaše postavljeno pitanje i obrazloženje koje ste dali i koje ste sada pročitali stekao sam prosto utisak da je vaše opredjeljenje da jedan ne mali vremenski period ne dolazite na posao podrazumijevao i bojkot svega onoga što se dešavalo u javnom životu Crne Gore, ali i više toga, onoga što su aktuelni trendovi u savremenoj energetskej politici Evropske unije. Izgleda da ste bojkotovali informacije o svim značajnim odlukama Vlade koje su se ticale realizacije brojnih razvojnih projekata, a posebno, čini mi se, onih u sektoru energetike. Razumijem često dnevno-političkupotrebu da o ovom pitanju danas govorimo, ali sam siguran da vam je i bez mog odgovora sasvim jasno da realizaciju ovog projekta ocjenjujem na jedino mogući način. Dozvolićete i da vas podsjetim na nekoliko činjenica koje datiraju još od vremena kada smo zajedno činili vlast u Crnoj Gori, a i dalje vjerujem da smo to radili na odgovoran način. Čudna možda konstatacija za političku scenu Crne Gore, ali ponavljam mislim da smo to svi zajedno radili na jedan odgovoran način. Tada smo zajednički radili na razvijanju politika u oblasti energetike pretočenih kroz usvajanje da li je to zakonskih akata, podzakonskih strategija, akcionih planova i svega onoga što je zahtijevala tako jedna ozbiljna i sveobuhvatna energetska politika, a posebno u vremenu kada je trebalo je

prilagođavati evropskoj energetskej politici. Upravo je u tim strateškim dokumentima, pomenuću strategiju razvoja energetike do 2030. godine, planirana izgradnja drugog bloka Termoelektrane Pljevlja, kao i niza drugih projekata koji podrazumijevaju korišćenje termoenergetskih potencijala u Pljevljima. Siguran sam da je tako formirano strateško opredjeljenje odražavalo potrebe Crne Gore i da je ono u tom momentu bilo odgovorno. Takav odgovoran odnos karakteriše i ovu vladu što znači negdje moram i to da saopštim pošto se izvlači taj zaključak iz one prethodne konstatacije i to znači da vaše prisustvo u njoj nije preduslov odgovornog pristupa prema obavezama koje imamo.

Dakle, kontinuitet politike koji uspješno sprovodimo duži niz godina karakteriše donošenje promišljenih odluka što je bio i slučaj kod projekta drugog bloka termoelektrane, ali kad već govorimo na ovu temu, dozvolite da je baš osvijetlimo u cjelosti. Prilično je lagodno tvrditi da nešto ne može ili da nešto neće biti dobro, posebno kada se ne radi ništa da se to realizuje i posebno kada zanemarite interese građanima. Ako ne vidite časnog i vrijednog radnika koji svakog dana uredno pođe u rudnik da sebi i porodici pošteno zaradi platu, a umjesto njega uzmete u fokus globalne, ekološke i ekonomske fenomene i analize, za mene i Vladu čiji sam član kao i za onu prethodnu ili makar najveći dio, taj radnik pa makar bio jedan, a ne 1000 njih i njihovih porodica dovoljni su bili motiv da ulažimo sve napore i probamo svjesni rizika da neće biti lako. Da je bilo lako uvaženi poslanice Konjeviću, izgradio bi se drugi blok termoelektrane odmah po puštanju prvoga, sjetimo se 1982.godine kako je bilo i predviđeno, u elektrani siguran sam da ste bili i možemo otići zajedno i danas možemo naći prospekte sa puštanja u rad prvog bloka koji govore od dva bloka iste snage još 1982. godine, ali nije bilo lako ni 1982. godine, a ni ...(prekid)...nekad zbog finansijskih, nekad zbog dnevno političkih, a danas izvjesno je zbog oštih zaokreta globalne politike kada je u pitanju eksploatacija uglja.

Naime, realizacija drugog bloka termoelektrane Pljevlja onako kako je bio zamišljen bila je to dobra i ispravna odluka i 2007.godine kada se nijesmo usaglasali oko modela valorizacije pljevaljskog uglja i 2009.godine kada smo od strateškog partnera zajedno u Elektroprivredi tražili ulaganje u nove proizvodne objekte i te 2012.godine kada je projekat aktuelizovan objavljivanje poziva za dostavljanje ponuda za izgradnju. Bila je to ispravna i promišljena odluka i 2016. godine kada je ugovor sa češkom škomom ... zaključen, ali insistirano je na njemu u današnje ...(prekid)... isto kao što je bilo pogrešno protivljenje realizaciji projekta u vrijeme kada su postojali svi uslovi.

Današnji svijet energetike karakteriše ubrzana dinamika promjena napretka tehnologija i neophodnosti poštovanja principa i to ključnih, energetske održivosti, ekonomske isplativosti, ekološke prihvatljivosti i socijalne odgovornosti. Dakle, projekat koji smo tada zajednički planirali danas bi imao problem sa makar dva od ova četiri principa, a već pomenuti pristup Vlade koji podrazumijeva odgovorno sprovođenje politike, značio je opredeljenje da takav projekat ne treba realizovati po svaku cijenu. No lakše je posmatrati sa distance i komentarisati ako tuđi trud propadne eto prilike za jeftin politički poen. E to da se postignuto umanj i obezbijedi. To je politička scena Crne Gore, to je Crna Gora velika stvar.

Kao odgovorna Vlada uvaženi poslanice Konjeviću, imali smo spremno i primijenili smo alternativno rešenje. Čuli ste danas od predsjednika Vlade i ne samo danas koje ispunjava većinu polaznih ciljeva projekta. Realizovaćemo ga u korist građana Pljevalja i vrijednih radnika i rudnika i termoelektrana. To rešenje znači pokretanje projekta ekološke rekonstrukcije postojećeg bloka vrijednog oko 54. miliona eura i to više nije priča, to nijesu planovi, to je već tender već pristale ponude, nadamo se brzi početak radova. Započete aktivnosti na sanaciji dvije crne ekološke tačke, čuli smo danas i Maljevca i Gradca decenijski problem Pljevalja. Ono što je po iznosu investicija manje od ovih ali sam siguran po značaju za stanovnike Pljevalja važnije konačno definisanje koncepta toplifikacije Pljevalja, sa tim pitanjem se bavimo na dnevnom nivou. Ovaj koncept podrazumijeva dobijanje baznog i rezervnog izvora toplote iz rekonstruisanog prvog bloka i izgradnju magistralnog toplovoda kao finansijsku obavezu Elektroprivrede Crne Gore da li je razvoj distributivne mreže kao obaveze Opštine Pljevlja i Uprave javnih radova te sprovođenje mjera energetske efikasnosti koji će značajno unaprijediti život u Pljevljima, već tokom 2020, 2021. godine. Ovo su bili motivi zbog čega smo održali sjednicu Vlade u Pljevljima. To su bili motivi zbog čega smo predstavili domete projekta rekonstrukcije, to su bili motivi zbog čega smo označili početak sanacije crnih ekoloških tačaka, to su bili motivi zbog čega smo bili i predstavili projekat novog koncepta, i to su bili motivi što smo konačno u Pljevljima opredijelili određena sredstva na

bazi ekološke naknade po principu da zagađivač mora da plaća da bi se sanirali ožiljci ne mali na životnoj sredini u Opštini Pljevlja. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:17:08)

Hvala.

Dajem riječ Rašku Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.10.19 15:17:15)

Potpredsjedniče Vlade, vi ste sve odgovorili osim ono što sam vas ja pitao. Znete našta mi liči Vaša priča? Liči mi na ono kad ste išli u Vektru Jakić da obećavate razvoj drvoprerade i danas Vektra Jakić u stečaj. Otrprilike sad ste samo okrenuli ploču, nije drvoprerada nego razvoj energetskog sektora u Pljevljima.

Potpredsjedniče Vlade, Vi ste januara 2017.godine u intervjuu Agenciji Mina izjavili sledeće kao potpredsjednik Vlade, citiram: " Elektroprivreda paralelno razvija model u kojem će u potpunosti preuzeti realizaciju drugog bloka, jer ima značajna finansijska sredstva koja garantuju da se taj projekat može uspješno realizovati, i onda zaključujete politički jako, ne postoji dakle opasnost, kaže potpredsjednik Vlade, da se odustane od ovog projekta, postoji samo pitanje kako će se realizovati, logično potpredsjedniče Vlade, da vas ja pitam šta ste uradili i vi mi onda kažete realizaciju ovog projekta ocjenjujem negativno." Hoćete da kažete da negativno ocjenjujete vaš rad, jer ste vi zaduženi potpredsjednik za tu stvar. Nijeste raskinuli ugovor, ugovor je na snazi, obećavate s vremena na vrijeme izjave ovakvog sadržaja. U toj izjavi standardna je priča o toplifikaciji Pljevalja, o eksploataciji maočkog basena itd. i tome slično i kad vas poslanik pita dakle, šta je sa tim koja dinamika, koji ugovor, koja investicija, koliko, vi kažete - ne dolazite na posao.

Potpredsjedniče Vlade, bilo bi bolje izgleda da vi nijeste dolazili na posao, vjerujte, jer ste izgleda uprazno dolazili, uprazno ste dolazili kad samo dajete izjave, znači, koje su čista imaginacija. Kad vas podsjeti neko na te izvaje onda se ne biste vraćali šta je ko govorio. Da se dalje vratim šta ste govorili. Kažete - uvjereni smo da bismo sada da nije bilo formalizovanog otpora Skupštine, pazite, to je zaustavljanje razvoja, već imali izgrađen drugi blok termoelektrane. Ko vam smeta, potpredsjedniče Vlade? Recite ko vam smeta, tri godine ste potpredsjednik Vlade, a toliko ste zdušno iz ovih klupa zalagali se za realizacijutog projekta, slikali se septembra 2016.godine u Pljevljima i obećali građanima Pljevalja i drugi blok, nova radna mjesta, novi rudnik Uglja, nova radna mjesta, rješavanje pitanja toplifikacije i rješavanje pitanja ekologije. Šta ima od toga, potpredsjedniče Vlade? Vi meni kažete nijeste dolazili na posao. Sjajan vam je odgovor, moram priznati odličan. Samo mi je žao što ste vi dolazili na posao, jer ste ovo trebali vi da sprovodite, a ne neko drugi. Onda kažete Vlada ima odgovoran odnos prema ovom pitanju. Koji je to odgovoran odnos prema pitanju kada ne relizujete ugovor koji je Vlada potpisala? Što ne raskinete taj ugovor, što ga ne raskinete i kažete ovo što smo vam obećavali septembra 2016.godine, bilo je, građani, samo pred izbore, vidimo se poslije izbora, što ga ne raskinete? Što objašnjavate u medijima i 2017 i 2018.godine na tu temu? Sada mi govorite kako su se promijenile okolnosti u energetskom sektoru.

Kad vam u ovom Parlamentu, govoreno o tim trendovima u energetskom sektoru, vi ste sa te stolice iz poslaničkih klupa ustajali i govorili kako neko želi da zaustavi razvoj u Crnoj Gori. To je ono o čemu vam ja govorim bili ste tamo, sve okej. Jednako je, bili ste poslanik, đe god da ste bili, odlično.

Dakle, bili ste pored Ranka je li tako? Nijeste.

Kad je taj ugovor potpisan bili ste pored Darka Pajovića, jeste, zamislite. Onda kažete - lako je ne raditi ništa mi smo ti koji radimo u interesu građana. Građana Pljevalja? Teško, potpredsjedniče Vlade. Vi u Pljevlja odete kad treba održati sjednicu Vlade ili kad treba održati, ne mislim vi bukvalno, kad treba održati sjednicu Vlade ili kad treba potpisati ugovor prije izbora.

Danas Pljevlja sa najvećim resursom, ima to što ima, nema drugi blok, nema toplifikaciju,

nema pitanje riješene ekologije, drvoprerada je u potpunom autu. Onda imate "epohalno izvlačenje političko". Kaže da smo 2007.godine, realizovali projekat drugog bloka, a znate li šta ste vi, potpredsjedniče, ne vi direktno Vlada. Tada DPS i oko toga smo se duboko razlikovali, šta ste htjeli 2007.godine? Htjeli ste rudnik uglja i Drugi blok Termoelektrane Pljevlja da prodate Ruskom tajkunu Olegu Deripaski koga, danas kada vam neko pomene stresete se, za vjerovali građani ili ne 30 miliona eura. To ste htjeli, potpredsjedniče, 2007.godine, srećom vas je tada ovaj Parlament spasio. Jer, danas ta Termoelektrana ne bi bila naša, nego bi bila Ruskoga tajkuna Olega Deripaske. Rudnik uglja ne bi bio rudnik uglja Elektroprivrede nego bi bio rudnik uglja Olega Deripaske. I vi nakon 12 godina pokušavate da objasnite nešto što je potpuno neobjašnjivo. Ovo su pitanja, potpredsjedniče Vlade, na koja poslanici kroz svoju kontrolnu ulogu imaju potpuno legitimno da vas podsjetite, da vas podsjetite na izjavu. Ja ću vas još jednom podsjetiti.

Kaže, ne postoji opasnost, ovo je za one kritičare, da se odustane od ovog projekta postoji samo pitanje kako će se realizovati. Nigdje radnog mjesta, nigdje drugog bloka, nigdje radnog mjesta o novom rudniku, nigdje toplifikacije Pljevalja, nigdje riješenog ekološkog pitanja. Jednako tako, potpredsjedniče Vlade, u resoru koji ste zaduženi Vektra Jakić. Jednako tako potpredsjedniče Vlade u resoru u koji ste zaduženi "Milkraft".

Vektra Jakić, država garantuje kredit stečaj. Privredni sud nikako stečaj da pokrene. Gle čuda, svi stečajevi se pokreću ali taj u Vektri Jakić nikako. Vi ste se slikali takođe pred jedne izbore potpredsjedniče Vlade u Vektri Jakić, kako proizvodnja nije samo krenula odnosno kako je već krenula, kao će ovo biti nova radna mjesta itd. i tome slično.

Potpredsjedniče Vlade, riječi odu u vjetar, djela u tom segmentu treba da ostanu. Dakle, i vi, nakon svega ovoga što citiram vas, što ste govorili, 2016, 2017.godine itd. vi upućujete nas da smo mi ti koji ne radimo u interesu građana, a da ste vi ti koji radite u interesu građana Pljevalja. Onda kažete da je to bilo lako 1982.godine bi se napravio drugi blok.

Predsjedniče Simoviću, ovo je 2019.godina. 1982. ni ja ni vi se nijesmo bavili politikom, nijesmo bili odgovorni .2019.godine, 2016.godine, smo politički sudionici, koji imamo odgovornost prema građanima za datu riječ i funkcionalnu odgovornost za mjesta koja pokrивamo. Vas je, sticajem okolnosti, je opredijeljeno da rukovodite ovim segmentima u Vladi. Koga drugog da pitamo u Vladi, koga drugog građani Pljevalja da pitaju zašto nemaju ispunjena ona obećanja koja ste im vi govorili? Dobili su odgovore tačno da imaju ledinu, da nemaju drugi blok, da nemaju eksploataciju Maočkog bazena, da nemaju toplifikaciju Pljevalja i da nemaju riješena pitanja ekologije. U pravu ste potpuno. Dobili su taj odgovor. Dobili su upravo potpredsjedniče Vlade taj odgovor, a vi nećete ugovor koji ste potpisali 2016.godine nećete da ga raskinete zašto, zato da se nebi stvorila neka druga slika tog ugovora ni manje ni više nego 10-tak ili 15 dana pred izbore u Pljevljima. Građani Pljevalja i Crne Gore, samo je dovoljno da prošetate i da vidite da li od tog ugovora ima išta. Ja vam kažem, da nema ništa, a vi to najbolje vidite.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (30.10.19 15:26:47)

Ja sam razumio da su bila razna dopunska pitanja, a vi procijenite.

Ja sam mislio da je bilo dosta.

Poslaniče Konjeviću, nije bilo dodatnih pitanja je li? Ne, nije.

Poslanik Konjević smatra da nije bilo dodatnih pitanja, pa onda prelazimo na sljedećeg poslanika.

Poslanik Mirsad Murić.

MIRSAD MURIĆ (30.10.19 15:27:29)

Predsjedavajući, uvaženi potpredsjedniče Vlade i ministre poljoprivrede,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Cme Gore, koristim priliku da postavim sljedeće poslaničko pitanje.

Koliko su agrobiznis centri doprinijeli razvoju i unapređenju poljoprivredne proizvodnje u Crnoj Gori i kad planirate formirati jedan takav centar u Opštini Rožaje?

Obrazloženje ću kraće navesti nego što sam u pisanoj formi dostavio.

Iz Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore 2015-2020.godine, se jasno vidi da Crna Gora treba da, pored konvencionalne proizvodnje, razvija i tradicionalnu proizvodnju, koje će biti zastupljena na visokom nivou, odnosno proizvodi visokog kvaliteta. Na taj način poljoprivredni proizvodi će imati značajnu konkurentnost kako na domaćem, tako i na inostranom tržištu. Kako bi poljoprivredni proizvođači u Crnoj Gori dostigli evropske standarde u kvalitetu poljoprivrednih proizvoda vaše Ministarstvo je u većini opština na sjeveru formiralo agrobiznis centre koji pružaju podršku poljoprivrednim proizvođačima u ispunjavanju minimalnih nacionalnih standarda u pogledu kvaliteta. Prije sveg podrška agrobiznis centara se odnosi na edukaciju, kako o ispunjavanju zahtjeva minimalnih nacionalnih standarda, tako i u pripremi projekata za koriscenje nacionalnih sredstava i pretpristupnih fondova za ruralni razvoj, na informisanju poljoprivrednih proizvođača o zahtjevima koji ih ocekuju do i nakon pristupanja Crne Gore EU, stvaranju boljih usiova za dobijanje kreditne podrške, kako bi poljoprivredni proizvođači bili u mogućnosti da u većoj mjeri koriste raspoloživa sredstva iz EU fondova.

U sjevernim opštinama poljoprivreda je definisana kao strateška grana razvoja. Stoga, opštinske samouprave u okviru svojih nadležnosti imaju i sektor za poljoprivredu. Međutim, zbog opštinskih budžeta ti sektori uglavnom se bave više razvojem infrastrukture, a u manjoj mjeri se bave podrškom poljoprivrednim proizvođačima. Iz tog razloga mislim, da je postojanje agrobiznis centara opravdano, a da jedan takav centar u Rožajama bi bio veoma neophodan. Omogućio bi, da preduzetnici u rožajskoj opštini razvijaju preduzetničke ideje iz oblasti poljoprivrede i da one budu i realizovane. Praksa je pokazala, da u opštinama gdje postoje agrobiznis centri, da je poljoprivredna proizvodnja i kvalitet poljoprivrednih proizvoda na mnogo većem nivou, što je za pohvalu. Formiranjem agrobiznis centra u Rožajama, podigao bi se nivo znanja poljoprivrednih proizvođača iz oblasti proizvodnje, prerade i plasmana poljoprivrednih proizvoda, a time bi se podigao i kvalitet u ruralnim djelovima Rožaje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:30:40)

Zahvaljujem poslaniku Muriću.

Potpredsjedniče Simoviću, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 15:30:48)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Parlamenta, zahvaljujem poslaniku Muriću na postavljenom pitanju.

Dozvolite odmah da kažem da i uvaženi poslanik Ibrahimović negdje postavio, rekao bih, skoro identično pitanje sa dodatnim interesovanjem ne samo za Opštinu Rožaje nego i obuhvatajući i Opštinu Plav. Tako da negdje prosto na isto pitanje daću slične odgovore i jedan odgovor ako se saglasimo.

Razumijem vaše interesovanje i želim da vam saopštim, a i to ste sami kazali kroz vaše obrazloženje, da više nego jasno prepoznajete tu opredjeljenost i aktivnost Ministarstva poljoprivrede koje ide u pravcu davanja posebnog značaja tim savjetodavnim službama koje funkcionišu na terenu, kroz već duže vremena funkcionisanje savjetodavnih službi i u biljnoj proizvodnji ili u stočarskoj proizvodnji, kroz postojanje regionalnih centara i gdje smo u jednom i gdje smo u jednom periodu zaključili da je dobro, da je potrebno, da je poželjno, da je to očekivanje brojnih poljoprivrednih proizvođača, tamo gdje ne postoje ti regionalni centri, iako se te opštine pokrivaju iz tih regionalnih centara, da se formiraju i agrobiznis info centri. Tu imamo dobro iskustvo, i to smo zajednički kreirali kao rezultat opredjeljenja Vlade, opredjeljenja Ministarstva, ali i angažovanog odnosa tih lokalnih samouprava koji su ne samo napisali protokolarno pismo, ne samo postavili poslaničko pitanje, nego se potrudili tamo na lokalnom nivou da se obezbijede

kancelarije, da se prepoznaju kvalitetni kadrovi koji to neće doživjeti samo kao prosto zapošljavanje, nego da imaju smisla, sluha za taj terenski rad, poznaju struku tu sam veoma da kažemo obazrivu u odnosu na devijaciju u procesu zapošljavanja. To mora da bude ključni, to mora da bude ključni kriterijum, i to mora da budu kadrovi koji će biti prepoznati od samih poljoprivrednih proizvođača. Ja mislim da takvih kadrova ima i u Rožajama i u Plavu siguran sam, ali potrebna je ova puna koordinacija i komunikacija sa lokalnim samoupravama, prosto da se vidi da je to zajednička aktivnost.

Tako je bilo i na Žabljaku ranije, tako je bilo od nedavno u Mojkovcu, tako je bilo u Petnjici, Šavniku, Pljevljima i Kolašinu. Vidite ne završava se naš angažman tako što samo obezbijedimo novac za platu svih zaposlenih, obezbijedimo i terenska vozila svjedoci smo nedavno 11 novih terenskih vozila, a podijelili i regionalnim službama i tim agro biznis centrima. Ti kadrovi su dio našeg zajedničkog tima, oni su ti koji tumače naš agro budžet, oni su ti koji popunjavaju ili koji daju savjete proizvođačima, da apliciraju, za veoma zahtjevne projekte koji se finansiraju iz Evropskih fondova kroz IPARD Life ranije, sada kroz veliki IPARD, i to su nama potrebne adrese. Nijesmo slučajno nastavili sa projektom podizanja tih sepcijalizovanih kuća, imali smo u prethodnom periodu podignutu kuću pčelara u Danilovgradu. Jedno odlično iskustvo. Nastavili smo sa tim pristupom, sada imamo privode se kraju građevinski dio, iako malo izvođač radova je počeo da ne izvršava svoje obaveze pomenuo sam ga juče javno iz Bara gdje sam kazao moramo biti odgovorniji prema izvršavanju odgovornih obaveza. Inače ćemo pokrenuti bankarske garancije. Inače ćemo raskinuti ugovore, inače ćemo naplatiti penale koji su definisani tim ugovorom.

Dakle, kuća voća u Andrijevići, kuća svih voćara sjevera Crne Gore, juče u Baru kuća maslina. Vjerujem da u narednih mjesec dana završit ćemo otvaranje jedne velike kuće poljoprivrede sjevera u Bijelom Polju, kuće svih poljoprivrednih proizvođača na sjeveru Crne Gore, gdje nećemo morati dolaziti do Podgorice da podnesu biznis planove, aplikacije da se prijave za mejre nego će taj servis imati u Bijelom Polju, to već uveliko odmakla adaptacija tih prostora. To je taj naš angažman, naša potreba tako da evo još jednom se zahvaljujem na vašem pitanju i pitanju uvaženog poslanika Ibrahimovića. Ali, ponavljam dajte da te aktivnosti ... uz prosto prenos tih potreba na zajednički angažman da se to tako desi i u Rožajama i u Plavu.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:35:58)

Hvala vam.

Poslanik Murić ima pravo na komentar, nakon odgovora potpredsjednika Simovića.

MIRSAD MURIĆ (30.10.19 15:36:08)

Veoma detaljnom icrpnom odgovoru na moje pitanje. Iz vašeg odgovora se jasno vidi koliko je Ministarstvo poljoprivrede a i kompletna Vlada opredijeljena da Crna Gora i taj sjeverni dio Crne Gore ruralni dio Crne Gore se što prije izjednači sa središnjem i sa južnim regionom u bilo kom pogledu, pa i u pogledu ruralne proizvodnje koju uvaženi potpredsjedniče Vlade na čelu sa vama vaše Ministarstvo veoma detaljno i dobro radi na to da svaki naš poljoprivredni proizvođač bude zadovoljan. To se vidi iz vaših terenskih posjeta gdje uglavnom kada gledam gdje ministar poljoprivrede pročita ili vidi na televiziji gdje se nalazi na terenu neposredno sa poljoprivrednim proizvođačima što je za svaku pohvalu.

Ja sam ovo pitanje postavio radi toga što moji Rožajci, mi smo kako da kažem na sjeveroistoku Crne Gore, iako imamo magistralni put koji prolazi ipak smo nekako udaljeni od Berana i od Bijelog Polja i ta jedna stručna pomoć bi bila neophodna. Maloprije sam naveo da u lokalnoj samoupravi postoji Sekretarijat za poljoprivredu zbog manje tih budžetski opredijeljenih sredstava za razvoj poljoprivrede u Rožajama uglavnom se ta sredstva koriste za infrastrukturu, a manje za podsticanje proizvodnje. Tako da bi jedan agro biznis centar u Rožajama dobro došao normalno vodeći računa prilikom zapošljavanja to budu mladi inženjeri, stručnjaci iz profila poljoprivrede, veterinara koji bi kroz edukaciju kroz pripremu tih poljoprivrednih proizvođača da

apliciraju za razne kredite, kako IRF-a tako i od raznih pretpristupnih fondova iz Evropske unije. Taj poljoprivredni proizvođač kada naiđe na barijeru ako jedan dokument papir ne umije da pronađe i da dostavi dokumentaciju vrlo lako odustaje.

Ja mislim da bi postojanje takvog jednog kadra biznis centra u Rožajama veoma unaprijedilo poljoprivrednu proizvodnju i ti tradicionalni proizvodi bi bili na visokom nivou i bili bi konkurentni i na domaće i inostrano tržište.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:38:48)

Zahvaljujem i na ovaj način smo završili pitanja koja je postavio gospodin Mirsad Murić.

Sada prelazimo na četvrto pitanje vezano za potpredsjednika Simovića koje postavlja poslanica Draginja Vuksanović-Stanković.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (30.10.19 15:39:05)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi gospodine Simoviću, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Na koji način se dodjeljuju koncesije za šume na teritoriji Crne Gore, sa posebnim osvrtom na dodjelu koncesija u Beranama? Da li znate da vlasnici brojnih pogona za drvoprerađu ne dobijaju koncesije za šumu, da nemaju drvenu građnu i da su zbog toga na ivici bankrota? Koliko je naplaćeno novca od koncesija za šume u prošloj godini i da li postoje dugovanja po ovom osnovu?

Prilikom nedavne posjete sjevernim opštinama brojni predstavnici privrednih kolektiva u oblasti šumarstva su iskazali brojno nezadovoljstvo načinom na koji se dodjeljuju koncesije za šume. Istakli su probleme koji se tiču visine koncesije na nadoknade ili takoreći naknade i koja je značajno manja od onoga što su oni bili spremni da ponude. Takođe, dostavljena nam je obimna dokumentacija u kojoj je, između ostalog, nalazi i presuda Upravnog suda koja je pravoznažna i kojom je usvojen tužbeni zahtjev protiv Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja - tačnije Uprave za šume u okviru vašeg Ministarstva u toj presudi navedene su značajne nezakonitosti u postupanju državnih organa, pa me interesuje šta ste povodom ove i drugih presuda učinili.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:40:34)

Potpredsjedniče, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 15:40:37)

Hvala, gospodine potpredsjedniče Parlamenta.

Zahvaljujem uvaženoj poslanici Vuksanović Stanković na postavljenom pitanju.

Odmah želim na početku da podsjetim da Uprava za šume od 2015. godine nije dodjeljivala šume na dugoročno korišćenje, odnosno ranije model dugogodišnjih koncesija. U ovom trenutku na teritoriji Crne Gore aktivno je šest ugovora o dugoročnom korišćenju šuma koji ističu 2022. godine, a ujedno podsjećam da je u ovoj godini Uprava za šume raskinula dva dugoročna ugovora o korišćenju šuma.

Uprava za šume je od 2016. godine, zaključno sa ovom godinom, shodno zakonu, prodavala drvo u dubećem stanju, pa i u 2018. godini koja je predmet vašeg interesovanja.

U prethodnoj godini 2018. godini shodno Zakonu o šumama član 77 Zakona o državnoj imovini, član 29 i član 40, potom Uredbi o prodaji i davanju stvari u državnoj imovini i odlukama

Vlade o prodaji drveta u dubećem stanju sproveden je postupak davanja šuma na korišćenje privrednih društvima putem javnih poziva, ukupna bruto drvna masa koja je prodana ovim putem iznosi 158 hiljada m³.

Kada je u pitanju Opština Berane, ukupna količina koja je ovim putem prodana malim i srednjim preduzećima iz oblasti drvoprerade u prošloj godini iznosi blizu 10.000 m³. Pored ovih količina koje su date na jednogodišnje korišćenje na prostoru te opštine imamo i dugoročnog korisnika šuma, a to je privredno društvo "Šik" Polimlje koje na godišnjem nivou ima na raspolaganju količine od oko 20.000 m³. U ovom privrednom društvu trenutno je zaposleno 136 radnika od čega 90 stalno zaposlenih.

Od privrednih subjekata iz Berana u prethodnom periodu na javni poziv za dodjelu šuma na korišćenje učestvovala su dva konzorcijuma i jedno samostalno preduzeće. Nosilac jednog konzorcijuma je bila kompanija "Berkom", a drugog konzorcijuma "Budim" Berane, dok je samostalno na konkursu učestvovalo preduzeće doo "Nikola" Berane.

Konzorcijum "Berkom" doo Berane činilo je pet firmi sa ukupno 15 zaposlenih, a konzorcijum "Budim" doo Berane činila su dva preduzeća sa ukupno devet zaposlenih, dok je doo "Nikola" Berane privredno društvo koje zapošljava 55 radnika.

Kupci cjelokupne količine drveta u dubećem stanju u 2018. godini u Opštini Berane su doo "Nikola" i konzorcijum "Budim" doo Berane. Uprava za šume je sve ugovore sklopila u skladu sa zakonskom regulativom, a posebno vodeći računa da je svaki ugovor bio obezbijeđen činidbenom bankarskom garancijom, kao prethodnim uslovom za potpisivanje ugovora. Tu činjenicu su potvrdili u svojim izvještajima i nadležni organi koji prate zakonitost poslovanja ovog državnog organa. Ostala preduzeća sa teritorije Opštine Berane koja su registrovana za djelatnost šumarstva i drvoprerade potrebnom sirovinom su snadbijevala iz privatnih šuma sa teritorije opštine, kao i sa šumskih područja susjednih opština. U 2018. godini, Uprava za šume naplatila je ukupno skoro 3,5 miliona eura po osnovu naknade za korišćenje šuma u dubećem stanju. Dakle, ne računajući dugoročne ugovore i ističemo da je ujedno toliko bilo i ukupno zaduženje. Dakle, naplaćena je izvršena je naplata u cjelosti. Inače nesporna je činjenica da svaki javni poziv karakteriše ozbiljno interesovanje velikog broja preduzeća koja su zainteresovana za kupovinu drveta u dubećem stanju po ovom osnovu i da se ponude i vrednuju u skladu sa utvrđenom metodologijom koja je sastavni dio tenderske dokumentacije, a koja pretpostavlja da se osim cijene boduju tehnički i kadrovski kapaciteti, kao i uticaj na lokalnu ekonomiju.

Želimo podsjetiti na činjenicu da je u aprilu 2017. godine, Vlada donijela Odluku o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata iz šuma u državno vlasništvo. Sjetimo se onih silnih konvoja koji su odlazili iz Crne Gore sa najkvalitetnijim trupcima, a naša drvna industrija i veliki i mali pogoni ostajali su bez sirovine. Razlog ...(prekid)... izvoz drvnih sortimenata iz Crne Gore, rekao bih, do nepodnošljivih razmjera, koji je rastao iz godine u godinu. Glavni cilj ove mjere su bile efikasnija kontrola očuvanja šumskih resursa, očuvanje stabilnosti snadbijevanja sirovinom u sektoru prerade drveta i osiguranje stabilnosti cijena drvnih sortimenata. Efekati ove odluke su vidljivi i pozitivni po ekonomiju naše države.

U prošloj godini šumarstvo i drvoprerade ostvarili su do sada rekordan prihod od 104 miliona i 578 hiljada eura, podatak MONSTAT-a. Paralelno sa ovom aktivnošću, kroz rad koordinacionog tima za suzbijanje bespravnih aktivnosti, u šumarstvu značajno je redukovan broj bespravnih sječa, a brojne su akcije pošumljavanja kako bi se obnavljao naš šumski fond.

Svjesni smo činjenice da u čitavoj Crnoj Gori, kao i u Opštini Berane, imamo daleko veći broj registrovanih preduzeća za preradu drveta.

Imajući u vidu vaše interesovanje u vezi upravnog postupka koji je vođen pred Upravnim sudom, želimo vas informisati da je presudom Upravnog suda Crne Gore od 18. aprila o.g. usvojena tužba ponuđača, podnosioca za zajedničke ponude, odnosno "Berkom" Berane DOO "God Kaludra" i DOO "Drvoinženjering komerc" i DOO "Aleksić" Berane protiv rješenja tenderske komisije koju je u skladu sa svojim ovlašćenjima formirao direktor Uprave za šume. Naloženo je tuženom organu, dakle Upravi za šume, da u ponovnom postupku postupi po datim primjedbama i donose novu zakonitu odluku toj upravnoj stvari.

Želim da vas informišem, na bazi informacija koje sam dobio od Uprave za šume taj proces je imao svoj nastavak, da je u vezu sa navedenim tenderska komisija, odnosno Uprava za šume postupila po predmetnoj presudi Upravnog suda donošenjem svoje nove odluke od 11. jula o.g.

koja je uredno dostavljena preporučenom poštom sa dostavnicom nosiocu zajedničke ponude DOO Berkom Berane koji je međutim u skladu sa datom pravnom poukom nije uložio prigovor. Tako da ista odluka istekom roka za podnošenje prigovora postala pravosnažna u upravnom postupku.

Na kraju, želim da kažem, da iako su postignuti određeni bolji rezultati u odnosu na učinjenim nijesmo zadovoljni, jer postoje uslovi za još značajnije iskorake u ovom sektoru.

U tom pravcu smo pripremili niz mjera za reviziju sistema gazdovanja šumama. Još jednom zahvaljujem. Izvinjavam se, ali sam skratio kod onih prethodnih pitanja tako da negdje čini mi se da se držim prolaznog vremena. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:48:48)

Tačno je da je malo duže, ali pošto je sadržajnost odgovora i pitanja povodom ove jako važne teme i siguran sam da je ovo nešto što odgovara svima. Naša je obaveza da građane informišemo o aktuelnim stvarima i mislim da je ovo dobar doprinos u tom pravcu.

Izvolite, imate pravno na komentar.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (30.10.19 15:49:18)

Zahvaljujem.

Ja mislim, uvaženi potpredsjedniče i ministre, u ovom dijelu da ne možemo govoriti o ekonomskom razvoju ako je u posljednje tri godine broj radnika u sektoru šumarstva smanjen za 400 tj. za 20%. To su zvanični podaci.

Drugo, ja moram da vam kažem nešto. Moj, ministre Simoviću i potpredsjedniče Vlade, je li moguće da vaši saradnici, ne mogu da ne upotrijebim izraz pred javnošću Crne Gore, da su vas slagali? Gospodin Nusret Kalač je vas slagao. Evo je presuda Upravnog suda, kod mene. Presuda Upravnog suda Crne Gore od 18.04. nije tačno da je donijeta iz formalnih nego iz materijalnog pravnih, tako mi kažemo pravnicima, a vi kažete suštinskih razloga.

Slušajte što piše između ostaloga u toj presudi: "Smatra se da, kod činjenice, da ponuđač kome je šuma data na korišćenje dostavio netačne podatke u pogledu kadrovske osposobljenosti". Tuženi, to je ovaj sektor za šume, Uprava za šume, bio je dužan da njegovu ponudu odbaci bez razmatranja, a pogledajte molim vas ko je ponuđač. Međutim, u spisima predmeta se ne nalazi ponuda izabranog ponuđača, to je suštinsko pitanje. I to upravo onoga kojem ste vi dali, molim vas, nemojte da me prekidate. Znači u spisima predmeta se ne nalazi ponuda izabranog ponuđača, upravo onog koga ste vi pomenuli d.o.o Nikola Berane, niti navedeni službeni podaci Poreske uprave i Centralnog registra privrednog suda, a taj nedostatak ne mogu da otklone razlozi koji su dati u osporenom rješenju imajući u vidu da se tuženi organ bavio analizom pravilnosti dostavljene ponude, navodeći označene akate kao osnov za zaključak da je dostavljena ponuda ispravna a prigovor tužioca neosnovan.

U presudi Upravnog suda, ovo su sudije donijele, pravosnažnoj presudi, usvojen je tužbeni zahtjev, kao što ste vi rekli, upravo sljedećih tužilaca: d.o.o. Berkom iz Berana, d.o.o. God Kaludra iz Berana, d.o.o. Drvoinženjering komerc iz Berana i d.o.o. Aleksić 3D. I pored svega toga d.o.o. Nikola i dalje ima drvenu građu a ostali nemaju.

Molim vas, Investiciono razvojni fond, kao državni fond dodjeljuje ljudima kredite, ja sam lično razgovarala sa čovjekom koji je dobio 50.000 eura kredita. Čovjek je shodno svim standardima sagradio pilanu u Beranama i opremio je sa najsavršenijom opremom. Ta pilana može da obrađuje 10.000 kubika drvene građe. Njegove potrebe da može da vraća kredit i da plaća zaposlene bila bi bile bi zadovoljene i kada bi on dobio 3.000 kubika. Međutim, on ne može ni to da dobije i nije jedini u Beranama koji ne može da dobije. Po kom osnovu Nusret Kalač pravi diskriminaciju. Ko je on u ovoj državi? Ko je on. Prvo vam nije rekao istinu, nije vam rekao istinu, suprotno postupa Odluci Upravnog suda, suda jedne države. Evo dokaz da nije rekao vama istinu kao potpredsjedniku Vlade i kao ministru poljoprivrede. I pri tome pojedini koncesionari mogu da dobiju šume uz koncesionu naknadu od 15 eura za kubni metar četinara, da ne govorimo o

lišćarima, a drugi dobiju za 80 i nešto eura. Ko je ovdje privilegovan.

Evo, da kažem da su 8. jula 2017. javila se znači iz Socijaldemokratske partije reagovao predsjednik gospodin Pavićević iz Berana, traže sirovinu, brane pilanu. To je bilo 23. avgusta 2017. tražilo se poništenje Ugovora o koncesijama na šume 14. oktobar 2017. i na kraju je sve to rezultiralo presudom Upravnog suda gdje kabinet direktora, to je vrlo bitno bilo znate, ovdje kabinet direktora to naglasiti, je navodno postupio po presudi Upravnog suda ali vama je rekao iz formalnih razloga, a kako je postupio upravo onako kako ste vi rekli da je upravo koncesija dodijeljena d.o.o. Nikoli koji, po presudi Upravnog suda, ne ispunjava zakonom predviđene uslove za dobijanje koncesije. To znači da je ovo preduzeće d.o.o. Nikola privilegovan, da su ostali koji zapošljavaju ne mogu da otplate radnike, i ne znam kakva je to metoda, kakva je to ekonomska Investicioni razvojni fond dodjeljuje 50.000 eura kredita da ljudi ne mogu da pošteno rade da vraćaju kredit nego moraju da budu na ivici bankrota i prinuđeni da zatvaraju pilane.

Prema tome, ovakvu politiku privilegovanih dozvoliti neću, pa se vi raspitajte kod ovog direktora što on radi, kome on daje koncesije, odakle mu pravo da on pravi diskriminaciju u ovoj državi, nema ovdje privilegovanih. Ovdje se dijelimo na ljude i neljude, na poštene i na kriminalce. Ovo ako je istina ovo je klasična zloupotreba službenog položaja i ovaj čovjek treba krivično da odgovara. Shvatate li vi to, ako je istina. Ja sam pravnik ne želim da prejudiciram. Ali, ne poštovati odluku Upravnog suda i ovo raditi, na račun poštenih drugih građana koji hoće časno da rade svoj posao, đe zapošljavaju članove familije, gdje hoće uredno da plaćaju državi sve, da ne mogu da dobijaju drvnu građu za obradu, to je nedopustivo.

Molim vas, radi javnosti Crne Gore moram da kažem nešto, dugujem ovo, izvinite potpredsjedniče, zahvaljujem se na razumijevanju.

Roditeljima one djece koja su napustila ovu državu jer nisu mogli da nađu posao, znate li zašto je manje nezaposlenih u Crnoj Gori roditelji, za to što su vaša deca otišla iz Crne Gore pa su ih izbrisali sa biroa za zapošljavanje, a ne za to što se povećao broj radnih mjesta. Zahvlajujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:55:51)

Hvala.

Proceduralno nema, vjerovatno potpredsjednik Simović ne bi imao pravo, ali, da li su bila neka dopunska pitanja. Nisu bila dopunska pitanja. Ne nema potrebe. Znači moje pitanje je bilo da li ste željeli da dobijete neki odgovor. Ne želite. Dobro.

Iako je po redosljedu gospodin poslanik Andrija Nikolić bio deveti, dobio sam informaciju službe da kao predsjednik Odbora za međunarodne odnose ima određenu obavezu, koja je u četiri sata, pa bi mu dali pravo da sada postavi to pitanje.

Izvolite, poslaniče Nikoliću.

Izvinjavam se drugim poslanicima.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.19 15:56:46)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Gvozdenoviću, na iskazanom demokratskom kapacitetu i razumijevanje naših parlamentarnih obaveza.

Takođe, istovremeno zahvaljujem na ustupljenom vremenu i redosljedu kolegama poslanicima.

Ja sam na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, potpredsjedniku Vlade i ministru poljoprivrede gospodinu Milutinu Simoviću postavio sljedeće poslaničko pitanje:

Koliko je novca u tekućoj godini Vlada Crne Gore uložila u izgradnju i sanaciju glavnih, regionalnih i lokalnih puteva, i da li su, prije svih ulaganja na sjeveru, doprinijela da se uravnoteži razvoj Crne Gore?

Evo, mislim da je pitanje dovoljno konkretno i dovoljno jasno da mu ne treba dodatnog obrazloženja sem komentara u odnosu na ono što ću čuti kao sadržaj vađeg odgovora.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 15:57:47)

Hvala.

Potpredsjednik Simović.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 15:57:49)

Zahvaljujem se na postavljenom pitanju.

Dakle, svjedoci smo da decenijama stanje putne infrastrukture u Crnoj Gori je značajno zaostajalo, mislim da neće biti teško da svi zajedno vratimo sjećanja na stanje putne infrastrukture od prije 15-ak i više godina, i ne to samo sa kvalitetom evropskih puteva, nego smo se negdje suočavali sa zaostajanjem naše putne infrastrukture u poređenju sa zemljama regiona. To je bila naša realnost i negdje se, rekao bih odgovorno i odlučno smo se suočili kao Vlada kontinuiteta u odnosu na tu činjenicu i zbog toga su ulagani značajni naponi i ulagana su značajna sredstva za izgradnju i rekonstrukciju ukupne saobraćajne infrastrukture.

U ovoj godini povećavamo ulaganja u infrastrukturne projekte, čuli smo danas i od predsjednika Vlade, kroz najveći iznos kapitalnog budžeta od sticanja nezavisnosti i iznos kapitalnog budžeta u ovoj godini je 320 miliona eura. U prethodne dvije godine samo u magistralne i regionalne puteve uloženo je preko 90 miliona eura i to je bila obaveza, zadatak jedne odgovorne institucije kakva je bila donedavno Direkcija saobraćaja, sada Uprava saobraćaja.

Za izgradnju auto puta, negdje čini mi se da već smo se onako svi navikli, to je nešto što se podrazumijeva i jeste, ali negdje zaboravljamo, ne tako prije koju godinu, čuli smo priče sa nekih drugih adresa da je to samo animacija da od toga nema ništa, da je to samo neko predizborno obećanje. Sada kada se već uveliko vide obrisi te dionice, prve dionice, nadamo se skoro ćemo započeti i drugu, negdje su ti kritičari utihnuli, neka ih, važno je jer to će biti dobro svih građana Crne Gore. Samo u ovoj godini za izgradnju auto puta je u budžetu na raspolaganje

....180 miliona eura. Mi vjerujemo da će najveći dio ovih planiranih raspoloživih sredstava biti potrošeno. Neke projekcije od prije par dana govore da će to biti izvjesno preko 160 miliona eura u ovoj godini, to je značajno.

Za izgradnju i rekonstrukciju održavanja magistralnih regionalnih puteva, rješavanju uskih grla, sanaciju mostova, klizišta i kosina u ovoj godini je već utrošeno 32,4 miliona eura, preko Uprave saobraćaja. U ovoj godini do sada su završeni sljedeći projekti i ajmo sad malo dca prošetamo Crnom Gorom i da se prisjetimo svih tih putnih pravaca, jer čini mi se brzo se to zaboravi, negdje svaki novi putni pravac kao da je tu decenijama i prirodno je da se ljudi veoma brzo naviknu na nešto što je dobro, ali podsjećanja radi ukazaću na te ključne putne pravce: rekonstrukcija puta Ulcinj - Krute u dužini od 13 km, jedna moderna saobraćajnica; rekonstrukcija puta, poslaniče Nikoliću, i i ja često idemo ovim putem, Vilusi - Vračenovići, dionica Petrovići - Vračenovići - Dileuša čime je završena rekonstrukcija kompletne dionice Vilusa do Vračenovića i granice sa BiH, odličan putni pravac, moderna saobraćajnica, sigurna saobraćajnica, veza Crne Gore sa susjednom državom, brži pristup i turistima i olakšanje privredi, protok roba, ljudi: rekonstrukcija dionice puta Krstac - Kuk na putu Krstac - Ivanova korica na dionici od 10 km čime je do sadašnji put sa tri metra proširen na 6,6 metara, svojevrsna turistička atrakcija tog područja sada već dostupna, mnogo dostupnija nego što smo imali kroz ovu prethodnu saobraćajnicu. Završena je izgradnja bulevara Donja Gorica, važna saobraćajnica.

U toku su radovi na 11 projekata čija je ugovorena vrijednost radova 108 miliona eura, to su sljedeći projekti: rekonstrukcija puta Lubnice - Jezerine u dužini od 13 km, sa tunelom u dužini od 2,8 km. Znamo svi šta će ovo značiti za sjeveroistočne opštine, da će to skratiti put do Podgorice za nekih 40 km. To će biti, otvorićemo to cijelo područje. rekonstrukcija puta od Trubjele do Vilusa na magistralnom putu Nikšić - Vilusi, za koju je samo u ovoj godini potrošeno 5,6 miliona eura. Rekonstruiše se dionica puta Krstac - Ivanova korita od Kuka do Ivanovih korita, dakle nastavak onog projekta koji smo završili u ovoj godini. Rekonstrukcija puta Bijelo Polje - Ribarevine u dužini od 3,3 km, važan dio saobraćajnice. Rekonstrukcija puta Pljevlja - Metaljka, prva faza u dužini od 16 km. Vrijednost ugovorenih radova 12 miliona eura. Danas negdje dobijamo potvrdu, makar to je

moj lični utisak, makar pogriješio sad ali čini mi se da ono što je paket koji smo prezentirali u Pljevljima da je negdje onako izazvao potrebu raznih komentara, ali neka, to je politika, ali mislim da to nije dobro. Trebamo da se radujemo tim odlukama i rekonstrukciji I bloka i svim ovim putevima, jer ovo znači mnogo za Pljevlja.. Vrijednost gornjih radova 12 miliona eura. Rekonstrukcija puta Rogami - Spuž pet kilometara. Dinoša - Cijevna Zatrijebačka u dužini od 18 km, vrijednost ugovorenih radova je skoro devet miliona. Znamo koliko će taj put značiti i koliko će skratiti put takođe za dio naših opština na sjeveru. Rekonstrukcija puta Debeli brijeg - Herceg Novi, rekonstrukcija puta Berane - Petnjica, Berane - Podvlađe u dužini od 12,5 km. Izgradnja puta Vrulja - Mijakovići, odličan putni pravac koji smo započeli od Ribarevine došli do Vrulje, sada spajamo sa Mijakovićima, to je jedna veoma važna, kompletna Vraneška dolina se otvara, veza Bijelog Polja - Pljevalja, važna saobraćajnica. Izgradnja obilaznice Rožaje II faza.

Mislim da podijelim sa vama još jednu informaciju, znam da je to dobra vijest, znam da vas to lično interesuje i da ćemo se zajednički obradovati, da smo već završili projekat za povezivanje Cetinja i Nikšića, saobraćajnica dužine 40 km, već je bio raspisan tender za prvu dionicu od Cetinja do Čeva. Sami znamo šta će to značiti kad se poveže crnogorska prijestonica i crnogorska perjanica Cetinje i Nikšić. Šta će to značiti za Nikšić i Cetinje, šta će to značiti za Katunsku nahiju, za cijelo to područje. Prvi kilometri, a vjerujemo i nadam se početak ove godine, to će biti jasan znak da ćemo taj put da završimo. Jer sve što smo započeli završili smo, sve, bez obzira na razne komentare i slično.

Drugo, preko Uprave javnih radova u ovoj godini će se potrošiti osam miliona eura. I treća linija aktivnosti to je preko Ministarstva poljoprivrede u saradnji sa lokalnim samoupravama, u saradnji sa IPARD-om međunarodnom organizacijom za razvoj poljoprivrede, u ovoj godini ćemo napraviti, asfaltirati novih 32 km seoskih puteva. To je u jednoj godini, sam nijesam vjerovao da ćemo uspjeti u tome. Zamislite da smo svake godine i još je bilo nekih drugih pravaca, u ovoj godini sigurno 40 km seoskih lokalnih puteva. Ovo što radimo sa IPARD-om obuhvata i opštine Nikšić, Bijelo Polje, Berane, Mojkovac, Petnjica, Žabljak i Šavnik. Ovih dana je sve završeno, dakle imali smo povoljne vremenske prilike. U Nikšiću smo asfaltirali 16 putnih pravaca, u Trubjeli, Petrovićima, Vračenićima, Velimlju, Crnom kuku, Crkvicama, Lukovu i Župi. Nastojim neposredno da obiđem sve ove opštine, sve te putne pravce, jer prosto želim da vidim kako je to urađeno, želim prosto da podijelim zadovoljstvo sa tim vrijednim domaćinima, zajedno sa lokalnim samoupravama, želim da se zajednički obradujemo tome i da dogovorimo nove putne pravce u idućoj godini. Jer, naša ambicija je da i u idućoj godini asfaltiramo najmanje toliko, najmanje 40 km na seoskom području. Šavniku dva kilometra u mjesnoj zajednici Boan, Žabljaku osam putnih pravaca Pošćansko-Komanskom kraju, Motičkom gaju, Novakovićima, Njegovuđi i Kršu; Mojkovcu četiri putna pravca, to sam već obišao, u Proščenu, Rudnici, Donjim poljima i Žarima; u Bijelom Polju šest putnih pravaca: Bistrici, Nedakusima, Rasovu, Čeoču i Cerovu; u Beranama vidim ovih dana često informacije u pojedinim dnevnim medijima, neka dobro je to da se javnost informiše, pojavljuju se ja ovih dana da to vidim kako sve to izgleda, sedam putnih pravaca: u Petnjiku, Zagorju, Policama, Štitarima i Dapsić; u Petnjici tri putna pravca Vrbici, Tucanju i Ravnacima. Sve to zajedno je oko 32 - 33 km plus još nekih četiri pet kilometara koje smo radili na prostoru Prijestonice, tamo se takođe vrijedno radi u dijelu ove ruralne infrastrukture, tako da sve to skupa nas ohrabruje i mislimo da je to sve zalag u odnosu na ono što je, moremo kazati, bilo decenijsko zaostajanje u kvalitetu naše putne infrastrukture jednako i magistralnih puteva, regionalnih puteva, ali ne zaboravimo ni ovu važnu lokalnu infrastrukturu u ruralnim područjima. Hvala.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:09:14)

Hvala, potpredsjedniče. Siguran sam da je ovako detaljna informacija bila jako korisna i građani područja koje ste naveli siguran sam da se raduju informacijama koje ste prezentirali. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.19 16:09:33)

Hvala vam, potpredsjedniče Gvozdenoviću, hvala, potpredsjedniče Simoviću.

I ne samo što, čini mi se, građani nedvosmisleno imaju razloga za zadovoljstvo, mene raduje da iza ovih pozitivnih ocjena i zadovoljstva stoje materijalni i egzaktni podaci.

Ovo što ste vi nabrojali kao realizovane projekte u ovoj godini, znači može da služi na ponos Vladi i politici koju personifikujete i vi zajedno sa nama kao dijelom, da kažem, zakonodavne vlasti koja pokušava da omogući vladinim politikama prohodnost u infrastrukturnoj realizaciji onoga što podrazumijeva podizanje kvaliteta života ljudi koji žive, prije svega u ruralnim područjima, jer su upravo ta ruralna i nedostupna područja, da kažem ključni target Vladinih, jer ta da kažem ruralna područja i njihovo otvaranje prema raznim regionima u Crnoj Gori pospješuje dostupnost onih krajnjih kupaca ukoliko se ljudi bave poljoprivredom, a da ne govorim o tome šta za njih znači saobraćajna infrastruktura koja treba da im obezbijedi adekvatne uslove i prohodnost u smislu redovne komunikacije sa ostatkom Crne Gore. I onda se postavlja pitanje da li je vidljiv naš ekonomski rast. Čini mi se upravo da je magistrala ove putanje koju ste nam skicirali da nas ona vodi zapravo do rezultata našeg ekonomskog rasta. Rezultati našeg ekonomskog rasta su upravo, kao što ste naveli auto-put, magistralni putevi, regionalni putevi i ovi seoski putevi u ruralnim područjima koji se rekonstruišu. Takođe, jedna veoma značajna informacija za mene je ova koju ste naveli da u saradnji sa IPARD-om već je trideset dva miliona eura plasirano za rekonstrukciju i sanaciju seoskih puteva od kojih je da kažem na naše zadovoljstvo ove male grupe u crnogorskom parlamentu usmjereno prema nikšićkoj opštini, 11 km. Dakle, to, je nešto zbog čega građani Nikšića treba da budu zadovoljni, ali ne znači naravno da ne mogu da očekuju u narednom periodu sličan pristup kada je riječ o ponašanju, prije svega Ministarstva poljoprivrede na čijem ste čelu, a i Vlade čiji ste potpredsjednik, jer upravo je kroz, rekao bih ovaj angažman sjever postao adresa za ulaganje i nije samo sjever, rekao bih da je kompletna Crna Gora danas da vidi, rekao bih da ima problem sopstvenom percepcijom ili sa lošom namjerom, jer morate konstatovati da se događa određeni razvoj, da li je to dovoljno i da li je u dovoljnoj mjeri da zadovolji one naše potrebe koje su, da kažem malo veće zbog tog višedecenijskog zaostajanja i situacije da smo bili definitivno jedna od najnerazvijenijih republika bivše Jugoslavije. Sada kad nekome spomenete da smo se po tom osnovu finansirali iz onog čuvenog fonda za nerazvijena područja, ljudi naročito ovih mlađih generacija ne mogu da prihvate ili da shvate tu činjenicu. Zato što je Crna Gora danas do te mjere odmakla u razvoju da predstavlja najrazvijeniju zemlju od onog kontingenta zemalja bivše Jugoslavije koje u međuvremenu nijesu postale članive Evropske unije. Ja vam čestitam kao ministru, mislim da vi radite jako dobar posao, da redovno obilazite sve adrese koje su važne za podizanje infrastrukturne svijesti kako u lokalnim sredinama tako i na širem planu i prosto vas ohrabrujem da u tom pravcu nastavite započete aktivnosti.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:14:00)

Zahvaljujem poslaniku Nikoliću.

Na ovaj način smo završili pitanje i odgovore vezano za pitanja Andrije Nikolića, kako bi on mogao da nastavi svoj rad u okviru odbora za koji je zadužen.

Sada dajem riječ Ervinu Ibrahimoviću. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (30.10.19 16:14:20)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče sa saradnicom.

Uvaženi ministre Simoviću, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Evo, ipak ću uzeti par minuta zbog važnosti teme i možda iz nje možemo da prenesemo građanima jednu ili više poruka.

Jedna je poruka da smo i poslanik Bošnjačke stranke i poslanik DPS-a prepoznali probleme koje tište naše građane na sjeveru isto zašto i ne reći to da ova koalicija koja je u Rožajama formirana možda i daje rezultate i da više stižemo do naših građana u opštinama gdje imamo koaliciju. Zato ću probati da što kraće uzmem učešće i kolega Murić je, da kažem kvalitetno

obrazložio pitanje i podcrtao ono što tišti naše građane na sjeveru, ali ću iskoristiti svoje poslaničko pravo, ako mi dozvoljavate, normalno cijenjeći vaše vrijeme i naše građane.

Na osnovu poslaničkog prava postavio sam pitanje uvaženom ministru, gospodinu Simoviću kada će se u Rožajama, Plavu i drugim opštinama na sjeveru otvoriti kancelarije savjetovanja službi za poljoprivredu? I namjerno ću se zadržati na dvije tačke.

Ako je iko kompetentan o tome da priča to ste vi, uvaženi ministre, obzirom da ste i ranije bili ministar i ono što ste radili za sve one farmere, imao sam prilike da se uvjerim lično sa građanima, bez obzira kojima partijama pripadaju, partiju koju vi predstavljate, ali se nijesu štedeli riječi hvale.

Da se vratim na moje pitanje.

Prije svega, smatram da oni poljoprivrednim proizvođačima, a posebno oni koji žele da se vrate na selo da treba pomoći sa jednom snažnijom i konstantnom podrškom. Ta podrška ne treba samo da se ogleda u finansijskom smislu, prije sve mislim da moramo pomoći farmere edukacijom, znam da postoje seminari, ali mislim da treba edukovati naše farmere, prije svega im treba pomoć kako da postignu taj cilj formiranja gazdinstva, izgradnja objekata, potrebne opreme i svega onog da bi došli do finalnog proizvoda i plasiranje toga proizvoda. E, to je ono zašto kažem da su nam potrebne ove selekcije i savjetovane službe. Potrebne su iz tog pravca da bi bili dostupni našim građanima da bi bili u kontaktu s našim građanima.

Prije svega, želim da kažem i to da pozdravim, da čestitam rad selekcijskih službi i poljoprivrednih voćarskih u Beranama. Ovo se ne odnosi na to da oni ne radi kvalitetno, ali podsjećam na to, da je poljoprivreda jedna od strateških grana naše privrede i posebno na sjeveru je potrebno da pomognemo mladim ljudima kroz savjete, kako da koriste nove tehnologije, novu opremu da dođu do kvalitetne proizvodnje, kvalitetnih proizvoda, kvalitetnog plasmata, a samim tim i da poboljšaju svoj standard onamo gdje žive. Samo jedan primjer.

Nažalost, činjenica je da na seoskom području pretežno egzistira starija populacija, to je fah. I zamislite sada kada neko mora da ostavi svoje gazdinstvo i da putuje primjer iz rožajskih sela iz plavskih sela, to je 70 do 80km. u jednom pravcu da bi došli u Berane, da se konsultuju, a po nekad moraju da se prijave jednom ili dva put. Prije svega utrošak je vremena i ono drugo što je isto za njih značajno finansije. Vi to najbolje znate i mislim da tu treba pomoći tako što ćemo pojačati broj tih savjetodavaca. Prvo pozdravljam otvaranje agro biznis centara. Znam da je u Kolašinu otvoren, rekli ste da će se otvoriti u Bijelom Polju, uskoro to rade za sve ljude na sjeveru. Iako znamo koliko pomoći dajemo, sada ste i rekli razne vidove pomoći sjeveru, razne vidove pomoći farmerima i toliko grantova, toliko sminara, ovo je moj utisak koji sam ja stekao u razgovorima sa našim građanima. Čini mi se da je splasnulo taj optimizam kod naših farmera da se može živjeti od poljoprivrede. Mislim vi kao čovjek koji ste prvi čovjek Ministarstva poljoprivrede, mislim da na tome treba jasnije da se da akcenat da se pojasni građanima da smatram da može da se živi kvalitetan život - ima farmer, odnosno da može da se kvalitetno živjeti od poljoprivrede.

Sve ovo što smo rekli ne mogu da se ne dotaknem jedne činjenice, to je ako farmer dijeli ovo mišljenje da ne može od poljoprivrede da se živi, ostaje da napusti svoje selo, da napusti svoje gazdinstvo, da napusti svoj grad, da ide da traži bolji standard i sigurniji život. Mislim da cilj ove Vlade naše države je to da se borimo protiv iseljavanja i da je poruka ovdje sa ovog mjesta trega reći, nastavićemo da pomažemo farmerima još jače, a jedan vid pomoći je edukacija. Možemo edukovati naše farmere, ponavljam, ako samo pojačamo ta gazdinstva, odnosno pojačamo savjetodavne službe, samim tim će se povećati broj gazdinstava u opštini i td.

Ministre, namjerno sam skratio priču, jer je ponavlja, kolega Murić, izvanredno elaborira ovo pitanje. Sledeći put nećemo ovoliko nabildati našu brigu o građanima na sjeveru. Nadam se da ćemo se dogovoriti da ne postavljamo ista pitanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:20:14)

Hvala.

Potpriredniče, Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 16:20:16)

Kao i uvaženom poslaniku Muriću, želim i vama da se posebno zahvalim na jednoj ubjedljivoj argumentaciji vašeg interesovanja i vaše poruke da je potrebno dodatno ojačati funkciju edukacije na svim nivoima, uočavajući potrebu da to treba da bude i obaveza lokalnih sekretarijata za poljoprivredu gdje ne mogu da se otmem utisku da to u nekom sredinama, da je to onako administrativni pristup, da nema tog terenskog pristupa onakvog, a vi ste to dobro primijetili već duže vremena svjedočite jednom doborom radu tih regionalnih centara savjetodavnih službi po onom modelu bi trebali da funkcionišu i agro-biznis centri po lokalnim samoupravama.

Dakle, nemam ja ovdje nikakve namjere da to pitanje odlažemo. Mislim da mi danas već ovdje na javnoj sceni zahvaljujući inicijativi poslanika Murića i poslanika Ibrahimovića možemo da kažemo da ćemo do kraja godine u Rožajama otvoriti agro-biznis centar, da vas pozovem i vas i poslanika Murića da se naprave tamo pretpostavke administrativne prirode, da se ta mjesta sistematizuju u lokalnoj samoupravi, a sve ono što je potreba obezbjeđivanja sredstava za funkcionisanje tih agro-biznis centara, za opremanje tog opredijeljenog prostora, za obezbjeđivanje plata materijalnih troškova, terenskoga vozila to će da bude obaveza i briga Ministarstva poljoprivrede.

Plav ostvimo za iduću godinu. Ja mislim da je ovdje sada urgentno pitanje riješiti agro-biznis centar u Rožajama i neka to bude rezultat našeg današnje komunikacije jednog dobrog razumijevanja i jedan novi vid poruke kako ste vi kazali da se združenim snagama može mnogo toga uraditi i da je mnogo bolje napraviti sinergiju pozitivnih ideja u odnosu na ono što je često puta neproduktivno trošenje i vremena i energije. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:22:36)

Komentar gospodin Ervin Ibrahimović.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (30.10.19 16:22:40)

Hvala vam na jednoj lijepoj vijesti i ovo je baš ta argumentacija što od vas i očekuju građani sjevera i oni koji o vama pričaju ono što pričaju.

Vrlo lijepa vijest, hvala vam na tome i mislim da će Rožajci biti obradovani ovom viješću otvaranjem agro-biznis centra i mislim evo poruka mladim ljudima. Rožaje je i dalje u centru pažnje Crne Gore i ostanite na svoja mjesta da zajedno živimo i razvijamo naš kraj. Moram reći pošto ste se dotakli i ovog Lokalnog sekretarijata za poljoprivredu ono što ću podijeliti sa vama, vi to sigurno i znate. To je relativno novi sekretarijat i mogu reći da ti mladi ljudi daju sve od sebe i šalju poruku da ljudi upisuju poljoprivredne fakultete, kao što znate u Rožajama se ima i Srednja poljoprivredna škola i ako šaljemo znači poruku da treba da se ljudi upisiju i poljoprivredne fakultete normalno ne može preko noći, ali vjerujem u saradnju sa resornim ministarstvom, Srednjom poljoprivrednom školom, Sekretarijatom za poljoprivredu, dolaze svetli dani za farmere u Rožajama i na sjeveru Crne Gore. Zahvaljujem još jednom.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:23:57)

Zahvaljujem poslaniku Ervinu Ibrahimoviću.

Prelazimo dalje.

Imamo sledeće pitanje koje postavlja poslanik Bogdan Fatić, nakon njega dva pitanja ima poslanik Nikola Rakočević.

Poslaniče Fatić, izvolite.

BOGDAN FATIĆ (30.10.19 16:24:14)

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče,

Uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovani ministre,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru poljoprivrede i ruralnog razvoja, gospodinu Milutinu Simoviću, postavljam sledeće poslaničko pitanje:

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je tokom prethodnog perioda imalo niz aktivnosti vezanih za realizaciju Projekta regulacije Lima i Grnčara u četiri opštine. Stoga moje pitanje glasi:

Kada se može očekivati početak realizacije ovog projekta koji je od kapitalne važnosti za opštine: Berane, Bijelo Polje, Andrijevicu, Plav i Gusinje?

Obrazloženje:

Upoznati smo da je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja u saradnji sa Svjetskom bankom realizovalo projektnu dokumentaciju za Projekat regulacije Lima i Grnčara koja je finansirana iz bespovratnih sredstava Globalnog fonda za zaštitu životne sredine i Specijalnog fonda za klimatske promjene. Ukupna vrijednost ovog projekta je negdje oko 20 miliona eura.

Smatram da se radi veoma značajnom projektu za ove četiri opštine, a realizacijom ovog projekta će se postići višestruki efekti. Prije svega, riješiće se višedecenijski problem sa poplavama u ovim opštinama, zaštititi stanovništvo, zemljište i objekti, a istovremeno će se stvoriti šansa za razvoj poljoprivrede i turizma u zonama gdje su do sada postojali rizici od poplava.

Imajući u vidu sve prethodno što sam saopštio, kao i na benefite koje ovaj projekat donosi, smatram da je bitno da informišete kompletnu crnogorsku javnost, a posebno stanovnike ove četiri opštine u kojoj fazi je realizacija ovog veoma značajnog infrastrukturnog projekta. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:26:09)

Potpredsjedniče, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 16:26:12)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Parlamenta.

Svakako zahvalnost uvaženom poslaniku Fatiću na postavljenom pitanju.

Više puta smo imali komunikaciju povodom ovih problema koji tište građane posebno Berana. Razgovarali koje su to štete koje u nekim godinama buični Lim ili Grnčar u drugom dijelu posebno na prostoru Gusinja napravi poljoprivrednim proizvođačima koji preko noći ostani bez svog poljoprivrednog zemljišta štete na objektima, tako da nas je to, rekao bih, imamo više decenija te opomene koje su nam ukazivale na potrebu ovakvog jednog sveobuhvatnog projekta kako bi ukrotili te buične rijeke kakav je i Grnčar i Lim. Grnčar je imao još jednu specifičnost zato što je to granična rijeka i svjedočili smo da često je Crna Gora gubila dio svoje teritorije zbog pomjeranja toka rijeke Grčare. Tražili smo trenutak, rekao bih, zahvaljujući jednom dobrom timu iz Ministarstva poljoprivrede otvorenom za komunikaciju sa potencijalnim međunarodnim partnerima zahvaljujući jednoj dobroj komunikaciji sa Svjetskom bankom, zahvaljujući jednoj dobroj komunikaciji sa GEF-om, sa Globalnim ekološkim fondom, zahvaljujući jednoj dobroj komunikaciji sa adaptacionim klimatskim, Fondom za adaptacione klimatske promjene došli smo do odgovora u odnosu na ove probleme ne samo Grnčara i Lima. Vidjeli ste da smo nedavno promovisali projekat i u Ulcinju gdje smo kazali da moramo da uložimo određena značajna sredstva za podizanje bentova na rijeci Bojani, dijelom da se pozabavimo i rijekom Gračanicom. Zbir svega toga su već određeni, da kažem, urađeni projekti koji nam daju za pravo i što smo već najavili prilikom nedavne prezentacije ovoga projekta u Bijelom Polju da će ti konkretni infrastrukturni radovi kad je u pitanju ovo vaše pitanje Grnčar i Lim početi na proljeće iduće godine. U pitanju je već 500 hiljada dolara potrošeno na izradu projektne dokumentacije, do kraja novembra mjeseca trebali bi da imamo glavne projekte i onda kreće procedura tendera i izbora izvođača. Ja sam

nedavno imao komunikaciju sa Svjetskom bankom gdje je rečeno da će i oni pomoći da se maksimalno ubrzaju te procedure kako bi ugrabili početak građavniške sezone u idućoj godini. Šta ćemo da dobijemo? Bijelo Polje dobiće uređenu lijevu obalu rijeke Lim, moguće i desnu obalu da se pozabavimo jer zbog restrukturiranja ovoga projekta i nekih dilema koje se pojavljuju na prostoru druge opštine moguće da će se pojaviti dio sredstava da ćemo se u Bijelom Polju pozabaviti i lijevom i desnom obalom Lima i dobiti jednu multifunkcionalnu uređenu obalu sa šetalištima, sa sportskim sadržajima i nešto što bi trebalo da otvori čitav taj prostor i da to bude znak prepoznavanja Bijelog Polja u ukupnoj dužini od 607m sa lijeve strane, a nadamo se i sa desne. Berane, regulacija rijeke Lim sa tom multifunkcionalnom obalom Utvrdom, ukupne dužine kilometar i 600m značajno. Vi znate da je to ona kritična dionica ispod hotela prema mostu gdje će se sačuvati one stope mosta. Vjerujem da ste vidjeli kako izgledaju evo ponovo animacije, ali ne animacije radi animacija nego animacije koje pretvaramo u stvarnost. Na žalost svjedočimo brojnim animacijama koje se s vremena na vrijeme pojave e to su one animacije koje ostaju kao slikovnice, a ove animacije vjerujem da će biti realnost na terenu i da će svi zajedno tome svedočiti. Plav, tu imamo određene dileme, primarno je bilo planirano 2km i 200m da se reguliše, tu se sada vode određeni dijalog sa eksperskim timovima sa aspekta ekologije, zaštite ribnih fondova, ali ono što je sigurno najmanje 800m kroz urbani dio Plava biće predmet ove regulacije i Gusinje 5,5km biće regulisana rijeka Grnčar, tako da ovaj projekat za ove infrastrukturne radove potrošiće se 13,4 miliona eura, a očekujemo da će ... još ova određena donatorska sredstva, tako da vjerujemo da će taj projekat imati svoju konačnu vrijednost oko 20 miliona eura. Ponavljam, slično radimo na Bojani i Gračanici, Bojani u Ulcinju i Gračanici u Nikšiću, a ideja nam je da se pozabavimo rijekom Tarom i Ćehotinom tražeći neke nove šanse kroz anekse ovih projekata i animirajući neka nova donatorska sredstva.

Tako da, evo uvaženi poslaniče Fatiću ovo je moj odgovor u odnosu na vaše, mislim veoma važno pitanje i vi dobro znate šta ovo znači za okolno stanovništvo koje je često puta bilo ugroženo zbog karaktera tih bujica. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:32:20)

Poslanik Fatić.

BOGDAN FATIĆ (30.10.19 16:32:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Evo, na samom početku želim da zahvalim potpredsjedniku Vlade i ministru poljoprivrede i ruralnog razvoja na ovako iscrpnom i detaljnom odgovoru koji ste dali na moje poslaničko pitanje.

Kao što ste i sami kazali, realizacija ovog projekta je od velikog značaja za stanovnike opštine Berane, Bijelo Polje, Plav, Andrijevića i Gusinje. Realizacijom ovog projekta će se značajno poboljšati situacija u tim opštinama, značajno će uticati na ekonomski rast, ali sa druge strane pozitivno će uticati na zaštitu životne sredine.

Ono što ste saopštili posebno ohrabruje što ovaj projekat se realizuje sa Svjetskom bankom. Moram napomenuti da je tokom prethodnog perioda Vlada Crne Gore realizovala niz projekata upravo sa Svjetskom bankom, to istovremeno ohrabruje, obećava, ali i sa druge strane garantuje da će ovaj projekat o kojem smo govorili biti realizovan tokom narednog perioda.

kao što ste sami naveli regulaciju Lima i Grnčara ima poseban značaj za ove četiri opštine iz razloga što smo tokom prethodnog perioda bili svjedoci da su upravo stanovnici ovih opština u vrijeme bujičnih poplava imali problema da sačuvaju svoje imanje, da sačuvaju svoju kuću, regulacijom Lima i Grnčara će ovaj problem biti riješen, samim tim što će u Grnčar, kao što ste kazali rijeka koja je jako bujična, koja je u dužini od 5,5 km u opštini Gusinje uložiti oko 6,7 miliona eura. Značajna sredstva se izdavaju i za opštinu Berane na taj način što će se regulisati korito rijeke Lima u dužini od 1,6 km. Vrijednost ovog projekta je oko 2,5 miliona eura. Građani Berana i mi smo svi imali priliku da vidimo ovaj projekat. Radi se o projektu koji će osim regulacije korita rijeke Lima značajno promijeniti izgled samog grada na taj način što ćemo dobiti moderno šetalište

i što ćemo dobiti dva uređena parka.

Smatram da je važno naglasiti da bismo do kraja razumjeli ovo pitanje, da pored rješavanja sa te ekološke strane, ovaj projekat otvara ovo područje i za razvoj turizma i razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Na samom kraju koristim priliku da se, kao građanin Berana, zahvalim vama lično na angažovanju, angažmanu po pitanju realizacije ovog projekta i da vam se zahvalim na sve one projekte koje trenutno realizujete u Opštini Berane. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:35:05)

Hvala.

Hvala, gospodine Fatiću.

Na ovaj način smo završili sedam od devet pitanja i dva preostala zadnja pitanja postavlja Nikola Rakočević. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (30.10.19 16:35:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ja sam uvaženom potpredsjedniku Simoviću postavio dva pitanja.

Jedno je iz oblasti da kažem malo širih ingerencija potpredsjednika Vlade za ekonomski sistem, a drugo je za isključivo resor koji pokriva kao ministar, dakle ministar poljoprivrede.

Dopustite da prvo postavim pitanje koje je vezano za ukupni, odnosno širi da kažem kontekst ekonomski vezano za sjever Crne Gore.

Dakle, vi ste, naravno uz predsjednika Vlade, najodgovorniji u Vladi za sve dobre ekonomske rezultate koje bilježi Crna Gora danas, ne samo na sjeveru. Međutim, prevashodno vezano za sjever ću govoriti jer je upravo moje pitanje vezano za taj region Crne Gore koji je, usaglasićemo se svi, najzaostaliји ili zaostaliји od ostatka države. Upravo zbog toga donijeta je Strategija ravnomjernog razvoja Crne Gore kojom je opredijeljeno za sjever Crne Gore novac iz državnog budžeta, dakle iz kapitalnog budžeta za osposobljavanje svih gradova i cijelog regiona za ono što je ključno potrebno sjeveru, ato je da privučemo strane investitore i domaće investitore i da se ukupno živi bolje na sjeveru, da ljudi ne odlaze već da ostaju tamo i da tamo u tom zaista po mom mišljenju, najljepšem dijelu Crne Gore, zasnivaju i porodice i da tamo vezuju svoju sudbinu, za taj prostor vezuju svoju sudbinu.

Dakle, da li ste, potpredsjedniče, zadovoljni brojem razvojnih projekata na sjeveru Crne Gore i da li smatrate da je dinamika njihove realizacije zadovoljavajuća, odnosno, da li ta dinamika odgovara planiranom roku rada i završetka projekata koji nesporno trebaju da učine život na sjeveru boljim.

Znamo da je nešto više od milijardu eura uloženo u sjever od početka mandata, da je 100 miliona izdvojeno za razvoj turizma na sjeveru, da su brojni projekti otpočeti. Međutim, vrlo je važno takođe i da li ste vi zadovoljni dinamikom realizacije tih projekata i da li, ukoliko i postoji prostor da se dinamizira dodatno rad na tim infrastrukturnim i ostalim kapitalnim projektima, da li postoji realna mogućnost da se to učini, a sve u kontekstu što bržeg razvoja sjevera i na taj način i dogledno boljeg života na sjeveru za sve građane tog regiona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:38:05)

Zahvaljujem.

Potpredsjedniče, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 16:38:10)

Zahvaljujem uvaženom poslaniku Rakočeviću.

Siguran sam, ne slučajno, i vaše interesovanje primarno, ide ka sjeveru Crne Gore i siguran sam da je to izraz naših zajedničkih osjećaja odgovornosti, obaveznosti, osjećaja da je sjever Crne Gore naša velika razvojna šansa, veliki razvojni izazov i naša zajednička obaveza i odgovornost. E u ime svega toga i negdje već duže vremena i to ne svojstveno samo Crnoj Gori, to je karakteristika mnogo razvijenijih evropskih država, ta regionalna neuravnoteženost, negdje je to sjever, negdje je to jug manje razvijen u odnosu na sjever, ali nije to samo specifikum Crne Gore ta regionalna neuravnoteženost i ovo su ti odgovori koje u kontinuitetu dajemo da bi uravnotežili regionalni razvoj, da bi Crnu Goru integrisali samu sa sobom, prije svega, jer mi mislimo da bi Crna Gora bila integrisana sa Evropskom unijom potrebno je integrisati unutar sebe i zbog toga je ključna, da kažem, potreba bila za auto putem upravo u tome da se integriše sjever i jug Crne Gore, a kasnije sa evropskim koridorima. I zbog toga ova izdvajanja koja ste i sami pomenuli, tih 100 miliona eura za nova skijališta na sjeveru Crne Gore. To već nije priča, ideja, to su već konkretni projekti, već žice koje se instaliraju i koje će brzo biti instalirane na ovim skijalištima i u Kolašinu, i u Bijelom Polju, i u Mojkovcu i u Rožajama. Sve to je smisao da bi prosto smanjili migracije, da bi smanjili unutrašnje migracije sa sjevera ka jugu, da bi smanjili te migracije iz Crne Gore u druge države.

Ja mislim da je to jedino mogući odgovor u odnosu na te demografske promjene koje, od kojih ne pati samo Crna Gora nego i mnoge druge evropske države. Bio sam nedavno u Rumuniji, gdje sam sa potpredsjednikom Vlade i ministrom finansija Rumunije dijelio određena razmišljanja, gdje me upozorio šta je to značilo kad se otvorilo tržišta rada Evropske unije nakon pridruživanja Rumunije Evropskoj uniji, da su imali značajne probleme u brojnim sektorima. To su ti odgovori koje treba već sada, već danas da smišljamo u odnosu na te buduće izazove koji nas čekaju.

Dakle, zbog toga je u sjever prošle godine uloženo 340 miliona eura, zbog toga će u ovoj godini biti uloženo 90 miliona eura više. Dakle, 430 miliona eura konkretnih projekata koji su opredijeljeni sjeveru. Nabrojaću samo neke najvažnije: škola u Bijelom Polju, vrtić u Rožajama, gradske pijace u Rožajama, Gusinju i Bernama, ponavljam kuća voća u Andrijevici, sportski tereni u brojnim opštinama na sjeveru, novi vodovodi koji se grade širom sjevera Crne Gore, kako u urbanim djelovima tako i brojni seoski vodovodi kroz program vodoprivrede i tu takođe imamo sredstva iz ... koja usmjeravamo za realizaciju brojnih vodovoda, asfaltni putevi. Govorili smo da kroz pitanje uvaženog poslanika Nikolića, vidjeli ste ovaj projekat regulacije i korita, sve su to ti projekti koji se rade na sjeveru. Završava se projekat prečišćavanja otpadnih voda u Beranama. Uskoro će početi izgradnja sportske sale Gimnazije i srednje stručne škole u Rožajama, vrtića u Pljevljima i mnogo toga još.

Pitate, da li smo zadovoljni sa dinamikom. Ja bih tu još dodao da li smo zadovoljni sa kvalitetom i dinamikom realizacije ugovorenih radova. Ja mislim da bi tu morali dodatno da obratimo pažnju posebno kod dinamike i izvršenja ugovornih obaveza. Mislim da će nam novi Zakon o javnim nabavkama koji će biti brzo ovdje u Parlamentu dati odgovor u odnosu na brojna ta pitanja, kako da u selekciji izvođača zbilja i kroz taj postupak, kroz norme tog Zakona o javnim nabavkama, izaberemo one koji su kredibilni, one koji stvarno imaju kapacitet, i materijalni i kadrovski, da ono što je preuzeti posao realizuju. Kad dobije taj posao, i ako ga dobije da se obezbijede procedure automatskih raskida ugovora, jer mi nemamo vrijeme da čekamo. Kratke su građevinske sezone na sjeveru i ako se tu pojavi problem sa izvođačem, pa se moljaka mjesecima, pa se nešto čeka, pa se misli da će to samo od sebe doći. Mislim da tu treba biti jasan, raskidati te ugovore, aktivirati bankarske garancije, naplatiti penale i prosto poslati poruku da se ne može igrati sa državnim novcem, da se mora obaveza ugovorna realizovati.

Kvalitet radova - mislim da se posebno vodi računa o tome, kako preko Uprave za javne radove, tako i preko Uprave za saobraćaj. Mislim da moramo da obratimo dodatnu pažnju kod važnih projekata koji su u zamahu u Crnoj Gori koji se tiču uređaja za prečišćavanje otpadnih voda. Mislim da je tu potrebna dodatna pozornost u odnosu na ono što je kvalitet izvedenih radova, jer tu dobijemo opomene. Imali smo priliku da vidimo u ovoj godini na jugu kako se dešavaju određene situacije koje opominju. Tu moramo biti obazriviji i prosto birati kredibilne izvođače, kada se izvrši primopredaja tih uređaja to da bude ko kraja funkcionalno i da ima tu realnu upotrebnu vrijednost, ne nakon uloženi silnih miliona da imam nefunkcionalnost tih sistema. Tako da mislim da tu treba malo još dodatno podesiti pozornost. To je zajednička

obaveza i lokalnih samouprava i resora u Vladi. Tu negdje imamo zajedničku obavezu i sa našim evropskim partnerima, jer troše se i evropski pretpriustupni fondovi. Tako da, evo to je moj odgovor najkraći u odnosu na vaše interesovanje.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:45:22)

Kratak komentar poslanika Nikole Rakočevića.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (30.10.19 16:45:27)

Nećemo zakasnuti imamo glavni odbor tačno u 17h, međutim, vrlo je važno da i ova pitanja na kvalitetan način prodiskutujemo.

Dakle, zahvaljujem na odgovoru. Čini mi se da je vrlo važno da građani Crne Gore se kontinuirano informišu o ovim projektima koji se dešavaju na sjeveru i ne mislim samo na građane sjevera već i građane koji ne žive na sjeveru a koji će naravno imati benefite od svega što se dešava na sjeveru od ukupnog privrednog lanca koji se tamo stvara. Dakle, u pravu ste. Čini mi se da je vrlo važno napomenuti upravo ono što ste kazali najavljujući Zakon o javnim nabavkama, da su tenderi kad se raspišu vrlo je sporno kada na tenderima pobijede, a naravno tu ne može država uticati znatno, one kompanije koje u nastavku procesa ne uspiju da ugovorne obaveze ispune. Upravo zbog toga država mora naći neki mehanizam da ipak izađe na kraj sa takvim dešavanjima i mi znamo, naravno, kao građani kad razgovaramo sa ljudima i kad znaju da na nekom potezu koji je njima od koristi se raspisuje tender oni se Bogu mole da određena kompanija, a svi znamo koja je to i ako je ovdje često prozivaju, a ja ću reći pa makar i u pozitivnom kontekstu jednom, da Bemax ili Geneks ne znam koja od tih kompanija radi građevniske radove, međutim, kad god oni dobiju neki projekat ili tender to se završi kvalitetno i u roku. Čini mi se da je važno da država uradi nešto da ipak i one druge kompanije koje dobijaju tendere uspiju da u dogovorenom roku dogovorene obaveze ispune.

Takođe, ono što je vrlo važno, volio bih da čujem vaš kratak komentar na to da li lokalne samouprave pružaju adekvatnu pomoć Vladi u realizaciji i pripremi ovih projekata o kojima govorite, jer svjesni smo toga da moraju i lokalne samouprave dati doprinos naporima Vlade da se ovi projekti realizuju. Mi znamo, potpredsjednik Gvozdenović je prije nekoliko godina pokrenuo u okviru naše partije Savjet za realizaciju izbornog programa, predsjednici opština iz reda DPS-a nas obavještavaju sa sjevera da oni rade sve i da rade aktivno. Čuo sam i da predstavnici Bošnjačke stranke koji su predsjednici pojedinih opština na sjeveru takođe rade predano. Međutim, vrlo je važno da čujemo, da li je to zaista tako i da li ste zadovoljni tim odnosom i njihovim angažovanjem. Možete mi odgovoriti sada, a možete i pisanim putem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:48:13)

Imamo dopunsko pitanje, gospodina Rakočevića.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 16:48:18)

Zahvaljujem na dopunskom pitanju.

Želim da kažem odnos Vlade je da mi često puta i javno saopštavamo da formula uspijeha je u zajedništvu. Formula uspijeha je u zajedništvu lokalnih samouprava, Valde i još na nižem nivou lokalnih zajednica, vrijednih preduzetnika, poslovne zajednice, mislim da je to dobitna kombinacija. Ono što smo se potrudili, a to je rješenje zaknsko koje je ovaj Parlament podržao. Vidjeli ste da smo kroz izmjene Zakona o finansiranju lokalnih samouprava napravili jednu značajnu izmjenu sa čime smo htjeli da doprinesemo poboljšanju stanja lokalnih javnih finansija. Povećali smo izdvajanje poreza na dohodak koje pripada lokalnim samoupravama. U momentu

kada smo donosili taj zakon u onom dijelu fiskalnog uticaja kazali smo da će oko deset miliona eura lokalne samouprave na sjeveru dobiti novih prihoda, međutim, činjenica je da će na osnovu te zakonske promjene lokalne samouprave na sjeveru prihodovati novih više od 15 miliona eura. U komunikacijama sa manje više svim opštinama dobijamo potvrdu da se upravo to kreće u pravcu tog iznosa, novih 15 miliona eura izvornog prihoda lokalne samouprave i to će dati novu snagu tim lokalnim samoupravama da budu još angažovanije na realizaciji ovih razvojnih projekata.

Jasno šaljem poruku i prema lokalnim samoupravama, kao što kažemo neophodna je optimizacija javne uprave, ali optimizacija javne uprave i na državnom i na lokalnom nivou. Da se u lokalnim samoupravama prestane sa neproduktivnim zapošljavanjem. U lokalnim samoupravama prestaje sa prekobrojnim zapošljavanjem, da se u lokalnim samoupravama prestane sa zapošljavanjem, jer imamo situaciju u nekim opštinama gdje nemaju gdje da sjednu. Tu moramo imati taj racionalniji odnos i da ćemo biti efikasniji u realizaciji svih ovih projekata. Dakle, jedna dobra komunikacija sa svim lokalnim samoupravama, jedna odlična komunikacija sa zajednicom opština gdje testiramo naše politike, naša opredeljenja, gdje imamo ponekad i različita mišljenja u odnosu na ono što je razmišljanje koje ide iz Vlade u odnosu na biznis barijere koje se kreiraju po nama na nivou lokalnih samouprava. Po njima je to uslov preživljavanja njihovih lokalnih finansija i tu vodimo debatu šta je to mjera onoga što je ...(prekid)... tih administrativnih, komunalnih taksi, raznih naknada, gdje treba stati konačno sa tim kreativnim idejama kako ugraditi novu biznis barijeru sa porukom da će biti racionalnije i efikasnije da se napravi jedan atraktivan poslovni ambijent i da će to biti najbolja garancija za nova radna mjesta, a onda više prihoda po osnovu tih novih radnih mjesta.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:51:51)

Hvala vam.

Prelazimo i na drugo pitanje koje postavlja poslanik Rakočević i to će biti ujedno i zadnje pitanje za danas.

Izvolite, gospodine Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (30.10.19 16:52:04)

Hvala vam, uvaženi potpredsjedniče.

Dakle, ovo pitanje kao što sam najavio već je iz domena poljoprivrede, odnosno resora koji ključno pokrivaju u Vladi potpredsjedniče Simoviću. Dakle, cijeneći vrijeme, a takođe poštujući to da je vrlo važno da čujemo vaš odgovor na pitanje biću vrlo kratak dakle, pročitati pitanje najprije.

Dakle, možete li nam dati osvrt na podršku koju Evropska unija opredeljuje sektoru poljoprivrede u Crnoj Gori, budući da je ova grana privrede ključni dio kičmenog stuba naše ekonomije i da se uradilo puno mandata ove Vlade za poljoprivrednike i njihovu proizvodnju, da li ste zadovoljni edukovanošću i znanjem naših građana, a posebno poljoprivrednika povodom mogućnosti koje se pružaju u okviru programa podrške Evropske unije u oblasti poljoprivrede?

Dakle, ovo pitanje sam postavio iz razloga što vjerujem da je poljoprivreda jedna od ključnih oblasti u kojoj postoji prostor za napredak, ali ne samo prostor za napredak, nego prije svega na koju Crna Gora treba da se i crnogorska ekonomija nasloni cijeneći to da ste puno uradili ovih tri godine u ovoj oblasti, da je u segmentu poljoprivrede učinjen možda i najveći progres. Vrlo važno je da u tom kontekstu prosto čujemo da li naši poljoprivrednici u dovoljnom broju i u dovoljnom obimu koriste mogućnosti koje se pružaju iz Evropske unije kroz razne fondove i na taj način prosto ojačavaju svoju proizvodnju, a sljedstveno tome otvaraju i nova radna mjesta i stvaraju novu vrijednost i na tržištu našem, ali i u perspektivi i kroz izvoz za ino tržište. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 16:52:57)

Izvolite, potpredsjedniče.

MILUTIN SIMOVIĆ (30.10.19 16:53:51)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Parlamenta.

Još jednom zahvaljujem uvaženom poslaniku Rakočeviću, na drugom postaljvljenom pitanju i dozvolite na samom početku da vam se zahvalim na vašoj ocjeni da se u mandatu ove Vlade uradilo puno za poljoprivrednike i za njihovu proizvodnju i želim samo da kažem da je to samo nastavak decenijskih vladinih napora da se uradi na projektu ne lakom, ne jednostavnom, oživljavanju ukupnog crnogorskog sela i crnogorske poljoprivrede. Vezano za vaše interesovanje u odnosu na kako koristimo te izdašne mogućnosti koje dolaze sada sa evropskih adresa kako koristimo te evropske fondove, kakva je naša apsorpcijska sposobnost da povlačimo te sve izdašnije evropske fondove koji nijesu slučajno tu. Oni su tu za to što je Crna Gora već značajno iskoračila ka svojoj strateškoj adresi, evropskoj adresi zahvaljujući tom odnosu Crne Gore svim reformama koje su učinjene u Crnoj Gori, svim prilagođavanjima koje smo napravili i u sektoru poljoprivrede u dijelu reforme zakonodavstva i prilagođavanju našeg zakonodavstva veoma zahtjevnom i obimnom evropskom zakonodavstvu u poljoprivredi gdje smo napravili nove institucije koje su potrebne u toj evropskoj arhitekturi institucija kao preduslov da bi mogli da koristimo ove evropske fondove gdje smo ojačali kadrovske kapacitete sa obučanim ljudima koji znaju da upravljaju i koriste te evropske fondove. Negdje možemo da kažemo da smo obezbijedili jedan solidan nivo apsorpcijske sposobnosti i mi smo imali jedan veliki test koji i dalje traje, način, efikasnost kod povlačenja sredstava kroz IPA veliki IPA program IPA dva program gdje smo akreditaciju za njegovu realizaciju dobili negdje u decembru 2017.godine, gdje smo u martu i aprilu imali prve javne pozive za korišćenje evropskih sredstava kroz IPA program i gdje sada možemo da kažemo da nakon 18 mjeseci imamo 263 već ugovorena projekta kroz dva javna poziva za primarnu proizvodnju i za preradu, 243 za primarnu proizvodnju i 20 za preradu i tu imamo onako jednu debatu i unutar kuće što bi se reklo i nas, odnosno, ukupne akreditovane strukture sa našim evropskim partnerima, jer nama je važno da ne izgubimo ni jedan euro iz sredstava koja su opredijeljena za potrošnju u korist naših farmera. Sviđelo se to nekome ili ne moje je da insistiram da budemo još efikasniji, da budemo još odgovorniji, da razumijem nestrpljenje farmera koje ... dobijam poruke da oni očekuju to da bude brže. Zašto moramo čekati 18 mjeseci od potpisanog ugovora do isplate, istovremeno i farmerima šaljem poruku, pa dobro morate da razumijete da moramo svi zajedno da prođemo veoma zahtjevne procedure, pa i vi kad ste se javili pola dokumentacije nijeste dostavljali, pa smo morali da vam šaljemo zahtjeve za dopunu dokumentacije, ali bez obzira na sve, uvijek kažem moramo da odgovore tražimo u našim institucijama, da budemo još efikasniji, čuvajući stroge procedure i ono što su pravila koja su definisana od Evropske unije. To sam saopštavao i ovih dana i to ću saopštavati i u narednim danima da se mora biti odgovorniji, da se mora biti efikasniji. Nema nedostatka kadrovskih kapaciteta u tim institucijama koje treba da realizuju povlačenje tih sredstava.

U godinama kada vršimo optimizaciju javne uprave zaposlili smo onoliko koliko je bilo zahtjevno, samo u jednom Direktoratu preko 40 novih ljudi od decembra 2016.godine. Ja mislim da to već imamo jednu kritičnu masu gdje se može biti još operativniji kako ne bi gubili evropska sredstva. Generalno zadovoljan sam. Mislim da to moramo još ubrzavati, ubrzavati procese koristeći ne samo IPA program, nego koristeći i nove IPA projekte. Nedavno smo govorili ovih dana treba da se potpiše finansijski sporazum za IPU 2017.godine. To će biti novih ...(prekid)...eura za sektor poljoprivrede, za jačanje institucija, za jačanje sektora bezbjednosti hrane, za podizanje novih graničnih prelaza za potrebe inspeksijskih službi, tu je i veoma izdašan projekat i samo da vam kažem cifre što se tiče IPA dva programa, on je ukupne vrijednosti 87 miliona eura, od toga je 39 miliona eura koje se obezbeđuje iz evropskih fondova, tu je 12 miliona eura koje obezbeđujemo iz nacionalnog budžeta.

Tako da ovaj projekat moramo svi zajedno da razumijemo, moramo da ga negujemo, moramo da jačamo kapacitete, ali moramo biti efikasniji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 17:00:07)

Hvala, potpredsjedniče Simoviću, i vrlo kratko Nikola Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (30.10.19 17:00:13)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem za odgovor. Ja jesam zadovoljan, ali nadam se da su zadovoljni oni koji treba da budu, a to su naši poljoprivrednici.

Vrlo kratko dakle, na vašem fejsbuk profilu sam našao podatak da kad su stočari u pitanju ima 2,3 miliona nove bespovratne podrške. Međutim, vidio sam i nešto drugo da je 67% zastupljenosti ovog segmenta poljoprivrede na sjeveru, samo 5% na jugu i nekih 25% do 27% u sjevernom regionu. Dakle, u koliko ovo ide u korak sa ekonomskim razvojem onda bi vrlo važno bilo da u skladu sa mojim ranijim pitanjem, da ipak realizujemo razvojne projekte, da emancipujemo i ljude i ukupno sjeverni region i svaki drugi naravno, međutim, da istovremeno ne izgbimo poljoprivredu na sjeveru koja je dominantna, naravno, kada je u Crna Gora u pitanju, da u korak sa ekonomskim razvojem sjevera ipak zadržimo poljoprivredu kao ključni oslonac tog razvoja. Da infrastruktura i kapitalni projekti u turizmu i svi drugi budu u funkciji što boljeg i što snaženijeg razvoja poljoprivrede, a ne da budu njegova negacija, na način da će se više ljudi opredjeljivati da ulazi u druge sektore, da napušta poljoprivredu, jer poljoprivreda, kao što sam kazao na početku cijele ove priče, je kičmeni stub naše ekonomije, makar to treba da bude u narednom periodu i važno je da uradimo sve da imamo što više, a ne da imamo manje poljoprivrednike.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.10.19 17:01:57)

Zahvaljujem gospodinu Rakočeviću.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici ovo je bio prvi dan našeg Trećeg posebnog zasijedanja, u okviru jesenjeg zasijedanja. Na ovaj način smo danas imali prvi dio sa šest pitanja koja su se odnosila na Premijerski sat i devet pitanja koja su se odnosila na potpredsjednika Vlade. Nastavljamo narednih dana. Ukupno imamo 86 pitanja koja su poslanici postavili članovima Vlade, ministrima. Od toga su 49 pitanja koja je postavila pozicija i 37 opozicija. Nastavljamo rad u petak sa početkom u 11h. Hvala. vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:20:55)

Dobar dan, poštovani poslanici i poslanice.

Nastavljamo sa Trećom - posebnom sjednicom Drugog redovnog zasijedanja. To je postavljanje poslaničkih pitanja.

Prvog dana rada, u srijedu, smo završili sa potpredsjednikom Vlade za ekonomsku politiku i Ministarstvo poljoprivrede Milutinom Simovićem.

Nastavljamo sa ministrom unutrašnjih poslova gospodinom Mevludinom Nuhodžićem, koga pozdravljam.

Njemu su upućena četiri pitanja i to: Predrag Bulatović, Jovan Vučurović, Budimir Aleksić i Milutin Đukanović.

Prvi je poslanik Predrag Bulatović. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (01.11.19 11:21:42)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore, gospodine potpredsjedniče, gospodine ministre Nuhodžiću,

Vi ste dobili pitanje koje sam ja postavio. Pročitacu ga radi građana Crne Gore:

Glavni specijalni tužilac je nedavno u intervjuu za jednu TV stanicu saopštio da je slučaj koji je pokrenuo Duško Knežević preko audio snimaka bivšeg sekretara Državnog tužilaštva ustvari

hibridni rat protiv Crne Gore. Tražim da to potvrdite ili demantujete, odnosno da obrazložite u oba eventualna slučaja date tvrdnje. Znači, ima li hibridnog rata da obrazložite, ako nema, zašto je ovo saopšteno. I da nam saopštite na osnovu kojih saznanja tužilac korupciju tužilaštva prevodi na hibridni rat, te da li je u pitanju stvarna opasnost za državu, ili još jedna akcija da se glavni specijalni državni tužilac stavi u funkciju interesa DPS-a kroz montirane obračune sa političkim protivnicima vlasti.

Obrazloženje koje sam Vam dao, Vi ste preko funkcije ministra član Vijeća za nacionalnu bezbjednost, a to ste bili i za vrijeme takozvanog državnog udara, kao zamjenik predsjednika Odbora za bezbjednost, zamjenik ste predsjednika Savjeta za vladavinu prava, čime ste kvalifikovani, gospodine Nuhodžiću, da o konkretnim slučajevima hibridnog rata govorite barem kao Milivoje Katnić, a ubijeden sam i kvalifikovanije nego on zato što je to u sklopu Vaših nadležnosti.

Pošto je kontekst izjave Katnića takav da on sebi još jedan put daje zadatak da će navodno da spasi Crnu Goru, odgovorom na ovo pitanje želim da se pokrene pitanje da li stvarno bijesni hibridni rat i ko ga vodi, ili je u pitanju još jedna opasna samovolja konkretnog tužioca.

Gospodine ministre, u tom intervjuu, gospodin Katnić je rekao da hibridni rat traje od afere S.Č, od 2002. odnosno 2003. godine kada je na zahtjev jednog još uvijek aktuelnog političara da bi ušao u koaliciju sa vama tražio smjenu tadašnjeg vrhovnog državnog tužioca. Funkcija glavnog specijalnog tužioca je ozbiljna. To što on radi je krajnje rizično i takve ocjene davati znači najava novog obračuna sa političkim neistomišljenicima. Namjerno sam potencirao da 2003. tadašnji tužilac nije izabran na zahtjev jednog političara. Zašto? Zato što pored podmetnutog oružja od strane vašeg saradnika Pejanovića u kući policijskog inspektora Stojkovića, zatim Velimirovića koji je suprotno Zakonu, uz zloupotrebu Milivoja Katnića namještao takozvani državni udar...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:24:43)

Hvala, poslaniče.

PREDRAG BULATOVIĆ (01.11.19 11:24:47)

Evo, samo da obrazložim da bi ministar mogao da odgovori detaljnije. A imajući u vidu da je sud odbio da snimke koji su stigli iz Srbije, gdje Siniđelić govori da je morao da lažno svjedoči ovdje, vi ste na prošloj sjednici, ako se ne varam, rekli jednu rečenicu sljedećeg sadržaja: "Sudski procesi su u toku, pa neka oni dokazuju".

Gospodine ministre, uvedena je bilježnica u koju može da bude dopisan svako, bilježnica Milivoja Katnića. Od Vas tražim da veoma ozbiljno odgovorite na ovo pitanje, jer ne može se reći da su sudski procesi u toku, jer na osnovu svih montaža Milivoja Katnića, Milan Knežević i Andrija Mandić su osuđeni pet godina bez ijednog dokaza na osnovu onih stvari koje su ovdje rečene a da su podmetnute.

Dakle, ima li hibridnog rata ili nema? Ako nema, da mi pokrenemo akciju smjene Milivoja Katnića i njegovog procesuiranja, jer hibridni rat za koji on kaže da je od 2002. godine je mnogo ozbiljna stvar. Tako da je pitanje ozbiljno, pitanje od koga mi nećemo odustati u Demokratskom frontu dok ga ne dovedemo do kraja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:26:07)

Hvala, poslaniče Bulatoviću.

Ministar Nuhodžić.

Izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (01.11.19 11:26:12)

Uvaženi poslanice Bulatoviću,

Specijalni tužilac gospodin Milivoje Katnić, koji je dugo godina na važnim funkcijama i vodeći mnoge složene procese i predmete, ima kapacitet da govori o hibridnim sukobima, prijetnjama, sajber kriminalu, a ja zaista, to sam i rekao i sad kažem, ne želim da komentarišem tužilačke i sudske procese koji su u toku i koji još nijesu završeni.

Svjedoci smo da globalne bezbjednosne prilike karakterišu brojni i dinamični bezbjednosni izazovi, uz brze i nepredvidive promjene. Sve složeniji geopolitički odnosi u svijetu uslovljavaju da se ekonomski, politički, geostrateški interesi globalnih i regionalnih sila prelamaju i na području Zapadnog Balkana. To uslovljava konkretne akcije prema regionu, posebno hibridnog karaktera, što je kompleksan bezbjednosni izazov koji može imati značajne posljedice po stabilnost i bezbjednost. Te akcije podrazumijevaju svaki oblik podrivanja društveno-pravnog poretka korišćenjem različitih sofisticiranih metoda kako bi se ostvario neki politički, ekonomski ili drugi cilj, sajber napadi, hakovanje bitnih podataka, propaganda, plasiranje dezinformacija, blokada računara fizičkih i pravnih lica, terorizam, ugrožavanje tehnološke sigurnosti i infrastrukture. U tom kontekstu, Strategijom nacionalne bezbjednosti Crne Gore prepoznata je potreba za razvojem kapaciteta za zaštitu i odgovor na hibridne prijetnje koje se mogu manifestovati, kao što sam prethodno saopštio, kroz kombinaciju napada na kritičnu infrastrukturu, sajber napade na informacione sisteme, propagandne, informacione kampanje, ali i druge nasilne i nenasilne aktivnosti koje za cilj imaju podrivanje sistema i države. U tom smislu, Crna Gora je kao članica NATO-a i kandidat za članstvo u Evropskoj uniji među prioritetima uvrstila i jačanje saradnje sa saveznicima radi razmjene iskustava znanja i jačanja kapaciteta kako bi, između ostalog, pružila doprinos kolektivnim naporima NATO-a i Evropske unije u suočavanju sa hibridnim prijetnjama.

Pored ove Strategije, u toku je izrada posebnog strateškog dokumenta koji će tretirati hibridne prijetnje. Strateški okvir za suprotstavljanje ovom izazovu trebalo bi da bude zaokružen do kraja godine donošenjem strategije za suprotstavljanje hibridnim prijetnjama.

Kada je riječ o zakonodavnom okviru, kao punopravna članica NATO-a, Crna Gora je u obavezi da razvije sistem kriznog upravljanja kompatibilan NATO sistemu, što podrazumijeva donošenje zakona o kriznom upravljanju, čije donošenje je planirano do kraja prvog kvartala 2020. godine. Imajući u vidu da ugrožavanje elemenata kritične infrastrukture može imati direktan uticaj za nacionalnu bezbjednost, u svim njenim dimenzijama posebno ako se realizuje u sklopu hibridnog napada, Vlada Crne Gore je nedavno utvrdila Prijedlog zakona o određivanju i zaštiti kritične infrastrukture. Kritična infrastruktura se određuje na osnovu kriterijuma koji se odnose na procjenu mogućeg funkcionisanja u oblasti energetike, saobraćaja, snabdijevanja vodom, zdravstva, finansija, elektronskih komunikacija, informaciono-komunikacionih tehnologija, zaštite životne sredine, funkcionisanja državnih organa, kao i u drugim oblastima od javnog interesa. Poseban fokus je na unapređenju kapaciteta za otkrivanje i razumijevanje hibridnih aktivnosti i suočavanje sa njima, koji podrazumijeva podizanje svijesti o problemu, počevši od edukacije mladih uz istovremeno jačanje otpornosti kritične infrastrukture društva i institucija. Pored rada na definisanju strateškog i normativnog okvira, preduzimamo i konkretne aktivnosti na suprotstavljanju hibridnim prijetnjama. Kao dio naših napora u borbi protiv sajber i hibridnih prijetnji, 17. maja 2019. godine postali smo članica Evropskog centra izvrsnosti za suprotstavljanje hibridnim prijetnjama u Helsinkiju, čime će se omogućiti razmjena iskustava i najbolje prakse sa državama članicama NATO-a i Evropske unije, kao i podrška koju bi Centar pružio naporima Crne Gore u izgradnji i jačanju nacionalnih kapaciteta u ovoj oblasti.

Ovom prilikom želim da naglasim da je naše članstvo u Centru omogućeno zbog činjenice da je Crna Gora članica NATO-a, budući da je članstvo u Centru otvoreno samo za NATO zemlje i zemlje Evropske unije. Da zaključim, hibridne prijetnje su savremeni bezbjednosni izazov sa kojim se ne suočava samo Crna Gora, već je to globalni izazov. Naša sposobnost da se odupremo hibridnim prijetnjama je pojačana članstvom u NATO, gdje saradnjom sa 28 država saveznica uspješno štitimo svoju državu i građane. Takođe, svi organi koji čine obavještajno-bezbjednosni sektor u potpunosti izvršavaju svoje zadatke. Hvala vam na pažnji.

Hvala, ministre Nuhodžiću.
Poslaniče Bulatoviću, izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (01.11.19 11:31:29)

Dame i gospodo, poštovani građani, gospodine ministre,

Znam da Vi znate da sam ja u toku šta je hibridni rat i znate šta sam postavio. Hibridni rat je po prvi put uveden u naša dokumenta Strategijom nacionalne bezbjednosti novom i Strategijom odbrane. To je razrađeno kao poseban narativ u odbrani Crne Gore od mrskih neprijatelja. Međutim, ja sam Vas pitao da odgovorite kao čovjek koji radi u Vladi, koji se bavi ovim pitanjima za ocjene Milivoja Katnića da se vodi hibridni rat u slučaju Duška Kneževića i korupcije u Crnoj Gori. Najnovija stvar sa notesom koji je on izmislio, sve dok se relevantno ne utvrdi kakav je taj notes, on je to izmislio i želi da podmetne Crnoj Gori i da podmetne obračunu sa protivnicima Demokratske partije socijalista, mi ćemo smatrati da je čitava priča Milivoja Katnića sračunata za obračun. Ne može jedan notes biti hibridni rat. Vi niste odgovorili na to pitanje. Vi ste rekli da je on kompetentan čovjek. On nije kompetentan čovjek za hibridni rat. On je izrekao jednu opasnu ocjenu, koju Vi ovdje niste ni potvrdili ni demantovali. Ne govorim o sudskom procesu, nego govorim o hibridnom ratu za koji je on rekao da se vodi. To njemu ne pripada.

Gospodine ministre, na osnovu ovoga što ste Vi rekli sada, da ima u Crnoj Gori pravne države i da ijedan jedini organ koji treba da se bavi vladavinom prava radi svoj posao, nakon ovoga što ste Vi rekli i onoga što je on rekao, trebaju da procesuiraju Milivoja Katnića za očiglednu zloupotrebu jedne ozbiljne stvari. Hibridni rat jeste opasna stvar koja je protiv bezbjednosti jedne zemlje. On se vodi, kao što ste i sami rekli, na različite načine sa interesima i drugih zemalja, velikih sila ili sila koje imaju pretenzije prema Crnoj Gori da ugroze našu nacionalnu bezbjednost.

Gospodine ministre, S.Č. je poznata stvar koja nema veze sa hibridnim ratom, da se ne vraćamo na to. Afera "koverat" je vrlo konkretna stvar koja je zataškana. Milivoje Katnić nije htio da dađe u Skupštinu na Odbor za antikorupciju, iako su čak i poslanici DPS-a glasali da dođe, da objasni ovu čitavu igru oko toga je li Migo Stijepović uzeo ovoliko ili je uzeo onoliko. Sada pokušava Milivoje Katnić da preko toga notesa stavi u istu kriminalnu organizaciju Nebojšu Medojevića i Miga Stijepovića, koji su prali pare ili za Duška Kneževića, kako on misli, ili za DPS, pri čemu se ovdje /prekid/ ekspresno stavilo na dnevni red da Nebojši Medojeviću treba da odredite vi iz Demokratske partije socijalista pritvor, a Migo Stijepović je čovjek koji je potpuno slobodan bez ikakve odgovornosti. To je jedna igra koju Milivoje Katnić opasno igra.

Dakle, gospodine Nuhodžiću, nema hibridnoga rata u ovome. Ovdje ima korupcije. Na tu korupciju je ukazivao Duško Knežević vezano i za predsjednika vaše partije i države, počev od kredita koje je podizao, kuće koja je pod Goricom, preko određenih funkcionera vaših za koje kažete da im je davao novac, preko korupcije u Tužilaštvu koja želi da se zataška. Dakle, gospodine ministre, ja Vam zahvaljujem na odgovoru koji mi niste dali, jer da ima iko u ovoj državi ko se bavi vladavinom prava, treba da procesuiraju Milivoja Katnića, a prije toga da ga smijeni.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:35:32)

Hvala, poslaniče Bulatoviću.

Sljedeći poslanik je Jovan Vučurović, a neka se pripremi Budimir Aleksić.

JOVAN VUČUROVIĆ (01.11.19 11:35:40)

Gospodine Bulatoviću, ako postavim ovo pitanje, ja ću takođe biti optužen za hibridni rat, a već me je jedan od ministara označio kao nekoga ko vodi hibridni rat protiv ove krhke demokratije.

Ja sam postavio pitanje - Ko je u posljednje četiri godine dobio počasno državljanstvo Crne

Gore? Očekivao sam da će mi u ovih nekoliko dana ministar Nuhodžić dostaviti taj spisak da bismo mogli da razgovaramo o tim ljudima, o opravdanosti i ostalom, zbog dobijanja počasnog državljanstva posebnog, ustvari apropo toga ko je sve do sada dobijao počasna državljanstva. To je jedna široka tema. Posebno sam se pozvao na stav gospodina Nuhodžića, jer ja Vas pratim, tačnije pratim šta radite, pa mogu čak i da Vas citiram gdje kažete: "Jačanje transparentnosti i otvorenosti je imperativ u radu Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije". Dakle, moje pitanje je - Ko je u posljednje četiri godine dobio počasno državljanstvo Crne Gore, jer počasno državljanstvo, citiram: "dobijaju i osobe za koje se procijeni da su od posebnog značaja za državni, naučni, privredni, kulturni, ekonomski, sportski i drugi interes Crne Gore". Njih predlažu predsjednik Crne Gore, predsjednik Skupštine i predsjednik Vlade, na osnovu procjena koje naprave nadležni organi. Mislim da javnost ima pravo da zna o kojim licima se radi. Nedavno sam vidio da Ministarstvo unutrašnjih poslova nije htjelo da dostavi medijima taj spisak, pozivajući se na Zakon o zaštiti ličnih podataka, što je svojevrsni skandal, naročito ako se zna da su do 2015. godine ta imena saopštavana. Očigledno je da i Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao i ovaj režim, žele ili imaju neki razlog da sakrivaju te podatke.

Mislim da ste, gospodine Nuhodžiću, dužni da na pitanje poslanika, iza kojega stoje hiljade građana, date taj odgovor. Dakle, jasno i precizno o kome se sve radi, jer nije u redu, prije svega, prema građanima Crne Gore da ti ljudi koji su toliko zadužili Crnu Goru ostanu nepoznati, ostanu daleko od očiju javnosti i da o njima šira javnost ništa ne zna. Ja se nadam da ćete Vi izaći meni u susret.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:38:33)

Zahvaljujem.
Ministar Nuhodžić.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (01.11.19 11:38:39)

Poslaniče Vučuroviću,

Od početka 2015. godine do danas, to sam i ranije rekao, oprostite što ponavljam, ali ima potrebe da se dobro razumijemo i to mi je namjera, državljanstvo je steklo 85 lica koja ispunjavaju uslove propisane članom 12 Zakona o državljanstvu i Odlukom o kriterijumima za utvrđivanje naučnog, privrednog, ekonomskog, kulturnog i sportskog interesa Crne Gore za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom. Radi se o licima, kao što ste i Vi rekli, koja su postigla rezultate u naučno-istraživačkom radu na međunarodnom nivou, vrhunski dokazanim stručnjacima ili značajnim investitorima u Crnoj Gori, umjetnicima ili stručnjacima, koji su svojim radom i stvaralaštvom u kontinuitetu doprinosili ili davali poseban doprinos afirmaciji kulture u Crnoj Gori. Umjetnici su ili stručnjaci za djelatnost u oblasti kulturne baštine Crne Gore, ili lica koja su preduzimala ili preduzimaju aktivnosti koje afirmišu Crnu Goru u svijetu i doprinose radu, odnosno organizovanju crnogorskih iseljenika u inostranstvu, lica koja su postigla vrhunske sportske rezultate na sportskim manifestacijama i slično.

U skladu sa članom 37 stavom 1 Zakona o crnogorskom državljanstvu, propisano je da lične podatke iz registra crnogorskih državljanina koristi nadležni organ Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore u vršenju svoje djelatnosti u skladu sa zakonom. Stav 2 navedenog člana takođe propisuje da je nadležni organ obavezan da drugim korisnicima dostavi podatke iz registra samo ako su zakonom ovlašćeni da koriste te podatke, ili na zahtjev odnosno saglasnost lica na koje se ti podaci odnose. Znači, to je ta zakonska norma koju ja, kao ministar i Ministarstvo unutrašnjih poslova, moramo da poštujemo. Znači, tačno je da smo transparentni i što god je u skladu sa zakonom, znaju to iz medija, preko 90%, ako ne i 99% odgovaramo na ta pitanja. Da li je sad predmet transparentnosti da idemo sa izmjenama i dopunama ovih zakonskih rješenja, gdje bi i to otvorili, ja tu nemam nikakvu barijeru. Neka se raspravlja o tome. Skupština je tijelo, organ koji može donijeti izmjene i tih zakonskih radnji. A zaista su ona tako imperativna, vidite i sami koja zaista ne omogućavaju. Što je neko prije to uradio, ja stvarno ne znam, ali ja poštujem ova

zakonska rješenja.

Takođe, članom 10 o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se obrada ličnih podataka može vršiti po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se lični podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku. Znači, to je druga barijera da nijesmo mogli da damo imena.

Imajući u vidu navedeno, ne postoji zakonski osnov da učinimo dostupnim lične podatke o licima koja su stekla crnogorsko državljanstvo po članu 12 Zakona o državljanstvu. Inače, kod potpisivanja rješenja za ova državljanstva neophodno je i tražimo da Agencija za nacionalnu bezbjednost u skladu sa svojim nadležnostima dostavi stav, a Interpol u skladu sa svojim nadležnostima kakođe dostavi stav prije nego što uradimo rješenja za ova državljanstva. Ja zaista nemam nikakvu dilemu da nije zakonski ovih ograničenja da se sve to objavi. Nema tu ništa sporno, vjerujte mi. Ništa nema što možemo reći - radi se iza kulisa. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:42:40)

Hvala, ministre.

Poslanik Vučurović. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (01.11.19 11:42:48)

Jedan klasičan skandal, jedno ponižavanje Skupštine Crne Gore, prije svega, ponižavanje građana Crne Gore da oni nemaju pravo da saznaju ko su počasni državljani Crne Gore i na osnovu čega su dobili ta državljanstva. Čime su to zadužili predsjednika države, tačnije predsjednika ove zemlje, predsjednika Vlade, ili predsjednika Skupštine da ih predlože za počasno državljanstvo, a posebno mi je skandalozno kad u toj odredbi zakona da mišljenje o njima daje Agencija za nacionalnu bezbjednost, jedna struktura koja saraduje sa organizovanim kriminalnim grupama. Dakle, oni daju mišljenje o tome ko će biti počasni državljanin Crne Gore i dozvolite mi da Vam ne vjerujem.

Vi ste meni iscitirali te odredbe zakona, a onda ste mi kazali - ne znam šta je bilo sa ovima do 2015. godine, šta se njima desilo da saopšte ta imena. Vi ste jedan od visokih funkcionera Demokratske partije socijalista i vrlo lako ste mogli ovdje da sredite, da kažem, to da se sazna, da se donese odredba neka da se saopšti ko su ti ljudi, da se mora saopštiti ko su počasni državljani Crne Gore. Mislim da to javnost mora da zna, a ja takođe znam da Vi vrlo smišljeno krijete te ljude. Da li Vi to radite iz straha, Vi lično ili da li Vam je neko zabranio da javnost zna ko su ti ljudi. A sad ću vam reći zbog čega. Opekli ste se jednom 2015. godine, kao što sam rekao, 2015. godine mi smo imali to saznanje da su počasna državljanstva data jednom Taksinu Šinavatri koji je bio osuđen za korupciju u matičnoj državi, Muhamedu Dahlanu, koji je optužen za milionsku prevaru i kršenje ljudskih prava, inače veliki prijatelj jednog čovjeka iz toga miljea predsjednika DPS-a. Osuđen je i za klevetu, a i za neka ubistva je takođe vezan.

Takođe, podsjećam da je državljanstvo Crne Gore dobio malezijski državljanin Vej Seng Pua, koji je bio hapšen u Las Vegasu zbog organizovanja ilegalnog klađenja, a među počasnima, koliko sam informisan, nalazi se azerbejdžanski biznismen Telman Ismailov, koji je u novembru 2017. godine optužen za naručivanje dva ubistva na teritoriji Ruske federacije, počinjena u maju 2016. godine. Vidim da vrtite glavom, da gospodin Telman Ismailov /prekid/ koji vi nećete da saopštite i mislim da je on jedan od razloga, a ima ih vjerovatno još nekoliko zbog kojih Vi nećete i ne smijete da saopštite ova imena da građani vide koga ga je sve posebno predsjednik DPS-a predlagao, svoje kolege iz kriminalnog miljea je predlagao da dobijaju počasna državljanstva. Evo već sam dokazima to saopštio. Ja ću vjerovatno i naredni put postaviti ovo pitanje da vidim hoćete li imati hrabrosti da mi odgovorite na ovo pitanje, a ne da se krijete iza zakona koji uopšte ne zabranjuju da se dostave ova imena.

GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:46:41)

Otvorićemo pravo i komentara.
Izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (01.11.19 11:46:49)

Onda ću samo jednu rečenicu.

Rekao sam to, znači u dijelu ovih državljanstava ovih 80 o kojima pričamo, nema nikog ko ugrožava nacionalnu bezbjednost Crne Gore, ili nekog ko se nalazi na bilo kakvim potjernicama. Ja o imenima ne mogu da govorim, ali govorim o principu i o stavu - nema nikog ko ugrožava nacionalnu bezbjednost Crne Gore i nema nikog ko je na bilo kojoj potjernici. Toliko. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:47:25)

Hvala, ministre.
Izvolite

JOVAN VUČUROVIĆ (01.11.19 11:47:30)

Kad neko iz vrha ovoga režima govori o nacionalnoj bezbjednosti, onda je to za mene lično jedna lakrdija, jer šta onda rade Šinavatra, Dahlan, Pua, Ismailov i ostali? Ovdje nacionalna bezbjednost ne urušavaju okoreli kriminalci, zato što su oni u bratskim, prijateljskim vezama sa predsjednikom Demokratske partije socijalista. Takvi su partneri ovoga režima, takvi ne urušavaju ustvari ovu vlast, a nacionalna bezbjednost je pojam koji ne poznaje ni /prekid/, ni gospodin Marković.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:48:09)

Hvala.

Sljedeći koji postavlja pitanja je poslanik Aleksić, a poslije njega poslanik Đukanović. I onda ćemo napraviti pauzu.

Hvala. Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (01.11.19 11:48:21)

Poštovani građani,

Ja sam ministru unutrašnjih poslova postavio sljedeće pitanje:

Da li je policija otkrila aktere paljenja automobila - dva minibusa i jedan kombi odborniku Demokratskog fronta i predsjedniku Opštinskog odbora Nove srpske demokratije u Andrijevići Vesku Raketiću, koje se desilo prije tačno godinu dana?

Prije godinu dana spaljeni su ovi automobili našem funkcioneru ispred njegove kuće u Rijeci Marsenića. Izviđaj je u toku, tužilac je gospodina Raketića obavijestio telefonskim putem da su nađeni tragovi benzina, da smatra da je to neko podmetnuo i da će da vidi kako će to djelo da bude kvalifikovano. To je, dakle, bilo prije šest mjeseci kada ga je tužilac obavijestio i od tada ništa nije urađeno.

Gospodinu Miću Đukanoviću je 17. marta 2017. godine takođe spaljen automobil ispred zgrade u kojoj stanuje u Nikšiću i takođe ništa do danas nije urađeno na planu otkrivanja počinilaca.

S druge strane, mi svi znamo da se prije nekoliko mjeseci u Beranama desio sličan slučaj kada je uništena imovina jednom našem građaninu pripadniku hrvatske nacionalnosti, čini mi se da je prezime Tomčić ili Tomkić, ne znam, i svi znamo da je to vrlo efikasno otkriveno. Znači,

počinilac je otkriven, uhapšen, procesuiran, osuđen. Svi mediji su o tome brujali, Javni servis je pravio specijalne emisije, oglasila se i Hrvatska. Ovdje je bilo postavljeno poslaničko pitanje premijeru Dušku Markoviću, a sam Duško Marković kad se to desilo rekao je da će preobiti i zemlju, i nebo, i vodu i da počinilac mora biti otkriven. Zaista je uspješno otkriven i svi smo to pozdravili. Na šta ovo meni ukazuje? Dakle, ono što ne mogu da ne primijetim, ne samo ja nego naši građani, gospodine ministre, da kad se Srbinu desi neki slučaj, neko krivično djelo nad pripadnikom srpske nacionalnosti, onda je policija tu neefikasna, mediji su apsolutno nezainteresovani, nikoga to ne zanima. A kad su u pitanju pripadnici drugih nacionalnosti, onda je praksa potpuno drugačija. Tako da sam ja Vama postavio ovo pitanje da vidimo šta je policija uradila na planu otkrivanja počinilaca ovoga teškoga krivičnog djela kojim je čovjeku uništena imovina od koje je on živio, ti automobili su bili izvor /prekid/ Gospodinu Tomkiću je i nadoknađena materijalna šteta za tu radnju koja je zapaljena. Ovdje evo stvari stoje ovako.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:51:35)

Hvala, poslaniče Aleksiću.
Ministre, izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (01.11.19 11:51:38)

Poštovani poslaniče Aleksiću, hvala Vam za postavljeno pitanje.

Dežurna služba Odjeljenja bezbjednosti Andrijevice je 27.10.2018. godine obaviještena da je na teritoriji Odjeljenja bezbjednosti Andrijevice u selu Rijeka Marsenića u dvorištu ispred porodične kuće Rakezić Veselina došlo do požara na nekoliko vozila. Postupajući po prijavi, policijski službenici Centra bezbjednosti Berane i Odjeljenja bezbjednosti Andrijevice preuzeli su sve potrebne mjere i radnje po ovlaštenju osnovnog državnog tužioca uz prisustvo vještaka izvršili uviđaj i prikupili informacije o događaju od vlasnika i komšija oštećenog lica. Sa lica mjesta su izuzeti tragovi koji su upućeni u Forenzički centar, čijim nalazima vještačenja je konstatovano da je na dostavljenim predmetima, tragovima vještačenja utvrđeno prisustvo benzina koji je korišten za paljenje vozila od strane N.N. lica, nakon čega se nadležni tužilac izjasnio da se radi o krivičnom djelu izazivanja opšte opasnosti iz člana 327 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Do sada preduzete mjere i radnje, te prikupljena obavještenja još uvijek nisu dovela do utvrđivanja identiteta izvršioca ovog krivičnog djela. Policijski službenici preduzimaju dalje mjere i radnje na rasvjetljavanju ovog krivičnog djela.

Odgovarajući na ovo pitanje, želim da naglasim da je ostvaren značajan napredak na otkrivanju i rasvjetljavanju krivičnih djela izvršenih podmetanjem požara i eksplozivnih naprava. U prvih devet mjeseci ove godine registrovana su 33 krivična djela iz člana 327 Krivičnog zakonika Crne Gore - izazivanje opšte opasnosti koja su izvršena podmetanjem požara ili eksplozivne naprave dva po poznatom učiniocu i 31 po N.N. učiniocu. Rasvijetljeno je 21 krivično djelo. Procenat rasvijetljenosti je 67,74%. Registrovano je šest krivičnih djela iz člana 403 Krivičnog zakonika Crne Gore, koja su izvršena aktiviranjem eksplozivne naprave ili pronalaskom neaktiviranih naprava svih šest krivičnih djela po N.N. učiniocu. Rasvijetljeno je pet krivičnih djela. Dakle, procenat rasvijetljenosti je 83,33%. Činjenica je da su krivična djela izvršena podmetanjem požara i eksplozivnih naprava vrlo teška za rasvjetljavanje zato što gotovo ne ostaje nijedan potencijalni materijalni dokaz. Ipak, uvjeravam vas, a to smo potvrdili i rasvjetljavanjem neriješenih ubistava iz prethodnog perioda i prethodnih godina nijedan predmet, a tako ni ovaj neće, biti arhiviran dok god postoji i najmanja mogućnost da se može doći do novih saznanja i dokaza. Lično ću pratiti ovaj slučaj.

Nastavićemo da u kontinuitetu radimo da sva krivična djela budu rasvijetljena bez obzira na počinioca i naravno bez obzira na vjeru, naciju i pripadnost bilo kome. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:55:05)

Hvala, ministre Nuhodžiću.
Poslanik Aleksić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (01.11.19 11:55:09)

Evo Vi ste opisali događaj, kad se desio događaj, pa kažete da ste preduzeli sve neophodne i potrebne mjere i radnje, sa lica mjesta izuzeti tragovi, tužilac konstatovao da je u pitanju krivično djelo, ali nema onoga glavnoga - nema utvrđivanja identiteta izvršioca. Zašto premijer Marković u ovom slučaju ne pretresa nebo i zemlju i vazduh, kao što je to bilo u slučaju gospodina Tomkića građanina hrvatske nacionalnosti? Marković se oko ovog slučaja uopšte nije oglasio. Zar to nije dovoljan dokaz da on selektivno posmatra određene događaje i krivična djela u zemlji čiji je premijer? Kad se taj slučaj desio, on je bio vrlo agilan, davao je izjave više puta i dao je jedno takvo obećanje i ispunio. Ovdje se nije oglasio. To je nešto što nas utvrđuje u uvjerenju i to krivično djelo nad gospodinom Tomkićem, odnosno njegovom imovinom bilo je okvalifikovano kao etnički motivisano. Ovdje te kvalifikacije nema. Dakle, opet dupli aršini i od strane gospodina Markovića i od strane javnosti, režimske televizije, radija, štampanih medija koji su pod kontrolom režima. Tu svi ćute - i Marković, i mediji, i javnost. Dakle, dupli aršini nesporno i onda se mi pitamo da li je i policija crnogorska kao i pravosuđe? Za pravosuđe znamo da je politički instrument u funkciji sprovođenja crnogorskog ideološkog projekta, da je selektivno i da je usmjereno protiv jednog naroda, srpskog naroda i njegovih političkih predstavnika. Evo i gospodin Bulatović je rekao prije ovdje da su Milan Knežević i Andrija Mandić osuđeni na pet godina zatvora bez ijednog dokaza. Za pravosuđe je nesporno šta je i kako je. Evo izgleda da je i policija takva. Policija se bavi naukom, gospodine Nuhodžiću. Direktor Policije na konferencijama za štampu se bavi crkvenom istorijom. Vi ste to takođe pratili, on interpretira prisustvo nemanjičke i svetosavske tradicije u Crnoj Gori. On tumači crkveno-pravni kontinuitet pravoslavne crkve na ovom prostoru u posljednjih 800 godina. Direktor policije. Prije pet godina je u Danilovgradu organizovan, vjerovali ili ne, u organizaciji MUP-a naučni skup. To je bio prvi put da neki MUP organizuje naučni skup i tim povodom se oglasio akademik Zoran Lakić, Danilovgrađanin. Skup je bio na temu Ubistvo knjaza Danila i rasvjetljavanje ubistva knjaza Danila iz 1860. godine. Crnogorska policija rasvijetlila motive ubistva knjaza Danila i sudbinu organizatora i počinioca Todora Kadića. A ovo što se desilo prije godinu dana ne možete još da identifikujete počinioca. Šta drugo da pomislimo, nego da vi imate duple aršine i da vi radite na bazi etničke pripadnosti. Dakle, selektivno.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.11.19 11:58:28)

Hvala, poslanice Aleksiću.
Poslanik Đukanović postavlja četvrto pitanje.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (01.11.19 11:58:40)

Poštovani građani,
Postavio sam pitanje ministru unutrašnjih poslova gospodinu Nuhodžiću.
Pitanje glasi:

Koliko ukupno punoljetnih građana bez obzira gdje žive ima državljanstvo Crne Gore i koliko od tog broja živi u Crnoj Gori?

Ovo pitanje sam postavio iz razloga da još jednom ukažemo na katastrofalne i nepouzidane evidencije koje vodi Ministarstvo unutrašnjih poslova. Iako su bili u obavezi, po zakonu, da vode evidenciju državljana Crne Gore koji žive u inostranstvu, do sada to nije rađeno. A da bismo imali uređen birački spisak, neophodno je da imamo sređenu evidenciju državljana i sređen registar prebivališta. Kako su sređeni registri državljana i prebivališta u Crnoj Gori o tome se već i vicevi pričaju.

Uporno ćutite na naše konstatacije da djeluje nevjerovatno da se za 30 godina broj biraća poveća za 140.000, a broj stanovnika se, sa sigurnošću možemo da tvrdimo, smanjio najmanje za 20%. To zaključujemo iz podataka Svjetske banke, valjda njoj vjerujete. Takođe, bivši predsjednik Parlamenta je saopštio da se u Crnoj Gori broj stanovnika u prethodnih 30 godina smanjio za preko 20%. Malo da koristimo matematičku terminologiju. Ako se broj stanovnika smanjio za 20%, znači u Crnoj Gori ne može da bude više od 500.000 stanovnika. Iz toga slijedi da broj biraća ne može da bude veći od 400.000, a podsjećam da je broj biraća 540.000. Iz toga, gospodine ministre, slijedi da vi i vaša partija kradete izbore. Vrlo prosto i vrlo jednostavno. Uporno ovdje glumite neku demokratiju, neku spremnost za razjašnjavanje korisnih nejasnoća, a u suštini radi se o razjašnjavanju korisne krađe u korist Demokratske partije socijalista. Protiv ovih argumenata i činjenica ne možete da saopštite nijedan kontra argument. Uporno držite zarobljenu Crnu Goru. Zbog čega kradete izbore? Izbore kradete da biste omogućili vašem rukovodstvu i ljudima koji su bliski vašem rukovodstvu da krađu ovu zemlju, da krađu resurse ove zemlje i da krađu građane Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 12:02:04)

Izvolite, ministre Nuhodžiću.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (01.11.19 12:02:08)

Poštovani poslaniče Đukanoviću,

Zakon o crnogorskom državljanstvu uređuje način i uslove sticanja i gubitka crnogorskog državljanstva, kao i vođenje registara crnogorskih državljana. U skladu s ovim zakonom, crnogorsko državljanstvo stiče se porijeklom, rođenjem na teritoriji Crne Gore, prijemom po međunarodnim ugovorima i sporazumima. Članom 33 zakona propisane su evidencije o crnogorskim državljanima koje se vode u formi registara po službenoj dužnosti. Crnogorski državljanin koji je rođen u Crnoj Gori upisuje se u registar u mjestu rođenja, a crnogorski državljanin čije mjesto rođenja nije u Crnoj Gori upisuje se u registar u mjestu gdje je upisan u evidenciji rođenih u Crnoj Gori. Takođe, Zakonom o registrima prebivališta i boravišta uređuje se način vođenja registara prebivališta i registara boravišta crnogorskih državljana, sadržaj tih registara, kao i korišćenje i zaštita podataka iz registra.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, shodno Zakonu o registrima prebivališta i boravišta, vodi registar prebivališta koji čine evidencije prebivališta crnogorskih državljana, crnogorskih državljana sa prebivalištem u Crnoj Gori i boravkom u drugoj državi, kao i odjava prebivališta crnogorskih državljana koji su se odselili u drugu državu. U slučaju boravka van Crne Gore duže od 90 dana, crnogorski državljanin je dužan da podnese prijavu o odlasku u drugu državu Ministarstvu unutrašnjih poslova u opštini koja ima prebivalište, ili u kojoj ima prebivalište, ili preko diplomatskog konzularnog predstavništva Crne Gore, a nakon povratka iz druge države dužan je da o tome podnese prijavu Ministarstvu unutrašnjih poslova u opštini u kojoj ima prebivalište u roku od osam dana. Crnogorski državljanin koji se iseljava iz Crne Gore da bi se nastanio u drugoj državi sa namjerom da u njoj stalno živi može odjaviti prebivalište. Odjavu prebivališta crnogorski državljanin može podnijeti područnoj jedinici ili filijali za građanska stanja i lične isprave Ministarstva unutrašnjih poslova u opštini u kojoj ima prijavljeno prebivalište. Takođe, crnogorski državljanin može odjavu prebivališta podnijeti diplomatsko-konzularnom predstavništvu Crne Gore u roku od 15 dana od dana njegovog nastanjenja u drugoj državi. Zakonom o registrima prebivališta i boravišta nije propisana obaveza odjave prebivališta, već je ista propisana kao mogućnost, te i građani shodno ovoj normi odjavljuju prebivalište.

U skladu sa citiranim zakonskim odredbama, a uvidom u registar državljana, utvrđeno je da je na dan 29.10.2019. godine 634.461 punoljetni crnogorski državljanin upisan u registar crnogorskih državljana. Od ovog broja, 94.233 crnogorska državljanina nemaju prebivalište u

Crnoj Gori. Od ovog broja, 94.233 crnogorska državljanina koji nemaju prebivalište u Crnoj Gori 28.235 su odjavili svoje prebivalište, a ovaj drugi broj ovih kojih nijesu u prebivalištu, a imaju državljanstvo su uglavnom djeca koja su rođena u inostranstvu i djeca koja su sa ovima otišli ranije i odjavili prebivalište u ovom broju od 28.235. Dakle, ukupan broj crnogorskih državljanina sa prebivalištem u Crnoj Gori je 676.726. Broj crnogorskih državljanina koji imaju biračko pravo je 537.814. Znači, ovi ljudi koji imaju državljanstvo a nemaju prijavljeno prebivalište ne nalaze se u biračkom spisku. Nije to nikakv resurs i priča o krađi i zloupotrebi izbora. Ovo je faktičko stanje. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 12:06:39)

Hvala, ministre Nuhodžiću. Interesantni i korisni podaci.
Poslanik Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (01.11.19 12:06:43)

Ministre Nuhodžiću, do skoro nijeste mogli da objavite te podatke. Nijeste vodili tu evidenciju, a odjednom imate tu evidenciju, a čisto ste je saopštili reda radi. Ko prati malo bolje matematiku, sve ste uradili da naštelite da opravdate da broj birača u Crnoj Gori bude 537.000.

Ministre, nemojte da vrtite glavom. To je jasno kao dan. Pet puta Vam saopštavam da je broj stanovnika u Crnoj Gori u posljednjih 30 godina smanjen. Evo još argumenata. U posljednjih 15 godina broj učenika je smanjen za preko 20%. Stopa prirodnog priraštaja je, pratite, ministre, u odnosu na 1991, 2003. godine je prirodni priraštaj je smanjen za 2,1 put. U odnosu na 1991, 2011. godina je 4,1 put je smanjen prirodni priraštaj. U 2018, slušajte dobro, ministre, 7,5 puta je smanjen prirodni priraštaj u odnosu na 1991. godinu. Znači, nepobitna je činjenica da je broj stanovnika smanjen za najmanje 20%. Šta iz toga slijedi, ministre? Da broj stanovnika ne može da bude veći od 500.000. Iz toga ponovo slijedi da birački spisak ne može da pređe preko 400.000. Opštepoznata je činjenica koju niko ne može da demantuje, jedino vi imate taj debeli obraz da to možete da demantujete, da je pad stanovništva, sada će vam lakše biti, u svim zemljama regiona drastičan u odnosu na 1991. godinu.

Jesam li tu u pravu, ministre? Kako, onda, raste birački spisak? Uslov za birački spisak u Crnoj Gori je da živite ovdje, da imate prebivalište, da vam je sfera životnog interesa vezana za Crnu Goru. O čemu pričate, ministre? Gledate me kao da ste u pravu, a protiv ovih činjenica koje sam saopštio ne možete riječ da progovorite. Jednostavno naštelite broj birača plus broj državljanina van Crne Gore, bupite neku bezveznu cifru. Uglavnom, kada se to oduzme od ukupnog broja državljanina, dolazi se do biračkog spiska i mislite da možete nekog da prevarite na taj način. Dobro smo mi pričali u Demokratskom frontu da je Mevludin Nuhodžić jedan od temelja za krađu koju vrši Demokratska partija socijalista. Stalno se /prekid/ sa kojih se to može da radi, a onako ovdje nas ono nevino posmatra kao da sa tim nema veze. Ali ima jedna pozitivna stvar, ministre. Malo ste se zacrvenili. Eto to je važno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 12:10:03)

Hvala, poslaniče Đukanoviću.
Ovim smo završili poslaničko pitanje upućeno ministru Nuhodžiću.
Ministre Nuhožiću, izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (01.11.19 12:10:19)

Samo kratko. Prvi put odgovaram na ovo pitanje i sasvim odgovorno i moralno iznosim ove podatke. Oni su u registrima i zna se da se može doći do njih, kojim putem. Ja nijesam čovjek koji

je u životu /prekid/, niti sam čovjek koji voli da se svađa i da izgovara teške riječi.

Znači, ovo je činjenično stanje. Prvi put ste ministra pitali na ovu temu i ja Vam pošteno, korektno i odgovorno na ovo odgovoram. Ne želim ništa mimo ovog da Vam kažem, a radili smo Vi i ja u nekim odborima zajedno pa dobro znamo kakvo je stanje u biračkim spiskovima i kako smo ga doveli do stanja da je zaista kvalitetno i dobro.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 12:11:06)

Poslaniče Đukanoviću, izvolite 20 sekundi kratko.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (01.11.19 12:11:16)

Koliko je i ministar dobio isto.

Jedna stvar da Vas demantujem, Vi znate 2006. godine da je samo u Srbiji bilo 300 hiljada državljana Crne Gore punoljetnih koji su trebali da glasaju na referendumu. Samo to saberite sa sadašnjim biračkim spiskom i svi će da se upoznaju kakvim lažima se služite. Moram da koristim ove termine, jer za ovakve stavove ne postoje druge riječi. Ovo su brutalne neistine, ovo je sramota da saopštava jedan ministar, a da ne govorimo koliko ih živi u Njemačkoj, Austriji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 12:11:55)

Hvala, poslaniče Đukanoviću.

Ministre, u Odboru za reformu sveobuhvatnog izbornog sistema ćemo imati sljedeće sedmice posjetu Ministarstvu unutrašnjih poslova oko generisanja biračkog spiska. Poslanici su pozvani da dođu i da provjere, a ja mislim da tu nema nikakvih problema.

Moramo obavijestiti poslanike da sada objavljujem pauzu, zbog toga što imamo Odbor za antikorupciju i krenućemo čim završi otprilike oko 14,30 časova.

Obaviješteni smo jutros iz Ministarstva odbrane da tek poslije 15 časova mogu ministri ovdje.

Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.11.19 12:12:54)

Gospodine potpredsjedniče, ja razumijem da Vi imate obaveze nijesam shvatio da se istražila Skupština što se tiče predsjednika i potpredsjednika. Čini mi se, ukoliko ga nije uhapsio danas Ivica Stanković ili Milivoje Katnić, da je Ivan Brajović danas otvarao Dane tužilaštva. Gdje je danas predsjednik Skupštine, gdje je potpredsjednik, koji su nam jučerašnji dan potrošili obilježavajući Dane parlamentarizma? A danas treba da pravimo pauzu dva do tri sata zato što predsjednik i potpredsjednik nijesu u Skupštini, a ovamo planirate da izričete kazne poslanicima zato što nijesu redovni na plenarnim zasjedanjima ili u odborima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 12:13:35)

Poslaniče Kneževiću, pauza u ovom slučaju je zbog moga stava da ministri odgovaraju poslanicima da ne bi došli u situaciju da pomoćnici ili neko ko nije adekvatan... Poslije 15 časova Ministarstvo odbrane će biti ovdje u sali.

Nastavljamo sa Pažinom, pa sa Ministarstvom odbrane i oko 14:00h bismo trebali nadam se nastaviti poslije Odbora za antikorupciju.

Kolega Raduloviću, izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (01.11.19 12:14:15)

Gospodine potpredsjedniče, sjedio sam na Vašem mjestu u prethodnom sazivu, ne znam kako će biti u budućnosti, a bio sam i u onom drugom. Prvi put čitam ovo da je ministar službeno odsutan i da će nas naknadno afirmisati o njegovoj zamjeni. To nećemo više da dozvolimo.

Znači, to je krajnje poniženje Skupštine. Ministar zna da svaki drugi mjesec oko prvoga mora doći u Skupštinu i mora odgovarati u navodno najvećem tijelu poslanicima narodnim izabranim. On neće da dođe ne samo što ne brane zakon, ne samo što ne učestvuju u raspravama kada ima inicijativa od strane Skupštine i poslanika, nego sada neće da dođe do poslaničkog pitanja uz ono što neće da nam dostavi informaciju. Daj da zapalimo Skupštinu i da napravimo da bar ima jedan minimum.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 12:15:27)

Ne daj Bože da ćemo što zapaliti, ali u pravu ste. Što se toga tiče, imate potpuno pravo što se tiče protesta zbog nemogućnosti da ministri budu prisutni i sigurno da će ovo biti prenešeno i na Kolegijumu diskutovano oko ovoga, s tim da ja bih sad opet objavio pauzu.

Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (01.11.19 12:16:02)

...redosljed postavljanja poslaničkih pitanja.

Sad je trebao da bude tu ministar odbrane Predrag Bošković, a Vi sad kažete da će se današnji rad nastaviti sa ministrom Pažinom.

Zbog čega Predrag Bošković nije došao danas?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 12:16:12)

Kolega Zogoviću, nijeste me pažljivo slušali, ali ponoviću. Poslije 15 časova će ministar Bošković biti tu, tako da to je razlog zašto on nije sada ovdje sa nama.

Mi smo jutros obaviješteni. /Upadica/

U pravu ste, kolega Zogoviću. Do pojašnjenja će doći kad bude ovdje ministar.

Zahvaljujem. Dajem pauzu do završetka Odbora za antikorupciju.

/Pauza/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 14:54:37)

Koleginice i kolege poslanice i poslanici,

Nastavljamo Treću (posebnu) sjednicu Drugog redovnog zasijedanja. Poslije ove pauze, na redu su pitanja koja su upućena potpredsjedniku Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministru pravde. Imamo ukupno 11 pitanja.

Procedura, prof. Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (01.11.19 14:55:17)

Hvala, potpredsjedniče.

Građani Crne Gore, danas se, po meni, desio vrlo značajan momenat. Ne želim to da

gledam sa subjektivne tačke gledišta. Pavle Radulović je moj sinovac i ja sam ponosan na njega što je danas uradio. U ovoj Skupštini sam bio jedan od njegovih najvećih kritičara. On je pokazao da u Crnoj Gori nijesu umrli moral i odgovornost. Siguran sam da on nema nikakve veze sa ovim što se desilo i sa onim od čega je oboljela, nažalost, cijela Crna Gora, posebno ova vlast i režim. Pavle, sinovče, hvala ti zbog bratstva Radulovića na tome.

Želim da kažem nešto što je suštinsko, a što je ovdje potpredsjednik Vlade i ministar pravde. Crna Gora, ukoliko u istinu želi da ispuni poglavlja koja su odrednica našeg ukupnog življenja i evropskog puta, mora bar da prođe put Hrvatske i da prođe ono što su oni nazvali sanaderizacija, a to je đukanizacija, jer u Crnoj Gori korupcija i organizovani kriminal smrdi od glave. Po mom dubokom ubjeđenju, to je Milo Đukanović i njegovo okruženje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 14:57:06)

Prof. Raduloviću, cijenim i u ime bratstva Radulovića ovu ostavku, ali zbilja nije bila u skladu sa procedurom u potpunosti. Ali, eto, moramo nastaviti djelovanje.

Kao što sam najavio, idu pitanja koja su upućena Zoranu Pažinu, potpredsjedniku Vlade za politički sistem. Imamo 11 pitanja. Prvo je postavio kolega Raško Konjević, a drugo poslanica Vera Bulatović.

Poslaniče Konjeviću, imate riječ. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.11.19 14:57:37)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nimanbegu.

Potpredsjedniče Pažin, uvažene kolege, poštovani građani,

Postavio sam jedno pitanje, mislim da neće biti preteško, ali mislim da će pokazati suštinu rada i pojedinih grana vlasti i pojedinih institucija u Crnoj Gori.

Potpredsjedniče Pažin, svaki zakon koji ovaj Parlament donese i koji Vlada najčešće predloži ima neki svoj društveni cilj. Predlažući Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, društveni cilj je bio sljedeći: da od svih onih lica koja se bave kriminalom, koji su stekli imovinu na kriminalan način ili ne mogu da dokažu porijeklo svoje imovine država treba u odgovarajućoj zakonskoj i sudskoj proceduri da im uzme. Dakle, to je cilj zakona, cilj i namjera da se onome ko se bavi kriminalom oduzme sva imovina kao neka vrsta demotivišućeg faktora prema svakome onome ko želi kroz kriminalne aktivnosti stiče imovinu. Naravno, jedno je propisani cilj u zakonu, a drugo su rezultati.

Imajući u vidu da smo 2015. i izmjene 2019. godine usvojili Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću, ono što mene interesuje jesu rezultati. Ali ne rezultati koji podrazumijevaju privremeno oduzetu imovinu, jer u takvim slučajevima već imamo slučaj Kalić i slučaj Šarić gdje nam se globus okrene. Dakle, sada nećemo mi oduzimati njihovu stečenu imovinu, nego nakon oslobađajućih presuda oni će oduzimati imovinu građana Crne Gore jer će od države Crne Gore da naplaćuju odštetu.

Moje pitanje je kratko, ali rekao bih vrlo precizno. Zakonom o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću je predviđeno trajno oduzimanje imovine licima koja su pravosnažno osuđena za određena krivična djela, a koja ne mogu da dokažu porijeklo i opravdanost sredstava i načina sticanja te imovine.

Koliko je, potpredsjedniče Pažin, trajno oduzeto imovine, naglašavam trajno, i koje vrijednosti u periodu od početka primjene zakona; od kojih lica, u kom iznosu i za koja krivična djela su ta lica prethodno pravosnažno osuđena? Podvlačim, interesuje me ovaj dio trajno oduzete imovine. Dakle, tu bi nadležni organi trebalo da imaju urednu evidenciju, jer to podrazumijeva ne samo pravosnažnost presude za neko krivično djelo koje to podrazumijeva, nego podrazumijeva i pravosnažnost drugog postupka koji se vodi, a to je za trajno oduzimanje imovine. Prema tome, očekujem od vas /prekid/, a nakon toga ću dati komentar. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:00:42)

Hvala poslaniku Konjeviću.
Izvolite, potpredsjedniče i ministre Pažin.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 15:00:47)

Poštovani predsjedavajući, uvažene dame i gospodo poslanici, poštovani poslaniče Konjeviću,

Hvala Vam što ste nas podsjetili na jedan opšti princip krivičnog prava koji je bio sadržan i ranije u našem krivičnom zakonodavstvu, a koji podrazumijeva da niko ne može da zadrži korist koju je pribavio krivičnim djelom. Na pitanja koja započinju sa koliko i koja, eksplicitno ću Vam odgovoriti, bez neke šire teorijske eksplikacije:

Prema podacima Vrhovnog suda Crne Gore, do 1.09.2019. godine, a kada je u pitanju trajno oduzimanje imovine u predmetima visoke korupcije i organizovanog kriminala, rješenjem Višeg suda u Podgorici od 23.03.2016. godine, da Vam ne navodim poslovnu oznaku, da vas ne zamaram time, usvojen je zahtjev Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore, pa je od O.D, osuđenog zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije, iz člana 401 stav 1 u vezi stava 6 Krivičnog zakonika Crne Gore i neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga, iz člana 300 stav 1 KZ CG, trajno oduzeta nepokretnost stan površine 53m². Od M.S, osuđene zbog krivičnog djela stvaranja kriminalne organizacije, iz člana 401 stav 1 u vezi stava 6 KZ CG i neovlašćenja proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga, iz člana 300 stav 1 KZ CG oduzete su parcele površine 3.063 m². Dana 20.11.2015. godine Apelacioni sud Crne Gore donio je rješenje kojim je rješenje Višeg suda u Podgorici potvrđeno u odnosu na osuđeno lice D.R. a u odnosu na osuđeno lice M.S. rješenje o trajnom oduzimanju imovine je postalo pravosnažno dana 24.01.2017. godine.

U martu 2019. godine pravosnažno je okončan postupak po zahtjevu Vrhovnog državnog tužilaštva, Odeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala i korupcije, terorizma i ratnih zločina za trajno oduzimanje imovine koji je vođen protiv osuđenog S.M. i lica na koje je prenijeta imovina R.K. Od lica na koje je prenijeta imovina R.K. sud je trajno oduzeo imovinu nepokretnosti upisane u katastarsku opštinu Budva, stambena zgrada površine 259m², voćnjak druge klase površine 41m² i dvorište površine 500m. Pred Višim sudom u Podgorici u toku je postupak za trajno oduzimanje imovine protiv osuđenog M.M. koji se vodi po zahtjevu za trajno oduzimanje imovine Vrhovnog državnog tužilaštva. Odluka je donijeta i u toku je izrada pisane /prekid/. Prema podacima Vrhovnog suda Crne Gore, a kada je u pitanju trajno oduzimanje imovine u predmetima opšteg kriminala u 2019. godini, nakon okončanih postupaka dva rješenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi su postala pravosnažna. U tim predmetima od ukupno tri osuđena lica oduzete su nepokretnosti: stan 64m² i pokretne stvari - dva mobilna telefona, tablet, jedno putničko motorno vozilo i novčana sredstva u iznosu 630 eura.

U radu su dva predmeta za trajno oduzimanje imovine i jedan predmet za privremeno oduzimanje imovine. U predmetu zbog krivičnog djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 KZCG od okrivljenog lica je privremeno oduzet novac u iznosu od 10.965 eura, a nakon toga podnijet je zahtjev za trajno oduzimanje novčanih sredstava i postupak je u toku. U drugom predmetu od jednog okrivljenog lica su privremeno oduzeta novčana sredstva u iznosu od 450 eura i jedno putničko motorno vozilo. Rješenje nije još pravosnažno.

U trećem predmetu u toku je postupak po predlogu za trajno oduzimanje imovine pokretnih stvari: mobilni telefoni, časovnici, putničko motorno vozilo, novčana sredstva u iznosu od 160 dolara, 2.350 eura i 100 švajcarskih franaka u odnosu na jedno osuđeno lice.

Nadalje, napomenuo bih da je, prema podacima Vrhovnog državnog tužilaštva, u periodu od 2016. do 2019. godine, na osnovu Sporazuma o priznanju krivice, oduzeta je imovinska korist u iznosu od 32.530.897,13 centi i to u sljedećim predmetima: u predmetu Trejd junik 19.810.047 eura; u predmetu M.M. 385.185 eura, predmetu Kopi raid 2.191.312 eura; u predmetu S.M. /prekid/ 1.096.000 eura; u predmetu G.C. 3.842.766 eura, u predmetu G.C. 2.254.585 eura,

predmetu Armenko 100.000 eura, u predmetu I.B. 40.000 eura; u predmetu Klap 780.000 eura; u predmetu Vardar 1.490.000 eura; u predmetu Porezi II 188.000 eura; u predmetu Zeta 196.000 eura i u ostalim predmetima 157.000 eura.

Izvinjavam se, poslaniče Konjeviću, jer još niste dobili odgovor na prethodno poslaničko pitanje iz tehničkih razloga. Zajedno sa ovim odgovorom dobićete i to prethodno pitanje uz moje izvinjenje.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:06:46)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.
Poslaniče Konjeviću, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.11.19 15:06:52)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pažin.

Možemo negdje zajedno da okarakterišemo da li je zakon postigao svoj cilj, svoju svrhu kroz primjenu tog propisa i da li je postupanje grana vlasti određenih državnih organa bilo na zadovoljavajući način efikasno.

Ja sam postavljajući Vam ovo pitanje imao namjeru da ukažem upravo, očekujući negdje slične podatke koje ste Vi saopštili, na sljedeću stvar. U gotovo svim ovim predmetima koje ste Vi navodili, posebno u ovom dijelu predmeta koji se tiču sporazumnog priznanja krivice, imali smo priliku da i medijski kroz objašnjenja nadležnih tužilaštava slušamo kako se radi o desetina ili stotinama miliona eura napravljene štete da li po budžet Crne Gore ili štete ukupno koja je napravljena. Za rezultat, ako sam ja dobro vidio, ostali ste mi tu nejasni da li se od ova 32 miliona radi o kešu ili se radi o nekretninama. Ja mislim da se radi o nekretninama ili najvećim dijelom da se radi o nekretninama, koje potpadaju sada kroz određenu vrstu procjena. Nevezano da li se radilo o kešu ili se radilo o nekretninama, mislim da za rezultat možemo da zajednički izvučemo sljedeću pouku, a to je da bez obzira na dobru zakonsku legislativu, naši nadležni organi, bilo da su sudovi kroz odgovarajuće presude ili tužilaštvo kao strana u postupku da li pred sudom ili kroz sporazumno priznanje krivice, nije ni približno, rekao bih, vratilo ono što smo trebali da vratimo.

Ja ću Vam sada prokomentarisati jedan slučaj koji ima svoju političku konotaciju jer sam prepoznao po inicijalima o čemu se radi. Radi se o slučaju gospodina Svetozara Marovića, koji je priznao da je šef organizovane kriminalne grupe koja je Budvi, prema onome što smo imali priliku da čujemo i od nadležnog tužilaštva i u medijskim navodima, napravljena šteta od nekoliko desetina, neću reći stotina, miliona eura. U tom predmetu, imajući u vidu da je okončan sporazumnim priznanjem krivice, imamo sljedeći rezultat: zemljište od 3.000m², stan od 259 kvadrata, 41m /prekid/ metara voćnjaka /prekid/. I u tom slučaju ne samo što nemamo adekvatno oduzetu imovinu nego, rekao bih, da nemamo ni zadovoljenu pravdu. I ta pravda neće biti zadovoljena sve do onoga trenutka dok godspodin Svetozar Marović za ono što je radio u skladu sa odlukama nadležnih državnih organa, kao i svaki drugi građanin za nepočinstva koja je uradio bude tamo gdje svakom građaninu to pripada, bez obzira na funkciju koju obavlja.

Prema tome, iz svega ovoga što smo imali priliku da čujemo, negdje mogu da se složim sa onom prvom Vašom izjavom koju ste uputili kritikujući nadležna tužilaštva vezano za nedovoljnu efikasnost ili nedovoljnu posvećenost u određenom segmentu. Ne bih mogao, recimo, da se složim sa izjavom koju ste dali danas, jer čini mi se da pravite distinkciju između jedinstvenog organa /prekid/ je jedinstven organ i takva vrsta distinkcije može da se napravi svakako. Ali, čini mi se da bi bolja poruka trebala da bude da iz ovoga Parlamenta i iz Vlade jednako tako uputimo poruku da je naše očekivanje od onih koji imaju samostalnost koja im je data Ustavom i zakonima jeste da boreći se protiv kriminala od svakoga onoga ko je imovinu stekao iz kriminalnog djela i ne samo kriminalnog djela, nego kroz prošireno oduzimanje imovine taj novac ili te nepokretnosti vrati građanima Crne Gore.

U ovim slučajevima, posebno u onim koji su politički eksponirani, kao što je bio slučaj Svetozara Marovića, niti imamo pravde, niti imamo novca koji je ... Na takvim slučajevima se

potvrđuje da li postoji adekvatna /prekid/ nego drugih državnih organa da shodno zakonu kažnjavaju one koji su eksponirana politička lica. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:12:07)

Hvala, poslaniče Konjeviću.

Poslanice Bulatoviću, Vaše vrijeme za postavljanje pitanja počinje.

Izvolite.

VERA BULATOVIĆ (01.11.19 15:12:15)

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore,

Moje poslaničko pitanje upućeno je ministru pravde i glasi:

Da li smatrate da su posljednje odluke Sudskog savjeta, čiji ste član, o reizboru sudija, uključujući i predsjednicu Vrhovnog suda, u skladu sa Ustavom i zakonom?

Ministre, i Vama i široj javnosti poznato je šta Demokratski front misli o Vama, kao ministru pravde, o pravdi i pravu u Crnoj Gori. Meni je jako bilo teško da budem objektivna u obradi ovog pitanja, ali ste mi pomogli sa Vašom izjavom od prije nekoliko dana, kad ste rekli - Nakon konačne spoznaje Vaše da je povjerenje javnosti u pravni sistem i Tužilaštvo u Crnoj Gori na nedopustivo niskom nivou. Da li Vas je na ovo indukovalo naše učlanjenje u Evropsku uniju, odnosno poglavlja 23 i 24, jer nešto slično ste rekli i u Turskoj nedavno kad ste bili na seminaru ministara pravde. Čuli smo šta ste Vi rekli, ali Specijalno državno tužilaštvo negira Vaš stav, odnosno vaš specijalni državni tužilac, potencirajući da Vi njega možete samo da hvalite i da ste bliski prijatelji, po crnogorski, a to u javnosti, morate priznati, da pobuđuje osnovane sumnje o nezavisnosti u pravosuđu.

Sudska vlast, kao primarni zaštitnik ljudskih prava, zaštitnik je slobode u političkoj zajednici, svakodnevno pokazuje da u Crnoj Gori je nekom majka, a nekom maćeha. Umjesto vladavine prava, na snazi je vladavina potičke moći koja svoje interese stavlja ispred i iznad opštih interesa. Na snazi je zloupotreba službenog položaja, nesavjestan rad u službi, protivzakoniti uticaj, falsifikovanje, povreda ravnopravnosti. Načelo nezavisnosti izgubilo je svaki smisao pod teretom uplitanja države i drugih institucija, kao i privatnih lica u poslove za koje je samo sud nadležan. Pristrasnost istrage i sudski sporni dokazi, apsurdnost i nedostatak teze najočiglednije su predstavljeni direktnim TV prenosom suđenja vijeka takozvanog "Državnog udara".

Gotovo svaki drugi građanin, tačnije 44%, nema povjerenja u pravosudni sistem Crne Gore. Sa tim se slaže i naša stručna javnost, pa je prof. Vučinić iznio skoro neki podatak koji kaže: "Pojedine presude domaćih sudova su nedovoljno obrazložene i djelimično protivrječne". Da je reizbor sudija protivzakonit i protivustavan, imali smo priliku da čitamo po dnevnoj štampi a iznesena je u tužbi koja je podnijeta 12. jula 2018. godine, a ročište je zakazano tek nakon jedne godine i četiri mjeseca. Tužba nam razotkriva činjenično stanje, odnosno nepristrasnost članova Sudskog savjeta. Neki od sudija nijesu tražili svoje izuzeće iako su sa kandidatima imali neke lične veze, a pojedini su bili višegodišnji saradnici sa kandidatima. Nije utvrđen ni identitet, nikome nije tražena lična karta, nisu postavljena pitanja u skladu sa smjernicama, bilo je da niko nije dobio sva propisana pitanja. A bezakonje u besudnoj zemlji poentiralo je izborom predsjednice Vrhovnog suda.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:15:50)

Hvala, poslanice.

Potpredsjedniče Pažin, izvolite.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 15:15:54)

Uvažena poslanice Bulatović,

Postavili ste mi jedno pitanje, a obrazlagali ste sasvim neka druga pitanja. Nemam s tim problem, ali govorili ste o Tužilaštvu a pitali ste me za Sudski savjet.

Ja imam potrebu da budem što precizniji u odgovoru Vama iz poštovanja prema Vašoj funkciji poslanika, pa bih se držao onoga što je sadržaj Vašega pitanja, a odnosi se, ponoviću - Da li smatram da su posljednje odluke Sudskog savjeta, čiji sam član, o reizboru jednog broja sudija, uključujući i predsjednicu Vrhovnog suda u skladu sa Ustavom i zakonom? To je bilo Vaše pitanje.

Ako ste željeli, uvažena poslanice, da kroz Vaše pitanje potencirate svoj stav da koncentracija moći u nekom državnom organu kroz ponavljanje mandata nije baš sjajna stvar za demokratiju, ja ću se složiti sa Vama. I to je nešto na što sam ja ukazivao članovima Sudskog savjeta, svojim kolegama, slažući se sa tim da nije neophodno da biramo za predsjednike sudova neke ljude koji su imali već više mandata na toj funkciji. Dakle, to je bio moj stav, ali to ne znači da je izbor predsjednika sudova suprotan Ustavu i zakonu. Sad ću Vam obrazložiti i zašto.

Posebno ću elaborirati oko predsjednice Vrhovnog suda, a sad ću se skoncentrisati na predsjednike ostalih sudova koji su reizabrani u skorije vrijeme. Jedan od važnih postulata vladavine prava jedan od značajnih autora iz oblasti vladavine prava Lon Fuller u svom dijelu "Moralnost prava" među principe proceduralne moralnosti prava navodi eksplicitno princip zabrane retroaktivnosti u primjeni propisa. I ne samo to što Lon Fuller o tome govori, nego o tome govori i crnogorski Ustav. I važeći Ustav i raniji ustavi Crne Gore potenciraju zabranu retroaktivne primjene propisa.

Prema tome, kada su u pitanju predsjednici sudova, ograničenje koje se odnosi na dva, odnosno na treći mandat se odnosi samo na situaciju nakon stupanja na snagu zakona koji uvodi tu zabranu i nije moguće retroaktivno primijeniti taj zakon ni na mandate koji su prethodili ovoj situaciji. Samo izuzetno je moguće retroaktivno primijeniti zakon ukoliko to nalaže javni interes, koji je utvrđen prilikom donošenja samog zakona. Nema naknadnog, /Upadica/ doći ćemo i do Ustava, utvrđivanja javnog interesa ako se to propustilo uraditi prilikom donošenja zakona. Dakle, jasan sam, vezano za predsjednike sudova, a sada prelazim na predsjednicu Vrhovnog suda. Tu imamo, kao što kaže kolega Knežević, i ustavnu eksplicitnu zabranu koja kaže da je zabranjen treći mandat. Ali, tu odredbu Ustava moramo tumačiti, odnosno ustavnih amandmana iz 2013, sa svim drugim odredbama Ustava, dakle, moramo primijeniti sistemsko tumačenje i vidjeti šta u kontekstu svih drugih odredbi Ustava znači ova odredba.

Da se podsjetimo da je prvi put predsjednica Vrhovnog suda birana po starom ustavnom rješenju, koje je podrazumijevalo da je bira Skupština na prijedlog tri predsjednika: predsjednika države, predsjednika Skupštine i predsjednika Vlade, što nije bilo demokratsko rješenje i s pravom se pristupilo izmjenama Ustava u tom dijelu.

Obratite pažnju na ovo što ću sada reći. Taj Ustav nije predviđao nikakav mandat predsjednice Vrhovnog suda, nego je ona birana neograničeno, bez mandata, čak nije bila predviđena ni procedura kako joj prestaje funkcija. To stanje ne možemo ni nazvati mandatom, jer je mogla da bude praktično do penzije. Ustav nije predviđao kada prestaje to što vi nazivate mandatom. Ušli smo u izmjene Ustava, imamo sada sasvim drugačiju situaciju za predsjednicu Vrhovnog suda. Više je ne bira Skupština, nego je bira Sudski savjet na predlog opšte sjednice Vrhovnog suda. Jedan potpuno novi model. U tom smislu, pozivam se na jednog drugog autora /prekid/ prava, koji se zove Pol - treba razlikovati svršene činjenice i nesvršene činjenice. U odnosu na svršene činjenice, apsolutno je zabranjeno retroaktivno primijeniti propise. U slučaju da se radi o nesvršenim činjenicama, moguće je pod određenim uslovima retrospektivno primijeniti i, rekli bi, nepravdo retroaktivno neki propis. U ovoj situaciji kada model koji je ranije postojao više nije u pravnom životu i ne postoji više mogućnost izbora predsjednice Vrhovnog suda od strane Skupštine, to se ne može primijeniti na izbor predsjednice Vrhovnog suda od strane Sudskog savjeta. Dakle, tu zabranu treba tumačiti u kontekstu da Sudski savjet bira predsjednicu Vrhovnog suda i u tom kontekstu dva mandata, zabranjen treći. Prema tome, ovo nije treći mandat predsjednice.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:22:05)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.

Da čujemo komentar poslanice Bulatović. Poslanice, izvolite.

VERA BULATOVIĆ (01.11.19 15:22:14)

Ja nisam ni sumnjala da ćete mi pravno odgovoriti sa stavovima i primjerima nekih stranih lica koji se bave pravom. Ja sam željela da mi Vi kažete o Ustavu, da Vas razumijem ja kao ljekar i čitava crnogorska javnost.

Znači, to što Vi pričate ne piše tako u Ustavu. Citiram član 123 stav 5 koji kaže: "Isto lice može biti birano za predsjednika Vrhodnog suda dva puta". Predviđajući zloupotrebu ovog stava, uvedeni su amandmani u julu 2013. godine i izričito piše: "Zabranjeno je da ista osoba bude birana za predsjednika Višeg suda više od dva puta". Kad završi ovaj mandat, gospođa Medenica će imati 17 godina radnog staža kao predsjednica Vrhovnog suda. To se malo ne slaže sa logičkom matematikom, a čak ni sa visokom matematikom.

Ja imam svoj stav o svemu tome, pa mogu da kažem ste direktno Vi uticali na izbor Sudskog savjeta, jer ste Vi član Venecijanske komisije zajedno sa Srđanom Darmanovićem. Vas dvojica ste se potrudili da pribavite, po našem mišljenju i mom ličnom, nakaradno mišljenje o produžetku Sudskog savjeta. A takav nakaradno sastavljen Sudski savjet normalno je i logično da neustavno bira predsjednika Vrhovnog suda. Sve što se dešava u sadašnjoj Crnoj Gori malo nema logike.

Zaboravila sam samo da Vam kažem da je tužba u toku ovog gospodina koji se javio na konkurs, a da Sudski savjet nije obustavio funkciju ni jednog od izabranih 10 sudija, iako je na to imao pravo, ne pravo, nego obavezu s obzirom da je uložena žalba. Malo se to kosi sa našom vjerom u pravosuđe. Znači, ako Sudski savjet smatra da Privredni sud neće poništiti odluku njegovog konkursa, onda nam je to još jedan dokaz o uticaju protekcije u sudstvu.

Htjela sam da navedem par primjera o neregularnosti, ali vrijeme mi ističe, pa ću samo posljednje stvari ispričati. Recimo, prije neki dan gospodin iz MUP-a je priznao da je podmetnuto oružje da bi se napravio proces lažnog Državnog udara. Na to niko, ali baš niko nije reagovao i proces i dalje traje i dalje se tvrdi da je Državni udar urađen, a oružje je izmišljeno.

Sljedeća stavka kaže košarkaška utakmica, koja se skoro desila u Rožajama između Ibra i Lovćena, nakon utakmice, navijači Ibra su sišli u teren i fizički napali igrače Lovćena. Tužilaštvo u Rožajama se izjasnilo da u navedenim događajima nema elemenata krivičnog djela, pa je procesuirano prekršajnim prijavama.

Kada je predsjednik Demokratske narodne partije Milan Knežević branio svoje partijske drugove, tu ispred Skpuštine kad su bile mirne demonstracije, kad je policija nezakonito upala i razbila naše mirne demonstracije, on je dobio sedam mjeseci zatvora zbog toga. A u Rožajama je procesuirano prekršajnim prijavama iako su u istom trenutku ti navijači pozdravili, dali podršku Turskoj u ovoj ofanzivi u Siriji.

Sljedeća stvar, desilo se da su dva momka fizički napali djevojku u autu i da su je isprebijala, što u autu što kad su je izbacili iz auta i tukla napolje. Ona je zadobila teške fizičke povrede, a procesuirana su ta dva muškarca sa sporazumom o priznanju krivice sa četiri mjeseca kućnog zatvora. Zar je taj prekršaj identičan sa prekršajem kojim je osuđen Milan Knežević koji je zbog verbalnog konflikta dobio četiri mjeseca nanogice, takozvane nanogice, a ovamo je ugrožen život jednoj djevojci od strane dva muškarca?

Izvinite za prekoračenje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:26:58)

Hvala, poslanice Bulatović.

Prelazimo na sljedeće pitanje.

Pitanje je postavio poslanik Bulatović.

PREDRAG BULATOVIĆ (01.11.19 15:27:09)

Dame i gospodo, poštovani građani, gospodine potpredsjedniče Skupštine, gospodine Pažin,

Neke od ovih stvari smo prije dva sata raspravljali na Odboru za antikorupciju, ali pošto nije bilo direktnog TV prenosa tog zasijedanja, ja ću poslaničko pitanje da pročitam:

Povodom činjenice da je predstavnik vašeg ministarstva u Tužilačkom savjetu glasao protiv izabranog kandidata za v.d, imali smo dva oprečna stava iz Vlade, to nije komentarisano do sada, i to jedan premijera, a drugi vaše funkcionerke saopšten na jednoj TV stanici, pa tražim odgovor šta je vaš stav i da li je u Tužilačkom savjetu ispoštovan i šta je obrazloženje toga stava.

Znači, premijer je napravio distancu prema glasanju u Tužilačkom savjetu. Ja želim da dobijem odgovor na to.

Kako ste Vi kao predsjednik Savjeta za vladavinu prava i član kolegijuma za pregovore u isto vrijeme, interesuje me da odgovorite da li je v.d. stanje u Tužilaštvu nezakonito, odnosno neustavno stanje u Sudskom savjetu, afera korupcije u Tužilaštvu koja se zataškava i neriješena, kao što je neriješena i zataškana afera Koverat, nedolazak, suprotno zakonu, na Odbor za antikorupciju i Odbor za bezbjednost v.d.t. i s.d.t-a, neustavan treći mandat predsjednice Vrhovnog suda i drugi slučajevi, kao što je neustavno stavljanje u zatvor poslanika, da podsjetim Nebojše Medojevića i pokušaj stavljanja u zatvor tom prilikom i Milana Kneževića koji je bio sa nama ovdje u Skupštini čitavo vrijeme - da li sve to ima uticaj na pregovore sa Evropskom unijom, a posebno za poglavlja 23 i 24? Tu bih i dodao ono što je kolega Damjanović na Odboru za antikorupciju Vas pitao, ne znam da li ste odgovorili, sad ne mogu da se sjetim, a to je stav predsjednice Vrhovnog suda da se odluke pojedinačne Parlamenta ne mogu na redovnim sudovima preispitivati iako sudovi neki preispituju te odluke i u krajnjem se desi ono što je stav Demokratske partije socijalista. Vi znate za jedan broj razrješenja koja su bila ovdje u Parlamentu u odborima itd, a Savjet Evrope je kritikovao tu praksu, da li to ima uticaj na stanje pregovora?

E sada, ono što mogu da Vam kažem u obrazloženju svega ovoga su dvije stvari. Prvo, možemo mi da vodimo teorijske rasprave šta kaže ranija norma u Ustavu vezano za predsjednicu Vrhovnog suda, ali ja ću da Vam kažem sljedeće. Sudski savjet sada je van Ustava, Vi ste uspjeli da isposlujete zajedno sa Darmanovićem i Venecijanskom komisijom neko produženje /prekid/ da ne bi bila blokada sistema, ali to je neustavno i suprotno Ustavu. Taj Sudski savjet je izabrao predsjednicu Vrhovnog suda. I sve da je imala pravo još jedanput, a nije imala da je biraju predsjednici i osnovnih i Višeg suda, to je radnja koja proizilazi iz neustavnosti.

Mi se nalazimo u jednom neustavnom stanju u Crnoj Gori. Posebno potenciram činjenicu da je, nakon tog bitisanja Sudskog savjeta, Milan Knežević dobio pet godina zatavora u prvom stepenu i Andrija Mandić pet godina zatvora u prvom stepenu na osnovu montiranog takozvanog Državnog udara Milivoja Katnića i to ćemo da ponavljamo i ponavljaćemo, jer nećemo dozvoliti da se to materijalizuje u pravosnažne sudske presude.

I drugo što želim da Vam kažem, vi ste problematizovali određene /prekid/ došli smo do toga da Tužilaštvo nije posebna grana vlasti i ne može biti. U amandmanu 11 se kaže o njihovoj samostalnosti, ali sam čuo i Vašu elaboraciju i elaboraciju predsjednika Vlade da vi nemate uticaj i ne možete imati uticaj na Tužilaštvo. Prvo, Duško Marković je zamjenik predsjednika DPS-a, partije koja nekontrolisano i neograničeno vlada u Crnoj Gori i snažan je partijski uticaj na Tužilaštvo. I drugo, pošto je sastav Tužilačkog savjeta određen zakonom, Vlada i Vi lično i parlamentarna većina, svaki poslanik pojedinačno može da predloži promjene sastava Tužilačkog savjeta. I znate gdje se mi sada nalazimo? Izaberete sa tri petine Vrhovnog državnog tužioca, njemu istekne mandat, a Tužilački savjet ga bira dok je njemu volja i dok je /prekid/ u Tužilačkom savjetu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:32:22)

Hvala, poslaniče. Imate još tri minuta u komentaru.

PREDRAG BULATOVIĆ (01.11.19 15:32:24)

Da završim jednom rečenicom. Da bih mu dao mogućnost da odgovori na važno pitanje. To nije u redu, nije u redu da se nekontrolisano ponaša Tužilaštvo. Ja ovdje ne govorim o Ivici Stankoviću. Isti nam je i Stanković i Katnić, oni progone Demokratski front. Ovdje je suština odnosa u Crnoj Gori.

Gospodine ministre, ovo stanje se mora mijenjati, a tražim odgovore na sva ova pitanja ako možete da date s tim u vezi, uključujući i njihov nedolazak na odbore oko pitanja koja su u nadležnosti tih odbora.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:33:04)

Hvala, poslaniče.

Potpredsjedniče Pažin, izvolite.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 15:33:10)

Hvala Vam, poslaniče Bulatoviću, na ovom pitanju, prem da ste iznijeli čitav niz opservacija vezanih za neka druga pitanja koja nijesu sadržaj poslaničkog pitanja. Kažem ponovo, ovo samo zbog činjenice da jednim dijelom Vaše obrazloženje odstupa od onoga što je sadržaj ovoga pitanja. Sadržaj je pitanja - Da li sva ova dešavanja, Vi ste ih nabrajali, imaju uticaja na pregovore o poglavljima 23 i 24? I u drugom dijelu - da li su moji stavovi oprečni sa stavom premijera vezano za ovo pitanje. Krenuću od toga, pa ako stignem da vam odgovorim na ove druge stvari ja sam spreman, ali mislim da nam je vrijeme ograničeno u tom dijelu.

Dakle, naravno, poslaniče Bulatoviću, da utiče sve ovo što se događa, ima značaja za pregovore u poglavljima 23 i 24, jer naši partneri iz Brisela vrlo pažljivo prate na koji način se ostvaruju vrijednosti koje su zagarantovane kroz Ustavnu odredbu o vladavini prava. I naravno da nema oprečnih stavova između premijera i mene vezano za moju izjavu o Tužilaštvu, jer tačno je, kako je to iznio premijer, da ja nijesam govorio o rezultatima rada Tužilaštva, nego sam govorio o principima profesionalne odgovornosti kao posebnog vida odgovornosti koji je odvojen od krivične odgovornosti. Dakle, bez namjere da se na bilo koji način miješam u krivični postupak, jer to nije moja nadležnost, kao što nije ni nadležnost ovog visokog doma. Ja iznosim svoj politički stav da je, kao što sam to rekao i na Odboru, odgovornost drugo ime za demokratiju. Kako se mi u Vladi odnosimo prema odgovornosti iznio je uvaženi poslanik Radulović.

Dakle, časna odluka ministra da prihvati objektivnu odgovornost iako neposredno na bilo koji način nije učestvovao u sramnom događaju, koji je sadržaj snimka koji je crnogorska javnost imala priliku sinoć da vidi. To je jedna časna odluka ministra koji je prihvatio odgovornost za stanje u resoru na čijem je čelu. Časna zato što pored krivične odgovornosti, kao što sam rekao, a neće se njegovo ministarstvo baviti eventualnom krivičnom odgovornošću bilo koga iako je ministar podnio ostavku. I u drugim organima javne vlasti mora da postoji ta profesionalna odgovornost starješine organa za izbor svojih najbližih saradnika, za postupanje najbližih saradnika starješine organa javne vlasti i za izostanak blagovremene i efikasne reakcije kad se desi nešto u najmanju ruku neprimjereno što smo imali priliku da vidimo kroz sve one snimke. To je moj politički stav. O njemu nije raspravljala Vlada, nema zaključaka Vlade u tom pogledu. Nije partijski stav Demokratske partije socijalista kojoj pripadam, nego moj lični politički stav - da treba u ovom sistemu da postoji odgovornost i da ta odgovornost mora da kreće od vrha, od starješine organa po dubini prema dnu, a ne obrnuto. To je ono što sam želio da kažem.

Što se tiče stanja u Sudskom savjetu, ja vas sve zajedno pitam - Da nije donešen zakon koji je dobio podršku Venecijanske komisije, za koji vi kažete da je neustavan iako nijeste ovlašćeni da vi kažete da je neustavan pored Ustavnog suda koji je jedini pozvan da da konačnu ocjenu ustavnosti ili neustavnosti, da li biste u nedostatku i blokadi jedne grane vlasti vi kao

poslanici bili legitimni predstavnici u Parlamentu, da li bi druga grana vlasti i jedna i druga, bile legitimne da ne postoji u sistemu jedna grana vlasti, sudska vlast koja je sud za sve druge grane vlasti? Da je nema, da li bi legitimno postojala i zakonodavna i izvršna vlast? Ja vam kažem da ne bi i alternativa produženju mandata privremenom Sudskom savjetu je bila potpuna blokada političkog sistema na štetu svih građana Crne Gore bez obzira /prekid/ podržavaju. Dakle, to smo /prekid/ kroz zakon kojim smo produžili mandat vršiocima dužnosti iz reda uglednih pravnika, a niko nam ne brani, prije svega, vama koji ste u Parlamentu, da izaberemo novi Sudski savjet sa novim uglednim pravicima. I hvala Vam, gospodine Bulatoviću, što ste potencirali potrebu za dijalogom. Ja se slažem sa Vama da je u ovakvoj situaciji odgovoran odnos i Parlamenta i Vlade da se sjedne, da se analizira situacija i da se ponude alternativna, u svakom slučaju, kvalitetnija rješenja, nego ona koja smo imali, a koja su dovela do jedne vrste blokade. Hvala vam.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.11.19 15:39:01)

Može li Parlament da produži saziv po analogiji Sudskog savjeta, da usvojimo izborni zakon i da idemo u 2021. godinu bez...?

ZORAN PAŽIN (01.11.19 15:39:04)

Gospodine Kneževiću, za razliku od sudske vlasti koja nije imala odgovarajući mehanizam, Ustav prepoznaje situaciju vanrednu kad Parlament može da djeluje i kako može da djeluje. A imamo takođe i mogućnost i kada prestane mandat Skupštini da Vlada nastavlja da vrši svoju dužnost. Čak kad se izglasa nepovjerenje Vladi, Vlada nastavlja da vrši svoju dužnost do izbora nove Vlade. Imali smo mehanizme, za sudsku vlast nijesmo, nijesmo mogli dozvoliti blokadu sistema i zbog toga smo usvojili ovaj zakon, a koliko će trajati to rješenje zavisi isključivo od vas.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:39:45)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.
Da čujemo odgovor na komentar.

PREDRAG BULATOVIĆ (01.11.19 15:39:48)

Dame i gospodo, na usmeno pitanje sa mjesta gospodina Kneževića dobili smo odgovor gospodina Pažina koji demantuje sve ono što je on prethodno rekao. Tačno je, gospodine Pažin, ali nemojte nama da eleborirate te stvari, jer u Ustavu je precizno definisano da Parlament ima mandat tačno se zna koliko, definiše se vanredno ratno stanje itd, ali kontinuitet funkcionisanja države je obezbijeden kroz funkciju Vlade koja nastavlja i to je Ustav definisao. To Ustav nije definisao za Sudski savjet i vi to rješavate zakonom. I to je državni udar parekselans. Vi ste napravili državni udar. Ne ne, vi iz vlasti ste napravili državni udar, baš dajem tu kvalifikaciju, jer to nijeste mogli da riješite zakonom. Na Odboru za antikorupciju sam Vam rekao, pošto je za to kriva opozicija jer nije izabran Sudski savjet - nije tačno.

U mnogo težoj situaciji 2002. godine je nepostojanje nijednog sudije Ustavnog suda riješeno dijalogom i kompromisom. Svaki kompromis podrazumijeva i određene političke interese svakog subjekta samo je suština u tome što vi želite dijalog da bude po vašem. Vi ne želite da se odreknete nijednog jedinog monopola. I šta ste uradili? Izabrali ste neustavno sa neustavnim Sudskim savjetom predsjednicu Vrhovnog suda treći put. Ja iznosim svoj politički stav. O tome stav nema Ustavni sud. Da ima Ustavnog suda, on bi taj stav zauzeo, ali taj stav ne može da poravni ono što što je urađeno kako ne treba, gospodine Pažin.

Dakle, činjenica je da je pravosuđe u takvom stanju da radi neregularno. Evo, predsjednik Osnovnog suda izvjesni Vučković, osmi put je izabran za predsjednika. Pa dajte toga Ajnštajna da

dođe na vaše mjesto. Osam puta, pa taj čovjek mora da je genije. Kandidovao se on i za vrhovnog državnog tužioca i želio je to. I još nešto da vam kažem. Ovo što je uradio Pavle Radulović je usamljen slučaj. Radi se o senzibilitetu očigledno jednog čovjeka, njegovom senzibilitetu, a ja Vas odmah demantujem. Da je to opšte opredeljenje kod Vas, /prekid/ generalni sekretar.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:42:52)

Hvala, poslaniče Bulatoviću.

Poslaniče Bulatoviću, da bismo danas završili raspravu, molim Vas dvadesetak sekundi ne više.

PREDRAG BULATOVIĆ (01.11.19 15:43:02)

Moram ovo da kažem jer je ovo bio odgovor. Dakle, ne bi bio generalni sekretar, smijenio bi ga Milo Đukanović. Ja primjećujem Vaše izlaganje danas. Vi kažete Vaš politički stav, Vaš lični stav i tako dalje. Ja Vas potpuno razumijem, jer je Milo Đukanović, predsjednik vaše partije, juče jasno saopštio - biće u slučaju Miga Stijepovića onako kako on kaže i sve će se završiti kako on kaže. I on je juče Vama dao smjernice i Vi ste reterirali i svi će da reteriraju i Crna Gora ima još više dolje da tone. DF ne pristaje na to. Borićemo se za vladinu prava i nećemo dozvoliti da progon koji dolazi iz vlasti po direkciji Mila Đukanovića o izvođenju Milivoja Katnića mi trpimo. To, sigurni budite, dozvoliti nećemo. Jesmo li spremni /prekid/ najkrupnijim stvarima? Jesmo.

Mi smo spremni da podnesemo odgovornost, ali kada smo htjeli dijalog, Milan Knežević stavljen u zatvor, Nebojša Medojević kidnapovan. To je način na koji vodite dijalog sa nama.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:44:06)

Hvala.

Poslije poslanika Bulatovića, na red su pitanja koja je uputila kolegunica Branka Bošnjak. Ona postavlja dva pitanja. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (01.11.19 15:44:16)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi građani,

Prvo pitanje, pošto su oba upućena ministru Pažinu, glasi:

Koliko ima sudskih vještaka iz oblasti grafologije, koje je njihovo osnovno zanimanje, odnosno koji su fakultet završili i koji su kriterijumi koje oni moraju ispuniti da bi dobili zvanje sudskog vještaka iz ove oblasti?

Uvaženi građani,

Svi ste svjedoci progona na Demokratskim frontom i najnovijeg podmetanja takozvanog dokaza u vidu notesa za Nebojšu Medojevića, pa nam u jednom momentu glavni i specijalni tužilac pominje da je to notes Duška Kneževića, u kom je on upisivao navodno imena onih kojima je davao novac, a onda se poslije pojavio njegov šofer izvjesni Rašović, koji je postao saradnik Tužilaštva pa je tobože njegov notes u kojem je on vodio nekakvu evidenciju. A sve ustvari u dogovoru sa glavnim specijalnim tužiocem Katnićem, koji se tako, moram reći, mazohistički sjmeškao u emisiji "Živa istina" i tražio čak, što što je meni bilo jezivo, možda bi mi bilo komično da nije tragično u smislu da se radi o ljudskim sudbinama i podmetanjima koje on vrši igrajući se olako sa sudbinama ljudi i njihovih porodica, kameru i kazao: "Vidite li mi ovaj osmijeh?" kad je pominjao taj notes. Tražio je da kamera snimi njegov osmijeh. To me podsjetilo na onog čuvenog tužioca Staljinovog, koji je rekao - Dovedite mi čovjeka, a ja ću izmisliti, ili naći zločin kako da mu doskočim.

Previše je čini mi se u Tužilaštvu i previše uopšte u vašem resoru nekih ljudi koji se olako igraju sudbinama nas koji drugačije mislimo od vlasti. I očigledan je taj progon koji hoće da se Demokratski front učutka, jer sa nama nema trgovine. Ja znam ovdje da postoji ta, ja je zovem frendli opozicija sa kojim se može razgovarati nekim drugačijim rječnikom, možda tim evropskim, demokratskim. Mi jasno nazivamo stvari pravim imenom i očigledno smo zbog toga nepoželjni, ali imajte u vidu da nećemo mi tako lako dozvoliti da neko tamo kroji naše sudbine na način što će podmetati neke dokaze. E, sad ja sam Vama postavila ovo pitanje vrlo svjesno. Znam otprilike, a to ću u komentaru reći, koliko su sve karike u pravosuđu trule, pa i ovo /prekid/ vještacima i ko su sve ljudi koji se zvanično igraju našim sudbima.

Pošto će taj notes biti vrlo aktuelan, zanimalo me je ko će biti taj koji će tamo grafološki da određuje čiji je rukopis u tom notesu. Da li će to ići u korist onim karikaturalnim likovima iz Tužilaštva, ili će to biti nešto na šta ćemo moći da se oslonimo? Interesuje me da Vi kažete i da vidim da li smatrate da je ta karika u pravosudnom sistemu loša i kako se dolazi do zvanja sudskog vještaka. Mene je posebno interesovalo za ovu, ali znam i za ostale oblasti kojim se bave sudski vještaci. Vidjela sam da ste vi kao Ministarstvo pravde dali listu sudskih vještaka i malo sam izanalizirala pravo da vam kažem /prekid/ pogledaju na sajtu Ministarstva pravde tu listu, pa će vidjeti vrlo zanimljivih likova za pojedine grane da su sudski vještaci i biće im sve jasno. Neću im ja morati ništa da objašnjavam. Mislim da će im sve biti jasno ko sve može i na koji način da se bavi time.

Očekujem da mi date konkretan odgovor povodom ovog pitanja.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:48:49)

Hvala, poslanice.
Potpredsjedniče, izvolite.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 15:48:52)

Hvala Vam, poslanice Bošnjak.
Dakle, na Vaše konkretno pitanje dobićete konkretan odgovor.

Prema posljednjem ažuriranom spisku, postavljeno je ukupno 940 sudskih vještaka, od čeka je tri sudska vještaka postavljeno za oblast grafologije, a tri za oblast grafološko-grafoskopske struke. Od navedenog broja, tri sudska vještaka završila su Biotehnički fakultet, dva sudska vještaka Metalurško-tehnološki fakultet, a jedan Prirodno-matematički fakultet-grupa hemija. Od ovih šest sudskih vještaka, njih pet je postavljeno od strane Komisije za vještake, jedan kandidat prvi put, a četiri su ponovo postavljeni za sudske vještake, dok je jedan postavljen po ranijem zakonu od strane Komsije za postavljanje i razrješenje sudskih vještaka tada Vrhovnog suda.

Navedeni sudski vještaci zaposleni su u Forenzičkom centru ili Centru za vještačenje Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. /Upadica/ Nemam to saznanje.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:50:06)

Hvala, potpredsjedniče.
Poslanice Bošnjak, izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (01.11.19 15:50:08)

Zahvaljem. Znala sam u principu šta ćete Vi reći. Ispraviću Vas, jedan od ovih je zaposlen i u Centralnoj banci, ali hoću da ponovim radi gledalaca: tri Biotehnički fakultet, dva Metalurško-tehnološki fakultet, jedan Prirodno-matematički fakultet.

Evo građani neka vide kakve veze Biotehnički fakultet, kojem je osnova ustvari biologija, bilje i tako dalje, ima veze sa grafologijom. Metalurško-tehnološki fakultet, znači tu imam znanje i znam šta smo učili kroz studije, šta smo predavali. Kakve veze ima livenje metala, termička obrada metala, gvožđe i čelici? Kakve to veze ima sa grafologijom? Nama su sudski vještaci iz grafologije, pa da su arhitekta, pa da kažete - ima nešto, da su grafički dizajneri sa Likovnog fakulteta, da ima neke veze, makar neke veze sa grafologijom - nema nikakve veze. E, sudbine će zavisiti od tih stručnjaka, a ja sam imala prilike u jednom sudskom procesu gdje je sudski vještak ispitivao više potpisa i bilo je očigledno da se radi da je jedna osoba, a vezano je za izbore i to je bilo vezano za predsjedničke izbore, kada je Miodrag Lekić bio kandidat opozicije. Oni su vještačili, bilo je na Koniku jedno biračko mjesto gdje je sigurno jedno desetak potpisa bilo potpuno istih. Da vam kažem kako je jedan metalurg koji je završio Metalurško-tehnološki fakultet to vještačio, na način da je odgovor bio evo ovakav. Svaka osoba bi rekla da se radi o istom potpisu. Bilo je deset potpisa. Svaka osoba da se radi o potpisu istom potpisu, ali mi kao stručnjaci možemo da vidimo jednu malu nijansu koja ukazuje da ipak to može da su različite osobe pokazivale i to baš za deset njih. Mislim to je toliko neozbiljno. Hoću da Vam kažem, neozbiljno je da držite sudske vještake. Čak su vam iz kriminalističke hemije i standarda metalurzi. Ja znam da, nažalost, ovi koji završe Metalurško-tehnološki fakultet, pošto je privreda ugašena, nemaju baš mogućnost zaposlenja na drugim mjestima, ali to nijesu stručnjaci za te stvari. Ne možete nekome priučenom dati da se igra sa ljudskim sudbinama. Taj neko će se igrati i u većini slučajeva se radi o vrlo lošim studentima koji su i dugo studirali, koji nijesu /prekid/ leđa, negdje se zaposlili i poslije toga to odradili, jer ne bi ni došli na ta mjesta da nijesu podobni. To je nedopustivo. Mi smo neozbiljna zemlja, neozbiljna država. Evo Vam dodatno pitanje - Da li Vama to djeluje neozbiljno? Da li Vi smatrate da neko kome je to osnovni fakultet može da se bavi time i da se vodi kao stručnjak za takve stvari? O tome Vam govorim. Sve je ovo trulo i sve je u improvizacijama. Kad neko kaže - hoćete da destabilizujete zemlju. Pa ja volim da se destabilizuje, da iz ove učmale, jedne brljoštine gdje je više sve trulo nekako izađemo, da se nešto promućka i da izađe nešto da valja. Gdje god zagrebete, neprijatno /prekid/ svuda u svim granama, a evo sada i u ovoj. Neko će doći da Nebojši Medojeviću kaže od ovih kome se vjerovatno naredi - jeste, to je neki rukopis koji tebe inkriminiše za ove stvari. Samo jedan lapsus sam napravila u svom, pa hoću samo da ispravim, kad sam rekla /prekid/ nego mi je izletjelo, vezano za glavnog specijalnog tužioca.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:54:47)

Drugo pitanje. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (01.11.19 15:54:49)

Bilo je dopunsko, ne znam da li ste spremni ta jedan minut, jer sam dopunski pa sam mislila da ćete to reći.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:54:57)

Pravo odgovora na dopunsko pitanje koristi ministar Pažin.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 15:55:49)

Poštovana poslanice, vrlo sam Vas pažljivo slušao. Nažalost, ja nemam potreban nivo znanja iz oblasti tehničkih nauka da bih mogao da Vam relevantno odgovorim da li su ovi ljudi na odgovarajući način kvalifikovani da vrše to vještačenje. Ali, poštujući Vaš stav koji osporava stručnost ovih lica, ja ću se zainteresovati na način na koji su izabrani za vještake i na osnovu kojih referenci je Komisija za vještake cijenila da su ta lica vjerodostojna, odnosno da ta lica mogu

na kvalitetan način da vrše vještačenje iz ove oblasti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 15:55:50)

Hvala, ministre.
Poslanice Bošnjak, Vaše drugo pitanje.

BRANKA BOŠNJAK (01.11.19 15:55:55)

Samo ću kratko iskomentarisati, drago mi je da ćete se raspitati. Što se tiče osnovnog fakulteta, nema šanse da ima ikakve veze, a ja mislim da ti iako su imali to nešto dopunsko što se završava ili te neke večernje škole, da to ne može da bude relevantno da se neko igra sa ljudskim sudbinama.

Sljedeće pitanje, drugo pitanje moje je upućeno takođe ministru Pažinu:

Molim Vas da detaljnije pojasnite pojam "pranje novca" u skladu sa našim zakonodavstvom, kao i da mi date informaciju koliko je u posljednjih pet godina donešeno osuđujućih, a koliko oslobađajućih pravosnažnih presuda za krivično djelo "pranje novca", a koliko je postupaka pokrenuto pred sudom u istom periodu, a da su još uvijek u toku. Molim Vas da mi navedete detalje o kojim se presudama i postupcima radi.

Zašto ovo pitam, uvaženi građani? Očigledno da Evropska unija negdje u procesu otvaranja, odnosno zatvaranja poglavlja 23 i 24 traži neke presude u vezi ovog krivičnog djela i čini mi se da tu je potpuno targetiran Demokratski front, tačnije sad, Pokret za promjene - većinski za ovo krivično djelo. Sve mi se čini, prisustvujući suđenjima ovih naših kolega, da niko od onih sudija ustvari i od tužilaca i nema pojma šta je ovo krivično djelo. Na taj način evo i u ovom novom o kome sam pričala sada, kojim pokušava da se inkriminiše Nebojša Medojević opet za krivično djelo "pranja novca", opet mi to djeluje potpuno suprotno onome što mi negdje svi znamo šta znači "pranje novca". To je sve da se Demokratski front pasivizira, da se onemogući na sljedeće izbore da izađe, više nego jasno, Andrija Mandić, Milan Knežević treba u zatvor radi navodnog Državnog udara, a državni udar ova država napravila, a Nebojša Medojević vjerovatno pred izbore da se uhapsi za ovo krivično djelo "pranja novca" i da se likvidira.

Vi znate da Pokret za promjene ima dosta u međunarodnoj zajednici prijatelja i da smo članica nekih asocijacija koje postoje u Evropskoj uniji. Imamo ponekad i ta upozorenja od međunarodne zajednice kad je nekom od nas ugrožen život ili kada mu se sprema neka likvidacija. Vjerujte, u ovom slučaju, kada se radi o Nebojši Medojeviću, i ta neka mržnja koju specijalni državni tužilac i osvetoljubivost koju ima prema /prekid/ planirano je nešto tako. Govori se da je ugrožena bezbjednost, što je i on rekao otvoreno u emisijama, a svi se prave ludi.

Da li Vi, kao ministar pravde, osjećate da postoji lični animozitet, i da li ćete to reći kao ministar pravde, glavnog specijalnog tužioca protiv Nebojše Medojevića? Ovo što on radi više nego je očigledno da se radi o nečemu što je prevazišlo ono što bi trebalo da bude u pravu kao nekakvi dokazi, nego se vidi da je tačno neka osveta i njegov nekakav stav da neko mora odgovarati iz njegovih nekakvih bolesnih nauma.

Vrlo mi je drago da ste se distancirali od Tužilaštva u onim Vašim izjavama. Mislim da niste neko kome to može /prekid/. Vrlo ste svjesno napravili distancu i mislim da se pretjeralo u tom smislu i da ste zato to i uradili.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:00:11)

Potpredsjedniče, Vaš odgovor.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 16:00:12)

Počecu od samoga kraja, uvažene poslanice. Dakle, svi nosioci javnih funkcija dužni su da ne budu lični u postupcima prema bilo kome, nego da postupaju profesionalno. Posebno to važi za one koji imaju tako široka javna ovlašćenja kao što je tužilačka organizacija.

Kada je u pitanju krivično djelo "pranje novca", pozvali ste me da dam pojašnjenje toga krivičnog djela u skladu sa našim pravnim sistemom. Treba reći da se radi o krivičnom djelu iz člana 268 Krivičnog zakonika, koje spada u glavu 23 Krivičnog zakonika, a koja propisuje krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja. Radi se o jednom, rekao bih, globalnom kriminalnom fenomenu sa izuzetno štetnim posljedicama, jezikom našeg krivičnog prava ranije smo to zvali - izraziti stepen društvene opasnosti, kao materijalno-pravne pretpostavke, odnosno elementa krivičnog djela. Danas bi rekli da ugrožava u najmanju ruku monetarni sistem i ukupan ekonomski život jedne društvene zajednice. Neke međuvladine organizacije kao što su Europol i Međunarodni monetarni fond u svojim nekim iskazima operišu sa podacima da se i do 5% svjetskog GDP-a obrne, da tako kažem, kroz ovaj izuzetno negativni kriminalni fenomen "pranja novca".

U našem krivičnom zakonodavstvu objekt izvršenja krivičnog djela jeste imovina, odnosno novac stečen kriminalnom djelatnošću. To je taj objekat, ali za postojanje krivičnog djela potrebno je da postoji i subjektivni element koji podrazumijeva znanje da je ta imovina, odnosno taj novac stečen upravo kriminalnom djelatnošću. To krivično djelo vrši onaj koji izvrši prenos ili konverziju novca ili imovine stečene kriminalnom djelatnošću, u namjeri da prikrije porijeklo tog novca, odnosno te imovine stečene kriminalnom djelatnošću. Takođe, ko stekne, drži ili upotrijebi ovaj novac, odnosno ovu imovinu, a u trenutku prijema novca, odnosno imovine je imao znanje o tome da se radi o novcu, odnosno imovini stečene kriminalnom djelatnošću; takođe, ko u namjeri da prikrije ili lažno predoči porijeklo, prirodu, deponovanje, kretanje novca, raspolaganje novca ili ovom imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću, odgovara za ovo krivično djelo. Potrebno je znati da pored izvršioca i saučesnika u ovom krivičnom djelu odgovaraju i za pomoć učiniocu poslije krivičnog djela i za prikrivanje ovog novca, odnosno imovine. Posebno izazovno pitanje za pravnike praktičare jeste odnos između ovoga krivičnog djela "pranja novca" i takozvanog predikatnog krivičnog djela koji je produkovao ovaj novac. Važeći stav dominantan stav pravnika, praktičara jeste da se ne mora pravosnažnom sudskom presudom dokazivati ovo predikatno krivično djelo, nego je moguće to raditi i nekim drugim dokaznim sredstvima. Iako sam rekao da je subjektivni element bića ovog krivičnog djela znanje da se radi o novcu, odnosno imovini stečenom kriminalnom djelatnošću, odgovara i onaj ko je bio dužan ili mogao znati. Zapriječena je niža kazna zatvora do tri godine, dok je za ovo osnovno krivično djelo zapriječena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina. Ukoliko se radi o iznosu preko 40.000, onda je zapriječena kazna zatvora do 10 godina, od jedne do 10 godina, a najteži oblik krivičnog djela podrazumijeva udruživanje u izvršenju ovog krivičnog djela i za to je zapriječena kazna do 12 godina zatvora, od tri do 12 godina.

U izmjenama Krivičnog zakonika iz druge polovine 2017. godine definisali šta se /prekid/ pribavljenom kriminalnom djelatnošću, pa smo rekli da pored pokretnih i nepokretnih stvari, hartija od vrijednosti to podrazumijeva kako materijalne, tako i nematerijalne koristi, odnosno nematerijalna dobra.

Dio što se tiče statistike sad ću Vam pročitati.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:05:40)

Ministre, molim Vas budite sažeti.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 16:06:20)

Odmah samo da iznesem ove konkretne podatke.

Prema podacima Vrhovnog suda Crne Gore, kada je u pitanju krivično djelo pranja novca u periodu od 1.01.2014. godine do 1.09.2019. godine sudovi su imali u radu šest predmeta protiv 19 lica zbog krivičnog djela pranja novca.

U dva predmeta protiv dva fizička i jednog pravnog lica zbog krivičnog djela pranja novca iz člana 268 KZCG i krivičnog djela utaja poreza i doprinosa iz člana 264 KZCG donijete su presude na osnovu sporazuma o priznanju krivice. /Prekid/ pravosnažne. Presudama su utvrđene kazne zatvora i novčane kazne, u pitanju su predmeti F.S. i FB. U konkretnom predmetu F.S. utvrđena je kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca. U skladu sa članom 268 stav 6 KZCG, oduzet je novac u iznosu od 20.000 eura i izrečena novčana kazna u iznosu od 5.000 eura. U drugom predmetu okrivljenom fizičkom licu F.B. je izrečena kazna zatvora u trajanju od pet mjeseci i novčana kazna u iznosu od 3.000 eura, dok je okrivljenom pravnom licu izrečena jedinstvena novčana kazna u iznosu od 75.000 eura, u skladu sa zakonom o odgovornosti pravnih lica za krivična djela.

Takođe, okrivljeno pravno lice je zbog krivičnog djela utaja poreza i doprinosa iz člana 264 stav 3 u vezi stava jedan KZCG u vezi člana 5 Zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična djela, obavezano da oštećenju Poreskoj upravi Crne Gore na ime imovinsko-pravnog zahtjeva /prekid/ od 89.820 eura. Okrivljeno pravno lice je obavezno da plati i novčani iznos od 3.000 eura određenim javnim ustanovama u Podgorici.

Protiv ukupno 13 okrivljenih lica suđenja o dva krivična predmeta su u toku pred Višim sudom u Podgorici, a predmet je spojen u jedan predmet. Kod Višeg suda u Bijelom Polju su bila u radu dva predmeta protiv tri lica zbog krivičnog djela pranja novca iz člana 268 Krivičnog zakonika. U jednom predmetu optuženi S.V. je oslobođen od optužbe. Presudom Apelacionog suda Crne Gore od 27.09.2017. godine optuženi D.Š. i J.L. oslobođeni su od optužbi.

Hvala. Izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:08:08)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Poslanice Bošnjak, molim Vas da poštujuete vrijeme.

BRANKA BOŠNJAK (01.11.19 16:08:14)

Nadam se da Skupštinu prate ove sudije i da možda čuju ovako čuju izvorno od Vas šta je pranje novca. Pošto je vrlo komično da jednog zidara iz Teslića koji je gradeći kuće po primorju prije 20 godina zarađivao nešto, i to ne mnogo, smatraju glavnim šefom kriminalne grupe, a njegov se navodno novac prao preko Pokreta za promjene. Te smijurije, a on utajio porez, da ne kažem koliko je ovih drugih koji su utajili mnogo više, njemu se našlo nešto smiješno što svi ovi preduzetnici ne prijave. Ustvari nijesu mi ni ništa našli.

Ali hoću da vam kažem koliko je sve besmisleno i nadam se i koliko je to dokazuje da je sve ovo montirano. Radi se o čistoj osveti i nemogućnosti, nekoj bespomoćnosti da nekome stanu na put ko javno i otvoreno ukazuje na anomalije, posebno što se tiče korupcije i kriminala. Onda treba da se nađe taj zločin, i tako se tražio zločin od strane Katnića i njegove ekipe iz specijalnog tužilaštva i napravili su jedan montirani politički proces na kome bi mu ovi iz Staljinovih čistki pozavidjeli jer vrlo liči na to.

Hoću da kažem da mora da se povede računa i o selektivnosti. Ovo što ste pročitali vidi se koliko je ustvari Tužilaštvo i sudstvo selektivno, pa i u ovom najnovijem slučaju, iako je to čista podmetačina dokaza. Ali, evo da uzmemo da nije, zašto niko nije pozvao Mila Đukanovića, kome je navodno prijavio novac Duška Kneževića uplaćen da bi regulisao njegovu karticu u banci? Ili zašto nije uhapšen, koji je mogao da ima uticaja na svjedoke, Migo Stijepović?

Samo se uprlo prstom na Nebojšu Medojevića, kao da ne znamo zbog čega. Zbog toga što je ovdje otvoreno govorio i oko afere Klap i oko afere Vardar, gdje se sve kaže jasno, direktno u javnost i vidi se da je to tačno. I onda tamo neko ko kreira naše sudbine igra se sa nama, kao sa pionima i kaže - sad ćete ovome izmisliti to, pa ćete za njega tražiti skidanje imuniteta. Zato ove moje kolege poslanike upozoravam da ne rade ono što su uradili za Milana Kneževića i za Andriju Mandića i tako se grubo poigrali sa sudbinama. Svi oni dobro znaju, kao što mi znamo, da od toga nema ništa. Da niko od nas ni za što nije kriv, da je to čisto jedan montirani politički proces kao što je i ovaj koji pokušavaju opet da izmontiraju za Nebojšu Medojevića.

Pošto je ministar malo produžio, produžiću i ja.
Samo minut, a imam i dodatno pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:11:18)

Poslanice Bošnjak, molim Vas ne samo zbog Vas, nego i zbog drugih kolega.
Imamo još šest pitanja, teoretski je 66 minuta, ostaćemo bez prenosa.

BRANKA BOŠNJAK (01.11.19 16:12:31)

Da li je za onih 55 kila kokaina u Volijevim bananama iko od tajkuna bliskim vlasti Bokana saslušan? Nije. Naravno, nijesmo mi glupi, vidimo. Logika čista govori.

Interesuje me kao dopunsko pitanje, voljela bih odmah da mi odgovorite:

Šta su radili ovi eksperti iz Olafa na carini u Baru u onim hangarima cigareta? Kakav je popis napravljen i koliko su vidjeli da nedostaje u magacinu cigareta? To je pranje novca, to je kriminal. Je li vam to uticalo na poglavlja 23 i 24? Vjerujem da ste sigurno, pošto sam ja obaviještena, i Vi obaviješteni da su oni bili ovdje i u Baru i da su ispitivali. Ako niste, recite da niste, ali onda se raspitajte pa mi u pisanoj formi odgovorite do sljedeće sjednice. Zna se gdje je kriminal, zna se gdje je organizovani kriminal, zna se gdje je korupcija. Vi vrlo dobro znate i sinoć ovo što je izašlo i što je dao ministar ostavku, mi svi znamo koliko se to decenijama dešava. Evo samo što je sad ugledalo svjetlo dana crno na bijelo, pa svi mogu da vide.

Vi znate, gdje god se zagrebe da je sve trulo i da korupcija pojede ovu zemlju. Ako nećete da podvučete crtu i nešto uradite, zajedno tonemo ili ćete teško proći /prekid/ izađe na ulice. Onda će biti kasno da se nešto normalno uradi u dogovoru, a bojim se da se bližite tom kraju. Previše vam je onih vrlo, vrlo siromašnih i previše je onih koji su korupcijom došli do enormnog bogatstva.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:13:30)

Potpredsjedniče Pažin, da li želite sada dati odgovor?

U redu, time završava procedura oko poslaničkog pitanja poslanice Bošnjak.

Prelazimo na šesto pitanje. Još jednom ističem da moramo poštovati vrijeme da bi svi, posebno dva zadnja poslanika došla na red.

Poslanica Marina Jočić je sada, pa Andrija Nikolić. Poslije njega Branko Radulović, Dragutin Papović, Milutin Đukanović, Milan Knežević.

Poslanice Jočić, izvolite.

MARINA JOČIĆ (01.11.19 16:14:16)

Poštovani građani,

Iako da gotovo znam unaprijed odgovor na svoje poslaničko pitanje, ja ću ga ipak postaviti:

Kako sud u Baru, preciznije sudija Snežana Dragojević može da presudi, presuda broj 594/18, da majka sa dvoje djece, od kojih je jedno još maloljetno, mora da napusti zajedničku kuću i ustupi je bivšem suprugu, koji je više puta osuđivan i ležao u zatvoru zbog nasilja u porodici?

Dakle, prema pravdi koju sprovode vaši sudovi, nagrada nasilniku a žrtve na ulici. Ili možda još malo apreciznije, prije svega zbog građana, u ovom porodičnom sporu suprug je radnik suda, sudski dostavljač. Da li zbog usluga koje je činio sudu, ili iz kolegijalnosti, ili zbog nekih drugih razloga o kojima se u Baru priča, koje ja ne mogu naravno da potvrdim, ne želim da ih decidno istaknem, ovaj čovjek je pored svega toga što je nasilnik u porodici uspio da dobije presudu da njegova porodica napusti kuću, a da on ostane u kući koju su zajednički gradili on i supruga.

Odlučila sam se za ovo pitanje, rekao bi čovjek ovo je jedan mali primjer nepravde u moru u kome živimo. Međutim, svaki čovjek je kosmos za sebe. U ovom slučaju imamo tri uništena kosmosa, majku i dvoje djece i to nije samo taj slučaj. Tako je život htio da prije dva tri dana bude isprebijana, na pravdi boga žena, Srpkinja, opozicionarka, Jelena Krstić u Beranama. Prebio je Muhamed Ramusović. Ona leži u bolnici povrijeđena, slomljeni zubi, slomljena vilica, Muhamed Ramusović je pušten da se brani sa slobode.

Da li je to pravna država o kojoj mi govorimo? Ova žena radi kao spremačica u Sportskom centru. Ona je došla iz Nikšića u Berane da nađe koru hljeba, samohrana majka za svoje dvoje djece. Navodno, dobila je batine jer je ovaj čovjek rekao, mnogo mu je reći čovjek, ova osoba je rekla da je ljut zato što je ona došla iz Nikšića da radi u Berane. /Prekid/ na onu rečenicu "Ko ti je reka da dođeš na Konik. Ko?". Znači u ovoj zemlji ima ljudi koji mogu nasiljem da se bave nekažnjeno i da apsolutno nikakvu posljedicu za to ne snose. Crna Gora je jedna vertikalna zla i nepravde, a Vi ste ministar nepravde.

Želim samo da mi odgovorite ako možete na ovo pitanje koje sam Vam pisanim putem postavila.

PREDSJEDAVALA GENCINI NIMANBEGU (01.11.19 16:17:47)

Potpredsjedniče Pažin, izvolite.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 16:17:57)

...da Vas ljubazno podsjetim da sudovi nijesu moji, kao što ste Vi upotrijebili sintagmu u Vašem pitanju rekavši "Vaši sudovi", nego su sudovi države Crne Gore, dakle, svih građana Crne Gore, kako bi rekao vaš partijski slogan, a ispravite me ako griješim - Crna Gora svih nas. Dakle, nemojte da koristite sintagmu "Vaši sudovi". Napisali ste da su moji sudovi, ili šire od mene "naši sudovi", dakle, sudovi su države Crne Gore.

Vi, kao iskusna pravnik, znate šta se može komentarisati dok je sudski postupak u toku, a šta nije moguće. Uz to, u toku je postupak po žalbi pred Višim sudom u Podgorici. Svaka izjava koju bi ministar pravde dao o tom predmetu mogla bi biti protumačena kao nedostojan uticaj na Vijeće Višeg suda, koji treba da odluči po toj žalbi.

Ono što mogu reći, gospođo Jočić, jeste da se ovaj predmet ne odnosi na porodično nasilje, nego se odnosi na podjelu bračne tekovine, odnosno utvrđenje bračne tekovine, odnosno da li se jedna nekretnina nalazi u statusu posebne imovine ili zajedničke bračne tekovine. Dakle, ničim se u predmetu ne pominje, niti se ko poziva na porodično nasilje. Ako Vi imate neka druga saznanja koja nisu vezana za sam predmet, to je nešto drugo. To je nešto u što ja ne mogu da se upuštam, nego mogu samo da govorim o onome što jeste. Svakako, postupak po žalbi je u toku i Viši sud je taj koji treba da donese odgovarajuću odluku, utvrdivši koja pravna posljedica proizilazi iz činjenica koje je utvrdio prvostepeni sud. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCINI NIMANBEGU (01.11.19 16:20:00)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.
Poslanice Jočić, izvolite.

MARINA JOČIĆ (01.11.19 16:20:06)

... ministre, naravno da sam znala da Vi nećete to da komentarišete i jasni su mi Vaši razlozi. To je sve u redu.

Ja sam samo htjela da ilustrujem stanje u sudstvu: mom, i Vašem, i narodnom. Zna li kakvo je stanje u sudstvu u Crnoj Gori? Gore nego u turskim vremenima, gore nego 1948. godine.

1948. godine ljudi su stradali po ideološkoj matrici i zbog ideoloških razloga. Danas stradaju zbog toga, danas stradaju moje kolege iz Demokratskog fronta da ne nabrajam, jer nemam dovoljno vremena, za svu nepravdu, trebalo bi sati i sati u ovom Parlamentu.

Moje kolege koje su osuđene na po pet godina zatvora u jednom sramnom suđenju. Sva bijeda, očaj, nepismenost, neznanje, pristrasnost su se pokazali u ovom sudskom sistemu. Moje kolege i ja smo osuđeni na po četiri mjeseca zatvora, s tim da je Milan osuđen da nosi nanogicu, da bude u kućnom zatvoru. Naše kolege su ležale u zatvoru, Milan je ležao četiri mjeseca i tako dalje, i tako dalje. Međutim, to je ono ideološko. Šta imamo ovamo? Imamo jedno carstvo korupcije i carstvo nepravde. Molim vas, Dejan Lakić koji je otkrio aferu, bio insajder, morao je da pobjegne i tražili ste potjernicu da bude on uhapšen. On je otkrio pljačku vijeka, do 300 miliona eura je teška ta pljačka. Vi ste njega htjeli u zatvor, a Miomir Mugoša, koji je jedan od glavnih osumnjičenih tu, on ga je targetirao, hop - u Glavni odbor DPS-a, buć - u Glavni odbor DPS-a, kao neko ko će glavne odluke u Crnoj Gori da donosi.

Pa onda, Nenad Vujošević, on kurur, /upadice/ pa biće, polako, samo da izađe iz zatvora ako ga potpuno ne žrtvujete, ako ga neko ne pojedje u zatvoru. Nenad Vujošević, koji je samo kurir između jednog biznismena, tajkuna, koji plaća za razne usluge u pravosuđu, odnosno Tužilaštvu. Nenad Vujošević je jedino kriv što je prenosio taj novac. Kome? Tužiocima Stankoviću i Katniću. Još ste ovoga Stankovića stavili za v.d. vrhovnog državnog tužioca, buć - u Vrhovno državno tužilaštvo, a ovaj u zatvor sa rakom kože. To je vaša pravda.

Dalje, Stijepović, afera "Koverta" 97,5 hiljada buć u džep. Mi ga svakog dana gledamo sa ovog prozora našeg poslaničkog kluba, vozi neki audi bijeli, trojku mislim, ako se ne varam. Mirno, mrtav hladan čovjek uživa u slobodi. Medojevića hoćete da uhapsite. Za šta? Za nešto čemu se sprda Crna Gora, a i šire. Našao Katnić notes u kome piše - Nebojša Medojević nekoliko hiljada eura. Kaže pri tome, da pritvrdi pazar, Katnić da nije to pisano rukom ovog Kneževića, nego je on diktirao Rašoviću, pošto je Knežević bio zauzet pa mu je diktirao. Mislim to su takve gluposti.

Znači, ako ste pohvalili ministra Radulovića zbog stanja u njegovom resoru, što je dao ostavku, mislim da je minimum jedne građanske kulture da i Vi date ostavku zbog stanja koje je gore nego 1948. godine, koje je najgore od kako Crna Gora postoji, makar od Tuđemilske bitke. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:24:14)

Poslaniče Nikoliću, Vaše vrijeme. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (01.11.19 16:24:25)

Hvala, potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovani potpredsjedniče Pažin,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio sam Vam sljedeće pitanje:

Koji su, prema Vašem mišljenju, najveći izazovi u budućem funkcionisanju ustavnog sistema u Crnoj Gori?

Ovo pitanje se nekako vremenski poklopilo sa onim što je, rekao bih, jedna debata povedena u javnom diskursu povodom pozicije tužilaštva u ustavnom sistemu Crne Gore. Nije tajna da je gotovo u svim razvijenim državama evropske demokratije tužilaštvo dio sistema izvršne vlasti. Ono je izmjenama Ustava iz 2013. godine dobilo jedan poseban obris nezavisnosti, rekao bih nezavisnosti koja ga izmješta iz sistema funkcionalne podjele vlasti. Mi smo u ovom Parlamentu više puta aktuelizovali to pitanje. Ako se sjećate, već smo razgovarali na ovu temu, kada smo govorili o tome da li je sazreo trenutak da se preispitaju rješenja u Ustavu iz 2013. godine. Jer, postoji opasnost da će nastupiti neka nova blokada u sistemu nakon one koja se dogodila u Sudskom savjetu, kada smo posebnim zakonom išli prema Venecijanskoj komisiji, pitali za ustavnu validnost tog rješenja i njegovu pravnu utemeljenost i našli način da prevaziđemo disfunkcionalnost sistema na način što ćemo produžiti mandat postojećem sastavu članova

Sudskog savjeta.

Ovdje se sada pojavljuju neka nova pitanja nakon v.d. stanja u tužilaštvu, na koji način Skupština, odnosno politički sistem u Crnoj Gori može da prevaziđe taj problem. Zbog toga sam smatrao da je važno da aktuelizujemo tu temu, a, ponavljam, nekako se vremenski poklopilo sa početkom javne kampanje i debate povodom ovog pitanja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:27:03)

Zahvaljujem, poslaniče Nikoliću.
Izvolite, potpredsjedniče.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 16:27:08)

Uvaženi poslaniče Nikoliću, najveći izazov u ustavnom sistemu Crne Gore je sam Ustav. Ustav nije, poštovani poslaniče, samo najviši normativni pravni akt u hijerarhiji pravnih propisa jedne države, nego je to, prije svega, i sistem vrijednosti i to vitalnih vrijednosti jednog društva, sistem vrijednosti i principa po kojima su građani pristali da budu upravljani u skladu sa konceptom društvenog ugovora.

Na koji način se ostvaruju te ustavne vrijednosti u društvu nikada nije suvišno propitivati i nikada ustavni dijalog na tu temu nije ni preuranjen, niti je suvišan. Naprotiv, mislim da su svi odgovorni protagonisti društvene scene, posebno oni koji učestvuju aktivno u političkom životu, pozvani da s vremena na vrijeme preispituju na koji način se te vitalne ustavne vrijednosti ostvaruju u društvenoj praksi.

Mi se sjećamo da je naš važeći Ustav za razliku od svih ranijih ustava pojam pravne države, koji je bio prisutan tradicionalno u našim ustavima, zamijenio pojmom vladavine prava, a da mi nijesmo na jedan konzistentan način kroz pravnu teoriju i praksu dali razjašnjenje šta taj ustavno-pravni zaokret znači. Zato su danas deficiti u oblasti ustavno-pravnog sistema i najizraženiji upravo kada je u pitanju vladavina prava i to onaj dio koji uređuje tehnički organizaciju pojedinih organa unutar pravosuđa. To je pitanje kojim se moramo pozabaviti. Evo i danas i prethodnih dana to je sada do te mjere sazrelo na javnoj sceni da se više to pitanje ne može zaobilaziti. Odgovoran pristup svih nas nalaže da sjednemo i sa jednom izrazitom posvećenošću i argumentovanim dijalogom dođemo do odgovarajućih rješenja koja će biti zalog za neki naredni period i budućnost Crne Gore kada su ove stvari u pitanju.

Kada je u pitanju organizacija tužilaštva, mi imamo jednu kontradikciju koja polazi od toga da je državno tužilaštvo definisano kao jedinstveni i samostalni organ državne vlasti. Međutim, kako Ustavom, tako i organizaciono-tehničkim propisima koji uređuju rad tužilaštva, uredili smo ga kao da je posebna grana vlasti. To je priličan izvor problema. Imajući u vidu da nije posebna grana vlasti, takođe, Ustav kaže da imamo zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, onda moramo na jedan precizniji način da povučemo liniju odgovornosti kada je u pitanju državno tužilaštvo. To je ostalo na određen način nedefinisano. Jasno je da Vlada nema ta ovlašćenja. Parlament koji bira izrazito visokom kvalifikovanom većinom vrhovnog državnog tužioca, takođe, nema dalje razrađene svoje nadležnosti vezano za nastavak života i rada tužilaštva. Prema tome, to su neka otvorena pitanja koja traže odgovor. Ne radi se ni o kakvim ličnim sukobima, ne radi se o argumentu ad hominem, kao što bi neko mogao da pomisli, nego se radi o odgovornom odnosu Ministarstva pravde prema onom što su sistemska rješenja koja su propisana Ustavom, a imajući u vidu da svi danas ukazuju da nešto u sistemu u tom dijelu treba biti na novi način promišljeno i ugrađeno u naš ustavno-pravni sistem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:31:17)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.
Izvolite, poslaniče Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (01.11.19 16:31:22)

Hvala Vam, potpredsjedniče Pažin.

Evo već tokom Vašeg odgovora, a razgovarali smo na ovu temu i ranije danas na Odboru za antikorupciju, govorili o sistemu vladavine prava i o tome kako je on zasnovan na određenom sistemu vrijednosti. Isto bi se moglo kazati i za političku kulturu i ona se iskazuje kroz pripadnost određenom vrednosnom sistemu.

Međutim, podsjetiću Vas na neka ne tako zrela politička iskustva u parlamentarnom i političkom sistemu Crne Gore. Nama su svježija sjećanja kada je jedan dio političke javnosti zastupljen preko svojih političkih predstavnika u Parlamentu tražio izmjene Ustava, odnosno izmjene Ustava uslovljavao reformama u nekoj drugoj oblasti, koje su, takođe, trebalo da podrazumijevaju izmjene Ustava. Dakle, tražiti izmjenu Ustava u dijelu identitetskih pitanja kao uslov da biste nakon toga podržali izmjenu Ustava u dijelu pravosuđa nije ništa drugo nego direktan uticaj politike na pravosuđe. Isto tako nedavno, najsvježiji primjer kada je trebalo izabrati članove Sudskog savjeta iz rada uglednih pravnika, što je odgovornost Parlamenta, imali smo poruku od jedne političke grupacije, koja je još uvijek u bojkotu Parlamenta, da nema podrške članovima Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika bez datuma parlamentarnih izbora. Šta je to nego direktan uticaj politike na rad pravosuđa.

Dakle, pozivajući se na ova dva primjera i analizirajući i političku scenu, pokušavam samo da nagovijestim u kom pravcu može ići rješavanje ove dileme koja stoji pred svima nama. Da li je realno očekivati zrelost političkih aktera u smislu potrebe onoga što su interesi građana Crne Gore? Jer, ovo je jedno od važnih pitanja iz poglavlja 23 i 24. To nije pitanje političara. Integracija nije pitanje političara političke većine, odnosno političke manjine, nego pitanje građana Crne Gore. Jer, svi treba da preuzmemo određenu odgovornost. Tačno je ono što kažete, to mi se posebno dopalo, nijesu to ni vaši, ni naši sudovi. To su sudovi države Crne Gore, koji treba da imaju puni vjetar u leđa od strane svih aktera društveno političkog života da svoj posao obavljaju profesionalno, nezavisno /prekid/ i sve druge grane vlasti.

Takođe, Vi ste kazali da tužilaštvo uživa stepen nezavisnosti koji je nepoznat u savremenim parlamentarnim demokratijama ili sistemima, što je tačno. U Velikom Britaniji, recimo, tužilac sjedi u kabinetu predsjednika Vlade. U Sjedinjenim Američkim Državama on direktno pod sobom ima i tužioca i neke od bezbjednosnih službi gdje direktno odgovara Kongresu, odnosno američkom predsjedniku za rezultate iz te oblasti. Tako je još u nekim drugim savremenim političkim i demokratskim sistemima.

Takođe, ovdje je bitno da mi danas imamo ono što ste Vi kvalifikovali kao poremećenu demokratsku ravnotežu unutar sistema, da smo zapravo prihvatajući onu sugestiju Venecijanske komisije koja je uslijedila tragom ondašnje inicijative /prekid/ partije, bivše članice vladajuće koalicije u tom vremenu, prihvatila ustavna rješenja koja do tada nijesu nigdje zabilježena u uporednoj praksi. Sjećam se da tada niko nije ni konsultovao sudsku vlast.

Mi imamo sada situaciju da politička manjina u Parlamentu ima snažniji glas od političke većine povodom izbora uglednih pravnika u Sudskom savjetu, odnosno da manji broj poslanika opredjeljuje ko će da bude u Sudskom savjetu u odnosu na veći broj poslanika. Dakle, jedno iskrivljeno demokratsko tumačenje koje je zrelo za reviziju. E, ono što sam pokušao da Vas pitam i postavljam Vam dodatno pitanje je na koji način kao jedan od najodgovornijih ljudi u sistemu pravde u Crnoj Gori, planirate da izađete /prekid/ na kraj? Šta bi mogla da bude inicijativa sa Vaše strane? Na koji način bi mogao biti pokrenut ustavni dijalog, ali da u njega budu uključeni i ljudi iz struke i zainteresovane strane za razliku od prošlog puta kada smo mijenjali Ustav, a nijesmo konsultovali struku?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:36:49)

Hvala, poslaniče.

Potpredsjedniče Pažin, odgovorite na dodatna pitanja.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 16:37:02)

Uvaženi poslanice Nikoliću, moje razmišljanje na tu temu se poklapa jednim dijelom sa onim što su bila izlaganja poslanika na Odboru za antikorupciju, gospodina Bulatovića i gospodina Krivokapića. Dakle, potrebno je otvoriti stručni i argumentovani dijalog o ovim pitanjima i dijalogom se sigurno može doći do odgovarajućeg rješenja. Što veći stepen konsenzusa o tim rješenjima je nešto što daje snagu tim rješenjima, ali moramo poštovati ono što su demokratski standardi, odnosi između većine i manjine. U pravu ste kada kažete da postojeća situacija na neki način remeti tu ravnotežu i o tome, takođe, treba voditi računa.

U svakom slučaju, otvoren sam za tu vrstu dijaloga o kojem je danas bilo riječi. To je način na koji treba rješavati ovo pitanje. Vidjećemo da li se značajan dio toga može kroz izmjenu organizacionih zakona u oblasti pravosuđa unaprijediti i izmijeniti, ili će biti neophodna i izmjena samog Ustava. Ne bih htio sada da prejudiciram i dajem gotova rješenja, ali sam veoma zadovoljan iskazanom spremnošću od strane poslanika opozicije da se o tome razgovara. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:38:23)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.

Prelazimo na osmo pitanje koje je postavio Branko Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (01.11.19 16:38:29)

Potpredsjedniče, ministre, prije svega građani Crne Gore, ministru Pažinu sam postavio sljedeće pitanje:

Ministre Pažin, kao potpredsjednik Vlade, ministar pravde i prvi pravnik režima, zar ne uviđate da ovakvo stanje u pravosuđu, prije svega, tužilaštvu, posebno Specijalnom državnom tužilaštvu ne vodi dobru Crne Gore? Trebalo bi da znate da ovakva i ovolika instruiranost i samovolja Katnića u progonu lidera i članstva DF-a do kraja ogoljuje karakter režima i pravnu anarhiju. Ukoliko mislite da ono doprinosi očuvanju režima, brojnih privilegija i neodgovornosti za brojne protivzakonite radnje, u velikoj ste zabludi. Uskraćenje podrške Stankoviću je samo Vaš jeftini pokušaj distanciranja od stanja u Tužilaštvu i neke nove kombinatorike.

Ministre Pažin, Vi ćete u meni ubuduće imati argumentovanog sagovornika. Počeo sam intenzivno zbog dvije muke da izučavam pravo i pravdu. Duboko vjerujem da je ovo jedan od sudnjih dana Crne Gore da li će Crna Gora opstati po svojoj sadržajnosti da može ta sadržajnost da produkuje demokratiju i slobodu, ili da li će Crna Gora opstati u ovim granicama. Ovako Crna Gora ne može da opstane. Ja, onaj koji sam se zalagao za samostalnost Crne Gore i žrtvovao i porodicu i sebe, ovako govorim do kraja iskreno.

Ministre Pažin, da bih bio dobar sagovornik sa Vama, reći ću sve što ste rekli u posljednje vrijeme, mene ste citirali, i slažem se sa Vama, kada ste rekli, ministre Pažin, da je nivo povjerenja u tužilaštvu na nedopustivom niskom nivou. Rekao sam da je tužilaštvo dno dna, da su Stanković i Katnić gori od Medenice i Čarapičke i da je ovakvo tužilaštvo nažalost gore i od onog koje je bilo 1948. godine. Vi ste, ministre Pažin, rekli da je jačanje pravnog sistema put ka snažnoj ekonomiji. Tačno, oni lopovi koji su pokrali Crnu Goru i zatočili Crnu Goru trebaju da vrate fabrike, resurse, hotele i sve ostalo. Vi ste, ministre Pažin, rekli da se pozivate na dvije stvari kao da ste svoju odbranu koju kažu da sam kao tehničko lice i neku logiku, pozvali se na Evropski sud za ljudska prava i Sud pravde Evropske unije da bude osnov našeg tužilaštva i našeg pravosuđa, kao da ste mene citirali.

Vi ste danas, ministre Pažin, rekli jednu veliku istinu. To je da Stanković, evo ga na naslovnici, treba da se distancira nakon /prekid/ časni potez Radulovića. Starovaroški Vi ste rekli da Stanković nema obraza. Tako i ja mislim, gospodine Pažin. Vi ste, gospodine Pažin, rekli da odgovornost mora da ide od vrha vlasti. Hiljadu puta ponavljam - sanaderizacija. Ko je Sanader u

Crnoj Gori puta stotinu? Milo Đukanović. On prvi, njegov brat i sestra i ostali treba da podnesu račune. Pošto sam se dobro spremio, nastavićemo dijalog kada budu oni zakoni. Sada ću Vama da pokažem u odgovoru dva klasična primjera kako se pere novac matematičkom logikom.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:42:27)

Izvolite, potpredsjedniče Vlade.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 16:42:32)

Profesore, Vi znate da Vi i ja uvijek imamo odnos uzajamnog poštovanja i jedan otvoren dijalog. Hvala Vam što pratite moje stavove i način na koji promišljam aktuelnu društvenu stvarnost. Hvala Vam na Vašim stavovima koji se poklapaju jednim dijelom sa mojim stavovima, a drugim dijelom se i ne poklapaju do kraja, ali spreman sam i o tome s Vama da razgovaram.

Međutim, nijesam, uvaženi profesore, razumio što je sadržaj Vašeg pitanja. S pažnjom sam saslušao na koji način Vi promišljate o ovim, zaista teškim pitanjima koja zahtijevaju svoje odgovore, ali nijeste mi uputili nijedno konkretno pitanje da bih mogao da Vam odgovorim.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:43:26)

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (01.11.19 16:43:33)

Milo mi je što se u načelu slažemo. Da li ćemo se do kraja složiti ili ne, biću do kraja na fonu onoga što je i kontinentalno i anglosaksonsko pravo koje se sažima i vidjećete hiljadu primjera. Samo ću navesti dva primjera. Ja sam izuzetno potkovan kada je u pitanju kriminal u privredi, jer sam bio dobar privrednik i dao sam sijaset tužbi. Ovo što je dato za skidanje imuniteta Nebojši Medojeviću pravnici su rekli da je to glupost, urušavanje pravnog poretka, nemanje činjenica, hiljade drugih stvari. Pranje novca ima jedan tok: izvorište ..., ubacanje legalizacije da li će ona biti 30, 40, 50% zavisi da li je šmrkanjem ili nečim drugim, sve ima svoju tržišnu vrijednost i ponovno vraćanje u legalne tokove.

Ja sam, ministre, tom čuvenom tandemu Stanković-Katnić poslao čisto sa fakturama, sa dokazima, sa informacijama iz Vlade Crne Gore o pljački stoljeća koja je u toku kada su u pitanju crveni boksiti. Ministre, ovo što sam ja rekao je do kraja sve tačno. Prvo protivzakonito, slušajte kako se pere novac, se eksploatišu crveni boksiti, Zakon o koncesijama pročitajte. Zato što ću Vas iduće neđelje pitati o svemu ovome. Dopunsko pitanje, spremite se. Onda se ide na ofšor firmu London po duplo nižoj cijeni, a onda ona prodaje to Kinezima. Onda se pere novac, pa se pola od tog novca ili dio toga novca legalizuje u Kombinat aluminijuma kroz dvije fabrike, đe se hvali Duško Marković. A mi smo to podizali 1985. godine, ja sam učestvovao u modernizaciji svega toga.

Ministre, slušajte ovo, ovi ne znaju ništa o pravu. Ministre, ne znaju oni, slušajte mene. Ja sam, ministre, Dušku Markoviću, sad ću Vama po stoti put, evo ga: 15.10.2019. godine u utorak ste Vi, tražim odgovor od Vas usmeni, tačno da mi se kaže, a ne da mi se prebaca lijevo-desno, koje su količine, gdje su izvezene, Uprava poreza po kojoj cijeni i sve /prekid/ za pljačku stoljeća crvenih boksita. Znači, ovo u vezi Nebojše Medojevića je laž, pravnička glupost, a ovo što govori Branko Radulović dajem svoj život, svoju čast, svoje poštenje, porodice i mene svega ostalog, da je ovo jedno od najvećih pranja novca i da iza svega ovoga ne stoji onaj vlasnik koji bježi da se susrete /prekid/, nego stoje braća Đukanović. Đukanizacija mora prvo poći u Crnoj Gori. Dopunsko pitanje, pošto nemate informacije, u utorak Vas čekam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:47:10)

Hvala Vam.

Prelazimo na sljedeće pitanje.

Pitanje je postavio kolega Dragutin Papović, a neka se pripremi Milutin Đukanović.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (01.11.19 16:47:40)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi potpredsjedniče Vlade i ministre pravde gospodine Pažin, ja sam postavio Vama sljedeće poslaničko pitanje:

Da li zahtjev opozicije za formiranje tzv. tehničke vlade ima utemeljenje u Ustavu i u političkom sistemu Crne Gore? Ustavom Crne Gore u članu 95 definisan je postupak predlaganja mandataru za sastav Vlade. U članu 103 određen je način izbora Vlade, u članu 107 je definisano pitanje nepovjerenja, a u članu 110 prestanak mandata Vlade. Imajući u vidu ove odredbe Ustava, može se zaključiti da je postojeća Vlada izabrana u skladu sa Ustavom, da ima povjerenja u Skupštini i da se nijesu stekli ustavni uslovi za prestanak njenog mandata.

Zahtjev opozicije je proizašao iz tzv. Sporazuma o budućnosti, koji je potpisalo 39 opozicionih poslanika. Sporazumom je predviđeno formiranje vlade građanskog jedinstva, odnosno kolokvijalno nazvane tehničke Vlade i to tako što će izbor ministara biti na paritetnoj osnovi, odnosno po trećina ministara, predstavnika skupštinske većine, predstavnika skupštinske manjine i nestranačke ličnosti. Sporazum predviđa i da predsjednik ovakve Vlade ne može biti iz stranaka koje sada čine vlast.

Odredbe Sporazuma ako se dosljedno tumače su protivne Ustavu, prema kome mandataru za sastav Vlada može predložiti samo predsjednik države i to nakon konsultacija sa parlamentarnim strankama i to onog mandataru koji proizilazi iz skupštinske većine. Opozicija preko Sporazuma faktički hoće da suspenduje ovaj dio Ustava i da se mandatar za sastav Vlade predlaže mimo predsjednika države, mimo njegovih konsultacija sa strankama i mimo skupštinske većine, kojoj pripada pravo da kandiduje mandataru. Tako je opozicija ustavnoj i jedinoj ispravnoj proceduri izbora iz sastava Vlade suprotstavila svoje jednostrano i neformalno dogovaranje. Time bi u suštini unutaropozicioni dogovor trebalo da zamijeni Ustav, potom trećina ministara mjesta je predviđena za tzv. nestranačke ličnosti, što takođe nema utemeljenje u Ustavu. U kasnijim tumačenjima opozicije navedeno je da bi ove nestranačke ličnosti trebalo da predloži sektor nevladinih organizacija. To ne samo da je neustavno, nego i besmisleno.

Otkada je usvojen prvi Zakon o nevladinim organizacijama u Crnoj Gori, formirano je preko 5.000 ovih organizacija. Od toga je danas aktivno bar preko 2.000. Nije poznato na osnovu kojih kriterijuma i na koji način bi ovoliki broj NVO mogao da odredi, da usaglasi paritetnu trećinu ministara u tzv. tehničkoj Vladi. Sama zamisao da NVO odlučuje o izboru Vlade je klasičan paradoks. Osim što nema legalitet, ovaj Sporazum nema ni legitimitet, jer je nametnut jednostrano sa uličnih protesta. Opozicija nije ni pokušala da otvori politički dijalog sa vladajućim partijama, potom je Sporazum postavila kao ultimatum za učešće na narednim izborima. To govori da je Sporazum nastao kao jednostani diktat, a ne kao plod otvorene i demokratske političke debate.

S obzirom na to da ste Vi potpredsjednik Vlade za politički sistem, smatram da je neophodno da Skupštini i crnogorskoj javnosti saopštite stručni i politički stav o ovoj temi koju je opozicija istakla kao jednu od najvažnijih u političkom životu. Imajući u vidu da u pravnom poretku Crne Gore ne postoji Zakon o Vladi, već da se formiranje i funkcionisanje Vlade, kao najvišeg organa izvršne vlasti, oslanja isključivo na Ustav potrebno je da navedete i kakve bi posljedice prihvatanje ove opozicione inicijative imalo na politički sistem, zakonitost i ustavnosti izvršne vlasti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:50:45)

Hvala, poslaniče.
Potpredsjedniče Pažin, izvolite.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 16:51:36)

Uvaženi poslaniče Papoviću, veoma mi je teško da komentarišem opozicioni stav o tzv. tehničkoj vladi, jer nijesam do sada bio u prilici da pročitam bilo će stručnu ustavno-pravnu elaboraciju kako bi naš Ustav dozvolio uopšte jedan takav model. Mi znamo da naš Ustav kaže da se ne može priznati vlast koja ne proizilazi iz slobodne izražene volje građana na demokratskim izborima u skladu sa zakonom. Očekivanje da vladajuća većina prepusti mjesto mandataru Vlade je, pokušavam da nađem pravu riječ, ali u najmanju ruku neozbiljno, da vladajuća većina zadrži jednu trećinu mandata, da druge dvije trećine mandata prepusti onima koji oponiraju vladajućoj politici bilo bi, prije svega, krajnje neodgovorno sa naše strane, jer bi mi na taj način potpuno dezavuisali ustavni sistem. Dakle, mandat za formiranje Vlade dobija se na izborima.

Predsjednik države mandat za sastav Vlade može povjeriti samo onim predstavnicima građana u Parlamentu koji imaju za to političku većinu. Sve drugo bi značilo izigravanje volje građana, a mi naprosto ne možemo sebi da dozvolimo da iskažemo toliku neodgovornost u Parlamentu da na tako nešto pristanemo. Po tom opozicionom Predlogu, jednu trećinu mandata bi trebalo prepustiti predstavnicima civilnog društva. Nijesam čuo nijednu ozbiljnu i odgovornu elaboraciju kako bismo to uradili. Nekih 5.000 nevladinih organizacija otkad je na snazi ovaj zakon je do sada formirano. Nekih možda 2.000 je u ovoj ili onoj mjeri je aktivno. Da li da oni održe nekakav svoj kongres, nepostojeći, će bi oni delegirali svoje predstavnice i predstavnike koji bi ušli u vladu, ili na koji način bi se izabrali ti predstavnici?

Dakle, ja ne vidim potreban nivo odgovornosti u zastupanju jednog takvog prijedloga da bi sa naše strane mogao biti bilo kakav drugi odgovor, osim da bi to bilo protivustavno, s jedne strane, a, s druge strane, krajnje politički neodgovorno prema građanima koji su izvorni nosioci suvereniteta u skladu, takođe, sa crnogorskim Ustavom.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:54:32)

Hvala, potpredsjedniče.
Poslaniče Papoviću, izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (01.11.19 16:54:39)

Hvala Vam, potpredsjedniče, na odgovoru.

Mislim da je suština ovakvog zahtjeva vezana za ono o čemu smo danas raspravljali na sjednici Odbora za antikorupciju. To je da se Vlada, kao najviši organ izvršene vlasti, dovede u sličnu situaciju kao što je pravosuđe, a to je da se ona blokira ili da se parališe. Na taj način da se po Ustavu definisane tri grane vlasti zajedno sa Skupštinom kroz već jednu, možemo reći, trajnu blokadu, prije svega, o neizvršavanju osnovnih dužnosti Skupštine, a to je recimo ovo biranje Sudskog savjeta i vrhovnog državnog tužioca, čitav sistem blokira. To nije nimalo slučajno, već mislimo da je to, prije svega, dio organizovanog plana, čiji je konačni cilj nedemokratsko i neizborno preuzimanje vlasti. Upravo ovakav predloženi sistem formiranja neke tehničke tzv. vlade je to. Zato i mislim da jeste neustavno, jer, kao što ste rekli, ne može se priznati vlast koja nije proistekla iz demokratski organizovanih izbora i izražene volje građana na tim izborima. Mi smo imali prethodno izbore, koji su, ne prema našim kriterijumima, nego prema ocjenama svih međunarodnih relevantnih institucija bili demokratski, tako da ova skupštinska većina, izvršna vlast ima demokratski kapacitet.

Ovdje se želi tehnička vlada kako bi se paralisao sistem, kako bi se preuzela vlast. Takođe, postoje dodatni motivi: bar polovina opozicije, odnosno opozicionih stranaka u ovom trenutku ne može da pređe izborni cenzus. Jedino učešćem u tehničkoj vladi oni mogu da ostanu

živi, odnosno mogu da budu u političkom životu. Drugi dio opozicije, onaj dominantniji, ima naravno podršku za mandate u ovoj Skupštini, ali nema podršku da preuzme vlast. I onda na ovaj način pokušavaju da to urade.

Mi smo na ovoj današnjoj raspravi u okviru Odbora za antikorupciju imali priliku zaista da sagledamo aktuelna politička promišljanja o čitavom sistemu, prije svega, o ustavnom sistemu i o sve tri grane vlasti. Zaista mislim da smo se uvjerali da tu postoji ogroman politički voluntarizam, pokušaj da se prečicama riješe zaista neki politički problemi, a osnova demokratije nije samo narodna volja ili volja građana, već poštovanje procedura i institucija. Da je Crna Gora neka država o kojoj Evropska komisija ili relevantni međunarodni faktori imaju negativno mišljenje, da kažu da je taj naš sistem nedemokratski - onda bi možda ovi opozicioni predlozi imali smisla. Međutim, Crna Gora je, po svim ocjenama Evropske komisije, primjerena demokratska država. Hajde da mi u okviru institucija i predviđenih procedura dogovoramo rješenja. Vi ste danas istakli i mi to podržali iz parlamentarne većine, odnosno iz DPS-a - ne slažemo se sa postupkom kako se bira Sudski savjet i vrhovni državni tužilac. Ali, to je zapisano u Ustavu i to moramo da poštujemo. Ne slažemo se, hajde da to poštujemo i da nađemo način da izađemo iz tih blokirajućih rješenja. Dakle, kroz proceduru. To je ono što je neophodno političko dogovaranje, ne političko dogovaranje da se parališe ili da se ukine Ustav, da se suspenduje Ustav ili neki njegov dio i politički sistem, nego političko dogovaranje da kroz institucije nađemo rješenje. Mislim da je to pravo rješenje. I da se više okanemo ovih eksperimenata o pravosuđu, o tehničkim vladama /prekid/ To samo nam nanosi štetu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 16:58:45)

Hvala, poslaniče Papović.

Prelazimo na pretposljednje pitanje. Uputio ga je poslanik Đukanović, a neka se pripremi poslanik Knežević.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (01.11.19 16:59:00)

Poštovani građani,

Ministru pravde i potpredsjedniku Vlade postavio sam sljedeće pitanje:

Da li se sudije i tužioci podvrgavaju ljekarskim pregledima koji podrazumijevaju testiranje mentalno-psiholoških sposobnosti, kao i testiranje na korišćenje psihoaktivnih supstanci?

Možda nekom ovo pitanje zvuči ironično, ali vjerujte da nije. Samo dešavanja u posljednje tri godine i nevjerovatno ponašanje pojedinaca iz sudstva i tužilaštva dovoljni su da se postavi ovakvo pitanje i da se zapitamo da li su ljudi iz sudstva i tužilaštva kada su donosili odluke bili pri čistoj svijesti i savjesti.

Evo navešću nekoliko primjera koji zaista govore o takvom stanju sudija i tužioca. Identitet Saše Sindelića pravosudni sistem Crne Gore ne može da utvrdi čitavih šest mjeseci. Zamislite, ministre, on dobija status svjedoka saradnika kao Aleksandar Sindelić, a na pitanje naših advokata u sudskom postupku on saopštava da se uvijek predstavljao kao Saša Sindelić. Zbog čega to radi tužilac Katnić? Zbog čega to radi predsjednik Višeg suda Boris Savić? Postavlja se elementarno pitanje - jesu li oni normalni, ili su pod dejstvom nekih psihoaktivnih supstanci. Takođe, i kad je potvrđena optužnica, u njoj figuriše i dalje Aleksandar Sindelić. Kako, ministre? Pitajte li Vi te sudije i tužioce kako ovo mogu da rade? Ne možete da saopštite - neću se miješati dok proces traje. Pa, ovo su tako jasne činjenice da nijedan ministar ne može, a ne još potpredsjednik Vlade da pređe preko toga. Sljedeće, Saša Sindelić kao svjedok saradnik negira da je izvršio ubistvo u Hrvatskoj. Katnić mu vjeruje iako postoji pravosnažna presuda Vrhovnog suda Hrvatske da je Sindelić ubica i da je osuđen na 21 godinu zatvora. Znači, Sindelić i Katnić lažu, a Vi dobro znate zakon. Ako svjedok saradnik bude uhvaćen u jednoj jedinog laži, on gubi taj status. /Prekid/ Sindelića je dodatna potvrda svih teza i argumenata koje su iznosili naši advokati i jasno pokazuju kakav je državni udar proces - da je to jedan kreirani postupak usmjeren protiv Demokratskog fronta.

Poslije odgovora ministra samo ću još pričati o putanji Paje Velimirovića za dva dana. Pa,

ako Vi utvrdite da mogu osobe sa čistom sviješću i savješću da donesu takve odluke, onda ministre, Vi imate problem, jer to su tako jasne činjenice koje diskredituju i Borisa Savića i Milivoja Katnića. Zaista, da li se oni testiraju na psihofizičke sposobnosti i da li se testiraju na korišćenje psihoaktivnih /prekid/ Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:03:02)

Potpredsjedniče Pažin, izvolite.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 17:03:11)

Uvaženi poslaniče Đukanoviću, Vaše pitanje mi ne zvuči ironično kao što ste ga Vi atribuirali, nego bih rekao da je ono nedopušteno, da je ono suprotno Poslovniku ove Skupštine. Ukoliko Vi imate namjeru da kršite Poslovnik ove Skupštine, ja Vam u tome neću pomoći.

Vi ste, gospodine Đukanoviću, postavili pitanje koje se ne odnosi na nadležnost Vlade. Takođe, ste postavili pitanje koje je duboko uvredljivo za pripadnike profesije sudija i tužilaca. Ja se obraćam sada rukovodstvu Skupštine i pitam: Da li je ovakvo pitanje u skladu sa Poslovníkom Skupštine i da li na njega treba odgovarati? Zaista na taj način se obratiti pripadnicima kompletne sudijske i tužilačke profesije nije primjereno ovom domu, unižava integritet Parlamenta. Ja u tome ne želim da učestvujem. Želim i Vama da pomognem da ne dajte svoj doprinos kršenju onoga što je Poslovnik Parlamenta. Nekada se u ovom Parlamentu ovakva pitanja nijesu dozvoljavala. Prolazila su neku vrstu filtera prije nego što se upute Vladi. Bojim se da sada se niko time ne bavi, nego se ovakva pitanja direktno pošalju Vladi i onda se očekuje da ministar pruži odgovor na ovakvo pitanje. Gospodine Đukanoviću, uvažavam Vaš položaj poslanika. Ja se uvijek sa poštovanjem odnosim prema poslanicima, ali mislim da ovo pitanje nije u skladu sa Poslovníkom Skupštine i ja Vam na njega ne mogu odgovoriti, osim ako mi kažu predstavnici Skupštine da je to u redu i da je u skladu sa Poslovníkom Skupštine. Onda ću Vam kratko odgovoriti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:04:59)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.

Mi smo i prije početka rada imali, ja sam imao informaciju da Vi to cijenate, ja se slažem sa Vama i ja ću to pitanje pokrenuti na Kolegijumu. U ovom momentu zbilja postavlja se svrsishodnost sistema na koji način /prekid/ pitanja. Da li se i u Generalnom sekretarijatu Vlade i kod nas se tumači da li su pitanja adekvatna, ne samo kome su upućena, nego u resoru tačnom. Tako da ja cijem da ste Vi dali odgovor na ovo pitanje i daću riječ kolegi Đukanoviću za komentar. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (01.11.19 17:05:47)

Ovo je stara taktika ministara i predstavnika Demokratske partije socijalista kad nemaju argumenata, kad ostanu bez argumenata, oni jednostavno bježe od objektivnih odgovora. Naglasio sam da nije ironično pitanje, potrudio se da iznesem jake argumente, da potkrijepim određene konstatacije, ali Vas činjenice i argumenti apsolutno ne interesuju.

Ja ću da nastavim i dalje radi javnosti Crne Gore da saopštavam neke činjenice koje pokazuju u kakvom je stanju i sudstvo i tužilaštvo. Samo radi građana, da ih podsjetim, svjedok saradnik drugi Paja Velimirović, ustvari i optuženi, ali oslobođen odmah, nije išao u zatvor, ali možemo smatrati da i on ima status svjedoka saradnika, 12. oktobra je došao u Crnu Goru da saopšti da se sprema državni udar protiv rukovodstva i iz njegovih patriotskih pobuda i Mojškovačke bitke, smatrao je da mora da iznese to što zna. 13. oktobra on se iz Crne Gore vraća

prema Srbiji. Negdje u Srbiji sastaje se sa Sašom Sinđelićem da uzme novac za oružje, zatim odlazi na Kosovo kod nekog Fadilja da kupi puške. Nalaze se na nekom brdu i dogovaraju se da mu Fadilj nabavi oružje, a da u međuvremenu Paja Velimirović doveze kombi. Nalaze se na jednoj raskrsnici i pretovaraju puške u Pajin kombi, a zatim Paja sa tim puškama ide na obalu jezera Gazivode, vesla nekoliko kilometra i rasklapa te puške, baca ih u jezero. Do danas niko nije našao te puške na dnu jezera, a sigurno i Vi ti dobro znate da bi vaši prijatelji Hašim Tači i Haradinaj sve uradili da nađu te puške. Ali očigledno toga nije bilo. Zatim on kreće ka Podgorici kako bi fotografisao oružje, evo doznali smo, koje je postavila policija po nalogu Pejanovića u kuću policijskog funkcionera Stojkovića na Starom aerodromu. Paja to snima oružje, pa onda trk za Srbiju put Beograda da pokaže tu fotografiju Saši Sinđeliću sa /prekid/, pa zatim se ponovo vraća na Kosovo da pokupi njegovih pet, šest rođaka, pa 15. ujutru rano dolazi u Crnu Goru idu pod Ostrog i tako dalje i tako dalje. Mislite li Vi da ovo mogu normalni ljudi da rade? Da ovo mogu normalni ljudi kojima je čista svijest i savjest da rade? Onda ministar ovdje izigrava da sad on treba da bude uvrijeđen zbog pitanja, a /prekid/ građani, pogotovo glasači i članovi Demokratskog fronta koji se bore protiv jedne brutalne namještaljke i brutalnog progona Tužilaštva i sudstva protiv funkcionera DF-a. Gospodine ministre, malo ste se prevarili /prekid/ bježite od istine.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:09:45)

Hvala, poslaniče.

Posljednje pitanje postavlja poslanik Knežević. /Upadica/

Samo da pročitam, ja se izvinjavam, od službe sam ovo dobio:

Ovim putem obavještavam da su saradnici kluba poslanika Demokratskog fronta napravili tehničku grešku i zamijenili pitanja koja su postavili poslanici Slaven Radunović i Milan Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.11.19 17:10:01)

Gospodine predsjedavajući, samo je važno da razjasnimo. Ukoliko gospodin ministar nema ovo poslaničko pitanje, onda /upadica/. E to je to pitanje.

Ne, došlo je do tehničke greške i to piše u obavještenju. Samo želim, Vama, predsjedavajući, da se obratim. Ukoliko će me Televizija Crne Gore prekinuti na pola, ja tražim da u utorak postavljam pitanje ministru Pažinu, jer se radi o jednoj vrlo važnoj problematici i ne želim da budem na pola prekinut. S obzirom da radimo do 17:15h, nema šanse da gospodin Pažin i ja završimo našu raspravu. /Upadica/ Kad god budete, da ste dobrodošli. Ne želim da se na pola prekine ovo pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:11:23)

Kolega Kneževiću, ja u ovom momentu ne mogu Vam garantovati da ćete biti cijelo vrijeme u prenosu iako sam molio sve Vaše kolege da se drže vremena.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.11.19 17:11:34)

Nisu samo moje kolege ovdje prekoračile vrijeme. Ja ću Vas podsjetiti da ono što je dogovoreno u Skupštini u srijedu nije ispoštovano.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:11:44)

Ja se slažem, do 17:15h. Na vrijeme sam obavijestio i potrudili smo se još malo da produžimo.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.11.19 17:11:49)

Mislim da nemam vremena.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:11:50)

Ako Vi možete u pet minuta.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.11.19 17:12:02)

Ja sam postavio sljedeće pitanje ministru Pažinu:

Na kojem pravnom propisu i čijoj naredbi se vrši tajni nadzor u neprekidnom osmogodišnjem trajanju nad profesorom doktorom Vladimirom Božovićem sa Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta Crne Gore, a što se jasno vidi iz odgovora koje je dobijao na osnovu zahtjeva ANB-u?

Obrazloženje ću dati na samoj sjednici. Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Gospodine Pažin, ja sam dugo živio u zabludi da su prijetnje za nacionalnu bezbjednost Crne Gore kriminalni narko klanovi, šverc narkotika, šverc cigareta, likvidacija u po bijela dana, korumpirano tužilaštvo, kriminalizovani sudovi, ali izgleda da se potvrdilo da su ustvari to prednosti crnogorskog društva ili crnogorske države, koja je zaokružena kao privatna 21. maja 2006. godine i da je otprilike glavna opasnost za Crnu Goru neko ko dolazi sa ovog ideološkog bloka za zajedničku državu, neko ko se izjašnjava kao Srbin i neko ko je profesor matematike na Prirodno-matematičkom fakultetu i predsjednik Upravnog odbora Matice srpske, a radi se o profesor doktoru Vladimiru Božoviću.

Golgota profesora doktora Božovića počinje 2011. godine, kada je tajno stavljen na mjere ANB-a i traje punih osam godina bez ikakvog objašnjenja, bez ikakvog obrazloženja, protivno svim zakonima, svim konvencijama o pravima i slobodama građana i protivno Ustavu Crne Gore. Povod zašto je Vladimir Božović stavljen na mjere tajnoga nadzora od strane Agencije za nacionalnu bezbjednost je to što su ga targetirali tadašnji predsjednik države Filip Vujanović i tadašnji premijer Igor Lukšić u jednom razgovoru gdje su ga označili kao destabilizujuću snagu. Poslije tog njihovog označavanja i poslije tog njihovog targetiranja golgota profesora Vladimira Božovića traje putnih osam godina bez ijednog objašnjenja. U obrazloženju ću dati zbog čega se to radi prema njemu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:14:00)

Hvala, poslaniče Kneževiću.
Potpredsjedniče, izvolite.

ZORAN PAŽIN (01.11.19 17:14:06)

Poslaniče Kneževiću, vrlo ću Vam kratko odgovoriti na ovo Vaše pitanje. Dakle, ja nemam baš nikakva saznanja o tome da je uvažni profesor Božović bio ili da jeste pod bilo kakvim mjerama koje bi sprovodila Agencija za nacionalnu bezbjednost. Razumijem Vaše pravo da tumačite odgovor Agencije za nacionalnu bezbjednost u smislu člana 18 stav 4 Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost na način na koji Vi smatrate da je ispravan, ali taj odgovor ne znači, niti

potvrđuje da je profesor Božović bio ili jeste pod bilo kakvom vrstom mjera. U stavu 4 člana 18 se kaže da nijesu ispunjeni uslovi da se gospodin profesor Božović pozove i da mu se predstave podaci koji bi bili rezultat mjera prikupljanja podataka prema njemu. Vaše je pravo da taj odgovor tumačite na svoj način, ali je ovo je ono što ja imam kao saznanje. Podsjećam Vas da nadzor nad Agencijom za nacionalnu bezbjednost, između ostaloga, vrši i Parlament kroz odgovarajući odbor, a odgovarajući odbor podnosi Izvještaj Parlamentu o radu toga odbora. Prema tome, to je način kako možete dalje da se bavite ovim pitanjem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:15:27)

Kolega Kneževiću, još ste u prenosu. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.11.19 17:15:31)

Gospodine Pažin, kako drugačije tumačiti dopis koji je profesor doktor Božović uputio Agenciji za nacionalnu bezbjednost da mu se u skladu sa zakonom udovolji da ostvari uvid u mjere tajnoga nadzora koje se sprovode nad njim punih osam godina, ako ne na način da mu Agencija odgovara da se ne može udovoljiti njegovom zahtjevu. Ukoliko mu se ne može udovoljiti zahtjevu, šta je to nego je dokaz da je on sve vrijeme pod mjerama tajnoga nadzora? Ako nije to dokaz, zbog čega mu ne napišu da se ne nalazi pod mjerama tajnoga nadzora? Šta je problem direktoru Agencije za nacionalnu bezbjednost da saopšti profesoru doktoru Vladimiru Božoviću, Srbinu iz Matice srpske i profesoru na Fakultetu, da se ne nalazi na mjerama tajnoga nadzora? Evo ja Vas pitam. Znači, na nivou logike.

Dalje, on je napisao dopis predsjednici Vrhovnog suda Vesni Medenici i tražio je da mu omogući ostvarenje uz zahtjev kako bi vidio šta je to Agencija za nacionalnu bezbjednost radila punih osam godina prateći ga po Zakonu o Agenciji za nacionalnu bezbjednost. Gospođa Medenica se proglasila nenadležnom. Zatim je pisao i Ombudsmanu i gospodin ombudsman se proglasio nenadležnim, a i Medenica i ombudsman Šučko Baković su potvrdili da se doktor Božović nalazi pod mjerama tajnoga nadzora.

Kome treba da se obrati Vladimir Božović da bi znao da li se nalazi na mjerama tajnog nadzora, ili se ne nalazi pod mjerama tjanoga nadzora? Ja tvrdim da se nalazi na mjerama tajnoga nadzora i Vi odlično znate da postoji određeni vremenski rok i vremensko ograničenje, gospodine Pažin, nakon kojega je Agencija dužna da upozna osobu, ukoliko više ne postoje elementi za njegovim praćenje, zbog čega je praćen i da dostave svu dokumentaciju. Gospodin Božović se obratio zahtjevom da mu se omogući uvid u dokumentaciju Agencije za nacionalnu bezbjednost i oni su mu saopštili da se ne može udovoljiti njegovom zahtjevu, što znači da i dalje postoje razlozi zbog kojih je Vladimir Božović "prijetnja po nacionalnu bezbjednost u Crnoj Gori".

Ja Vas sada molim, kao ministra pravde i bivšeg predsjednika Osnovnog suda, dopunsko pitanje da mi kažete, gospodine Pažin:

Koji je vremenski rok nakon kojeg je dužna Agencija za nacionalnu bezbjednost da dostavi gospodinu Božoviću da li je praćen ili nije praćen i da se udovolji njegovom zahtjevu? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:17:59)

Želite li da odgovorite na dopunsko pitanje?

ZORAN PAŽIN (01.11.19 17:18:05)

Kratko ću odgovoriti. Gospodine Kneževiću, van onoga što sam saopštio nemam baš nikakvih saznanja o tome.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.11.19 17:18:11)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.

Ja se svim poslanicima koji su postavili pitanja i potpredsjedniku Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, ministru pravde zahvaljujem na učešću i na odgovorima. Ovim zaključujemo rad za danas. O nastavku ćete biti obaviješteni blagovremeno. To će biti za ponedjeljak sigurno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:09:54)

Uvaženi građani, uvaženi poslanici,

Nastavljamo rad sjednice koju smo počeli sa pitanjima koja su vezana za premijera. Nakon toga, bila su poslanička pitanja.

Danas imamo na rasporedu pitanja koja su vezana za Nikolu Janovića, koje postavlja Ljiljana Đurašković, nakon toga imamo pitanja koja su vezana za Ministarstvo prosvjete. Sada smo usaglasili takođe neke stvari koje su jako važne za Ministarstvo prosvjete i ova pitanja se odnose na to, to je ukupno devet pitanja. Postavljaju ih: Boris Mugoša, Radule Novović, Anka Vukićević, Sanja Pavićević, Branka Tanasijević, Maja Bakrač, Nela Savković i Suad Numanović.

Uvaženi ministre Janoviću, uvaženi ministre Šehoviću, dobar dan i dobro došli u Skupštinu Crne Gore.

Pozivam Ljiljanu Đurašković da postavi pitanje ministru sporta i mladih. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (05.11.19 11:11:02)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre, uvaženi građani,

Moje poslaničko pitanje upućeno Vladi glasi:

Prema najnovijim istraživanjima 70% mladih razmišlja da napusti Crnu Goru. Šta Vlada Crne Gore preduzima da zaustavi iseljavanje građana iz Crne Gore?

Ovo pitanje je dodijeljeno vama iako sam ga ja imenovala Vladi.

Alarmantni podaci do kojih je istraživanjem došla Vestminsterska fondacija za demokratiju pokazuju da 70,3% mladih razmišlja da napusti Crnu Goru, a 14% se aktivno za to priprema učeći strani jezik, to je najčešće njemački jezik. Ova pojava nije od juče, mladi navode da odlaze ne samo zbog ekonomskih uslova već zbog gubitka povjerenja u politički sistem zemlje. Zbog narušenog i poremećenog sistema vrijednosti u društvu Crne Gore smatraju da su im ugrožena osnovna ustavna i ljudska prava, pravo na rad.

U Crnoj Gori uspjeh se ne mjeri odličnim ocjenama završenim fakultetom u roku, već partijskom pripadnošću, nepotizmom, korupcijom, kupljenim diplomama i plagiranim zvanjima. Na hiljade mladih ljudi završilo je fakultet a nalaze se na Zavodu za zapošljavanje ili su prisiljeni da rade poslove koji nisu u skladu sa njihovom školskom spremom i manje su plaćeni jer nisu u struci ili su samo sezonski, a kada žele da se osamostale, da rade susreću se sa previše biznis barijera pri osnivanju startap preduzeća, kao i on line rada zbog nemogućnosti naplate toga rada.

Gospodine ministre, zna li se tačan podatak koliko je mladih ljudi za posljednju deceniju napustilo našu zemlju? Država Crna Gora ignoriše sistemski odlazak mladih ljudi, obrazovanih, sposobnih čiji se maksimum profesionalnih i porodičnih usjeha tek očekuje. Nastavili se ovaj trend Crna Gora će osiromašiti u demograskom, radnom, kulturnom i intelektualnom pogledu. Kada jedna mlada osoba odluči da napusti zemlju u kojoj se rodila, odrasla, školovala se, u koferu koji pakuje nosi sav svoj život, kao i dio budućnosti svoje porodice i zemlje iz koje odlazi.

Ja sam, gospodine ministre, tražila i pisani odgovor koji do danas nisam dobila. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:13:51)

Hvala.

Samo da podsjetim na proceduru. Poslovnikom je definisano da u roku od mjesec dana je neohodno da dobijete u toj formi u kojoj ste vi rekli odgovor, ima dio ministara koji zbilja dostavlja to i prije početka svog izlaganja, ali je ova poslovnička obaveza u roku od mjesec dana.

Imamo još nekoliko zaostalih, da kažem predmeta koji još nisu dostavljeni, ovo je apel svima da to dostave.

Izvolite, ministre Janoviću.

NIKOLA JANOVIĆ (05.11.19 11:14:30)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, poštovani poslanice i poslanici, gospođo Đurašković,

U svom pitanju niste se pozvali na konkretno istraživanje, objasnili na osnovu koje metodologije i argumenata tvrdite da se 70% mladih razmišlja da napusti Crnu Goru. Često imamo prilike da gledamo rezultate raznih istraživanja koja se odnose na položaj mladih, ali se zaboravlja činjenica da je u pitanju samo utisak određenog broja ispitanika, ali ne i realna slika koja se odnosi na brojne aktivnosti i mehanizme koji mladim ljudima stoje na raspolaganju.

Ako pak mislite, a vidim iz obrazloženja da mislite na istraživanja Vestminsterske fondacije za demokratiju koja je aktuelna posljednjih dana, onda bi rezultati tog istraživanja trebalo da budu alarm političarima svih orijentacija u našoj državi, pa i vama kao poslanici jer se istraživanje odnosilo na percepciji i stavove mladih o politici u Crnoj Gori, a samo jedno od pitanja u cijelom istraživanju se odnosi na razmišljanju i odlasku. Rezultati istraživanja ukazuju na veliko nepovjerenje mladih prema političarima, a kao rezultat tog nepovjerenja i nezadovoljstva javlja se ... o potencijalnom odlasku. Međutim, nigdje se ne govori o trajnom odlasku i iseljavanju. Prije će biti da je riječ o obrazovnoj i radnoj mobilnosti mladih koja je karakteristična za sva društva. Mladi žele da putuju, da se usavršavaju, upoznaju nove kulture. Takođe, postoje brojni programi, kao na primjer, "Work and travel" program koji podrazumijeva da mladi ljudi borave tri mjeseca u inostranstvu, da rade i putuju, ali se nakon tog perioda vrata u Crnu Goru. Tako da ukupno mobilnost mladih ne smijemo doživljavati i zloupotrebljavati kao trajni odlazak ili iseljavanje iz Crne Gore jer smo svjesni da je ovo izazov sa kojim se suočavaju sve zemlje regiona, pa i Crna Gora nije izuzetak.

Crna Gora je bila jedna od najmanje razvijenih članica velike Jugoslavije i proces migracija je tada, a i prije je bio mnogo veći. Nakon obnove nezavisnosti Crna Gora je postala članica NATO-a i najbliža je da postane prva naredna članica Evropske unije.

Svakog ljeta imamo potrebu da uvozimo radnu snagu što znači da je Crna Gora atraktivna ne samo kao turistička destinacija. Potrebne su nam pozitivne i afirmativne priče da bi i mladi bili zadovoljniji i motivisaniji. Stoga ovoj osjetljivoj temi moramo pristupiti sa mnogo više odgovornosti jer je ovo izazov za cijelo društvo, a ne samo za jednu instituciju tako da odgovornost nose svi segmenti društva. Kolika je na sceni površnost i paušalnost, kolika je zloupotreba i koliko se manipuliše činjenicama reći ću vam i na sopstvenom primjeru.

Ovih dana samozvani stručnjaci opšte prakse i samozvani zaštitnici prava mladih u obračunavanju sa mnom, valjda zbog toga što im smeta ovo što radim, koriste jedan podatak da sam ja po struci sportista, a to dalje vjerovatno podrazumijeva da bih ja trebao shodno sportu kojim sam se bavio da se vratim u bazen i da onako živim pod vodom, da svako nekoliko dana izađem da uhvatim vazduh i da je to neki moj opseg djelovanja i kretanja, da se ne bavim mnogo nekim ozbiljnijim temama jer to su oni bogom dani da o tome razgovaraju i razmišljaju. E pa, ako im je svaka istina kao takva onda sam iskreno zabrinut za njih, a istina je sledeća: Ja sam završio Opštu gimnaziju u Kotoru, bio odličan đak, nakon toga diplomirao na Pomorskom fakultetu, na Odsjeku za upravljanje lukama i lučkim resursima. Kakav sam bio đak i student neka pitaju slobodno profesore koji su mi ikad predavali. Dakle, ja po struci nisam sportista, ali sa druge strane uspio sam da uz sve ovo budem vrhunski sportista, budem jedan od najboljih svjetskih vaterpolista godinama, da budem svjetski prvak, da budem nekoliko puta evropski prvak, da budem reprezentativac Jugoslavije, Srbije i Crne Gore, Crne Gore, da kao kapiten predvodim našu reprezentaciju do najvećih uspjeha od 2008. do 2016. godine. Dakle, sve i da nisam ministar apsolutno sam pozvan da pričam o tome kako se postavljaju i kako se postižu uspjesi i kako se

suočavamo sa problemima i kako ih treba rješavati, a prije svega toga pozvan sam da govorim o tome kako je lijepo i kako treba da budemo realni i kako treba da u toj realnosti poštujemo i političkog protivnika. Zato zaključujem sa tim da sve te stručnjake, samozvane, pozivam da kad god hoće da mi stanu na crtu, da izaberu temu i oblast samo prije toga neka kažu nešto o svojim kompetencijama i vještinama i kapacitetima da znam sa kim razgovaram.

Vlada Crne Gore ulaže konstantne napore sa ciljem poboljšanja položaja mladih jer je pitanje mladih od multiresorskog značaja. Kroz različite vladine programe i politike sprovode se brojne aktivnosti i programi koji zadovoljavaju potrebe mladih u različitim oblastima. Navešću samo neke od najvažnijih programa i aktivnosti koje Vlada sprovodi. Reći ću za Ministarstvo na čijem sam čelu.

U protekle tri godine 800.000 eura smo uložili u omladinske projekte. Preko 150 projekata, 20.000 mladih direktno i 60.000 indirektno je prošlo kroz te projekte. Jedina država smo zajedno sa Maltom koja ima za naše mlade ljude besplatnu (EYCA) Evropsku omladinsku karticu koja im omogućava 70.000 popusta van naše države u zemljama Evropske unije.

Takođe, znate da kroz oblast sporta radimo na unapređenju sportske infrastrukture. Unaprijedili smo i adaptirali 37 sportskih terena što služi našoj djeci, našoj omladini 30.000 mladih to koristi i preko 100 sportskih klubova.

Takođe, moram da kažem da se Vlada bavi kroz sve ostale resore mladim ljudima jer kao što znate pitanje mladih je multiresorsko pitanje. Pa tako Ministarstvo ekonomije i Investiciono razvojni fond realizuju program koji ima za cilj podsticanje ekonomskog razvoja mladih kroz podršku preduzetništvu i stvaranju novih radnih mjesta. Program kreditiranja mladih u biznisu, program kreditiranja visokoškolaca, subvencije za otvaranje novih radnih mjesta, razvoj poslovnih zona za unapređenje zapošljavanja mladih. Ministarstvo prosvjete sprovodi programe kojima se osigurava pristup kvalitetnom obrazovanju mladih, program stručnog osposobljavanja, dualno obrazovanje, Fond za kvalitet i talente, besplatno školovanje. Treba li da pomenemo da smo jedina država u regionu gdje je školovanje besplatno od osnovca do magistranta.

Ministarstvo nauke konkurs za sufinansiranje naučnoistraživačke inovativne djelatnosti jedan je od ključnih mehanizama za podršku naučnoistraživačkoj zajednici Crne Gore ... stipendije za doktorska istraživanja, stipendije studentima za postignute rezultate na studijama svake godine. Ministarstvo rada i socijalnog staranja kroz Stop siva ekonomija aktivne politike zapošljavanja i osposobljavanja za samostalan rad, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Mladi poljoprivrednici, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo kulture itd. Pomenio sam neke od najvažnijih. Ovo govorim ne iz razloga da bi mahali sa podacima i sa statistikama nego da bi rekli da svakim danom država, Vlada Crne Gore, radi na unapređenju statusa mladih ljudi da im na najbolji mogući način pokaže koje aktivnosti za njih radi i da negdje sve ovo pošaljemo poruku mladim ljudima da želimo sistem vrijednosti u kojima se zna da se do rezultata stiže radom, da postoje i da se moraju poštovati pravila i sa jedne strane da su naši mladi ... država da im svakodnevno stvaramo nove prilike da žive bolje, a sa druge strane da i oni moraju da se uključe svojim kompetencijama, vještinama da svi zajedno stvaramo novu vrijednost za sve buduće generacije. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:22:50)

Hvala, ministre Janoviću.

Pravo na komentar vašeg odgovora ima poslanica Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (05.11.19 11:22:59)

Ja o svojim referencama neću danas jer bi suviše dugo to potrajalo, neka drugi o tome pričaju. Ja ću o sadašnjosti.

Skoro 72% mladih ljudi u Crnoj Gori živi sa svojim roditeljima jer im finansijske nemogućnosti, a ne mogućnosti, tako nalažu. Dalje, sa 33 godine u prosjeku odlaze od svog roditeljskog doma, a na Zapadu odlaze sa punoljetstvom.

Gospodine ministre, da li znate koliki je prosjek godina mladenaca koji prvi put sklapaju brak. Nevjesta ima 28 godina u prosjeku, a mladoženja 31 i po godinu. Zašto, gospodine ministre, kad ste davali ove stanove 1000 plus za mlade bračne parove niste oslobodili te mlade bračne parove od kamata i dali pod povlašćenim uslovima kao što su dobili funkcioneri? Da ne bude da kupe jednosoban stan, a na kraju kad ga isplate dođu ko da su kupili trosoban stan. Poznato je da je Njemačka u posljednje tri godine dala 3.000 stalnih radnih dozvola našim državljanima, a vi govorite o povratku. Malo se ko vrati. Na strani studira 14.000 studenata, rijetko ko od njih kaže vratiću se u rodnu zemlju. Svi traže negdje mjesto za uhlebljenje. Moramo sve te vaše programe i strategije za mlade da sprovedemo, da ne budu samo na papiru. Moramo da motivišemo na svaki način mlade da ostanu, da znaju da imaju ovdje budućnost, a to se ne može tek tako. U pravu ste, to je multidisciplinarno pa onda krenimo svi zajedno da radimo da naša mladost ostane ovdje. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:24:50)

Hvala.

Zahvaljujem se ministru Janoviću, zahvaljujem se i poslanici Đurašković. Na ovaj način smo završili pitanje koja su se odnosila na ministra sporta i mladih.

Sada prelazimo, kao što sam rekao, na pitanja koja su vezana za Ministarstvo prosvjete. Prvi pitanje postavlja poslanik Mugoša.

Izvolite, poslaniče Mugoša.

BORIS MUGOŠA (05.11.19 11:25:19)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre, uvažene građanke i građani,

Ja sam ministru Šehoviću postavio sledeće pitanje:

Koji kapitalni projekti iz oblasti obrazovne infrastrukture će se realizovati u Podgorici u narednom periodu?

Mislim da postoji više razloga zbog čega sam postavio ovo pitanje. Jedan od najbitnijih je to što ste bukvalno svakodnevno srijećemo sa građanima koji takođe postavljaju isto to pitanje, građani iz različitih delova Podgorice. Svjesni smo i činjenice da u Podgorici niču nova naselja, govorimo i o City kvartu i o dijelu na Tuškom putu i Stari aerodrom koji sad izgleda potpuno drugačije u odnosu na Stari aerodrom prije desetak godina. Tako da zaista smo svi svjesni da je prebukiranost jedan od izazova kada je u pitanju glavni grad i vi ste, uvaženi ministre, negdje na početku mandata istakli taj problem prebukiranosti u Podgorici. Tada ste rekli da će to biti jedan od prioriteta kada je u pitanju kapitalni budžet Ministarstva prosvjete i čini mi se da su negdje rezultati u prethodne tri godine pokazali opravdanost takvog odnosa Ministarstva prosvjete i Vlade Crne Gore prema Glavnom gradu.

Drugi razlog je negdje i lične prirode, jer sam prethodne četiri godine bio na funkciji zamjenika gradonačelnika i imao sam zaista zadovoljstvo da kao dio uprave Glavnog grada budem, nadam se, odnosno budemo svi u Glavnom gradu nadam se dobri partneri Ministarstvu prosvjete u realizaciji brojnih kapitalnih projekata iz oblasti obrazovne infrastrukture. Ja ću samo navesti otvaranje vrtića u Zagoriču, vrtića na Starom aerodromu, srednje škole u Golubovcima, vrtića u Tuzima koji je sad samostalna opština, tako da ću se fokusirati samo na ono što pripada Podgorici, ali isto tako i vaspitne jedinice u Staroj varoši i još mnogih drugih projekata. Zaista ti projekti su značajno rasteretili kapacitete u glavnom gradu i ja bih i pored tih kapitalnih projekata koje sam naveo istakao izuzetan rad kolektiva Javne predškolske ustanove "Đina Vrbica" koji je uspio za nešto preko dvije godine da preko 830 hiljada uloži u radove i u opremu u gotovo svim vaspitnim jedinicama te javne predškolske ustanove. Mogu reći podatak da su uspjeli za nešto više od dvije godine da za 19 učionica prošire kapacitet te javne predškolske ustanove, a u toku je tender za još sedam što je negdje ukupno 26 učionica za oko 700 djece, što je zaista jedan izuzetno važan i relevantan podatak. Tako da osim tih kapitalnih krupnih projekata treba uvijek

obratiti pažnju i na ove projekte koji se rade iz tekućeg budžeta, a koji su ponekad zbog ... višemilionskim projektima možda negdje u drugom planu kada je u pitanju percepcija javnosti, a zaslužuju potpuno jednaku pažnju kao i ovi projekti koji se rade, a koji kao što sam rekao zaista imaju višemilionsku vrijednost.

Znamo da će uskoro da počne i vrtić u Bloku 6, da je raspisan i konkurs za idejno rješenje za osnovnu školu u Tološima, o tome će nešto više koleginja Nela Savković - Vukčević i zaista radi se o jednom ogromnom ciklusu u oblasti obrazovanja. Sada je aktuelno, o tome ćete vjerovatno vi govoriti, novi kreditni aranžman sa Evropskom investicionom bankom, koji zajedno sa participacijom države, mislim da negdje je investicioni ciklus od oko 40 miliona eura, ali ne trebamo zaboraviti ni onaj aranžman sa bankom za razvoj Savjeta Evrope koji podrazumijeva i nove vrtiće i u City kvartu, na Tuškom putu i na Starom aerodromu. Tako da siguran sam da ću nakon vašeg odgovora takođe dati i par opservacija vezano i za upisnu politiku, ali i za neke nedobronamjerne kritike, jer nevjerovatno je kako svaka uspješna stvar pokušava se iz ne znam kojih razloga dovoditi u pitanje, ali protiv toga se čovjek bavi konkretnim projektima i mnogo važnije od onoga što rade pojedini nedobronamjerni predstavnici, odnosno akteri na društvenoj sceni, mnogo je važnija prercepcija građana, ona je po ovom pitanju sasvim jasna. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:30:00)

Zahvaljujem poslaniku Mugoši.

Dajem riječ ministru Šehoviću. Izvolite, ministre Šehoviću. Neka se pripremi poslanik Radule Novović, posle njega neka se pripremi Anka Vukićević.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.11.19 11:30:14)

Hvala, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Uvaženi poslaniče Mugoša, poštovane kolege,

Dozvolite mi da na samom početku ustvrdim ono što je ovom visokom domu svakako poznato, a to je da smo svi u Ministarstvu prosvjete, ali i u Vladi Crne Gore na jedan ozbiljan i odgovoran način posvećeni unapređenju obrazovne infrastrukture na nivou čitave Crne Gore. Imajući u vidu da ste pokazali interesovanje o stanju obrazovne infrastrukture na teritoriji Glavnog grada i o planovima Ministarstva i Vlade u tom segmentu, ja ću iskoristiti ovo vrijeme da sve skupa podsjetim na nekoliko ključnih projekata koje smo u svega tri godine mandata ove Vlade uspjeli da dovedemo do kraja.

Prvi objekat koji smo u oblasti predškolskog obrazovanja doveli do kraja, a koji ste vi u svom obrazloženju poslaničkog pitanja i pomenuli, jeste novi vrtić u Zagoriču. Dakle, riječ je o vrtiću koji se prostire na nekih 1.400 m² u koji je uloženo oko 1.200.000 eura. Važna predškolska ustanova s obzirom da je ukupan projektovani kapacitet u toj ustanovi vezan za oko 200 djece, što je značajno pomoglo rasterećivanju kapaciteta predškolskih ustanova u tom dijelu grada. Nakon toga smo u mandatu ove Vlade uspjeli da dovedemo do kraja još jedan kapitalno važan projekat, kada govorimo o predškolskoj infrastrukturi, riječ je o novom vrtiću na Starom aerodromu. Riječ je o objektu koji se prostire na čitavih 3.000 m² u koji je uloženo 2,7 miliona eura. Ukupan kapacitet ovog objekta je za nekih 400 djece. Što znači da je on opet u drugom dijelu grada značajno pomogao rasterećenju predškolskih ustanova. Inače, riječ je o jednom od najljepših objekata koji postoji na teritoriji Glavnog grada i jako je važno što su i djeca i njihovi roditelji, ali i zaposleni u tom vrtiću, zadovoljni novim objektom.

Takođe, nedavno smo imali priliku da otvorimo novi vrtić u Tuzima koji je započeo u periodu kada je Opština Tuzi bila u sastavu Glavnog grada. Riječ je o objektu u koji je uloženo nekih 1.700.000 eura, o objektu koji služi na ponos, rekao bih, novoj Opštini Tuzi. Takođe, mislim da je kapitalno važan projekat koji nikako ne smijemo zaboraviti, a na kojem smo takođe na jedan ozbiljan i odgovoran način radili u prethodnom periodu vezan za objekat Srednje mješovite škole u Golubovcima. Dakle, to je jedan od najvećih i najmodernijih školskih objekata trenutno u Crnoj Gori. To je objekat u koji je uloženo nešto preko 4,5 miliona eura, a koji se prostire na nekih peti i

po hiljada metara kvadratnih i kao takav važan je kao institucija iz oblasti obrazovanja za gradsku opštinu Golubovci, ali je važan i kao potencijalan zamajac za različite privredne grane, pogotovu mislim na poljoprivredu zato što će vrlo vjerovatno ta škola u nekom narednom srednjeročnom periodu biti pozicionirana kao regionalni centar za poljoprivredu, a mislim i zbog mjesta na kojem se nalazi i zbog kapaciteta kojima raspolaže da to svakako i zasluži.

Uz to bih bio slobodan da pomenem i značajnije rekonstrukcije podgoričke Gimnazije, zatim dva resursna centra, Resursni centar "1. jun" i Resursni centar "Podgorica". Ovdje nije riječ o simboličkim radovima, ovdje je riječ o radovima koji su samo na ta tri objekta vrijedni oko tri miliona eura. To je realizovano preko projekta sa njemačkom KFW bankom koji realizujemo zajedno sa kolegama iz Ministarstva ekonomije i praktično svjedočimo govoto u vizuelnom smislu potpuno novim objektima nakon te rekonstrukcije. Treba, takođe, crnogorsku javnost podsjetiti, a i građane Glavnog grada, da je ova Vlada prošle godine izdvojila oko 3.300.000 eura za otkup zemljišta na području City kvarta gdje će izvjesno graditi novi vrtić, nova škola i dom zdravlja, što je takođe jedna od velikih potreba dijela stanovništva koji je vezan za to područje. Tako da su to sve kapitalni projekti koje smo u mandatu ove Vlade za ovih tri godine uspjeli da dovedemo do kraja. Mislim da zajedno sa mnom dijelite zadovoljstvo učinjenim.

Međutim, nakon tih završenih projekata imamo ozbiljne planove kada je riječ o obrazovnoj infrastrukturi na teritoriji Glavnog grada. U tom smislu ću pomenuti novu školu u Tološima, a detalje u odnosu na pomenutu školu ću dati kada budem imao priliku da odgovaram na poslaničko pitanje gospođe Savković.

Takođe, želim da kažem da imamo u planu gradnju novog vrtića u Bloku 6, za koji raspisivanje tendera očekujemo vrlo brzo i ukoliko sve bude teklo po planu stvorićemo preduslove da početak radova na izgradnji ovog kapitalno važnog projekta iz oblasti obrazovne infrastrukture pogotovo predškolskog obrazovanja koja počinje možda i tokom ove godine.

Želim da podsjetim crnogorsku javnost da je Vlada upravo na prošloj sjednici usvojila informaciju u kojoj je nalog ministru finansija da zajedno sa mnom sutra prisustvuje potpisivanju finansijskog ugovora sa Evropskom investicionom bankom rekao bih najvažnijeg događaja za oblast obrazovanja u posljednjih nekoliko decenija i to sasvim odgovorno tvrdim. Riječ je o ugovoru koji je težak preko 40 miliona eura, zahvaljujući kojem ćemo biti u prilici da realizujemo na desetine novih projekata što do sada nije bio slučaj u Crnoj Gori. Kada je riječ o Glavnom gradu, hoću da podsjetim da je u planu gradnja nove podgoričke gimnazije za koju planiramo da izdvojimo preko šest miliona eura, da je u planu gradnja nove škole na Zabjelu, za koju planiramo da izdvojimo nekih pet miliona eura, da je u planu gradnja nove škole na Karabuškom polju, za koju ćemo izdvojiti nešto preko dva miliona eura i da je naravno u planu izgradnja nove škole u City kvartu čija vrijednost je okom pet miliona eura. Osim toga, želim da kažem da ćemo iz ovog kreditnog aranžmana izvršiti rekonstrukciju predškolskih objekata odnosno vrtića u naselju Zabjelo i u naselju Momišići. Kad kažem rekonstrukciju to znači da ćemo duplirati kapacitete tih predškolskih ustanova što znači da ćemo sa ulaganjima koja će na nivou jedne predškolske ustanove biti oko dva miliona eura zapravo dobiti i u tim mjestima dva potpuno nova objekta, što je od posebne važnosti.

Ono što želim da kažem i time privodim kraju odgovor na vaše poslaničko pitanje, jeste to da ćemo do kraja godine izvjesno potpisati još jedan strateški važan kreditni aranžman za sistem obrazovanja. Riječ je o kreditnom aranžmanu sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope. Riječ je o novih 17 miliona eura koje ćemo staviti na raspolaganje našem obrazovnom sistemu, a koji će se dobrim dijelom trošiti na teritoriji Glavnog grada i upravo tim sredstvima planiramo da izgradimo vrtić u City kvartu, planiramo da izgradimo novi vrtić na Zlatici, novi vrtić na Tuškom putu i još jedan vrtić na području Starog aerodroma ukupna vrijednost ta četiri predškolska objekta je oko 12 miliona eura.

Na osnovu toga možete zaključiti da je riječ o ozbiljnim objektima. Tek izgradnjom tih objekata, a što ćemo realizovati u narednih ne desetak godina, nego u narednih tri - četiri godine, mi ćemo biti u prilici da kažemo da smo zaista zadovoljni kvalitetom obrazovne infrastrukture, pogotovo predškolske obrazovne infrastrukture i time ćemo otvoriti prostor za boravak najmlađih u jednom ambijentu koji imaju i djeca u razvijenijem dijelu Evrope i svijeta.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:39:11)

Zahvaljujem ministru Šehoviću.

Po Poslovníku pravo na komentar ima poslanik Mugoša. Izvolite, poslaniče Mugoša.

BORIS MUGOŠA (05.11.19 11:39:20)

Zahvaljujem, ministre, na odgovoru i to je ono što sam rekao tokom mog obrazlaganja pitanja.

Znači u periodu od kraja 2016.godine, mislim da je u decembru 2016.godine otvoren vrtić u Zagoriču, a do negdje 2023. ili 2024., to je negdje sedam ili osam godina, u Podgorici će biti izgrađeno devet novih vrtića i pet škola - vrtić u Zagoriču, vrtić u City kvartu, vrtić na Zabjelu, u Maslinama, dva na Starom aerodromu, na Tuškom putu, u Bloku 6. Takođe škole u Golubovcima druga gimnazija, škola na Zabjelu, u Tološima i u City kvartu. Zaista su to činjenice. Pa možda neko osporava to ne znam na osnovu kojih razloga, ali trebamo kao društvo da budemo zadovoljni sa tim. Možda je i ovo trenutak da razmišljamo zašto to nije urađeno ranije, ali mislim da je ipak mnogo važnije od toga što će za period od osam godina u Podgorici, ponavljam, biti izgrađeno devet novih vrtića i pet škola.

Na kraju, imam dvije opservacije vezano za cijelu tu priču. Jedna se tiče toga da ja razumijem roditelje koji govore o tome da su u pojedinim vrtićima i u Podgorici takođe sada prebukirani kapaciteti. Ali prosto negdje moramo da znamo da poenta građenja vrtića u određenim djelovima grada je ta da djeca iz tih djelova grada pohađaju te predškolske ustanove. Ja kažem i to ponavljam, razumijem da roditelji rade u drugom dijelu grada i da njima više odgovara da im možda tu boravi dijete u vrtićima. Ali ako hoćemo da pravimo strategiju, ako zaista hoćemo da ova ulaganja opravdaju svoju svrhu, moramo se fokusirati na činjenicu da se oni grade da bi djeca iz tih djelova grada boravila u tim vrtićima i to će doprinijeti i jačanju kadra u svim tim vrtićima. Tako da zaista bih zamolio i roditelje da uvijek obrate pažnju na taj aspekt ulaganja kada je u pitanju segment investicija u obrazovanje.

Za kraj meni omiljena tema, često se čuje da kad se govori o racionalizaciji broja zaposlenih kažu povećava se broj zaposlenih u prosvjeti. Treba da se povećava i treba da se poveća, ko će da radi u tih novih devet vrtića i pet škola? Hoće li ko da mi objasni ko će da radi, to treba da rade novih ljudi, pa treba da rade. Prema tome i povećavaće se i treba još više da se povećava. Zato što u tim obrazovanim ustanovama moraju da rade. Pa jesam li naveo primjer da kada je u pitanju Đina Vrbica to je 26 novih učionica, za 700 djece. Dva nova vrtića, tri nova vrtića ... obratimo pažnju na potencijalnu i potrebnu racionalizaciju u određenim djelovima administracije. Tu treba gledati da se vrši racionalizacija, ali po pitanju kadra u ovim ustanovama, daj bože da on bude duplo veći jer će to značiti da imamo duplo više obrazovnih ustanova u Crnoj Gori.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:42:51)

Hvala.

Na ovaj način smo završili prvo pitanje koje se odnosilo na ministra prosvjete.

Kao što sam najavio sljedeći postavlja pitanje poslanik Radule Novović. Izvolite, poslaniče Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (05.11.19 11:43:09)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, na neki način bih htio da kažem da moje pitanje u izvjesnoj mjeri proizilazi iz programa Demokratske partije socijalista u kojem je jasno zacrtano da će se posebna pažnja

posvetiti sistemu obrazovanja što kroz izgradnju novih školskih objekata, što kroz povećanje materijalnog položaja, odnosno statusa prosvjetnih radnika.

Raduju zaista iskoraci koje čini Vlada Crne Gore u pretodnom periodu, vjerujem da će se oni nastaviti, evo čuli smo to od uvaženog ministra, a ja sa svoje strane mogu ekskluzivno da saopštim kao neko ko je čitao i djelimično učestvovao u radu na ovom programu naše partije, da će se Demokratska partija socijalista i u narednom periodu sa posebnom pažnjom ponositi ovim po mnogo čemu jednim od najvažnijih segmenata društva. Zaista, treba očekivati da će i u narednom periodu obrazovanje u Crnoj Gori dostizati onaj nivo koji zaslužuje odnosno onaj koji ima u razvijenim državama Evrope i svijeta.

Sad upravo u tom kontekstu i moje konkretno pitanje:

Šta Vlada, odnosno Ministarstvo prosvjete radi na planu poboljšanja materijalnog položaja zaposlenih u oblasti obrazovanja?

Naime, oplštepoznata je činjenica da je obrazovanje oblast od posebnog društvenog interesa u kojoj se obrazuju mlade generacije koje predstavljaju temelj uspješnog društva. Stoga se rješavanje ključnih pitanja, koja su od presudnog značaja za životni standard prosvjetnih radnika i poboljšanje njihovog statusa u društvu, postavlja kao prioritet. Često smo u prilici da čujemo da ulaganje u obrazovni sistem predstavlja najbolju investiciju za budućnost jedne države, pa vjerujem da su aktivnosti Vlade, odnosno resornog Ministarstva prosvjete, usmjerene ka poboljšanju materijalnog položaja prosvjetnih radnika kako bi oni bili zadovoljni i mogli da pruže svoj maksimum upravo tamo gdje treba, dakle u učionici. Sistem obrazovanja Crne Gore broji preko 13.000 zaposlenih u čije ime su nedavno završeni pregovori između Sindikata prosvjete Crne Gore i Ministarstva prosvjete. Usaglašen je predlog o povećanju zarada zaposlenima u obrazovanju na koji će Vlada dati konačnu riječ, pa je prilika da nam ministar kroz instituciju poslaničkog pitanja, odnosno odgovora na ovo pitanje pruži nešto više informacija. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:45:44)

Hvala, poslaniče Novoviću.
Izvolite, ministre.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.11.19 11:45:53)

Poštovani poslaniče Novoviću,

Kako ste i sami rekli u obrazloženju vašeg poslaničkog pitanja, Vlada u ovom mandatu na jedan ozbiljan i odgovoran način pristupa sistemu obrazovanja jer je svjesna da je to temelj cjelokupnog napretka jednog društva i da je to njegova osnovna pretpostavka. U tom smislu želim da vam kažem da smo od samog početka našu pažnju koncentrisali u tri pravca. Jedan je reforma svih nivoa obrazovanja čemu ste i sami dali doprinos usvajanjem izmijenjenih osam sistemskih zakona iz oblasti obrazovanja, zatim ulaganjima u obrazovnu infrastrukturu, a kroz odgovor na prethodno poslaničko pitanje uvaženom poslaniku Mugoši sam objasnio i pokazao da se nikad više nije ni gradilo ni radilo u oblasti obrazovanja do sada. Treći segment za koji smo obećali da ćemo biti posebno vezani i prema kojim ćemo imati poseban senzibilitet jeste položaj prosvjetnih radnika. To naše obećanje je bilo vezano za mandat ove Vlade. S velikim zadovoljstvom mogu da kažem da pravimo iskorake u sva ta tri segmenta.

Konkretno, kada je riječ o položaju prosvjetnih radnika, želim da kažem sljedeće. Pokazali smo poseban senzibilitet prema prosvjetnim radnicima jer ih smatramo temeljem ovog društva, nosećim stubom ovog društva i posmatramo ih kao nekog od koga zavisi ukupan i ekonomski i društveni, ali i svaki drugi razvoj Crne Gore. Upravo vodeći računa o tome, mi smo bili mišljenja da je pravo vrijeme da tokom ove godine stvorimo pretpostavke, kako je to premijer i najavljiavo nekoliko puta, za povećanje zarada prosvjetnim radnicima. To je jedan segment gdje smo napravili konkretan iskorak kada govorimo o položaju prosvjetnih radnika. Drugi segment gdje ćemo napraviti konkretan iskorak jesu izdvajanja za rješavanje njihovih stambenih potreba. Treći segment jeste nagrađivanje najboljih prosvjetnih radnika, što činimo kroz Fond za kvalitet i talente.

Kada govorimo o povećanju zarada prosvjetnim radnicima onda ću biti slobodan da još jednom ponovim ono što smo već imali priliku da našoj javnosti saopštimo. To je da su razgovori između Ministarstva prosvjete i Sindikata prosvjete dovedeni do kraja, da smo postigli saglasnost oko dinamike povećanja zarada prosvjetnim radnicima i da je za očekivati da će Vlada na nekoj od narednih sjednica dati saglasnost na izmijenjeni kolektivni ugovor zahvaljujući kojem će zarade svim prosvjetnim radnicima počev od 1. januara 2020. biti uvećane za 9%, a od 1. januara 2021. godine još za dodatnih 3% na tu prethodno uvećanu zaradu. Tim dogovorom mislim da smo i te kako zadovoljni i mi u Vladi jer smo napravili jedan značajan korak naprijed kada je riječ o položaju prosvjetnih radnika, ali sam siguran da su zadovoljne i kolege u Sindikatu prosvjete jer sam imao priliku da prisustvujući njihovoj sjednici Glavnog odbora čujem opservacije u odnosu na to Vladino opredjeljenje. Sama činjenica da je to gotovo jednoglasno podržan predlog uz samo jedan uzdržan glas dovoljno govori o raspoloženju unutar Sindikata prosvjete, unutar prosvjetne zajednice o našem predlogu da zarade budu povećane već za nekih dva mjeseca za 9%, a 2021. godine za 3%.

Dakle, nije mjesto ni vrijeme da likujemo zbog tog povećanja, ali jeste mjesto da kažemo da je ovo najveće povećanje od 2007, da je posljednje povećanje zarada prosvjetnim radnicima bilo na nivou od 5,5% 2016. godine i da je ovo povećanje najveće povećanje zarada prosvjetnim radnicima u regionu. Dakle, ni sada ni nakon tog povećanja nijesmo zadovoljni, ali na osnovu ove argumentacije možete da vidite da je ovo maksimum u datom momentu, da je ovo povećanje koje je zasnovano na realnim pretpostavkama, da ono ne može ugroziti budžetsku stabilnost naše države, a da će značajno poboljšati položaj prosvjetnih radnika. Drugi iskorak u poboljšanju položaja prosvjetnih radnika jeste stambena problematika. U odgovoru na posebno poslaničko pitanje ću saopštiti konkretnije detalje u vezi toga. Želim ovom prilikom vama, poslaniče Novoviću, da kažem da je Vlada Crne Gore od osnivanja stambene zadruge solidarno do danas uložila u taj projekat 6,3 miliona eura, da je zahvaljujući tom novcu oko 700 porodica prosvjetnih radnika riješilo stambeno pitanje samo u posljednje tri godine njih oko 300. Koristim priliku da najavim da ne da ćemo nastaviti da podržavamo takvu politiku sindikata prosvjete nego ćemo još izdašnije to činiti u narednom periodu. Narednih dana nas očekuje razgovor na tu temu u okviru Vlade, gdje ćemo, izvjesno, godišnje izdvajanje s 600.000 eura povećati najmanje ... (Prekid), što će značiti da će za naredni trogodišnji period na koliko i glasi ovaj sporazum Vlada izdvojiti 2,1 miliona eura samo za rješavanje stambenih potreba prosvjetnim radnicima.

Takođe, želim da vam kažem da ćemo, iako na to nijesmo obavezani zakonom već je to samo opcija u Kolektivnom ugovoru, nastaviti da isplaćujemo jubilarne nagrade kao što činimo i svake godine. Ove godine ćemo to učiniti za sve prosvjetne radnike za 2018. i 2019. godinu. To je, takođe, dio dogovora sa Sindikatom koji još jednom na ovaj način apostrofiram. Želim da kažem da ćemo kao i prošle godine i ove godine naći način da izdvojimo jedan ne mali dio novca Sindikatu prosvjete kako bi tim novcem pokrili i putne troškove jednog broja prosvjetnih radnika koji iz objektivnih razloga, u želji da dopune normu, suočavaju se s tom vrstom troška tako da ćemo pokazati puni senzibilitet za ovo pitanje i jednom broju naših kolega i kao i prošle godine izdvojiti nekoliko stotina hiljada eura za rješavanje i tih problema.

Na kraju, mislim da svi skupa možemo i moramo biti ponosni na Fond za kvalitet i talente zato što je to sistemski način za nagrađivanje najboljih prosvjetnih radnika u Crnoj Gori. Prošle godine smo prvi put primijenili taj institut. Komisija koja broji dvadesetak ljudi je svaku odluku od tih 500 jednoglasno usvojila. Svaka od hiljadu i po odluka koliko je bilo prijava na konkursu je postavljena na sajt Ministarstva prosvjete tako da je kompletan proces prošao bez i jedne jedine zamjerke. Uspjeli smo kao društvo da učinimo jednu dobru i plemenitu stvar, a to je po 1.000 eura nagradimo 250 najboljih prosvjetnih radnika u Crnoj Gori shodno kriterijumima koji su dati u posebnom podzakonskom aktu, pri čemu nije poenta ni na toj finansijskoj nagradi koliko je poenta na isticanju važnosti prosvjetne usluge u Crnoj Gori i na to što želimo na taj način kroz promociju najboljih prosvjetnih radnika da od njih napravimo uzore mladim generacijama.

Siguran sam da smo ovim rezultatima koje postizemo kada je riječ o povećanju zarada o rješavanju stambenih potreba, o isplati jubilarnih nagrada, o isplati putnih troškova i nagrađivanju najboljih prosvjetara napravili krupan korak naprijed ka onom položaju prosvjetnih radnika kojem se svi nadamo, kojem je ova Vlada bez ostatka posvećena. Želim da vjerujem da ćemo na isti način nastaviti da funkcionišemo i u narednom periodu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:54:49)

Hvala, ministre.

Pravo na komentar ima poslanik Novović. Izvolite, poslaniče Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (05.11.19 11:55:00)

Hvala ministru na ovako iscrpnom odgovoru i svakako ohrabrujućem. Vjerujem da su ga danas svi crnogorski prosvjetari s pažnjom i zadovoljstvom slušali. Mi ćemo za tačno sedam dana imati konsultativno saslušanje ministra prosvjete na kojem ćete biti u prilici da još detaljnije podijelite ove informacije kako sa širom javnošću, a ono svakako i sa zainteresovanom javnošću, odnosno sa prosvjetnim radnicima. U svakom slučaju, vidimo se za sedam dana u Parlamentu, a vama još jednom hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:55:35)

Hvala.

Kao što sam najavio, dajem riječ poslanici Anki Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (05.11.19 11:55:40)

Zahvaljujem.

Poštovane građanke i građani, Ministarstvu prosvjete postavila sam sljedeće pitanje:

Koliko je objavljeno oglasa/konkursa za slobodna radna mjesta u osnovnim i srednjim školama od početka školske 2019/2020 godine?

Naime, iz godine u godinu nemoguće je ko god otvori novine ili otvori sajt Zavoda za zapošljavanje da ne primijeti veliki broj oglasa kako u predškolskim ustanovama, tako osnovnim i srednjoškolskim ustanovama i onda se postavlja pitanje, a još oglasi koje sam imala priliku da vidim, neki od njih traju i do 28. oktobra, pa onda onaj period odluke po konkursu, pa onda onaj period žalbe, i onda se postavlja pitanje - da li su djeca, a oglasa je bilo oko 200, čini mi se, samo u oktobru, da li su ta djeca imala časove iz tih predmeta, da li su nastavnici koji su držali ta predavanja bili po zakonitom ugovoru i da li su oni radili možda bez ikakvog ugovora jer nerijetko je da se u predškolskim ustanovama radi negdje do 15-20. septembra bez ikakvog ugovora, samo iz jednog prostog razloga da godinama ljudi ne steknu pravo na transformaciju radnog odnosa. Jednostavno ostanak u takvom radnom odnosu ovu djecu tjera iz ove zemlje, i to tjera one koji su najbolji. Doktori su pošli, ja očekujem da će njihovim putem brzo krenuti oni koji žele živjeti kao ljudi, da imaju neku sigurnost, pa tamo negdje i ispod tuđeg neba.

Zašto u nekim školskim ustanovama imamo sistematizacije koje su uredne, ako je slobodno radno mjesto napiše se rješenje za stalno i taj čovjek radi svoj posao neopterećen otkazom, dok u nekim drugim ustanovama nemamo takvu situaciju? Da li se radi o nesposobnim direktorima ili se radi o zloupotrebama funkcija?

Ono što ne mogu da ne pomenem, jer prije neki dan neko od građana mi je dao nostrifikaciju neke diplome mr. pravnih nauka sa privatnog fakulteta iz Struge. Ja ne mogu da shvatim da neko prođe 500 km da bi stekao na pravnom fakultetu diplomu magistra i vjerovatno će taj napredovati u struci jer radi u našem ministarstvu, dok mi imamo naš fakultet, za koji sam sigurna da je bolji od toga privatnog iz Struge. I sigurna sam, da sam ja neko ko odlučuje po tim konkursima, da bi dijete koje je steklo diplomu na crnogorskom fakultetu imalo prednost.

Na drugoj strani imamo doktore nauka, mogu vam dati informacije ako ste zainteresovani, dr matematike koga je finansirala jedna zemlja Evropske unije, predavač na stranim fakultetima, mislim da se obraćao čak i da volontira, da nikad nije dobio odgovor. Ako ima interesovanja ja

vam to mogu reći nakon svega ovog, da ne bih javno govorila o tome. Toliko. Čekam odgovor. Pošto nijeste dostavili u pisanoj formi, ministar Purišić je tu mnogo efikasniji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 11:59:03)

Hvala.

Izvolite, ministre Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.11.19 11:59:09)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Vi znate da sam ja osam godina bio u Parlamentu, da mi je procedura parlamentarna jako dobro poznata i da, ako ništa, ono zbog toga i te kako poštujem poziciju poslanika u ovom visokom domu, tako da ćete u onom roku koji je definisan Poslovníkom dobiti odgovor na vaše poslaničko pitanje, a možete ga dobiti i odmah sada, s obzirom da je vaše inicijalno pitanje bilo jako konkretno. Odnosilo se na to - koliki je broj oglasa raspisan u oblasti prosvjete od početka ove školske godine. U tom smislu želim da vam kažem da je od početka 2019/2020. godine do danas u svim osnovnim i srednjim školama raspisano ukupno oko 1.200 oglasa za popunu radnih mjesta koja se odnose na nastavno i vannastavno osoblje, što je uobičajena procedura koja je definisana Opštim zakonom o obrazovanju. Žao mi je što tada kada smo usvajali izmjene Opšteg zakona o obrazovanju, vi niste bili u Parlamentu jer čini mi se da ste bojkotovali rad Parlamenta, jer da jeste vjerujem da bi vam bile jasnije i procedure u samom Ministarstvu obrazovanja, budući da je Opšti zakon o obrazovanju precizirao do kraja na koji način se vrši zasnivanje radnog odnosa, tako da kada pokazujete interesovanje da li u nekoj obrazovnoj ustanovi imamo vakum, da li imamo možda neki nastavni kadar koji nije pokriven nikakvim ugovorom, želim da vam kažem da nemamo ili da ne bismo smjeli da imamo, a ako imate bilo koje saznanje da se u bilo kojoj obrazovnoj ustanovi na teritoriji Crne Gore vrši bilo kakva zloupotreba kada je riječ o pravima zaposlenih, ja bih vas molio da nam tu informaciju dostavite, a ja vam obećavam da ćemo u najkraćem mogućem roku to provjeriti i ako bude odgovornosti bilo koga u sistemu da će taj neko morati da snosi odgovornost.

Sa druge strane želim da kažem da ovaj broj objavljenih oglasa treba posmatrati u kontekstu ukupnog broja zaposlenih u sistemu obrazovanja. Sistem obrazovanja je najveći sistem u javnom sektoru, on broji ukupno oko 14.000 zaposlenih lica, frekvencija nastavnog i vannastavnog kadra je velika i upravo iz tih razloga, imajući u vidu zakonsku odredbu da neko može angažovan samo na mjesec dana, bez javnog konkursa, a svaki angažman preko mjesec dana, pa ako je riječ i o zamjenama zbog bolovanja ili nekih drugih stvari, podrazumijeva proceduru javnog oglašavanja upravo da bismo stvorili transparentniji postupak nas tjera na potrebu da insistiramo na ovoj zakonskoj odredbi i zbog toga imate veliki broj javnih oglasa koji je prisutan u sredstvima javnog informisanja, a što vas je, pretpostavljam motivisalo da postavite ovo poslaničko pitanje. Tako da sam vam dao precizan odgovor u odnosu na to pitanje.

Kada već govorimo o dijelu obrazloženja vašeg poslaničkog pitanja, s punim pravom moram reći, s punim pravom ste ukazali na jednu, rekao bih devijaciju koja postoji u našem sistemu a koja nije uzrokovana našom krivicom, a vezana je za proceduru priznavanja inostranih obrazovnih isprava. Mi smo kao zemlja potpisnica Lisabonske konvencije dužni da svaku obrazovnu ispravu koja je stečena na akreditovanoj ustanovi u bilo kojoj zemlji u regionu ili šire, a za koju se dokaže da je dobila dozvolu za rad matične države, dužni smo da tu ispravu priznamo. Međutim, razumijevajući da imamo problem, a želeći da idemo u susret tom problemu a ne da bježimo od njega, ja želim da vas pozovem da nam i vi lično i ostale kolege u Parlamentu u tom smislu pomognete, jer ćete vrlo brzo imati priliku da zajedno sa nama iz Ministarstva prosvjete razgovarate na temu izmjena Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava, kojim želimo da značajno pooštrimo kriterijume za priznavanje, kojim želimo da uvedemo i poseban institut eksperskih komisija ili eksperata koji bi detaljno češljali svaki mogući zahtjev za priznavanje inostrane obrazovne isprav. Poseban senzibilitet će morati da imaju prema nekim manje

kvalitetnim privatnim fakultetima koji postoje u regionu, čega smo mi svakako svjesni i želim da kažem da vjerujem da ćemo na taj način staviti tačku za ovaj izazov zajedno i mi u Vladi i mi u Parlamentu i da ćemo demotivisati svakog onog ko ima ambiciju da do diplome dođe prečicom. Mislim da ima dovoljno argumenata koji su nas motivisali da izađemo sa ovim zakonskim tekstom, vrlo brzo će ga Vlada utvrditi, a mi ćemo do kraja ove godine, imati priliku siguran sam da ga usvojimo i u ovom visokom domu i time se suočimo i u konačnom, ja mislim, riješimo ovaj problem na koji i vi ukazujete, čega sam ja svjestan, a čemu ćemo obećavam vam, biti do kraja posvećeni, jer cijenim da bi rješavanje tog problema značajno pomoglo da riješimo izazov koji svi skupa imamo u sistemu visokog obrazovanja u Crnoj Gori, jer koliko se god mi trudili, a trudimo se, vjerujte da unaprijedimo sistem visokog obrazovanja u Crnoj Gori, manje kvalitetne diplome koje dolaze sa nekih, ponavljam nekih nekvalitetnih fakulteta iz regiona, devalviraju kompletan posao. To nećemo dozvoliti i zbog toga smo predložili izmjene Zakona, a o tome ćemo imati priliku da detaljnije razgovaramo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:05:07)

Hvala, ministre Šehoviću.

Poslanice Vukićević, izvolite vaše vrijeme za komentar odgovora.

ANKA VUKIĆEVIĆ (05.11.19 12:05:15)

... zapošljavaju, ali nije dobro što iz godine u godinu isti ljudi na istim radnim mjestima svakog septembra budu ponovo radno angažovani. U pitanju je, ono što je cilj moga pitanja, transformacija radnog odnosa. Zašto ti ljudi više ne dobiju rješenje za stalno, zbog čega se to radi? Evo, prošle godine ste dobili onim rebalansom budžeta 13 miliona eura za uvećanje zarada. Jeste li povećali broj zaposlenih - jeste, a bio je moratorijum na zapošljavanje. Jeste li povećali zarade - bio je moratorijum na uvećanje zarada. Znači, krši se ono što je javno rečeno. Dalje, odgovornost da prijavimo u kojim ustanovama se dešavaju takve anomalije. Radila sam 12 godina i živjela život radnika na određeno vrijeme, odgovornost samo snosi onaj koji prijavi nepravilnost u ustanovi, a to je taj zaposleni koji radi na određeno vrijeme. Niti poslodavac, niti inspekcija rada, niti Ministarstvo. Nama su zaposleni na određeno prepušteni sami sebi, apsolutno nemaju nikakvu zaštitu. Na mjesec dana, mislim da je Zakon o radu jasan kako se neko može angažovati na mjesec dana tako da se neću miješati pravnicima u struku, ali kada god govorim o nečemu i te kako se dobro pripremim. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:06:40)

Hvala, poslanice Vukićević.

Sljedeća je poslanica Sanja Pavićević koja postavlja pitanje, a neka se pripremi kolegistica Branka Tanasijević. Izvolite, poslanice.

SANJA PAVIĆEVIĆ (05.11.19 12:06:52)

Hvala, potpredsjedniče.

Moje poslaničko pitanje ministru Šehoviću glasi:

Pitanja kulturnog identiteta i društvenih vrijednosti igraju vitalnu ulogu u današnjim raspravama ne samo u Crnoj Gori već i u Evropi i njenom mjestu u svijetu. Proučavanjem modernog evropskog društva, kulture i politike u globalnom kontekstu idealno je za studente koji razumiju da će budućnost Evrope oblikovati ne samo ekonomija i politika već i borba oko identiteta, vrijednosti i kulturno istorijske baštine.

Erasmus Mundus magistarske studije u oblasti umjetnosti poznate kao "Eurokultura" su

prepoznate od strane Evropske komisije kao program izvrsnosti Erasmus Mundus koji omogućava odabranim studentima da finansiraju svoje magistarske studije stipendijom.

Koje aktivnosti Ministarstvo prosvjete sprovodi na povećanju vidljivosti i dostupnosti ovakvih programa crnogorskim građanima koji su završili osnovne studije u oblasti umjetnosti u Crnoj Gori, a žele da nastave magistarske studije u inostranstvu?

Obrazloženje: Prema informacijama sa zvanične internet stranice, Erasmus Mundus master studije u oblasti umjetnosti "Eurokultura" predstavljaju dvogodišnji multiuniverzitetski master program (120 ECTS) koji se fokusirao na proučavanje modernog evropskog društva, kulture i politike u globalnom kontekstu. Da bi se na pravi način suočili sa svim izazovima, jako je važna vitalna interakcija kulture i politike u evropskom društvu u globalnom kontekstu. Pomenuti master program kombinuje kurseve s najmanje dva vodeća evropska univerziteta sa stažiranjem i praktičnom obukom. Boravak na takvim univerzitetima će nesumnjivo napraviti razliku u karijeri poput diplomatije, međunarodnog poslovanja, istraživanja, novinarstva, kulturnog menadžmenta i evropske administracije.

Vjerujem da bi podrška Ministarstva prosvjete i Vlade Crne Gore za ovakav i slične programe imala značajan uticaj na mlade ljude, ali i na situaciju u kojoj se Crna Gora nalazi na putu pristupanja Evropskoj uniji. Ovo je posebno važno kada imamo na umu nedavna istraživanja koja pokazuju veliku zainteresovanost mladih za odlazak iz zemlje, ne samo iz Crne Gore već i iz čitavog regiona, pa i iz zemalja koje su članice Evropske unije. Privremeni boravak na stranim univerzitetima ne samo da nije sporan već je nasušno potreban za razmjenu iskustava, proširivanju znanja, podizanju nivoa samostalnosti i odgovornosti koji se najbolje uče i stiču kada ste oslonjeni na sopstvene kapacitete. Ono što je i politika Vlade Crne Gore, a na šta se treba daleko više fokusirati je da se nakon toga uspješni mladi ljudi vrate u svoju zemlju i s novim znanjem i iskustvom daju doprinos njenom daljem razvoju i kreiranju ambijenta u kojem mogu pokazati ono najbolje u njima. Odgovor sam tražila i u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:09:56)

Hvala, poslanice Pavićević.

Ministre Šehoviću, da čujemo vaš odgovor.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.11.19 12:10:04)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvažena kolegice Pavićević,

Crna Gora je, kao što je poznato, 19. juna 2014. godine potpisala Sporazum o učešću u programu Erasmus plus, programu Evropske unije za obrazovanje, obuku, mlade i sport, što je za cilj imalo unapređenje internacionalizacije u Crnoj Gori, povećanje mobilnosti i veće učešće u akcijama koje se realizuju kroz ovaj program.

Erasmus Mundus zajedničke master studije su integrisani međunarodni studijski programi visokog kvaliteta, obima od 60, 90 i 120 ECRS kredita. Programe realizuju međunarodni konzorcijumi institucija visokog obrazovanja iz različitih zemalja i gdje je to relevantno drugi obrazovni ili neobrazovni partneri sa specifičnom ekspertizom i interesovanjem za studijska područja, odnosno stručne oblasti obuhvaćene zajedničkim programom. U konzorcijumu moraju biti najmanje tri institucije visokog obrazovanja iz programskih zemalja. Osim ove tri institucije visokog obrazovanja mogu biti dodatne institucije iz programske ili partnerske zemlje. Studije se odvijaju u najmanje dvije različite programske zemlje. Dio studija, takođe se može održati u instituciji iz partnerske zemlje.

Erasmus Mundus zajedničke master studije pružaju mogućnost stipendija za odlične studente širom svijeta koje im pokrivaju putne troškove, troškove učestvovanja i troškove života tokom čitavog trajanja studija. Ovaj zajednički master program zapravo predstavlja program ekselentnosti i konkurs za ove stipendije otvoren je za najbolje studente širom svijeta, a uglavnom su interdisciplinarnog karaktera. U katalogu za Erasmus Mundus zajedničke master studije

trenutno je u ponudi 127 konkursa na koje se studenti mogu prijavljivati. Dakle, 127 aktivnih konkursa imamo trenutno. Svi oni koji imaju interesovanja za ovakvu vrstu ponude treba to interesovanje na konkretan način da pokažu. Nije praksa da se izdvaja bilo koja oblast, imajući u vidu da je riječ o studijama ekselentnosti namijenjenih svima. Od 2018. godine Evropska komisija je opredijelila dodatnih pet miliona eura za stipendije za studente s prostora Zapadnog Balkana. Univerzitet Crne Gore učestvuje kao pridruženi partner u konzorcijumu novog programa evropskih studija čiji je koordinator Univerzitet u Glazgovu. Ovaj program se sprovodi od strane pet univerziteta koji predstavljaju punopravne partnere, Univerzitet u Glazgovu, u Marselju, u Atini, Univerzitet u Rimu i Univerzitet u Madridu i 24 pridružena partnera. Univerzitet Crne Gore funkcioniše u okviru ovog konzorcijuma kao jedan od pridruženih partnera. Do sada je preko 50 crnogorskih studenata dobilo stipendiju za Erasmus Mundus zajedničke magistarske studije. Svake godine u Crnoj Gori organizuju se tzv. Info dani o Erasmus programu dok se više informacija može dobiti u Erasmus kancelariji, kao i službama za međunarodnu saradnju ustanova visokog obrazovanja.

Dalje, Erasmus plus program u okviru akcije "Međunarodna kreditna mobilnost" omogućava stipendiran boravak i studiranje na nekoj od ustanova visokog obrazovanja iz programskih zemalja u okviru studentske razmjene na svim nivoima studija ili boravak nastavnog i administrativnog osoblja zaposlenog na ustanovi visokog obrazovanja u Crnoj Gori. Za studente to praktično znači boravak u trajanju od jednog ili dva semestra u okviru kojeg se slušaju predavanja i polažu ispiti koji će biti priznati po povratku u matičnu ustanovu u Crnoj Gori. Za nastavno i administrativno osoblje boravci su kraći od pet dana do dva mjeseca, a njihova svrha je učestvovanje u nastavi, realizacija predavačkih aktivnosti ili profesionalno usavršavanje. Već od 2007. godine Crna Gora je počela da učestvuje i u EU programima mobilnosti. U okviru ključne akcije 2 Erasmus Mundus programa od 2007. do 2014. godine univerziteta iz Crne Gore su učestvovali u ukupno 19 projekata mobilnosti studenata na svim nivoima studija i nastavnika. Projekti su funkcionisali kao mreža partnerstava između EU i zemalja Zapadnog Balkana. Ukupna vrijednost ovih projekata je bila na nivou od oko dva miliona eura. Crna Gora trenutno ima 227 potpisanih sporazuma u okviru programa Međunarodne kreditne mobilnosti, što ne uključuje ovogodišnji konkurs za koji rezultati još uvijek nijesu objavljeni. Od 227 potpisanih sporazuma 30 ima Univerzitet Mediteran, devet ima Univerzitet Donja Gorica dok Univerzitet Crne Gore ima 188. Ukupan broj realizovanih mobilnosti je 747 od kojih 96 ima Univerzitet Mediteran, 59 Univerzitet Donja Gorica dok 592 ima Univerzitet Crne Gore. Ukupan broj odlaznih mobilnosti je 520, a dokaznih mobilnosti je 234. Ukupan broj mobilnosti studenata je 234, a broj mobilnosti nastavnika i administrativnog osoblja 375. Zemlje s kojima Crna Gora najviše saraduje su Poljska, Njemačka, Portugal i Italija.

Kada govorimo o akcijama koje su odnose na izgradnju kapaciteta, Crna Gora je od početka Erasmus plus programa učestvovala u 27 projekata izgradnje kapaciteta od kojih su šest bila koordinatorska, a 21 partnerska. Ukupan budžet institucija iz Crne Gore u tekućim projektima je 9,6 miliona eura. Ustanove visokog obrazovanja iz Crne Gore su ostvarile zapažen uspjeh u pogledu prihvaćenih aplikacija u okviru poziva za 2019. godinu. Za finansiranje je izabrano ukupno devet projekata čiji je ukupan budžet 6,6 miliona eura. Univerzitet Crne Gore je koordinator tri novoodabrana projekta dok ostali u ustanovama visokog obrazovanja iz Crne Gore učestvuju kao partneri.

Ministarstvo prosvjete, u cilju pospješivanja mobilnosti svake godine objavljuje i konkurs za sufinansiranje školarine na magistarskim i doktorskim studijama u zemlji i inostranstvu i putnih troškova za studentske boravke u inostranstvu. Takođe, na sajtu Ministarstva mogu se naći informacije o stipendijama koje daju strane vlade, kao i mogućnost mobilnosti, odnosno razmjenu po osnovu bilateralnih i multilateralnih sporazuma u kojima učestvuje Crna Gora. Na osnovu svega ovoga možete zaključiti da Crna Gora i te kako participira i koristi benefite ovog programa.

Na kraju, želim da vam zahvalim na prilici da se i na ovu temu razgovara u Skupštini Crne Gore. Vjerujem da je ovo još jedan od mogućih načina da ovu vrstu mogućnosti učini javnosti dostupnom i da jedan značajan broj i kolega s univerziteta, ali i samih studenata motivišemo da razmišljaju u ovom pravcu. Jer, benefiti od učešća u ovakvim programima mobilnosti su samo dobri. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:16:51)

Hvala, ministre Šehoviću.
Izvolite, poslanice Pavićević.

SANJA PAVIĆEVIĆ (05.11.19 12:16:56)

Zahvaljujem na iscrpnom i kvalitetnom odgovoru koji sam dobila. Vjerujem da su svi građani zadovoljni u vezi s ovim informacijama. Ovo su odgovori koji su bitni za mlade ljude koji imaju perspektivu i želju da prošire svoja znanja, da koriste znanja drugih zemalja i da se nakon istih vrate u Crnu Goru. Znam puno dobrih studenata koji su završili magistarske studije, bili su moji đaci, u oblasti fizike na fakultetima u Belgiji, Švedskoj, a doktorske u Holandiji. Znam i vjerujem da će se vratiti u Crnu Goru posebno kada bude aktuelan projekat kojem se svi nadamo, a koji je pokrenula prof. Sanja Damjanović. Vjerujem da će prilika biti mnogo više, posebno imajući u vidu vrijeme u kojem sam studirala kada nismo mogli da izađemo iz zemlje, bili smo pod sankcijama. Mladi ljudi treba da budu svjesni svih mogućnosti koje imaju, da daju svoj maksimalan doprinos da te mogućnosti iskoriste na najbolji mogući način. Vjerujem da u svemu tome imaju odličnu podršku Vlade Crne Gore, resornog ministarstva i Ministarstva nauke.

Ono što bi mi bilo važno kao dopunsko pitanje koje bih postavila gospodinu ministru jeste koje su stipendije stranih vlada aktuelne, odnosno da li je ažuriran spisak stipendija stranih vlada koji postoji na sajtu Ministarstva prosvjete.

Ovu priliku bih iskoristila da se zahvalim i pohvalim gospođu Vanju Drljević koja radi u kancelariji Erasmus Mundus programa o kojem je govorio ministar i koja je dostupna i veoma kooperativna svim studentima koji žele da se raspitaju i da imaju pravilne i korisne informacije vezane za stipendije Erasmus Mundus. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:19:10)

Hvala, poslanice Pavićević.
Poslanice Tanasijević, počinite vaše vrijeme za postavljanje pitanja. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (05.11.19 12:19:20)

Hvala lijepa.

Poštovani potpredsjedniče, poštovani ministre Šehoviću, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

U skladu s Poslovníkom Skupštine Crne Gore, ministru Damiru Šehoviću, postavljám sljedeće poslaničko pitanje:

Koliko je prosvjetnih radnika od osnivanja Stambene zadruge "Solidarno" uspjelo da riješi svoje stambeno pitanje i koje se aktivnosti u tom pravcu planiraju u narednom periodu?

Obrazloženje: Stanovanje je jedna od osnovnih potreba čovjeka zbog socijalne komponente koja je njegov sastavi dio. Rješavanje stambenog pitanja utiče na ukupan kvalitet života svakog pojedinca i naročito je značajno za one slojeve stanovništva koji nijesu u situaciji da ovu potrebu zadovolje bez podrške države i javnih politika na državnom i lokalnom nivou. To je razlog zbog koga se može reći da je stambena politika jedno kompleksno područje za čiju je analizu potreban multidisciplinarni pristup.

Polazeći od takvog stava, Sindikat prosvjete Crne Gore je još 2002. godine definisao strateške pravce djelovanja u ovoj oblasti, što je rezultiralo osnivanjem Stambene zadruge "Solidarno". U realizaciju rješavanja stambenog pitanja prosvjetnih radnika uključilo se i Ministarstvo prosvjete i lokalne samouprave koje su ustupile lokaciju oslobođenu od plaćanja svih komunalija, što je podsticajno djelovalo na proces rješavanja jednog od najznačajnijih problema u prosvjeti.

Principi solidarnosti i dobrovoljnosti su osnovni principi rada Zadruga. Suština ovih principa sadržana je u stavu da je zajednički cilj prosvjetnih radnika, odnosno prosvjetni interes posebno prisutan kada je u pitanju stambena politika. Stambena zadruga "Solidarno" svoje prihode ostvaruje od članarine zadrugara i povraćaja kreditnih sredstava, kao i po osnovu uplata Vlade Crne Gore i resornog ministarstva. U tom smislu želim da istaknem da je jako važno što je potpisan Sporazum između Sindikata prosvjete i Vlade Crne Gore da Vlada Crne Gore participira s određenim sredstvima. Vi ste u odgovoru na pitanje poslaniku koji je govorio na ovu temu i postavio vam slično pitanje, Radulu Novoviću, odgovorili da je Vlada do sada uložila 6.600.000 eura pomažući Zadrugu "Solidarno", odnosno pomažući rješavanje stambenih problema prosvjetnih radnika u Crnoj Gori. U svakom slučaju, poštovanje za jedan takav podatak koji ste iznijeli, odnosno za Vladu Crne Gore koja nastoji da riješi jedno od suštinskih egzistencijalnih pitanja s kojim se suočavaju prosvjetni radnici u Crnoj Gori.

Takođe, želim da istaknem da je za funkcionisanje Stambene zadruga od značaja donošenje Zakona o stambenim zadrugama. Ovim zakonom otvorena je mogućnost da i pravna lica mogu biti članovi zadruga, što do sada nije bio slučaj pošto je Zadruga osnovana s ciljem rješavanja stambenih pitanja, odnosno stambenih potreba prosvjetnih radnika, interesuje me koji je rezultat u ovoj oblasti postignut od njenog osnivanja. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:22:35)

Hvala, poslanice Tanasijević.
Izvolite, ministre Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.11.19 12:22:42)

Uvažena poslanice Tanasijević, vama je kao vrsnom poznavaoocu sistema obrazovanja vjerujem jako dobro poznato da svih ovih godina, posebno u posljednje vrijeme, poseban senzibilitet pokazujemo za položaj prosvjetnih radnika u Crnoj Gori.

U odnosu na poslaničko pitanje kolege Novovića, već sam imao priliku da saopštim da to činimo u nekoliko pravaca. Jedan je dogovoreno povećanje zarada u prosvjeti koje je najveće u posljednjih 12 godina. Drugo je izlaženje u susret Sindikatu prosvjete kada je riječ o stambenoj problematici zaposlenih u prosvjeti. Treće su prava, ali ne i obaveze koje Sindikat crpi iz kolektivnog ugovora, a koje smo mi do sada krajnje odgovorno tretirali u Ministarstvu prosvjete na način što smo uvijek ono što je definisano kao mogućnost tretirali kao nešto čemu treba izaći u susret. Govorimo o isplatama za jubilarne nagrade i za podmirivanje putnih troškova. Dakle, to je nekoliko načina uz Fond za kvalitet i talente koji je namijenjen najboljima u prosvjeti pomoću kojih mi želimo da poboljšamo, što je jako važno, materijalni položaj prosvjetnih radnika, ali kojima želimo i da prosvjetnim radnicima dodijelimo onaj ugled koji im i pripada. Prosvjetni radnici su, po prirodi stvari, skromni, za njihove uspjehe se uglavnom van zbornice ne čuje. Sve aktivnosti koje Ministarstvo prosvjete realizuje u prethodnih tri godine ima za cilj upravo to, da se za te uspjehe čuje i van zbornice, da za te uspjehe čuje crnogorska javnost, da te uspjehe na konkretan način nagradimo, ali i da u njima mladi naraštaji prepoznaju uzore kako bi oni sutra bili u prilici da izrastu u obrazovane, a prije svega zdrave i stabilne individue.

Kada govorimo o stambenoj problematici, za što ste i pokazali interesovanje u vašem poslaničkom pitanju, dozvolite mi da samo nekoliko podataka saopštim. Dakle, Stambena zadruga "Solidarno" je formirana 2002. godine kao neprofitna organizacija koja ima za cilj rješavanje stambenih potreba zaposlenih u prosvjeti. Ona je do sada uz podršku Vlade uspjela da riješi i da ustupi na korišćenje preko 700 stambenih jedinica porodicama prosvjetnih radnika u Crnoj Gori što kroz kolektivnu gradnju, što kroz podršku individualnoj kupovini stanova. Ovih 700 stambenih jedinica je dodijeljeno u 12 opština u Crnoj Gori - Budva, Podgorica, Žabljak, Berane, Bijelo Polje, Plužine, Pljevlja, Kolašin, Tivat, Cetinje, Bar i Nikšić. Samo u posljednje tri godine završeno je i predato na korišćenje oko 200 jedinica u Herceg Novom, u Danilovgradu i Podgorici. Kada imamo u vidu tih 200 jedinica koje su sagrađene i predate na korišćenje kroz kolektivnu gradnju, ali i 100

drugih koje su takođe u ove tri godine riješene kroz dodjelu kredita za izgradnju ili kupovinu stana, na taj način dolazimo do podatka da je samo u posljednje tri godine oko 200 lica, 200 porodica naših prosvjetnih radnika, samo kroz angažman Stambene zadruge Solidarno uspjelo da riješi svoje stambeno pitanje, to svakako ne bi bez veoma ozbiljne posvećenosti rukovodstva Stambene zadruge Solidarno i njenog direktora, ali i podrške svih nas u Vladi koja se i na konkretan način može iskazati. Ono što takođe želim da naglasim jeste da je u toku izgradnja nekih 159 stambenih jedinica u Budvi u kojoj se zbog objektivnih okolnosti desio problem zbog čega se ova stambena zgrada ne privodi kraju, ali ćemo do kraja biti posvećeni rješavanju tog problema i pomoći ćemo kolegama iz Stambene zadruge Solidarno, nadam se da u vrlo kratkom roku i tu stambenu zgradu stavimo u funkciju.

Ono što posebno želim da naglasim jeste to da osim ovim 700 stambenih jedinica koje je dodijeljeno u prethodnih 15-tak, odnosno 17-tak godina koliko je proteklo od odnivanja Stambene zadruge Solidarno, želim da kažem da ozbiljno i odgovorno planiramo dalje aktivnosti kada je riječ o novim stambenim jedinicama koje su namijenjene našim prosvjetnim radnicima, za to želim da kažem da će, u narednom periodu, posredstvom Stambene zadruge, biti izgrađene stambene jedinice u Kotoru, Ulcinju, Baru, Cetinju, Nikšiću, Kolašinu, Rožajama, Plavu i Pljevljima. Dakle, širimo broj opština u kojim imamo značajno prisustvo Stambene zadruge Solidarno, sindikata prosvjete, a što sve skupa oni realizuju uz podršku resornog ministarstva i Vlade Crne Gore u cjelini. I tu dolazimo do onog podatka kojim, na konkretan način, možemo da kažemo da naša podrška prosvjetnim radnicima kada govorimo o rješavanju njihovih stambenih potreba jeste sve samo ne deklarativna, a taj podatak se vezuje za ovih 6,3 miliona eura koliko je Vlada do sada, od osnivanja, uložila u projekat stambene gradnje, odnosno uložila u Stambenu zadrugu Solidarno. Koristim priliku da vam kažem da je istekao trogodišnji Sporazum o obezbjeđivanju sredstava za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u prosvjeti, kojim je Vlada preuzela obavezu da na godišnjem nivou umjesto 450 hiljada, koliko je bilo definisano prethodnim sporazumom, izdvaja 600 hiljada za ove potrebe ... Kako je taj sporazum istekao do kraja ove godine će izvjesno biti usvojen novi trogodišnji sporazum, kojim će Vlada sopstveno učešće, finansijsko učešće u ovom sporazumu povećati za 100 hiljada godišnje, što znači da će za tri godine Vlada izdvojiti dodatnih 2,1 miliona eura, što znači konkretna podrška svim dosadašnjim aktivnostima Stambene zadruge Solidarno i stvaranje pretpostavki da se ove zgrede o kojima sam maloprije govorio zaista i dovedu do kraja. Ovo govori da se na jedan ozbiljan način bavimo ovom problematikom i ovo govori da u odnosu na konkretno pitanje imamo i konkretne rezultate i zbog toga sam vam zahvalan što ste postavili ovo pitanje i time nam omogućili da te konkretne rezultate u ovoj oblasti i saopštimo. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:29:50)

Hvala, ministre.
Poslanice Tanasijević, izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (05.11.19 12:29:59)

Ministre Šehoviću, hvala vam na odgovoru.

Vi ste uvijek u odgovoru krajnje pedantni i iznesete veliki broj podataka, tako da mogu da kažem da sve ono što sam očekivala da dobijem kao odgovor to sam i dobila.

Ono što ističem kao poseban kvalitet kada govorite o ovoj problematici je jedna doza entuzijazma koju pokazujete kada govorite na ovu temu, a entuzijazam je uvijek dobra pretpostavka za rješavanje određenih pitanja.

Posebno želim da istaknem da je jako važno da ste pomenuli da je u 17 gradova praktično riješen problem stanovanja, odnosno stambene potrebe prosvjetnih radnika. U gradovima kao što su Budva, Bar i Kotor, ti radovi će biti u narednom periodu dovedeni do kraja. U tri grada se prikuplja dokumentacija, odnosno traži se parcela, tako da će brzo početi izgradnja u još tri grada, a u pet gradova se planira da se ponovo grade stambene jedinice za prosvjetne radnike u kojima

već postoje zgrade koje su urađene za njih. Prema tome, mislim da je Stambena zadruga Solidarno, zajedno sa Vladom Crne Gore, zaista uradila mnogo na rješavanju stambenih pitanja prosvjetnih radnika i da oni mogu, pod određenim, povoljnim ili privilegovanim uslovima, riješiti suštinsko pitanje za kvalitet egzistencije. Ovo smatram jako važnim, jer prosvjetni radnici rade jedan vrlo odgovoran posao, smatram ih intelektualnom elitom koja ima pravo da stambene potrebe riješi na ovakav način i jako je važno da se pronašao model da se to može uraditi. Ovo nije novi model, ovo je model koji primjenjuju zemlje Evropske unije. Zadruga Solidarno slijedi model Evropske unije, a ja smatram da ostale oblasti društvenog života u Crnoj Gori treba da slijede primjer upravo Zadruga Solidarno jer je ona od 2002. godine, od kada postoji, pokazala izuzetne rezultate u rješavanju stambene problematike. Ako je do sada preko 700 pojedinaca riješilo svoje probleme sa stanovanjem, onda je to zaista nešto što zaslužuje svako poštovanje.

Nijeste pomenuli u vašem odgovoru, a to je podatak koji ja znam, da je četiri miliona do sada izdvojeno za individualnu stambenu izgradnju, znači to su krediti koji se dobijaju pod izuzetno povoljnim uslovima, jer je kamata svega 1%, a vrijeme otplaćivanja kredita je od tri do 30 godina u zavisnosti od toga o kolikoj je sumi riječ. Prema tome, postoji i ta mogućnost rješavanja stambenog pitanja i to je iskoristio veliki broj prosvjetnih radnika u Crnoj Gori.

I još jedan podatak koji opravdava da se ova zadruga zaista zove Solidarno jeste da je preko 200 hiljada eura Zadruga dala bespovratne pomoći prosvjetnim radnicima koji su bili u stanju nužde zbog toga što im se desio požar, poplava itd, što znači da se zaista vodi računa o prosvjetnim radnicima. Stambena zadruga Solidarno ima 3.000 zadrugara od 12.000 prosvjetnih radnika koliko ih ima u Crnoj Gori. Međutim, rezultati o kojima ste vi govorili, a govorila sam i ja u stvari treba da budu neki faktor stimulacije za one koji do sad nijesu bili učlanjeni u Zadrugu da to urade, jer bi otprilike pet hiljada zadrugara bio optimalan broj da bi sve ono što se planira realizovati u narednom periodu i moglo da bude realizovano na kvalitetan način. Prema tome, zadruga Solidarno je opravdala svoje poslovanje i to jeste primjer koji treba slijediti u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:33:46)

Hvala, poslanice Tanasijević.

Sljedeća poslanica je Maja Bakrač, koja je postavila pitanje, neka se pripremi Nela Savković Vukčević.

Poslanice Bakrač, izvolite.

MAJA BAKRAČ (05.11.19 12:33:58)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, poštovane kolegice i kolege,

Na osnovu Poslovnika Skupštine Crne Gore, gospodinu Damiru Šehoviću, postavila sam sljedeće poslaničko pitanje:

Kada je planiran početak radova na rekonstrukciji vrtića na Savini u Herceg Novom?

Ovo pitanje je aktuelno već više od tri godine i od tada su mališani ovog vrtića smješteni u posebno adaptirane prostorije Srednje mješovite škole "Ivan Goran Kovačić". Od tada do danas neke generacije su iz predškolske stasale za škoisku nastavu. Stvaranje uslova za kvalitetno osnovno obrazovanje i vaspitanje za svu djecu, jedan je od prioriteta svake države. Obrazovanje i vaspitanje u Crnoj Gori mora se bazirati na visokokvalitetnim uslugama. Izgradnjom vrtića i škola, kao i renoviranjem postojećih, stvaraju se uslovi da sva djeca žive kvalitetnim životom, ostvaruju svoje pune potencijale i razvijaju se kao jedinstvene ličnosti.

Podsjećanja radi, u Herceg Novom, tačnije objekat vrtića na Savini zatvoren je po odluci Ministarstva prosvjete zbog ispitivanja stabilnosti konstrukcije zgrade i terena, koji je iniciran nakon pada nastrešnice. Utvrđeno je da objekat nije bezbjedan i da je neophodno izvesti ozbiljne sanacione radove ili izgraditi novi objekat. Kako je na kraju ipak donijeta odluka da će se rekonstruisati postojeći objekat, na pomenutu rekonstrukciju čeka se već duži vremenski period. Kapitalnim budžetom planirana je izgradnja i rekonstrukcija objekata obrazovanja, gdje se pored

ostaloga i predviđa sanacija klizišta na Savini za potrebe izgradnje i rekonstrukcije školskih i predškolskih ustanova.

Godina se polako bliži kraju, ali još uvijek ne znamo da li je sanirano klizište i da li su stvoreni uslovi za početak rekonstrukcije.

Cijeneci dosadašnji rad i doprinos Ministarstva na poboljšanju infrastrukture vaspitno-obrazovnih ustanova u Crnoj Gori, važno je znati kakvi su planovi Ministarstva prosvjete u rješavanju ovog veoma važnog pitanja za građane Herceg Novog, imajući u vidu činjenicu da je neophodno da se i u toj opštini kao i u drugima obezbijede adekvatni uslovi za nesmetano učenje i razvoj djece.

Ovo pitanje postavljam drugi put i nadam se da će ministar prosvjete, kao i do sada, dati nam konkretne odgovore kako bi svi građani Herceg Novog čuli kakvi su planovi Ministarstva prosvjete kada je ovo pitanje kod Ministarstva na redu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:36:30)

Hvala poslanice Bakrač.
Ministre, izvolite.

DAMIR ŠHOVIĆ (05.11.19 12:36:36)

Uvažena poslanice Bakrač,

Kao što ste i sami rekli, u kratkom roku, po drugi put, pokazujete s pravom interesovanje za status ovog objekta i dozvolite mi da u ovom vremenu koje mi je stavljeno na raspolaganje pokušam da dam zaokruženi i što je moguće konkretniji odgovor na vaše pitanje.

Vama je poznato da je rekonstrukcija vrtića Naša radost na Savini u Herceg Novom planirana u okviru programa energetske efikasnosti za koji je zaduženo Ministarstvo ekonomije. Za implementaciju ovog projekta, pored Ministarstva ekonomije, zaduženo je resorno, naravno i Ministarstvo prosvjete, jer svi projekti koji se odnose na obrazovnu infrastrukturu, a koji se vezuju za program energetske efikasnosti jesu na neki način i naša odgovornost. U tom smislu želim da vam kažem da je Crna Gora imala konkretne benefite od ovog programa, budući da je kroz prve dvije faze, kroz ovaj program energetske efikasnosti prošlo oko 33 objekta iz oblasti obrazovne infrastrukture, a da je ukupna vrijednost investicije u ta 33 objekta 26 miliona eura. Dakle 26 miliona eura je obrazovni sistem uložio kroz program energetske efikasnosti. Kad govorim o ta 33 obrazovna objekta, želim da vam kažem da nakon rekonstrukcije po programu energetske efikasnosti, mi faktički dobijamo nove objekte i zbog toga cijenimo da je jako važno da na sličan način nastavimo da funkcionišemo i u narednom periodu, a neke dogovore, konkretne te prirode, smo već sa uvažanim kolegama iz ekonomije postigli.

Kada je riječ o zgradi vrtića na Savini i sami ste kazali da je pomenuti vrtić zatvoren i iseljen prije tri godine na osnovu odluke Ministarstva prosvjete. Kasnije se ispostavilo potpuno opravdano zato što je zbog pomjeranja tla taj objekat bio nebezbedan i za djecu i za zaposlene koji su boravili u tom objektu i iz razloga bezbednosti te djece je isti zatvoren, a ta djeca su smještena u pojedinim prostorijama u okviru škola koje funkcionišu na teritoriji Herceg Novog. Nakon toga smo imali jedan ozbiljan zadatak, a to je da saniramo problem zbog kojeg smo morali da iseljavamo djecu, a to znači potrebe saniranja klizišta, što nije bilo ni malo jednostavno. Želim da vas obavijestim da su ti radovi dovedeni do kraja i da smo samo u saniranje tla uložili 620 hiljada eura. Sa tim novcem, znate šta se sve moglo uraditi u oblasti obrazovne infrastrukture, ali smo vodili mišću da je ustanova jako važna baš na tom mjestu i željeli smo da stvorimo pretpostavke kako bi se ovaj projekat doveo do kraja, te smo 620 hiljada eura izdvojili kako bismo doveli radove do kraja i vjerujem da naša javnost zna, posebno hercegnovska javnost da je taj posao završen.

Međutim, u odnosu na vaše ponovno interesovanje vezano za ovaj objekat, cijenim važnim da podsjetim i da sve skupa napomenem da se privodi kraju izbor izvođača radova na totalnoj rekonstrukciji objekta. Šta to znači? To znači da je evaluaciona komisija već izvršila odabir izvođača i da je ta vrsta odluke poslata na saglasnost njemačkoj KFW banci. Ne vidim niti jedan

razlog zbog čega nalaz te evaluacione komisije ne bi bio potvrđen od strane kolega iz KFW banke, što mi daje za pravo da sa punom odgovornošću kažem da ako sve bude teklo po planu, a nadamo se da hoće, gradnja ovog objekta bi trebalo da počne tokom ove godine, što jeste novi podatak, nova informacija koja i vama i građanima Herceg Novog može biti od koristi jer smo zbog složenih procedura koje podrazumijeva aranžman sa njemačkom KFW bankom došli u situaciju da se odabirom izvođača bavimo jedan duži vremenski period, ali na našu sreću, taj posao polako dovodimo do kraja i zahvaljujući toj činjenici ja mislim da vrlo brzo, narednih dana i nedjelja možemo imati i formalizovanu odluku kada je riječ o izboru izvođača, samim tim i stvorene sve klizište sanirano, da se krene izgradnjom ovog objekta. Međutim, ovdje sam dužan da kažem zbog čega izgradnja ovog objekta dodatno kasni.

Pored složenih procedura koje podrazumijeva program energetske efikasnosti, želim da kažem da je jedan od razloga zbog čega smo kasnili sa izgradnjom ovog objekta i nepostojanje važeće planske dokumentacije na teritoriji Herceg Novi, što znate čija je odgovornost. Nemam namjeru da upirem prstom ni na koga, ali želim da sa vama podijelim sve informacije koje imam, što znači da je to dodatno doprinijelo da mi ovaj projekat prolongiramo određeni vremenski period. Drugi razlog je prilagođavanje na novi Zakon o planiranju i uređenju prostora i činjenica da je on previdio neke nove institute koje smo takođe morali u međuvremenu ispoštovati. U svakom slučaju jako je važno, nezavisno od toga zbog čega se kasni, da konačno stvaramo pretpostavke da ovaj projekat krene i ja vjerujem da će on služiti na zadovoljstvo i svih građana Herceg Novog, ali i čitave Crne Gore, budući da u ovaj projekat planiramo da uložimo nekih dva miliona eura, što znači da će objekat biti izgrađen po svim savremenim standardima koji će uvažiti specifičnosti područja na kojem se radi, a siguran sam da će odgovoriti i realnim potrebama stanovništva za pohađanje predškolskog obrazovanja jer sam siguran da po završetku radova računam da, ako radovi krenu tokom ove godine, a imajući u vidu da je rok za završetak radova do 12 mjeseci od dana uvođenja izvođača u posao, da možemo svjedočiti da bi moguće radovi mogli da budu završeni do kraja 2020. godine.

Sa ovim informacijama vjerujem da i vi ... priliku da ... u odnosu na ovaj projekat i siguran sam da ćete, bez obzira na brojne izazove na koje smo nailazili, što zbog subjektivnih što zbog objektivnih okolnosti, danas zajedno sa mnom podijeliti zadovoljstvo jer smo u prilici da svjedočimo vrlo skorom početku radova na vrtiću Savine. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:44:01)

Hvala, ministre.

Da čujemo komentar vašeg odgovora poslanice Bakrač.

MAJA BAKRAČ (05.11.19 12:44:07)

Zahvaljujm, ministre, na iscrpnom odgovoru.

Naravno, moram da kažem da sam zadovoljna odgovorom. Zašto sam postavila ponovo ovo pitanje? Zato što znajući vas kao jednog odgovornog ministra, kada sam postavila pitanje prije par mjeseci, kada su bila poslanička pitanja na dnevnom redu, tada ste rekli da će radovi početi u septembru ove godine, a završiće se za, kako ste i sada rekli, godinu dana. Upravo to mi je negdje motiv bio da vidim zbog čega nisu počeli radovi u septembru i šta se to u stvari desilo da se odloži od septembra do danas početak tih radova.

Hvala vam što ste pojasnili svim građanima, posebno građanima Herceg Novog, zbog čega se kasni, koja su sredstva uložena u sanaciju klizišta, jer kao što svi znamo konfiguracija terena u Herceg Novom je takva da je neophodno u pripremnim aktivnostima uložiti ogromna sredstva kako bi se došlo do izgradnje ili renoviranja objekta. Raduje me podatak da će to početi ove godine i nadam se da će već mališani sljedeće godine ući u nove prostorije i pohađati nastavu.

Svakako morala bih da iskoristim ponovo priliku da vam postavim jedno dopunsko pitanje. Voljela bih ukoliko ste u mogućnosti da mi kratko odgovorite, a vezano je za školu u Igalu. Isto sam se bavila ovom temom na jednom od prošlih zasijedanja kada smo postavljali poslanička

pitanja. Znači, tiče se škole u Igalu i njene izgradnje i tada sam dobila odgovor da je problem u obezbjeđenju adekvatnog prostora na kome treba da se gradi škola. Pošto je od tada do danas prošlo možda nekih šest ili sedam mjeseci, možda čak i više, Interesuje me da li je došlo do nekog odgovora od strane opštine tj. da li imate ponuđene neke lokacije na kojima bi se mogla izgraditi škola u Igalu. Složit ćete se i sami da je ovaj objekat prijeko potreban Opštini Herceg Novi, a posebno djeci i svima onima koji žive na teritoriji Igala. Voljela bih ukratko ukoliko možete da odgovorite da li postoji određeni dogovor tj. da li je Opština konačno donijela odluku koje je to mjesto koje će biti adekvatno za izgradnju škole, a pri tom da ispunjava sve one uslove koji su neophodni kako bi ista počela da se radi.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:46:49)

Hvala, poslanice Bakrač.

Da li želite da odgovorite dopunsko pitanje? Želite, izvolite imate minut.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.11.19 12:46:57)

Žao mi je što nijesam bio u prilici da anticipiram da će i ovo biti predmet vašeg interesovanja, pa da pripremim konkretniji odgovor, potkrijepljen brojnim činjenicama, vezan za isti. Ali nezavisno od toga, mislim da je za ovaj nivo informacija dovoljan i sljedeći odgovor.

To je da ćemo mi u Ministarstvu prosvjete i u Vladi Crne Gore do kraja biti posvećeni izgradnji nove škole u Igalu. Mi smo svjesni da je to potreba građana Igala i da moramo ići u tom pravcu. U tom smislu, mislim da je najvažniji podatak da novac za izgradnju te škole neće biti problem.

Dakle, Vlada će naći način da izdvoji potreban novac kako bi građani Igala dobili novu školu. Međutim, taj novac možemo početi da trošimo i možemo započeti aktivnosti na izgradnji nove škole tek onda kada dobijemo adekvatnu lokaciju koja je urbanistički riješena i na kojoj je planskom dokumentacijom moguće graditi obrazovni objekat te vrste.

Do sada taj izazov nijesmo uspjeli da riješimo. Ja želim da vjerujem da će kolege iz Opštine Herceg Novi pokazati odgovornost jednako kao i mi što pokazujemo odgovornost time što javno izjavljujemo da novac za izgradnju pomenute škole neće biti problem i mislim da bi valjalo da tu komunikaciju konkretizujemo i da što je moguće prije dobijemo izjašnjenje od strane Opštine, a ja sam siguran da kada riješimo pitanje lokacije da ćemo vrlo brzo u skladu sa zakonom sprovesti sve one procedure i da u nekom srednjem roku koji se mjeri sa godinom dvije možemo doći u situaciju da Herceg Novi, odnosno Igalu dobije novu školu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:49:02)

Hvala, ministre Šehović.

Poslanice Bakrač nemate proceduralnih prava.

Dopunsko pitanje je ono kada poslanici više ne imaju pravo komentara.

Poslanica Nela Savković-Vukčević je sljedeća, neka se pripremi poslanik Suad Numanović.

Poslanice, izvolite.

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ (05.11.19 12:49:29)

Svjedočimo intenzivnim aktivnostima Ministarstva prosvjete, otvaraju se, kao što smo više puta čuli danas, škole, vrtići, sportske sale i tereni, rekonstruišu se, renoviraju i opremaju brojni objekti i razumjela sam da se nikad više nije ulagalo u prosvjetu. Konačno veoma je značajan podatak da je Vlada opredijelila preko 50 miliona eura za 28 kapitalnih projekata. Građani Svetog

Vida raduju se novim projektima i istovremeno glasnije postavljaju pitanje šta je sa onim starijim planovima na čiju realizaciju se zaista dugo čeka. Jedan od takvih planova jeste i izgradnja Osnovne škole u Tološima.

Moje konkretno pitanje glasi:

Kad možemo očekivati Osnovnu školu u Tološima i što je sve obuhvaćeno ovim projektom?
Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:50:27)

Hvala, poslanice.

Ministre, izvolite.

DAMIR ŠHOVIĆ (05.11.19 12:50:34)

Uvažena kolegice Savković-Vukčević,

Dozvolite mi da se i vama na samom početku zahvalim na prilici da građanima Crne Gore pružimo zaokružen odgovor u odnosu na jedan kapitalno važan projekat kao što jeste izgradnja nove škole u Tološima. Tim prije što i sami ste rekli svjedočimo najvećoj i najintenzivnijoj gradnji u oblasti obrazovne infrastrukture do sada. Svjedočimo da je ova vlada u svom mandatu za svega tri godine uspjela ne samo da nikad više novca iz budžeta izdvoji za obrazovanje nego je uspjela da dovede do kraja dva kreditna aranžmana od strateške važnosti za obrazovni sistem kojem je kao nikad do sad stavljeno preko 55 miliona eura na raspolaganje za potrebu unapređenja obrazovne infrastrukture.

Riječ je o kreditnom aranžmanu koji ćemo sutra potpisati sa Evropskom investicionom bankom i kreditnom aranžmanu sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope, a ta dva kreditna aranžmana su teška preko 55 miliona eura i njima će biti obuhvaćeno 39 projekata, od kojih su 21 novi projekti. To znači da s obzirom da je predviđeno da će se oni realizovati zaključno sa 2023.godinom u naredne četiri godine mi ćemo imati priliku da oko 60 miliona eura samo po osnovu ova dva kreditna aranžmana izdvojimo za sistem obrazovanja. Tu ne pominjem program energetske efikasnosti saradnje sa KFW bankom i tu ne pominjem projekte koji će se finansirati iz kapitalnog budžeta, a jedan od takvih projekata je i škola u Tološima.

Mi smo svjesni da je to potreba tog dijela Glavnog grada koji možda doživljava i najveću ekspanziju u odnosu na cjelokupno područje Glavnog grada. Upravo je i to bio razlog koji je motivisao ovu Vladu da u kapitalnom budžetu i za ovu godinu predvidi potrebna sredstva kako bi se započele aktivnosti na izgradnju ovog objekta. Inače, planirano je da se na tom području gradi osnovna škola i školska sportska sala i to je projekat o kojem se jako dugo govori. O tom projektu mislim da se govori nekih 20-tak godina. Dakle 20-tak godina se priča o potrebi izgradnje te škole i ja mogu da vam kažem da mogu biti ponosan na to što sam član vlade koja je ipak uspjela da prevaziđe sve te izazove i da napravi prvi konkretan korak u tom prvcu, a to znači da je ova vlada odnosno Ministarstvo održivog razvoja i turizma raspisalo konkurs za odabir idejnog arhitektonskog rješenja što je prvi korak kako bismo došli do faze dobijanja glavnog projekta, a nakon toga i raspisivanje tendera za izbor izvođača radova.

Tu moram biti iskren sa vama i reći da smo imali institucionalno snalaženje na nivoima. Nedopustivo je da raspisivanje ovakvih konkursa traje toliko koliko je trajalo, a to je trajalo značajan vremenski period, blizu godinu dana. Mislim da svi skupa treba da unapređujemo i naše administrativne kapacitete da kada smo već dobili ovoliki novac na raspolaganje i kad imamo opredjeljenje Vlade da ulaže u obrazovanje, onda ne smije ni na jednom mjestu u sistemu državne uprave da bude usko grlo.

Ja sam siguran da smo mi taj problem prepoznali, da ćemo ga rješavati, ali nije važno što smo možda nepotrebno izgubili nekoliko mjeseci, važno je da odavde uputimo snažnu poruku da će se taj objekat graditi, da je raspisan konkurs i da ćemo narednih nekoliko mjeseci vrlo vjerovatno dobiti kvalitetno idejno rješenje na bazi čega ćemo moći da idemo u sljedeću fazu, a to je konkurs za glavni projekat i nakon toga da ćemo moći da odaberemo izvođača koji će biti u

prilici da dovede do kraja ovu kapitalno važnu investiciju za Glavni grad.

Kad već pominjemo kapitalno važnu investiciju za Glavni grad želim još nekoliko informacija da vam dam.

Dakle, ovaj školski objekat je planiran u dvije faze, samo prva faza se prostire na nekih sedam hiljada metara kvadratnih i ta škola će samo u okviru te prve planirane faze biti najveća škola u Crnoj Gori. Škola sa najvećim kapacitetom, škola u koju ćemo uložiti najviše sredstava do sad. Planirano da se u ovaj projekat uloži u prvoj fazi sedam miliona eura što znači da ćemo sa tih sedam miliona eura napraviti najveći objekat, sa najvećim kapacitetom i jedan od najljepših siguran sam, a to će zavisiti od ovog konkursa koji je raspisan kojim treba da dobijemo idejno rješenje. Samim konkursom koji je raspisan je prepoznata potreba cjelovitog sagledavanja ovog objekta što znači da ćemo mi ostaviti prostor da u perspektivi, ako bude potrebno, izvršimo i dogradnju tog najvećeg školskog objekta u Crnoj Gori i da na taj način, na jedan odgovoran način pokažemo svoj odnos prema potencijalnoj potrebi mještana Tološa ukoliko nakon određenog vremena, nakon određenih nekoliko decenija dođemo u situaciju da je i taj najveći objekat premali za smještaj jednog broja djece koji je vezan za Tološe.

Nakon ovog vremena ... koje smo potrošili u pripremama svjedočimo konkretnom koraku, svjedočimo raspisanom konkursu, svjedočimo činjenici da ćemo iz budžeta, ne iz kreditnih aranžmana, izdvojiti oko sedam miliona eura za ovaj objekat, ja se nadam da ćemo nakon gotovo dvije decenije u narednih nekoliko godina biti u prilici i da i taj kao i 39 drugih kapitalnih projekata dovedemo do kraja.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:57:15)

Poslanice Savković, izvolite.

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ (05.11.19 12:57:21)

Sigurna sam da su vas građani ovog dijela Podgorice, ali i cijela Podgorica pažljivo slušali.

Naime, tokom rada u gradskoj upravi, a i budući da sam privatno vezana za Tološe, imala sam priliku da razgovaram sa mještanima o njihovim potrebama i nerealizovanje ovog plana izazivalo je s pravom veliko nezadovoljstvo.

Ovako, najavljujući konačno realizaciju osnovne škole u Tološima, možemo da kažemo da će se znatno poboljšati uslovi za obrazovanje naših najmlađih sugrađana i naravno to je prilika za nova radna mjesta, a imajući u vidu i ostale projekte kao što su najsavremenija sportsko-rekreativna zona u Tološkoj šumi kao i na prostoru Mareze, sa salom koju ste najavili, to će doprinijeti ukupnoj sportskoj kulturi Glavnog grada. Posebno mi je drago što smo mogli da konkretno govorimo o izgradnji škole u Tološima, zato što je izgradnja prevazilazila nadležnosti samog Glavnog grada, a opet mi smo ti koji razgovaramo i oslušujemo potrebe građana i ono što smo mogli jeste da obećamo da ćemo se intenzivno zalagati da sa tom izgradnjom se počne što prije i da će Glavni grad kao i do sada u više navrata, to smo čuli i od kolege Borisa Mugoše, sarađivati sa Ministarstvom prosvjete u realizovanju i ovog plana kad je riječ o obrazovnoj infrastrukturi.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 12:59:04)

Hvala, poslanice Savković-Vukčević.

Prelazimo na posljednje pitanje upućeno ministru, postavio je poslanik Suad Numanović. Izvolite, poslaniče.

SUAD NUMANOVIĆ (05.11.19 12:59:16)

Potpredsjedniče, uvaženi ministre, kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore, koristeći poslovničku mogućnost ja sam ministru prosvjete doktoru Damiru Šehoviću, postavio sljedeće poslaničko pitanje:

Kada je Ministarstvo prosvjete planiralo da krene u najavljenju izgradnju dječjeg vrtića u Bijelom Polju i kako teku započeti radovi na izgradnji OŠ "Dušan Korać" u Bijelo Polju?

Kratko obrazloženje: Čuli smo danas dosta kolega i kolegice koji su postavljali pitanja u smislu infrastrukturnih projekata na nivou Crne Gore, čuli smo konkretne odgovore ministra prosvjete. Vidimo da u tom drugom segmentu. Dakle, kroz strukturne reforme zakonodavni dio je zaokružen, infrastrukturni, radi se na poboljšanju položaja u ovom trećem stubu zaposlenih u obrazovanju i evo vraćamo se na ovaj infrastrukturni dio i potrebe građana Bijelog Polja u šta ste se i vi ministre uvjerali, jer ste nekoliko puta boravili u tom gradu. Upoznati ste sa svim objektima i dali ste značajan doprinos na izgradnji školske infrastrukture u ovom gradu.

Vidjeli ste neophodnost izgradnje još jednog dječjeg vrtića. Naročito je to neophodno za sjever Crne Gore, gdje smo do skoro imali obuhvat predškolskim obrazovanjem ja bih rekao dosta nizak, možda negdje oko 50%, sa tim ne smijemo da smo zadovoljni. Na sreću, posljednjih nekoliko godina taj procenat se povećao za preko 20% i negdje bih usporedio dvije stvari.

Neophodno je da sva djeca Crne Gore idu u vrtić i neophodno je da sva djeca predškolskog uzrasta budu vakcinisana. Čini mi se da tu postoji prostor i za jedno i za drugo djelovanje i zbog toga je moje interesovanje i građana Bijelog Polja da sve ono što je neophodno, a to je izgradnja dječjeg vrtića na Zaimovića livadama, jednom dijelu grada Bijelog Polja koji je jako brojčan, gdje postoji veliki broj djece, kroz taj dio prolazi i glavna saobraćajna magistrala, iz milion razloga je nophodno da dijete gdje živi i gdje provodi svoje vrijeme treba da ima i svoj vrtić da bude obuhvaćeno ovim obrazovnim predškolskim programom.

Što se tiče Osnovne škole "Dušan Korać" ona je započeta, to je velika investicija od pet i po miliona eura, to je najstarija gradska škola u Bijelom Polju. Da podsjetim građane Crne Gore da je ta škola započeta još davne 1846.godine, da u ovakvoj konstrukciji ona je započela sa izgradnjom 1948.godine i neophodnost izgradnje te najstarije osnovne škole ste vi uvidjeli. Na sreću krenula je ta izgradnja, jako bi bitno bilo da se ona u započetom i planiranom roku završi. Posebno bih istakao što će u okviru ove osnovne škole da bude izgrađena osnovna muzička škola koja fali, kao što je i meni đaku te osnovne škole falila sportska sala. Završio sam osnovnu školu, na žalost nijesam ušao nijednom u sportsku salu, koja je bila stara, ruinirana.

Vraćam se na osnovnu muzičku školu, u Bijelom Polju postoji ta škola. Sa izgradnjom ovakve muzičke škole i sa jednim kvalitetnim kadrom koji postoji u Bijelom Polju i sa talentima iz sfere muzičke kulture, siguran sam da će se steći brzo uslovi da osnovna muzička škola preraste u srednju muzičku školu i na taj način da šansu djeci nastavka osnovnog obrazovanja kroz srednje muzičko obrazovanje.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 13:03:46)

Hvala, poslaniče.

Ministre, izvolite vaš odgovor.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.11.19 13:03:53)

Uvaženi kolega Numanoviću, vi ste i sami kroz odgovore na poslanička pitanja vaših kolega mogli vidjeti da sam ovaj institut poslaničkih pitanja iskoristio da građane Crne Gore upoznam sa planovima Vlade Crne Gore kada je riječ o unapređenju obrazovne infrastrukture.

U tom smislu, a imajući osjećaj za dva problema koja ste vi apostrofirali u vašem poslaničkom pitanju, a tiču se izgradnje novog vrtića u Bijelom Polju i izgradnje nove škole "Dušan Korać" takođe u ovom gradu, želim sve skupa da podsjetim još na nekoliko činjenica.

Jedna je ta da smo mi u toku kreditnog aranžmana sa Kreditnom bankom za razvoj Savjeta Evrope kojim je Vlada dobila 17 miliona eura za izgradnju sedam predškolskih ustanova, od kojih je četiri već završeno, a ostalo je još tri da budu realizovane i da do kraja ove godine ulazimo u novi kreditni aranžman sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope, kojim je predviđena gradnja i još novih sedam predškolskih ustanova. Međutim, znajući da dolazite kao i ja sa sjevera Crne Gore, cijenim važnim da saopštim da ne samo da smo stvorili pretpostavku i izdvojili nikad više novca za ulaganje u obrazovnu infrastrukturu nego i te kako vodimo računa i o regionalnom prisustvu tih projekata, odnosno regionalnom razvoju, jer smo jednako kao i vi svjesni da razvijene Crne Gore nema bez ravnomjerno razvijene Crne Gore, a ravnomjerno razvijene Crne Gore nema bez kvalitetnih uslova za obrazovanje i u manje razvijenom sjevernom dijelu naše države.

Upravo vodeći računa o tome trenutno se u Crnoj Gori izvode radovi na izgradnji vrtića u Rožajama. To je projekat koji se realizuje iz budžeta, a vrlo brzo će startovati gradnja novog vrtića u Pljevljima. To je projekat koji se realizuje kroz postojeći aranžman sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope. Novim aranžmanom sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope predviđeno je još sedam novih objekata od kojih će četiri biti vezana za područje glavnog grada jer tu imamo najveći problem prebukiranosti, ali čak tri za sjever Crne Gore. Jedan od ta tri je vrtić u Bijelom Polju. Pored tog vrtića gradićemo tim sredstvima i vrtić u Beranama i vrtić u Plavu zato što smo procijenili da građani i tih opština imaju jednaku potrebu za izgradnjom novih vrtića. U odnosu na vrtić u Bijelom Polju želim da vam kažem da će se on prostirati na nekih 1000 i po m², da će ukupna vrijednost investicije biti nešto blizu 1.600.000 eura i da je ovaj vrtić planiran za gradnju u naredne tri godine. Mi ćemo prve godine 2019. godine, odnosno prve godine ćemo ići sa izradom idejnog rješenja i sa odabirom glavnog projekta. Za to će nam trebati određeno vrijeme i vrlo vjerovatno da ćemo jedan dio 2020. godine potrošiti za te namjene. Za tu vrstu potrebe ćemo izdvojiti nekih 70.000 eura zatim ćemo započeti aktivnosti na raspisivanju tendera za odabir izvođača radova i početak gradnje vrtića. Za ovu namjenu smo izdvojili nekih 600.000 eura i u konačnom treće godine planiramo da taj objekat završimo i za tu namjenu smo izdvojili nekih blizu 900.000 eura. Kada sve to skupa saberete onda dolazite do zaključka da u naredne tri godine ako stvari budu razvijane onako kako planiramo možemo svjedočiti završenom novom vrtiću u Bijelom Polju i za te potrebe ćemo izdvojiti 1.600.000 eura. Paralelno sa tim već je crnogorska javnost informisana da su započeti radovi na izgradnji nove škole "Dušan Korać" u Bijelom Polju. Kamen temeljac za tu školu je položio premijer Marković prije nekoliko mjeseci i to je projekat koji je od strateške važnosti za Opštinu Bijelo Polje s obzirom da ima i simboličku i suštinsku vrijednost i značaj. To je projekat u koji će biti uloženo preko pet miliona eura. Dakle, oko pet i po miliona eura i to je objekat ne samo nove škole "Dušan Korać" nego i osnovne muzičke, odnosno Muzičke škole u Bijelom Polju što je jako važno jer tak tad na jedan odgovoran i sistemski način rješavamo pitanje smještajnih kapaciteta učenika koji pohađaju i pokazuju interes za pohađanje i ove muzičke škole.

Ono što je još važnije u odnosu na ovaj podatak, budući da je ovo već građanima Crne Gore bilo poznato, jeste to da se radovi odvijaju zadovoljavajućom i planiranom dinamikom, da je ukupna vrijednost realizovanih radova do sada na nivou od nešto preko milion eura, da je ukupno vrijeme za koje očekujemo da ćemo ovaj objekat dovesti do kraja 26 mjeseci od datuma uvođenja izvođača u posao. Hrabri nas i raduje to što imamo očigledno jednog odgovornog izvođača koji na jedan posvećen način se bavi svojim poslom i vjerujem da u okviru ovih 26 mjeseci, a jedan vremenski period, nekih pola godine već ... da teče. Dakle, da u tom periodu možemo svjedočiti završenom projektu i da će, kako ste i sami rekli ... vaše posleničko pitanje, time završavam uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu, da ćemo u Bijelom Polju dobiti jedan reprezentativan objekat koji će biti jedan od većih u Crnoj Gori, jer pet i po miliona eura ipak nije novac koji se često izdvaja za ove namjene, a sa tim novcem ja vjerujem da ćemo dobiti objekat koji će nam svima služiti na ponos. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 13:10:24)

Hvala, ministre Šehović.
Poslaniče Numanović, izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (05.11.19 13:10:29)

Zahvaljujem, ministru.

Ohrabrenje je za građane Zaimovića livada da će u naredne tri godine dobiti vrtić, kao i da ćemo Osnovnu školu "Dušan Korać" privesti u planiranom roku i dobiti i osnovnu školu i muzičku školu.

Ono što bih ja želio da pohvalim ovih dana smo pročitali, ta akcija je započela čini mi se prije godinu, dvije dana, nije možda dala očekivane rezultate. To je ishrana u osnovnim školama na teritoriji Crne Gore. Često gledam svoje kolegice preko puta, često smo u situaciji da govorimo o gojaznosti i govorimo o raznim oboljenjima koja su vezana za gojaznost i na žalost taj jedan problem koji je osvijetljen, čini mi se da nemamo sistemski pristup za rešavanje tog problema. Sa tim problemom mi pokušavamo da se bavimo negdje kad napunimo 20, 30, 40 godina, kad već dobijemo komplikacije ili neke bolesti, a sa jednim potezom, kažem sa jednim potezom, dobijanja jednog obroka, ali kvalitetnog obroka u školama siguran sam da bi preventivno djelovali i na problem gojaznosti, ali i na preventivnu pojavu mnogih oboljenja u kasnijem periodu kod djece. Znam da to nije samo posao Ministarstva prosvjete ili nije posao Ministarstva prosvjete, znam da Ministarstvo poljoprivrede vodi tu akciju sada, ali kroz jedan multidisciplinalan pristup svih koji se u tome prepoznaju, pa i privatni sektor, državu, svakako Vladu Crne Gore, resorno ministarstvo i sva druga ministarstva treba uključiti da naša djeca u osnovnim školama dobiju jedan kvalitetan obrok. Ja bih rekao kvalitetan kuvani obrok koji bi preventivno djelovao na očuvanje zdravlja djece. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 13:12:42)

Gospodine Numanović, postavili ste dopunsko pitanje.
Izvolite, ministre.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.11.19 13:12:50)

Hvala, potpredsjedniče Nimanbegu, na razumijevanju.

Kolega Numanoviću, vi ste u komentaru na dobijeni odgovor sa moje strane otvorili još jednu jako važnu temu za sve nas u Crnoj Gori, a riječ je o đачkoj ishrani. Vi kao neko ko dolazi iz struke jako dobro prepoznajete važnost zaokruživanja, kvalitetnog zaokruživanja i tog dijela priče. U tom smislu želim da vas podsjetim samo na nekoliko stvari.

Na području Glavnog grada mi već zajedno sa Srednjom stručnom školom "Sergije Stanić" i sa Institutom za javno zdravlje realizujemo projekat "Zdrave užine", što znači da je garant kvaliteta te užine Institut za javno zdravlje budući da je on, stavljajući svoj potpis iza tog projekta, zapravo najbolja moguća potvrda da je nutritivna i svaka druga vrijednost objekta koji se nudi našoj djeci na teritoriji Glavnog grada po svim standardima i da ona odgovara onom sadržaju koji je potreban našoj djeci.

Ovdje želim da pohvalim još jedan pilot projekat koji je danas započeo, a riječ je o pilot projektu koji realizuje Ministarstvo poljoprivrede u saradnji sa Ministarstvom prosvjete naravno, koji se odnosi na jedan broj škola na teritoriji čitave Crne Gore. Ja hoću da vjerujem da je to dobar primjer na koji način treba da pristupamo ovoj problematici i hoću da vjerujem da će ovaj pilot projekat pokazati svoj kvalitet u prvoj godini primjene i da ćemo ponukani tim iskustvom, ali i iskustvom koji imamo u Glavnom gradu sa projektom đачke užine polako svi skupa naći način da stvorimo kapacitete da čitava ... u ovom jako važnom poslu, prije svega, poslu koji je i aktivnostima koje su vezane za zdravlje naše djece, a siguran sam da većeg prioriteta od toga nemamo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.11.19 13:15:05)

Hvala, ministre Šehović.

Ovim smo završili pitanja koja su bila upućena Ministarstvu prosvjete, imali smo ih osam.

Sada prelazimo na Ministarstvo vanjskih poslova. Za ministra vanjskih poslova Srđana Darmanovića, koji je ovdje, koga pozdravljam, postavljena su tri pitanja - poslanik Zogović, Nimanbegu i poslanik Anđušić.

Poslaniče Zogović, vi ste prvi. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (05.11.19 13:15:37)

Poštovani građani,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru vanjskih poslova, Srđanu Darmanoviću, postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Da li ste kao ministar inostranih poslova učestvovali u pregovorima o ustupanju djelova teritorije Crne Gore nepriznatoj, samoprogllašenoj takozvanoj državi Kosovo?

Odlazeća administracija u Prištini je u više navrata najavljivala da se zvanična Podgorica ne protivi korekciji granica, a pobjednik na kosmetskim izborima Aljbin Kurti takođe najavljuje nastavak tog procesa. U interesu je javnosti, a posebno građana pograničnih predjela da saznaju da li će i kada njihova imanja i grobovi njihovih predaka osvanuti van granica Crne Gore.

Obrazloženje: Crna Gora i Kosovo zaključili su 26. avgusta 2015. godine u Beču Sporazum o razagraničenju. Time je utvrđena granična linija. Komisija za demarkaciju ima zadatak da primijeni taj sporazum tako što će na zemljištu identifikovati liniju i postaviti granične stubove. Ona postupa po pravilima geodezije i nema ovlašćenja da odstupa od utvrđene linije. Međutim, predsjednik Vlade je dva puta izjavio da Komisija ima mogućnost da mijenja ugovorenu liniju. Prvi put u Prištini 29.05. 2019. godine riječima: "Vjerovatno će se, kao i u nekim drugim prostorima, pojaviti neka otvorena pitanja" i drugi put u Podgorici 29.10.2019. godine riječima: "Ono o čemu možemo razgovarati je povlačenje granične linije. U tom procesu ćemo saslušati njihove predloge, a vjerovatno ćemo imati i mi naše".

Ovo znači da naša strana ostavlja mogućnost odstupanja od Sporazuma iako je ratifikovan u oba parlamenta. Slično mišljenje iznijeli su i Haradinaj i Kurti. "Sa Čakorom je napravljena greška. Shvatili su da nije u redu i njihova dva lidera se ne protive da se to popravi.", izjavio je Haradinaj. Sljedeće je rečeno, Kurti zaključuje: "Razgraničenje Kosova sa Crnom Gorom nije zatvoreno pitanje. Potrebno je formirati zajedničko radno tijelo koje će ispraviti zagraničenje". Iz ovoga proizilazi da se Sporazum neće poštovati i da će biti pomjeranja granične linije. U središtu pažnje jeste kota 1849 metara na prevoju Čakor, što je u dubini naše teritorije ... kilometara. Prema svemu proizilazi da razgraničenje nije zatvoreno pitanje.

Odgovor zahtijevam i u pisanoj formi.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.11.19 13:18:46)

Hvala, poslaniče Zogović.

Ministre Darmanović, izvolite.

SRĐAN DARMANOVIĆ (05.11.19 13:18:54)

Uvaženi poslanče Zogović, zahvaljujem na vašem pitanju.

Dozvolite mi da na početku konstatujem da imamo veoma dobre međudržavne odnose između Crne Gore i Republike Kosovo koji se temelje na principima uzajamnog povjerenja, dobrosusjedstva i zajedničkoj evropskoj i evroatlanskoj perspektivi. Indikator za ovo stanovište jeste činjenica koju ste i vi naveli, da smo u prethodnom periodu sa ovom susjednom zemljom ostvarivali intenzivnu saradnju u velikom broju oblasti a da je jedan od najvažnijih momenata u našoj saradnji i odnosima predstavljao upravo razgraničenje dvije države, postignutom sporazumu

o državnoj granici potpisanim 26. avgusta 2015. godine u Beču a koji je stupio na snagu 4. juna 2018. godine.

Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore, odnosno Komisija za granicu, u skladu sa njenim nadležnostima, uz asistenciju Ministarstva vanjskih poslova, pristupila je finalnim aktivnostima implementacije Sporazuma na terenu, tj. pokrenula je inicijativu za formiranje zajedničkog tijela i održavanje sastanaka državnih komisija koji će se baviti obilježavanjem granične linije na terenu. Obilježavanje državne granice može biti utvrđeno isključivo u skladu i okvirima koji su predviđeni pomenutim sporazumom.

U prethodnom periodu inače smo predano radili na pitanju razgraničenja sa našim susjedima, jer ono predstavlja jedno od najosjetljivijih pitanja između državnih odnosa. Crnogorski pristup rješavanju izazova razgraničenja od strane naših međunarodnih partnera ocijenjen je kao optimalan, a dosadašnji rezultati i dobra praksa ustanovljena na ovom polju govore o našoj spremnosti da ovako važna i osjetljiva pitanja sa susjedima rješavamo u atmosferi razumijevanja i međusobnog uvažavanja vodeći istovremeno računa o strateškim interesima naše zemlje i posebno interesima naših građana, u ovom slučaju onih iz pograničnih predjela. Utemeljenje za ovakvo državno stanovište možete naći u primjeru iz bliske prošlosti kada smo i pored velikog pritiska uspješno okončali proces razgraničenja sa susjednom Bosnom i Hercegovinom, apstrahujući želje i negativne komentare bez utemeljenja i vodeći se samo činjenicama i postulatima struke. Prema tome, vrlo konkretno, nijesam učestvovao ni u kakvim pregovorima, citiram: "ustupanju dijela teritorije Crne Gore nikome", jer takvih pregovora nikada nije bilo niti ih može biti. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (05.11.19 13:21:17)

Hvala, ministre Darmanović.

Poslaniče Zogović, vaš komentar odgovora.

MILUN ZOGOVIĆ (05.11.19 13:21:25)

... samo potvrdili da su zebnje ukupne crnogorske javnosti, a posebno građana pograničnih krajeva i više nego opravdane.

Pošto ste svoj odgovor na moje poslaničko pitanje počeli ekspozeom o dobrosusjedskim odnosima između Kosova i Crne Gore, to se najbolje vidjelo u praksi na utakmici između Crne Gore i Kosova i kako su vaši diplomatski iskoraci dali rezultate najbolje je potvrđeno na toj utakmici.

Gospodine ministre, jedna od najsramnijih odluka u istoriji Crne Gore jeste odluka aktuelnog režima o priznanju Kosova. Ta podanička servilnost aktuelnog režima prema Kosovu nema utemeljenje u volji naroda Crne Gore što je priznao i premijer Duško Marković, podsjećajući u Prištini kako se aktuelna crnogorska vlast žrtvovala za nezavisnost Kosova i priznala ga suprotno mišljenju više od 80% građana Crne Gore. Ta odluka, gospodine ministre, sramnija je od akta o polaganju oružja iz 1916. godine. Tada je Crna Gora kapitulirala vojno, a ovdje se radi o duhovnoj kapitulaciji aktuelnog crnogorskog režima. Međutim, polazeći od toga da vam nije smetalo da priznate nezavisnost Kosova, da glasate za ulazak Kosova u UNESCO, da pokušate da pomognete Kosovu da uđe u Interpol, zvaničnici iz Prištine smatraju da vam neće biti nikakav problem i da ustupite dio teritorije na koji oni imaju otvorene teritorijalne pretenzije. Vi u svom odgovoru niste nijednim argumentom demantovali da su očekivanja Prištine nerealna i da neće doći do pomjeranja granične linije jer je potpuno realno da, ako ste pristali na sve ovo što sam naveo prije, da ćete pristati i na korekciju granica. I zbog čega poslije onoliko skupova koji su se održavali u pograničnim krajevima Crne Gore niko od pripadnika aktuelnog režima nije našao za shodno da građanima objasni poslije protivustavnog sporazuma između Tačija i Filipa Vujanovića o čemu je tu zapravo riječ?

Gospodine predsjedavajući, još jedno dopunsko pitanje za ministra Darmanovića.

Gospodine ministre, pošto će se nakon smjene otvoriti tajni dosijei u Crnoj Gori u kojima će

se jasno vidjeti svačiji angažman u prethodnom periodu, bilo bi dobro da danas ovdje sa nama podijelite ekskluzivu od kada imate konekcije sa stranim obavještajnim službama, a posebno sa Centralnom obavještajnom agencijom Sjedinjenih Američkih država.

Da ne bi građani čekali, evo dajem vam ekskluzivnu priliku da to učinite danas.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 13:24:56)

Hvala.

Ministre, izvolite.

SRĐAN DARMANOVIĆ (05.11.19 13:25:02)

Odgovor je jednostavan. Nikada nisam imao konekcije ni sa kakvim stranim obavještajnim službama, nikakvim obavještajnim službama, tako da nemam šta tome da dodam, to je jedina istina.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 13:25:20)

Dajem riječ poslaniku Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (05.11.19 13:25:24)

Dobar dan, poštovani poslanici i poslanice.

... kolege iz Demokratskog fronta saslušaju pitanje, ali

Poštovani ministre Darmanović, kako vrednujete regionalne odnose svih šest zemalja zapadnog Balkana, prije svega u svijetlu zadnjeg odlaganja pregovora za pridruživanje Republike Albanije i Republike Sjeverne Makedonije, te inicijative o takozvanom "malom Šengenu".

Obrazloženje: Obećanje da ce zapadni Balkan biti dio Evropske unije prvi put je dobio ugovornu obavezu na Samitu u Solunu 2003. godlne. Danas, nakon 16 godlna, zadnjim dešavanjima unutar EU, a posebno dešavanjima oko bregzita, primjećujemo zahladenje u stavu o proširenju Evropske unije, sto je po nama dovelo i do prolongiranja otvaranja pregovora sa Albanijom i Sjevernom Makedonijom. U isto vrijeme Srbija, Albanija i Sjeverna Makedonija predlažu neke nove i stare inicijative, kao sto je ona o tzv. „malom Šengenu".

Zanlma me zvaničan stav Crne Gore da li to prolongiranje otvaranja pregovora sa dvije države naše regije neki novi pristup kojim ce EU ostaviti „na čekanje" i Crnu Goru, i da pojedini regionalni lideri zbog toga razmišljaju o nekim alternativnim rjesenjima poput tzv. "malog Šengena" koja nas podsjećaju na neka ne baš sjajna vremena.

Poštovani ministre Darmanoviću, cijeneći vašu ulogu u procesu evropskih integracija i u vođenju spoljne politike Crne Gore, moram vas podsjetiti da ideja oko učešća zapadnog Balkana u Evropskoj uniji iz 2003. godine je već na 16. godini neispunjena, bez obzira da li su to činjenice istorijske koje su uzročnik tog dugog procesa. Sami odnos unutar Evropske unije ili unutar zemalja zapadnog Balkana cijenimo da naša država mora da ima jasan i kredibilan stav po ovom pitanju i da ima alternativu za građane Crne Gore. Izvolite.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 13:27:49)

Ministre, izvolite.

SRĐAN DARMANOVIĆ (05.11.19 13:27:52)

Hvala.

Uvaženi poslanice Nimanbegu,

Kao što znate, regionalna saradnja je jedan od stubova crnogorske vanjske politike. Dobri odnosi sa susjedima su naš prioritet, ne samo kroz prizmu procesa evropskih integracija, nego kao sopstveno, rajno i nedvosmisleno opredjeljenje. Takav pristup negujemo na bilateralnoj ravni kao i kroz učešće u više od 30 regionalnih inicijativa, a predsjedavanje naše zemlje inicijativom A5, dakle Jadranskom poveljom, kao Jadransko Jonskom inicijativom i strategijom za Jadransko Jonski region, ocijenjeni su kao veoma uspješni.

U 2020. godini Crna Gora će predsjedavati Centrom za bezbjednost u saradnji Centralnom evropskom inicijativom CEI, Fondom za zapadni Balkan i Regionalnom inicijativom za migracije i izbjeglice i azil Mari. Takvim odnosom doprinosimo imidžu svoje zemlje kao garanta bezbjednosti dobrog susjeda u regionu, što naši evropski partneri prepoznaju i cijene.

Kao što sam već kazao, nemogućnost postizanja dogovora o otvaranju pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom, na nedavno održavnom sastanku Evropskog savjeta dočekali smo sa razočarenjem u Crnoj Gori. Vjerujemo da svako odlaganje u regionu onoga što znače pregovori, a to je za davanje struktuiranog okvira za reforme, njihovo ubrzano sprovođenje, po mjeri Evropske unije može imati negativan uticaj na ovaj dio Evrope. Vjerujemo da će to naši evropski partneri, istina suočeni sa aktuelnim unutrašnjim i teškim pitanjima, prepoznati i da će pojačati svoje prisustvo u ovom dijelu Evrope. Nema ujedinjene, stabilne i bezbjedne Evrope bez integrisanog Zapadnog Balkana.

Iako smo snažan zagovornik regata principa, odnosno vrednovanja svih država pojedinačno i na osnovu sopstvenih zasluga, Crna Gora ostaje posvećena svakoj daljoj podršci politički i tehnički, svojim susjedima, njihovom približavanju NATO i Evropskoj uniji, sigurna da je usjeh jednog, uspjeh svih nas u regionu.

Ne mislim da je pitanje takozvanog malog šengena usko povezano sa odsustvom odluke o počinjanju pregovora sa ove dvije države, budući da smo i ranije imali prilike da čujemo i razmatramo slične inicijative i budući da je sastanak lidera Albanije, Srbije i Sjeverne Makedonije održan prije odluke Savjeta. Svakako, ne samo ova, već i ostale regionalne inicijative moraju biti vrednovane kroz prizmu doprinosa i jačanju regionalne saradnje i dopunjavati proces proširenja, lišena ambicija da postanu zamjena za proces proširenja. Vjerujemo da ovoj konkretnoj inicijativi takozvanom malom šengenu, treba pristupiti racionalnoj, tj. pažljivo sagledati njen eventualne doprinos i cilj, tim prije što u domenu ekonomskih odnosa već postoje uspostavljeni oblici regionalne saradnje koji na adekvatan način tretiraju ovo pitanje, a prije svega od njih CEFTA. U tom smislu još jednom bih naglasio da naša država u punom kapacitetu ostaje posvećena regionalnoj saradnji i dobrosusjedskim odnosima, što predstavlja jedan od temelja naše spoljne politike.

Što se tiče vaše, na neki način dopunske primjedbe da moramo imati alternativu za eventualni proces evropskih integracija, takve alternative neće biti u smislu da ćemo od toga odustati. Mi nemamo alternativne modele izgradnje našeg društva, niti alternativne sisteme vrijednosti u odnosu na one za koje se zalažemo. Članstvo u NATO i Evropskoj uniji i pripadnost porodici, zajednici zapadnih i evropskih demokratija nije nešto što u našem opredjeljenju ima drugačije vrednosne alternative. Neke zemlje u našem regionu možda o tome mogu da razmišljaju, ali mi smo svoj put izabrali. Nadamo se da Evropska unija neće odbaciti svoju najuspješniju politiku, a to je politika proširenja i da se radi možda o privremenim zastojevima da će Evropska unija smoći snage i naći modele kojima će se ova politika nastaviti. U nama će u tome imati uvijek pouzdanog partnera.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 13:32:23)

Uvaženi ministre Darmanoviću, zahvaljujem za vaš odgovor na pitanje potpredsjednika Nimanbegua.

Po Poslovniku, potpredsjednik Nimanbegu ima pravo na komentar vašeg odgovora. Izvolite, potpredsjedniče.

GENCI NIMANBEGU (05.11.19 13:32:36)

Poštovani ministre Darmanoviću,

Prvo da se definitivno složimo da alternative nemamo što se tiče evropskih integracija i da moje pitanje oko alternative je alternativa na regionalne inicijative, bilo posvećeno. Zašto? Zato što naš region je region koji vuče posljedice ratova koji su počeli 1991. i završili otprilike 2001., ratnih sukoba u Makedoniji, Sjevernoj Makedoniji i na žalost čak i u samoj Crnoj Gori više niko ne radi na regionalnom pomirenju, rekao bih što se tiče medija, nevladinih organizacija.

Da Crna Gora ima odgovornu regionalnu politiku, ima odlične odnose sa svim državama, susjedima i to je nešto što moramo ne samo cijeniti nego i zadržati za budućnost. Ali, bez aktivne politike pomirenja u regionu uvijek ćemo imati prilike da se nekadašnji tenk koji je išao na Vukovar postavi kao simbol navijača. To je moguća poruka za region ili populistička poruka koja je namijenjena za tržište svoje, za glasače, ali koja u Srbiji kao najvećoj zemlji regiona je veoma upozoravajuća za sve nas.

Moje pitanje je usmjereno i tome da ove ideje nisu nove, one su možda plasirane i više puta, imali smo 2013. Zapadni Balkan 6+, ako se sjećam tog imenovanja, to je bila tada kao neformalna politička platforma, a danas već je to ugovoreni odnos ili odnos koji bi težio slobodi. Mi imamo CEFTA Sporazume na kojima možemo zasnivati regionalnu saradnju, ekonomsku, kulturnu, i u svim odnosima i moram reći nešto. Meni je drago kao poslaniku da više sekretar za proširenje neće biti Janes Han. Ja to cijenim, ali kao diplomata ne morate izreći, ja mogu cijeniti kao poslanik i nadamo se da ćemo onu podršku što smo imali od Mađarske kao države u našim NATO integracijama da ćemo imati od budućeg vjerovatno komesara za integracije u Evropsku uniju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 13:35:08)

Zahvaljujem potpredsjedniku Nimanbegu.

Za ministra vanjskih poslova imamo tri pitanja. Dva smo završili a treće pitanje postavlja poslanik Mihailo Anđušić.

Izvolite, poslaniče Anđušić.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (05.11.19 13:35:26)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Ja sam u skladu sa Poslovníkom postavio poslaničko pitanje sljedeće sadržine uvaženom ministru gospodinu Srđi Darmanoviću:

Poštovani ministre, uzevši u obzir posljednja dešavanja i poruke od strane evropske administracije i lidera evropskih zemalja, kako vi trenutno vidite evropsku perspektivu zemalja zapadnog Balkana? Takođe, kakva su vaša očekivanja kad je u pitanju aktuelni proces pregovora Crne Gore sa Evropskom unijom, a vezano za potencijalne rokove *zatvaranja* jedinog preostalog poglavlja, kao i eventualno skoriji početak *zatvaranja* jednog broja pregovaračkih poglavlja?

Ovdje se izvinjavam zbog jedne tehničke greške od strane administracije, po pitanju ne *zatvaranja*, nego *otvaranja* jedinog preostalog poglavlja, tako da radi se o poglavlju 8. Konkurencija. Dakle, kao što vidite dijelom se mogu prepoznati negdje kroz svoje pitanje u odgovorima koje ste dali uvaženom potpredsjedniku Nimanbegu, ali sam kroz ova dva pitanja htio da negdje spojim neki vaš lični osvrt na aktuelna dešavanja kada su u pitanju pregovori Crne Gore sa Evropskom unijom. Dakle, prvi dio pitanje se odnosi na sve ono što je aktuelna politika, aktuelna dešavanja u Evropskoj uniji, u evropskoj administraciji, evidentne i probleme sa kojima se i oni suočavaju na jedno, slobodno ga mogu nazvati, stanje hibernacije evropske administracije koje se odnosi na zemlje zapadnog Balkana i cio naš evropski put. Dakle, od poslednjih dešavanja vezana za probleme sa kojima se suočavaju i Republika Sjeverna Makedonija i Albanija i ono

koliko će poruke koje se odnose na te probleme uticati konkretno na evropski put Crne Gore.

Drugi dio pitanja gdje bih želio da napravimo jedan presjek, odnosno da čujem vaše lično mišljenje i vaš lični osvrt generalno na pregovarački proces, gdje u ovoj fazi, iako i dalje apsolutno nosimo tu titulu lidera evropskih integracija kod zemalja zapadnog Balkana, kada možemo realno očekivati otvaranje jedinog preostalog poglavlja, s obzirom da, koliko sam informisan, mi u toj situaciji imamo sva završna mjerila odrađena, da nekoliko zemalja pravi probleme, dakle slobodno možemo reći i negdje politički motivisani razlozi i naravno, da li u ovoj fazi mi možemo u nekoj mjeri konstatovati da mi imamo određenu vrstu problema, jednim dijelom svojom krivicom, a boga mi većim dijelom možda i ne, kada je u pitanju zatvaranje jednog većeg broja poglavlja u kojima zaista imamo dobru situaciju, završena završna mjerila. Dakle, sve u svemu jedan vaš lični osvrt i presjek stanja generalno vezano za situaciju kada je u pitanju proces evropskih integracija Crne Gore. Zahvaljujem. Biću slobodan da dam komentar u zavisnosti od vaših odgovora.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 13:38:25)

Zahvaljujem se poslaniku Anđušiću.
Izvolite, ministre Darmanoviću.

SRĐAN DARMANOVIĆ (05.11.19 13:38:30)

Uvaženi poslaniče Anđušiću, hvala na pitanjima koja su trenutno vjerovatno goruća u odnosima Evropske unije i zapadnog Balkana. Poruke sa poslednjeg Savjeta Evropske unije nisu bile ohrabrujuće kada je u pitanju proširenje. Odluka je bila posbno nepovoljna po Sjevernu Makedoniju i Albaniju koje nisu dobile početak pregovora o pristupanju Evropskoj uniji. Mi u Crnoj Gori nijesmo krili razočarenje takvom odlukom. Imajući u vidu da odlaganje pregovora, tj. strukturiranog pristupa evropskim procesima može imati negativne posledice po region zapadnog Balkana. U ovakvom stavu nismo usamljeni. Oromna većina samih zemalja članica Evropske unije, odlazeća administracija u Briselu, kao i sve zemlje našeg regiona izrazile su identično mišljenje. Uprkos trenutnom nepovoljnom razvoju događaja, vjerujemo da ne smijemo daljem napretku u procesu Evropskih integracija prilaziti sa pesimizmom i bez entuzijazma. Sigurni smo da budućnost svih država na zapadnom Balkanu leži u Evropskoj uniji. Evropi pripadamo istorijski i geografski, a moramo težiti da u potpunosti usvajamo njen vrednosni sistem. Na žalost taj put nije lak i očito nije brz, pogotovo ne u vrijeme kada je Unija pogođena svojim unutrašnjim izazovima. Perspektiva članstva u Evropskoj uniji ostaje glavni pokretač reformi u Crnoj Gori i na cijelom zapadnom Balkanu.

Prethodna 2018. godina bila je veoma značajna za politiku proširenja. Na žalost, mjereno brojem otvorenih i zatvorenih poglavlja ili mjereno širenjem pregovaračkog procesa na druge zemlje kandidate u tekućoj godini za sada nam fale opipljivi rezultati. Ovo ne znači da je stanje u našim zemljama lošije nego u prethodnim godinama, već da je pažnja Evropske unije fokusirana prije svega na aktuelna dešavanja unutar same Unije. Razumijemo izazove sa kojima se Evropska unija suočava, ali i vjerujemo da ima prostora za ubrzavanje politike proširenja i da proces konsolidacije Unije mora ići paralelno sa politikom proširenja. U tom smislu ohrabruju izjave aktuelnog predsjednika Savjeta tUSKA, odlazeće visoke predstavnice za vanjsku politiku Mogerini i komesara Hana, takođe ohrabruje i reakcija Evropskog parlamenta koji je kroz usvanje Rezolucije o otvaranju pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom prošle sedmice jasno izrazio šta misli odlukama Evropskog Savjeta nametnutim od strane svega nekoliko zemalja koji očigledno imaju drugačije viđenje o politici okruženja od svih ostalih unutar Evropske unije.

Vjerujemo, ipak, da će u najskorijoj budućnosti Evropska unija pokazati svoju poslovičnu vitalnost, praktičnost i svijest o posledicama po zapadni Balkan i da će otkloniti strateške greške na koje ovih dana intenzivno ukazuju brojni evropski lideri. Ovdje se ne radi samo o nama, već o kredibilitetu same Evropske unije na zapadnom Balkanu. Ako želite da budete ozbiljni, djelujete snagom sopstvenog primjera i tražite da druge zemlje usvoje zajedničke standarde i principe, onda morate te standarde i principe da branite. S toga opšte prihvaćeno pravilo u sportu, a i u

pravu, je da se pravila ne mogu mijenjati u toku utakmice ili sudskog procesa. Očekujemo da ovo prailo važi i za zemlje zapadnog Balkana i da nakon godina progovaranja pod jednim uslovima oni neće biti podvrgavane eksperimentima koji te uslove iznenada i drastično mijenjaju.

Dio odgovornosti za ubrzavanje pregovaračkog procesa je van svake sumnje na nama, na zemljama regiona. Crna Gora će bez obzira na trenutnu situaciju u Uniji nastaviti da radi na ispunjavanju zadataka iz evropske agende. Nema nikakve promjene u našoj namjeri da ispunimo sva završna mjerila i zadatke koji se od nas očekuju. Kada je u pitanju poglavlje 8 - Konkurencija, Crna Gora je, kao što ste rekli, ispunila sva mjerila za uključenje u pregovore u ovom poglavlju i u ovom trenutku od 24 od 28 država članica Evropske unije dala su zeleno svjetlo na Izvještaj o ispunjenosti mjerila za otvaranje poglavlja 8 konkurencija. Kontinuirano radimo i na ispunjavanju završnih mjerila onamo gdje su zadata, samo kao primjer, dopustite da podsjetim na nedavno utvrđeni set zakona iz oblasti javnih nabavki koji jesu jedan od uslova za otvaranje poglavlja 5 - Javne nabavke, kao i Predlog zakona o privrednim društvima koji je veoma važan za usklađivanje sa Evropskim zakonodavstvom u oblasti privrednog prava.

Da zaključim, proces pridruživanja EU je dvosmjernan proces. Mi ne možemo postati članice Evropske unije ako to ne žele naši partneri, niti se bez njihove pomoći može taj proces završiti, a mi imamo svoju odgovornost u tom procesu. Uprkos nedavnim odlukama Savjeta Evropske unije vjerujemo da sve članice EU i dalje podržavaju politiku proširenja i ako možda neke od njih nalaze prostor za dalje razmatranje tempa i dinamike ovoga procesa. Na nama je da nastavimo procese reformi, a na uniji da bude prisutna u ovom dijelu Evrope i da nastavi da blisko radi sa državama zapadnog Balkana, da ubrza proces proširenja, poštujući pri tom princip ... tj. vrednovanje svake zemlje prema rezultatima koje je postigla. (...) traži da dam neku prognozu ili odgovor koliko brzo ćemo moći da nastavimo sa otvaranjem i zatvaranjem poglavlja.

Odluke Savjeta Evropske unije su postavile izvjesnu prepreku na tom putu i očigledno je da se u ovom momentu čeka da Francuska predstavi Evropskoj uniji onako kako ona vidi, možda, dalje pregovaranje. Niko trenutno u Evropskoj uniji ne zna o čemu se radi. Znaju se samo obrisi nekih ideja ali o tome šta će se u tome naći ne znaju ni najbliži partneri Francuske. Šta će iz toga procesa proizaći ostaje da vidimo. Da li ćemo zaista biti podvrgnuti novom modelu pregovora usred pregovora, da li će pravila igre biti promijenjena usred utakmice, to ostaje pitanje. Evropska unija dosta rizikuje u koliko se odluči za taj ..., prije svega svoj kredibilitet u ovom regionu, ali tamo je 28 članica, o tome će se raspravljati. Najveći broj članica je veoma pouzdan i nepokolebljivi zagovornik politike proširenja. Te zemlje imaju svoj glas. Mislim da Crna Gora kao odgovoran partner međunarodnih svojih saveznika i evropskih partnera u ovoj situaciji ne treba da izražava nikakvu nervozu ili pesimizam. Trebamo da radimo zajedno sa našim evropskim partnerima na optimizaciji daljeg nastavka procesa proširenja. Ono što je vrlo važno da radimo u samoj Crnoj Gori kako bi ispunjavali standarde, bez obzira da li će otvaranje ili zatvaranje poglavlja biti nastavljeno u decembru ili u maju ili narednog decembra, jer na kraju krajeva reforme se uvijek rade za sebe i sopstveno društvo. U nekom momentu ćemo izaći spremiji i reći ćemo da naš slučaj treba razmotriti.

Ono što posebno zabrinjava je što mi smo već dosta odmakli i sa nekim ko je otvorio 32, 33 poglavlje i počeo da zatvara poglavlja morate dobro da razmislite kako da nastavite. Ne može se reći da ništa ne važi, ali se bojim da zemlje koje su tek na početku pred velikim izazovima, a nama kao odgovornom partneru u ovom regionu odgovara prosperitet naših susjeda, odgovara da, ako ne istim tempom, idemo zajedno prema istom cilju. Zato ih mi toliko odlučno podržavamo. Ne zbog toga što mi volimo naše susjede, volimo, nego zato što je to prije svega u našem nacionalnom interesu, zato smo tako snažni zagovornici politike evropskog proširenja. Mislim da je ovo okvir u kome se trenutno krećemo, a biće još mnogo razgovora, još mnogo sastanaka i mnogo rasprave o tome kako nastaviti dalje. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENVIĆ (05.11.19 13:46:58)

Hvala.

Pravo na komentar odgovora ima poslanik Anđušić.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (05.11.19 13:47:04)

Zahvaljujem zaista, uvaženi ministre, na jednom jasnom odgovoru i jasnim stavovima koliko je to moguće biti jasan u odgovorima i kroz osvrt i stavove na ovako nejasne poruke koje katkad dobijamo od naših evropskih partnera.

U svakom slučaju negdje u granici očekivanog je teza koju ste iznijeli, mojih očekivanja, u dijelu poruke da Crna Gora u narednom periodu kakva god bila ta dešavanja, kakva god bila dešavanja u Evropskom savjetu koje je najbolje oslikao predsjednik Evropskog savjeta gospodin Donald Tusk koji je jasno kroz jednu rečenicu onog dana famoznog i rekao direktno da nismo krivi mi, da su krivi oni sami, sebe samog je okrivio za sva ova nejasna dešavanja. Ali ono što je suštinski važno, ja zaista smatram kao i vi, jeste da Crna Gora ostane snažno privržena onom kursu koji je i do sada gajila, dakle snažnim unutrašnjim reformama, stavljanju prioriteta na ona poglavlja koja je od starta Vlada definisala kao svoj prioritet, dakle vladavina prava, reforma javne uprave, borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, zaštita životne sredine kako bi mi sebe radi u ovoj fazi i fazama koje nas očekuju donijeli kvalitet samom sistemu i samim građanima kroz životni standard, a nama ostaje negdje da stanemo, da se nadamo da će, evo neki od problema koji su možda iza nas kad je u pitanju evropska administracija, dakle završeni izbori za Evropski parlament koji su za sobom nosili određeno stanje haosa, kao i poslije svakih izbora, naravno, to je za nama. Dakle, nadamo se i skorijem rješavanju problema koji su vezani za bregzit, a ostaje da vidimo kakve će biti naredne odluke Evropskog savjeta i nova rukovodstva, nadamo se da će svi ti neki problemi koji će se uskoro završiti donijeti neku konsolidaciju u redovima evropske administracije i da ćemo, nadam se, prije svega kao što ste rekli i u toku naredne godine početi ubrzano i konkretno, dakle sa pojedinim opipljivim rezultatima, da radimo na zatvaranju većeg dijela poglavlja, jer naravno imamo razumijevanja za to da je svaki novi proces integracije kod zemalja aspiranata nosio sa sobom nova pravila i to je potpuno opravdano. Znamo i za slučaj Hrvatske, znamo kakva su pravila ponovo nametnuta i Crnoj Gori, držimo se njih, poštujemo ih, ali ono što nije dobro, rekao bih, to ste više puta kroz vaše izlaganja komentarisali, to su te izmjene pravila i to je nešto što remeti našu koncepciju i našu brzinu. Ali u svakom slučaju, suština priče i dalje ostaje da je Crna Gora apsolutno lider u procesu evropskih integracija kod zemalja Zapadnog Balkana.

I da ponovim još jednom, ovaj prioritet da snažno ostanemo privrženi kursu jakih unutrašnjih reformi kako bi, kao što sam rekao, sebe radi obezbijedili da što spremnije dočekamo nove izazove kad je u pitanju naša evropska agenda.

Još jednom zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 13:50:17)

Zahvaljujem poslaniku Anđušiću.

Na ovaj način smo završili pitanja koja su bila vezana za ministra Darmanovića.

Već radimo skoro tri sata i prešli smo 11 pitanja. Da bi svi poslanici mogli da naprave svoj raspored onako kao što ih je informisao generalni sekretarijat, danas ćemo imati još pitanja za Sanju Damjanović, ministricu nauke, i Aleksandra Bogdanovića, ministra kulture, to je nešto oko 12 pitanja. Računam da to otprilike traje nekih tri sata i onda bi opet sutra nastavili sa poslaničkim pitanjima i nadam se završili taj dio posla.

Zahvaljujem se ministru Darmanoviću i pozdravljam ministricu Sanju Damjanović.

Imamo dva pitanja za ministricu nauke, pitanja su postavili Radule Novović i Dragutin Papović.

Prvi prijavljeni je Radule Novović. Izvolite, poslaniče Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (05.11.19 13:51:22)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Uvažena ministarko, uvijek je zadovoljstvo vidjeti vas u Parlamentu i dozvolite mi da vam postavim pitanje.

Šta je Ministarstvo nauke do sada uradilo i kakav je plan za narednu godinu kako bi se obezbijedili bolji uslovi i podrška za mlade visokokvalifikovane ljude, naročito u domenu visokih tehnologija i inovacija?

Dozvolite mi da kratko obrazložim svoje pitanje. Ulaganje u naučna istraživanja i inovacije jača postojeće proizvodne i tehnološke kapacitete i otvara put ka novoj privredi, novim materijalima i visokokvalifikovanim radnim mjestima i garant je stabilne ekonomije i visoke stope zaposlenosti, o čemu najbolje svjedoče zemlje sa konstantno visokim ulaganjem u ove aktivnosti. Ljudski resursi i istraživački kapaciteti su od presudnog značaja za uspješnu implementaciju politike naučnoistraživačkog razvoja, jer predstavljaju osnovu naučnoistraživačke djelatnosti, pa ih je neophodno izgraditi i osnažiti na pravi način.

Crna Gora već ima razvijenu akademsku zajednicu u okviru četiri univerziteta i većeg broja samostalnih fakultetskih jedinica, tj. respektabilan broj lica sa titulom doktora nauka vezanlh za proces visokog obrazovanja, all nedovoljnu, rekao bih, uključenost istih lica u proces istraživanja i inovacija koji podrazumijeva kontinuiran naučnoistraživacki rad uz ažurno praćenje savremenih standarda, metoda i trendova u svjetskoj nauci.

Stvaranje boljih uslova za usporavanje iz zaustavljanje odliva mozgova, ali i povećanje broja istraživaca kroz kreiranje novog ambijenta za rad i atraktivnih radnih mjesta za buduće generacije, mora biti prioritet u naučnoistraživackom razvoju Crne Gore. Crna Gora ima kapacitete i mogućnosti za razvoj i jačanje privredne kulture i ne smije dozvoliti odiiiv talenata u druge zemlje, već je neophodno inovativnim biznisima, posebno u oblasti informacionih tehnologija, obezbijediti bolje usiove kako bi Crna Gora dobila novu vitalnu energiju za privredu. Kapacitet koji Crna Gora ima u mladim i visokoobrazovanim ljudima, može mnogo da pomogne unapređenju ukupnog poslovnog ambijenta. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 13:53:50)

Izvolite, ministrice Damjanović.

SANJA DAMJANOVIĆ (05.11.19 13:53:57)

Hvala.

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, poštovani poslanice i poslanici, uvaženi poslanice Novoviću, zahvaljujem za vaše pitanje.

Moj odgovor je sljedeći:

Sve veća otvorenost Evropske unije, posebno kroz proces mobilnosti studenata, ali i takođe globalna potražnja za obrazovanim kadrom koji predstavljaju zapravo najveću moć kreiranja modernog društvenog ekonomskog razvoja, stvara i veliki izazov za zemlje poput naše zbog odliva talenata.

Ministarstvo nauke, u domenu svoje nadležnosti i mogućnosti daje doprinos u kreiranju ambijenta koji bi u ovom smislu bio podsticaj prvenstveno za naše mlade ljude. U tom smislu jasno smo definisali ciljeve kratkoročne, srednjoročne i dugoročne. Putem naših programa finansijske podrške u 2018. i 2019. godini, uložili smo preko sedam miliona eura za jačanje našeg inovativnog eko sistema i ovim putem smo zaposlili čak oko 120 izuzetnih visoko kvalifikovanih, uglavnom mladih ljudi. Milion i po eura izdvojeno je za atraktivne stipendije, za doktorska istraživanja, čime doprinosimo u stvari jačanju istraživačke komponente na našim univerzitetima. Ovim instrumentom uspjeli smo da za sada obezbijedimo za 36 mladih ljudi sjajne uslove rada, obezbijedili smo im stipendije u iznosu od 700 eura i dodatna godišnja sredstva od 10 hiljada eura za njihovu mobilnost istraživanja. Da ne kažem da je ovo u skladu sa EU uslovima, čak i atraktivniji uslovi u odnosu na mnoge druge EU zemlje. Dodatnih 1,5 miliona eura izdvojili smo za naučnoistraživačke projekte, ovdje je do 100 hiljada eura po projektu, koji imaju za cilj opet jačanje istraživačkih kapaciteta međunarodne saradnje, ali i projektno angažovanje mladih ljudi. Takođe,

svjesni smo svi da mladi ljudi sve više u preduzetništvu traže mogućnost samozapošljavanja i pokretanja sopstvenog biznisa koji se najčešće vezuje za visoke tehnologije u IT sektoru. Njima su neophodni posebni početni uslovi uključujući i startni kapital koji se često naziva rizičnim kapitalom. Svjesni potencijala koje donose brzo rastuće firme i startapovi Vlada je krajem prošle godine usvojila poseban program za podsticaj inovativnih startapova i inovativnog preduzetništva.

U pravcu razvoja ovog segmenta Ministarstvo nauke u 2018. i 2019. godini izdvojilo je 1,5 miliona eura za inovativne projekte koji povezuju biznis i akademski sektor i kreiraju nove proizvode i usluge. Ono što je bilo pozitivno iznenađenje je činjenica da su nosioci ovih inovativnih projekata većinom iz biznis sektora, najčešće naše IT firme. Oko 40 visokokvalifikovanih ljudi je zaposleno kroz ovaj instrument. Ove godine smo po prvi put uveli i poseban program podrške za ranu fazu razvoja startap ideja i ovdje izdvojili 130 hiljada eura. Očekujemo da će oko 30 ljudi biti uključeno u ove programe intenzivnog mentorstva, kako bi na kraju došli do zrelosti u osnivanju svog inovativnog preduzeća spremnog za nastup na globalnom tržištu.

U okviru srednjoročnih ciljeva usmjereni smo na razvoj kvalitetne infrastrukture i podizanja izvrsnosti u nauci, tako da u 2019. godini Vlada Crne Gore i Univerzitet Crne Gore su osnovali naučnotehnološki park i vjerovatno ste imali priliku da vidite i videoklip glavnog projekta. Znači, ove godine smo završili taj glavni projekat u koji smo uložili 150 hiljada eura, inače naučno tehnološki park predstavlja jednu ključnu osovinu povezivanja biznis sektora startapova i naše akademske zajednice. U ovaj projekat je uloženo već četiri miliona eura i očekuje se i planira da Vlada investira dodatnih osam miliona eura i svi se radujemo ovom projektu i očekujemo da će on funkcionisati u punom kapacitetu u 2021. godini. Međutim, za pokretanja tačke inovacija nije dovoljno samo taj finansijski instrument, taj početni kapital, već su potrebne i dodatne zakonske olakšice, ovdje prvenstveno poreske olakšice za ovaj segment i ono što smo takođe uradili jeste pokrenuli smo izmjenu zakona i očekujemo da ćemo do njih doći u trećem kvartalu sljedeće godine. Takođe smo držali i realizaciju dva centra izvrsnosti sa kojima trenutno pregovaramo o finansiranju ... miliona eura i kroz ova dva centra izvrsnosti predviđeno je zapošljavanje oko 20 istraživača sa punim radnim vremenom uz 15 stipendista u perspektivnim oblastima, kao što su nauka o hrani i biomedicina.

Kao što znate, rekla sam da imamo jasno definisane dugoročne projekte i ovdje smo, Vlada Crne Gore je pokrenula krupnu istraživačku infrastrukturu, takozvani SEIZ projekat Međunarodni institut za koji će pružiti najmoderniji metod liječenja kancera. Ono što raduje jeste da smo vrlo brzo ušli u II fazu ovog projekta, dobili smo tri miliona eura od Evropske komisije, a upravo sljedeće nedjelje apliciramo za dodatna tri miliona eura, kako bi završili ovu drugu fazu.

Sve ove aktivnosti objedinjene kroz nacionalnu strategiju pametne specijalizacije koja nam omogućava fokusirano djelovanje u oblastima gdje Crna Gora ima konkurentne prednosti u evropskom kontekstu. Sigurno će omogućiti kreiranje adekvatnog inovacionog eko sistema u kojem će mnogi mladi ljudi u Crnoj Gori naći svoje mjesto za rad.

Takođe želimo da postanemo i destinacija za strance, poput onih koji zovu digitalni nomadi koji bi Crnu Goru zbog svojih brojnih prirodnih prednosti izabrali to mjesto za život i rad. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:00:22)

Zahvaljujem ministrici.
Dajem riječ Radulu Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (05.11.19 14:00:32)

Hvala vam, uvažena ministarko. Hvala vam i na pisanom odgovoru koji ste mi nedavno dostavili.

Poslije ovako iscrpnog odgovora ne preostaje mi ništa drugo nego da se zahvalim na trudu koji i vi lično i vaš resor kojim rukovodite ulažete u smislu promocije nauke u Crnoj Gori što ste, rekao bih, zadnjih nekoliko godina učinili da se nauka detronizuje na neki način i spusti među obične ljude i da više nije, rekao bih, tabu tema.

Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, klub poslanika Demokratske partije socijalista i Demokratska partija socijalista vam pružaju punu podršku, tako je bilo do sada, tako će biti i ubuduće, siguran sam. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:01:21)

Hvala, poslaniče Novoviću.

Na ovaj način smo završili prvo pitanje koje je postavio poslanik Novović.
Sad prelazimo na drugo pitanje, dajem riječ poslaniku Papović Dragutinu.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (05.11.19 14:01:37)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovana ministarko, uvažene građanke i građani Crne Gore,

Na osnovu našeg poslovnčkog prava, ja sam vama postavio pitanje:

Koji su najznačajniji projekti koje je Ministarstvo nauke realizovalo od formiranja aktuelne Vlade?

Obrazloženje za ovo pitanje se prije svega tiče činjenice sa su prošle gotovo tri godine od kada je izabrana aktuelna Vlada i od kada vi upravljate Ministarstvom nauke. Vlada je u svom programu navela da su razvoj nauke i savremenih tehnologija među ključnim oblastima i prioriteta za brzi i svestraniji razvoj crnogorskog društva i države. U skladu sa tim opredjeljenjem, Vlada je u odnosu na prethodni period značajno povećala budžetska ulaganja u nauku. Recimo samo 2018. godine je budžet za Ministarstvo nauke, odnosno 2017. uvećan 60% i s obzirom na značaj ovih sredstava i na važnost razvoja nauke, naučnih istraživanja i primjenu savremenih tehnologija u Crnoj Gori smatram da je važno da Skupštinu i ukupnu javnost, a posebnu onu koja je direktno zainteresovana za unapređenje nauke, upoznate sa najvažnijim projektima koje je vaše Ministarstvo realizovalo u prethodne tri godine.

Ovo pitanje sam vam postavio prije svega imajući u vidu da vaš resor, odnosno vaš rad, po mom mišljenju nema adekvatnu javnu promociju. Mislim da vi zaista radite izuzetno značajan posao u smislu ministarke nauke, da vaš resor daje veliki napor i veliki doprinos da se stanje u nauci Crne Gore poboljša, a da to sa druge strane nije adekvatno medijski ispraćeno, odnosno tek sa vremena na vrijeme čujemo adekvatne informacije o vašem radu. Takođe, mislim da i niste tako čest gost u Parlamentu, pogotovo u okviru ovih tematskih sjednica koje su posvećene postavljanju poslaničkih pitanja, Ministarstvo nauke srazmjerno najmanje učestvuje i ne vidim razlog za to, prije svega što mislim da imate dovoljno postignutih rezultata, da imate dovoljno uspjeha u vašem radu i da to treba prezentirati prije svega ovdje nama poslanicima, a zatim naravno i javnosti Crne Gore i na taj način poslati jednu poruku da poslanička pitanja nijesu samo za kritiku ili recimo da se ukazuje na nekakve negativne tendencije u bilo kom resoru Vlade, odnosno bilo kom dijelu Crne Gore, nego naprotiv, da čujemo i one pozitivne priče. Ja svakako mislim da u Ministarstvu nauke postoji dosta tih pozitivnih priča, da se tamo zaista dešavaju projekti i da se tamo odvija politika koja može biti na ponos svima nama. Ja sam ovo zaključio prije svega iz pisanog odgovora koji mi je vaša služba dostavila prije par dana, tako da evo to je drugi put od vas, a mislim da je korisno da kolege i ukupna crnogorska javnost to čuju i direktno od vas. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:04:48)

Hvala, gospodine Papoviću.

SANJA DAMJANOVIĆ (05.11.19 14:04:55)

Hvala, poslaniče Papoviću.

Zaista vam iskreno zahvaljujem na ovom pitanju koje ste mi postavili i iako ovo Ministarstvo nauke u nazivu ima samo riječ nauka, mi smo zapravo odgovorni i za inovacije i prije svega pokrenuli smo niz instrumenata u cilju podsticanja brzorastućih inovativnih preduzeća, jačanju istraživačkih kapaciteta, jačanju internacionalizacije, kreiranju infrastrukture, koje će podstići stvaranje ambijenta u kojem će, kao što sam već rekla mladi ljudi u Crnoj Gori naći svoje mjesto. Ovom prilikom izdvajam najvažnije nove programe među njima i kao prvo bih istakla kreiranje ambijenta za inovacije.

Kako smo svjesni da je u našoj zemlji veliki potencijal u znanju kako mladih tako i iskusnijih ljudi, intenzivno smo radili na uspostavljanju povoljnog okvira kako bi od ovog potencijala kreirali jedan novi snažan sektor naše privrede. Međutim, zbog nedostatka početnog kapitala za razvoj ovih projekata koji se često označavaju kao što sam već rekla rizična investicija, kompanije i pojedinci se nijesu lako mogli odlučiti da realizuju svoju ideju u Crnoj Gori.

Međutim, svjesni značaja ovog potencijala za našu privredu, Ministarstvo nauke je u 2018. i 2019. godine, kao što sam već rekla, izdvojilo 1,5 miliona eura i putem značajnih grantova do 100.000 eura po jednom kvalitetno i dobro selektovanom inovativnom projektu zapravo kod nas su sve evaluacije međunarodne evaluacije, dali smo važan implus da se pokrenu 20 takvih projekata čiji su nosioci najčešće inovativna preduzeća. Zahvaljujući našoj podršci preduzeća su mogla da zaposle dodatnih 40 ljudi, mahom inženjera i programera i to je značajno doprinijelo rastu snage ovih preduzeća, a među njima su i preduzeća koja zapošljavaju 50 čak i više ljudi, kao što sam rekla, mahom inženjera i programera. Finansiranje nije dovoljno da bi se pokrenuo točak inovacije i zato smo započeli i rad na izmjenama zakona koje će omogućiti poreske olakšice za firme koje započinju inovativan biznis. Zapravo tražili smo da se oslobode poreza naši startapovi na period od tri godine, kao i za investitore koji bi ulagali u istraživanje inovacije. Već sam rekla da smo donijeli prošle godine program za podsticaj inovativnih startapova. Zatim bih navela razvoj infrastrukture putem uspostavljanja naučno tehnološkog parka. Svi znamo da je uspjeh silikonske doline bio zapravo podstrek i zapravo inspiracija svih zemalja da se razvije jedno takvo jezgro koje se zove naučno tehnološki park. Osnovali smo ovaj naučno tehnološki park, završen je glavni projekat i uskoro će biti objavljen i tender za izvođenje radova. Već sam ukazala da je to ona ključna osovina koja će da poveže biznis sektor, startapove i akademski sektor. Ukazala sam da je to investicija od 12 miliona eura i da očekujem da će ona funkcionisati u punom kapacitetu u 2021. godini.

Kada je u pitanju jačanje ljudskih resursa putem programa za doktorante opet izvojili smo 1,5 miliona eura, da ne ponavljam da smo ponudili izuzetne uslove za naše doktorante i da nastavljamo s ovim konkursom i sledeće godine. Dalje, internacionalizacija istraživanja inovacija. Ovdje smo ojačali kapacitet za učešće u najprestižnijem EU okvirnom programu Horizonta 2020. U 2017. godini kada je budžet Ministarstva nauke bio minimalan da nijesmo mogli ići ni u jednom smjeru otvaranja bilo koji konkurs, a mi smo zapravo podstakli našu zajednicu i te godine smo imali taj pozitivan bilans, Crna Gora se pomakla s zadnjeg mjesta na prvo mjesto, što ukazuje da mi imamo taj potencijal. Da ukažem da budžet koji ste pomenuli Ministarstva nauke mi smo efektivno znatno povećali jačanjem konkurentnosti na evropskoj sceni i ove godine mogu s ponosom da kažem da imamo ponovo pozitivan bilans u Horizontu 2020. Ove godine smo povukli 1,3 miliona eura. Zatim smo se pridružili najvećim međunarodnim infrastrukturnama u Evropi što nimalo nije jasno, jer vi s jednom malom kontribucijom zapravo koristite multimilionska ili bilionska sredstva, tako smo postali član najvećeg eksperimenta u CERN-u, CNS eksperimenta gdje sada imamo naše mlade ljude koji rade na njemu. Postali smo punopravni član najveće međunarodne organizacije u oblasti molekularne biologije tzv. živih sistema, zatim smo postali punopravni član evropskog društvenog istraživanja. Pored toga znatno smo napravili iskorak u drugim EU programima ...

Ovo sve znači mogućnost da ljudi koji žive i rade u Crnoj Gori kroz međunarodnu saradnju, korišćenje međunarodne infrastukture i povlačenjem EU fondova prevazilaze ograničenja male sredine. Da ne kažem da su sve zemlje zapravo male koliko je bitna međunarodna saradnja. Zatim, regionalni razvojni projekat Seist. Pomenula sam da smo tu kao najmanja zemlja napravili najveći impuls u našem regionu, a onda bih posebno istakla i strategiju pametne specijalizacije.

Kao prva zemlja izvan EU 28 zemalja donijeli smo ovu strategiju koja predstavlja krovnu strategiju jedne zemlje, razvijena je prema metodologiji Evropske unije. Zapravo je to recept kako da se fokusiramo na one instrumente gdje Crna Gora ima prednosti u tom evropskom kontekstu. Ova strategija je značajan osvrt za pokretanje donatorske podrške. To je jedini uslov da koristite strukturne fondove onda kada, nadamo se, budemo i ta članica Evropske unije. Usmjeravanje EU fondova, sinergije između ministarstava i prevazilaženje usitnjenosti projekata i inicijativa. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:11:15)

Hvala.

Izvolite, poslaniče Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (05.11.19 14:11:21)

Hvala vam, ministarko, na odgovoru i hvala vam što ste tim odgovorom potvrdili da sam bio u pravu kada sam postavio ovo pitanje i, prije svega, na taj način vam dao priliku da u Skupštini pred kolegama predstavite uspješan rad Ministarstva nauke u prethodne tri godine. Mislim da je samo i polovina ovoga što ste vi izdvojili urađeno to bi opet bio razlog da kažemo da je Ministarstvo nauke apsolutno u prethodnom trogodišnjem periodu, naravno i prije toga opravdalo svoje postojanje. Ovo je jedna uspješna priča, priča kojoj niko u Crnoj Gori do sada nije našao ni najmanju zamjerku. Zbog toga vjerujem da vas često ne zovu u Parlament. Znae, kada nemate razloga da nekoga kritikujete iz vlasti onda ga onako zaobilazite, odnosno ne želite čak ni da mu iskažete poštovanje ili objektivno priznanje za ono što je uradio. Mislim da je ovaj sektor nauke izuzetno značajan. Ponoviću frazu, nema ozbiljnog razvoja, privrednog pa ni opšte društvenog bez velikih ulaganja u nauku, odnosno bez adekvatnog naučnog razvoja. Samo društvo koje je u stanju da prati poslednje, prije svega tehnološke napretke, odnosno nove tehnologije, da ih povezuje ne samo s privredom nego sa svakodnevnim životom to društvo u stvari može da napreduje. Samo tako društvo može da napreduje. Mislim da je u ovom periodu postavljena dobra infrastruktura za ono što će sigurno uslijediti kasnije, a prije svega kroz izgradnju naučno tehnološkog parka, kroz razvoj startapova, kroz pametne specijalizacije da ćemo doći do jednog adekvatnog i institucionalnog i kadrovskog potencijala koji će biti osnova našeg ne samo naučnog nego, prije svega privrednog, odnosno ekonomskog razvoja.

Ono što već govori statistika, što govore pokazatelji, pokazuju te činjenice, ta faktografija, to je, što se tiče primjene savremenih tehnologija, nijesmo još na tom nivou koji nam je neophodan, ali idemo krupnim koracima makar onako kako ste to vi iz odgovora saopštili. Takođe, moram naglasiti doprinos Demokratske partije socijalista, odnosno Vlade koja je ipak vašem resoru dala izuzetno značajno mjesto, pa i premijeru koji je vas imenovao na tu poziciju, što se pokazalo kao ispravan potez. Mislim da je razvoj nauke nešto što sigurno u Crnoj Gori ide u dobrom pravcu i što će svakako donijeti one očekivane benefite.

Na kraju, moram da postavim ... Mislim da je nekako razvoj društvenih i humanističkih nauka ostao u sjenci razvoja ovih prirodnih i prije svega tehnoloških nauka. Nijesam čuo u vašem odgovoru, u svim ovim projektima i programima da imamo konkretno nešto baš za društvene i humanističke nauke. Mislim da ih ne smijemo zapostaviti. Jer, svakako oni na svoj način daju doprinos razvoju društva i, prije svega, treba se boriti protiv stereotipa da su to neke tradicionalne nauke, da su to nauke koje ne mogu da donesu toliku atraktivnost ili toliki prosperitet kao tehnološke nauke. Svakako mislim da ne samo njihov razvoj nego da njihov zajednički razvoj s prirodnim tehnološkim naukama daje pravu kombinaciju za opšti društveni napredak. Mislim da ćemo onda imati u kompletnom sastavu, da tako kažem, sve ... na zavidnom nivou kroz institucije, kroz kadrovska osposobljavanja, kroz neku ipak ujednačenu politiku i prema jednim i drugim naukama. Hvala vam još jednom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:15:39)

Hvala.
Imate dopunsko pitanje. Izvolite.

SANJA DAMJANOVIĆ (05.11.19 14:15:44)

... ministarka nauke, iako sam naučnik iz oblasti prirodnih nauka, ne smijemo da zapostavimo društvene nauke i to nijesmo uradili. Ja sam već ukazala da smo postali član krupnih međunarodnih infrastruktura. Dvije infrastrukture su iz oblasti prirodnih i tehnoloških nauka, treća je upravo iz društvenih nauka. To je ovo evropsko društvo istraživanje. Vrlo interesantna društvena istraživanja se vrše upravo sada u Crnoj Gori. Olivera Komar je zapravo predvodi ovaj projekat. Sa druge strane sve ovi projekti koje sam pomenula naučno istraživački projekti da smo odvojili 1,5 miliona eura. Veliki procenat su nosioci naši naučnici iz društvenih i kometističkih nauka, a to se takođe odnosi na naše doktorante, da ne kažem da u ovom EU okvirnom Programu Horizon 2020 da su oni jako prepoznati kao značajni. Znači, ta multidisciplinarnost je danas jako važna. Društvene nauke sa prirodnim naukama mogu da naprave ovaj najveći iskorak i ta vještačka inteligencija i te ... sinergija između društvenih nauka, prirodnih nauka, tehnoloških nauka, medicinskih nauka i to je zapravo ono što potencira naše ministarstvo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:16:59)

Zahvaljujem ministrici nauke Sanji Damjanović.

Sa nama je sada ministar kulture Aleksandar Bogdanović.

Ministar kulture ima devet pitanja. Pročitaću redosljed kako bi poslanici mogli da se pripreme. Prva dva pitanja postavlja Momčilo Martinović, nakon toga imamo poslanicu Aleksandru Vujičić, četvrto pitanje postavlja poslanica Marina Jočić, nakon toga imamo Nelu Savković Vukčević, šesto pitanje postavlja poslanik Budimir Aleksić, nakon toga imamo pitanje koje postavlja poslanica Sanja Pavićević i na kraju imamo osmo i deveto pitanje koje postavlja poslanica Žana Filipović.

Ministre, dobrodošli.

Krećemo od prvog pitanja. Izvolite, poslanice Martinović.

MOMČILO MARTINOVIĆ (05.11.19 14:18:04)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući gospodine Gvozdenoviću.

Pozdravljam i vas takođe gospodine Bogdanoviću, ministre kulture.

Koleginice i kolege poslanici, i vas takođe pozdravljam i pozdravljam vas, prije svega, građani Crne Gore.

Dozvolite mi da iskoristim poslaničko pravo, shodno Poslovniku Skupštine u odnosu na član 187 i 188 u kojem ću postaviti pitanje ministru kulture, gospodinu Aleksandru Bogdanoviću. Moje poslaničko pitanje glasi:

Ministarstvo kulture najavilo je da će uskoro poboljšati medijsku regulativu, kako onu koja se tiče javnog servisa, tako i ostalih medija u Crnoj Gori. Ovim putem iskazujem interesovanje u vezi sa tim u kojoj je fazi priprema navedene regulative, eventualno da li postoje mišljenja međunarodne zajednice povodom tih akata i, najvažnije, kada će se ti predlozi zakona naći pred Skupštinom Crne Gore?

Obrazloženje: Svjedoci smo da je medijska regulativa jedna od oblasti koja u procesu evropskih integracija ima posebnu težinu. Što je jednako važno, to pitanje je od značaja i na unutrašnjem planu, tim prije jer bi novi akti unaprijedili sam ambijent u kojem djeluju mediji, ali što bi i njihovim odredbama konačno bili prepoznati i mediji koji su već duže prisutni i posebno uticajni poput internet portala.

Imajući u vidu da je nedavno usvojen Kolektivni ugovor u Javnom servisu, čime je riješen

dugogodišnji problem vezano za funkcionisanje tog medija, a da smo u prošlom periodu svjedočili izuzetnom interesovanju i domaće i međunarodne javnosti za nacрте medijskih zakona, vjerujem da je od suštinske važnosti da u narednom periodu dođe do usvajanja zakonskih akata o medijima i javnom servisu, kako bi okvir za njihovo djelovanje u bliskoj budućnosti bio još više kvalitetniji nego što su oni u ovom trenutku sada.

Iskreno se nadam da ćemo dobiti odgovore sa vaše strane, da ćemo crnogorsku javnost upoznati sa aktuelnostima po pitanju medijskih zakona i da će građani Crne Gore biti bliže i konkretno upoznati u ovoj oblasti što se dešava i kada se mogu očekivati određene promjene. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:20:33)

Zahvaljujem.
Ministre, izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 14:20:40)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Gospodine Gvozdenoviću, dame i gospodo poslanici, uvaženi poslanice Martinoviću, U skladu sa članovima 190 i 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore, dajem sledeći odgovor na postavljeno poslaničko pitanje.

Cijeneći značaj medija u ostvarivanju temeljnih principa demokratskog društva i zadovoljavanju interesa najšire javnosti, Ministarstvo kulture je 2018. godine otpočelo sveobuhvatnu reformu medijskog zakonodavstva. Početnu platformu medijske reforme predstavljala je Jufreks analiza medijskog sektora Crne Gore koja u okviru regionalnog projekta Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medijima u jugoistočnoj Evropi, kao zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope sproveo Savjet Evrope u drugoj polovini 2017. godine. Na bazi rada multiresorskih radnih grupa, pojedinačnih predloga, komentara i sugestija, angažmana međunarodnih eksperata, ekspertiza Savjeta Evrope i OEBSA, te široke javne rasprave produžene van maksimalnih uredbom definisanih rokova, koncipirani su Predlog zakona o medijima i Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i televizija Crne Gore.

Posebno naglašavam da su na zahtjev Ministarstva kulture i Vlade Crne Gore, a u cilju implementacije najviših standarda predmetni tekstovi zakona zahtijevali višestruku ekspertizu od strane Savjeta Evrope i Evropske komisije. Sa zadovoljstvom ističem da su Predlogom zakona o nacionalnom i javnom emiteru Radio i televizija Crne Gore koji je u konačnom bio predmet tri ekspertiska monitoringa Savjeta Evrope i Evropske komisije implemetirane sve preporuke Savjeta Evrope iz Jufreks analize medijskog sektora Crne Gore u kontekstu predmetne materije. Zatim, sve preporuke iz trostruke ekspertize Savjeta Evrope i Evropske komisije, te je predlog od strane Savjeta Evrope i Evropske komisije u finalnom mišljenju ocijenjen u potpunosti usaglašen sa standardima Savjeta Evrope, odnosno isti ne zahtijeva dodante izmjene.

Imajući u vidu navedeno, kao i sadržaj vašeg pitanja, želim vas informisati da je Vlada na prethodnoj sjednici utvrdila Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i televizija Crne Gore. U kontekstu Predloga zakona o medijima napominjem da su implementirane sve preporuke Savjeta Evrope iz Jufreks analize medijskog sektora Crne Gore u odnosu na predmetnu materiju, te je Predlog zakona trenutno predmet četvrtog ekspertskog monitoringa Evropske komisije tj. predmet dodatnih konsultacija koje se odnose na dva pitanja koja svojim karakterom i sadržinom ne utiču na meritum teksta predloga.

Nakon što dobijemo četvrto mišljenje Evropske komisije na tekst Predloga zakona o medijima, te nakon redovne interresorske vladine procedure, isti će u najkraćem roku biti procesuiran Vladi na utvrđivanje.

Imajući u vidu da je Vlada Crne Gore mandatirala izradu Predloga zakona o nacionalnom javnom emiteru znatno prije formiranja skupštinskog Odbora za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva, ona je u obavezi da tu programsku obavezu i realizuje shodno mišljenjima Savjeta

Evrope i Evropske komisije, a u skladu sa najvišim evropskim standardima i komparativnom praksom, kao i da će on biti predmet dalje skupštinskih procedura shodno tome i Odbora za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva. Napominjem da Vlada Crne Gore i Ministarstvo kulture nijesu ni na jedan način bili prepreka da u dosadašnjem radu skupštinskog Odbora za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva medijski zakoni sa njihove strane budu javnosti predstavljeni. Naprotiv, Vlada je isključivo obavljala svoja Ustavom definisana zaduženja, te je utvrdila Predlog zakona mandatiran 2018. godine i na taj način tekst je baziran na najvišim standardima i učinila ga dostupnim skupštinskom odboru i cjelokupnoj javnosti na komentarisanje i dalju ekspertizu u svim fazama postupka.

Takođe, želim vas upoznati da je u dijalogu i stručnoj raspravi pluralne radne grupe inkluzivnog procesa svih zainteresovanih subjekata, odnosno više tematskih sastanaka. Zatim, neposrednog učešća eksperata Savjeta Evrope u radu radne grupe, te široke javne rasprave koncipiran Nacrt zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama baziran na visokim međunarodnim medijskim uslugama, visokim standardima, odnosno novoj Direktivi o audiovizuelnim medijskim servisima usvojenoj krajem prošle godine u Evropskom parlamentu. Zatim, preporukama, kao što sam rekao, iz Jufreks analize medijskog sektora Crne Gore ... komentarima koje smo u postupku izrade nacrtu dobili od eksperata Savjeta Evrope i OEBS-a. Predmetni nacrt koji je programom rada Vlade mandatiran za četvrti kvartal o.g. trenutno je u fazi interresorskog usklađivanja, nakon čega će u cilju ekspertskog monitoringa biti upućen Savjetu Evrope i Evropskoj komisiji na međunarodnu ekspertizu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:26:09)

Zahvaljujem na detaljnom odgovoru koji je vezan za ovo pitanje. Juče smo u okviru Odbora za izorno zakonodavstvo imali raspravu oko određenih pitanja koja su vezana za ovu oblast. Vlada radi svoj dio posla, čim ti materijali dođu u Parlament, mi ćemo ih proslijediti Odboru za izorno zakonodavstvo i u skladu sa tehnologijom i načinom rada izjasniti se o njima.

Izvolite, gospodine Martinoviću.

MOMČILO MARTINOVIĆ (05.11.19 14:26:44)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče gospodine Gvozdenoviću.

Zahvaljujem, ministre Bogdanoviću na detaljnom i iscrpnom odgovoru koje sam dobio na pitanje koje je bilo predmet mog interesovanja.

U samom odgovoru i komentaru potpredsjednika Gvozdenovića dobili smo i određene informacije vezano za odnos medijskih zakona i rad odbora koji se tiču reforme izbornog zakonodavstva i shvatio sam iz vašeg dijela odgovora, a to smo htjeli da čujemo i da čuje crnogorska javnost, da vaš resor u Vladi Crne Gore radi utvrđenom dinamikom u odnosu na utvrđene rokove koji su bili dati i koji su bili zacrtani sa vaše strane.

Međutim, kroz vaš odgovor dobio sam takođe informaciju da je ta dinamika i ambicija koju je postavila Vlada Crne Gore, kroz vaš resor da usvoji medijske zakone, bila na jedan trenutak zadržana dok bi se dobile određene informacije, određena mišljenja međunarodnih partnera. Shvatio sam takođe i informisao sam se putem medija u nekom prethodnom periodu da za sva tri medijska zakona koja ste vi pomenuli u vašem odgovoru, da su prošla tri okrugla stola i da su dobili se kvalitetni odgovori po tom pitanju i da su se dobila određena mišljenja u kojem smjeru treba koncipirati ovakva zakonska rješenja.

Takođe, vrlo je bitno i opservacija moja na vaš odgovor jeste što su medijski zakoni koje tretirate, koji će doći u rokovima koje ste kazali, koje ste najavili u ovom domu, oni će prije svega predstavljati jednu smjernicu i biće prije svega definisani u odnosu na vašu zacrtanu politiku u okviru medija. U tom dijelu, vi ste jasno kazali da je izrada ovih akata počela mnogo prije nego što su druga tijela, odnosno jedno tijelo formalno počelo da radi.

Što se tiče mog ličnog stava, dajem podršku jednom takvom radu na ovim svim elemntima

koji su inkorporirani u novi nacrt ovih medijskih zakona i iskreno se nadam da ćemo ovdje u Skupštini Crne Gore imati prilike da polemišemo, da kvalitetno diskutujemo o ovim propisima i da damo konačno na naš stav u odnosu na nešto što nas očekuje i nešto što je obaveza i nešto što će nam svakako biti pretpostavka za kvalitetniji nastavak pristupnih pregovora Crne Gore ka Evropskoj uniji.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:29:19)

Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili prvo pitanje. Sad prelazimo na drugo pitanje.

MOMČILO MARTINOVIĆ (05.11.19 14:29:31)

Zahvaljujem.

Uvaženi ministre, kao što sam i u prethodnom pitanju kazao, pozvaću se na član 187 i 188 kada želim da iskoristim priliku kao poslanik da pitam u odnosu na neke konkretne rezultate i opipljive benefite u odnosu na jedan program koji ste predstavili u Crnoj Gori i kojem smo svjedočili, njegovu implementaciju, dio implementaciju putem medija, a i takođe sam lično učestvovao u jednom događaju kao posjetilac i konzument jednog događaja. Ali me interesuje da kao dopunu mog interesovanja i građani Crne Gore dobiju informaciju konkretnu u odnosu na predmetni projekat.

Dakle, u više navrata vaše Ministarstvo pominjalo je program Kreativna Crne Gora koji je, kako je navedeno, promotivnim sadržajem namijenjen mladim stvaraocima. Nedavno sam imao priliku da prisustvujem izložbi proizvoda nastalih kroz taj program. Međutim, ovom prilikom moram da vas pitam da li je do sada bilo nekih benefita od tog programa, a ako jeste što su konkretno mladi dobili time s obzirom na samo tržište i objektivnost održivog koncepta za Crnu Goru ovog programa.

Obrazloženje.

Kako je prošle godine navedeno, Ministarstvo kulture kao jedan od prioriteta u svom radu navelo je oblast kreativnih industrija. Sada kada su prvi proizvodi programa kreativna industrija predstavljeni, vjerujem da postoje i opipljiviji rezultati po tom osnovu odnosno procjene da li je taj program uopšte održiv sa finansijskog, a potom i sa samog stvaralačkog aspekta. Iz tih razloga vjerujem da bi bilo od koristi da nas detaljnije informišete u vezi sa tim koliko je mladih umjetnika do sada podržano po tom osnovu u kojoj mjeri oni mogu da proizvode i plasiraju svoje radove. Konačno da li dosadašnje iskustvo garantuje bilo kakav nastavak tog programa u budućnosti?

Zahvaljujem.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 14:31:41)

Zahvaljujem, uvaženi poslaniče Martinoviću.

Na početku zahvalnost na vašem interesovanju, želim iskazati posebno zadovoljstvo time što se više današnjih pitanja odnosi na polje kreativnih industrija što mi govori da su brojne aktivnosti na tom planu prepoznate, mogu slobodno reći, na jedan pravi način. Najprije nagalasiću kako je program Kreativna Crna Gora tek u povoju, jer smo njegovu realizaciju počeli ove godine i već je u toku drugi konkurs. No, uprkos tome već imamo opipljivije i ohrabrujuće rezultate, pa vjerujem da neću pretjerati ako kažem i gotove proizvode koji su već od ove godine dostupni na našem tržištu. Iz Kreativne Crne Gore iznikli su projekti poput Prve crnogorske pametne klupe koja je danas dostupna u više gradova, zatim projekta Vi-Ar Montenegro, zahvaljujući kojem u Crnoj Gori proteklih mjeseci snimali su neki od najznačajnijih globalnih brendova ali brojnih drugih proizvoda koji su dostupni na domaćem, a dio njih već i na regionalnom ino tržištu.

Upravo to je i bio naš ključni cilj u oblasti kreativnih industrija, da napravimo sponu između

stvaralaštva i biznis sektora gdje smo u ovoj godini podržali 11 inicijativa, gdje smo od 11 kvalitetnijih projekata dobili 11 preduzetničkih projekata gdje 13 preduzetnika odnosno kreativaca već sada može biti prepoznato kao brendovi u okviru ove oblasti kreativnih industrija.

U nastavku odgovora na vaše pitanje, najprije ću naglasiti da su naši stvaraoci kroz program Kreativna Crna Gora od Ministarstva kulture dobili opremu i prostor za rad. Zatim dobili su šansu da svojim proizvodom postanu konkurentni na tržištu, a prethodno navedeni projekti govore mi da su je mnogi od njih već iskoristili na pravi način. Najzad iako smo, kako ste i sami kazali, relativno malo tržište dosadašnji rezultati govore kako je ovaj koncept u potpunosti održiv. Tim prije jer je riječ o raznorodnim proizvodima, a dio njih ima potencijal da bude predstavljen na inostranom tržištu. No, kako sam rekao i na samom početku ovaj je proizvod u povoju, za kratko vrijeme urađeno je mnogo, a do završetka drugog konkursa ostalo je još nekih 30-tak dana.

S obzirom na to da smo za drugi konkurs pripremili još izdašniji budžet očekujem da će iz njega proisteći još zapaženiji projekti i proizvodi zahvaljujući kojima ćemo imati još bolje rezultate kojima ćemo afirmisati dodatne vrijednosti projekta Kreativna Crna Gora i dobiti još nekoliko inicijativa, mogu slobodno reći, gdje ćemo od uspješnih dizajnera, kreativnih poslenika dobiti još nekoliko preduzetničkih inicijativa kako bismo na taj način dodatno pokazali kako je taj spoj između kulture i preduzetništva izuzetno blizak i izuzetno povezan u ove dvije oblasti.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:34:59)

Zahvaljujem se ministru Bogdanoviću.

Dajem riječ poslaniku Martinoviću koji ima pravo na komentar ministrovog odgovora. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (05.11.19 14:35:11)

Zahvaljujem, predsjedavajući, zahvaljujem gospodine Bogdanoviću na odgovoru koji sam dobio i zaista ohrabruje informacija koju ste podijelili sa nama, da je u toku prvog konkursa po osnovu Kreativne Crne Gore 11 mladih stvaralaca i umjetnika dobilo šansu i da njihove ideje su sprovedene u stvarnosti, da one imaju opipljive rezultate.

Takođe, dozvolite mi da zaključim da je to bila i inicijalna kapisla da se otvori i drugi konkurs koji ste kazali da ima još 30 dana do njegovog isteka i smatram da u tom drugom konkursu neke stvari koje su možda i nedostajale u tom prvom pozivu na određeni način inovirale i olakšale pristup i bolji pristup mladim stvaraocima da se uključe i što bolje angažuju po ovom osnovu.

Prije svega, čitao sam i informisao sam se kada sam i postavio ovo poslaničko pitanje na koji način su sami umjetnici, odnosno stvaraoci koji su dobili određenu podršku po osnovu ovog konkursa, na koji način su reagovali. Oni su pozitivno reagovali, svih njih 11, pozitivno su reagovali i stvorili su potrebu da svoje proizvode koje su plasirali tom prilikom na neki način valorizuju u nekoj da kažem serijskoj proizvodnji. Da li ste možda ramišljali u tom dijelu i da li možete da razmislite u budućem periodu na koji način treba povezati ove inovativne aktivnosti sa privredom kako bi eventualno određeni inovativni projekat ili inovativni proizvod mogao da dobije svoju upotrebnu vrednost kroz serijsku proizvodnju plasmana na domaćem tržištu i plasman pretpostavljam i na međunarodnom tržištu. Iskreno se nadam da će i Ministarstvo kulture po osnovu ovog projekta pokušati i da nađe saradnju sa drugim resorima i sa drugim subjektima u Crnoj Gori, sa subjektima privrede. Takođe, maločas smo čuli od vaše koleginice iz Vlade gospođe Damjanović da u tom dijelu postoji prostora da se multifunkcionalno i multisektoralno spoje određene aktivnosti da one imaju svoju budućnost. Tako da je moja topla preporuka da se uvežu određene aktivnosti između nauke i inovacije tehnologije i prije svega ono što je krajnji cilj ekonomije - u daljem plasmanu i valorizaciji ovoga čime se oni bave. Takođe, smatram da je u crnogorskom društvu dosta problematična vizija u odnosu na inovaciju, jer shvatili smo, kroz ambijent koji je Vlada Crne Gore stvorila je dosta pozitivan okvir za funkcionisanje i stvaranje startupova onih početničkih biznisa u tom dijelu.

Međutim, kroz samu podršku, kroz same stimulanse, same benefite koje daje Vlada Crne Gore čini mi se da u dijelu samih aktivnosti po tom osnovu fali negdje inovacija. Znači uvijek se baziramo na neke projekte koji već postoje ili neke proizvode koji postoje ili kojima je domaće međunarodno tržište već zasićeno. Međutim, smatram da jedan ovakav potez i jedna ovakva kreacija ovih ljudi koji plod svoje mašte pretvore u djelo, svakako može biti jedan pozitivan impuls, jedan pozitivan podsticaj da se možda sutra u drugim opštinama u Crnoj Gori i gradovima u Crnoj Gori, u svakom slučaju u jedinicama lokalne samouprave, omogući da ovakve ideje se spoje sa nekim aktivnostima koje su u začecu, a to je stvaranje biznis inkubatora. Da im se u tom dijelu omogući da ne samo u toku trajanja ovog konkursa nego da u toku nekog budućeg vremena koje dolazi svoju ideju kroz ove prakse u ovom slučaju mogu da nastave u kontinuitetu i na taj način stvore kreativno, inovativno i produktivno djelovanje u odnosu na ovaj fokus koji je definisan kroz ovaj program.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:39:30)

Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili dva pitanja koja je postavio poslanik Momčilo Martinović. Prelazimo na treće pitanje i dajem riječ poslanici Vujičić. Izvolite.

ALEKSANDRA VUJIČIĆ (05.11.19 14:39:51)

Moje poslaničko pitanje za ministra Bogdanovića je:

Šta vas je motivisalo da donesete skandaloznu odluku da se na ostacima ranohrišćanske bazilike iz VI vijeka i ostataka groblja dozvoli gradnja poslovno-stambene petospratnice u barskom naselju Zaljevo?

Iskreno rečeno, mislim da nije potrebno tu neko veliko obrazloženje, po mom mišljenju na ničijim grobljima i svetinjama nikad se nije gradilo. Ali eto, pokušaću malo da pojasnim.

U barskom naselju Zaljevo gdje postoje ostaci ranohrišćanske bazilike i ostaci groblja prvo je obustavljena a zatim i nastavljena gradnja te petospratnice, poslovno-stambene petospratnice. Moram da kažem da je na toj lokaciji trebalo da prođe instalacija regionalnog vodovoda koji je baš zbog važnog tog arheološkog nalazišta izmješten. O postojanju ove crkve, bazilike, govorili su i pisali mnogi areholozi, jedan od njih je Pavle Rovinski koji je u svom kapitalnom dijelu "Crna Gora u prošlosti i sadašnjosti" navodio i pominjao tu baziliku. Isto tako u monografiji Đorđa Boškovića navodi se da su mještani početkom 20. vijeka radili na iskopavanju te crkve. Međutim, desilo se što se desilo. Na teren poslije silnih urgencija izašla je Uprava za zaštitu kulturnih dobara i njen zadatak je bio da sastavi komisiju koja će vidjeti stanje na terenu i sačiniti izvještaj. Ona je donijela rješenje o obustavi radova, međutim to nije dugo trajalo. Radovi su trebali da se momentalno ukinu i trebali su da traju do sprovođenja arheoloških ispitivanja Zaštitnika arheoloških ispitivanja. Međutim, desilo se to da je advokat vlasnika parcele podnio tužbu i znači obustava gradnje je prestala da važi.

Moram da kažem i da pohvalim jednog građanina, mislim da se zove Tahir Alibašić, koji je pokazao izuzetnu hrabrost i svojim tijelom je branio tu svetinju. Na žalost, nadležne institucije nijesu imale taj osjećaj. To je za sad.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:43:02)

Imali smo pitanje Aleksandre Vujičić, pravo na odgovor ima ministar Bogdanović. Izvolite, ministre.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 14:43:11)

Zahvaljujem uvaženoj poslanici Vujičić.

Dakle, kao što vam je poznato Ministarstvo kulture kao organ državne uprave ima svoju ulogu u sistemu zaštite kulturne baštine koju sprovodi u skladu sa svojim ovlaštenjima. Takođe u odnosu na vaše navode u vezi sa dozvoljavanjem gradnje poslovno-stambene višespratnice u barskom naselju Zaljevo informišemo vas da Ministarstvo kulture nije nadležno za izgradnju objekata i sprovođenje aktivnosti u tom pravcu. Cijeneći konkretan slučaj ukazaću na odredbe Zakona o zaštiti kulturnih dobara, gdje su članom 87 propisane obaveze izvođača radova ukoliko se prilikom izvođenja građevinskih, poljoprivrednih ili bilo kojih drugih radova i aktivnosti na kopnu ili vodi naiđe na nalaze od arheološkog značaja. Takođe, članom 88 istog zakona, propisane su i dužnosti nadležne uprave za zaštitu kulturnih dobara nakon prijavljivanja nalazišta odnosno nalaza od strane izvođača radova koja shodno činjeničnom stanju na terenu preduzima zakonom propisane aktivnosti.

S tim u vezi u postupku po službenoj dužnosti prvostepeni organ Uprava za zaštitu kulturnih dobara je donjela rješenje broj 262/2019 od 4.09. o.g. kojim je izrekla mjeru privremenog obustavljanja radova na katastarskoj parceli broj 2647 i broj 974 KA Zaljevo Opština Bar do sprovođenja zaštitnih arheoloških istraživanja. Napominjemo da je rješenje zasnovano na činjenicama koji je utvrdila komisija u svom izvještaju od 24.09. o.g. kojim se navodi da se na predmetnoj lokaciji vrše građevinski radovi te da su vidljivi i rasuti ostaci opeka, djelovi grobnih konstrukcija i pravilno tesanog kamena, pa se može uzeti za vjerovatno da su to ostaci ranohrišćanske crkve.

Protiv navedenog rješenja stranka je blagovremeno izjavila žalbu drugostepenom organu Ministarstvu kulture i u postupku po žalbi na pomenuto rješenje Uprave za zaštitu kulturnih dobara Ministarstvo kulture kao drugostepeni organ poništilo je rješenje Uprave iz procesnih razloga, ukazalo na nedostatke u prvostepenom postupku i predmet vratilo na ponovno odlučivanje.

U daljem nadležna uprava za zaštitu kulturnih dobara je postupajući po prijavi vezano za ... nelegalnih iskopavanja na katastarskoj parceli broj 2467 ... Zaljev Opština Bar, obrazovala stručni tim koji je dana 23.oktobra o.g. izvršio terenski obilazak u prisustvu vlasnika katastarske parcele i stručnog lica Javnog preduzeća Kulturni centar Bar. Tom prilikom stručni tim je konstatovao dva otkopana udubljenja sa vidljivim ostacima arhitekture, odnosno zidova od grubo klesanog kamena i krečnog maltera, što upućuje na urušene strukture starije građevine. Shodno izvještaju stručnog tima a imajući u vidu da su na predmetnom lokalitetu vršena nelegalna iskopavanja, te da je lokacija ugrožena u skladu sa članom 20 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, radi sprječavanja rizika od oštećenja, uništenja ili nestanka, Uprava je donijela rješenje o uspostavljanju prethodne zaštite do završetka arheoloških istraživanja, te naložila sprovođenje hitnih arheoloških istraživanja u okviru južnog dijela katastarske parcele radi utvrđivanja eventualnih kulturnih vrijednosti. Navedena postupanja svakako daju prostor za dalja istraživanja čiji rezultati mogu potvrditi ili eventualno demantovati postojanje kulturnih slojeva na predmetnoj lokaciji.

Dakle, Ministarstvo kulture je postupalo u skladu sa zakonom i svojim nadležnostima i ima odgovoran odnos prema kulturnoj baštini ne samo kada je u pitanju predmetna lokacija, već i sva ostala kulturna dobra. Ukratko, na snazi je prethodna zaštita odnosno privremena zabrana izvođenja građevinskih aktivnosti do završetka arheoloških istraživanja na osnovu kojih rezultata će se planirati dalja postupanja nadležnih organa.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (05.11.19 14:47:35)

Ministre, zahvaljujem.

Pravo na komentar vašeg odgovora ima poslanica Vujičić.

ALEKSANDRA VUJIČIĆ (05.11.19 14:47:44)

Zahvaljujem na odgovoru.

Samo još jednu konstataciju, drago mi je ako je tako da su obustavljeni radovi. Mislim, zaista nešto što nikad niko nije gradio na tuđim svetinjama i grobovima. Tako nadam se da to neće se desiti kod nas.

Nešto sam htjela da kažem, da u slučaju auto-puta koliko ja znam nijesu rađena arheološka ispitivanja. To je sve što imam da kažem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:48:16)

Hvala. Na ovaj način smo završili treće pitanje.

Četvrto pitanje postavlja, kao što smo na početku rekli, poslanica Marina Jočić. Izvolite, poslanice Jočić.

MARINA JOČIĆ (05.11.19 14:48:35)

Moje poslaničko pitanje glasi:

Da li Ministarstvo kulture planira povećanje zarada zaposlenima u institucijama kulture koji su u direktnoj nadležnosti državne uprave i da li je moguće da takav predlog uđe prilikom izrade budžeta za sljedeću godinu 2020. godinu?

Koliko vidim ovo pitanje možda i nema mnogo smisla s obzirom na vaše odgovore na prethodna pitanja, da kreativne industrije će obezbijediti neke velike pare. Biće para za kulturu, izgleda ne moramo da brinemo. Naravno, ovo je šala.

Želim da pojasnim svoje pitanje. Dakle, plate radnika u institucijama kulture kako na državnom tako na lokalnom nivou pored njihovog neadekvatnog iznosa se godinama ne uvećavaju u onom dijelu koji se odnosi na godine radnog staža, po tom osnovu se uvećava. Moraću da pročitam sljedeće: osim direktora Narodnog muzeja, Crnogorskog narodnog pozorišta. Muzičkog centra, Nacionalne biblioteke Đurđe Crnojević, Centra za konzervaciju i arheologiju, Kraljevskog pozorišta Zetski dom, Centra savremenih umjetnosti, Prirodnjačkog muzeja, Pomorskog muzeja, Biblioteke za slijepe i Crnogorske kinoteke. Dakle, ukupno 11 funkcionera imaju zarade čiji se koeficijent kreće od 17 do 19, koeficijent toliko iznosi. Jedanaest funkcionera od 2000 zaposlenih koliko je u oblasti kulture u Crnoj Gori na lokalnom i državnom nivou.

Prvi naredni koeficijent iznosi 9,4 i on se odnosi na pomoćnike i sekretare ustanova koji su po pravilu menadžeri, a ne ljudi koji nose procese u kulturnim institucijama. Dakle, nijesu stvaraoci, nijesu istraživači, nijesu restauratori itd. Sam podatak da je koeficijent stvaralaca od 6,5 do 8,5 govori da se apsolutno ne ulaže u ljude koji su stvaraoci u kulturi ili koji pomažu stvaraocima u oblasti kulture. Čak ni sindikat se ne zalaže za povećanje ovih plata. Te plate iznose recimo oko 400 eura za ljude sa visokom stručnom spremom, 400 - 500 eura, zavisi na kojoj su poziciji. Ako se tome doda da se godinama nijedan stan u oblasti kulture nije dodijelio toj kategoriji, znači mimo ovih 11 koje sam pročitala, stanje u kulturi je takvo da zaposleni možda imaju pravo kad se ne bune sa mišlju - dobro je kako je, nek bude i ovako samo da se prima makar nekakva plata.

Šta znači kultura u Crnoj Gori možda može da pokaže i ova sala. U ovom trenutku samo dvojica, evo sad je ušao treći kolega, tri muškarca su u sali, samo žene nešto kao brinu o kulturi, to je samo kao interesovanje žena, a nije, jer znamo da je kultura jedan od najsofisticiranijih oblika politike. Kroz kulturu se sprovodi politika za koju Srbi u Crnoj Gori nemaju ništa dobro da kažu. Sve u kulturi Crne Gore što se radi, radi se na poništavanju srpskog nacionalnog bića i srpske kulture i srpskog istorijskog nasleđa.

Moje pitanje nema sa tim veze, zato što ja razmišljam o ljudima koji rade u kulturi, a koji ne donose odluke. Ova jedanaestorica koje sam pročitala uglavnom donose odluke, ovi drugi ih samo sprovode i žive tako kako žive.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:52:37)

Ministre Bogdanoviću, imate riječ.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 14:52:44)

Zahvaljujem.

Uvažena poslanice Jočić, Ministarstvo kulture je veoma posvećeno i u kontinuitetu realizuje aktivnosti u cilju obezbjeđivanja uslova za unapređenje statusa zaposlenih u sektoru kulture. Shodno takvoj praksi cijeneći inicijative reprezentativnog sindikata zaposlenih u sferi kulture, Ministarstvo ima permanentan dijalog sa socijalnim partnerima na teme koje doprinose njihovom kvalitetnijem položaju i statusu.

Ovom prilikom takođe želim da podsjetim na činjenicu da je u ime Vlade Crne Gore 2017.godine, ministar kulture potpisao sa sindikatom zaposlenih u kulturi sporazum o utvrđivanju iznosa za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u kulturi, a sve u cilju poboljšanja socijalnoekonomskog statusa zaposlenih u nacionalnim ustanovama kulture na način što će se u periodu od 2017. do 2020.godine obezbijediti novčana sredstva u iznosu od 700.000 eura. Ova sredstva će biti iskorišćena za izgradnju stambenih jedinica i tim povodom Prijestonica Cetinje je 2017.godine obezbijedila parcelu za izgradnju stambene zgrade i oslobodila sindikat plaćanja naknade za komunalno opremanje dobijene parcele.

Isto tako smo pokrenuli inicijativu za dodjelu određenih površina koje ćemo iskoristiti u Podgorici i Nikšiću za rješavanje stambenih pitanja zaposlenih. Takođe u avgustu 2019.godine, Vlada Crna Gore je na predlog Ministarstva kulture usvojila informaciju o zaključivanju kolektivnog ugovora javne ustanove Crnogorsko narodno pozorište te ovlastila ministra kulture da u ime Vlade potpiše kolektivni ugovor Javne ustanove Crnogorsko narodno pozorište.

Dakle, slažem se sa vama da su ti koeficijenti kada su funkcioneri u pitanju koji su na čelnim mjestima u institucijama i ustanovama kulture dosta visoki u odnosu na one prve koji slijede nakon njih, ali tako je definisano Granskim kolektivnim ugovorom i ja sam siguran da onog momenta kada bude se razmatrao novi granski kolektivni ugovor da će se imati u vidu ta gradacija menadžera i drugih zaposlenih u institucijama i ustanovama kulture.

Cijeneći sve gore navedeno proizilazi da Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo kulture u saradnji sa svim socijalnim partnerima permanentno radi na unapređenju položaja svih zaposlenih u nacionalnim institucijama i ustanovama kulture. Takođe, Ministarstvo kulture u narednom periodu će još intenzivnije tražiti načina za poboljšanje socijalno-ekonomskog statusa svih zaposlenih u okviru trenutnih mogućnosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 14:55:48)

Zahvaljujem, ministre Bogdanoviću.
Dajem riječ Marini Jočić.

MARINA JOČIĆ (05.11.19 14:55:55)

Za početak je dobro što ste i vi sami primijetili da materijalni položaj radnika u kulturi nije baš najsjajniji. Međutim, ovo što ste nam rekli šta ste sve uradili, sve to liči bogami, a vi to znate šta znači dolaziti iz Cetinja u onu fabriku čokolade. Biće parcela, biće stanovi, biće plata, biće kolektivni ugovor. Kada će biti. Ti radnici kulture ne rade tu od danas kada postavljam poslaničko pitanje nego su tu decenijama zaposleni. Imamo i drugu kategoriju zaposlenih u kulturi, one koji imaju specijalan status po mnogo osnova. Jesmo li imali jedno čudo neviđeno da jedna umjetnica bude rektorica Univerziteta i da je šefica doktorima nauka iz oblasti fizike, matematike, da je šefica teoretičarima umjetnosti. Imamo mi raznih čuda u kulturi, Anastasija Miranović, recimo. Pored te plate, govorila sam o koeficijentima, niti su to veliki koeficijenti niti su to neke prevelike plate za ovu skupoću koja vlada u Crnoj Gori. Međutim, porazno je koliko su plate onim

sledećim ispod njih, to hoću da kažem. Mnoge benefite imaju ovih jednaestoro i uz njih još neki koji se skupljaju s tog stola zajednički gdje se dijele bonusi. Anastasija Miranović je direktorka Narodnog muzeja. Zloupotrijebila je svoj položaj i iskoristila Narodni muzej da pokaže svoju modnu kolekciju, ne znam kreirala je tamo neke krpice i to je sada za Narodni muzej. Direktorka Narodnog muzeja, to je direktan sukob interesa. Da ne pominjemo krađu eksponata. Ko je mogao da krade sve one eksponate o kojima evo već dvije godine pričamo. Sve se uradilo da to zastara, pa sada neki bivši direktori Narodnog muzeja policija zabranjuje ulazak u njihove stanove jer je zastaralo. Šta od nacionalnog blaga možemo mi da nađemo kod tih povlašćenih ljudi koji su bili. Koji su sve benefiti tih odabranih. Recimo, ovaj Sošić što je bio režiser Božićnog ustanka što nam je svima fino prikazao kako su ovi ... žandarmi bacali mačke ispod raša ženama u Crnoj Gori. Čim je to tako fino opisao te mačke ispod raša, on je dobio mjesto umjetničkog direktora Nacionalnog teatra. Čime je on to zaslužio. Samo time. Zna li šta treba sve da se ispuni da bi neko bio direktor Nacionalnog teatra.

To je samo jedan dio onog kolača koji uzimaju ovi koji su povlašćeni, a sve to rade da bi uništavali srpsko nacionalno biće i sve su za to nagrađeni. Svi oni koji oponiraju srpsku nacionalnu svijest i srpsku kulturu i srpsko kulturno nasleđe oni su svi nagrađeni ekstra bonusima. To je kultura danas. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (05.11.19 14:59:26)

Prelazimo na sljedeće pitanje koje postavlja poslanica Nela Savković Vukčević.

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ (05.11.19 14:59:39)

Hvala, potpredsedniče.

Uvaženi ministre, uz tradicionalno razumijevanje i podržavanje kulture, Ministarstvo je pozvano da u skladu s aktuelnim svjetskim trendovima donese i svoju kulturnu politiku koja se, između ostalog, ogleda i u pokretanju kreativnih industrija čime se stvara nova kulturna vrijednost. Nedavno smo čuli od premijera Markovića da Vlada na više načina podstiče stvaraoce u kulturi i povezuje kulturu s privredom u daljem brendiranju zemlje te da će Vlada u toku ovog mandata zajedno s partnerima uložiti značajna sredstva u podršku. Moje pitanje glasi:

Koji su posebni izazovi za Ministarstvo kulture kada je riječ o savremenom konceptu valorizovanja kulture?

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (05.11.19 15:00:31)

Zahvaljujem poslanici Savković.
Dajem riječ ministru Bogdanoviću.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 15:00:35)

Zahvaljujem uvaženoj poslanici Savković Vukčević.

Kao što znate, vrednovanje umjetničkih i stvaralačkih dostignuća kao i kulturnog nasleđa je veoma važno pitanje kulturnih politika Crne Gore, razlozi za to su mnogobrojni, ali bih prije svega izdvojio ulogu kulture kao nezamjenjivog činioca prezentacije države i njenih potencijala, posebno ako se ima u vidu sve bogatstvo različitosti koje sublimira naš multikulturalni kontekst.

Takođe, recentno stvaralaštvo u velikoj mjeri korespondira s međunarodnim kulturno umjetničkim tokovima, pa postajemo sve ozbiljniji i pouzdaniji partneri u izgradnji evropskog kulturnog identiteta. Multikulturalnost kao posebnost crnogorske kulture i međunarodni integrativni procesi nameću nam potrebu novog promišljanja u sagledavanju kulture koje će rezultirati prevazilaženjem njenog tradicionalnog poimanja i transformacijom u kompleks i savremeni

koncept valorizacije. U tom kontestu, danas se primjenjuju različiti modeli razvoja kulture koji su prilagođeni tehnološkom napretku, produkciji programa koji podstiču različitost i istovremeno afirmišu zajedničke evropske vrijednosti, uspostavljaju održiv kulturni model koji će resurse kulture promovisati kao područje pogodno za investiranje, ali i ovu oblast društvenog života pozicionirati kao ekonomski potencijal.

Ministarstvo kulture implementira posebne programe kulturnog razvoja kao što su razvoj kulture na sjeveru, kultura mladih Nikšić, kreativna Crna Gora, kojima se podstiče djelovanje kreativnih grupa na svim nivoima u cilju afirmacije kulturne različitosti i umjetničke produkcije koja referiše na tu različitost i crnogorski kulturno istorijski kontekst. Podstiče se ekonomska valorizacija kulturnih potencijala ulaganjem u preduzetništvo u kulturi i podsticanje kreativnih industrija, gdje umjetnički proizvod ima svoju konkretnu tržišnu i upotrebnu vrijednost zbog čega donosi benefite ne samo stvaraocu već i zajednici u cjelini. Specifičnim modelima ponude stvaraju se uslovi za veću dostupnost naših prirodnih resursa inostranim partnerima za zajedničko djelovanje i ulaganje radi njihove bolje iskorišćenosti. To se, prije svega, odnosi na oblast kinematografije koja danas bilježi vidne uspjehe na međunarodnom planu i to ne samo kvalitetom nove filmske industrije već i prepoznatljivošću Crne Gore kao nezaobilazne filmske destinacije.

Ako govorimo o konkretnim primjerima implementacije novog modela kulturne politike, podsjetiću i na to da su danas u kulturi pored tradicionalnih medija u velikoj mjeri korišćeni drugi mediji, društvene mreže kao moćno sredstvo komunikacije, ali i promocije i prezentacije naših resursa te da je to iskustvo rezultiralo činjenicom da je crnogorska kultura u cjelini mnogo vidljivija i prisutnija na domaćoj i međunarodnoj sceni. Kulturna baština identifikovana je kao jedan od prioriteta valorizacije kulture, posebno njeno održivo korišćenje. To se, prije svega, odnosi na valorizaciju arheoloških lokaliteta gdje ubrajamo i veoma atraktivne podvodne lokalitete, održivo korišćenje nepokretne kulturne baštine, gdje u saradnji s referentnim međunarodnim organizacijama implementiramo nekoliko projekata koji su u funkciji kreativnih centara i to u Baru, Bijelom Polju i Kotoru. Objavili smo publikaciju "Potencijali kulturne baštine Crne Gore - ekonomska valorizacija", gdje smo izdvojili 33 kulturna dobra koja, po nama imaju potencijal za održivo korišćenje u budućnosti. Ona je javna i distribuirana našim diplomatskim mrežama, ali i dio je poslovnih publikacija. Postoji interesovanje i prevashodni zadatak je da se očuvaju i unaprijede prepoznatljive kulturne vrijednosti.

Dakle, mnogo je projekata pa samim tim i mnogo izazova pred Ministarstvom i projektovanom valorizacijom kulture. Radimo strateški i siguran sam da su mnogi rezultati već vidljivi. No, dužan sam, takođe, da napomenem da je za jednu cjelovitu valorizaciju kulture potrebno mnogo znanja, stručnosti i kompetencija i to ne samo pojedinaca već i institucija. Crna Gora nema baš najbolji institucionalne kapacitete i neophodan broj stručnjaka koji bi na adekvatan način mogli da odgovore kompleksnijim zahtjevima valorizacije kulture i njene kulturne baštine. To znači da imamo i taj izazov, izazov institucionalne izgradnje i podizanja stručnih kapaciteta u sektoru na čemu paralelno radimo. Sredstva koja se izdvajaju za oblast kulture su znatna u odnosu na budžetske mogućnosti Crne Gore, ali ujedno i nedostatna prema zahtjevima potpune valorizacije naše kulturne baštine. Zato su naše aktivnosti usmjerene na različite međunarodne programe saradnje gdje spadaju "Kreativna Crna Gora", "Kreativna Evropa", "Evropa za građane", "Eurimage", "IPA programiranje" i sl. koje sa velikim uspjesima koristimo jer nas i međunarodna zajednica prepoznaje i poštuje kao respektabilne partnere.

Kao što se može zaključiti, mnogo je aktivnosti koje Ministarstvo realizuje u oblasti valorizacije kulture, ali smo ovim povodom ukazali samo na neke od aktuelnih modela. Ovo je jedan veoma inspirativan dio i inspirativna oblast tako da se nadam da će sličnih pitanja biti i u buduću, pa samim tim i prilika da o ovoj temi razgovaramo i mnogo šire u konkretnijim djelatnostima kada je oblast kulture u pitanju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:06:22)

Zahvaljujem, ministre.

Dajem riječ poslanici Savković.

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ (05.11.19 15:06:31)

Zahvaljujem, ministre.

Bila je ovo prilika da vidimo koliko se vrijedno i intenzivno i uspješno radi u Ministarstvu kulture, da sve ono što proklamuje Evropska unija kad je riječ o kulturi, o prožimanju različitih projekata i aspekata tradicionalnog i modernog mora neprekidno da se usavršava i unapređuje, da je riznica, baština važna i onoliko koliko inspiriše budućnost. Kroz različite projekte Ministarstvo je pokazalo da doprinosi i prepoznatljivosti i uspjehu crnogorske kulture i da su nova kulturna politika i novi pristup umjetnosti dali mogućnost kreativnim pojedincima da i u svojoj državi i izvan nje predstave svoje bogate potencijale, vrijednosti koje doprinose kulturnoj raznolikosti i razmjeni znanja, budući da je bilo više riječi o kreativnoj industriji da će se o tome govoriti u narednim minutima. Ne bih dalje komentarisala rezultate, jasno je da je kreativna industrija zaista zaživjela i da je zahvaljujući Ministarstvu kulture dočekala i svoje prve uspjehe i na međunarodnoj sceni. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:07:50)

Hvala.

Prelazimo na sledeće pitanje, a koje je postavila poslanik Budimir Aleksić. Izvolite, poslaniče Aleksiću.

BUDIMIR ALEKSIĆ (05.11.19 15:08:02)

Moje pitanje ministru kulture glasi:

Pošto ništa Ministarstvo kulture nije preduzelo povodom uklanjanja spomenika ratnom zločincu Jusufu Čeliću, odnosno Isufu Čelaju u Vusanju kod Gusinja, sa obrazloženjem da je to u nadležnosti lokalnih samouprava, znači li to da i u Tuzima ili negdje drugo sutra neko može da podigne spomenik Haradinaju, Tačiju i drugim akterima zločina na primjer u Žutoj kući?

Ovo pitanje sam postavio zato što sam i od vas na, čini mi se da je to bi sedmi mjesec ove godine, kad sam vas pitao da li Ministarstvo ima namjeru da preduzme nešto u pravcu uklanjanja spomenika tom ratnom, nedvosmisleno utvrđeno ratnom zločincu. Vi ste mi odgovorili, nakon što ste iznijeli hronologiju tog slučaja, da Ministarstvo kulture i Vlada Crne Gore nijesu nadležni za uklanjanje bespravno podignutih objekata, prethodno ste dobro obrazložili da je u pitanju bespravno podignuti objekat koji je finansirao jedan privatnik. Dakle, Vlada nije nadležna za uklanjanje bespravno podignutih objekata već organi lokalne uprave nadležni za poslove kulture i građevinarstva, tako da vi tu ništa ne možete da preduzmete van onoga što ste preduzeli u okviru svojih nadležnosti. Dakle, nadležne su lokalne samouprave.

Šta je moj stav, ne utisak nego stav, i šta ja zaključujem na bazi svega ovoga, a i ministru unutrašnjih poslova sam postavio pitanje još u novembru 2018. godine - da li Ministarstvo unutrašnjih poslova hoće nešto da preduzme, on je rekao to nije u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova.

Državni organi Crne Gore i država Crna Gora jednostavno imaju selektivan pristup i selektivan odnos prema građanima ove zemlje. Država primjenjuje dvojne aršine. Jedni kriterijumi važe za Srbe, a drugi za ostale narode. To smo vidjeli kad je pravosuđe u pitanju i kad su sudovi u pitanju. Pravosuđe je takođe selektivno, usmjereno protiv jednog naroda, protiv njegovih političkih predstavnika. Sudovi takođe, evo primjera radi, već dvije godine Upravni sud neće da se izjasni o tužbi osnivača Srpske kuće, krovne kulturne institucije srpskog naroda ovdje koja vodi računa o zaštiti, afirmaciji, istraživanju srpske kulture. Neće da odgovori na našu tužbu od prije dvije godine kada je brutalno opljačkana ova ustanova koja se bavi očuvanjem srpske kulture od strane Poreske uprave koja nije htjela da povрати PDV, a to je ista ona Poreska uprava za koju je utvrđeno i dokazano da je vraćala PDV na osnovu fiktivnih računa raznim kriminalnim organizacijama koje na to nisu imale pravo. Zato urgiram ovom prilikom i sa ovoga mjesta da se Upravni sud konačno ... jer mi osnivači Srpske kuće jedva čekamo tu presudu i ja hoću da

vjerujem da ta odluka neće biti politički motivisana, ali ništa me ne može iznenaditi.

U pitanju je selektivan pristup prema pripadnicima srpskog naroda. Vi znate kako je Ministarstvo postupilo prema inicijativi da se podigne spomenik Pavlu Đurišiću u Zaostru kod Berana. Vi tada niste bili ministar, bila je, sjećam se, Vesna Kilibarda. Munjevito je Ministarstvo reagovalo i morali su inicijatori podizanja spomenika da sruše postament koji je bio postavljen na privatnom imanju. Dakle, isto je postojao neki sponzor koji je to htio da podigne, ali to nije dozvoljeno.

Drugi slučaj, u selu Slatini kod Andrijevice, spomenik Puniši Račiću na njegovom imanju porodičnom. Isto su državni organi munjevito reagovali i spomen ploča na kojoj je samo pisalo da je tu rođen narodni poslanik i heroj oslobodilačkih ratova ... i to je porušeno. U ovom slučaju toga nema, nego se prebacuje odgovornost na lokalne samouprave pa otuda moje pitanje, da li onda u lokalnim samoupravama mogu, evo primjera radi Mijuško Bajagić u Plužinama da podigne spomenik četničkom komandantu Mitru Pejoviću koji je mnogo zaslužan za Pivski kraj, čak kažu da se on pitao ne bi bilo onog zločina u Dolima, koji je štitio taj narod, ili Dragoslav Šćekić sad da podigne spomenik Pavlu Đurišiću. Ja ga pozivam, evo pozivam Dragoslava Šćekića da preduzme tu akciju pošto je to nadležnost lokalne samouprave, a Ministarstvo kulture, je li tako, neće u tom slučaju ništa reagovati, osim što će poslati inspekciju, kao što ste poslali i u ... kao i sve što je do nje, ali ne može ništa da sprovede jer je to u nadležnosti lokalnih samouprava.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:13:01)

Izvolite, ministre Bogdanoviću.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 15:13:08)

Zahvaljujem, uvaženi poslaniče Aleksiću.

Kao što znate, Ministarstvo kulture u okviru svojih nadležnosti u kontinuitetu preduzima aktivnosti u cilju zaštite i očuvanja spomen obilježja Crne Gore, te smo i u slučaju bespravnog podizanja objekta posvećenog Jusufu Čeliću, odnosno Isufu Čelaju 2013, 2014. i 2018. godine reagovali i sproveli sve neophodne radnje iz domena ovog resora.

Podsjećam da smo 2018. godine informisani od Uprave za inspekcijske poslove da će podnijeti krivičnu prijavu nadležnom državnom tužiocu protiv odgovornih zaposlenih lica u Sekreterijatu za uređenje prostora i imovinu Opštine Plav koji su dozvolili Arifu Čelaju podizanje predmetnog objekta 2013. godine bez saglasnosti Ministarstva kulture, a suprotno odredbama člana 10 stav 4 Zakona o spomen obilježjima koje u bitnom propisiju da nije dozvoljeno podizanje spomen obilježja licu koje je bilo saradnik okupatora i njegovog saveznika ili pomagača.

Takođe, podsjećamo da Ministarstvo kulture i Vlada Crne Gore nijesu nadležni za uklanjanje bespravnog podignutih objekata kao spomen obilježja, što ste i vi konstatovali, već to čine organi lokalne samouprave nadležni za poslove kulture i građevinarstva u skladu sa citiranim zakonom.

Podizanje, zaštita i održavanje spomen-obilježja je u javnom interesu i njima se trajno obilježavaju značajni događaji, čuvaju uspomene na istaknute ličnosti, njeguju ljudski ideali i kulturno-istorijske tradicija i odaje počast borcima za slobodu, civilnim žrtvama rata i masovnim stradanjima ljudi. Spomen-obilježja se podižu u skladu sa programom podizanja spomen-obilježja koje donosi skupština opštine, Glavnog grada i Prijestonica uz prethodnu saglasnost Ministarstva kulture.

Ministarstvo kulture imajući u vidu odredbe propisa koji uređuju podizanje spomen-obilježja i do sada je postupalo u skladu sa zakonom cijeneći da su spomen-obilježja bitan aspekt identiteta savremenog crnogorskog društva, izraz društvene memorije o slobodi, otporu protiv okupatora, antifašizmu, ali i poštovanju različitosti. Dakle, propis je jasan i definiše da nije dozvoljeno podizanje spomen-obilježja za događaj koji označava gubitak slobode ili nezavisnosti Crne Gore, simbolizuje odnosno označava saradnju sa okupatorom, njegovim saveznikom ili pomagačem i predstavlja sukob naroda isključivo na vjerskoj ili nacionalnoj osnovi, kao i licu koje je bilo saradnik

okupatora, njegovog saveznika ili pomagača, zastupalo fašističke, šovinističke ili nacističke ideje ili ideologije, bilo osuđeno za krivično djelo protiv čovječnosti ili drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom ili je proglašeno ratnim zločincem, odnosno licem koje je u istoriji Crne Gore ili u istoriji čovječanstva imalo negativnu ulogu.

Takođe, predmetni zakon pored ostalog propisuje da se spomen obilježje za značajan događaj ne može podići prije isteka roka od 50 godina od dana kada se događaj zbio, odnosno da se spomen obilježje istaknutoj ličnosti ne može podići prije isteka roka od 20 godina od dana kada je lice umrlo. Izuzetno uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, spomen-obilježje za značajan događaj ili istaknutoj ličnosti može se podići prije isteka navedenog roka ukoliko se procijeni da isto ima trajni značaj i da ne postoji rizik od devalviranja vrijednosti u narednom periodu.

Postupajući u skladu s navedenim, ističem da Ministarstvo kulture ostvaruje dobru saradnju s organima lokalne samouprave upravo u proceduri podizanja spomen-obilježja i odgovorno se odnosi prema njihovim prijedlozima u pravcu valorizacije pozitivnih ličnosti i događaja koji su utemeljeni na kulturno istorijskim činjenicama, Ustavu i zakonu. Podvlačim da nam je zajednička obaveza da kulturno istorijsko nasleđe sa svim svojim posebnostima i različitostima štitimo i prepoznamo kao jedinstven i neprolazni resurs našeg društva i države.

Zaključujem da je Ministarstvo kulture postupalo u skladu sa svojim nadležnostima i propisima i tako će nastaviti, bez obzira na sadržaj prijedloga za podizanje spomen obilježja, a za dobrobit svih građana, uz uvažavanje različitih kultura i građanskog koncepta Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:17:36)

Zahvaljujem, ministre.

Pravo na komentar ima poslanik Aleksić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (05.11.19 15:17:43)

Dakle, Ministarstvo je uradilo sve što je u njegovoj nadležnosti. Spomenik i dalje stoji jer Ministarstvo i Vlada nisu nadležni za eliminisanje takvih spomenika nego lokalne samouprave. Rekli ste da su spomenici izraz društvene memorije i sjećanja na otpor od fašizma. Dakle, da li je spomenik ratnom zločincu koji je bio pripadnik divizije Skender beg koju su činili albanski balisti u sastavu njemačkih okupacionih trupa izvršili genocid 28. jula 1944. godine u selu Velika kada je poklano 528 žene, djece i staraca. Pričate cijelo vrijeme o antifašizmu što je sve u redu i dobro, ali vidimo kakva je praksa. Dakle, fašističkom, nacističkom, balističkom zločincu i koljaču stoji spomenik pored osnovne škole. Niko tu ne reaguje ni Ministarstvo prosvjete, vi niste nadležni, ministru prosvjete to ne smeta, Dušku Markoviću to ne smeta, a prvi se oglasio kada je bilo podizanje spomen ploče na kući Puniše Račića u Slatini kod Andrijevice. Isti onaj Duško Marković koji je rekao da će preorati Crnu Goru da se pronađe počinitelj paljenja imovine gospodinu Tomčiću, pripadniku hrvatske nacionalnosti u Beranama, ali se nije oglasio kada je spaljena imovina našem predsjedniku Opštinskog odbora u Andrijevi pripadniku srpske nacionalnosti.

Zato govorim o dvojnim aršinima. Jedni kriterijumi važe za Srbe, drugi kriterijumi važe konkretno za Albance. Oni se tamo hvale, gospodine ministre, Albanci, taj finansijer i njegovi rođaci da država Crna Gora ne smije a da kaže tim povodom jer, kaže, mi smo zaslužni za nezavisnu Crnu Goru. Oni su tamo preimenovali i Savine izvore koji su se vjekovima tako zvali i nazvali ih Alibegovi izvori. Dakle, neko može da radi šta hoće, a neko ne može. Neko ne može ni kada po zakonu radi to se anulira i nipodaštava. Samo je u tome problem.

Zato, pozivam odavde evo baš predsjednika Opštine Berane Dragoslava Šćekića da podigne opština i sponzori koje imate tamo, uz pomoć opštine spomenik Pavlu Đurišiću koji je bio pripadnik antifašističkih formacija Draže Mihajlovića koga je odlikovao Šarl De Gol i američki predsjednik Truman 1948. godine za doprinos antifašističkoj borbi i koji je bio prvi gerilac u Evropi i podigao ustanak porobljenoj Evropi 13. maja 1941. na Ravnoj gori. Dakle, to su činjenice iz istorije koje govore o antifašizmu. Bilo bi baš u duhu ... i u društvenom sjećanju na antifašističke tekovine

itd. Evo, fino neka u Opštini Berane tamo podignu spomenik Pavlu Đurišiću, pa onda da pratimo kako ćete vi reagovati i Duško Marković i Vlada Crne Gore i Ministarstvo kulture i drugi nadležni organi. Da vidimo jesu li ovdje dupli aršini, da li ovdje vladaju dupli standardi, da li je ova država selektivna prema svojim građanima.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:21:11)

Zahvaljujem, poslaniče Aleksiću. Na ovaj način smo završili vaše pitanje. Sada dajem riječ poslanici Sanji Pavićević.

SANJA PAVIĆEVIĆ (05.11.19 15:21:22)

Hvala, potpredsjedniče.

Na osnovu čl. 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru kulture, gospodinu Aleksandru Bogdanoviću postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Nepokretna kulturna baština je važan faktor nacionalnog identiteta i dugoročni resurs za održivi razvoj. Razumijevanje kulturne baštine i njene uloge pokretača posebno je značajno za kulturni, turistički i ekonomski razvoj države. Koje aktivnosti Ministarstvo kulture sprovodi na zaštiti, očuvanju i unapređenju stanja nepokretnih kulturnih dobara Crne Gore?

Podsjetila bih da je na dnevnom redu Druge sjednice drugog redovnog zasijedanja Skupštine Crne Gore koja je nakratko prekinuta zbog Premijerskog sata i poslaničkih pitanja, Izvještaj o realizaciji Akcionog plana Strategije regionalnog razvoja Crne Gore za period 2014-2020. koji se odnosi na aktivnosti u 2018. godini. Za potrebe pripreme pomenute strategije urađena je svot analiza koja je ukazala na određene slabosti posebno sjevernog regiona Crne Gore koje se ogledaju u neadekvatnoj promociji kulturnog nasleđa, lošem stanju kulturnih dobara, neadekvatnoj opremljenosti objekata kulture i nedovoljnom ulaganju u sektor kreativnih industrija kao i niskom nivou međusobne saradnje jedinica lokalne samouprave i nedostatku integrativnih aktivnosti na regionalnom nivou.

Istovremeno, ista svot analiza je prepoznala i značajne šanse za valorizaciju i promociju kulturnih različitosti, revitalizaciju starih zanata i domaće radinosti i razvoju preduzetništva. Stoga je i pokrenut projekat "Kreativna Crna Gora" o kojem smo danas više puta čuli, ekonomska valorizacija i kreativna industrija kako bi podržao implementaciju pomenute strategije, posebno prioritetne oblasti, program kulture i turizma i kulturnog razvoja 2016-2020. godine s osvrtom na oblast kulturno-umjetnička kreativnost i oblast zaštite nepokretne kulture baštine. Odgovor sam tražila i u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:23:45)

Hvala, Sanja.
Izvolite, ministre.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 15:23:48)

Zahvaljujem.

Uvažena poslanice Pavićević, bogato kulturno nasleđe Crne Gore predstavlja značajan resurs kako u smislu obogaćivanja kulturne ponude kroz razvoj kulturne i kreativne industrije koja se temelji na tradicionalnoj praksi i nacionalnim kulturnim dobrima, tako i u smislu valorizacije kulturnih dobara u obrazovne, naučne i turističke svrhe.

Ističemo da Crna Gora ima preko 2.000 zaštićenih kulturnih dobara od čega je oko 1.400 nepokretno kulturno dobro. Kao što ste naveli, Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2014-2020. godine, pored ostalog, kao strateški cilj prepoznaje uspostavljanje efikasnog i

savremenog sistema integralne zaštite, upravljanje i održivog korišćenja kulturne baštine i predjela.

Shodno navedenom, Ministarstvo kulture je u proteklom periodu realizovalo brojne aktivnosti na donošenju seta propisa iz oblasti kulturne baštine, pokrenulo institucionalne reforme i radilo na unapređenju naučno tehnoloških kapaciteta u oblasti zaštite i očuvanja našeg bogatog kulturnog nasleđa. Takođe, donijeto je oko 40 podzakonskih akata i ratifikovana su 22 međunarodna propisa. Podsjećamo da je bazna strategija u oblasti zaštite kulturne baštine program razvoja kulture koji donosi Vlada Crne Gore na predlog Ministarstva kulture.

Ova višegodišnja strategija razvoja kulture u Crnoj Gori počiva na zastupljenosti svih segmenata kulture od principa po kojima se razvijaju djelatnosti u kulturi do tehničke i institucionalne podrške njenom unapređenju. Temeljni princip je bio ravnomjerni razvoj svih djelatnosti kulture na nacionalnom i lokalnom nivou, jačanje pravno-institucionalne podrške i naravno, ono što je jako bitno, kadrovskih kapaciteta. Ministarstvo kulture u proteklih sedam godina kroz program zaštite i očuvanja kulturnih dobara obezbjeđivalo je sredstva za kontinuirano sprovođenje arheoloških i konzervatorskih istraživanja, izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera na lokalitetima u Crnoj Gori, ali i za promociju, popularizaciju kulturne baštine, edukaciju i doedukaciju kadrova i tehničko-tehnološko osavremenjivanje ustanova. Jedan od glavnih ciljeva ovog programa je ravnomjerni razvoj kulture na teritoriji čitave Crne Gore.

Realizacija predloženih projekata doprinijela je unapređenju stanja kulturnih dobara, širenju znanja o vrijednostima i značaju kulturne baštine, razumijevanju različitih kultura, uspostavljanju blagovremene saradnje između nadležnih institucija i vlasnika, držalaca, kao i obezbjeđivanju uslova da ista, shodno svojoj namjeni, služe kulturnoj, naučnoj i edukativnoj potrebi pojedinaca i društva.

Budući da je riječ o fundamentalnom segmentu našeg društva, od 2012. godine za očuvanje i unapređenje kulturne baštine država je izdvojila preko osam miliona eura za 753 projekta, što je svakako značajna suma ali ne i dovoljna da se u potpunosti sanira naše nasljeđe, što nam nameće obavezu da se posvećenije odnesemo prema raspoloživim međunarodnim fondovima. Ističem da ostvarujemo intenzivnu međunarodnu saradnju na polju kulturne baštine, sa UNESCO-om sprovodimo zajedničke aktivnosti na jačanju naših kapaciteta. Tijesno saradujemo i sa savjetodavnim tijelima UNESCO-om, IKOMOS-om i ICROM-om i takođe sa Nacionalnim istraživačkim savjetom Italije saradujemo na polju zajedničkih aktivnosti u proučavanju i zaštiti i valorzaciji kulturne baštine i obuci kadrova iz oblasti kulturne baštine, sa Arheološkim institutom Austrije na polju istraživanja fortifikacionih objekata, edukacije i doedukacije stručnog kadra iz oblasti zaštite i očuvanja kulturnih dobara, zatim sa Univerzitetom u Varšavi na arheološkim lokalitetima Carine i Gradina u Risnu i sa Univerzitetom iz Mičigena na lokalitetu Crvena stijena.

U prethodnom periodu smo realizovali više IPA projekata saradnje iz oblasti kulturne baštine ali i savremenog stvaralaštva. Pomenuću IPA projekat Održivo upravljanje turizmom u okviru jadranskog nasleđa Hera, na osnovu kojeg je sanirana tvrđava Besac u Virpazaru, dominantno iz sredstava fondova Evropske unije u iznosu preko 800 hiljada eura. Takođe, kroz fond američkog ambasadora za očuvanje kulturnih dobara, odobrena su sredstva za restauraciju kulturnog dobra Mlin Ivana Crnojevića u iznosu većem od 65 hiljada dolara i taj projekat smo u potpunosti realizovali tokom ove godine.

U svojstvu lidera realizujemo projekat MONET "Culture in motion in Adriatic net work of Museum". Taj projekat će zajedno sa projektom Hamlet u okviru Ministarstva kulture, gdje takođe mi učestvujemo, doprinijeti osnaživanju saradnje na programskoj teritoriji koja obuhvata Crnu Goru, Albaniju, regiju Pulje i regiju Moliza, kao i jačanju regionalne pozicije Crne Gore u kontekstu korišćenja pretpristupnih fondova Evropske unije.

U okviru Interrega program Italija - Albanija - Crna Gora poziva za tematske projekte Ministarstvo kulture je vodeći partner projekta 3C ... i kroz ovaj projekat ćemo sanirati Stari zatvor u Kotoru za što je opredijeljeno preko milion i 300 hiljada eura a za opremanje objekta oko 100 hiljada eura u cilju uspostavljanja Centra za razvoj kreativnih industrija, kreativnog haba, koji će obezbijediti propisane ciljeve zaštite i očuvanja ovog kulturnog dobra u skladu sa propisima iz oblasti zaštite kulturnih dobara. Pomenuti model organizovanja kulturnih sadržaja obezbjeđuje sinergiju tradicije i savremenog ... i šireg kulturnog izraza ali i ekonomsku održivost. Cijenimo da je

ovo dobar primjer valorizacije nepokretnog kulturnog dobra.

Zaključujem da sprovodimo značajne aktivnosti u cilju zaštite, očuvanja i unapređenja stanja naše bogate kulturne baštine i u tom pravcu koristimo najbolje prakse i raspoloživa sredstva na nacionalnom i međunarodnom nivou. Evidentni kulturni potencijali i resursi moraju biti u potpunosti valorizovani, pri čemu moramo voditi računa da ne narušimo njihova izvorna svojstva, osobenosti, autentičnost i ono što je jako bitno - integritet kulturnih dobara. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:30:27)

Zahvaljujem, ministre.

Sanja Pavićević koja je postavila pitanje, javila se za komentar. Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (05.11.19 15:30:32)

Zahvaljujem, ministre.

Baš ste kao inspiracija, jer ću se osvrnuti na neke aktivnosti koje lično znam zbog članova moje porodice koji se bave tim stvarima.

Na početku bih samo rekla da mi je jako drago što ste rekli da se posebna pažnja poklanja valorizaciji u svrhe obrazovne, kulturne i naučne, je li tako? Crna Gora ima bogatstvo u svim vrstama kulturnih dobara koja još uvijek nisu na pravi način proučena i ovakvi programi i projekti poput Kreativne Crne Gore otvaraju povoljnije mogućnosti da se na najbolji način zaštite, očuvaju i unaprijede kulturna dobra. Pomenula bih da je na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju bila inicijativa od strane određenih profesora da studenti daju svoje predloge za projekte upravo na zaštitu i očuvanju kulturnih dobara. Sad u vezi sa tim znam da je bila aktivnost i na Fakultetu likovnih umjetnosti, ne znam da li je rađeno šta na Fakultetu muzičkih umjetnosti, ali imajući u vidu sve te umjetničke fakultete i njihove aktivnosti, ja bih vama postavila dopunsko pitanje koje bi se odnosilo da to da li Ministarstvo kulture ima bazu podataka koliko je takvih inicijativa od strane studenata i profesora sa pomenutih umjetničkih fakulteta valorizovano, odnosno koliko je takvih inicijativa zaživjelo u formi projekata.

Dodatno pitanje, dopunsko - koliko je podržan od strane međunarodnih institucija. Znači imate segment za Ministarstvo kulture, Vladu Crne Gore u saradnji sa resornim ministarstvima Ministarstvom nauke i Ministarstvom prosvjete, a posebno pitanje za međunarodne organizacije koje su pokazale zainteresovanost da takve neke projekte podrže.

Nadam se da sam bila jasna. Hvala. To bi moglo i u pisanoj formi, a možete i ovako.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:32:41)

Hvala.

Ministre, imate dvije mogućnosti. Imate dva dopunska pitanja, imate dovoljno vremena ako želite sad da odgovorite ili naknadno. Izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 15:32:51)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Poštovana poslanice Pavićević, da odgovorim na vaše dopunsko pitanje koje ću svakako dostaviti u pisanoj formi, da smo mi u prethodnom periodu imali niz inicijativa od strane studenata u smislu valorizacije kadrovskih potencijala. Kao što znate, mi imamo jako veliki deficit kada su pojedine struke u pitanju, tu su etnolozi, arheolozi i konzervatori. Pokrenuli smo jednu inicijativu uvođenja studijskih programa za te struke gdje smo u saradnji sa Ministarstvom prosvjete definisali na koji način treba pripremiti elaborat koji će se na pravi način valorizovati tokom studijske 2020-21. godine gdje očekujemo da u okviru tih studijskih programa imamo zastupljene i

ove obrazovne profile.

Ima naravno niz i drugih inicijativa. Pomenuli ste neke od fakulteta umjetnosti. Dakle, tu smo imali jaku međunarodnu saradnju u prethodnom periodu gdje smo dobili donaciju za izgradnju fakulteta dramskih umjetnosti u okviru univerzitetskog kompleksa Akademija umjetnosti, dakle to je donacija Republike Turske. Nadam se da će ona biti izvjesna u narednom periodu i da tamo već na tom prostoru univerzitetskog kompleksa Akademija umjetnosti postoji završena već i akademija likovnih umjetnosti i zgrada zajedničkih sadržaja. Nadamo se da će se taj kompleks lagano stavljati u funkciju sa onim što je već završeno i da ćemo u narednom periodu svjedočiti kompletnom završetku radova na tom univerzitetskom kompleksu Akademija umjetnosti.

Pomenuli ste međunarodne fondove ... imamo zaista intenzivne međunarodne aktivnosti, proces aplikacije kod raznih međunarodnih fondova, pomenuo sam neke od njih. Jedan od njih je Kreativna Evropa, Evropa za građane, zatim Euroimaž. Dakle, mi smo punopravni član Euroimaža od 1. januara ove godine i mogu slobodno reći da jedan međunarodni projekat koji je kandidovao Filmski centar je naišao na odobravanje od strane Euroimaža, dakle već poslije nekoliko mjeseci imamo konkretnije opipljive rezultate. I pomenuo sam kreativni hab, budući kreativni hab u Kotoru gdje smo zajedno sa Italijom i Albanijom učesnici u ovom programu gdje je Crna Gora dobila oko milion i 350 hiljada eura za rekonstrukciju starog zatvora u starom gradu Kotora koje će biti iskorišćene za rekonstrukciju tog prostora kako bismo na taj način došli do jednog kvalitetnog kreativnog haba, kreativnog haba u kom će bitisati i raditi u narednom periodu naši umjetnici, ali ne samo naši već i one partnerske zemlje sa kojima sarađujemo kako bi na taj način dodatno promovisali kulturu njihovih zemalja i kako bi se na taj način bliže povezali sa našim institucijama i ustanovama kulture, tako da ima jako puno aktivnosti.

Želim da kažem da smo tokom ove godine takođe bili aktivni kad je sektor kinematografije u pitanju, da smo kandidovali jedan projekat, to je budući filmski studio gdje bismo trebali da dobijemo, nadam se, milion eura koliko smo naznačili u aplikaciji, jer Crna Gora je jedan otvoreni filmski studio i imajući u vidu i ono što je usvojeno u ovom visokom domu, a to je novi Zakon o kinematografiji kojim dajemo podsticaje u iznosu od 20% raznim ... koprodukcijama, smatrali smo da je neophodno da Crna Gora, kao jedna izuzetno atraktivna destinacija gdje u svim strateškim dokumentima smo definisali, pored toga što je turistička destinacija, da je i buduća filmska destinacija, prosto infrastruktorno jačamo ovaj sektor a to je izgradnja budućeg filmskog studija za koji se nadam da ćemo imati podršku i ovih predpristupnih fondova. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (05.11.19 15:37:19)

Hvala.

Dajem riječ poslanici Žani Filipović. Poslanica Žana Filipović ima dva pitanja. Izvolite, prvo pitanje.

ŽANA FILIPOVIĆ (05.11.19 15:37:35)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Koristeći poslaničku mogućnost ja sam ministru kulture gospodinu Aleksandru Bogdanoviću postavila pitanje:

Koliko je Ministarstvo kulture do sada kroz program zaštite i očuvanja kulturnih dobara finansiralo i sufinansiralo projekata koji se odnose na spomen obilježja iz NOB-a?

Dakle stepen do kojeg jedno ddruštvo može da artikuliše sopstveni kulturni potencijal i potrebe građana govori o njegovoj zrelosti, govori o njegovoj spremnosti da valorizuje duhovnu umjetničku i kulturnu vrijednost prostora u kojem živi a to je naša država Crna Gora. Cijeneći da je kulturna baština jedan važan faktor nacionalne identifikacije i da ona predstavlja odnos i osnov svih savremenih državnih politika, smatram da njen razvoj mora biti zasnovan na potpunom poznavanju njenih istorijskih umjetničkih i kulturnih vrijednosti, na poznavanju opasnosti od mogućnosti koje pruža status kuklturne baštine i naravno poznavanju resursa koje baština sa sobom nosi, kao što ste vi u prethodnim odgovorima rekli neadekvatno korišćenje ili pogrešna

prezentacija kulturne baštine može nanijeti nepopravljive štete vrijednostima kulturnog identiteta naše države.

To je bilo kratko obrazloženje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:39:31)

Ministre, izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 15:39:34)

Zahvaljujem uvaženoj poslanici Filipović.

U proteklom periodu Ministarstvo kulture je bilo nosilac brojnih aktivnosti te je finansiralo i sufinansiralo projekte čiji je cilj zaštita, očuvanje, unapređenje stanja kulturnih dobara sa posebnim akcentom na revitalizaciju memorijalnih kulturnih dobara koji simbolizuju slobodarski i antifašistički duh Crne Gore.

Spomen obilježja predstavljaju memoriju na značajne događaje i istaknute ličnosti iz oslobodilačkih ratova i bitan su segment našeg kulturnog i društvenog identiteta, kako ste upravo kazali. Prema podacima Uprave za zaštitu kulturnih dobara, zbog svojih izuzetnih kulturnih vrijednosti i istorijskog značaja 582 spomen obilježja imaju status kulturnog dobra od čega je najveći broj obilježja iz perioda Narodnooslobodilačke borbe. U tom smislu pomenuću memorijalne objekte: spomenik posvećen poginulim junacima Mojkovačke bitke i partizansko groblje opština Mojkovac, spomenik Ljubotinjanima palim u NOR-u Prijestonica Cetinje, spomenik na gradskom trgu Opština Danilovgrad, spomenik palim borcima Sreza bjelopoljskog Opština Bijelo Polje, spomenik sa kosturnicom posvećen žrtvama fašističkog terora od 1942-43. godine Opština Herceg Novi, spomenik palim borcima i žrtvama rata Opština Kotor, spomenik u znak sjećanja na pale borbe i žrtve fašističkog terora i spomenik narodnom heroju Ljubu Ćupiću Opština Nikšić, spomenik Trećoj sandžačkoj brigadi Opština Pljevlja i mnogi drugi koji pored istorijske imaju estetsku vrijednost i predstavljaju jedinstven umjetnički i arhitektonski izraz.

Kao fenomen kolektivne memorije i nosioci potencijala za izgradnju identiteta kroz generisanje složenih društvenih i kulturnih pitanja, spomen obilježja iz NOB-a podstiču njegovanje antifašističkih ideja sadašnjih i budućih generacija. Ministarstvo kulture od 2012. godine uspješno implementira projekte iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti kroz godišnji program zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Koliki je značaj ovog programa pokazuju i rezultati. Kroz ovaj program od 2012. godine uloženo preko osam miliona eura za očuvanje kulturne baštine od čega preko 500 hiljada eura za ukupno 55 projekata koji se odnose na spomen obilježja sa statusom kulturno dobro. Naponi na očuvanju i unapređenju stanja ovog segmenta nepokretnih kulturnih dobara su konstata i naše strateško usmjerenje i još jedan u nizu pokazatelja naših evropskih utemeljenja, jer je antifašizam temelj savremene evrope.

Primjera radi u proteklom periodu Ministarstvo kulture je realizovalo projekat Sprovođenje konzervatorskih mjera na zaštićenim nepokretnim kulturnim dobrima, zatim spomen obilježjima i pripremila konzervatorske projekte za 17 zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara spomen obilježja sa teritorije opštine Nikšić na osnovu kojih je Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sproveo konzervatorske mjere. Ministarstvo kulture je podržalo izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera na 12 spomen obilježja sa statusom kulturno dobro. Dakle, imam ih ovdje, dostaviću vam u pisanoj formi da ne pominjem sve njih. Takođe smo finansijski podržali projekat utvrđivanja postojećeg stanja spomen obilježja iz perioda NOB-a na teritoriji opštine Pljevlja na osnovu kojeg je Zavičajni muzej iz Pljevalja izvršio terensko istraživanje 68 spomen obilježja, formirao stručnu i foto dokumentaciju od značaja za definisanje statusa spomen obilježja, a u skladu sa propisima o zaštiti kulturnih dobara i podizanju spomen obilježja.

U cilju trajnog sjećanja i zahvalnosti na izvojevane pobjede nad okupatorom i date živote za čas i slobodu svoje otadžbine u antifašističkoj borbi, Ministarstvo kulture će nastaviti da predano radi na unapređenju stanja i valorizacije spomen obilježja koja su podignuta u prethodnom periodu duboko uvjereni da time doprinosimo očuvanju i valorizaciji ... antifašizma kao temeljne vrijednosti

savremenog crnogorskog društva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:43:59)

Hvala, ministre.
Poslanice Filipović, imate riječ.

ŽANA FILIPOVIĆ (05.11.19 15:44:03)

Zahvaljujem ministru na iscrpnom odgovoru.

Odgovor ministra Bogdanovića mi potvrđuje da Ministarstvo kulture prepoznaje memorijalne objekte kao značajan dio ukupne baštine Crne Gore. Mišljenja sam da su spomenici najtrajnija svjedočanstva jedne epohe, ona su ogledalo jedne kulture i oni nas podsjećaju na pitanje kakve poruke želimo da ostavimo budućim generacijama. Država Crna Gora baštini tekovine antifašizma, tog dubokog humanističkog opredjeljenja i vjere u čovjeka, slobodu i ravnopravnost i zaista poslije vašeg odgovora, poslije ovolike brige i zaštite kada su u pitanju spomen obilježja iz narodnooslobodilačke borbe, shvatam da smo jedna od rijetkih država u regionu koja na ovakav način brine i štiti spomenike iz narodnooslobodilačke borbe. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:45:14)

Hvala vam.
Možete da nastavite.

ŽANA FILIPOVIĆ (05.11.19 15:45:18)

Moje sljedeće pitanje takođe je upućeno ministru kulture, gospodinu Bogdanoviću, a nekoliko kolega prije mene je imalo ista interesovanja.

Dakle, ja ću samo ponoviti da sam izuzetno radnosna što ste na početku svog mandata osnovali ovaj direktorat za projekte od kapitalnog znača za kulturu i promociju i razvoj kreativnih industrija, pa me je interesovalo koje bi projekte i prorame izdvojili kao najznačajnije koji su u dosadašnjem periodu dali rezultate i promovisali Crnu Goru. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:46:05)

Zahvaljujem se poslanici Filipović.
Izvolite, ministre.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.11.19 15:46:09)

Zahvaljujem poslanici Filipović i na ovom drugom pitanju i uz zahvalnost najprije želim istaći da je u toku realizacija brojnih programa iz oblasti koje su predmet vašeg interesovanja i interesovanja javnosti a to je posebna oblast kreativnih industrija.

Međutim, ovom prilikom posebno ću izdvojiti program Kreativna Crna Gora kojim smo, slobodno mogu reći, uspostavili potpuno novu oblast u našoj kulturi a čiji je značaj višestruk. Riječ je o skupu aktivnosti kojima podstičemo projekte iz oblasti kreativnih industrija, te kojima ćemo uspostaviti potpuno nove sadržaje, a čime će biti obuhvaženi neki od lokaliteta koji su prepoznatljiviji po značaju kulturne baštine i našeg bogatog kulturnog nasleđa. U tom smislu do sada smo podržali 11 crnogorskih umjetnika koji su već kreirali nove proizvode, a znatan dio njih

dostupan je ne samo na tržištu Crne Gore nego mogu reći i na regionalnom tržištu. Ti rezultati su nas ohrabрили da raspíšemo i drugi konkurs koji je u toku i koji će, kao što sam rekao, trajati još nekih tridesetak dana. Jednako je, naravno, važan i podatak da trenutno radimo na uspostavljanju četiri regionalna kreativna haba, centra, i to u Starom Kotoru, Starom Baru, u Podgorici i u Bijelom Polju. Taj prostor biće namijenjen i našim stvaraocima i realizaciji rezidencijalnih programa, zahvaljujući kojima ćemo uspostaviti saradnju sa drugim državama, pa ćemo i našim umjetnicima omogućiti da praksu stiču u nekim od najznačajnijih centara regionalne i evropske umjetnosti. Na taj način, biću slobodan da ustvrdim, da zajedno sa našim umjetnicima aktivno radimo na nečemu što možemo nazvati novim kulturnim identitetom s obzirom na to da su u pitanju pionirski projekti iz sfere kreativnih industrija. Pri tom najveći dio proizvoda koje smo do sada dobili oslonjen je i inspirisan upravo obilježjima crnogorske tradicije i identiteta, koja su predstavljena na inovativan način, a to smo imali priliku da predstavimo i tokom ovog posljednjeg, mogu reći posljednjeg u nizu događaja kad je Ministarstvo kulture u pitanju, a prvog u oblasti kreativnih idustrija. To je, dakle, jedan kreativni forum koji je bio izuzetno zapažen i događaja koji je uslijedio te prve večeri, a to je izložba povodom novih programa iz oblasti kreativnih industrija ovih 11 zaista sjajnih ideja mladih umjetnika, nekih od njih koji su afirmisani, neki manje afirmisani, ali isto tako jesu promocija crnogorske kulture, tradicije i našeg identiteta za koje sam siguran da će u narednom periodu dati još značajnije rezultate.

Zatim, projekti poput Kuće crnogorske istorije, okretanje znatno većoj afirmaciji nematerijalne kulturne baštine različitih područja Crne Gore, a kada sam već ovdje pomenuću i niz zakonskih akata, neke su od onih aktivnosti sa naglašenim identitetskim značajem čiji je ključni cilj da u narednom vremenu na još intenzivniji i konkretniji način predstavimo sve ono što je dio naše kulture i tradicije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:49:39)

Zahvaljujem, ministre.

Pravo na komentar vašeg izlaganja ima poslanica Žana Filipović koja je postavila pitanje.

ŽANA FILIPOVIĆ (05.11.19 15:49:41)

Hvala vam, ministre Bogdanoviću.

Samim osnivanjem ovog direktorata vi ste pokazali da razmišljate na pravi način. Usljed tranzicija i globalizacije, prelaska s ekonomije robe na ekonomiju usluga, kreativne industrije su u fokusu velikog broja država, jer su kultura i kreativne industrije resurs za svaku državu. U kombinaciji kreativnih industrija i kulture sa digitalnom tehnologijom, inovacijama, dizajnom, vi stvarate mogućnosti za nova radna mjesta, za razvoj preduzetništva, za mogućnost za mlade ljude da ostvare svoje prihode. Ja sam pronašla jedan podatak da globalno kreativna industrija dostiže vrijednost od preko četiri biliona američkih dolara godišnje.

Izuzetno mi je drago što čujem da je i drugi konkurs u toku i što ste prepoznali jednu granu umjetnosti koja u Crnoj Gori nije na pravi način valorizovana, to je industrijski dizajn. Tako da se ja radujem da mladi ljudi koji su završili ovu granu umjetnosti mogu naći u ovom konkursu mogućnost da iskažu svoju kreativnost, da iskažu svoje potencijale. Hvala vam puno.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.11.19 15:51:13)

Zahvaljujem se poslanici Filipović.

Na ovaj način smo završili današnji rad. Ukupno smo do sada imali 46 pitanja članovima Vlade, ostalo je još 38 i ujutro počinjemo sa ministrima, sa ministrom Predragom Boškovićem, ministrom Darkom Radunovićem, pitanja koja su vezana sa Ministarstvo ekonomije, a nakon toga nastavljamo sa pitanjima koja su vezana za Ministarstvo saobraćaja i Ministarstvo održivog razvoja, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo rada.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani, na ovaj način smo završili današnji rad.
Ministre Bogdanoviću, zahvajujem na vašim odgovorima i na vašem današnjem radu.
PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:30:56)

Poštovane poslanice, poštovani poslanici, poštovani ministre,
Nastavljamo Treću - posebnu sjednicu Drugog redovnog zasijedanja i za danas planiram
raditi pitanja koja su upućena Ministarstvu odbrane, Ministarstvu finansija, Ministarstvu ekonomije,
Ministarstvu saobraćaja i pomorstva, Ministarstvu održivog razvoja i turizma, Ministarstvu zdravlja i
Ministarstvu socijalnog rada i staranja.

Nadam se da ćemo usjeti danas završiti.

U svakom slučaju počinjemo sa ministrom Boškovićem. Još jednom ga pozdravljam. On
ima pet pitanja i to od Miluna Zogovića, od kolege Zvonka Vukovića, Milana Kneževića, Marte
Šćepanović i Aleksandre Vuković.

Počinjemo tim redom.

Kolega Zogović izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (06.11.19 11:31:50)

Poštovani građani,

Ministru odbrane i predsjedniku Vladine Komisije za dodjelu stanova i kredita Predragu
Boškoviću, koji je sve do naređenja premijera Duška Markovića uporno izbjegavao da upozna
javnost sa imenima zlatnih dobitnika kredita i stanova, postavio sam sljedeće poslaničko pitanje: U
kom posupku, po kojim kriterijumima i na koji način je Komisija na čijem ste čelu birala i darivala
zaslužne?

Dominantna većina zlatnih dobitnika kredita i stanova u svom posjedu je imala po nekoliko
kuća i stanova, pa se postavlja pitanje da li je neophodni preduslov da bi od vaše komisije dobili
kredit ili stan, bilo posjedovanje nekoliko nekretnina. Komisija na čijem ste čelu, ministre
Boškoviću, je formirana nakon nakaradne, neustavne i diskriminatorne odluke Vlade Crne Gore
na čelu sa Milom Đukanovićem 2014. godine. Ali i ta takva nakaradna odredba sadrži propise koji
jasno definišu postupak oglašavanja i dodjela stanova i kredita. Tako se jasno u toj odredbi
definiše da pravo na rješavanje stambene potrebe ima onaj ko nema stan, ko nema u svojoj, u
zajedničkoj svojini stambenu zgradu u susvojini. Dalje, postupak oglašavanja teče na sljedeći
način, tako što Komisija, na čijem ste čelu, oglašava raspoložive stanove, odnosno iznos novčanih
sredstava za dodjelu kredita i sve se to objavljuje na oglasnoj tabli Vlade ili nekog drugog organa.

Gospodine ministre, da li je bilo oglašavanja, da li ste vodili računa o tome da li neko kome
dodjeljujete stan ili kredit ima riješeno stambeno pitanje? Molim Vas da mi na to odgovorite.

Premijer Marković je na Premijerskom satu uporno ovdje naglašavao da je sudstvo
nezavisna grana vlasti, a da je Tužilaštvo nezavisan organ. Objasnite nam danas kako ste onda vi
kao Vladina komisija mogli da dodjeljujete stanove sudijama i tužiocima, jer se tu otvara pitanje ko
je zapravo poslodavac crnogorskom sudstvu i tužilaštvu. Jeste li Vi gospodine ministre?

Tako je predsjednik Ustavnog suda, Dragoljub Drašković, dobio stan od 109 kvadrata koji
će platiti manje od 25 hiljada eura. Tako ste tužioca Sašu Čađenovića zbog pogona lidera
Demokratskog fronta častili stan. Poštovani građani, uporednom analizom jasno se vidi da su rate
za stanove i kredite koje je dodjeljivala Komisija na čijem ste čelu Vi, /prekid/ za kredite i stanove
koje plaćaju obični građani. Uz to ova nakaradna odredba vam je omogućila da potencijalne
korisnike ovog prava oslobodite do 80% tržišne cijene stanova ili iznosa kredita na što su bili
dužni, ministre, da plate porez jer ih Vlada nije posebnom odlukom oslobodila od plaćanja poreza.
Da pojednostavim, ako je neko dobio stan od 70 hiljada eura, on je bio dužan da plati osam hiljada
eura poreza, ili ako je dobio kredit od 40 hiljada eura, a vi ste ga oslobodili da ne vraća 32 hiljade,
nego da vraća samo osam hiljada, bio je dužan da plati 3.800 eura na ime poreza. Utaja poreza,
gospodine ministre, je krivično djelo koje se kažnjava kaznom zatvora.

Obični građani koji su konkurisali da dobiju stan u projektu 1000+, za stan od 45 hiljada
eura jednosoban, 18 godina će plaćati ratu 293 eura na mjesečnom iznosu, dok su rate za kredite
koje ste vi dijelili poželjnim funkcionerima od 30 do 90 eura.

Gospodine ministre, objasnite crnogorskoj javnosti kako je moglo da dođe do ovoga. Ja mislim da i Vi i svi koji su na ovakav način dobili stanove i kredite treba da podnesu ostavku i pokažu odgovornost.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:36:33)

Hvala.

Ministre izvolite Vaše vrijeme za odgovor na pitanje.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (06.11.19 11:36:38)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici,

Stara izreka kaže - najubitačnija je ona laž u kojoj ima zrno istine. Tako da dovoljno govori o svemu ovdje izrečenom. Meni ste usmjerili nešto, nikad nisam dobio ništa, nikad ništa, vi to provjerite i ako dokažete da sam dobio nekad nešto od stambene komisije slobodno ću podnijeti ostavku za to što to nijesam prijavio, a nijesam nikad, makar da ja znam. Možda vi nešto bolje znate o meni, a evo čini mi se da već dugo vremena insistirate na tome da vi o meni...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:37:28)

Poslaniče Zogović imate mogućnost komentara. Izvolite ministre.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (06.11.19 11:37:38)

U zadnjoj rečenici ste kazali da ja i svi funkcioneri koji su dobili nešto od stambene komisije, a nijesu platili porez treba da podnesu ostavku, dakle svak onaj ko nije platio porez prema državi treba da odgovara shodno zakonima, za to postoje zakoni.

A što se tiče vašeg odgovora, da vam kažem sljedeće. Vladina stambena politika godinama unazad usmjerena je na podizanje standarda življenja, kako funkcionera tako i službenika i namještenika zaposlenih u apratu državne uprave. Netačna je Vaša konstatacija da je to formirano 2014. godine, da je ta komisija tek tada počela da radi. U ovom državnom sistemu, i ne samo ovom, u mnogim u regionu ovakva politika i dan danas živa, a živi od 1945. pa naovamo+. Dakle, toliko o tome koliko su vam argumenti tačni, kao što su i većina ovih argumenata koje ste danas ovdje prezentirali. Zato i kažem najbitičnija je ona laž u kojoj ima zrno istine, a istina je da se Vlada bavi problematikom svojih zaposlenih, kao i svi poslodavci u Crnoj Gori odgovorni poslodavci. Dakle, ovakva državna politika Vlade Crne Gore je u skladu sa važećim zakonskim propisima. Vlada kao najveći poslodavac želi da pokaže odgovoran odnos prema onim funkcionerima i službenicima koji profesionalno rade svoj posao, ali da ih zadrži u sistemu državne uprave imajući u vidu rastući trend konkurentnosti crnogorskog tržišta rada. Nažalost, negativan odnos prema ovoj odgovornoj politici može se očekivati isključivo sa adresa onih koji svoj profesionalni angažman mogu ostvariti samo kritikujući svaku vladinu politiku, pa i ovu politiku u domenu stambene problematike, koja je više nego afirmativna.

Obzirom na stavove kritičara zamjerka bi bila još veća da se nije pristupilo rješavanju stambenih potreba zaposlenih i da smo imali ogroman odliv kadra iz državne administracije. Znači, moram takođe naglasiti da pored rada stambene komisije kojom sticajem okolnosti rukovodim, ova izvršna vlast doprinosi rješavanju stambenih pitanja zaposlenih u zdravstvu, prosvjeti, odbrani i svim velikim sistemima koji omogućavaju funkcionisanje države, da li direktnom izgradnjom i otkupom po povoljnim uslovima ili formiranjem stambenih zadruga zajedno sa sindikatima tih istih sistema i onda u zajedničkoj aktivnosti rješavanju stambenih potreba. Reći ću vam da je u Ministarstvu odbrane riješeno, za preko 200 zaposlenih u Ministarstvu odbrane je riješeno

izgradnjom stambene zgrade gdje su oni mogli po povoljnim okolnostima, tako recimo neko je dobio stan od 100 kvadrata, otkupio ga je za 8.700 eura i to se i ovih dana radi. Dakle, nijesu u pitanju funkcioneri nego namještenici. Kad smo već kod toga, da vam kažem da je stambena komisija do sada u ovom odnosu na funkcionera službenike i namještenike riješila pozitivno zahtjev od 26%, riješenih ukupno zahtjeva 26% se odnosi na funkcionere, a 74% na namještenike i zaposlene.

Znači, još jednom gdje vam zamjeram u vašem pitanju jeste da koristite poluinformaciju pa je definišete na način koji vama odgovara je sljedeće. Komisija je donosila odluke na način svako ko je dobio novu veću stambenu jednicu morao je da da manju, koju je posjedovao, uz obavezu plaćanja razlike u kvadraturi. Onaj ko je dobio potpuno novu, a nije imao prethodno stambenu jednicu da vrati, plaćao je naravno onako kako ste sami kazali.

Što se tiče kreditnih zaduženja ona se i definišu tako da onaj ko posjeduje stambenu jednicu, posjeduje nekretninu, uzima ili dobija kredit od stambene komisije za poboljšanje uslova stanovanja. Dakle, ne dajete kredit da bi neko kupio stan, već da bi poboljšao već postojeće uslove stanovanja. Naravno, čak i kao jedna odgovorna Vlada i neko ko participira u toj Vladi, ne kažem da nije bilo grešaka, vjerovatno da je bilo kao i u svakom poslu koji se radi. Umjesto zlonamjernih kritika, vrlo smo raspoloženi da saslušamo dobronamjerne kritike i već je u okviru Vlade formirana radna grupa koja se bavi pitanjima o kojima ste vi govorili, o kojima je bilo u medijima intersovanja u prethodnom periodu, kako bi se isčistile određene nelogičnosti, ako postoje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:43:05)

Hvala ministre Bošković.

Poslaniče Zogović, Vaša mogućnost odgovora na komentar.

MILUN ZOGOVIĆ (06.11.19 11:43:10)

Ministre Boškoviću,

Klasična je zamjena teza, to vidi kompletna crnogorska javnost, da sam ja Vas optužio da ste Vi nešto uzeli. Vi ste bili na čelu Komisije koja je na ovakav način dodjeljivala kredite i stanove i zbog toga treba da podnesete teret odgovornosti za obavljanje javne funkcije i da podnesete ostavku. Ovo je mnogo manji veći nego onaj zbog kog je Pavle Radulović podnio ostavku.

Gospodine ministre, pošto Vi volite da vodite raspravu o hibridnim aktivnostima, stvarno ste hibridno dodjeljivali stanove i kredite. Evo danas imate priliku da pozovete cjelokupnu crnogorsku javnost, mlade bračne parove koji nemaju riješeno stambeno pitanje, šta treba da vam dostave od dokumentacije da bi u Podgorici kupili stan od 100 kvadrata za 15 hiljada eura. Evo, imate ekskluzivnu priliku, pa ih pozovite i objasnite ima kako da za 15 hiljada eura kupe stan od 100 kvadrata u Podgorici.

Nastaviću samo sa još nekoliko primjera. Imate situaciju da je visoki funkcioner Sulejman Suljo Mustafić kupio stan od 126 kvadrata za 26 hiljada eura. Rafet Husović, potpredsjednik Vlade, stan od 90 kvadrata za 14 hiljada eura. Oni su te stanove prodali po sedam, osam puta većoj cijeni od one koju ste im vi dodijelili što je klasnička špekulativna djelatnost. Dalje, dodijeli ste stan vrhovnom državnom tužiocu Ivici Stankoviću, ministru pravde Zoranu Pažinu zamjena za veći, ministarki Mariji Vučinović, zamjeniku premijera Srđanu Kusovcu, šef kabineta premijera Markovića Dragoljub Bulatović dobio je od Vlade kredit od 20 hiljada eura, a njegova supruga Tatjana Bulatović, sekretarka u Ministrastvu sporta dobila je 35 hiljada eura kredita. Rate su im, gospodine minsitre, po 35 eura.

Vlada je pomogla i bračnom paru Simović, iako ministar Milutin Simović ima trosoban stan od 150 kvadrata, a supruga vikendicu od 85 i kuću od 214 kvadrata koju je poklonila svojoj ćerci. Ali to joj nije smetalo da kao sekretarka Ministarstva rada i socijalnog staranja dobije kredit od 40 hiljada eura. Poslanik DPS-a, Halil Duković, dobio je kredit od 40 hiljada eura. Nijesam primijetio da je bilo istaknuto bilo kakvo oglašavanje, a ni rang lista na oglasnoj tabli u Skupštini. Ministar

Damir Šehović je, kao član Komisije, sam sebi dodijelio stan od 89 kvadrata. Ministar Osman Nurković je od države dobio povoljan stan iako je ranije koristio kredit od 70 hiljada eura po povoljnim uslovima od Monteputa. Ranije nijesam koristio pomoć od Vlade, već kredit od preduzeća /prekid/ sam sebi prvo dodijelio kredit, a evo sada je i sam sebi dodijelio stan. Na spisku je i generalna sekretarka Vlade Nataša Pešić, šef vojno obavještajnog odjeljenja /prekid/...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:46:25)

Poslaniče Zgović, hvala Vam.

MILUN ZOGOVIĆ (06.11.19 11:46:32)

Po drugi ili treći put Vesna Medenica.

Poštovani građani, šta još treba da uradi ova vlast da biste ustali. Može li pošten čovjek da sebi priušti da pod ovakvim uslovima dobija stanove i kredite, a mogu li, poštovani građani, nepošteni da vode ministarstva, državne sekretarijate, tužilaštvo, sudstvo. Svi bre da podnesete ostavke, a vi građani šta još više treba da urade da biste ustali i da odvojimo ove nenajedene od državne kase. Malo im je svega, ukrali su sve što nije za nebo vezano.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:47:07)

Hvala Vam.

Ovim smo završili pitanje.

Kolega Zvonko Vuković je sljedeći koji postavlja pitanje, neka se pripremi Milan Knežević.

ZVONKO VUKOVIĆ (06.11.19 11:47:18)

Zahvaljujem potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi ministre Boškoviću,

Koristeći svoje poslaničko pravo, postavio sam Vam sljedeće pitanje:

U kojoj je fazi realizacije projekat izgradnje kasarne za potrebe stacioniranja jedinice Vojske Crne Gore u Prljanijama kod Andrijevice, o kakvoj se jedinici radi, kolika je vrijednost projekta, koja je njegova dinamika, te kakvi su pretpostavljeni benefiti koji su bili preduslov za donošenje odluke o njegovom pokretanju i operacionalizaciji?

Obrazloženje: Odluka o izgradnji kasarne za potrebe Vojske Crne Gore u Andrijevi, naišla je na visok stepen odobravanja kod lokalne uprave i velikog dijela stanovništva ove opštine. Ovaj projekat, prepoznat je kao jedan od kapitalnih koji će pomoći daljem razvoju ovog kraja i to prvenstveno kroz poboljšanje socio- ekonomskog i bezbjednosnog statusa njegovih građana. S tog razloga, lokalna uprava, u okviru svojih nadležnosti, vrlo posvećeno radi na svemu što olakšava realizaciju ovog projekta. Pored ovog dominantno pozitivnog stava, u javnosti su se pojavila i druga razmišljanja koja ili minimalizuju značaj ovog projekta, ili negiraju potrebu za njim, ili njegovu namjeru i funkciju žele predstaviti na sasvim pogrešan način.

Zbog svega rečenog, cijenim da je vrlo bitno da sa pozicije prvog čovjeka Ministarstva odbrane, ovoj skupštini i zainteresovanoj javnosti saopštite sve validne informacije u vezi sa ovim projektom.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:48:58)

Hvala poslaniče Vuković.

Ministre izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (06.11.19 11:49:02)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Gospodine Vukoviću,

Dakle, projekat izgradnje kasarne "Miljan Vukov Vešović" u Andrijevići predstavlja jedan od najznačajnijih infrastrukturnih bezbjednosnih projekata Vlade Crne Gore i Ministarstva odbrane na sjeveroistoku Crne Gore u narednom periodu. U skladu sa planiranim objektom projektovanja izgradnje kasarne doneseno je rješenje izvršene eksproprijacije zemljišta koje je bilo u privatnom vlasništvu. Izrađeno je idejno rješenje razrade kasarne i trenutno je u fazi izrada fizičke zaštite kasarne. Prije desetak dana započeti su i prvi radovi na uređenju obale rijeke, a obala je prilagođena za geodetski premjer, a korito rijeke nivelisano. Takođe su započeti radovi na neposrednom uređenju prostora buduće kasarne rušenjem 10 montažnih objekata i uklanjanjem građevinskog štata. Radovi su realizovani od strane inženjerijske čete Vojske Crne Gore. Kasarna će se graditi u dvije faze na prostoru od oko 40.000 m². U skladu sa planiranom dinamikom u prvoj fazi će se raditi objekti komandovanja i objekti za smještaj organa obezbjeđenja, dok će se u drugoj fazi graditi ostali infrastrukturni objekti za smještaj jedinica, poligoni za obuku, hangari sa radionicama i ostali objekti predviđeni projektom. Nakon odobrenja konačne projektne dokumentacije bićete informisani o vrijednosti kompletnog projekta. U kasarni će biti razmještene jedinice veličine pješadijske čete kao i komanda rezervnog bataljona, brojne veličine do 200 pripadnika Vojske Crne Gore.

Uspostavljanjem jedinice Vojske Crne Gore u Andrijevići stvaraju se uslovi za brže i efikasnije reagovanje države na krizne situacije na sjeveroistoku Crne Gore čime se stvaraju povoljniji bezbjednosni uslovi za sve građane Crne Gore u tom regionu. Formiranjem kasarne stvorice se mogućnost za otvaranje novih radnih mjesta, uz činjenicu da će se nakon završetka kasarne pristupiti izgradnji stambene zgrade za potrebe stanovanja pripadnika Vojske Crne Gore u kasarni Andrijevića. Samim tim Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore nesumnjivo će doprinijeti boljem i kvalitetnijem životu građana Andrijevice u cjelini i stvoriti uslove da građani Andrijevice i okoline ne napuštaju svoj kraj što je jedan od prioriteta politike Vlade Crne Gore.

Realizacijom ovog projekta Vlada Crne Gore još jednom dokazuje da ni u bezbjednosnom ni ekonomskom pogledu ne zapostavlja sjever Crne Gore nego da će i dalje predano raditi na daljem unapređenju kvaliteta života građana na tom području.

Želim takođe dodati da projekat izgradnje kasarne u Andrijevići nije samo projekat za Andrijeviću, već je projekat za sve opštine koje gravitiraju oko Andrijevice, dakle od Rožaja, Berana, Bijelog Polja, Plava i Gusinja. Ono što mogu reći da smo mi kad smo analizirali situaciju oko izgradnje jednog vojnog objekta u regionu sjeveroistoka Crne Gore ušli u analizu i naravno najbrža reakcija je bila od Opštine Andrijevića. Ovom prilikom želim da se zahvalim rukovodstvu i predsjedniku Mašoviću na jednoj zaista brznoj reakciji i za sve ono što je u veoma kratkom roku uradio kako bi se jedna lokacija privela namjeni, a sada je na Ministarstvu odbrane i na određenim komunalnim djelatnostima da taj prostor i obezbijedi, a na kraju krajeva i da čitav prostor izgradi u skladu sa idejnim rješenjem za kompletan prostor buduće kasarne "Miljan Vukov Vešović" u Andrijevići. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:52:39)

Hvala ministre Bošković.

Poslaniče Vuković, izvolite.

ZVONKO VUKOVIĆ (06.11.19 11:52:45)

Zahvaljujem gospodine ministre na iscrpnom odgovoru.

Moram da dodam sljedeće. Dakle, kao što sam pomenuo, lokalna uprava je veoma

posvećena, ne samo u ovom nego i u svim drugim projektima koji će u krajnjoj mjeri imati poboljšanje socio ekonomskog statusa naših građana, pa tako ste i vi iskazali zadovoljstvo saradnjom, ta će saradnja biti maksimalna u domenu nadležnosti lokalne uprave u Andrijevici i u ovom trenutku i tokom realizacije projekta, a i nakon njenog završetka. To je ono što lokalna uprava u Andrijevici radi svakodnevno, vrlo posvećeno i vrlo predano.

Pomenuo sam da je ogroman broj stanovnika dočekaao sa velikim stepenom entuzijazma ovu odluku izgradnje ove kasarne i stacioniranju vojne jedinice u Andrijevici. Podsjetiću da je tradicija boravka naše vojske u Andrijevici veoma duga, višedecenijska sa određenim prekidom do sada, jer je Andrijevica bila sjedište graničnog odsjeka Jugoslovenske narodne armije, akasnije Vojske Jugoslavije. Mogu reći da je to imalo itekakvog uticaja, naravno kroz bezbjednosnu situaciju, a i na život u Andrijevici, Andrijevica je tada prosto bila življa. Naš narod voli vojsku, veoma dobro saraduje sa njom, i nekako kad je vojska prisutna gore u Andrijevici nekako je svima nama toplije.

Dakle, pomenuli ste određene aspekte poboljšanja socio ekonomskog života u našoj lokalnoj zajednici malo je biti kroz ovaj projekat, dovešće do poboljšanja putne i komunalne infrastrukture. Pomenuli ste stambenu izgradnju, sigurno povećan promet u trgovini, ugostiteljstvu. Takođe to je respektabilan broj vojnika i vojnkinja, vjerovatno će oni sklapati bračne zajednice, vjerovatno će se tu rađati djeca, eto i prilike da se upotpune naši vrtići i naše škole. Još jednom zahvaljujem i vama, a i Vladi Crne Gore na tome što ste za mjesto realizacije ovog projekta izabrali baš Andrijevicu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:54:57)

Hvala poslaniče Vuković.

Sljedeći je trebao biti kolega Knežević, on nije danas tu i nastavljamo sa kolegicom Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (06.11.19 11:55:11)

Ministru sam postavila sljedeće pitanje:

Šta je Ministarstvo odbrane u prethodnom periodu uradilo po pitanju unapređenja saradnje i pomoći lokalnim samoupravama?

Šta me podstaklo da postavim ovo pitanje, upravo iskustvo koje moja opština, Opština Kolašim ima u posljednje vrijeme kada je u pitanju saradnja sa Ministarstvom odbrane i sa Vojskom Crne Gore. Dakle, svjedoci smo da od kada ste na čelu Ministarstva odbrane da slobodno možemo reći da je ovo ministarstvo napravilo jedan potupni zaokret kada su u pitanju lokalne samouprave i saradnja sa opštinama i sa lokalnim zajednicama. Možemo konstatovati da je u prethodnom periodu zaista dosta urađeno na unapređenju ove saradnje i vidimo da sve lokalne zajednice imaju u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore jednu punu podršku i partnera. Prepoznato je da lokalnim zajednicama zaista treba pomoć, posebno u ruralnim prdjelima gdje je, prije svega i sami teren nepristupačan i gdje samo rekonstrukcija ili nasipanje jednog puta znači mnogo za mještane tog sela i tog ruralnog područja.

Kao što sam već navela Opština Kolašim je u prethodnom periodu zaista imala mogućnost od Vojske Crne Gore da bez naknade angažuje i ljudstvo i mehanizaciju i opremu i druga potrebna sredstva, prije svega za izvođenje radova na putevima, pretežno seoskim. Dakle, tu smo imali neophodnu pomoć i podršku od Bara Radovića preko Brđa, Cerovice, Bojića, Dragovića Polja, Gornjeg Lipova, Lipova... Negdje je to bilo nasipanje puta, negdje je probijanje puta, ali svakako je to ono što su predstavnici Opštine procijenili da je najhitnije i najneophodnije u ovom trenutku i uvijek se izašlo u susret mještanima i građanima. Pošto znam iskustvo iz moje opštine, prosto želim da budem upoznata šta se to dešava i kakva je saradnja u drugim opštinama, jer djelimično sam upoznata sa ovim što se dešava na teritoriji opštine Kolašim i koja pomoć je tu data i podrška, ali moje interesovanje je vezano i za sve ostale opštine na teritoriji naše države i mislim da javnost treba da bude upoznata šta se sve u ovom periodu uradilo po tom pitanju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 11:58:08)

Zahvaljujem poslenice Šćapanović.
Ministre Bošković, Vaš odgovor da čujemo.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (06.11.19 11:58:12)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Gospođo Šćapanović, hvala Vam na postavljenom pitanju.

Strateškim dokumentima definisane su misije i zadaci Vojske Crne Gore, a među njima i misija podrške civilnim institucijama. S obzirom da Vojska Crne Gore za navedenu misiju angažuje svoje snage i sredstva po zahtjevima drugih državnih institucija obim tog angažovanja zavisi isključivo od potrebe koju iskažu institucije i procjene Savjeta za odbranu i bezbjednost koji donosi direktive o upotrebi Vojske Crne Gore u misiji podrške civilnim institucijama.

Vojska Crne Gore je u proteklom periodu izvršavala veliki broj zadataka u okviru podrške civilnim institucijama, pa ćemo nabrojati samo one značajnije aktivnosti u prethodnom periodu. Kao nastavak zadataka iz 2018. godine a na osnovu Odluke Savjeta za odbranu i bezbjednost Vojska Crne Gore je od 22. jula 2019. godine opet angažovana na zadacima podrške Upravi policije u zaštiti državne granice od nezakonitih migracija. Na ovom zadatku je do sada angažovano 154 pripadnika Vojske Crne Gore.

Posebno je značajan doprinos Vojske Crne Gore u razvoju putne infrastrukture, naša Inženjerijska jedinica je tokom 2019. godine, na osnovu Ugovora o poslovno tehničkoj saradnji izvodila radove u sljedećim opštinama: Podgorici oko 120 km puteva, Cetinje oko 10 km, Žabljaku 15 km, Bijelom Polju 18 km, Kolašinu 29 km, Mojkovcu oko 50 km puta, Tuzima oko 9 km. Planiraju se i radovi u opštinama Nikšić, Bar, Berane i Plav.

Niz aktivnosti je realizovano radi podrške mnogobrojnim sportskim savezima i klubovima oko organizacije sportskih takmičenja. Takođe, ostvarena je značajna pomoć raznim obrazovnim institucijama u okviru edukacije učenika i studenata. Vojni orkestar je realizovao više zajedničkih koncerata u gradovima Crne Gore u saradnji sa lokalnim centrima za kulturu i Crnogorskom narodnom pozorištu.

Treba napomenuti da je strateškim dokumentima definisano da Vojska Crne Gore za navedenu misiju koristi vojnu opremu koja je primarno namijenjena za misiju odbrane Crne Gore i država članica NATO saveza. S toga u okviru redovne modernizacije Vojska Crne Gore je nabavila nove helikoptere, građevinske mašine, sanitetska vozila, vozila za uzimanje uzoraka toksičnih materija i drugu vojnu opremu koja se po potrebi može angažovati za pomoć i civilnim institucijama. Takođe, nabavkom novih helikoptera značajno su povećane sposobnosti i kapaciteti ne samo Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore, jer helikopteri služe i za civilne potrebe. Njihova namjena osim vojnih zadataka je brza reakcija u raznim slučajevima prirodnih katastrofa, prije svega šumskih požara, gdje su helikopteri Vojske Crne Gore već bitli angažovani, evakuacija stanovništva u nepristupačnim oblastima, traganje, spašavanje, medicinske evakuacije, a u toku je postupak nabavke opreme za helikoptere koji će omogućavati izvršavanje najkompleksnijih zadataka i traganje i spašavanje u kriznim situacijama, uključujući transport i evakuaciju teško povrijeđenih lica.

Naravno, iako to niko ne priželjkuje Vojska Crne Gore biće spremna da maksimalno angažuje svoje snage i sredstva u ekstremnim uslovima kao što su to bile 2010. godine, velike sniježne padavine tokom 2012. godine i požari 2017. godine. Vidimo da i ovo današnje vrijeme ukazuje na to.

Vojska Crne Gore nastaviće da razvija, osposobljava i planski angažuje svoje snage i sredstva u cilju jačanja državnih kapaciteta za integrisani odgovor na krizne situacije u miru. Vojska Crne Gore angažovaće svoje snage i sredstva uvijek kada civilne institucije ne mogu samostalno zaštititi nacionalne interese i unutrašnju bezbjednost, pružiti adekvatan odgovor u kriznoj situaciji, te blagovremeno i uspješno zaštititi i spasiti ljude i imovinu. Kapaciteti Vojske Crne

Gore biće na raspolaganju za sve građane Crne Gore u zavisnosti od potreba i priroda zahtjeva.

Dakle, Vi ste u svom pitanju, takođe, provukli jednu konstataciju da smo to u posljednje tri godine počeli intenzivnije da servisiramo, s tim što je Vojska i prije toga svakako bila uvijek na raspolaganju civilnim institucijama. Mi smo prije tri godine, odnosno dvije i po godine, izmijenili Zakon o Vojsci gdje smo mogli, gdje smo uvrstili jednu proviziju da se Vojska može upotrijebiti bez zahtjeva Skupštine na teritoriji upravo zbog ovakvih situacija kao što je odgovor na različite krizne situacije. Ono što je najvažnije jeste da smo u ovih tri godine, koliko ova komunikacija sa lokalnim samoupravama traje, jer sam ja ovdje podatke dao samo za 2019. godinu, mi smo negdje preko 600 km puteva po raznim osnovama u raznim djelovima Crne Gore odradili u saradnji sa lokalnim samoupravama i to je jedan od najboljih pokazatelja da ova vojska jeste Vojska svih građana Crne Gore i da ova vojska treba da bude prepoznata kao neko ko može obezbijediti bezbjednost svakog građanina Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:03:17)

Hvala ministre.

Poslanica Šćepanović da čujemo Vaš komentar.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (06.11.19 12:03:22)

Zahvaljujem na odgovoru.

Vi ste u Vašem odgovoru ovdje nabrojali samo najznačajnije i to samo u 2019. godini, ali vjerujte da svaka pa i ona najmanja aktivnost vaše Inženjerske jedinice mještanima mnogo znači.

Ja bih ovdje iskoristila samo da pomenem, evo i rekli ste koliko je kilometara puta rekonstruisano i na teritoriji moje opštine, ono što je značajno pomenuti, a možete shvatiti kao neko dopunsko pitanje vezano da na kraju još jednom iskomentarišete, tiče se prosto problema koji se politizuje, a kako sada vidim pokušava se pokrenuti to pitanje i ovdje u Skupštini, jeste pitanje vojnog poligona na Sinjajevini. Mi smo svjedoci da se to do te mjere politizuje da, i naravno finansira od strane drugih država, pogotovo od strane onih koji su u opštini Kolašin politički mrtvi i kojima zaista smeta i sami pomen imena Vojske Crne Gore. Ovo je neki način sigurno na koji oni pokušavaju sebe da na tom lokalnom nivou politički ožive, to se do te mjere toliko politizuje da se građani pokušaju ubijediti, naravno građani u to ne vjeruju, ubijediti da će Vojska na planini Sinjajevini napraviti ekološku katastrofu. Naravno da, na njihovu žalost, a što se uvjeravamo svakog dana da će Vojska koristiti ovu planinu u onoj mjeri u kojoj ona neće ugroziti ni poljoprivredne ni turističke, ni ekološke potencijale ove naše planine. I kao što vidimo, može samo doprinijeti sa razvojem infrastrukture da ona bude bliža i stočarima i turistima i svim onim koji čuvaju i štite prirodu. Ja se zaista nadam da i u narednom periodu će to tako i ostati. Mi smo skoro imali upravo jednu međunarodnu vojnu vježbu i to je sve proteklo bez ikakvih problema, tako da se i sami mještani svakog dana uvjeravaju da ono što se govori da je to zapravo samo jedna politička priča i politizacija ovog pitanja.

Eto, samo ako možete kratko komentar i na ovo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:06:12)

Hoćemo li razumjeti kao dopunsko pitanje poslanice Šćepanović?
Ministre izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (06.11.19 12:06:19)

Zahvaljujem i na ovom dodatku, odnosno omogućavanju da još jednom dam svoj komentar vezano za pitanje Sinjajevine.

Dakle, iz raznih razloga, neko iz najbolje namjere zabrinutosti za sudbinom i budućnosti te planine i jednog bisera Crne Gore, a jedan veliki dio iz zle namjere i prije svega želje da Vojsku Crne Gore ostavi na jednom niskom nivou i obučenosti i osposobljenosti, kako bi lakše, vjerovatno mogli negdje u budućnosti realizovati svoje naume o 27 izbornoj jedinici Crne Gore u sklopu jedne veće, naravno, unitarne države. Ali, ono što je najvažnije mislim da smo uspjeli da objasnimo, prije svega ljudima koji žive i koji žive blizu Sinjajevine i od Sinjajevine, dakle od plodova same planine, da apsolutno to nije istina, da Vlada, odnosno Vojska neće gore ništa agraditi. Jedino što se gore može sagraditi jeste jedna drvena kućica kao što ih ima more da bi se znalo da odatle počinje vojni poligon, da taj poligon neće biti korišćen za uništavanje viškova naoružanja ili neeksplozivnih minsko eksplozivnih sredstava. Na kraju krajeva taj poligon će se koristiti za potrebe edukacije, obuke jedinica Vojske Crne Gore i da će jednom eventualno dva puta godišnje biti bojevo gađanje.

Ja sam prošlog petka bio u Kolašinu, razgovarao sa rukovodstvom Opštine Kolašin, gdje smo zajednički konstatovali da apsolutno to ne predstavlja prijetnju za planinu, bilo ekološku, bilo kakvu prijetnju. Čak smo zajednički razvili jednu ideju da /prekid/ pošumljavanje Sinjajevine, pošto na tom prostoru gdje je poligon Sinjajevine nema apsolutno ni jednog jedinog drveta. Mislim da možemo doprinijeti ne ekološkoj zaštiti Sinjajevine, nego potpuno novom konceptu razvoja Sinjajevine koji se može i turistički valorizovati. Svjedoci smo da se već jedan objekat koji je Vojska napravila na podnožju Sinjajevine i te kako koristi za turističku promociju, to je alpinistička stijena. Sve više i više je turista iz raznih zemalja koji žele tu vrstu adrenalina da smo u mogućnosti da opštini Kolašin stavimo na raspolaganje, jer ta alpinistička stijena samo u određenim periodima godine po nekoliko dana je korišćena za potrebe Vojske Crne Gore.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:09:13)

Hvala ministre.

Ja vam se izvinjavam se za kratak prekid struje, nastavljamo sa radom. Ovim smo završili četiri od pet pitanja koja su bila postavljena Ministarstvu odbrane, ministru Boškoviću se u moje i vaše ime zahvaljujem. Peto pitanje je koleginica Aleksandra Vuković, ona će postaviti to pitanje i da čujemo.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (06.11.19 12:09:44)

Hvala potpredsjedniče Nimanbegu.

Dragi građani i građanke, uvaženi ministre Boškoviću, postavila sam vam dva pitanja koja se u prvom momentu mogu učiniti različitim, ali ja mislim da su po sve komplementarna. Prvo pitanje odnosi se na Vaš komentar dugoročne Strategije odbrane od 2019. do 2028. godine, a drugo pitanje, da Vi kao ministar odbrane Vlade Crne Gore, članice NATO-a, prokomentarišete najnovija dešavanja u vezi sa, čini mi se, dubioznim odnosom država članica Evropske unije, pojedinih, da se ogradim, prema evropskoj perspektivi Crne Gore.

Vi ste, ministre Boškoviću, svjesni značaja podmlađivanja Vojske Crne Gore učinili malu revoluciju unutar nje i čini mi se da ste se ponijeli kao strateg koji sagledava dalekosežne efekte toga čina. Rekla bih da ste čitač "Umijeća ratovanja", a tamo se decidirano kaže: "Odnosi se prema svojim vojnicima kao prema svojoj deci i pratiće te u najdublje doline. Odnosi se prema svojim vojnicima kao prema svojim sinovima i stajaće pored tebe do smrti." Proslava dana Dana Vojske 07.oktobar postala je, čini mi se, zahvaljujući Vama jedna svetkovina u kojoj su Vaši govori postali motivišući za jedan zdraviji, nenacionalistički i rekla bih nenapadni patriotizam. Naravno da to proizlazi iz Vaše, čini mi se, svijesti da je Vojska grudobran nezavisnosti ili suverenosti Crne Gore, ali i iz Vašeg stava da prošlost nikako, pa bila i najbolja, ne smijemo ponavljati posebno onu prošlost u kojoj je naša vojska bila svojina tuđih generala. Sada u okviru ovoga mandata čini mi se da je na vidiku živa Vojska koja će biti živi štit nezavisnosti Crne Gore.

Ministe Boškoviću, Vaš mandat ostaće upamćen po prijemu Crne Gore u NATO, a Vi ćete biti prekretničar i skretničar Crne Gore ka jednoj novoj, zdravoj geopolitičkoj, kulturnoj i

ekonomskoj orijentaciji Crne Gore koja, čini mi se, pored i ozdravljenja naših akutnih balkanskih destrukcija i da će Crna Gora bez obzira na sve svjetske probleme, namjerno ih imenujem svjetskim, a posebno su evropski, ostati skakač na velikoj šahovskoj tabli Evrope i da će uskoro postati dijelom evropske zajednice.

Zašto sam ovo ovako kazala? Ne samo zbog toga što ste dugoročnom Strategijom pokazali jedan ozbiljan odnos prema Vojsci Crne Gore uopšte strategiji odbrane, što ste svjesni sa svojim saradnicima da Crnoj Gori ma koliko ironično i čini mi se maliciozno /prekid/ hibridni rat je opasnost, ne samo za ovako male nezaštićene države, bez obzira na to što sam ja uvjerena da mi jesmo kao dio jednog velikog vojnog i odbrambenog saveza zaista zaštićeni, ali ne nikako i ne smijemo biti opušteni nego vrlo spremni što manji, to čini mi se i više spremni za te vrlo nekarakteristične oblike ratovanja kakvi jesu hibridni koji su po mom mišljenju i najveća opasnost. Jer, za razliku od onih, ja bih ih nazvala viteških, ratova koji su se nekada vodili, danas imamo jedan galimatijas u kome se zaista mogu snaći samo oni koji su za takve oblike ratovanja spremni pet ili dest godina unaprijed. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:13:36)

Hvala poslanice Vuković.
Ministre izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (06.11.19 12:13:42)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Zahvaljujem gospođu Vuković, na uvijek inspirativnom izlaganju, šta god da je u pitanju. Čerčil je, kad je Zapadni Balkan u pitanju, jednom davno rekao da je ovdje previše istorije, a premalo geografije. Tako da sve ovo što se i dan danas dešava na Zapadnom Balkanu može se kroz tu jednu rečenicu definisati i danas.

Upravo odluka Crne Gore da svoju bezbjednosnu, a i vrijednosnu i demokratsku i ljudsku budućnost gradi u savezu sa najrazvijenijim zemljama današnjice, mislim da je jedna od najvažnijih odluka koje je Crna Gora donosila kroz istoriju. Takođe, sve ono što je posljedica jedne takve odluke je nešto na čemu smo predano radili svih ovih godina, pogotovo kad je Ministarstvo odbrane u pitanju. Strateška dokumenta koja su tokom ove godine i prošle godine su u potpunosti usklađena sa onim što je politika jednog kolektivnog sistema, politika u kojoj vlada vladavina prava, u kojoj se poštuju ljudska prava i sve ono što su moderna dostignuća savremenih evropskih i demokratija Sjedinjenih Država ili Kanade i tako dalje. Tako da je bilo sasvim normalno da ta stratezijska dokumenta i realizujemo, dogovorimo i da na najbolji mogući način pokušamo Crnu Goru da približimo još jedan korak ka željenom cilju, a to je cilju moderne evropske države.

Ono što želim kazati jeste da je veliki uspijeh za nas što smo u samo dvije godine završili proces potpune integracije Vojske Crne Gore u zajednicu Sjevernoatlantskog saveza i to u možda najkraćem roku od svih novih članica koje su prilazile Sjevernoatlantskom savezu. Sve to dovoljno govori o posvećenosti tih ljudi koji rade u Vojsci, Ministarstvu odbrane, kao i želji da se dostigne jedan nivo standarda koji mogu omogućiti da se ni jedan crnogorski vojnik ne postidi ili ne zaostane za svojim kolegama u međunarodnim misijama, operacijama, u vojnim vježbama i tako dalje. Mogu sa ponosom reći da sve ono što sam čuo od naših partnera i prijatelja samo je superlativ i kad govore o crnogorskom vojniku i njegovim sposobnostima.

Što se tiče drugog dijela Vašeg pitanja koje se odnosi na ovu odluku koja je definisana u oktobru mjesecu na Savjetu Evropske unije vezano za nedavanje saglasnosti za otpočinjanje pregovora o pristupu Albaniji i Sjevernoj Makedoniji. Zaista jedna nesretna okolnost, ali Crna Gora je od obnove svoje nezavisnosti trasirala svoj puta ka najnaprednijim zajednicama modernog svijeta koje čuvaju i njeguju vrijednosti slobodnog i demokratskog društva, tad smo i temelje strateške i demokratske Crne Gore ugradili članstvo u NATO i Evropskoj uniji, nakon čega je uslijedio proces intenzivnih, sveobuhvatnih reformi crnogorskog društva. Uspješne reforme odbrambenog i bezbjednosnog sektora omogućile su nam članstvo u najmoćnijem vojno-

političkom savezu, što sam već rekao. Uporedo sa tim smo radili na ispunjavanju kriterijuma i obaveza iz evropske agende. S obzirom da su EU i NATO integracije dva komplementarna procesa, iskustva koja smo stekli sprovodeći veoma zahtjevne reforme na putu u NATO podstiču integracije u Evropsku uniju. Svjedoci smo da ni jedna zemlja bivšeg Istočnog bloka, dakle, bivšeg socijalističkog sistema nije ušla u Evropsku uniju, a da prije toga nije ušla u NATO. Zbog toga je i naš izbor bio sasvim logičan. Takođe, politika koju promovise NATO počiva upravo na jačanju evropskih vrijednosti, postignuti rezultati, lekcije savladane na putu ka NATO članstvu, predstavljaju značajno iskustvo na putu ostvarenja drugog spoljno političkog cilja Crne Gore, a to je članstvo u Evropskoj uniji.

Dobra dinamika otvaranja pregovaračkih poglavlja sa EU kao i očekivanje da ćemo uskoro otvoriti jedino preostalo ne otvoreno poglavlje 8 omogućava nam početak nove faze pregovaračkog procesa u kojoj će prioritet biti privremeno zatvaranje poglavlja. Kao što smo svjedoci postoje određena nesaglasija među glavnim političkim partnerima u Evropskoj uniji oko procesa integracija, prije svega zbog njihovih unutrašnjih odnosa. Međutim, svakim danom u razgovorima sa našim evropskim kolegama pokušavamo im objasniti da ne ugase zamajac, prije svega javnosti, koji i te kako pozitivan o pristupanju zemalja Zapadnog Balkana u Evropsku uniju, jer ovakve odluke kao što su bile početkom oktobra mogu samo da uspore i otežaju svima nama donosiocima odluka proces o demokratizaciji društava ovdje na Balkanu.

Imajući u vidu burnu istoriju Zapadnog Balkana, smatram da Evropa mora posmatrati ovaj region sa više senzibiliteta upravo na bazi one Čerčilove rečenice, s obzirom da je upravo stabilan region Zapadnog Balkana uslov za bezbjednu Evropu. Nedavna odluka kao što sam rekao o /prekid/ pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom nije dobra poruka za ovaj region i ne ide na ruku evropskoj demokratskoj integracionoj politici Zapadnog Balkana, ali nas svakako neće obeshrabriti da nastavimo sa odlučnijim sprovođenjem reformi, onako kako smo ih zacrtali. Uprkos činjenici da su Bregzit i politička dešavanja u zemljama članicama Evropske unije skrenuli fokus EU politike sa proširenja ipak smatram da je pažnja evropskih saveznika izuzetno bitna zbog mogućih političkih i ekonomskih uticaja trećih strana koji imaju za cilj usporavanje evropskih integracija u ovom regionu. Zbog toga je dobra informacija da Sjedinjene Države sa većim intenzitetom prate dešavanja u ovom regionu.

Takođe, sam mišljenja da Republika Sjeverna Makedonija treba biti nagrađena za rješavanje istorijskog spora koji je imala sa Republikom Grčkom kao i za ozbiljnu državnu politiku koju njena vlast sprovodi. Upravo ovaj primjer rješavanja imena dvije zemlje su jasan putokaz kojim se trebaju voditi druge zemlje Zapadnog Balkana u rješavanju svojih otvorenih pitanja. Očekujemo da će nova predsjednica Evropske komisije i nova Evropska komisija kada bude u punom mandatu tokom svog mandata afirmisati evropsku perspektivu Zapadnog Balkana što će biti dodatan motiv za uspješan nastavak integracionih procesa u regionu.

Svjesni značaja evroatlantske perspektive i one činjenice da ni jedna zemlja post Sovjetske ere nije ušla u Evropsku uniju da prije toga nije ušla u NATO, zato smo i veliki zagovornici da kompletan region treba da se integriše u Sjevernoatlantski savez prije integracije u Evropsku uniju. Jer, će onda kompletan proces integracije u Evropsku uniju biti i lakši i jednostavniji, a stabilnost i bezbjednost regiona zagarantovani.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:21:33)

Hvala ministre Boškoviću.
Poslanice Vuković, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (06.11.19 12:21:39)

Hval uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu.

Hvala Vam ministre Boškoviću, na koncentrisanom i dosljednom odgovoru koji proizilazi svakako iz vaše čini se lične i politike koju vodite u okviru Ministarstva odbrane i naravno

politike Vlade koja trasirana još prije tri godine konstituisan.

Ono što bih ja prokomentarisala, naravno isprovocirana vašim pozivanjem na Vinstona Čerčila, i tu veliku proizvodnju istorije na Balkanu, ja bih rekla ne samo proizvodnju istorije nego i velike nacionalističke histerije koja ne prestaje i koja je upravo doprinijela jednom euroskepticizmu, ali, čini mi se i antievropejstvu. Ne samo na našem području nego i kod Evropljana, pa bih se opet šećajući se Vinstona Čerčila kao jednog od prvih ljudi koji su imali uz druge naravno Evropljane osećaj da Evropu treba ujediniti danas sigurno zapitao što se dešava sa određenim evropskim liderima koji nijesu imali takav osećaj da je Sjeverna Makedonija stavila svoju državu na jedan istorijski žrtvenik. Takav žrtvenik koji čini mi se na Balkanu nije ni viđen, a niti je ponovljiv. Ona se odrekla svoga imena, ali i odricanje od sopstvenog imena nije bilo dovoljno ubjedljivo pojedinim evropskim liderima koji u ovome trenutku treba da se šete velikana kakvi su njemački kancelar Adenauer ili s druge strane francuski predsjednik Šarl de Gol koji su upravo svjesni neophodnosti ujedinjenja Evrope nakon velikih ratova i velikih razaranja šeli za sto i dobro znam da su stari, kako su zvali Adenauera i Šarl de Gol ili general kako su u stvari zvali njega, njegovi saradnici mislim 15 puta se sreli prije potpisivanja Jelisejskog sporazuma odnosno sporazuma o pomirenju 1963. godine, da su razgovarali više od 100 sati i da su međusobno razmijenili više od 100 pisama kako bi se uspostavili taj istorijski kontekst koji je rezultirao Evropskom unijom.

Čini mi se da je ovo trenutak kada zaista treba da se prišetimo tih velikih idealista, kakvi su bili Žan Mone, koji je kao neškoloan, formalno neškoloan čovjek, imao duboko osećanje o potrebi povezivanja. Prije svega ekonomskog povezivanja između država Evrope naročito Francuske i Njemačke, s jedne strane. Sa druge strane, on kao autor Šumanove deklaracije koju je ovaj kazao 1950. godine, a koja je opet pozvala evropske države da se ujedine sa sviješću da su suviše male evropske države, da bi mogle garantovati bezbjednost i prije svega razvoj svojih država ukoliko baziraju svoju budućnost na nacionalnom identitetu promovišući federaciju kao najbolji oblik postojanja. Sada zaista dolazi do jednog velikog pitanja odnosno zapitanosti svih nas, ako smo imali takve evropske lidere koji su žrtvovali svoj osećaj, nacionalni prije svega, jer su u pitanju velike države. Vi znate da su Francuska i Njemačka dugo ratovale i da ti ratovi nijesu bili ni malo humani. Ali su sastavili pakt o miru i nastavili nekim zajedničkim putem. Sada kada se dešava Bregzit i kada Velika Britanija kao veoma sklona politici proširenja i uključivanja Zapadnog Balkana u evropske integracije odlazi kao da se gubi taj osećaj.

Ja zaista neću imenovati države ili lidere u ovom trenutku koji su pokazali svoje čini mi se ne samo nepoznavanje prilika na ovom prostoru nego nepoznavanje prije svega sopstva. Onda bih se koncentrisala na izjavu jednog od predsjednika značajnije države Evrope koji je rekao - mi obustavljamo mogućnost odnosno Albanije i Sjeverne Makedonije odnosno njihovo pristupanje pregovaranje u članstvo u Evropskoj uniji, zato što prvo Evropska unija treba da se konsoliduje. U redu je, ako su prepoznali da tamo postoje neki problemi, ali nije u redu da se države koje su dale sve od sebe na tom putu integracije zaustave. Da se ne samo obezvjere jer, mi smo u ovom trenutku i kao država koja je najdalje otišla u procesu pregovaranja na neki način se izvjerili. Jer, je Crna Gora prije svega partner, odnosno partnerka državama u regionu i gotovo da nas ne raduje ni jedan naš uspjeh u otvaranju i zatvaranju pregovaračkih poglavlja ukoliko nije praćen uspjehom naše sabraće u regionu, posebno mislim na Sjevernu Makedoniju u ovom trenutku.

Najzad završiću time, ministre Boškoviću, izražavam zadovoljstvo što i sami osećate na neki način onespokojenje što se desilo u Savjetu Evrope i što je to na neki način usporilo naše evropske integracije. Čini mi se da danas i oni politički analitičari koji su bili najoptimističniji u vezi sa konkretno i našim prijemom, pošto i mi zagovaramo princip regate, i treba da se zaista države primaju prema sopstvenim zaslugama, a ne da čekaju neki konvoj drugih država koje će pregovarati narednih 10 i 15 godina. To bi bilo na kraju i nepravedno i ne bi bilo promišljeno. Ali, mislim da Crna Gora kao država koja je najdalje otišla u tom pregovaranju u ovom trenutku najviše zabrinuta. Zato što mi kao, čini mi se najoptimističniji, u pogledu evropskih integracija smo ostali bez onog najjačeg oružja u svojim rukama, a to je ono što je dolazilo sa one druge strane dok je druga garnitura evropska bila na čelu evropskih institucija. Koji su bili veoma privrženi evropskim integracijama, a to je ona nada. Jer, čini mi se da je na balkanskim prostorima vjera, ljubav i nada ono što je održalo nas i na našim sirotinjskim i ratničkim putevima i ako ostanemo bez tog posljednjeg i najačeg oružja, da bogami onda i mi kao veoma spremni za reformisanje i transformisanje našeg društva neđe ćemo se zaustaviti i zapitati ima li sve ovo smisla.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:28:15)

Hvala poslanice Vuković.

Ovim smo završili pitanja ministru Boškoviću.

Zahvaljujemo se na učešću i na odgovorima i prelazimo na pitanja koja su upućena ministru finansija.

Minisru finansija pitanja su uputili: poslanik Mihailo Anđušić, Branko Radulović, Neđeljko Rudović, Ana Nikolić, Miloš Nikolić, Andrijan Vuksanović i tim redoslijedom i krećemo.

Poslije ministra Radunovića je Dragica Sekulić.

Poslaniče Anđušić, izvolite Vaše vrijeme počinje.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (06.11.19 12:28:55)

Zahvaljujem potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre Radunoviću, uvaženi građani,

Ja sam Vam u skladu sa Poslovnikom Skupštine Crne Gore, postavio poslaničko pitanje sljedeće sadržine.

Uzevši u obzir sve učestalije najave i predviđanja ekonomista i međunarodnih finansijskih institucija o potencijalnoj novoj ekonomskoj krizi naredne godine, možete li nam dati Vaš lični osvrt na to u kakvom ekonomskom i fiskalnom ambijentu Crna Gora dočekuje ove potencijalne promjene, uzevši, pritom, u obzir aktuelne mjere fiskalne konsolidacije kao i trenutno stanje u našem finansijskom sektoru i generalno uopšte u ekonomiji?

Neću, nema potrebe dodatno obrazlagati pitanje. Samo bih podsjetio na jednu činjenicu, svjedoci smo u posljednje vrijeme sredstva javnog informisanja mi imamo određene analize i osvrte ekonomskih analitičara. Nekad opravdana sa određenom dozom opravdanosti, nekad manje opravdana, mogu slobodno reći zlonamjerna. Pa smatram da je ovo jedna dobra prilika da u ovom domu, Vi kao ministar finansija date iz Vaše vizure neki vaš lični osvrt na to kako Crna Gora potencijalno dočekuje ove promjene u toku naredne godine kako bi nadam se poslali jasne poruke o ovoj temi.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:30:21)

Hvala poslaniče Anđušić.

Ministre Radunoviću, izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (06.11.19 12:30:27)

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslaniče Anđušić,

Pitanje je relativno kratko, s obzirom na dužinu odgovora, ali zaista nijesmo mogli i nijesam mogao to ubaciti u kraći sadržaj.

Dakle, ekonomska politika Vlade Crne Gore, u prethodnom periodu bila je usmjerena na jačanju fiskalne finansijske stabilnosti kako bi se osigurala dugoročna održivost koja će omogućiti kontinuirano povećanje životnog standarda svih građana Crne Gore i ispunjenje uslova na putu evropskih integracija.

Kako bi se ostvario prethodno navedeni cilj, Vlada Crne Gore je u srednjem roku implementirala dvije grupe mjera ekonomske politike. Prva grupa koja se odnosi na jačanje makro ekonomske stabilnosti zemlje, fiskalne i finansijske, dok je druga grupa mjera usmjerena na sprovođenju strukturnih reformi, odnosno otklanjanja ključnih prepreka za unapređenje

konkurentnosti zemlje i povećanje potencijalnog prirodnog rasta na srednji i dugi rok.

U tom cilju u posljednje tri godine sprovedene su sveobuhvatne mjere fiskalne konsolidacije kako bi se konsolidovale javne finansije odnosno omogućilo smanjenje budžetskog deficita i javnog duga, a samim tim i obezbijedio fiskalni prostor za lakše suočavanje sa posljedicama negativnih ekonomskih trendova.

Posvećeno sprovođenje dva paketa mjera utvrđenih Planom sanacije budžetskog deficita i javnog duga za period od 2017. do 2021.godine i Fiskalnom strategijom omogućilo je pozitivne rezultate u dijelu vođenja fiskalne politike koja se ogleda u povećanju prihoda budžeta za preko 250 miliona eura u posljednje dvije godine i racionalizacijom tekuće budžetske potrošnje. U isto vrijeme ostvareno je najveće ulaganje u kapitalni budžet u zadnjem periodu što je takođe podstaklo značajan ekonomski rast. Kombinovanje mjera usmjerenih na povećanje prihoda i optimizacija nepotrošnje već u prvoj godini njihove primjene omogućilo je smanjenje budžetskog deficita za oko 3% bruto domaćeg proizvoda u 2017.godini u odnosu na scenario bez fiskalne konsolidacije. Istovremeno je obezbijedilo da se novo zaduživanje vrši isključivo za finansiranje kapitalnog budžeta, kao glavne razvojne komponente budžeta koji doprinosi ukupnom ekonomskom rastu.

Pored navedenog u prethodne dvije godine povoljnim zaduživanjem omogućeno je refinansiranje i otplata prethodnih dugova pod znatno povoljnijim uslovima što je omogućilo stvaranje povoljne kreditne strukture javnog duga i distribuciju ročnosti obaveza.

Tu bih napomenuo da kroz sprovođenje Strategije javnog duga izašli smo na tržište krajem septembra sa emisjom od 500 miliona, uspjeli da obezbijedimo ročnost od 10 godina i dogovorimo kamatnu stopu tačnije obezbijedimo kamatnu stopu na 2,55%.

Sa druge strane, sve prethodne navedene aktivnosti omogućili su smanjenje budžetskog deficita sa 5,8% u 2017. godini, na planiranih 2,97% ja očekujem da će biti i ispod pomenutih 2,97% koje su projektovane u 2019. godini uz očekivani prelazak u zonu suficita u narednom periodu.

Takođe, prethodne godine ostvaren je najveći suficit tekuće budžetske potrošnje od skoro 100 miliona, što ukazuje da Crna Gora sve svoje tekuće obaveze može finansirati iz izvornih prihoda, a ove pozitivne trendove takođe vidimo i u tekućoj godini kroz naplatu prihoda veće od plana i ostvarivanje suficita tekuće potrošnje. Već sad možemo reći za prvih devet mjeseci od preko 100 miliona.

Kao što je poznato crnogorska ekonomija posljednjih godina bilježi visoke stope ekonomskog rasta i karakteriše dobar ekonomski ambijent, realni rast ekonomije u 2018. godini je bio 5,1% i zasnovan je na snažnoj investicionoj potrošnji i povećanju izvoza usluga naročito turističkih.

Realan rast bruto domaćeg proizvoda Crne Gore u prvoj polovini 2019. godine, bio je 3,1% i najveći pozitivan doprinos tome dalo je povećanje privatne potrošnje usljed otvaranja blizu 30.000 novih radnih mjesta od početka mandata ove Vlade.

Dakle, proces fiskalne konsolidacije doprinio je daljem jačanju makro ekonomske stabilnosti, odnosno jačanje otpornosti ekonomije na moguće ekstremne šokove i dalje slabljenje globalne ekonomije i da nije usporio ekonomske aktivnosti i nastavak infrastrukturnih radova najvažnijih razvojnih projekata.

Izgleda da sam istrošio vrijeme, ali još samo ću nekoliko riječi baš o svjetskoj ekonomiji reći.

Dakle, poštovani poslaniče Anđušić, snažan ekonomski rast povećanje broja zaposlenih, povećanje fiskalne stabilnosti i očuvani nivo konkurentnosti crnogorske privrede predstavlja poziciju sa koje bi naša zemlja dočekala projektovanju usporavanje rasta svjetske ekonomije zbog povećanja neizvjesnosti na globalnom nivou. Rastuća neizvjesnost u međunarodnom okruženju vođena trgovinskim i geopolitičkim tenzijama jedan je od razloga koji smo uzeli u obzir i prilikom projekcije ekonomskog rasta Crne Gore u ovoj i u narednoj godini, budući da će se kretanje sa međunarodnog tržišta donekle prenijeti na Crnu Goru. Procijenjeni ekonomski rast naše zemlje u 2019.godini 3,1 to je projektovana prosječna stopa rasta u periodu od 2020. do 2022. godine iznosi 3%. U periodu od 2019. godine do 2022. godine kumulativni nominalni rast bruto domaćeg proizvoda će iznositi 18,1 dok će realni rast iznositi 12,6.

Na samom kraju bih rekao da u vremenu sve veće neizvjesnosti i tenzija na globalnom nivou

koje mogu uzrokovati dalje usporavanje rasta svjetske ekonomije Crna Gora treba da nastavi da vodi fiskalnu politiku na način da podržava ekonomski rast uz očuvavanje fiskalne održivosti. Ali moramo nastaviti sa sprovođenjem strukturnih reformi, reformi na koje posebno treba obratiti pažnju, koji se odnose na povećanje fleksibilnosti tržišta rada, poboljšanje kvaliteta ljudskih resursa i poboljšanje efikasnosti javnog sektora. Potrebno je nastaviti sa vođenjem strukturnih politika dugoročnog karaktera koje povećavaju potencijal ekonomije i obezbjeđuju održiv rast i dalje povećanje životnog standarda građana.

Toliko na Vaš odgovor, a ja doista što bi rekli svojim riječima da kažem da smo stvorili pretpostavke da sljedeću godinu u potpunoj fiskalnoj i finansijskoj stabilnosti možemo funkcionisati u Crnoj Gori i ja se nadam da će se to nastaviti na srednji rok.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:38:20)

Hvala ministre Radunoviću.

Poslaniče Anđušić, Vaša mogućnost komentara odgovora.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (06.11.19 12:38:28)

Hvala Vam zaista uvaženi ministre na ovako detaljnom odgovoru i kvalitetno pripremljenom odgovoru koji prije svega obiluje velikim brojem ekonomskih indikatora koji su konkretno navedeni kroz vaš odgovor koji nam zaista ulivaju povjerenje kada je u pitanju ovaj problem, potencijalni problem da ga tako nazovem. Hvala Vam na jasnom odgovoru, koliko je on dakle mogao biti jasan s obzirom da znamo što sve sa sobom nosi i tržište i odnosi i ponude i tražnje i ekonomska kretanja i trendovi i na domaćem i na inostranom tržištu. Tako da iz tog ugla nikada ne možemo dati jasan i direktan odgovor, a Vi ste se negdje u završnom komentaru zaista potrudili da to bude prilično jasno.

Rekao bih da prije svega ovi konkretni podaci koje ste naveli, a njih je zaista na desetine, moraju da nam ulivaju povjerenje da sigurno sljedeću godinu možemo dočekati sa određenom dozom povjerenja u naš ekonomski sistem i fiskalni. Dakle, podaci kao što su kapitalna ulaganja 30.000 novih radnih mjesta, očekivani suficit, bolja naplata poreskog duga, 250 miliona prihoda više koji su ostvareni od planiranog sve su to dakle pokazatelji od direktnih stranih investicija. Stope rasta GDP koje zaista moraju određeni stepen povjerenja da ulivaju kod samih građana, a nama ostaje da vidimo kakva će ta kretanja i trendovi biti u narednoj godini. Ali ono što ste nam ovdje kazali danas su podaci koji zasigurno mogu da nas rasterete u određenom dijelu. Kao što sam rekao u samom pitanju bitno je zbog samih građana usljed određenih analiza koje možemo svakodnevno čuti od strane ekonomskih analitičara, a sa druge strane rekao bih od pojedinih medija koje ove podatke koje ste vi naveli, indikatore, predstavljaju u određenoj formi koja se razlikuje od onoga na način na koji ste vi kazali, a koji je rekao bih jedini ispravan, jer govorim o zvaničnim podacima koje dobijamo iz resora na čijem ste čelu.

Tako da smatram da je bilo vrlo korisno da sami građani ovo čuju, a ja sam siguran da ćemo sljedeću godinu svakako dočekati u onom ambijentu kako ste Vi ovdje naveli u ovom završnom komentaru.

Još jednom zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:41:11)

Hvala poslaniče Anđušić.

Prelazimo na drugo pitanje, pitanje je postavio Branko Radulović i neka se pripremi Neđeljko Rudović.

BRANKO RADULOVIĆ (06.11.19 12:41:21)

Hvala potpredsjedniče.

Evo da pozdravim djecu i da kažem da se bavite strukom, tehnikom, naukom, a politikom samo ukoliko bude demokratije.

Građani Crne Gore, ja sam ministru postavio jedno aktuelno pitanje. Izuzetno, ne zato što volim da budem inspektor, neka se sa tim bave nezavisni mediji i neka se bave neki drugi organi.

Međutim, ja sam htio nešto sa ministrom, sa kojim sam imao korektnu razmjenu mišljenja do sada, nadam se i ubuduće da će tako biti, da ćemo posebno do kraja godine razmišljati na jedan način interesantniji i utemeljeniji prema budućnosti Crne Gore.

Pitanje je sljedeće:

Ministre Radunoviću, koliki je ukupni iznos finansijskih sredstava koje su izdvojene iz budžeta Crne Gore po odlukama Vlade Crne Gore o načinu i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba funkcionera pa od tog Službenog lista 2007. godine sa mnogim izmjenama do 2018. godine? To je jedna kvota po jednom kriterijumu.

Takođe, koliko je ukupan broj stanova i njihova tržišna vrijednost, a koji su Vladi Crne Gore ustupljeni kao kompenzacija za neplaćanje poreza od Univerziteta Crne Gore i drugih ustanova i privrednih organizacija, a koji su podijeljeni po navedenim odlukama? Dati tabelarno prikaz po godinama od 2007. godine do danas.

Ministre moj život je ovako dosta bogat, ja sam bio i privrednik, bio sam direktor, bio sam čak i prvi čovjek firme koja je imala 12.000 ljudi. Bio sam po svijetu, vratio se ovdje i prošao sve moguće instance i nivoe od Instituta za tehnička istraživanja do Univerziteta Crne Gore na najvećim.

Ministre, ja mislim da pitanje morala, etike, je da uzimate iz moga i vašeg džepa, ja da uzimam iz našeg zajedničkog džepa, a budžet Crne Gore, je zajednički budžet.

Takođe, to je posebno osjetljivo pitanje jer se Crna Gora se nalazi u veoma složenom izuzetno izazovnom stanju, kada su u pitanju fiskalna stanja i sve ostalo o čemu ćemo Vi i ja govoriti vrlo utemeljeni. Čak što više praksa i okruženje i u Evropi to je da socijalni slučajevi, oni koji se nijesu snašli, posebno oni koji su u tranziciji, njima treba pomoći sa stanovima. Treba pomoći na taj način što će biti korisnici tih stanova, a kad otidu sa ovozemaljskog života, ti stanovi će se vratiti državi. Jedno osnovno pitanje je pitanje da izvršna Vlada i nosioci državnih funkcija moraju da budu primjer. Ja ću lično svoj primjer reći, crnogorske pizme ja mnogo i ne priznavam. A to je da premijer ukoliko nema stan, može dobiti stan po iznajmljivanju i to vrlo skroman čak i pojedini ministri predsjednici. S tim da taj stan bude u onom švedskom maniru vrlo oskudan da nemaju nikakvih komfora i da to vrate, čak i subotom i nedjeljom da ne koriste. Pojedini ministri i premijeri su padali zbog jedne avionske karte. Zbog jedne malverzacije, ministri i premijeri kao i poslanici trebaju da idu gradskim saobraćajem i da to bude jedina privilegija.

Danas, u jednoj vrlo delikatnoj situaciji u kojoj se nalazi Crna Gora ovo je postalo besčašće uzimati kredite koji trebaju da budu 80 - 100.000 eura za 10.000 eura, uzimati stanove pod tim uslovima i prodavati te stanove. Neko da ima veliki imetak, ja danas neću pominjati imena niti me interesuju imena, svako snosi svoju odgovornost i svoju pizmu je krajnje nemoralno. Voziti se sa toliko kola je krajnje nemoralno. Nositi takva odijela i takve dekoltee supruge i takvi satovi od plate od 1.000 do 2.000 eura je krajnje nemoralno. Posebno kada Crna Gora gladije, posebno kada u svetskim nadmetanjima će biti mnogo izazovnije, Crna Gora nije konkruentna, je nešto što je besčašće, što nikada nije bilo u Crnoj Gori. Mada je kralj Nikola sličan bio po mnogim stvarima kao Milo Đukanović, ali nećemo o tome, nego ćemo ga kovati u nekim ljepšim stvarima. Zbog nekih pozitivnih stvari. Kažite Crnoj Gori tu rashodnu stranu stranu budžeta, istinu. Koliko su građani Crne Gore od svoje crkavice dali tim bahatim ljudima i po kojim osnovama.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:47:19)

Hvala profesore Raduloviću.

Ministre da čujemo odgovor.

DARKO RADUNOVIĆ (06.11.19 12:47:29)

Poštovani gospodine Raduloviću, u odnosu na Vaš prvi dio pitanja, a prema podacima dobijenim kod Upave za imovinu Crne Gore, koji je u skladu sa važećim zakonskim propisima nadležni organ za navedenu vrstu poslova obavještavam Vas kako slijedi.

Ukupan iznos opredijeljenih sredstava u budžetu za rješavanje stambenih potreba svih zaposlenih u državnoj upravi za period od 2007. do 2019. godine, iznosio je ukupno 13.604.434,66.

Dok je po godinama bilo kako slijedi 2007.godine - 1.523.353; u 2008.godini - 4.750.000, 2009. godine - 2.461.000, radim zaokružavanje, 2010. godine - 820.000, 2011.godine - 400.000; 2012.godine - 500.000; 2013.godine - 250.000; 2014. godine - 500.000, 2015. godine - 500.000, 2016. godine - 500.000, 2017. godine - 475.000, 2018. godine - 475.000 i 2019. godine - 450.000.

Važno je napomenuti da navedeni i opredijeljeni iznosi nijesu samo izdvojeni za rješavanje stambenih potreba funkcionera, već se radi o opredijeljenim iznosima za sve zaposlene u državnoj upravi.

U vezi sa drugim dijelom vašeg pitanja ukazujem da je Vlada Crne Gore je na sjednici od 25.02.2016. godine donijela zaključak br. 08-33, u kojem je u tački 2 dala saglasnost da se dio poreskog potraživanja poreskog obveznika Univerziteta Crne Gore, u iznosu od 1.764.834,45 naplati imovinom, odnosno stambenim prostorima koji se nalazi u objektu br. 1 na katastarskoj parceli br. 1372/32, upisan u list nepokretnosti br. 974 i stambenim prostorima u objektu br. 1 na katastarskoj parceli br. 1372/33, upisan u list nepokretnosti br. 4687 i to ukupno 19 stambenih jedinica po cijeni od 1.053,63 eura po metru kvadratnom. Sve stambene jedinice su nakon zaključenja ugovora uknjižene na državu Crnu Goru, subjekat raspolaganja Vlada Crne Gore. To je precizan odgovor, profesore, na vaše pitanje. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:50:30)

Hvala, ministre.

Da čujemo komentar prof. Radulovića. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (06.11.19 12:50:34)

Ministre Radunoviću, prvo hoću o odlukama. Funkcioneri, neću činovnici, mada sam i protiv činovnika. Hoću visoke plate prema radu i neka svako ide da kupuje kredit i stambene potrebe, a sirotinja da dobija stanarsko pravo, kao svuđe u svijetu. Slušajte me sada, ministre. Nijeste mi dali odgovor. Na kraju hoću dopunsko pitanje, po ove dvije odluke. Prva odluka je iz 2007. godine, piše Odluka o načinu i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba funkcionera. Druga odluka je iz 2011, pa je izmijenjena 2014. godine, Odluka o načinu i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba funkcionera. Hoću ti koji imaju od dvije pa do deset hiljada platu, deset hiljada eura platu pojedini funkcioneri kroz razne stvari. Hoću to u dopunskom pitanju pisano da mi kažete.

Sada ću da vam kažem, ministre. Vjerujem u gospoda Boga. Nikada društvu, tako sam vaspitavan, ne uzimam više nego što mu dam nego mnogo manje. Možete li vjerovati ovo, ministre, da sam kao veoma uspješan imao stan preko puta SIV-a 1985. godine, komforan stan kojeg sam donio iz inostranstva u SIV misleći da moja ćerka studira u njemu i prebacio sam ga u Podgoricu. Izuzetak, da li sam lud ili ne. Ministre, slušajte me šta vam kažem. Nema skoro, možda ima deset ludih ili, po meni, poštenih profesora Univerziteta od 1.500 koji kao ja nikada nijesu tražili kredit, nikada nijesu dobili stan, a ja kao redovan profesor, šef katedre, predsjednik Senata, predsjednik Skupštine Univerziteta mogao sam to bez problema. Mislio sam da je to nemoralno ukoliko moje kolege koji se nijesu snašli to ne mogu da imaju. Možete li vjerovati.

Slušajte dalje, ministre, koliki su krediti. Pet kredita trenutno ima moja porodica. Slušajte, ministre, ovo. Kredit na 20 godina to mi je muka, koji imaju dvoje moje djece, po 80.000, ministre.

Najpovoljnija kamata 6% na 80.000, a ovo je za sve građane, kamata iznosi 55.790, mjesečna rata /prekid/ nego vraća 135.797. Ukoliko je kamata 7,5% kao što je starije moje dijete uzelo 80.000, kamata je 71.794, mjesečna rata 632,48. Ukupno, ministre, 151.794, čuveni neurolog, moja ćerka vraća. Ovo je nemoralno što se radi. Ova bahatost, ovo s kolonijalnom proizvodnjom, ove pare što uzimaju i pljačkaju građane Crne Gore. Ministre, kažem vam prvi put u životu moj lični primjer. Od Crne Gore samo tuga i nevolja. Nula. Nisam htio. Profesor koji nije htio da podnese to. Pet računa, pet kamata, pet kredita, pojedini 20 godina.

Ministre, zašto vi kao u drugim državama ko je čuveni ljekar, ne date mu veliku platu ili barem kao u Hrvatskoj imate minus kamatu 1% ili 2%, pa subvenciju vrši država za nešto. Ovako dopuštate iz našeg zajedničkog sirotinjskog novčanika da se od odjeće, satova, kola, stanova, kredita, to što se vidi, a ono što se ne vidi kolike su pljačke i krivične prijave. Ministre, ovo ne ide na dobro Crne Gore. Ovo nije Crna Gora, ovo je zatočena država. Ministre, ovo je nemoral, ovo je besčašće.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 12:55:47)

Hvala.

Osim dugog prekoračenja, profesor je pozdravio i učenike Osnovne škole "Ratko Žarić" iz Nikšića koji su naši gosti danas, u programu koji organizuje kancelarija Barbara Pramer u Skupštini Crne Gore.

Nastavljamo s trećim pitanjem.

Pitanje postavlja kolega Neđeljko Rudović. Izvolite, poslaniče Rudoviću.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (06.11.19 12:56:14)

Zahvaljujem.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Nadam se nećete ni Vi, gospodine predsjedavajući, ni Vi, ministre, ovo shvatiti kao zloupotrebu. Nadovezaću se u par rečenica na riječi prof. Radulovića i na podatke koje smo upravo čuli, potpuno saglasan sa svim ocjenama koje se tiču načina i posljedica koje proističu iz ovakvog sistema nagrađivanja, odnosno čašćavanja stanova.

Gospodine Radunoviću, Vi ste rekli da je 2016. godine potrošeno 500.000 eura za rješavanje stambenih pitanja i funkcionera i namještenika. Slučajno znam, a svjedok mi je bivši potpredsjednik Vlade, u Vladi izbornog povjerenja, gospodin Mišo Vujović, da je te 2016. godine samo u aprilu mjesecu potrošeno oko dva ili preko dva miliona eura za kredite i za stanove koji su dodijeljeni funkcionerima. Preko dva miliona eura, samo u aprilu mjesecu 2016. godine. E, sada, vi ćete provjeriti, nadam se da ćete nas informisati. Vrlo je moguće da vi podatke koje imate da se ti podaci ne odnose na budžetsku rezervu i na ovlašćenje, čudnovato, ali ovlašćenje užeg kabineta Vlade da iz te budžetske rezerve čašćava, one koji oni odaberu, stanovima i kreditima. Provjerite, molim vas, ovo je pouzdana informacija koju, između ostalog, može da potvrdi, on se time bavio i došao do tih podataka, gospodin Mišo Vujović. Odgovor na pitanje koje je, između ostalog, kolega Radulović postavio kako nema para za mlade i vrijedne ljude, za one ljude koje čine kičmu svakog društva kao što su ljekari, kao što su prosvjetni radnici, možda ćemo znati kada dobijemo podatke i odgovor na pitanje koje sam vam postavio. Radi javnosti, pitanje glasi:

Koliko je u posljednjih pet godina izvršeno povraćaja PDV-a po kalendarskim godinama? Koliko je novca iz PDV kredita vraćeno uplatom na žiro-račun, a koliko prebijanjem drugih obaveza po osnovu poreza i doprinosa tih pravnih lica, odnosno kompanija? Koliko je i na koliki iznos donijeto rješenja o povraćaju PDV kredita na osnovu zapisnika o kontroli, a koliko bez ikakve kontrole? Ko su ti poreski obveznici? Zamolio sam vas da nam date podatke o 100 najvećih koji su oslobođeni ili su dobili povraćaj novca po osnovu povraćaja PDV-a.

Zašto ovo pitam. Zato, gospodine Radunoviću, što imamo podatke, postoje savjesni ljudi koji imaju podatke i s kojima su, između ostalog, upoznali i mene. Postoje fiktivni poslovni ugovori na osnovu kojih se pljačka država. Po sistemu tih fiktivnih ugovora vidjeli smo da su se pojavile

afere Vardar i afere Klap. Riječ je o stotinama miliona eura koje nestaju iz budžeta u džepove nekih pojedinaca. Novca za, na primjer, medicinske aparate nema u budžetu, plate ljekarima nema u budžetu, novca za povećanje plata u prosvjeti nema u budžetu, ali ima za one koji su se snašli u ovakvom društvu. To je naš problem.

Vi ste, gospodine Radunoviću, dužni da se starate o našoj zajedničkoj kasi. Da li ste, gospodine Radunoviću, ikada provjeravali da li Poreska uprava svoj posao radi na pravi način, da li kontroliše kako se vraća PDV? Nastavićemo nakon Vašeg odgovora. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 13:01:05)

Poslaniče Rudoviću, bili ste u pravu. Prvi dio Vašeg izlaganja je komentarisanje odgovora Vašeg kolege što poslovnički nije u skladu sa našim odredbama. Sada dajem pravo na odgovor ministru Radunoviću. Izvolite, ministre.

DARKO RADUNOVIĆ (06.11.19 13:01:22)

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslaniče Rudoviću, prvo ću samo dati komentar na ovo što ste rekli, provjeriću navode, ovo su podaci koje smo dobili od Uprave za imovinu koji bi trebalo da su tačni, dakle ovo što ste rekli ćemo provjeriti.

Što se tiče Vašeg konkretnog pitanja, daću vam precizne podatke i, takođe, onako kako ste i tražili, donio sam sa sobom i vama ću dostaviti, za svaku godinu 100 najvećih koji su imali povrat PDV-a, a ti podaci egzaktno ovako izgledaju.

U periodu od 1.01.2015. do 30.09.2019. godine poreskim obveznicima koji su podnijeli zahtjev za povraćaj poreza na dodatu vrijednost, priznat je poreski kredit u iznosu od 550.263.250 eura i po tom osnovu je izvršen povraćaj poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 408.434.460, izvršeno preusmjeravanje za plaćanje dospjelih poreskih obaveza u iznosu od 133.920.681 euro i izvršeno plaćanje poreza na dodatu vrijednost pri uvozu i iznosu od 7.908.108,50 i to, sada idem po godinama.

U 2015. godini odobren je povraćaj poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 92.581.000 i isti je vraćen na sljedeći način - 73.005.000 je vraćeno uplatom na žiro-račun poreskih obveznika, 16.958.000 preusmjereno je za plaćanje dospjelih poreskih obaveza, dok je 2.617.000 usmjereno za plaćanje poreza na dodatu vrijednost. U ovom periodu, po osnovu zahtjeva za povraćaj poreza na dodatu vrijednost obavljeno je 656 inspekcijskih kontrola i na osnovu kojih je odobren povraćaj putem rješenja u iznosu od 61.585.000. Mogli ste da primijetite da zadnje tri cifre ne čitam nego zaokružujem.

U 2016. godini odobren je povraćaj poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 87.972.000 i isti je vraćen na sljedeći način - 59.246.000 je vraćeno uplatom na žiro-račun, 27.823.000 je preusmjereno za plaćanje dospjelih poreskih obaveza, a 901.000 usmjereno je na plaćanje poreza na dodatu vrijednost. U ovom periodu po osnovu zahtjeva za povraćaj poreza na dodatu vrijednost obavljeno je 714 inspekcijskih kontrola i po tom osnovu je i odobren povraćaj 52.973.000.

U 2017. godini odobren je povraćaj poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 102.837.000 i isti je vraćen na sljedeći način - 71.244.000 uplatom na žiro-račun poreskih obveznika, 30.580.000 je preusmjereno za plaćanje dospjelih poreskih obaveza, a 1.012.000 je usmjereno za plaćanje poreza na dodatu vrijednost pri uvozu. U ovom periodu po osnovu zahtjeva za povraćaj poreza na dodatu vrijednost obavljena je 631 inspekcijska kontrola i na osnovu toga je odobren povraćaj 56.035.000 poreza na dodatu vrijednost.

U 2018. godini odobren je povraćaj poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 159.183.000 i isti je vraćen na sljedeći način - 119.989.000 uplatom na žiro-račun poreskih obveznika, 36.614.000 je preusmjereno za plaćanje dospjelih poreskih obaveza dok je 2.578.000 usmjereno za plaćanje poreza na dodatu vrijednost pri uvozu. U ovom periodu po osnovu zahtjeva za povraćaj poreza na dodatu vrijednost obavljene su 742 inspekcijske kontrole na osnovu toga je odobren povraćaj od 79.331.000 poreza na dodatu vrijednost.

U periodu od 1.01. do 30.09.2019. godine odobren je povraćaj poreza na dodatu vrijednost

u iznosu od 107.689.000 i isti je vraćen na sljedeći način - 84.947.000 je vraćeno uplatom na žiro-račun poreskih obveznika, 21.943.000 je preusmjereno za plaćanje dospjelih poreskih obaveza dok je 798.000 usmjereno za plaćanje poreza na dodatu vrijednost. U ovom periodu po osnovu zahtjeva za povraćaj poreza na dodatu vrijednost obavljeno je 596 inspekcijskih kontrola i po osnovu kontrola odobren je povraćaj 76.382.000.

Napominjemo da na osnovu zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru, Poreska uprava donosi rješenje o porezu na dodatu vrijednost i rješenje o preusmjeravanju sredstava iz PDV kredita za plaćanje dospjelih obaveza. Tako da navedeni podatak o broju izvršenih inspekcijskih kontrola obuhvata samo broj donijetih rješenja o povraćaju poreza na dodatu vrijednost s iznosom vraćenog poreza uplatom na žiro-račun, iako je na osnovu istog zapisnika donijeto i rješenje o preusmjeravanju sredstava.

Kod većeg broja zahtjeva za povraćaj PDV kredita izvršena je inspekcijska kontrola radi utvrđivanja osnovanosti podnijetih zahtjeva. U slučaju da inspekcijski nadzor nije izvršen za traženi period povrata, u narednom periodu, u postupku redovne kontrole izvršena je i kontrola osnovanosti iskazanog PDV kredita. Najčešći razlog zašto inspekcijski nadzor nije izvršen prilikom povraćaja je taj što se radi o urednim poreskim obveznicima, kao i činjenici da pojedini poreski obveznici koji imaju status pretežnog izvoznika /prekid/ iskazuju PDV kredit i podnese zahtjev za povraćaj istog. Podatak o 100 najvećih poreskih obveznika sa iznosima izvršenog povraćaja PDV-a dat je u prilogu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:08:42)

Zahvaljujem ministru Radunoviću.
Izvolite, poslaniče Rudoviću.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (06.11.19 13:08:47)

Hvala Vam, gospodine Radunoviću.

Da li su te kontrole koje pominjete vršene i kada su u pitanju transakcije poznate iz afera Klap i Vardar. Ovdje govorim o sljedećem. Potpuno je u redu i jasno da neka firma u određenom periodu godine više plaća nego što naplaćuje ili više nabavlja nego što ima svojih potraživanja. Potpuno je u redu da za taj period godine ta kompanija ostvari povraćaj PDV-a, to je sve jasno. Nije u redu to što se povraćaj PDV-a uzima, odnosno dostavlja vama i Poreskoj upravi na osnovu izmišljenih ili fiktivnih ugovora koji se nikada nijesu realizovali u praksi. Zato je sad pitanje za sve nas, ako su kontrole sprovedene u ama baš svakom slučaju povraćaja PDV-a kako su onda sprovedene. Imate optužnice, imate dokazano, imate podatke o tome kako su se fiktivnim ugovorima kako se uzimao novac iz državne kase. Mi ovdje imamo situaciju, nažalost, evo slušamo svaki dan, slušamo razne afere. Ova država je plijen, ovo postaje država besmisla.

Gospodine Radunoviću, neko mora nešto da uradi ako mislimo da ovo društvo postane društvo sa smislom i društvo sa budućnošću. Ja ću vam reći vrlo konkretno na primjeru firmi koje rade za autoput. Imali smo početkom godine, slično pitanje, koje se odnosi na firme koje rade na autoputu. Imamo podatke koliko je PDV-a vraćeno tim firmama koje su podizvođači radova na dionici Smokovac-Mateševo i imamo, gospodine Radunoviću, sljedeću činjenicu. Niko ne zna zato što se kontrole na terenu ne sprovode efikasno ili se možda uopšte ne sprovode. Da li te kompanije koriste materijal koji su kupili tako što su oslobođeni PDV-a za druge svoje poslove i građevinske radove koje nikakve veze nemaju sa autoputom i to je sistem pljačke državnog budžeta. Imate na primjer podatke, gospodine Radunoviću, hvala vam na njima, vi ste mi ih dostavili, na primjer, kako to izgleda u ciframa od aprila 2015. do januara /prekid/ nekoliko kompanija koje su dobile najviše. Između ostalog, postoji firma Ramel koja je oslobođena jedan i po milion eura PDV-a. Postoji firma Bemax koja je oslobođena 8,5 miliona na žiro-račun joj je uplaćeno 6,5 miliona eura. Cijevna komerc, interesantno, firma koja se nalazi u blokadi, koja duguje državi za poreze i doprinose 2,3 miliona eura. Firma Montenegro petrol dva miliona od čega joj je na žiro račun vraćeno uplaćeno 873.000. Firma Montesino koja je oslobođena za

574.000, a vraćeno joj je na žiro račun 400.000. Nikoga ne optužujem samo ukazujem, a postoje ljudi koji sve znaju šta se dešava na terenu i koji nas kontaktiraju i koji nas mole da zajedno sa vama pokušamo da konačno prekinemo ovaj lanac totalnog urušavanja crnogorskog društva koje je postalo nečiji plijen. Ja vas molim, gospodine Radunoviću, da pokušamo svi svoj posao da radimo najbolje što možemo. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:13:23)

Hvala.

Na ovaj način smo završili pitanje koje je postavio poslanik Neđeljko Rudović.

Idemo na sljedeće pitanje koje je postavila poslanica Ana Nikolić.

Izvolite, poslanice Nikolić.

ANA NIKOLIĆ (06.11.19 13:13:34)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Građani i građanke Crne Gore,

Svoje poslaničko pravo u postavljanju pitanja ja sam iskoristila da ministru finansija, gospodinu Darku Radunoviću, postavim sljedeće poslaničko pitanje:

Uvaženi ministre Radunoviću, kako je Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 24.10.2019.godine, između ostalog, usvojila i Izvještaj Državne komisije za suzbijanje sive ekonomije o aktivnostima svih nadležnih organa (Ministarstva finansija, Poreske uprave, Upravu carina i Upravu za inspeksijske poslove) na suzbijanju sive ekonomije u 2018. i prva tri kvartala 2019. godine, sa predlogom daljih mjera i djelovanja, molim vas za Vašu najsažetiju opservaciju predmetnog Izvještaja, da li su aktivnosti prezentirane u ovom izvještaju pratile zadatke Akcionog plana Vlade donesenog 2017. godine upravo sa ciljem uspješnijeg sprovođenja mjera za suzbijanje sive ekonomije, kao i da li ste Vi lično, kao ministar finansija, zadovoljni kako stepenom koordinacije tako i nivoom sprovedenih aktivnosti?

U obrazloženju ovog pitanja samo ću se kratko osvrnuti na par vaših opservacija, lično kao ministra finansija.

Naime, procjene Ministarstva finansija pokazuju da u sivoj zoni završi između 20 i 25% prihoda države od PDV-a, kao i između 25 i 30.000 radnika koji rade na crno.

Više puta ste, kao ministar finansija, ukazivali na pogubnost obimnog učešća sive ekonomije u privrednom sistemu države. Potencirali ste dva osnovna problem koje ova pojava implicira. Prvi je umanjeње regularnih prihoda od države, a drugi neravnopravnost regularnih poslovnih subjekata u odnosu na nelegalne i sive.

Da siva ekonomija utiče na povećanje koruptivnog prostora, na nelegalne tokove novca, na destimulaciju zakonitog poslovanja, da takav obim negativnih implikacija sive ekonomije zahtijeva sistemski koncept borbe koji nije jednostavno kreirati, a još ga i teže sprovesti. Da je ofanzivni odnos u borbi protiv neformalnog poslovanja stalna obaveza Vlade i preduslov uspješnosti, ne manje značajan od bilo kog drugog ekonomskog fronta sa kojima se susriječemo kao Crna Gora. Da poseban fokus u ovom djelovanju mora biti usmjeren na nelegalni promet usluga i, prvenstveno, akciznih roba i na neformalno zapošljavanje.

Kako su mjere za suzbijanje sive ekonomije u nadležnosti različitih državnih organa, te je jedan od uslova za njihovo uspješno sprovođenje upravo njihova koordinacija. Kako bi se to na pravi način odradilo Vlada je i upravo taj zadatak povjerila Državnoj komisiji čiji je glavni eksplicitni zadatak da iskoordinira rad svih organa na platformi suzbijanja sive ekonomije kako bi oni /prekid/ bili u funkciji ograničavanja i otklanjanja sivog poslovanja na teritoriji naše države u svim zonama.

S toga, uvaženi ministre Radunoviću, cijenim veoma bitnim vašu opservaciju, kao ministra finansija i kao člana ove Komisije o sprovedenim i koordinisanim aktivnostima kompletnog državnog sistema u 2018. i prva tri kvartala 2019. godine u suzbijanju sive ekonomije u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:17:07)

Hvala, poslanice Nikolić.
Dajem riječ ministru Radunoviću.
Izvolite, ministre.

DARKO RADUNOVIĆ (06.11.19 13:17:15)

Poštovani predsjedavajući.

Poštovana poslanice Nikolić, odgovor na vaše pitanje glasi:

Uzimajući u obzir značaj pitanja postojanja sive ekonomije postoji jasna određenost Vlade Crne Gore da se izbori sa ovom pojavom i ovim problemima. Početkom 2018. godina Vlada je formirala novu Komisiju za suzbijanje sive ekonomije kojom predsjedava potpredsjednik gospodin Simović, a istu čine predstavnici raznih državnih institucija i organa sistema. U 2019. godini sastav komisije proširen je sa predstavnicima ostalih državnih organa, ali i značajnije sa predstavnicima raznih partnerskih organizacija i to: Savjeta stranih investitora, Američke privredne komore, Privredne komore Crne Gore, Unije slobodnih sindikata i Saveza sindikata Crne Gore, a sve sa ciljem uključivanja raznih institucija u okviru Crne Gore čiji osnovni cilj i zadatak jeste sprečavanje sive ekonomije tj. neformalnih vidova poslovanja, poštovanje prava građana, radnika i sl.

Borba sa sivom ekonomijom ne može biti samo orijentacija jednog organa niti jedna mjera može dati sve željene rezultate već je potrebno sinhronizovati akcije svih državnih institucija i organa sa kombinacijom raznih mjera i aktivnosti. Želim da istaknem da su aktivnosti prezentirane u izvještaju pratile zadatke Akcionog plana i da su najznačajnije aktivnosti nadležnih organa u trećem kvartalu 2019. godine mogu sagledati kroz sljedeće podatke. Sprovođenje oko 22.300 inspekcijskih kontrola od čega se oko 20.400 odnosi na nadzor na unutrašnjem tržištu, a 1.900 inspekcijskih pregleda u spoljno-trgovinskom prometu privrednih subjekata. Na unutrašnjem tržištu i trećem kvartalu utvrđeno oko deset hiljada nepravilnosti, izdato 8.861 prekršajni nalog, odnosno 25% više nego u istom periodu prethodne godine, izrečeno oko 3,4 miliona eura novčanih kazni, odnosno 35% više nego u istom periodu prethodne godine i podneseno 13 krivičnih prijava. Vršenje više prijava zakonitosti postupka likvidacije koje su rezultirale podnošenjem 80 krivičnih prijava. U ovom izvještajnom periodu su izvršene provjere na osnovu kojih je podnesen veliki broj krivičnih prijava iz oblasti zloupotreba u privrednoj djelatnosti, a posebno utaje poreza, ilegalnog prometa akciznih roba, falsifikovanje službenih isprava i slično. Sprovođenje preko 1.836 potpunih kontrola, ukupne korekcije po osnovu izvršenih kontrola iznose preko 57 miliona. Najveće korekcije ostvarene su po osnovu PDV-a, preko 35 miliona poreza na dobit, preko 3,6 miliona i dohotka preko 13 miliona. Sprovođenje kontrola koje su rezultirale uvećanjem vrijednosti roba za carinske svrhe za oko 3,6 miliona u odnosu na prijavljenu vrijednost što je povećalo naplatu carinskih dažbina za preko 800.000 u izvještajnom periodu. Takođe, urađeno je i dubinskih kontrola koje su rezultirale oduzimanjem razne robe u broju 39, 39 je bilo tih dubinskih kontrola.

Sprovođenjem nadzora u šest primorskih opština u skladu sa planom povećanog nadzora u ljetnjoj turističkoj sezoni, pojačani nadzor se sprovodio u svim djelatnostima koje učestvuju u oblikovanju turističkog proizvoda sa posebnim akcentom na one aktivnosti koje su obimnije za vrijeme ljetnje turističke sezone, tu se misli na ugostiteljstvo, trgovinu, zanatske djelatnosti i druge vrste usluga. Sprovođenjem kontrole naplate boravišne takse gdje se ove godine naplatilo boravišne takse više za preko 20%, do polovine septembra naplaćeno je preko 7,7 miliona eura, gotovo isto onoliko koliko je naplaćeno za cijelu 2018. godinu ili 1,3 miliona više u odnosu na isti prethodni period. Takođe, sprovedena je intenzivna kontrola preduzeća korisnika šuma u izvještajnom periodu evidentirani su prekršajni u više slučajeva, podnesena su odgovarajuće prijave.

Sumirajući informacije iz izvještaja o suzbijanju sive ekonomije sa predlogom mjera za suzbijanjem sive ekonomije može se reći da u prethodnoj 2018. i tekućoj 2019. kroz razne mjere Vladine politike pokrenut je veliki broj reformskih aktivnosti u cilju uspostavljanja sistema za bolju

kontrolu koju sprovode državni organi, kao na primjer uspostavljanje sistema elektronske fiskalizacije u okviru Poreske uprave, novog informacionog sistema u Upravi carina, stvaranje preduslova za povoljniji, atraktivniji i konkurentniji ambijent za poslovanje, započeto novo ali i legalizacija postojećeg biznisa i pokrenuti niz aktivnosti raznih državnih organa koji su za rezultat imali sprečavanje nelegalne trgovine, nelegalnog prometa, oduzimanje proizvoda, sprečavanje nelegalnog poslovanja u raznim oblastima i raznim sektorima.

Mislim da ovaj broj pomenutih kontrola inspekcije i ostalih radnji potvrđuje da na ovom poslu smo uradili dosta, normalno da uvijek treba i može više, natavićemo dalje u ovoj borbi sa sivom ekonomijom. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:23:28)

Hvala ministre Radunoviću.

Pravo na komentar na Vaš odgovor ima poslanica Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (06.11.19 13:23:35)

Hvala potpredsjedniče.

Ja ću biti vrlo kratka. Zahvaljujem se uvaženom ministru Radunoviću na ovakvom odgovoru. Prosto negdje iz tog izvještaja, koji smo imali prilike i svi da pogledamo, stoje jasno svi ovi podaci i u stvari iz koga se može i zaključiti jedan veliki iskorak i napredak. Ja sam htjela da to i građani Crne Gore zaista čuju, da se tu ono što je najvažnije naša borba protiv nečega što se ne vidi i što je u crnoj zoni je najteža i najupornija da ide jednom progresivnom linijom i da se tu prave veći iskoraci. Ono što je jako važno, jeste, da je to tržište sive zone sada ne traje samo kad je u pitanju turistička sezona već je prošireno na trajanje /prekid/ koje rade institucije i državni organi pokrivena i svako polje i u kontinuitetu čitava godina. Znači, ono što je jako važno, a važno je da je ova komisija koju je Vlada oformila dala upravo ovaj rezultat, u smislu da se takva radnja i da se takva kontrola vrši kontinuirano i da se vrši koordinirano. Ono što je najvažnije jeste da se kapaciteti inspeksijskih službi prate i da se stalno povećavaju i ojačavaju jer je to bilo i ostalo i do sada usko grlo. Naravno, svi oni iskoraci koji su urađeni u reformi kad je u pitanju Poreska uprava, Carinska uprava, kad su u pitanju stimulativne mjere i ambijent poslovanja će doprinijeti tome da ta siva zona ne ugrozi naš realni sektor. Realni sektor koji uvijek najosjetljiviji, koji je uvijek najranjivi i koji je uvijek kao jedna posebna bilja koja mora posebno da se pazi i posebni uslovi da joj se daju kako bi se na pravi način razvijao i odvijao i kako bi taj realni sektor dao one prihode koji su potrebni ovoj državi za podizanje životnog standarda njenog stanovništva. U to ime još jednom se zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:25:38)

Na ovaj način završili smo i četvrto pitanje koje je vezano za ministra finansija Darka Radunovića.

Prelazimo na peto pitanje, postavlja ga Miloš Nikolić, neka se spremi i Adrijan Vuksanović.

MILOŠ NIKOLIĆ (06.11.19 13:25:54)

Hvala Vam, poštovani potpredsjedniče.

Poštovani ministre Radunoviću,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupstine Crne Gore, ministru Darku Radunoviću, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Ministre Radunoviću, da li ste zadovoljni mjerama fiskalne konsolidacije koje je sprovelo Ministarstvo na čijem ste čelu i Vlada u ovom mandatu, te kada možemo očekivati početak pada

javnog duga i ispunjenje kriterijuma iz Maastrichta?

Dakle, pitanje je veoma kratko, kao što sam i rekao u pitanju, daću kratko obrazložiti u usmenoj formi. Fiskalna konsolidacija je jedna od, čini mi se, ključnih ako ne i ključna politika od jednog šireg obima politika ove Vlade. Čini mi se da je to ujedno i politika u kojoj su ostvareni najbolji i najznačajniji rezultati čije pune efekte možda ne vidimo sada ili ne vidimo danas, ali vjerujem u narednom i to kratkom roku, kad govorim o kratkom roku mislim u narednih par godina, da ćemo svakako bolje vidjeti. Dakle, ono što stalno ponavljamo i što svakako jeste veoma važno, to je činjenica da smo uspjeli da ostvarimo suficit tekuće potrošnje, odnosno da iz sopstvenih izvora možemo finansirati tekuću potrošnju, ali naravno i dalje imamo potrebu zaduživanja zbog izuzetno izraženog i velikog kapitalnog budžeta i onog trećeg dijela koji je potreban da bismo refinansirali ono što su ranija dugovanja. Dakle, nesporno je da imajući u vidu navedene ekonomske parametre i činjenice postoji i dalje potreba za zaduživanjem, a ono što nama svakako jeste cilj je početak pada javnog duga u odnosu na BDP.

Sada ste rekli maločas u odgovoru gospodinu Anđušiću da je suficit u prethodnoj godini iznosio nešto manje od 100 miliona, suficit tekuće potrošnje, čini mi se 2017. da je suficit iznosio nešto oko 18 miliona, dakle, suficit tekuće potrošnje ima ozbiljan trend rasta. Kapitalni budžet je najveći u ovoj godini i realno je očekivati da kada se završe ovi veliki infrastrukturni projekti on bude nešto manji nego što je sada, tako da se stvaraju uslovi da možda naredne već i one tamo godine uđemo u suficit, ne samo tekuće nego i tekuće potrošnje i kapitalnog budžeta, te da na taj način stvaramo pretpostavke da uđemo u fazu pada javnog duga. Pogotovo što ovaj treći dio zaduživanja za refinansiranje, zbog nešto povoljnije slike o Crnoj Gori na međunarodnom monetarnom tržištu nam omogućuje da to refinansiranje zaduživanja radimo i po nešto povoljnijim uslovima nego što je bio slučaj kada smo se primarno zaduživali.

Dakle, ukratko, kada očekujete da ćemo biti u ovoj situaciji, odnosno u ovoj fazi da imamo suficit po oba osnova i da možemo ući u fazu smanjivanja javnog duga? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:28:27)

Hvala Vam.
Ministre izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (06.11.19 13:28:31)

Poštovani poslanice Nikoliću,

Hvala Vam na ovom pitanju, hvala i na Vašoj konstataciji, ali bogami imamo još posla da odradimo, ali ovo što smo odradili, čini mi se, da smo dosta dobro odradili dobro uspostavili tračnice.

Strateški razvojni cilj Crne Gore je održiv i inkluzivan ekonomski rast koji će doprinijeti smanjenju razvojnog jaza zemlje u odnosu na prosjek Evropske unije i dovesti povećanju kvaliteta života svih njenih građana. Budući da je održivost javnih finansija jedan od ključnih stubova ukupne makro-ekonomske stabilnosti prethodni period obilježilo je sprovođenje mjera fiskalne konsolidacije usmjerene na smanjenje budžetskog deficita i stvaranje uslova za opadanje javnog duga u srednjem roku.

Da su postignuti dobri rezultati u oblasti upravljanja javnim finansijama govori u prilog to da su izvorni prihodi budžeta u periodu sprovođenja fiskalne konsolidacije povećani za preko 250 miliona, pri čemu se bilježi rast skoro svih kategorija poreskih i neporeskih prihoda. Uporedo sa rastom prihoda, mjerama fiskalne konsolidacije na rashodnoj strani omogućeno je ostvarivanje suficita tekuće budžetske potrošnje. Tekuća potrošnja u potpunosti se finansira iz izvornih prihoda koji su u 2018. godini iznosili oko 100 miliona, a čime je stvoren fiskalni prostor za povećanje ulaganja u infrastrukturne projekte. Shodno tome, kapitalni budžet u 2019. godini planiran je na nivou od 295,9 miliona eura, odnosno 6,2% bruto domaćeg proizvoda što je najveći iznos ulaganja od sticanja nezavisnosti, a što ukazuje na povećanje investicionih aktivnosti države koje se nastavljaju i u narednom periodu kroz rast izdvajanja za ostale kapitalne projekte.

Mjerama fiskalnog prilagođavanja omogućeno je smanjenje budžetskog deficita sa 5,8 u 2017. godini, na planiranih 2,97 u 2019. godini kada očekujemo prelazak u zonu suficita u narednoj godini. Moram da kažem da su moja očekivanja, to sam već i rekao, da ja očekujem da će biti niže od ovog planiranog 2,97 po već nekim preliminarnim podacima koje sad izvlačimo i sa njima radimo.

Kada je u pitanju kretanje javnog duga, potrebno je ukazati da je Crna Gora u septembru 2019. godine uspješno emitovala euro obveznice u vrijednosti od 500 miliona. Navedena transakcija sprovedena je u skladu sa Strategijom upravljanja dugom od 2018. od 2020. godine, koja je usvojena u martu 2018. godine. Obezbijeđena su sredstva po do sada najpovoljnijim uslovima, omogućeno je produženje ročnosti i adekvatna distribucija obaveza te u značajnoj mjeri smanjen pritisak na javne finansije za naredni period. Na ovaj način javni dug raste u 2019. godini usljed stvaranja fiskalne rezerve u 2019. godini, a koja će biti korišćena za izmirenje obaveza, odnosno otplatu dugova u 2020. godini. Na ovaj način očekuje se smanjenje duga u narednom periodu, pa su procjene da će u 2020. godini vrijednost javnog duga iznositi tri milijarde 512 miliona odnosno 70,3% bruto domaćeg proizvoda. U 2021. godini tri milijarde 204,4 odnosno 61,7% bruto domaćeg proizvoda, da bi u 2022. godini nivo javnog duga dostigao vrijednost od 3.000.000.189,5 odnosno 58,5% bruto domaćeg proizvoda. Dakle, mi očekujemo da ćemo 2022. godine zadovoljiti Mastroki kriterijum da budemo ispod 60% bruto domaćeg proizvoda sa javnim dugom, a u ovoj godini očekujemo da ćemo zadovoljiti Mastroki kriterijum kad je u pitanju deficit.

U skladu sa navedenim, realizuju se sve potrebne aktivnosti u oblasti odgovornog vođenja fiskalne politike, a sve u cilju smanjenja javnog duga i deficita i snaženju stabilnosti javnih finansija, odnosno ostvarivanju definisanih kriterijuma iz Mastroki koje su u domenu budžetskog deficita ostvareni već u ovoj godini, a u domenu javnog duga očekujem da će to biti, kao što sam već rekao, 2022. godine.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (06.11.19 13:33:35)

Hvala ministre Radunoviću.
Poslanik Nikolić.

MILOŠ NIKOLIĆ (06.11.19 13:33:43)

Hvala Vam ministre Radunoviću.

Kao što smo čuli veoma ohrabrujući podaci kada su u pitanju crnogorske finansije i zbog toga sam rekao na početku /prekid/ jedan od najuspješnijih politika ove Vlade.

Kao što sam rekao /prekid/ 2008. suficit tekuće potrošnje, prošle godine taj iznos je na nivou negdje oko 100 miliona što pokazuje da imamo trend rasta u tom dijelu.

Ono što me interesuje, ajde, kao dopunsko pitanje, ukoliko imate te podatke ili ste u saznanju tih informacija trenutno - kakav je trend u ovoj godini, te kakve fiskalne rezultate, kada je u pitanju suficit tekuće potrošnje, očekujete u 2019. godini. Čini mi se da smo imali dobru turističku sezonu, da je naplata svih parametara na izuzetno dobrom nivou, odnosno možemo čitati da je ona na većem nivou od prošlogodišnje, da je veća na nivou od planirane, te da su napravljene određene uštede čime su smanjeni određeni planirani rashodi, pa me interesovalo da li možda, makar okvirno znate, da li će se ovaj trend rasta suficita tekuće potrošnje nastaviti u 2019. godini. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (06.11.19 13:34:57)

Odgovor na pitanje.

DARKO RADUNOVIĆ (06.11.19 13:35:04)

Evo, ja ću kratko odgovoriti. Ne bih ušao u konkretne brojeve zbog toga što se to stalno mijenja, ali svakako mi jesmo i u nominalnom iznosu i u odnosu na plan u značajno povoljnijoj poziciji nego što je to predviđeno. Dakle, mi za devet mjeseci imamo rast u nominalnom iznosu preko 10%, a u odnosu na plan imamo rast nekoliko procenata, ali mi najviše zahvaljujući dobroj turističkoj sezoni u ovoj godini doista i bilježimo i sve druge parametre da su bolji. Ja očekujem da ćemo do kraja godine uspjeti da deficit bude ne više od rekao bih, sad je to visok rizik, ali doista po našim računicama on bi trebao da bude negdje oko 2,5% bruto domaćeg proizvoda, znači ne planiranih 2,97, ali dajte da /prekid/ ne volim da saopštavam neprovjerene podatke. Ovo je prilično precizna računica, pa sam je zbog toga saopštio i očekujem taj deficit. Mislim da ćemo još, ali baš pozitivnih nekih pomaka imati kad su u pitanju i prihodi, a isto tako i uštede. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:36:34)

Zahvaljujem se poslaniku Nikoliću i ministru Radunoviću.

Sad imamo i posljednje pitanje koje se postavlja resoru Ministarstva finansija i ministru Radunoviću, postavlja ga poslanik Adrijan Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (06.11.19 13:36:53)

Hvala predsjedavajući.

Uvaženi ministre, dame i gospodo.

Želim, na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, uvaženom ministru Radunoviću, postaviti sljedeće pitanje:

Naime, agencije iz Crne Gore kada se javljaju na određene konkurse, a koje raspisuju turističke organizacije i gradovi diljem Crne Gore, za organiziranje nekih javnih manifestacija kao što su koncerti, a koji su besplatnog karaktera, te agencije, naše domaće, plaćaju naš ukupni iznos PDV od 21%. Na iste te konkurse se javljaju i agencije iz regiona /prekid/ ali kako oni vrše usluge u drugoj državi, a zbog postojanja Zakona o zabrani dvostrukog oporezivanja, oni ne plaćaju PDV svoje države i ne plaćaju ništa Crnoj Gori. Na taj način agencije iz Crne Gore su u samom startu nekonkurentne i nekonkurentne su upravo za onaj iznos od 21%.

Bitno je napomenuti i činjenicu da općine i turističke organizacije nisu poreski obveznici, tako da prilikom svih tih manifestacija koje imaju velike budžete i po nekoliko stotina tisuća eura, Crna Gora, po Zakonu o PDV-u ne prihoduje ništa.

E sad, što je rješenje i kako zaštititi domaće agencije, da li je rješenje da domaće agencije osnuju svoje firme van Crne Gore i radi li se ovdje o propustu u Zakonu o PDV-u ili o lošoj primjeni Zakona o PDV - u.

Hvala vam i odgovor tražim u pisanoj formi.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:39:15)

Ministre izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (06.11.19 13:39:20)

Svakako ću Vam dati odgovor u pisanoj formi, gospodine Vuksanoviću, zato jer jeste on doista vrlo pravno kvalifikovan i poziva se na mnogo ,članova zakona, podstavova itd. Ja ću to pokušati Vama da saopštim, a Vi ćete onda kroz tekst i dobijenu pisanu formu moći sve i da provjerite.

Naime, stav Ministarstva finansija po Vašem pitanju je sljedeći. Organizovanje koncerta podliježe uplati više poreskih obaveza, a zavisno od toga da li se ugovaranje samog nastupa i

isplata autorskih honorara naknada vrši direktno izvođačima ili se, što je najčešći slučaj, kao posrednici pojavljuju agencije koje nijesu porijeklom iz Crne Gore, odredbama člana 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost "Službeni list Republike Crne Gore broj 65/02, 16/06", "Službeni list Crne Gore broj 64/08 i 50/17", predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu kao i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

Odredbama člana 12 stav 1 i 2 i člana 17 Zakona o PDV-u propisano je da kada strano lice pruža usluge domaćem pravnom licu koje nije PDV obaveznik primalac usluge ima obavezu da obračuna i plati PDV na usluge stranih lica u skladu i na način propisan u skladu sa članom 18 stav 8 i članom 36 stav 1 i 2 Zakona na uplatni račun broj 820-15112-21 porez na dodatu vrijednost na usluge stranih lica. U osnovicu za obračun PDV čini iznos isplaćene naknade.

Napominjemo da je odredbama člana 17 stav 4 tačka 3 podtačka a citiranog zakona, propisano da se mjestom usluge smatra mjesto u kojem je usluga stvarno izvršena ako se radi o uslugama koje se odnose na pristup kulturnim, umjetničkim, naučnim, obrazovnim, sportskim, zabavnim i drugim sličnim događajima, sajmovi, izložbe i sl. uključujući pomoćne usluge u vezi sa prisustvovanjem na tim događajima, kao i usluge organizatora tih događaja pruženim licu koje nije poreski obveznik.

Takođe napominjemo da domaće pravno lice koje koristi usluge stranih lica, koje nemaju sjedište u Crnoj Gori, a nijesu imenovala poreskog zastupnika dužno je da za izvršene usluge tog stranog lica, saglasno odredbama Zakona, izvrši obračun i plaćanje PDV-a.

Shodno Ugovoru o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje Crna Gora primjenjuje sa drugim zemljama, odredbe Ugovora koje regulišu oporezivanje umjetnika propisuju da dohodak koji ostvari rezident države ugovornice, kao izvođač ličnog obavljanja djelatnosti, muzičar u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi ugovornici. To znači da ukoliko muzičar, rezident neke druge države ugovornice ostvari u Crnoj Gori dohodak od ličnog obavljanja djelatnosti, Crna Gora kao zemlja izvora tog prihoda, ima pravo da oporezuje taj prihod.

Takođe ukazujemo da odredbama člana 29 stav 3 Zakona o porezu na dobit pravnih lica "Službeni list Republike Crne Gore 65/01, 80/04", "Službeni list 40/08, 86/09, 40/11, 14/12, 61/13 i 55/16", propisao je da je obaveznik poreza na dobit pravnih lica dužan da obračuna, obustavi i uplati porez na odbitak po stopi od 9% na prihode koji isplaćuje nerezidentnom pravnom licu po osnovu izvođenja estradnog, zabavnog, umjetničkog, sportskog i sličnog programa u Crnoj Gori.

Imajući u vidu prethodno navedeno proizilazi da je pravno lice koje je obaveznik poreza na dobit pravnih lica u Crnoj Gori, prilikom isplate prihoda nerezidentnom pravnom licu, po osnovu izvođenja estradnog, zabavnog, umjetničkog, sportskog i sličnog programa u Crnoj Gori, dužno da obračunava, obustavlja i uplaćuje porez po odbitku po stopi od 9%. Takođe, treba napomenuti da odredbama člana 13 Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja propisano je da su organizatori kulturnih, zabavnih, sportskih i drugih sličnih manifestacija, dužni da poreskom organu prijave prihode koje ostvare nerezidentna lica u vezi sa manifestacijama i po tom osnovu izvrše uplatu poreskih obaveza u skladu sa poreskim propisima.

Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ne odnosi se na tretman PDV-a već se isti plaća po izvršenoj usluzi i mjestu vršenja usluge. Dakle, uzimajući u obzir prethodno navedeno domaće kompanije nijesu u neravnopravnom položaju i po ocjeni ovog ministarstva ne radi se o propustu u Zakonu o PDV-u niti u primjeni istog. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:45:07)

Hvala.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (06.11.19 13:45:09)

Hvala Vam poštovani ministre na iscrpnom i sadržajnom odgovoru.

Moje pitanje je bilo motivirano brojnim razgovorima sa ljudima iz poslovnih sfera koji su ukazali na ovu problematiku. Vjerujem da su naši zakoni takvi da kreiraju dobar ekonomski

ambijent i ne samo dobar ekonomski ambijent već ambijent ravnopravnosti za sve tržišne igrače.

Međutim, ako uzmemo na primjer slučaj organiziranja dočeka Nove godine u Budvi, za koji je bilo izdvojeno nekoliko stotina tisuća eura, ja mislim oko 300, svi oni koji su sudjelovali u tome nisu bili iz Crne Gore. Ako uzmemo samo produkciju tog događaja, što podrazumijeva instaliranje bine, osvjetljenja, ozvučenja, to su sve bili ljudi sa strane koji tu dođu, odrade ono što treba da odrade, odu iz Crne Gore a Crnoj Gori ne ostane, kroz Zakon o PDV-u ne ostane ni cent prihoda. Istodobno to negativno utiče na konkurentnost naših domaćih agencija.

Ja nemam ni najmanju sumnju da se ovdje radi o nekoj namjeri da bi se naše agencije učinile nekonkurentne ili da bi se oštetio budžet. Više sam ovo percipirao kao jednu biznis anomaliju, a na nama je da tu biznis anomaliju otklonimo kroz usvajanje dopune /prekid/ još boljeg sveukupnog ambijenta za dalji ekonomski rast.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:47:09)

Hvala.

Zahvaljujemo se ministru Darku Radunoviću koji je odgovorio na šest pitanja koja su postavili poslanici.

Na ovaj način smo završili setom pitanja koja su se odnosila na njega.

Sa nama je sada i ministrica ekonomije Dragica Sekulić. Mi je pozdravljamo i prelazimo na pitanja koja su vezana za nju.

Za sektor Ministarstva ekonomije imamo osam pitanja.

Počinjemo sa dva pitanja koje je postavio poslanik Filip Vuković.

Izvolite poslaniče Vuković.

FILIP VUKOVIĆ (06.11.19 13:47:46)

Hvala potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Gospođu ministarku, Dragicu Sekulić sam pitao, tj. kroz poslaničko pitanje, postavio dva pitanja.

Počecu sa pitanjem vezanim za eksploataciju mineralnih sirovina, tj. pitanje iz oblasti rudarstva, pošto se najređe u ovom parlamentu i našim medijima pominje najvažnija privredna grana svugdje na svijetu rudarstvo, osnova praktično svih sljedećih privrednih grana. Jedna mineralna sirovina koja je značajna i sada i ubuduće će biti još značajnija, na svjetskom nivou spada među značajnije i od zlata, to su olovo i cink i svi prateći metali koji prate ove dvije mineralne sirovine.

Pitanje glasi: Koliko tona koncentrata cinka, a koliko tona koncentrata olova je izvezeno 2018. godine iz rudnika olova i cinka Šuplja stijena u Pljevljima, tj. na teritoriji opštine Pljevalja? To je tržište koje se eksploatiše praktično poslije rata masovno, odnosno tamo nekih 50-ih godina, a postojala je eksploatacija i u nekom periodu srednjeg vijeka kada je olovo imalo značajniju ulogu.

U ono vrijeme velike Jugoslavije taj rudnik je imao uglavnom podzemnu eksploataciju i podzemnom eksploatacijom pratio je žice, pošto je to žično ležište i imao je izuzetne ekonomske efekte s obzirom da je godinama egzistirao samostalno, a kasnije u sklopu Rudarsko metaluškog kombinata Trepča gdje se vršilo topljenje rude. U jednom trenutku je došlo do prekida. Rudnik je ponovo obnovljen, odnosno njegova eksploatacija je nekoliko puta neuspješno pokušavana da uđe u neki kontinuitet, ali kontinuirano su od 2007. godine praktično ozbiljniji radovi počeli. To je rudnik koji sada ima godišnju proizvodnju nešto preko 500.000 tona rude, a u ono najslavnije vrijeme Šuplje stijene, mislim da je bilo ispod 200.000 tona rude. Doduše, ta ruda imala je sadržaj u koncentratu, odnosno u rudi zbirno olova i cinka nekih 6%, 7%, a sada je to mnogo manje, zbirno je nešto oko 2,5%. U međuvremenu, olovo je godinama, decenijama bilo otprilike 450 dolara tona, sada je olovo preko 2.000 dolara po toni. Praktično u svim ovim oscilacijama na svjetskim berzama olovo i cink najmanje osciliraju. To je pitanje kojim želim da kažem još par stvari poslije Vašeg odgovora. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:51:30)

Hvala, poslaniče Vukoviću.

Pozdravljam ministricu Sekulić. Izvolite, odgovorite na prvo pitanje.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 13:51:41)

Zahvaljujem. Zahvaljujem i na pitanju poslanika Vukovića i na tome što se on kontinuirano i permanentno bavi temom koja je jako važna za sve nas i koja čini jedan temelj realne ekonomije u Crnoj Gori, a odnosi se na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina u Crnoj Gori.

Što se tiče konkretnog pitanja, Vlada Crne Gore, Ministarstvo ekonomije i d.o.o Gradir Montenegro Pljevlja, dana 25. avgusta 2006. godine, zaključili su Ugovor o pravu na eksploataciju rude, cinka i olova na ležištima Šuplja stijena, s revirima Stara jama (istočna i zapadna struktura), Đurđeve vode, Paljevine i Ribnik, Opština Pljevlja s periodom važenja od 20 godina tj. do 1. januara 2027. godine. Ugovorom je definisana količina proizvodnje od 510.000 tona godišnje vlažne rude odgovarajućeg sadržaja metala, proizvodnja predkoncentrata cinka i olova u količini od 223.225 tona godišnje, kao i proizvodnja koncentrata cinka u količini od 12.291 tonu godišnje i koncentrata olova u količini od 2.121 tonu godišnje.

U toku 2018. godine, vi ste rekli nešto preko 500.000 tona godišnje, iskopano je 592.820 tona rude sa graničnim sadržajem koji je predviđen ugovorom, a proizvedeno je 4.449 tona koncentrata olova, koncentrata cinka 21.517 tona. Cjelokupna količina proizvedenog koncentrata se izvozi, što je i konkretan odgovor na Vaše pitanje i samim tim toliko je veći značaj jer je kompletna proizvodnja orijentisana ka izvozu u ovom trenutku. Bez obzira na to što se ona sada izvozi može biti jedan dobar osnov za neku dalju poluproizvodnju ili finalnu proizvodnju u Crnoj Gori. Treba dodati i podatak da je na osnovu proizvedene količine koncentrata olova i cinka, uzimajući u obzir ugovorom definisane elemente da se promjenjivi dio koncesione naknade obračunava svake godine, iznosi 2,5% od godišnje vrijednosti proizvodnje koja obuhvata plativi sadržaj pratećih korisnih metala (srebra), koncesionar zadužen na ime koncesione naknade u iznosu od 468.486 eura od čega stalni do koncesione naknade iznosi 286.000 eura dok je promjenjivi dio za 2018. godinu 182.486 eura.

Da se osvrnemo nekoliko godina unazad. Hronološki ću vam reći od 2014. godine kolika je bila proizvodnja, a koliko od toga je proizvedeno koncentrata olova i cinka. U 2014. godini iskopano je oko 498.000 tona rude, proizvedeno 3.675 tona koncentrata olova, a koncentrata cinka 12.321 tona. Ukupna koncesiona naknada je tada iznosila 286.000 eura. Tada je ukupna proizvodnja izvezena. U 2015. godini se povećala proizvodnja s tih 500.000 na 540.000 tona rude dok je koncesiona naknada iznosila 286.000 eura. U toku 2016. godine opet je porasla proizvodnja 585.000 tona, a ukupna koncesiona naknada je obračunata na nešto iznad 295.000 eura. U 2017. godini je iskopano oko 534.000 tona rude, a proizvedeno nešto oko 4.500 tona koncentrata olova i oko 17.500 tona koncentrata cinka. Ukupna koncesiona naknada iznosila je 444.779 eura za 2017. godinu.

Dakle, kao što ste rekli, permanentno iz godine u godinu raste proizvodnja, od količina iskopane rude preko količina izvučenih koncentrata olova i cinka, a samim tim vidite da i koncesiona naknada od, hajde da kažem, 2014. koja je iznosila 280.000, za 2018. godinu oko 470.000 eura. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:56:50)

Pravo na komentar dajem poslaniku Filipu Vukoviću.

Izvolite, poslaniče Vukoviću.

FILIP VUKOVIĆ (06.11.19 13:57:12)

Hvala.

Gospođa ministarka je upotrijebila termin "izvučeno koncentrata iz rude" i može baš tako da se kaže s obzirom da smo /prekid/ izvezli čistu rudu, njeni troškovi bi učinili da ta ruda bude potpuno ekonomski neopravdana. Zato se na samim etažama rudnika tj. površinskog kopa radi prvo predkoncentracija, pa onda ima postrojenje za koncentraciju gdje se od tih skoro 600.000 za prošlu godinu napravi koncentrovan metal, otprilike sadržaj metala u koncentratu bude nešto oko 92% do 96% i dobijemo tih nekih 25.000, 26.000 tona koncentrata. Vjerovatno se u koncesionom ugovoru pominje samo srebro. Međutim, olovo i cink prate i ovi legirajući metali, molibden, volfram, kobalt, ima i nešto zlata. To predstavlja jednu vrlo važnu mineralnu sirovinu, a zašto to pričam. Vjerovatno će uskoro početi ozbiljnije da se radi na istraživanju i bivšeg Rudnika cinka u Mojkovcu. Tada bi taj koncentrat koji se proizvodi, možemo da kažemo i metal koji nije potpuno čist vjerovatno u mnogo većem, možda i u duplom iznosu iznosio. Šta to znači.

Kada bi sada uzeli da analiziramo, ne znam koliko ima u svijetu, 200 zemalja, garantujem da je Crna Gora prva u svijetu po proizvodnji ili eksploataciji olova i cinka po glavi stanovnika. Ne vjerujem ni da Australija ili neke zemlje koje imaju ili velika Rusija, kada podijelite njihovu proizvodnju po glavi stanovnika sigurno bi Crna Gora bila na prvom mjestu. To nikada niko ne saopštava. Mi to stidljivo ovdje pomenemo ili ne pomenemo. Naravno, koncesiona naknada dijeli se u onom odnosu 70-30, 70% pripada lokalnoj samoupravi tj. Opštini Pljevlja, 30% državnom i ta 2,5% na vrijednost mineralne sirovine uobičajna stopa koja se primjenjuje skoro u cijeloj Evropi možda i šire. Čak negdje gdje žele da budu stimulatивniji prema investitorima obično se to i malo manje odredi taj dio koncesione naknade od ta 2,5%. Zadovoljan sam odgovorom i nemam potpitanja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 13:59:52)

Kako ste postavili i drugo pitanje možete odmah da nastavite sa njim.
Izvolite, poslaniče.

FILIP VUKOVIĆ (06.11.19 14:00:00)

Hvala.

Drugo pitanje je mnogo lakše od prvog. S obzirom da je iz oblasti što je gospođa ministarka inače po vokaciji, elektro inženjer.

Moje pitanje glasi:

Koliko kilovat sati električne energije je izvezeno iz Crne Gore u prvih devet mjeseci tekuće godine, a koliko iznosi uvoz električne energije u naš elektroenergetski sistem, za isti vremenski period?

Zašto sam postavio ovo pitanje. Nedavno je u dnevnoj štampi, mada naravno sve sa rezervom, obično u štampi je tačan jedino datum sve ostalo može da bude približno tačno, informacija da je u ovom dijelu godine iz Crne Gore najveći izvoz bio u oblasti boksita, aluminijuma i električne energije. Sad to kad kažete električne energije ako je tačno, a mislim da je tačno Crna Gora ima i dalje deficit kad je u pitanju električna energija, da je naša potrošnja veća nego proizvodnja, osim ako nam industrija nije potpuno stala i kupovna moć građana došla do tog nivoa da je više i ne trošimo onda bi imali suficit. Uvažavajući sva nova energetska postrojenja kao što su vjetrogeneratori na Krnovu i par ovih malih elektrana koje spadaju u kategoriju mini hidroelektrana. Znači, interesuje me podatak za tih prvih devet mjeseci koliko smo izvezli, a koliko uvezli električne energije, a naravno kad se završi kalendarska godina onda ćemo imati definitivni bilans uvozno-izvozno ili izvozno-uvozno. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:02:05)

Poslanik Filip Vuković postavio je drugo pitanje.
Ministrice, izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 14:02:14)

Zahvaljujem na pitanjima koja se tiču i građana Crne Gore i svih nas koji se ovim bavimo jer mi date priliku i da neke stvari pojasnim, a koje nisu često postavljena ni od strane štampe ni od strane medija.

Kao što ste rekli u prvih devet mjeseci, prema raspoloživim podacima, Crna Gora je uvezla 866.424 megavat sata, dok se u istom periodu izvezlo 641.455 megavat sati. Za isti ovaj period proizvodnja električne energije u Crnoj Gori je iznosila 2.321.702 megavat sata, a potrošnja 2.473.065 megavat sati. Energetskim bilansom za 2019. godinu planirano je da energetski objekti u Crnoj Gori proizvedu 3.411.000 megavat sati kako bi zadovoljili potrebe za električnom energijom potrošača u Crnoj Gori koja je procijenjena na 3.552.000 megavat sati. Procjena deficita u električnoj energiji energetskim bilansom za ovu godinu je procijenjena na nivou oko 4% tj. oko 140 gigavat sati.

Vi vidite da mi sad govorimo o potpuno različitim veličinama u odnosu na to što je bila situacija recimo nekih desetak godina unazad gdje smo govorili o deficitu električne energije u Crnoj Gori od oko otprilike 1/3 potreba za električnom energijom u Crnoj Gori. Za to postoje dva razloga jedan je smanjenje potrošnje bez obzira na ekonomski razvoj Crne Gore koji je potvrđen u nekom iznosu od prosjeka 5% zadnjih tri godine. Mi imamo odgovoran odnos, a prevashodno zbog tržišnih cijena električne energije, potrošača električne energije, a samim tim i prisutne mjere energetske efikasnosti.

Sa druge strane imamo i nove proizvođače u sistemu. Svi ste svjedoci da su obije vjetroelektrane, jedna od 72, druga od 46 megavati stalno uključene u sistem i evo u izvještaju koji imamo ovih dana radili smo u punom kapacitetu. Zašto je to tako? Zato što kroz usvajanje svih onih direktiva, kao članica Energetske zajednice, mi smo dobro postavili investicioni ambijent da samim tim dobro postavili tržišna pravila ponašanja u sektoru energetike koja su nam omogućila značajne investicije u sektoru energetike i samim tim otvaranje i pokretanje nove proizvodnje.

Ono što je takođe bilo interesantno ove godine to je taj period od desetak dana gdje smo mi imali situaciju da su se kompletne naše potrebe za električnom energijom pokrivala iz obnovljivih izvora energije jer je Termoelektrana tih dana bila u svom godišnjem remontu. To je prvi put da je Crna Gora bez Termoelektrane mogla da pokrije svoju potrošnju. Naravno radi se o maju i junu gdje je standardno potrošnja tj. potrebe za električnom energijom manja nego što je to slučaj u udarnim zimskim ili ljetnjim mjesecima.

Ono što je karakteristično za naredni period je da ćemo kroz realizaciju budućih investicionih projekata ići na to da prema dugoročnom energetskom bilansu u 2022. godini postignimo suficit električne energije u Crnoj Gori, a može se desiti uz neku bolju hidrološku situaciju da se to desi i ranije, recimo 2021. godine. Takođe, ja bih voljela zbog građana da ne bi nekoga zbunili, vezano za te količine električne energije koja se izvoze i koje se uvoze da one ne oslikavaju stvarno stanje toga koliko je energije proizvedeno u tom trenutku u Crnoj Gori i koliko je energije potrebno Crnoj Gori na te dane. Mislim da Elektroprivreda nikad nije imala bolji energetski menadžment nego što ga ima u zadnjih tri godine i da kroz njihovo poslovanje, vodeći računa o tome kakve su cijene energije na berzi, vodeći računa o tome da se možda naša energija značajno može bolje prodati na tržištu električne energije, a po povoljnijim uslovima kupiti. Količine električne energije koje se izvezu su jako bitne za nas zbog odnosa izvoza i uvoza, ali ni na koji način to /prekid/ ne može da ugrozi naše potrošače da ostanu bez redovnog snabdijevanja i potrebnih količina električne energije. To je ono što je jako važno napominjati da je električna energija tržišna kategorija, da se njom trguje u zavisnosti od toga kakve su cijene trenutno na tržištu i da je obaveza Elektroprivrede nezavisno je li to iz sopstvene proizvodnje ili iz uvoza da svakom građaninu u Crnoj Gori obezbijedi sigurno i kvalitetno napajanje električnom energijom.

Da napomenem da je većina skoro pa 90% prihoda i profita Elektroprivrede baš bazirana na tom kvalitetnom menadžmentu i upravljanju tokovima energije na način da na kvalitetan način prodaju viškove energije koje imaju u sistemu i da na kvalitetan način prate tržište električnom

energijom kako bi obezbijedili bolji prihod i profit za preduzeće Elektroprivredu Crne Gore.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:08:21)

Hvala.

Poslanik Filip Vuković ima pravo na komentar i na taj način završavamo pitanja koja je on postavio. Nakon toga idemo na pitanja koja je postavio poslanik Murić, a nakon njega Aleksandar Damjanović.

FILIP VUKOVIĆ (06.11.19 14:08:40)

Znači prvo želim da se zahvalim na odgovoru bez obzira što je izgleda da se ministarka potrudila da pripremi odgovor mislim da se jako malo trudila s obzirom da je ovo njen izvorni posao. Prije ovog posla se godinama bavila energetsom efikasnošću, vodila je jedan vrlo važan sektor i naravno da sa svim podacima barata kao da je još uvijek u tom sektoru.

U ovom nekom dijelu koji ste pričali o dobrom menadžementu Elektroprivrede. Naravno da električnom energijom menadžerisanje potencijalom je kao i ono što je popularno u narodu keš folov ili tokovi gotovog novca. Znači, to su možda u nekim trenucima ili bitnije ili isto bitne stvari kao i ovaj dio koji se tiče odgovornog trošenja električne energije. Naravno, energetska efikasnost, s obzirom da godinama smo u tom procesu na kraju očito daje efekte u finansijskom smislu za cio naš spoljno trgovinski izvoz na kojem je električna energija vrlo bitna.

Sve je optimistično i slažem se da nije možda i nikad bilo tako dobro stanje kad gledamo taj uvoz - izvoz kada je u pitanju električna energija i jedino što nas to upućuje da, ja bih volio da to ne bude tako, bar u narednih deset godina, ali da naši industrijski kapaciteti budu ponovo živi, izvoze gotove proizvode iz bilo kog oblika industrije, onda bi naš taj spoljnotrgovinski deficit mimo energije bio još povoljniji, odnosno manje negativan nego što je sada. Tako da potrošnja električne energije po glavi stanovnika, takođe, se ogleda standard, stepen razvijenosti i tako dalje. Nije samo ono famozno, onaj naš bruto nacionalni dohodak, nego to sve je mnogo slikovitije kad uzmete kolika je potrošnja kilovat sati po glavi stanovnika u jednoj državi, odmah vidite da li je ta država ono što kažu, poljoprivredna, da ne kažemo onaj drugi termin ili je na nekom višem stepenu sofisticiranosti privrede koje iznad, naravno nemam ništa protiv poljoprivrede i ona bi trebala da učestvuje sa nekih 40% da bi mi imali taj uravnotežen spoljno-trgovinski deficit.

U ovom smislu koliko smo izvezli, koliko smo uvezli, to je mnogo manje finansijski prihod za državu nego što je izvoz koncentrata olova i cinka. Izvoz koncentrata olova i cinka na godišnjem nivou u zavisnosti od cijena na svjetskim berzama metala iznosi oko 40 miliona dolara. Znači, razlika između izvežene i uvežene električne energije nikada ne može biti, bar u ovom periodu, /prekid/...

Opet kad kažemo 40 miliona dolara, troškovi za tu tonu koncentrata mogu da budu 39 miliona u zavisnosti troškovi transporta, troškovi same rudarske aktivnosti, predkoncentracije, koncentracije, utroška raznih reagenata koji učestvuju u samom tom postupku, ono što kažete izvlačenja koncentrovanog sadržaja metala iz same rude. Tako da kad kažete 40 miliona onda to izgleda da su oni toliko zaradili, u suštini efekte možda samo oni znaju, ali ti efekti ne mogu biti ni približni toj ukupnoj vrijednosti tog izvoza. Svakako Crnoj Gori to znači, s obzirom da isto kao kad kažemo dobra nam je bila sezona pa smo zaradili u turizmu milijardu prešli, kad platimo uvozu struju, uvozu hranu, uvozu piće, uvozu radnu snagu i još ponešto onda od te milijarde i nešto nam ostane nekada 200 miliona, nekada 180, što znači da svakako nisu efekti onakvi kakvi na prvi pogled izgledaju. Hvala Vam na odgovoru na oba pitanja.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:13:01)

Zahvaljujem poslaniku Vukoviću.

Kao što sam i najavio dajem riječ poslaniku Muriću.

Izvolite, poslaniče Muriću.

MIRSAD MURIĆ (06.11.19 14:13:13)

Zahvaljujem predsjedavajući.

Razgovarajući ovih dana sa građanima opštine Rožaje, posebno sa sportskim radnicama različitog profila, sa sportistima različitog uzrasta, nametnulo mi se jedno veoma važno pitanje na koje ja nijesam mogao dati odgovor i zahvaljujući institutu poslaničkog pitanja u našoj Skupštini koristim pravo da ministarki Dragici Sekulić postavim sljedeće poslaničko pitanje:

Da li postoji zakonska mogućnost da cijene energenata (lož ulja, nafte, mazuta i električne energije), budu subvencionisane od strane države, odnosno Ministarstva ekonomije za sportske dvorane na sjeveru države?

Nijesam se opredijeli samo za Opštinu Rožaje, jer sam taj problem uočio u Opštini Rožaje, znajući da sve sjeverne opštine imaju sličan problem što se tiče sportskih dvorana. Ovo bi pitanje bilo namijenjeno Ministarstvu ekonomije od strane svih sportista sjevernog regiona naše države.

Da ne naglašavam stalno sjeverni region i tako, svima nama je poznato kakve su zime tamo i zbog svega toga za održavanje grijanja i za zagrijavanje sportskih dvorana potrebna su pozamašna sredstva. Znajući da sportske dvorane jedina mjesta gdje omladina na sjeveru u toku zimskog perioda provodi dane samo ću vam pomenuti da u Rožajama oko 200 do 300 sportista dnevno koristi sportsku dvoranu. Sredstava za zagrijavanje sportske dvorane u Rožajama je veoma malo.

Budžet lokalne uprave se ostvaruje na veoma niskom nivou i tih malo sredstava koje se opredijele sportsku dvoranu koriste se samo za zagrijavanje sportske sale kada su zvanična takmičenja, dok treninzi, razna dešavanja sportska na lokalnom nivou sala je nezagrijana i sportisti ulaze u salu koja je veoma hladna. Znamo po zdravlje omladine i po zdravlje ljudi da hladnoća ima veoma veliki uticaj. Ako znamo da na sjeveru postoji dosta omladine koja bi željela da se bave sportom, a i znamo da iz Rožaja postoji dosta sportista koji su i reprezentativci Crne Gore kao što su u džudou, kik boks, košarkaški klub dobra funkcioniše i tako dalje. Mislim da bi od strane Vlade i od Ministarstva ekonomije dobrodošlo, ako se, normalno, u zakonskom okviru može uklopiti to da se cijene, posebno lož ulja subvencionišu da bi i sportisti mogli na sjeveru da koriste sportske dvorane. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:16:27)

Poslaniče Murić, zahvaljujem.

Dajem riječ ministrici Dragici Sekulić.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 14:16:36)

Poslaniče Muriću, zahvaljujem na postavljenom pitanju.

Otvorili ste temu koja mi je od ranije poznata i sa kojom sam se sreća prilikom obilaska sjevernih opština Crne Gore. Razlog tome je vrlo često možda i predimenzionirani projekti sportskih sala na sjeveru u odnosu na broj korisnika i broj onih koji su u mogućnosti da plate korišćenje tih sala, što ne znači da nije i humano i potrebno da imati takve sportske sale na sjeveru.

Ja ću moj odgovor bazirati na dvije stvari. Jedna je čisto zakonsko-administrativna i jasno vam reći da Ministarstvo ekonomije u odnosu na Zakon o energetici nema zakonsko pravo tj. da ima zakonsko ograničenje kojim mu je dozvoljeno da vrši subvenciju troškova električne energije samo ranjivim kategorijama kupaca, a to se odnosi na one kategorije kupaca koji usljed socijalnih ili zdravstvenih uslova nijesu u mogućnosti da plaćaju, a neophodno im je da konstantno imaju napajanje električnom energijom.

Sa druge strane, Ministarstvo ekonomije, kao što je i poslanik Vuković maloprije rekao u

svom sastavu ima Direktorat za energetska efikasnost i kroz taj Direktorat smo u prethodnom periodu izvršili rekonstrukciju, čini mi se, oko 60 objekata javnih ustanova u Crnoj Gori koji se odnose na zdravlje i na prosvjetu. Nismo imali ni jedan sportski objekat i možda je ovo povod i razlog da i sportski objekti na neki način budu sastavni dio tih programa koji se odnose na energetska efikasnost. Tu bi za početak omogućili osnovnu stvar, a to je da se smanji potrošnja. Ja znam da u objektima zdravstvenog sektora gdje smo realizovali mjere energetske efikasnosti kroz adaptaciju i rekonstrukciju tih objekata smo došli do uštede energenata na nivou do 45% potrošnje električne energije, tako da bi za početak mogli da razmotrimo da i objekti koji su iz oblasti sporta uđu u programe rekonstrukcija.

Druga stvar je da u saradnji sa Ministarstvom sporta, ja mogu prenijeti i kolegama iz Ministarstva sporta tu mogućnost u koliko oni imaju nekih raspoloživih sredstava da iz budžeta Ministarstva sporta tako nešto bude realizovano. U ovom trenutku samo Ministarstvo ekonomije, jer ste me to pitali, nema zakonsko pravo. Moram vidjeti sa Ministarstvom sporta da li imaju tu mogućnost, ali ono što mi sigurno imamo kao mogućnost je da kroz projekte rekonstrukcije u oblasti energetske efikasnosti u narednoj fazi obuhvatimo i sportske objekte, posebno na sjeveru Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:19:25)

Hvala.

Izvolite imate pravo na komentar.

MIRSAD MURIĆ (06.11.19 14:19:33)

Zahvaljujem na odgovoru koji je u okviru zakona /prekid/ Zakon o energetici i oblast gdje resorno ministarstvo ekonomije nije u nadležnosti da subvencionise sportskim dvoranama energente, ali je dobra ideja da kroz energetska efikasnost se pokrene ovo pitanje na nekom širem nivou. Kroz Vladu i Vladine programe za ubuduće da se i sportski objekti poput sportskih dvorana na sjeveru uključe u program gdje će normalno ti objekti se prilagoditi klimatskim uslovima i zaštititi od tih eksteremno niskih temperatura, samim tim i smanjiti potrošnju energije. Kroz multisektorski pristup, sami ste kazali, znači da se uključi Ministarstvo sporta i sagleda te mogućnosti da građani na sjeveru mogu u zimskom periodu da upražnjavaju razne sportske aktivnosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:20:50)

Hvala.

Na ovaj način smo završili pitanje koje je postavio poslanik Murić.

Sljedeća dva pitanja postavlja poslanik Aleksandar Damjanović i ja mu dajem riječ.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (06.11.19 14:21:02)

Zahvaljujem se potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođo Sekulić,

Ja sam Vam postavio sljedeće poslaničko pitanje:

Da li ste zadovoljni dinamikom realizacije projekta izgradnje solarne elektrane na lokalitetu Briska Gora u Ulcinju, imajući u vidu da je oktobra 2018. godine završena tenderska procedura i za izvođača projekta izabran konzorcijum kompanija "Elektroprivreda Crne Gore a.d." i "Fortum".

Odgovor sam tražio u pisanoj formi, nisam do početka sjednice dobio odgovor, znam za Vaše pravo da imate još mjesec dana rok da dostavite, odnosno do idućeg poslaničkog pitanja, ali bi bilo dobro da imamo i taj odgovor zbog javnosti, prava, naravno, da zna.

Da se kratko podsjetimo hronologije ovog projekta. Dakle, shodno onim informacijama koje su dostupne, Ministarstvo ekonomije u okviru svojih aktivnosti je uočilo pojačano interesovanje firmi za valorizaciju solarne energije, pa je na bazi toga i na bazi vaše intenzivne komunikacije kako ste Vi to saopštili u medijima, sa potencijalnim investitorima, došlo i neko pismo o namjerama za koje se nikad nije saznalo ko ga je poslao i ko je inicirao to pismo, gdje se krenulo sa tom aktivnosti. Dakle, 14. septembra 2017. godine je Ministarstvo ekonomije donijelo Zaključak, možemo reći prvi formalni korak. Danas smo već duboko u novembru 2019. godine, pa smo negdje 18. januara 2018. godine usvojili Odluku o obrazovanju komisije koja bi valorizovala zemljište u državnoj svojini, itd.itd. Sve u svemu, da ja to skratim.

Tokom 2018. godine imali smo živahnu tendersku proceduru vezano za interesovanje tri uslovno rečeno ponuđača koji su ušli u trku i negdje smo krajem godine, dakle 2018. potpisali ugovor sa prvorangiranim ponuđačem kompanija "Elektroprivreda Crne Gore a.d"., Fortum i ovih 2% "Sterling &Wilson" koji je bio zaboravljen nekako medijski i nije se mnogo ni pominjao. Naravno, uz ovog ponuđača koji je dobio posao i potpisao Ugovor još dva su konzorcijuma bila zainteresovana. Jedan koji je već vlasnik iz Malte ovih vjetroelektrana na Možuri, jedan od vlasnika, jer i tamo postoji jedno vlasništvo koje nije do kraja transparentno i drugi konzorcijum Montesolar u kojem su učestvovala i pojedine crnogorske firme poput Bemaksa.

Dakle, da ja ne ulazim u onaj dio koji se ticao reakcije zainteresovanih na ovom tenderu jer mi nije cilj da o tome razgovaramo. Cilj mi je samo da vidimo šta je sa dinamikom gradnje imajući u vidu da je rok prvi bio 18 mjeseci od momenta potpisivanja ugovora i on bi trebao da istekne 28. juna 2020. godine. S obzirom da i Vi i ja znamo da se tamo ne radi ništa, evo prilike da čujemo Vas šta se dešava, zašto se tamo ne radi ništa, kad očekujete da će početi radovi? Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:24:06)

Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 14:24:13)

Krenuću od prvog pitanja koje ste mi postavili, a ticalo se toga - ko je podnio inicijativu. Nama zakon daje mogućnost da u okoliko je neko zainteresovan može da pripremi inicijativu, mi tu inicijativu razmotrimo i na osnovu nje pripremimo tendersku dokumentaciju ukoliko postoji mogućnost.

Vi ste naveli hronologiju, ja vam moram reći da smo mi ugovor sa najboljim ponuđačem od tri dostavljene ponude od strane tri konzorcijuma potpisali čini mi se neke 30. ili 31. decembra, znam da su bili zadnji radni dani pred novogodišnje praznike prošle godine, sa konzorcijumom koji čini državna crnogorska Elektroprivreda u udijelu od 49% u konzorcijumu, dalje državna finska kompanija "Fortum" takođe 49% i 2% indijska kompanija indijska kompanija "Sterling & Wilson", koja je u njihovom konzorcijumu predviđena kao izvođač, tj. proizvođač opreme i izvođač radova.

Jeste, u pravu ste, na samom terenu se u ovom trenutku fizički ništa ne dešava, ali iz prostog razloga što sami ugovor je predviđao određene elemente koji treba da budu završeni do kraja ove godine i koji idu u skladu sa ugovorenim dinamikom. Vi znate da se tamo radi o zakupu od šest miliona i 600 hiljada m² i da je polovina tog zemljišta u tom trenutku bila pokrivena prostorno planskom dokumentacijom za potrebu solarne elektrane i da je naša ugovorna obaveza da ostatak zemljišta koje je predviđeno za davanje u zakup pokrijemo prostorno planskom dokumentacijom i tu su inicirane izmjene PUP-a u Ulcinju koje su u toku kako bi svih šest miliona i 600 hiljada kvadrata bilo predviđeno za izgradnju solarne elektrane.

Sa druge strane sprovođenje na aktivnosti projektne kompanije, tj. SPV preduzeće za posebne namjene, predviđeno je takođe do kraja godine i prema informacijama sa kojim raspoložemo sve tri firme su u odgovarajućoj dinamici sprovele svoje obaveze kako bi do kraja godine SPV bio registrovan u Crnoj Gori.

Treća stvar, koja je takođe bila naša obaveza, je da budućem investitoru, tj. onome sa kim smo potpisali ugovor omogućimo jasno na koje tačke postojećeg elektroenergetskog sistema, na

toj lokaciji on može da se priključi i u toku su, ajde da kažem, vrlo aktivne konsultacije između Crnogorskog elektroprenosa i ovog konzorcijuma oko toga koje su tačke elektroenergetskog sistema povoljne za priključenje jedne ovakve elektrane koja je za nas novina. Ja ću ponoviti, ovaj ugovor predviđa izgradnju solarne elektrane od 250 megavati instalisane snage u dvije faze, prva faza je 50 megavati. Prema informacijama sa kojim ja raspolazem već u januaru bi moglo da se počne sa radovima na lokaciji Briska Gora zato što je taj dio pokriven, predviđen planskim dokumentom Opštine Ulcinj za izgradnju solarne elektrane i postojeća infrastruktura Crnogorskog elektroprenosa može da prihvati energiju proizvedenu u budućih 50 megavati, dok će paralelno početi se i sa drugom fazom kad se ispune uslovi.

Ono što je takođe važno, zbog javnosti da podsjetim, radi se o planiranoj investiciji od oko nekih 200 miliona eura koja prema tenderskoj dokumentaciji, tj. ponudi koji su oni dostavili, podrazumijeva zapošljavanje oko 226 ljudi, jer nam je i to bio jedan od kriterijuma u okviru tenderske dokumentacije i u okviru ponuda koje su oni trebali da dostave. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:28:15)

Dajem riječ, tj. komentar Aleksandru Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (06.11.19 14:28:22)

Komentar je sljedeći. Jedan sam od onih koji zaista podržava sve ozbiljne strateške projekte u ovoj državi, posebno zainteresovan za strateške projekte koji se, recimo, tiču i Ulcinja. Jasno je da se kasni sa projektom jer je puna godina dana izgubljena, a 18 mjeseci je rok po ugovoru od dana potipisanja ugovora da se instalira i završi prva faza 50 megavati i ova investicija od 45 miliona. Nema šanse da ćemo ovom dinamikom ispoštovati taj termin. I gospodin Noveljić je negdje u intervjuu skoro rekao da očekuju tek prve kilovate krajem 2021. godine.

E sad, ako se vratimo na tenderske uslove i na ono što je dato u kriterijumima koji mogu biti teško provjerljivi, manipulativni, takvi, ovakvi, broj novootvorenih radnih mjesta, učešće domaće kompanije, itd. i sve ono što je prethodilo odabiru ponuđaču na tenderu, bojim se da dolazimo u zonu da neko stvarno može da ima neke sumnje da sve ovo nije išlo onako kako treba. Dakle, jasno je da su 2,93 miliona kvadrata pokriveni planskom dokumentacijom. To je bilo jasno od početka, kao da 3,69 miliona nije pokriveno planskom dokumentacijom. Jasno je dakle da je potreba da se pokrije planska dokumentacija faktički i osnov da bi se ušlo i u ovu drugu fazu, odnosno da bi se iz prve prešlo u drugi fazu i da se instalira do ovih 200 megavata da se kompletan taj projekat napravi onako kako je to tenderom definisano.

Ono što nije jasno jeste odgovornost za kašnjenje, prva stvar. Druga stvar, kompanija koja treba ovo da radi imaće 49% učešća Elektroprivrede Crne Gore, bojim se da to može da znači i zaobilaženje Zakona o javnim nabavkama, znate o čemu govorim, i da se faktički na taj način, pa dođe i do neke možda veće cijene jer se zna ko su viđeni i preferirani ponuđači za taj dio. Ovaj dio oko 1.000 radnika koji će raditi tokom izgradnje, 1.000 radnika tokom izgradnje i 226 koji će raditi u solaranoj elektrani neću komentarisati. Vidjećemo hoće li tih 1.000 doći da rade, ja ne vjerujem. Znam, razgovaram, imam precizne informacije ne vjerujem, ali ovo je bilo nešto što je ponuđeno na tenderu, pa neka vide ovi drugi koji su se prijavljivali da li se ispunjavaju uslovi iz tendera. Neka vidi Ministarstvo ekonomije i Vlada Crne Gore da li se poštuju tenderske procedure i da li se poštuje ugovor od obje strane i od nas kao naručioca posla i od ovog konzorcijuma finske državne kompanije, Elektroprivrede naše države kompanije i ove indijske kompanije sa 2%. Uzgred, bila je i priča da će "Fortum" ući u vlasništvo Elektroprivrede Crne Gore. Od toga nema ništa. Negdje ste najavljivali da imaju ambicije da otkupe jedan dio akcija itd. Bila je naravno i medijska priča oko toga tako da ne bih da podsjećam kada i gdje je to rečeno.

Ono što je problem i što ja vidim kao problem jeste i ovih 30 miliona investicija na priključenje na mrežu. Dakle, zakon član 149 Zakona o energetici daje mogućnost da investitor izgradi nedostajuću infrastrukturu za priključenje, a onda je obaveza operatora distributivnog ili prenosnog sistema da istu preuzme i plati. Mi smo imali jedan problem kada smo već radili

trafostanicu u Breznama i pripadajuće prenosne dalekovode za priključenje vjetroparka Krnovo gdje smo ga mi platili iako se to nigdje u početku nije pominjalo, investiralo. Pa, me samo interesuje, ne mora to biti dopunsko pitanje, možemo naravno napraviti komunikaciju. Jesu li ovih 30 miliona evra u ovih 45 miliona investicija i da li će ovih 30 miliona da investira država Crna Gora, odnosno Elektroprenosni sistem da izađe u susret investitoru i da mu omogući da sa našim parama i našom investicijom, jer smo državna kompanija, Elektroprenosni sistem, se prikači na mrežu i ovaj dio, uslovno rečeno, bude besplatan, odnosno da ga država časti. Jer ovdje nije rečeno da li to ulazi u ovih 45 miliona ili je to ekstra trošak koji smo imali kod Brezne kad smo priključivali ovaj vjetropark na Krnovu. Evo, toliko.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:32:41)

Dragica Sekulić.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 14:32:48)

Ja ću se samo vezati na ovo dopunsko pitanje kako bih ispoštovala proceduru i pravilnik po kojem se moram ponašati u ovom domu.

Prvo ne znam odakle 30 miliona za priključenje jer ja raspolazem nekom cifrom koja je značajno manja čini mi se čak da je 1/3 od te cifre cifra kojom trenutno barata Crnogorski elektroprenos. Mislim da se radi o nekih 11 miliona eura potrebnih troškova za izgradnje infrastrukture za priključenje solarne elektrane na mrežu. Tih 11 miliona eura nemaju apsolutno nikakve veze sa investicijom u samu Elektranu oni predstavljaju posebnu investiciju.

Ono što Zakon o energetici dopušta je da ili Crnogorski elektroprenos ili Crnogorski distributivni sistem, u zavisnosti na koji sistem se priključuje elektrana obezbijede investiranje u tu infrastrukturu i onda na osnovu vlasništva nad tom infrastrukturom naplaćuju naknadno korišćenje prenosne ili distributivne mreže, kao što ga plaća svaki potrošač električne energije ili proizvođač električne energije u Crnoj Gori.

Ono što takođe se daje kao mogućnost, kroz Zakon o energetici, što je prepoznato u svim zemljama članicama Energetske zajednice kao dobar podsticaj je da ukoliko u tom trenutku distributivni ili prenosni sistem nije u mogućnosti da sam investira investitoru se daje mogućnost da izgradi tu infrastrukturu. Međutim, da prenosni ili distributivni sistem u periodu, čini mi se, do 20 godina, sad pričam ovako morala bih da provjerim zakonsko rješenje, na period od 20 godina otkupljuje tu infrastrukturu po jasno definisanoj metodologiji koliko je opravdani trošak ulaganja u tu infrastrukturu i da istovremeno ta infrastruktura od prvog dana ulazi u njegovo vlasništvo, bez obzira što je on nije finansirao, da je on otplaćuje na 20 godina, a da istovremeno sav taj period naplaćuje /prekid/ naknadu.

To je nešto što je potpuno posebno. Svima nam je u interesu, vi znate da kad god se gradi neki novi proizvodni objekat ako pitate inženjere za izgradnju nove infrastrukture potrebno je od 50 do 100 miliona eura. Međutim, daljim analizama se dođe do toga da se nova infrastruktura, i to nije pravilo samo kod proizvodnih objekata to je pravilo i kod izgradnje hotela, kod izgradnje fabrika, da se gleda da taj trošak bude što manji jer je obaveza kasnije prenosnog ili distributivnog sistema da tu otpremu otkupi jer ona mora biti u vlasništvu operatora, a da operator na osnovu vlasništva nad tom opremom naplaćuje prenosnu ili distributivnu naknadu. Naravno sve što ste pomenuli vezano za kašnjenje ugovor jasno definiše i koje su to garancije, koje su čije obaveze, koliki su penali po osnovu kašnjenja sa obje strane. Mi ćemo vrlo transparentno obavještavati i poslanike i javnost o tome na koji način ćemo se odnijeti prema bilo kakvom kašnjenju u narednom periodu ukoliko se ono desi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:36:07)

Zahvaljujem se na odgovoru na dopunsko pitanje i dajem riječ Aleksandru Damjanoviću da

postavi drugo pitanje, koje je planirao.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (06.11.19 14:36:16)

Hvala gospođo Sekulić.

Transparentnost čuva i vas i nas u ovom ozbiljnom poslu i kad već imamo ovo što imamo, a što smo oboje elaborirali u ovom dijelu odgovora da dobro pazimo kako se ovaj projekat izvodi. Naravno niko ovdje nije zadovoljan zbog kašnjenja koje je već sada evidentno, ali evo neka i ovo bude mali podstrek da se projekat ubrza i ako bog da da bude realizovan. Biće od koristi i Ulcinjanima i naravno svim građanima Crne Gore, a ovih 30 miliona eura sam naravno našao u ovom intervju koji je gospodin Noveljić dao, čini mi se, 30. maja ove godine kada je rekao da će prvi kilovati biti tek krajem 2021, a očekivali smo ih polovinom 2020. godine, što je bio i povod za moje poslaničko pitanje da sa vama ovdje relevantno razjasnimo o čemu se radi. U odnosu na ovo drugo pitanje kratko.

Kakve su posljedice od odustajanja od izgranje toplane u Pljevljima i kada se može očekivati da se realizuje toplifikacija Pljevalja i na taj način istovremeno započne rješavanje velikih ekoloških problema izazvanih zagađenjem vazduha u Pljevljima?

Odgovor sam tražio u pisanoj formi, ni ovaj odgovor nisam dobio. Očekujem da ću da dobijem taj odgovor ponovo zbog prava javnosti da zna. Ovdje, kratko.

Znamo i sami da su Pljevlja jedan od najzagađenijih gradova ne samo Crne Gore nego i ovog regiona, ovog dijela Evrope. Znamo i sami da se najvećim dijelom grijanje grada vrši isključivo iz gradske toplane u Skerlićevoj ulici koja se nalazi u okviru stambene zgrade itd. Tehnologija stara već 40 godina. Više puta je ova tzv. toplana zatvarana još 1992. godine, čini mi se, prvi put. Zadnji put 2011. godine rješenjem glavnog termoenergetskog inspektora gospodina Slavka Burića. To je ovo rješenje koje nije ispoštovano. Nije ispoštovano kroz jedan netransparentan žalbeni postupak koji je doveo da se iz razloga što nema alternative nastavi na ovaj način grijanje građana Pljevalja i naravno uzrokovanje velikih ekoloških neću reći katastrofa, ali gotovo katastrofa koje nažalost rezultiraju i povećanjem broja bolesti, prije svega, građana Pljevalja.

Naravno nova toplana je predviđena da se radi u naselju Radosavac i imali smo tenderske procedure da se gradi toplana u Pljevljima. Više puta su te tenderske procedure započinjane. Pa, su zadnji put te tenderske procedure poništene, čini mi se, februara 2017. godine rješenjem o obustavljanju postupka javne nabavke. Da bi se posljednja tenderska procedura sprovedila 2018. godine Odlukom o izboru najpogodnije ponude iz 1. juna 2018. godine kada je izabrana kompanija "Tim company d.o.o." kao realizator ili izvođač ovog projekta vrijednog 3,8 miliona evra. Da bi sa istom kompanijom shodno tenderskim procedurama i zakonu bio potpisan i Ugovor o javnoj nabavci 10. jula 2018. godine sa svim onim obavezama gdje se izvođač obavezao da sve radove završi za ukupnu cijenu od 3,59 miliona evra. Uz sve ono što su članom 5 ugovora bile obaveze i naručioca koji je trebao da ispostavi građevinsku dozvolu da to prijavi organu uprave u smislu Zakona o uređenju prostora i izgradnju objekata. Da pribavi tehničku dokumentaciju i rješenja o imenovanju nadzornog organa.

To je jul 2018.godine. Nakon, evo godinu i po dana, nešto malo manje, imamo jedan da kažem medijski ovako ne mogu reći spin. Jedna medijska izjava da je lokalna uprava u Pljevljima odustala od izgradnje toplane u naselju Radosavac iako je za izradu projekta već potrošeno stotinak i više hiljada evra samo za izradu projektne dokumentacije. Iako znamo da je prethodna lokalna administracija koju je predvodio bivši predsjednik Opštine Pljevalja gospodin Đaćić namjeravala da uradi toplanu u tom naselju, pa je i traženo ne od vašeg ministarstva nego od drugog, Ministarstva uređenja prostora. Iz dva navrata ta dozvola nije dobijena. Prvi put je bilo ćutanje, drugi put je bilo odbijanje da se da pomenuta dozvola kako bi se ušlo u ovaj posao. Sad imamo ovo što imamo, odustajanje od posla faktički nepoštovanje ugovorne obaveze ponovo od strane države.

Ponovo razgovaramo skoro o istom problemu o nama, kao jednoj ugovornoj strani koja mora da pokaže kredibilitet kada ovakve stvari radi. Jer, ako sada ne odradimo kako treba pitanje ko će nam se sljedeći javiti za ovaj dio.

Kada čujem vaša saznanja zašto se od ovog posla odustalo i zašto se nakon godinu i po dana defakto ugovor raskinuo stavom da se jednostavno država neće baviti ovim poslom. Komentarisat ćemo zajedno šta su alternative i do čega će dovesti naravno odustajanje od ovoga posla i od ovoga projekta.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:41:10)

Hvala.

Imate drugo pitanje poslanika Damjanovića.

Ministrice, izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 14:41:21)

Zahvaljujem.

Da samo napomenem vezano za pisani odgovor moja služba će vam, mislim već sutra ili u ponedjeljak, dostaviti pisane odgovore jer ih ne mogu unaprijed dostaviti. Jer, ja neki put baš da pročitam ono što mi je napisano nego se potrudim da i nekim svojim saznanjima dopunim taj odgovor, pa kako bi Vam pisani odgovor bio potpun u odnosu na ono što zaista odgovorim na poslaničko pitanje.

Zaista kad sve to pobrojite hronološki zvuči konfuzno. Ja ću pokušati da Vam odgovorim jednim redoslijedom aktivnosti koje je Ministarstvo ekonomije sprovodilo po ovom pitanju u prethodne tri godine pokušaću da Vam dam nekakav nit odluka po tom pitanju.

Donošenjem odluke da se ne ide u izgradnju drugog bloka Termoelektrane, Vi znate bilo zbog nestupanja na snagu ugovora koji je potpisan sa "Škodom Prahom", a istovremeno ograničenim brojem radnih sati u Termoelektrani na 20.000 radnih sati u naredne tri godine u tom periodu. Bilo je neophodno brzo reagovati i mislim da je bila dovoljno brza reakcija Elektroprivrede Crne Gore da angažuje njemačku konsultantsku kompaniju "Šteag", kako bi se izradio idejni projekat, a samim tim kasnije i raspiše tender za rekonstrukciju prvog bloka tj. postojećeg bloka Termoelektrane.

Ono što je nađeno kao dobro tehničko rješenje je da Termoelektrana kroz ekološku rekonstrukciju može da služi i kao izvor toplote za grad Pljevlja. Zašto? Često zaboravljamo da je jednako zagađenje Pljevalja što zbog Termoelektrane, a što zbog individualnih ložišta građana u Pljevljima koji naravno koriste ugalj, a ugalj koriste zato što je kao takav izuzetno jeftin energent za grijanje i za proizvodnju toplote u njihovim domovima. Način na koji smo mi razmišljali je da time što ćemo rekonstruisati Termoelektranu ukoliko iz postojeće Termoelektrane ne obezbijedimo toplotu za građane i to po cijeni koja će biti jeftinija nego što je to ugalj u ovom trenutku nijesmo ništa napravili. Zato što će nam i dalje ostati to pitanje problema individualnih ložišta na ugalj.

Može da se zabrani, ali onda morate da date alternativu koja će biti jeftinija od uglja koji je izuzetno jeftin sad za korišćenje. Ono što je bila logika je da se kroz izvlačenje toplote iz Termoelektrane kroz ekološku rekonstrukciju obezbijedi dovoljno jeftina toplota za građane Pljevalja. Vi znate da je tender u toku i mi očekujemo do kraja ove godine potpisivanje ugovora sa najboljim ponuđačem za ekološku rekonstrukciju i za obezbjeđivanje toplifikacije grada Pljevalja. Ono što je nama rečeno, kroz tehničku /prekid/ predviđeno da je već u prvoj fazi ekološke rekonstrukcije se obezbijedi toplotni izvor.

Što smo dalje uradili, napravili smo jednu koordinaciju između Elektroprivrede Crne Gore, Uprave za javne radove i Opštine Pljevlja još dok je bio i prethodni predsjednik opštine kako ne bi svako vukao na svoju stranu. Razumijevajući da je Opština Pljevlja čekajući toplotu iz Termoelektrane išla na varijantu izgradnje toplane u gradu koja bi im služila kao podrška u slučaju da nema toplote iz Termoelektrane. Svi su nekako planirali nekoordinirano određene aktivnosti.

Kroz ovu koordinaciju smo došli do toga da Elektroprivreda iz sopstvenih sredstava finansira ekološku rekonstrukciju, izvođenje toplote iz Termoelektrane, i ono što nam je jako važno izgradnju magistralnog toplovoda od Termoelektrane do prve podstanice. Da Uprava javnih

radova uradi izgradnju tog toplovoda, a da Opština Pljevlja iz svojih sredstava finansira izgradnju distributivne mreže. Na taj način kroz finansiranje od strane Elektroprivrede i države Crne Gore i Opštine Pljevlja ćemo doći do toga da toplota za građane bude povoljnija nego što je sad uglavlj kako bi oni koristili toplotu umjesto uglja i samim tim smanjili zagađenje Pljevalja.

To je otprilike odgovor, naravno tu sam za sva dodatna pitanja.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:45:57)

Izvolite poslaniče Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (06.11.19 14:46:02)

Neka čuju ovo građani Pljevalja, prije svega, i građani Crne Gore. Ponovo lutanja u strateškim prioritetima i ponovo krupni zaokret, krupni zaokret u načinu investiranja koji koštaju. Dakle, bilo bi dobro da znamo kakve su posljedice jednostranog raskida ugovora od strane Direkcije javnih radova. Jer Direkcija javnih radova se pojavila ispred Ministarstva za održivi razvoj, koja je potpisala ugovor sa tim kompanijama. Prije toga je Opština Pljevlja to pokušavala, ja neću da dovedim u vezu odstupanje bivšeg gradonačelnika sa ovim poslom. Mogu da ga dovedem po informacijama koja ja imam. Ali, neka to bude za neku drugu priču da li ima posljedica što se jednostrano odustalo. Negdje gdje je vršilac dužnosti Termoelektrana, direktor Termoelektrane gospodin Jovanović, rekao da je plan da je Elektroprivredi do 2021. ima uređaj sa kojim će moći da uzme toplotu sa turbinskog postrojenja, a za potrebe grijanja grada. Projekat 2,5 do četiri miliona. Ovaj je bio po ugovoru 3,59 miliona evra.

E sad, odustalo se usred posla, kad je već ugovor bio potpisan i samo da podsjetim građane i vas, sedam mjeseci je bio rok izgradnje od potpisivanja ugovora i uvođenja u posao. Defakto da smo odradili, po ovome što smo trebali, mi bismo već imali završen posao. Već bismo imali završen posao. Koliko bi nam ta toplana završila posla generalno u odnosu na sanaciju ekološkog grijanja, ja to ne znam, to niko ne zna. Možda bi ga završilo, možda ne bi, ali da smo krenuli tada blagovremeno u posao mi bi ga završili. Sada je činjenica da smo ga vezali za projekat ekologizacije Termoelektrane.

Dakle, tu smo takođe imali lutanja, ja sam naravno ovdje bio neko ko je nekoliko puta postavljao Vama i Vašim prethodnicima pitanje vezano za Termoelektranu, da li gradimo blok dva, da li idemo na ekologizaciju, odnosno rekonstrukciju bloka jedan itd. Ali smo vezali sada toplanu za završetak, odnosno za rekonstrukciju Termoelektrane. Koja mora da se završi za četiri - pet godina 2023.godina je neki rok koji nam je Evropska unija postavlja u smislu svih onih standarda koji moraju da se ispune itd. Normalno, ovdje je neophodno dvije godine nešto manje dok se bude radilo na Termoelektrani da se i ovaj dio završi. Što znači shodno onome što je gospodin Jovanović ovdje rekao, a što me ponukalo da prateći medijski istupe koji se tiču strateških projekata postavim ovo pitanje. Da se najmanje do 2021. godine, do kraja evo ponovo ta 2021. godina kao i kod solarnih elektrana ne može očekivati da se završi ovaj projekat. Znajući naše uhodano standardno kašnjenje u svemu koje je evo evidentno iz ova dva pitanja, teško možemo očekivati da se toplifikacija na način na koji je sada to definisano završi prije 2022. godine.

Ovo je 2019, govorimo dvije i po, tri godine čekanja građana Pljevalja i svih nas da se evo da kažem ako bog da završetak radova na rekonstrukciji Termoelektrane Pljevlja, biće interesantno i da pričamo o tome, ponuđači Njemci, Kinezi biće interesantno, pa ćemo da pričamo ovako otvoreno da građani znaju da se završio ovaj dio, ali se izgubilo veliko vrijeme.

Dakle, ponovo narušen kredibilitet. Ponovo nijesmo odradili ono što je do nas i čini mi se da ja znam da se ovdje radi o drugom ministarstvu, makar zbog onoga neodgovaranja i neodazivanja na upit administracije da se da dozvola makar bi neko trebao da snosi neku odgovornost. Jer, je evidentno da će ovaj raskid ugovora i jednostrano odustajanje od posla, promjena projekta, koštati ovu državu. Koštati naravno kroz budžet onog ko je posao naručio, to je Ministarstvo odnosno Direkcija javnih radova. Odgovornosti nema.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:50:09)

Sada dajem riječ Slavenu Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (06.11.19 14:50:23)

Zahvaljujem predsjedavajući.

Ministarka ili ministrice ili ministre Sekulić, nikada ne znam kad se obraćam ženama ministrima, kako treba da se obratim zavisi, kako one preferiraju.

Postavio sam jedno pitanje koje pretpostavljam da zanima širu javnost, a tiče se raskida ugovora sa koncesionarima za male hidroelektrane koje je obradovalo puno građana Crne Gore. Neke naravno nije, neki su bilo ih je ja sam bio prisutan tog jutra u Šavniku kad je čuo predsjednik Opštine je bio vrlo razočaran. Ali pričam o građanima većina ih je bila zadovoljna. Ipak, izražavam određenu bojazan da će na kraju možda opet sve završiti onako kao građani nijesu htjeli. Zbog toga sam postavio sljedeće pitanje.

Koji su stvarni razlozi za raskid ugovora o izgradnji malih hidroelektrana koji je nedavno najavio premijer Duško Marković? Da li je istina da se radi o dogovorenoj radnji, koncesionara koji su u bliskim porodično kumovskim vezama sa porodicom Đukanović, a koji planiraju da tuže državu za izmaklu dobit po modelu Aca Đukanovića u slučaju Limenka?

Naime, to nije mnogo popularno za stručnu priču, ali jeste za građane podsjetit ću da bi bolje razumjeli o čemu pričamo. Da su "predstavnici koncesionara" u stvari najuži porodični kumovski krug Mila Đukanovića. Znači Milovan Maksimović brat od ujaka, Blažo Đukanović, sin, Vuk Rajković, kum, u nekoj formi ili kao suvlasnici i slično, Oleg Obradović bivši predsjednik Upravnog odbora, Tomisalav Čelebić, poslovni partner u Univerzitetu i tako pominju se još neki. Ali, evo sad da ne nabrajam manje su interesantni javnosti.

Da li iz vaših saznanja, a Vi ste ministar ili ministarka siguran da ste upoznati sa koncesionim ugovorima, postoji stavka šta se dešava ukoliko raskine ugovor država? Da li postoji opasnost da se ponovi Limenka kako sam rekao u pitanju i da se sve ova saga o hidroelektranama završi višemilionskim, o desetima miliona se priča, odštetama ovim firmama, jer su navodno izgubile i dobit koju su opet trebali da imaju tako što im bi se subvencioniralo. /upadice/ Da, imajući već neki.

Tako da je vrlo značajno, siguran sam da ste se Vi dobro pripremili za odgovor i da ste makar pogledali neki koncesioni ugovor i da možete da date odgovor na ovo pitanje.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:53:18)

Hvala.

Dajem riječ, kako piše u dokumentu ministarki ekonomije, izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 14:53:30)

Poslanicu Drobniak da pitam kako je ispravno vezano za zvaničan naziv po rodu ove funkcije. Šalim se.

Zahvaljujem na pitanju, znam da ovo pitanje interesuje javnost Crne Gore, posebno nakon objave Vlade Crne Gore da daje zaduženje Ministarstvu ekonomije da pokrene sporazumni raskid Ugovora o koncesiji na lokacijama koje ste čuli, a to su lokacije u Šavniku, Plavu i Bijelom Polju. Odnose se u Šavniku na Bukovicu jedan i dva u Plavu na pet lokacija i u Bijelom Polju na lokaciji Bistrice.

Moram da napomenem da apsolutno nikakvog dogovora sa koncesionarima nije bilo po ovom pitanju ni prije te odluke ni nakon te odluke, već je Ministarstvo ekonomije zaduženo da pokrene zajedno sa pravnim savjetnikom postupak sporazumnog raskida Ugovora o koncesiji. Dakle, ono što je preporuka Vlade, nije jednostrani raskid nego da se pokuša uz, ajde da kažem, vještačenje angažovano od obje strane, da se dođe do toga da se ovi ugovori raskinu.

Ono što je jako važno da napomenem i da ni na jednoj od tih lokacija nije izveden ni jedan rad. Da ni jedan od tih koncesionara zato što nije izgrađena elektrana niti je krenula da proizvodi nije mogao da dobije naknadu. Dakle, niko od ovih koncesionara gdje smo zaduženi da pokrenemo sporazumni raskid ugovora nije dobio ni jedan euro ni od građana ni od države, samim tim što nije izgradio svoj objekat. Tako da vjerujemo da mi možemo da govorimo tu samo o ne direktnoj šteti nego šteti zbog dosadašnjeg direktnog ulaganja, ne vjerujem da je ona bila velika, a možemo da govorimo o troškovima eksproprijacije, ali to je nešto sa čim stvarno moram da licitiram. Mi ćemo javnost blagovremeno obavještavati sve dok to zavisi od Ministarstva. u Ugovoru ne piše ništa vezano za sporazumni raskid. Sporazumni raskid je volja dvije strane. Ukoliko koncesionari ne budu zadovoljni našim predlogom sporazumnog raskida imaju pravo da tuže državu Crnu Goru i da sudska vlast odluči o tome koliko smo mi dužni da isplatimo štete.

Ja sam sigurna da do toga neće doći makar u onom dijelu dok bude zavisilo od Ministarstva ekonomije i od mojih saradnika, a gledat ćemo da sve što bude naša obaveza bude smanjeno na najmanju moguću mjeru.

Takođe morate da razumijete da mi ne možemo da govorimo o samovoljnom raskidu od strane jedne strane. Jer, ipak je Crna Gora investiciona destinacija i na taj način poslali pogrešnu poruku da potpisujemo ugovore, pa onda poslije dvije tri godine samoinicijativno te ugovore raskidamo. Osnovni razlog za pokretanje ovog postupka je čisto nezadovoljstvo stanovništva na tim lokacijama i u komunikaciji ja sam obišla sve te lokacije i u Šavniku i u Bijelom Polju i u Plavu, bukvalno na svakom od tih vodotoka razgovarala sa ljudima istovremeno razgovarala tada i sa koncesionarima pokušavajući da razumijem da li postoji mjera koja bi bila prihvatljiva i za koncesionare i za stanovništvo.

Na nekim od drugih lokacija smo došli do saznanja da postoji mjera, da nijesu ni građani ni koncesionari potpuno isključivi i tu smo podržali da oni nastave da razgovaraju sa stanovništvom u kojoj mjeri njima odgovara da ti objekti tamo budu izgrađeni na kojoj lokaciji na kojoj kvoti. U ovim slučajevima to nije bio slučaj, građani su bili jasni i potpuno isključivi po ovom pitanju. U nekim od ovih opština smo i mali jasan stav lokalne samouprave koja je podržala stav stanovništva, a u nekima ne.

Tako da je jedini razlog pokretanja sporazumnog raskida u ovoj fazi Ugovora čisto nezadovoljstvo stanovništva. Jer, znate razvojni projekti po definiciji bi trebali da razvijaju i te lokacije gdje bi trebali da se grade, a u ovom slučaju stanovništvo tu komponentu nije prepoznalo i to je potpuno razumno i razumljivo da u odnosu na to mi reagujemo na ovaj način.

Takođe, da napomenem da ovo nijesu jedine lokacije koje će u narednom periodu biti obuhvaćene može se desiti da na neki način još neke od lokacija budu obuhvaćene i takođe da napomenem da i u ovim slučajevima imamo i strane investitore čije su kompanije registrovane u državama van Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 14:58:48)

Zahvaljujem se ministarki Dragici Sekulić.
Dajem riječ poslaniku Slavenu Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (06.11.19 14:58:57)

Zahvaljujem se ja na odgovoru iz kojeg sam zaključio vjerovatno što i građani Crne Gore, koji su slušali. Čeka nas, ta priča o sporazumnom raskidu je bajka to ne postoji, osim u jednom slučaju koji bi u ovom konkretnom slučaju bio najblaže rečeno pošten. .

Pošto se ovdje radi o porodičnom biznisu, pošto je inače država privatna, pošto su ovo sve ljudi koje sam pobrojao, ljudi na koje imate i tekako uticaj kao Vlada, da se vi fino sa njima sporazumijete da oni sjede kući i da ne traže nikakve pare. To je jedina mogućnost, jer ne možete nikako ubijediti da porodica, kumovi i prijatelji Mila Đukanovića, imaju takav nos da svaki put osjete baš one najprofitabilnije biznise u Crnoj Gori. Pa se bave bankarstvom kada je to nainteresantnije prodaju gorivo Talijanima za glisere, kad je to najinteresantnije, pa švercuju cigare, znači stalno isto. Prema tome, nemojte da pričamo o Crnoj Gori kao ozbiljnoj državi po tom pitanju. Ovi ljudi koje sam ja poročitao, ovo su najbliži srodnici i prijatelji vas koji donosite odluke. Završite vi ovo sa njima da se oni dovijek ne žale i da ne tuže državu. Ukoliko to ne završite sa njima oni će da uzmu pare kao u slučaju Limenke. To je jasno kao dan, to je jasno kao dan i u pravu je ja sam ovo pročitao ova crna predviđanja na portalu IN4S, oni su imali jedan dobar prije desetak dana na ovu temu, ni predviđaju tj. ljudi sa kojima su oni razgovarali potencijalnu štetu između 150 i 180 miliona evra. Zato što će se pojaviti skupi advokati iz inostranstva koji će da računaju koliko je izgubljeno za 10 godina itd. Meni je drago što vi mašete glavom i što ne vjerujete u to. Ali, ova država je preživjela Limenku.

Znači Limenka je kupljena pod povoljnim uslovima broj jedan, pa kad se vidjelo da propada građevinski biznis 2008. i 2009. kad je počelo da opada interesovanje za novim stanovima, onda je donesena odluka, neka ostane MUP tu pa ćemo ih tužiti. Tako je otišlo osam miliona iz budžeta Crne Gore. Sad imam dodatno pitanje na račun ovoga evo i uštedio sam 25 sekundi.

Ovakva je studija sa ljudima sa kojima vi raskidate ugovor. Šta se dešava sa ovom Škodom Prahom, prelako smo prešli preko ovoga ima li tu kakvih mogućnosti da se oni tuže, kako sklapate ugovor kad pričate o koncesionarima u Crnoj Gori, tu nemamo zaštite. Kad se sklapa ugovor sa Škodom Prahom da se radi druga faza elektrane, oni raskinu poslije pola godine ili godinu i nikome ništa. Kako ne možete da im uzmete novac makar za ovu toplifikaciju. Platite i vi te strane advokate, pa da vidimo da isprobamo te međunarodne sudove ne samo ove Vesne Medenice.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 15:02:23)

Ministarka Sekulić ima pravo sada, a može i naknadno.
Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 15:02:30)

Praksa je angažovanja pravnih savjetnika na stranim sudovima i sve arbitraže koje smo pokrenuli smo dobili.

Nije na osnovu zastare morate, a poslaću vam to i vezano za Kombinat i za Željezaru i za Meduzu. Tako da imamo i tu vrstu prakse i vidjećemo ukoliko nam dube potrebno.

Vezano za Škodu Prahom ugovor sa Škodom Prahom nikad nije stupio na snagu, nije on raskinut i to je odlično što ste to pitanje postavili. Zašto, obaveza Škode Prahe je kroz taj ugovor, a to je vrlo često praksa kad se radi o toj vrsti ugovora je bila da je ona dužna da završii finansiranje tj. kredit za finansiranje izgradnje drugog bloka Termoelektrane. Škoda Praha je u tom periodu potpisivanje ugovora imala nekakav čini mi se plnimarni ugovor sa Češkom eksportnom bankom koja je garantovala finansiranje izgradnje drugog bloka Termoelektrane pod povoljnim uslovima razvojnog kredita Elektroprivredi Crne Gore.

S obzirom da je u međuvremenu stupila na snagu neka OECD zabrana bankama posebno razvojnog tipa bankama koje su razvojnog tipa i finansiraju se iz sredstava državnih budžeta zemalja Evropske unije, Češka eksportna banka je obavijestila Škodu Prahom da nije više u mogućnosti da takvu vrstu projekta podrži, a koja podrzaumijeva korišćenje lignita za proizvodnju električne energije.

Iz tog razloga taj ugovor nikad nije stupio na snagu zato što Škoda Praha kasnije nije nikad našla evropsku razvojnu banku koja bi zbog tih ograničenja podržala izgradnju drugog bloka, ne drugog bloka Termoelektrane. /upadice/

Ne, ne ovo je bilo jasno bilo definisano ugovorom. Iz tog razloga sam dužna da vas

obavijestim, jer sam čula da je i prethodnih dana u Parlamentu bilo priče o tome. Nije bilo raskida ugovora, prosto ugovor nije stupio na snagu, a samim tim nijesu bili stvoreni uslovi da bilo koja strana tuži bilo koga. Jer, je to bio preduslov da bi ugovor stupio na snagu.

Naravno, ja Vam mogu sve to i u pisanoj formi dostaviti.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (06.11.19 15:04:58)

Hvala.

Nemate pravo.

Kao što sam najavio riječ ima Bogdan Fatić sa pravom da postavi pitanje, izvolite.

BOGDAN FATIĆ (06.11.19 15:05:08)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministarki ekonomije, gospođi Dragici Sekulić, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Kakvi su poslovni rezultati Elektroprivrede Crne Gore u finasijskom i infrastrukturnom dijelu, nakon izlaska kompanije A2A iz njene vlasničke i upravljačke strukture?

Da li je sam čin izlaska A2A iz EPCG-a uticao na budžet države Crne Gore, odnosno njenih građan i na koji način?

Obrazloženje.

Podsjetiću da je italijanska kompanija A2A kupila akcije Elektroprivrede Crne Gore 2009. godine. Mogu slobodno reći da se radilo o strateškom partneru koji je među prvima prepoznao Crnu Goru kao pogodnu destinaciju za svoje investicije. Tom prilikom su za 43,7% akcija Elektroprivrede Crne Gore uplatili 434 miliona eura, odnosno platili su 8,4 eura po akciji, što je bila 10% veća cijena od nominalne. Akcionarskim ugovorom i pregovorima koji su vođeni između Vlade Crne Gore i italijanske kompanije A2A je dogovoren sporazumni izlazak ove kompanije iz upravljačkih ili vlasničkih struktura. Vlada Crne Gore je u pregovorima dogovorila izlazak kompanije A2A i prodaju njenih akcija po cijeni od 4,54 eura po akciji, što je za ukupno 41,7 % akcija iznosilo 250 miliona eura. Kasnije prodaja akcija dogovorena za 230,6 miliona eura u sedam rata počev od 1.maja 2018. godine. S obzirom na to da je italijanska kompanija zvanično izašla iz upravljačkih i vlasničkih struktura Elektroprivrede Crne Gore 01. jula 2018. godine, interesuje me, a siguran sam da interesuje i kompletnu crnogorsku javnost, a to je kakvi su poslovni rezultati Elektroprivrede Crne Gore nakon izlaska A2A iz njene upravljačke i vlasničke strukture.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:07:28)

Hvala poslaniče Fatić.

Ministarko Sekulić, izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 15:07:35)

Zahvaljujem i izvinjavam se, ali već mi je ovo ja mislim osmo pitanje po automatizmu ustajem.

Prvo da se zahvalim na Vašem pitanju i na permanentnom interesovanju za ovu temu. Pretpostavljam zato što ste bivši zaposleni Elektroprivrede, da posebno Vas ova tema interesuje i razvoj ovako važnog energetskog subjekta za Crnu Goru.

Obzirom da sredinom za 2017.godine nijesu prepoznati preduslovi za produžetak saradnje na istim principima Vlada Crne Gore nije prihvatila inicijativu A2A da produži rok važenja upravljačkih prava A2A u Elektroprivredi. Zbog čega je 1. jula 2017. godine došlo do aktiviranja

takozvane put opcije koja je bila predviđena Ugovorom o strateškom partnerstvu između države Crne Gore i A2A.

Taj ugovor o strateškom partneru je za put opciju predviđao da, to jeste taj akcionarski ugovor, je predviđao prodajnu opciju, odnosno pravo A2A da proda, a obavezu države da kupi nešto oko 54.700.000 akcija Elektroprivrede po ukupnoj cijeni od 250 miliona eura, uz mogućnost da se tih 250 miliona eura isplati na sedam godišnjih jednakih rata.

Ono što je nama tada omogućilo Ministarstvo finansija kroz dobru likvidnost samog budžeta je da mi možemo da smo u tom trenutku mogli da pregovaramo sa A2A o tome da put opciju smanjimo sa sedam na dvije godine. Time obezbijedimo određeni popust od strane A2A zbog reprograma put opcije i došli smo do toga da smo 250 miliona sad pretvorili u 230 miliona, a sedam godišnjih rata pretvorili u četiri polugodišnje rate na dvije godine. Na koji način, tako da je dvije rate trebalo da isplati država, a dvije rate da isplati Elektroprivreda Crne Gore koristeći svoje pravo iz Zakona o privrednim društvima da može da bude vlasnik do 10% sopstvenih akcija preduzeća.

De smo sad? Elektroprivreda Crne Gore je do sad isplatila A2A za otkup sopstvenih akcija uk iznosu od 103.650.000 eura, 108.863.000 eura isplaćeno je iz budžeta Crne Gore, a do sada ili ukupno sa ovom godinom samo od dividende u Elektroprivredi Crne Gore naplaćeno je 91 milion eura. Dakle, mi govorimo o tome da smo sad 250 miliona eura smanjili trošak put opcije na 230 miliona eura, da smo povratili vlasništvo u Elektroprivredi Crne Gore umjesto za sedam godina mi smo ga za dvije godine povratili. Po osnovu vlasništva u Elektroprivredi, a i po osnovu njenog izvanrednog poslovanja u prethodnom periodu, a naplatili 91 milion eura dividende.

Dalje, efekat put opcije na budžet je bio tačno 17 miliona eura, s tim što treba naglasiti da je riječ o kupovini akcija kompanije koja u posljednje tri godine u prosjeku ostvaruje oko 20 miliona eura profita godišnje, a očekivani profit za 2019. godinu je 25 miliona eura, što dovoljno govori o ekonomskoj opravdanosti ovih poteza.

Osim toga kako je Elektroprivreda poslovala u brojkama, ja moram da napomenem i jedan potpuno svjež pristup mogućim investicijama od strane Elektroprivrede i evo samo danas smo, čini mi se zadnjih sat vremena govorili o dva projekta u kojima je poslije izgradnje Termoelektrane po prvi put Elektroprivreda investitor u novi proizvodni objekat, a to je solarna elektrana na Briskoj gori, govorimo o investiciji od ukupno 200 miliona eura. Mi govorimo o investiciji u ekološku rekonstrukciju Termoelektrane od 54 miliona eura, govorimo o planovima Elektroprivrede za tri godine investira oko 127 miliona eura u rekonstrukciju postojećih hidroelektrana Pive i Perućice. Govorimo o planovima Elektroprivrede i već izrađenim projektima za moguću izgradnju hidroelektrane Komarnica. Mi govorimo o značajno velikoj investicionoj aktivnosti u narednom periodu i postojećem periodu Elektroprivrede.

Ono što je takođe važno reži Elektroprivreda je jedan od najvećih poslodavaca u Crnoj Gori, preduzeće koje kroz svoje poslovanje finansira oko 100 miliona eura u državni budžet, što iz dividende što iz plaćanja poreza i doprinosa. Preduzeće koje je izuzetno društveno odgovorno, koje finansira veliki broj sportskih klubova i saveza u Crnoj Gori. U nadi da će se ostvariti svi njihovi investicioni planovi, uključujući i II blok Vjetroelektrane Krnovo, vjerujem da ovaj menadžment Elektroprivrede pokazuje izuzetnu ozbiljnost i nadam se da će na taj način i nastaviti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:13:08)

Hvala ministarko Sekulić.
Kolega Fatić, da čujemo komentar.

BOGDAN FATIĆ (06.11.19 15:13:11)

Zahvaljujem se ministarki na detaljnom iscrpnom odgovoru koji ste dali na moje poslaničko pitanje.

Strateški cilj u energetici Crne Gore je obezbjeđivanje elektroenergetske nezavisnosti i

osiguravanje stabilnog pouzdanog napajanja potrošača električnom energijom.

Ovo je veoma važno pitanje za Crnu Goru u dijelu koji se odnosi na jedan dobar dio infrastrukture koji se sada gradi, naročito u turizmu. Pomenuću Porto Novi, Porto Montenegro, Lušticu, pomenuću projekat Bjelasice i Komovi, pomenuću i projekat što se tiče saobraćajne infrastrukture, tu izdvajamo izgradnju prve dionice autoputa.

Znači, energetiku treba posmatrati kao stub dugoročnog i stabilnog razvoja nacionalne ekonomije. Samim tim i pitanje poslovanja finansijskog i poslovanja Elektroprivrede Crne Gore je veoma značajno pitanje, kako za njene građane tako i za kompletnu privredu. Ohrabruju podaci koje ste iznijeli, a tiču se poslovanja Elektroprivrede Crne Gore nakon izlaska kompanije A2A iz njene upravljačke i vlasničke strukture. Naročito ohrabruju podaci koje ste iznijeli, koji se tiču finansijskog poslovanja u dijelu koji se odnosi na profit koji je Elektroprivreda Crne Gore ostvarila tokom prethodnog perioda, da se taj profit povećava iz godine u godinu. Ali, ono što posebno ohrabruje jesu značajna ulaganja u infrastrukturu tokom prethodnog perioda. Takođe, moram da istaknem da pored nove infrastrukture koju Elektroprivreda gradi, koju ulaže, Elektroprivreda Crne Gore, a čuli smo iz Vašeg odgovora, ulaže značajna sredstva u modernizaciju i rekonstrukciju postojećih postrojenja za proizvodnju električne energije.

Međutim, moram još jednom da napomenem da je kompanija A2A 2009. godine kupila akcije Elektroprivrede Crne Gore, da je među prvim stranim investitorima koji su došli u Crnu Goru, koji su prepoznali našu Crnu Goru kao pogodnu destinaciju za svoje ulaganje. U posljednje četiri godine svog poslovanja ova kompanija je poslovala sa dobitkom, da je ukupni dobitak za te prethodne četiri godine iznosio oko 70 miliona eura, da je na računu ostavljeno oko 240 miliona eura, da je započet projekat implementacije pametnih brojlara, da su gubici u distributivnoj mreži smanjeni za četiri godine sa 21% nešto na 15%, da su prosječne zarade bile zaposlenih nešto iznad 800 eura, a da su ukupna izdvajanja za zaposlene bila oko 46 miliona eura. Sve ovo ukazuje da i u periodu dok je kompanija A2A bila u upravljačkoj i vlasničkoj strukturi Elektroprivrede Crne Gore, nikako nisu bili na štetu niti država Crna Gora niti njeni građani.

Ali, ovdje želim još jednom da istaknem i da /prekid/ Vlada Crne Gore, a to je odluka da kupi akcije Elektroprivrede Crne Gore i ta odluka se pokazala ispravnom odlukom, a o tome svjedoče i podaci koje ste vi ovdje iznijeli i koje su građani imali prilike da čuju i tokom današnjeg vašeg nastupa u parlamentu a i tokom svih prethodnih godina gdje je Elektroprivrede Crne Gore i Ministarstvo ekonomije iznosilo podatke vezano za funkcionisanje Elektroprivrede Crne Gore, nakon izlaska A2A iz upravljačkih i vlasničkih struktura. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:16:47)

Hvala poslaniče Fatić.

Prelazimo na osmo pitanje koje je postavio kolega Jovan Vučurović. Izvolite kolega.

JOVAN VUČUROVIĆ (06.11.19 15:16:54)

Pitanje za Vladu Crne Gore - Zašto još uvijek nije počela izgradnja stambenog kompleksa za bivše radnike Boksita u Nikšiću za koji je kamen temeljac postavljen još 2008. godine i to povodom obilježavanja 60 godina ovoga nekada respektabilnog preduzeća, koje je posljednjih godina doživjelo svoje najteže trenutke? Podsjećam gradnja je planirana na najatraktivnijoj lokaciji u Nikšiću na placu u blizini upravne zgrade Boksita, površine 18.700 kvadrata, koji je procijenjen na 1.800.000 evra. Evo ovdje i naslovnica iz te 2008. godine, septembar, Dan Rudnika boksita, kada je početa izgradnja stambeno poslovnog kompleksa. Kako tada tako i dan danas, ništa nije urađeno povodom toga da se radnicima naprave, izgrade ove zgrade, da se izgrade stanovi. Predstavnici oštećenih radnika bili su nedavno ovdje u Skupštini Crne Gore, posjetili su i Klub poslanika Demokratskog fronta i predstavili su nam dokumentaciju iz koje se jasno može vidjeti da su teško oštećeni i da se ovdje radi o teškom obliku korupcije, samo da vidimo ko se sve tu naplaćivao. U martu 2008. godine projektantska kuća iz Rožaja "Ambijent" potpisala ugovor sa Samostalnim sindikatom da se uradi projekat za 10 zgrada na tom prostoru, za šta je trebalo

uplatiti oko 300.000 evra. Oni izrađuju dva crteža, za to su plaćeni oko 190.000 evra, a navodno treba da im se plati još 79.000.

Oni u međuvremenu podižu tužbu i preuzimaju plac koji je, kao što rekoh, procijenjen na oko 1,8 miliona evra, a kupljen kao što rekoh evo za 118.000, za dva crteža i bez raspisanog tendera za projekat 10 zgrada i 320 stanova. Napominjem da je i pomenuti plac oslobođen komunalija i to u vrijednosti od 876 hiljada /prekid/ evra, odnosno uzeto je od radničke nekretnine i to bez centa od 12. 641 m2. Ono što je činjenica, nakon svega ovoga što sam naveo ovdje, da stanova nema, dakle da radnici nijesu dobili krov nad glavom, ono što im je obećano, dakle za ono što je udaren, tako da kažem, kamen temeljac. Plac je nekoliko puta volšebno mijenjao vlasnika, što je očigledno da se radi o koruptivnim radnjama. Ono što je posebno zanimljivo je da je slučaj već više od dvije godine kod Specijalnog državnog tužilaštva. Meni lično čim se pomene tako nešto, odmah znam, čim Specijalno državno tužilaštvo ne reaguje u ovakvim slučajevima da je ta korupcija koja očigledno postoji u vrhu režima ili u vrhu lokalne samourpave ili u vrhu sindikata, posebno u vrhu onoga dijela sindikata gdje je čovjek koji se baveći sindikatom zaradio milione evra i koji se nalazi u penziji.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:20:34)

Hvala.

Ministarko Sekulić da čujemo odgovor. Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 15:20:42)

Hvala.

Poštovani poslaniče, ja moram samo da napomenem da Vi prilikom postavljanja Vašeg pitanja danas, niste napomenuli da ugovorna strana u ovom poslu nije bila ni Vlada niti preduzeće, ni Opština Nikšić, koliko ja znam, nego Samostalni sindikat Rudnika boksita Nikšić. I ovako nešto smo mogli da vam odgovorimo u pisanoj formi prosto da bi Vas obavijestili da Ministarstvo ekonomije ni na koji način, niti jedno ministarstvo u Vladi nije bilo uključeno u ovaj posao. Koliko sam ja razumjela Sindikalna organizacija je kupila plac, planirajući da tamo gradi određene zgrade, do toga nije došlo. Koliko sam, takođe, razumjela, da je predmet ne samo u Specijalnom državnom tužilaštvu, nego čini mi se i kod Privrednog suda.

Ono što je nama bilo važno sa aspekta Ministarstva ekonomije da ispitamo da li je taj plac bio sastavni dio stečajne mase što nije bio slučaj. Dakle, taj plac, kao vlasništvo Sindikalne organizacije je bio isključen iz stečajne mase prilikom stečajnog postupka koji je sproveden u Rudnicima boksita. To je samo ono što vam ja mogu reći u ovom trenutku, jer Ministarstvo ekonomije nema nikakve veze sa djelovanjem Sindikalne organizacije koja je, da li ili nije sprovedla ono što je bilo obećanje te sindikalne organizacije prema tadašnjim radnicima.

Možemo tražiti i od Privrednog suda i Specijalnog državnog tužilaštva, s obzirom da ste meni postavili ovo pitanje, informacije. Mislim da niste mogli ni jednu adresu u Vladi naći na koju bi postavili ovo pitanje, jer se odnosi na djelovanje Sindikalne organizacije, privrednog društva. Ono što je važno znam da je ispoštovano sa aspekta isključivanja tog placa iz stečajne mase, on nije prodat tada, nije prodat u okviru stečajnog postupka, a što se dešavalo kroz djelovanje sindikalne organizacije i da li su oni ispunili svoje obaveze ja u ovom trenutku ne mogu da kažem, razumijem da je to predmet Tužilaštva i suda.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:23:04)

Hvala ministarko.

Poslaniče izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (06.11.19 15:23:09)

Evo, čuli ste poštovani građani, posebno dame i gospodo koji su nas posjetili ovdje u poslaničkom Klubu, da vi koji ste ostali bez stanova za koje je udaren temeljac prije 11 godina, dakle Ministarstvo i Vlada Crne Gore ne žele da se bave vama. Oni nijesu nadležni za izgradnju zgrada, nijesu nadležni za stanove, nego prebacaju sad lopticu na Sindikat, za koji pretpostavljam naravno da je odgovoran. Ali, zamislite vi sad ministarku i Vladu Crne Gore koja kaže nas ne interesuju radnici Boksita, bivši radnici Boksita, vas 264, dakle čuli ste sad ovo iz usta ministarke ekonomije da njih ne interesuju radnici Boksita. Taj slučaj je, kaže, kod Specijalnog državnog tužilaštva koji je inače jedan partijski klasični organ i zato sam rekao čim je slučaj dvije i po godine kod specijalnog partijskog tužilaštva, tu se radi o klasičnoj korupciji u koju je umiješan vrh i ove zemlje i vrh lokalne samouprave. Evo ne mogu da zamolim da približe ovu sliku, pošto je rekla ministarka da tu lokalna uprava nema veze s tim. Taj koment temeljac, tu je gospodin Nebojša Radojičić nekadašnji gradonačelnik Nikšića, dakle visoki funkcioner Demokratske partije socijalista. Investiciono razvojni fond je umiješan u sve ovo iako pokušava ministarka takođe da zataška tu priču.

Dakle, poštovani građani, poštovani bivši radnici Boksita, još jedna tužna i mučna priča iz opštine Nikšić. Iz naše opštine gdje je na desetine hiljada radnika za vrijeme vladavine Demokratske partije socijalista, za vrijeme vladavine toga političkog monstruma, ostalo bez posla upravo i u tim Boksitima koji su nekada bili jedan od najvažnijih preduzeća u Crnoj Gori, da ne govorim samo za opštinu Nikšić. Dakle, opština gdje mladi ne vide bilo kakvu perspektivu, opština iz koje se mladi, a i oni stariji svakodnevno iseljavaju, dakle i opština u kojoj vlada najgora lokalna vlast u istoriji njenoj. Ovi ljudi ne traže ništa što im ne pripada, njima je obećano na tom atraktivnom prostoru preko puta upravne zgrade Boksita da će dobiti tu zgradu i da će se tu skućiti. Poslije godina i godina, poslije decenija

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:26:14)

Vrijeme molim Vas.

JOVAN VUČUROVIĆ (06.11.19 15:26:18)

... najtežih poslova koje su obavljali, ali eto, poštovani boksitaši, tako da kažem, tako je kad imate posla sa Demokratskom partijom socijalista, tako je kad imate posla sa likovima koji su ogrezli u korupciji i kriminalu. Ja, evo kažem ispred Demokratskog fronta, mi bi ovo pitanje riješili u najkraćem mogućem roku. Zakon je na vašoj strani, sve je na vašoj strani i tu je tačka. Dakle, Demokratski front bi ovo riješio u najkraćem mogućem roku.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:26:51)

Hvala kolega Vučuroviću.
Ministarko željeli ste, izvolite.
Javila se za reč.

DRAGICA SEKULIĆ (06.11.19 15:26:59)

Meni je jako važno, zbog građana Crne Gore, jer ste rekli nešto što ja nijesam rekla ni jednog trenutka u svom izlaganju. To ste dva puta rekli, rekli ste da ministarku ekonomije nije briga za radnike Boksita.

Ministarku ekonomije je izuzetno briga za svakog radnika koji radi u Crnoj Gori, pa radio i u Boksitima, Željezari, Kombinat u aluminijuma ili bilo kojoj trafici u Crnoj Gori i vrata Ministarstva

ekonomije su za svakog radnika uvijek bila i biće otvorena.

Ono što sam vam ja rekla u svom izlaganju je da ni Ministarstvo ekonomije ni Vlada Crne Gore nije ugovorna strana. Ugovorna strana je Samostalni sindikat koji očigledno nije ispunio svoje obaveze. Ni Ministarstvo ekonomije niti Vlada Crne Gore se ne miješa u postupak koji je pred nadležnim ministarstvom niti nadležnim sudovima. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:27:51)

Hvala ministarko.

Poslaniče minut, izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (06.11.19 15:27:57)

Čuli ste još jednom, poštovani građani, poštovani boksitaši, da Ministarstvo ekonomije ni Vlada Crne Gore nijesu zainteresovani da vam riješe ovo pitanje, iako su nadležni da ga riješe. Ali, dakle dok radnici Boksita 11 godina čekaju da im se riješi stambeno pitanje, sa druge strane imamo potpuno drugačiji slučaj. Imamo funkcionere DPS-a, ne znam sad albanskih stranaka, Bošnjačke stranke, imamo funkcionere SD-a koji dobijaju stanove i stambene kredite po potpuno povlašćenim nekim uslovima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:28:36)

U redu, kolega, mislim da to sad nije red.

Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (06.11.19 15:28:40)

Nemojte me prekidati, molim Vas, nije red, pričamo o stanovima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:28:44)

O stenovima, što se tiče albanskih partija sigurno nije red da ste imali, ja znam da biste naveli, ali Vi sa kolegicom Sekulić.

Ne možete vi mene upozoravati, ja vas mogu upozoravati i to znate da Vas mogu, imate još 27 sekundi. Vrijeme vam nije isteklo imate još 27 sekundi i molim Vas tu se držite tog što vam kažem.

JOVAN VUČUROVIĆ (06.11.19 15:29:06)

Gospodine Nimanbegu, ako i pokušava da me izbaci iz takta, jer je vidio da je ministarka pogriješila dok je pričala, pokušava da je vrati u ajde da ne kažem gdje, u liniju, ali kažem dok iz DPS-a, dok iz Bošnjačke stranke, iz SD- a i albanskih partija, dobijaju stanove, dakle za 20 hiljada evra i potpuno po povlašćenim uslovima, vi poštovani boksitaši ne možete /prekid/... Pa dakle i svi ostali građani zapitajte se sljedeće godine kad dođu na vrata da vam zakucaju razne bitange, razni polusvijet da zatraže iz DPS-a od vas glas i ovi iz spomenutih stranaka, vidite razmislite još jednom da li ćete im više ikad dati glas.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:29:54)

Kolega Vučuroviću, i dalje nastavljate sa Vašim ponašanjem. Rukovodim ovom sjednicom i dok to radim, ja ću raditi na svoj način. Vi govorite i neistine ovdje, ali to mi poslanici moramo i neki put slušati, apsolutno da moram reagovati. Pa rekli ste albanske partije da su dobile stanove, recimo. /upadice/ Vi navedite jedno jedino ime, pa da vidimo da se suočimo, jedno jedino ime, znači to su čiste neistine.

Vi se morate, vi se u ovom domu ponašate kako se ponašate, ali Poslovnik je Poslovnik i tako da ovim smo završili pitanje koje smo imali ministarki Sekulić. Ja joj se zahvaljujem na osam pitanja.

Nastavljamo sa ministrom Nurkovićem.

Ministre, dobar dan, dobro došli u Skupštinu i imamo set pitanja koje su postavili: poslanik Ranko Krivokapić, poslanica Draginja Vuksanović-Stanković, poslanik Nikola Divanović, poslanik Miloš Nikolić, poslanica Aleksandra Vujačić i prvi je poslanik Ranko Krivokapić. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (06.11.19 15:31:22)

Hvala potpredsjedniče.

Pa evo, poslije dužeg napora i insistiranja više subjekata iz pomorstva, prije svega iz Boke Kotorske, Pomorskog fakulteta, Udruženja pomoraca, Udruženja pomorskih kapetana, Unije pomoraca, ovo pitanje koje sam postavio tiče se njihovog osnovnog, radnog, profesionalnog kapaciteta i ključnog interesa Crne Gore.

Dužeg zaostajanja Ministarstva pomorstva i saobraćaja u uspostavljanju standarda koji bi bili kompatibilni sa međunarodnim standardima koji bi olakšali i obrazovanje i obuku i zapošljavanje i iznad svega radno pravni status naših pomoraca. Naravno Ministarstvo pomorstva nema direktorat za pomorstvo, ono što bi trebalo da pomogne da sve to funkcioniše kako treba. Zašto Ministarstvo nema i koliko je velika oblast o kojoj govorimo, reći ću vam podatke.

Admiral Bokeljske mornarice, profesor Pomorskog fakulteta Toni Sbutega, plodan pisac između ostalog, je napravio dobru komparaciju, da tih sedam hiljada crnogorskih pomoraca koji su ostali bez flote naše domaće, pohara ovih 30 godina, rata sa svijetom itd. itd. donese Crnoj Gori između 200 i 300 miliona. Oni tvrde 270 miliona. Da je to najveći neto prihod u društvenom proizvodu ove države, govorim neto prihod. Ja mislim da ima veći, veći je onaj od nevoljnika koji šalju kao donacije svojim porodicama koje smo isćerali iz Crne Gore. Naravno najveći dio proporcionalno veličini je iz naroda čijim imenom se diči stranka aktuelnog ministra, ali poslije toga sasvim sigurno najveći neto prihod je prihod od pomoraca koji donose i zarađuju u Crnoj Gori. On je veći od onoga što ostane supštinski od turizma.

Naše glavne grane su od onih koje smo na neki način isćerali iz Crne Gore. Ove iz pomorstva jer su im ukinuli flotu. Crnogorska flota je imala po glavi stanovnika jednu bruto registarsku tonu, sad ima četiri broda koji su razbijeni na dvije kompanije, partijskim vođenjem uništeni, a kupljeni su pod uslovima koji su mogli da omoguće mnogo više od toga. Ne radi se ništa da se pomorcima izađe u susret da taj prihod bude veći. Da taj prihod omogući da Crna Gora ima neto prihod i da ga pomogne kroz razne načine, stimulisati taj broja pomoraca da čak bude i veći. Ne govorim o prihodu, onaj iz sive zone, iz mračne zone, on je možda veći od ovoga, ali protiv toga prihoda se oni bude. Protiv toga prihoda su ta udruženja žestoko i ovo je način da se zaštiti i ugled Crne Gore i položaj pomoraca i da /prekid/ obuci, radno pravnom statusu, certifikatima dobijemo standard koji će pomoći Crna Gora da prihoduje na častan i pošten način. Šta smo dobili suprotno? Naravno ne vašom zaslugom, tu ste abolirani potpuno, dobili smo ekonomiju međunarodnog šverca, najvećeg tipa, mi smo svjetski rekorderi u pokušaju šverca u Ameriku, naši su od upale mozga koji su stekli ovim što su mogli činjeti po Crnoj Gori, da mogu 18 tona pokušati prošvercovati u Ameriku, da mogu milijardu pokušati da zarade na američkom tržištu, pomorci iz Crne Gore. Ali, ovo su upravo oni koje treba da štite, časni pomorci, njih 7.000 koji donose neto priliv Crnoj Gori. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:35:20)

Hvala poslaniče Krivokapić.
Ministre Nurković, izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (06.11.19 15:35:33)

Zahvaljujem se predsjedavajući,
Uvaženi poslanici i poslanice, poštovani građani,

Na postavljeno pitanje uvaženog poslanika Krivokapića želim da dam sljedeći odgovor.

Prije svega da na početku kažem da smo, ja kao resorni ministar, da sam više puta na sjednicama Vlade govorio koliko je važno pomorstvo i da bi, koliko mu ja pridajem značaj, možda trebalo razmišljati o formiranju ministarstva pomorskog saobraćaja i privrede. I u tom pravcu sam djelovao i formirao Direktorat za pomorsku privredu, jer je prije nego što sam ja došao bio samo jedan direktorat sa četiri ili pet zapošljenih.

Dakle, u okviru nadležnosti Ministarstva saobraćaja i pomorstva, u Sektoru pomorstva urađen je čitav niz konkretnih aktivnosti, pa Vam uvaženi poslaniče Krivokapiću, mogu samo zahvaliti na postavljenom pitanju, jer ste mi dali na ovaj način priliku da ukažem na poslove koje moji prethodnici vjerovatno nijesu završili, nijesu ni počinjali, a u mom mandatu su uspješno realizovani. Dakle, šta je urađeno? Naime, u mojem mandatu formalno pravno je definisan status obje trgovačke luke od nacionalnog značaja, Luke Kotor i Luke Bar. Nadalje, dodijeljena je koncesija na period od 30 godina za bivše Jadransko brodogradilište Bijela, gdje kao koncesionara danas imamo konzorcijum od dvije renomirane svjetski poznate kompanije Adriatik Marines i Damen. Na početku rada kompanija planirano je 35 zaposlenih sa punim radnim vremenom, a nakon tri do pet godina 300 do 400 radnika.

Pored aktivnosti koje uključuju investicije Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je preuzelo obavezu da unaprijedi zakonodavni okvir, prvenstveno u dijelu kojim se takođe moji prethodnici nijesu dovoljno bavili. Dakle, u mojem mandatu usvojena su sljedeća dokumenta, a dio je u proceduri. Usvojena je Strategija razvoja saobraćaja u koju je obrađen poglavlje o pomorstvu, četiri zakona donijeta, dok su tri zakona u proceduri i u završnoj su fazi usvajanja, dakle, sedam zakona. Donijeto je 12 pravilnika i 10 odluka. Posebno važno potpisana tri sporazuma o priznavanju pomorskih ovlašćenja, dok su dva u završnoj fazi procedura, a potpisivanje se očekuje uskoro. Za tri godine pet sporazuma koliko je urađeno za prethodnih 10 godina.

Takođe, izuzetno važno da smo pomorce vratili na takozvanu bijelu listu, neću to posebno komentarisati, a od ogromne je važnosti za naše pomorce. Zadovoljstvo mi je da Vas informišem da je takođe u toku izrada strategije razvoja pomorske privrede za period 2020-2030. godina. Ovo sam imao potrebu uvodno da saopštim, a sada ću konkretno odgovoriti na Vaše pitanje.

Dakle, nakon negativnih preporuka Evropske agencije za pomorsku sigurnost EMS-a po pitanju obrazovanja obuke sertifikacije pomoraca u Crnoj Gori, iz marta 2015. godine, isključivanja sa takozvane bijele liste Evropske komisije Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je krenulo u korjenite promjene otklanjanja pronađenih nedostataka. Korektivnim akcionim planom Ministarstva saobraćaja i pomorstva i postupanjem po tom planu doneseni su novi zakonski i podzakonski akti, uveden softver za praćenje cjelokupnog procesa obuke, ispitivanje i izdavanje ovlašćenja pomorcima. Uvedeno nezavisno tijelo priznate organizacije, koje u ime pomorske administracije vrši reviziju Centra za obuku pomoraca i obrazovne institucije u procesu izdavanja pojedinačnih ovlašćenja za vršenje obuke, te u svemu navedenom uz dokazani materijal, informisana je međunarodna pomorska organizacija IMO.

Takođe u Direktoratu za pomorski saobraćaj i u lučkim kapetanijama Bar i Kotor uveden je sistem kvaliteta ISO 9001 2015. koji su u potpunosti ispoštovali procedure rada u sistemu nadzora obuka i sertifikacija pomoraca u Crnoj Gori, što je bilo jedno od primarnih nedostataka revizije iz 2015. godine. Doneseni zakonski i podzakonski akti su u potpunosti ispunili zahtjeve Manila amandmana iz 2010. godine, Konvencije o standardima obuke i izdavanja uvjerenja i vršenja brodske straže pomoraca STCW konvencije, informacije o napretku su poslate Evropskoj komisiji i Evropskoj agenciji za pomorsku sigurnost EMSA, nakon čega su isti konstatovali ogroman napredak i obećali brzi povratak na tzv. bijelu listu.

Sve navedeno je rezultiralo da 23. marta 2017. godine Komisija donese Odluku o priznavanju ovlaštenja našim pomorcima na brodovima država Evropske unije, što je objavljeno u Službenom listu Evropske komisije od 25. aprila 2017. godine. Time je po prvi put Crna Gora kao samostalna država priznata od strane Evropske komisije u dijelu izdavanja pomorskih ovlaštenja. Nakon ove odluke i povratka crnogorskih pomoraca na tzv. bijelu listu Evropske komisije, Ministarstvo je nastavilo s afirmativnim aktivnostima koje će našim pomorcima omogućiti sigurniji ukrcaj i povoljniju /prekid/ stručnost u obavljanju pomorskih poslova pomoraca, jer, najkritičniji faktor u bezbjednosnom i efikasnom upravljanju brodovima ima direktan uticaj na sigurnost života na moru i zaštitu morske sredine.

Upravo iz tog razloga Međunarodna pomorska organizacija je usvojila Konvenciju o standardima obuke o izdavanju uvjerenja i vršenja brodarske straže pomoraca STCW Konvenciju od 7. jula 1978, a Crna Gora je istu prihvatila sukcesijom u oktobru 2007. godine. Konvencija daje mogućnost međusobnog priznavanja izdatih ovlaštenja i posebnih ovlaštenja između dvije države ukoliko iste imaju potpisane memorandume o razumijevanju i međusobnom priznavanju pomorskih ovlaštenja. Uslov i način glasanja i sklapanja ovih memoranduma između dvije države predviđene su regulativama 1/10 /prekid/, a u Zakonu o sigurnosti pomorske plovidbe, u članu 109, propisano je da priznavanje ovlaštenja osposobljenosti i posebnoj osposobljenosti članova posade broda koja su izdata drugoj državi priznaju se u Crnoj Gori pod uslovima uzajamnosti.

Na osnovu navedenog, Crna Gora je u 2018. godini pa do danas inicirala i potpisala slični memorandum s državama Sveti Visent i Grenadini, Republikom Portugal i Kraljevinom Holandijom. Dakle, u proceduri je potpisivanje memoranduma sa Kraljevinom Danskom i Republikom Grčkom za šta već postoje zaključci Vlade Crne Gore. Memorandum o razumijevanju između Vlade Crne Gore i Ministarstva saobraćaja i pomorstva i pomenutih država o uzajamnom priznavanju sertifikata u skladu s regulativom STCW Konvencije znači da će naši pomorci moći, bez ikakvih problema, da zasnuju radni odnos na brodu koji plove pod zastavama država potpisnica jer se memorandumom potvrđuje da su uvjerenje koja pomorci izdaju pomorska administracija Crne Gore potpuno u skladu s pomenutom Konvencijom i u skladu sa pravilima EU. Ima još nešto, ali ću u pisanoj formi dostaviti odgovor, pa ćete vidjeti ovaj drugi dio. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCIMANBEGU (06.11.19 15:42:38)

Hvala, ministre.

Poslaniče Krivokapiću, da čujemo Vaš komentar odgovora.

RANKO KRIVOKAPIĆ (06.11.19 15:42:46)

Ministre, znači nema direktorata što pomorci traže uporno. Nema posebnog direktorata za prihod od 300 miliona u GDP-u Crne Gore i neće ga biti, to je ono što sam htio da čujem. Nema digitalne pomorske knjižice koja bi mogla da ih zaštiti i to sam čuo. Onda moram reći sljedeće jer ste vi to dotakli, ja ne bih. Sklopili ste nezakonit i štetan Ugovor o koncesiji u Luci Kotor. Prekšili ste Zakon o lokalnoj samoupravi ko gazduje imovinom Opštine Kotor, prekršili ste UNESCO-ve standarde i upozorenje da se bez plana razvoja luke ne može se sklopiti koncesija. Prekšili ste Zakon o zaštiti Kotora od ozljeđivanja obale u Kotoru gdje jasno stoji da se oblik obale ne smije mijenjati, sklopili štetan ugovor iz političkih razloga. To je posebna tema Luke Kotor, o tome ću doći da pričam dodatno. Tu sam luku, na sreću, vratio u državno vlasništvo iz privatizovanog vlasništva, pa imam i dodatnu obavezu da se time bavim. Ko vas je na to uputio i koji su politički razlozi, zvao sam vas oko toga, to je posebna priča.

Mnogo važnije od toga, jedan veliki Rožajac, jedan od državotvoraca u Crnoj Gori je rekao 1989. godine, Ramo Bralić, kaže šume su naše more, kada je branio šume u Rožajama od one pohare koja je poslije nastala. Ukupan prihod od šuma u Crnoj Gori je osam miliona. To je dobro koje je, kako se siječe sada, neobnovljivo, a trebalo je biti obnovljivo. Dobrom regulativom samo 200 pomoraca bi to zaradili da se ništa ne posiječe, da se ništa ne uništi u Crnoj Gori. Znači, šume donesu osam miliona, a izgubimo šume, znamo što se čini tamo, Vi to bolje znate nego ja, došao

sam s mora, Ramo odatle, ali Vam samo govorim koliko bi se s tih 200 pomoraca više od šuma zaradilo. Koliki je resurs da Crna Gora zarađuje, a da je to ništa ne košta.

Ovo je klasično pitanje kada nešto uredite i samo na uređenju, na kompetentnosti i stručnosti zarađujete. Samo na toj činjenici. Da je Vlada kompetentnija, da je Ministarstvo kompetentnije mi bismo zarađivali. Ovako sječemo šume, vi znate i kako i s kojim koncesijama koje se kupe za sedam, a prodaju za 30 itd. Gubimo šume, gubimo pomorce, gubimo novac. To je ono što moramo uraditi s direktoratom. Nije nikakva filozofija napraviti direktorat, imamo ih za sve i svašta. Kao što znate, imamo ih za sve i svašta. Pogledajte broj direktorata u Vladi, odnosno u državnom aparatu pa ćete vidjeti. Nijedan od njih ni blizu toga ne zarađuje kao što može ovaj da zarađuje. Ovo je direktorat koji treba da donese pare Crnoj Gori, ne direktorat koji iznosi pare na putovanja službenika i nešto slično iz Crne Gore.

Znam da niste stručnjak za tu oblast niti treba da budete, imate svoju oblast koju znate, ali zato dovedite stručnjake, nemojte partijskim zapošljavanjem dovoditi one koji to ne znaju. Dajte priliku pomorcima, to su ozbiljna udruženja. To su, što bi rekao narod, ljudi koji su videli svijeta. To su nezavisni ljudi. To su ljudi koji zarađuju 40, 50, 100 hiljada eura čistog novca godišnje. Pomorstvo nije samo obrazovanje, pomorstvo je vještina, velika vještina i velika odgovornost i zato su tako dobro plaćeni.

Molim vas, SDP kada je ušao prvi put u Vladu, dodao je to pomorstvo na Ministarstvo, Jusuf Kalamperović je bio prvi ministar, dodao je to pomorstvo znajući koliki je to značaj. Šta poslije nije urađeno, složićemo se oko nekih stvari. Mi smo grijeshili u kadrovanju, slali smo nekompetentne ljude tamo koji to ne znaju, pokazalo se da ne znaju, ali to vas ne opravdava, svako od nas počinje od onoga što je dobio. Niti sam ja dobio savršeni Parlament niti sam ostavio, ali ono što svi kažu da je bolji nego što je sada. Vi ostavite bolje ministarstvo nego što ste našli i to je cilj svakog od nas koji se bavi državnim poslom, ništa više od toga. Savršeno nećemo napraviti, ali bolje možemo i moramo. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:47:04)

Hvala, poslaniče Krivokapiću.

Sljedeće pitanje je postavila poslanica Draginja Vuksanović Stanković.

Izvolite, vaše vrijeme za pitanje.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (06.11.19 15:47:13)

Zahvaljujem.

Uvažena Skupštino, uvaženi ministre Nurkoviću, poštovani građani Crne Gore,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam sljedeće pitanje ministru Nurkoviću:

Da li ste zadovoljni kvalitetom željezničkog prevoza u Crnoj Gori? Da li mislite da su se isplatila milionska ulaganja u ovu oblast u proteklom periodu? Da li smatrate da postoji Vaša lična odgovornost zbog toga što se danas naši građani i turisti voze u uslovima koji su ispod minimima za bilo koju željeznicu u Evropi?

Kratko ću da obrazložim. Dugi niz godina sam putovala i putujem željezničkim saobraćajem i volim da se susretnem s građanima, ali uslovi u željezničkom saobraćaju su na katastrofalnom nivou. Ovog ljeta, na primjer, i prethodnih ljeta, ali kažem ovog ljeta veliki broj građana vraća se, na primjer, sa posla iz Bara za Podgoricu i iz Podgorice za Bar, 40 i više stepeni je napolju, nema klime. Zimi nema grijanja ili jedan vagon ima grijanja, drugi vagon nema. Higijenski uslovi nijesu na zadovoljavajućem nivou. Često se dešava da vozovi kasne, pa se putnici prebacuju autobusima s određene lokacije do mjesta stanovanja. Znači, potpuno neprimjereni uslovi u vozovima u jednoj državi koja je članica Evropske unije, evo slutim, hvala bogu, koja je članica NATO-a, a treba da bude članica Evropske unije. Znači, naši građani zaslužuju da se voze u normalnim uslovima, barem da im se obezbijedi hlađenje ljeti i grijanje zimi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:49:06)

Hvala, poslanice Vuksanović Stanković.
Izvolite, ministre Nurkoviću.

OSMAN NURKOVIĆ (06.11.19 15:49:15)

Mogao bih kratko da odgovorim. Nijesam zadovoljan stanjem. Zatekao sam vrlo loše stanje u ovom sektoru, u ovoj oblasti, ulažem ogromni napor da popravimo tu situaciju u tom sektoru, ali ne osjećam se odgovornim, jer sam uradio maksimalni napor da popravimo to stanje u toj oblasti.

Zatekao sam tamo četiri kompanije gdje poslođovstvo jedno sa drugim nije uopšte komuniciralo, pa smo izvršili promjene, izmjene kadrovske, u svim tim preduzećima u nekim nekoliko puta, da bismo popravili stanje i zaista ulažemo ogroman napor da popravimo, a svakako i ovo što vidimo u ogromnom broju slučajeva što bi rekli zastiđe.

Slažem se sa tim, ali to ne znači da ne treba i dalje da idemo u pravcu da popravljamo to stanje i u situaciju. Ja ću vam reći u odgovoru šta smo mi to uradili i šta je realno da radimo u ovom sektoru.

Usluge prevoza putnika Željeznice u Crnoj Gori u poslednjih pet godina koriste od milion do milion i dvjesto hiljada građana. Kvalitet prepoznate usluge mora biti bolji. Na njemu se radi kontinuirano. Ponudu u lokalnom međunarodnom saobraćaju nije slabija nego u Zapadnom Balkanu. Dnevno se pokreću 35 vozova u putničkom saobraćaju, pri čemu želimo da napomenemo da se cjelokupan saobraćaj realizuje u uslovima izvođenja investicionih radova na željezničkoj infrastrukturi.

Kvalitet usluga u lokalnom putničkom saobraćaju znatno poboljšan od 2013. godine kada su u saobraćaju uvedena tri nova elektro-motorna voza. Svako ko se vozio ovim novim vozilima osjetio je zadovoljstvo prednostima koje donose savremena vozna sredstva. Ministarstvo je prepoznalo potrebu dalje obnove voznih sredstava i pokrenulo inicijativu za nabavku još tri nova voza. Potrebna su velika sredstva za obnovu po voznog parka u putničkom saobraćaju za razliku od infrastrukturnih preokreta gdje subvencionisanje EU u rasponu od 50 do 85% za vozove, za prevoz putnika moraju se uzimati klasični krediti u punom iznosu.

Ulaganje u obnovu i modernizaciju željezničke infrastrukture su premašila 150 miliona eura za period od trinaest godina i višestruko su se isplatila.

Pruga Nikšić - Podgorica bi bila zatvorena za saobraćaj da država nije prepoznala značaj pruge i u putničkom i u teretnom saobraćaju. Na barskom pruzi kroz Crnu Goru remontovan je kompletan dio pruge od granice sa Srbijom do stanice Trebješica, obezbijedena su sredstva za generalni remont još 20 km ove pruge. Skraćena su vremena putovanja za više od 30 minuta, saniran je veći broj tunela, mostova, kosina i klizišta, povećana je bezbjednost pruge i vozova po više osnova. U toku je izrada projektne dokumentacije za novi signalno siguronosni sistem na barskoj pruzi odobrena su bespovratna sredstva za fizibiliti studiju, idejni projekat remonta i modernizacije pruge prema Albaniji. Aplicirano je za izradu projektne dokumentacije za južni dio barske pruge tako ćemo u naredne dvije godine imati svu potrebnu tehničku dokumentaciju za revitalizaciju i dovođenje na projektovani nivo sadašnje javne mreže pruga.

Timovi Željezničke infrastrukture, Uprava javnih radova i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva rade svakodnevno na projektima sa Željeznice od apliciranja za projekte pa sve do završetka radova i predaje projekta u eksploataciju.

U mandatu ove Vlade potpisan je Prvi investicioni grant iz Fonda za Zapadni Balkan za projekte na željezničkoj infrastrukturi u ukupnoj vrijednosti 40 miliona eura. Ugovoren je Drugi investicioni grant u vrijednosti 30 miliona eura, a u toku je apliciranje za treći u vrijednosti 40 miliona eura.

Ugovoren je Drugi investicioni granta u vrijednosti od 30 miliona eura, a u toku je apliciranje za treći u vrijednosti od 40 miliona eura. Iz Drugog investicionog granta uradiće se i oprema opreme u radionicama i depoima. Najnovije informacije iz Albanije i Srbije, pokazuju da se radi intezivno na izradi projektne dokumentacije na prugama Draču i Beogradu, tako da su u

narednim godinama očekuje veći progres u međunarodnom saobraćaju koji je godinama generisao veći dio prihoda. Od kada sam došao u Ministarstvo nastavljen je zahtjevan posao na revitalizaciji željeznice, najviše se uradilo na projektnoj infrastrukturi gdje je obim ulaganja ove tri godine porastao sa 10 na skoro 13 miliona eura godišnje, a obezbijedila su se nova sredstva za projekte na infrastrukturi od najmanje 75 miliona eura.

U putničkom saobraćaju 2018. i 2019. godini povećana je subvencija po osnovu obaveza javnog prevoza za više od 43%. Reagovali smo u nekoliko situacija promjenom u menadžmentima kompanija kako bi povećali efikasnost i produktivnot kompanija najviše u Željezničkom prevozu Crne Gore, jer ima i najveće probleme u poslovanju. Sve su ovo činjenice koje ukazuju da se odgovorno radilo u proteklom periodu, ako znamo da su obnovu pruga vozova krenulo prije 13 godina i da su nakon 40 godina eksploatacije potrebna velika finansijska sredstva, smatramo da je država prepoznala potrebu /prekid/ sa finansijskim mogućnostima državnog budžeta. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:54:22)

Hvala ministre.

Poslanice Vuksanović - Stanković. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (06.11.19 15:54:28)

Ja se bogomi ministre pitam pred toliko kilometara željezničke pruge što će nama toliki broj direktora ili se tu po partijskoj liniji zapošljavaju, pa ajmo da zaposlimo. Treba da se sistematizuje, da se napravi nova sistematizacija i smatramo da nam toliko direktora apsolutno ne treba, jer ništa ne rade, ništa, osim što prave zvekove, to je prva stvar.

Druga stvar. Pričate o tolikim investicijama, pozdravljam ja investicije, ali hoćete li mi reći koliko investicija je potrebno da bi građani imali grijanje u vozi zimi i hlađenje ljeti? Ja ne mogu da vjerujem da se to ne može obezbijediti građanima Crne Gore koji se voze, pogotovo ljudima koji svakodnevno putuju na relaciji Bar - Podgorica i Podgorica - Bar idu na posao. To je skandal.

Oko bezbjednosti na željeznici, na željezničkim prugama bezbjednost je na vrlo niskom nivou pogotovo u dijelu pruge Podgorica - Nikšić, Nikšić - Podgorica, gdje se svaki čas malo, malo kamenuju vozovi. Ja ne mogu da vjerujem da ne može u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, odnosno Upravom policije da se postavi neko ko će da prati da vidimo, to su sigurno neka ista lica koja to namjerno rade.

Drugo, hoćete li mi objasniti kako je došlo, obzirom na to da ste i sami nezadovoljni sa uslugom koja se pruža putnicima u vozovima, zbog čega su onda povećane karte u željezničkom prevozu? Plaćaju se kuplje cijene karata. To je nevjerovatno. Zašto naši građani plaćaju skuplje cijene, a nemaju uslove dostojne čovjeka?

Da vas pitam ministre. Jeste li skoro putovali vozom Bar - Podgorica, Podgorica - Bar? E, ja Vas pozivam ako ste raspoloženi, nadam se da me nećete odbiti da Vi i ja jedno jutro fino sjednemo u voz zajedno kao drug i drugarica i da malo proputujemo vozom, ali da mi obećate da nećete nikome da javite da ćete da dođete da ne bi u međuvremenu očistili voz, upalili grijanje, pošto je sad zimsko vrijeme. Nego da Vi i ja jedno jutro fino banemo na željezničku stanicu i slažete li se da zajedno proputujemo do Podgorice iz Bara do Podgorice ili iz Podgorice za Bar, ali da mi obećate da nećete da najavite nikome vaš dolazak? Znači ostaje dogovor. Ministre ostaje dogovor. Vi i ja kao drug i drugarica idemo vozom da vidimo mi fino, jer ja odlično znam, pošto Vi niste skoro putovali, ja jesam, ali evo zajednički Vi i ja vidimo u kakvim uslovima putuju naši građani. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:56:58)

Zahvaljujem poslanici Vuksanović - Stanković.

Sada prelazimo na treće pitanje.

Pitanje je postavio poslanik Nikola Divanović, a neka se pripremi poslanik Miloš Nikolić.
Poslaniče Divanović, izvolite imate riječ.

NIKOLA DIVANOVIĆ (06.11.19 15:57:13)

Zahvaljujem potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovani ministre Nurkoviću, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,
U skladu sa članom 187 Poslovnika postavio sam sljedeće poslaničko pitanje.

U kojoj fazi se trenutno nalazi projekat izgradnje bulevara od Budve do Tivta i interesovalo me je kakva je dinamika realizacije tog projekta u budućnosti? Nije čisto političko pitanje, vrlo mi je to važno i sa aspekta ne samo građana Budve, nego i rekao bih kompletne Boke, a u nekom širem smislu, ako pogledamo značaj jedne takve saobraćajnice onda smo sigurni da je ona u tranzitnom smislu i pevazilazi čak i crnogorske okvire. To je jedan putni pravac koji nam samo frekvencijom, samom statistikom, brojkama, nameće sebe kao prioritet u nekoj agendi Ministarstva saobraćaja, odnosno Direkcije za puteve.

Ono što je nesporno da je država u prethodnom periodu jako intezivno radila na obnovi i na rekonstrukciji i na izgradnji nove putne infrastrukture u Crnoj Gori i to treba pozdraviti, dakle to treba reći jasno i glasno. Ponavljam, frekvencija brojke i statistika je ono što nam na neki način sugeriše, ipak da je ovaj putni pravac, naročito tokom ljetnje turističke sezone, u samom vrhu prioriteta kada je pitanju putna infrastruktura.

Narano, da priča samo ne bi imala samo taj prizvuk upravljanja turističkom destinacijom. To je putni pravac čijom realizacijom treba da se obezbijedi jedan mnogo bolji kvalitet života građana sa tog područja i ne samo sa tog područja.

Zadržaću se u obrazloženju na ovom dijelu i reći ću vam samo da ću u odnosu na Vaš odgovor imati i par nekih komentara koji se tiču konkretnog projekta i tog dijela da prosto znam da su finansijska sredstva obezbijeđena za realizaciju ovog projekta. Jednom ste već komentarisali onako rekao bih okvirno i ovaj projekat u Parlamentu. Znam da su tenderske procedure usaglašene sa EBRD budući da je finansiranje od strane Evropske banke za obnovu i razvoj. Znam da je taj rok za raspisivanje tendera kraj septembra mjeseca i da bi trebalo da se izvođač već zna do kraja ove godine. Dakle, ineteresujemo s tim u vezi da li se ti rokovi poštuju i da li će se realizacija odvijati u predviđenom roku? Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 15:59:55)

Hvala, poslaniče Divanoviću.
Ministre Nurković, izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (06.11.19 16:00:01)

Uvaženi poslaniče Divanoviću, na Vaše pitanje dajem sljedeći odgovor.

Postojanje efikasnog transportnog sistema je jedan od veoma važnih preduslova za osnažen ekonomski, društveni prosperitet Crne Gore. Unapređivanjem saobraćajne infrastrukture stvaraju se preduslovi za konkurentno tržište što je značajno za privredni rast cijelog regiona. Odgovarajuća, unaprijeđena saobraćajna infrastruktura omogućuje bolji protok ljudi, robe, usluga i kapitala i skorištavanje razvojnih potencijala, obezbjeđuje unapređenje bezbjednosti da odvijanje saobraćaja kao i integraciju Crne Gore u regionalne ekonomske tokove što je neophodan preduslov političke i ekonomske saradnje i stabilnosti.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je posvećeno unapređenju stanja ukupnog saobraćajnog sistema i kreiranju saobraćajne politike, a čija implementacija treba da omogući stvaranje preduslova za ujednačen privredni rast i razvoj svih regiona Crne Gore. Podsjetimo da je prosječno godišnje Uprava za saobraćaj koja upravlja mrežom magistralnih i regionalnih puteva u

Crnoj Gori realizuje budžet od 30 do 50 miliona eura i da je zadnjih godina evidentan trend rasta realizovanog kapitalnog budžeta u ove namjene pa je on za 2018. godinu veći za čak 131% u odnosu na 2013. godinu.

Rekonstrukcija puta od Tivta do Jaza u dužini od 16 km sa izgradnjom bulevara sa četiri saobraćajne trake je projekat čija je realizacija planirana kroz program rekonstrukcije magistralnih puteva u Crnoj Gori. Procijenjena vrijednost projekta ja 25 miliona eura bez PDV-a. Projekat će se finansirati iz kredita kreditnih sredstava i EBRD. Tehnička dokumentacija za ovaj projekat je završena i trenutno se radi na utvrđivanju javnog interesa za zemljište na kojem će se izvoditi rekonstrukcija i graditi bulevar. U trupu puta predviđena je i izgradnja Regionalnog vodovoda i ovaj projekat se finansira iz kreditnih sredstava i EBRD. U toku su relevantne procedure kako bi se u jedan objedinila oba pomenuta projekta od državnog značaja. Kompletna tenderska procedura se izvodi po pravilima EBRD. U toku je priprema tenderske dokumentacije od strane konsultanata čije angažovanje bespovratnim sredstvima finansira EBRD. Planirano je da se tender objavi do kraja ove godine, a da se izbor izvođača radova završi početkom naredne godine.

Početak radova je planiran po završetku tenderske procedure i sklapanja ugovora sa izabranim izvođačem radova. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:02:30)

Hvala, ministre Nurkoviću.
Poslaniče Divanoviću, izvolite.

NIKOLA DIVANOVIĆ (06.11.19 16:02:38)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Hvala ministre, posebno na ovom dijelu što ste bili vrlo iskreni i na moje konkretno pitanje da li se poštuju rokovi vrlo otvoreno odgovorili, dakle da u odnosu na ono što smo imali kao pretpostavljene datume, a to je kraj septembra raspisivanje tendera i kraj godine izbor najpovoljnijeg ponuđača, Vi ste mi rekli da su se ti rokovi zapravo pomjerali malo na način da će tender biti raspisan do kraja godine, a početkom godine naredne da će biti izabrani izvođači. Dakle, vrlo otvoreno i vrlo iskreno.

Jasno Vam je naravno i zbog čega sam insistirao toliko na ovom pitanju koje smatram da ima širi i širi značaj dakle od samog područja koje tangira. Drugo što je vrlo važno dakle, pomenuo sam upravljanje turističkom destinacijom, ali upravljanje destinacijom, upravljanje kvalitetom života, šansu da se poveća kvalitet života na tom dijelu primorja. Ne samo da se poveća kvalitet života, to je ono što smo dužni, što moramo da stvorimo kao pretpostavku razvoja iz crnogorskog turizma, ali svakako i standarda crnogorskih građana i u tom smislu mislim da je ovaj projekat upravo jedan od onih projekata koji mogu to onako multifunkcionalno da ostvare. Dakle, ako me pitate kakva mora biti ova saobraćajnica, a pošto sam se interesovao o tome kakve su pretpostavke samog projekta dakle, ona mora biti prije svega funkcionalna, drugo mora biti efikasna dakle, mora da ubrza taj saobraćaj, taj krvotok prosto na primorju. Mora do izgradnje Jadransko-jonskog koridora koji će biti predmet jednog od mojih narednih poslaničkih pitanja dakle, mora zaista da ubrza život, prosto da ubrza život i tranzit u tom dijelu Crne Gore.

Ono što je akutan problem tokom turističke sezone, a manje se tiče turističke ponude ili ako hoćete turističkog imidža, to je problem da je toliko saobraćajno zagušenje na tom potezu između Budve i Tivta. Sami ste rekli dakle, to je nekih 16 km za koje je opredijeljeno 25 miliona eura, gdje su predviđena i pješačka ostrva i trotoari i razdjelna ostrva itd. zaista mislim da tako kratkom saobraćajnom potezu sa tolikim sredstvima imamo šansu, i to je ono na šta stavljam akcenat, da napravimo nešto što će biti i turistička ponuda. Vraćam se na ovu priču o akutnom problemu. Najveći problem tamo, a to je vama siguran sam dobro poznato, jer taj za vrijeme gužvi i saobraćajnog kolapsa na tom dijelu tokom turističke sezone dolazi do toga da hitni slučajevi, ljudi koji imaju potrebu da budu urgentno zbrinuti u nekoj od bolnica bilo Kotoru, bilo Risnu, iz Budve, prosto nemaju šansu i ne koriste taj prvi zlatni sat kako to /prekid/ nego gube to vrijeme u

sanitetima čekajući i bivajući zaglavljani u ovom saobraćajnom kolapsu.

Dakle, to su stvari o kojima moramo razmišljati, a čak ako želite da me pitate i kao nekoga ko dolazi iz Budve, odnosno iz ovog dijela mjesne zajednice Sveti Stefan, reći ću vam, imamo privilegiju da tamo imamo jedan Aman Resort. Imamo privilegiju da tamo imamo turtiste koji plaćaju noćenje po nekoliko hiljada dolara. Kada takav turista sleti na tivatski aerodrom i vjerovatno kada ga dočekaju i voze prema Svetom Stefanu, vjerovatno da onakvom saobraćajnicom on očekuje da se svakog trenutka uključi na pravi put dakle, na taj neki normalni saobraćajni bulevar. U tom smislu iako posmatramo kao turističku destinaciju, iako posmatramo kao elementarne preduslove za normalan, kvalitetan život u /prekid/ posmatramo u ovom dijelu tranzita u Crnoj Gori. Moramo se složiti da je to pitanje koje mora biti u listi prioriteta i to je ono što sam vam rekao na početku, uz nespornu podršku i priznanje Vladi Crne Gore, vašem ministarstvu, Direkciji za saobraćaj za sve ono što ste uradili i što radite na planu rekonstrukcije, izgradnje novih saobraćajnica govorio sam samo o tome da ovakve saobraćajnice kao što je izgradnja bulevara Budva, Tivat moraju biti u samom vrhu prioriteta. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:06:42)

Hvala, poslaniče Divanoviću.

Sljedeći poslanik koji postavlja pitanje je Miloš Nikolić.

Poslaniče izvolite, nek se pripremi poslanica Aleksandra Vujičić.

MILOŠ NIKOLIĆ (06.11.19 16:07:31)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Poštovani ministre Nurkoviću, poštovane kolegice i kolege građani,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru Osmanu Nurkoviću postavljam sljedeće poslaničko pitanje.

Ministre Nurkoviću, da li očekujete da će radovi na prioritetnoj dionici Smokovac-Mateševo biti završeni u predviđenom roku, odnosno 30. septembra 2020. godine?

Dakle, postavio sam jedno veoma kratko čini mi se i jasno i vrlo direktno pitanje namjerno bez pisanog obrazloženja, jer mi se čini da je svako obrazloženje u odnosu na ovo pitanje pomalo bi služili kao i svojevrсни pleonazam. Svi smo svjesni značaja ovog projekta, svi smo svjesni činjenice do koje mjere bi važno bilo da što prije imamo završenu prvu dionicu autoputa. Svjesni smo i toga da je taj rok već iz objektivnih razloga probijen za više od godinu dana i nadam se svjestan činjenice o koliko složenom projektu se radi da nam možete makar sa manjom ili većom sigurnošću, odnosno manjim ili većim stepenom izvjesnosti reći da li ćemo do kraja naredne godine, odnosno do 30. septembra kako je predviđeno imati završenu prvu dioniu auto puta Bar-Boljare- Smokovac-Mateševo.

Dakle, kao što se svi sjećamo kada smo pristupili, odnosno kada je prethodna Vlada pristupila gradnji ovog autoputa, odnosno njegove prve dionice imali smo tada određene komentare i relevantnih i referentnih međunarodnih organizacija koje se bave prije svega javnim finansijama kako Crne Gore tako i drugih država da će nas ovaj projekat vrlo vjerovatno dovesti u zabrinjavajuće stanje u odnosu na naše javne finansije, da ćemo imati nekontrolisani rast javnog duga. Možda nijesu vidjeli tada do kraja njegovu finansijsku prije svega, ekonomsku važnost za Crnu Goru, ali tadašnja Vlada Crne Gore je vjerovala u taj projekat. Sada, čini mi se, nakon pet ili šest godina sa zadovoljstvom možemo konstatovati da su ljudi koji su tad predstavljali i resor saobraćaja i tadašnji predsjednik Vlade i svi oni koji su učestvovali u tom projektu bili u potpunosti u pravu. Dakle, autoput nije na takav način imao efekat na javne finansije kako je to dramatično saopštavano sa jedne strane. Sa druge strane značajno je uticao na dinamizaciju evropskog rasta. Znamo da smo u prethodnoj godini imali rast 5,1% koji je posljedica upravo velikih infrastrukturnih projekata koji se realizuju u Crnoj Gori, a svakako da je ova prva dionica autoputa Smokovac-Mateševo jedna od njih. Čak smo došli, hajde da kažem, u jednu pomalo i paradoksalnu situaciju da sada svi ti eksperti iz istih institucija koji su nam tada to govorili da nam saopštavaju da ukoliko

želimo da zadržimo postojeću dinamiku rasta, koji je izuzetno zadovoljavajući, da moramo nastaviti sa daljim projektima ove veličine, odnosno ovog ranga veličina kakav je autoput da bismo tu dinamiku, koja je izuzetno dobra, zadržali.

Svakako da je nastavak autoputa Jadransko-jonska autocesta, o kojoj je govorio gospodin Divanović, nešto što su značajna i krucijalna pitanja, prije svega, u infrastrukturi Crne Gore /prekid/ ukupnog značaja za crnogorsku privredu koji su nemjerljivi. Međutim, da bismo mogli nastaviti drugu i treću dionicu autoputa neophodno bi bilo da završimo prvu, da građani osjete konkretne benefite autoputa, a i da polako počnemo sa pribavljanjem i finansijskih efekata kroz naplatu putarine, dodatnog zapošljavanja itd. na ovoj dionici koji naravno nijesu primarni, ali su svakako veoma važni. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:11:03)

Zahvaljujem se poslaniče Nikolić.
Ministre, izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (06.11.19 16:11:11)

Zahvaljujem se.

Prije nego što odgovorim, uvaženom poslaniku Nikoliću, samo da kažem prethodno komentar na produženje roka rekli smo septembar sada kažemo kraj godine. Pomenuo sam, ali možda niste obratili pažnju da pokušavamo da u trupu puta smjestimo i vodovod i da ne bismo radili put pa ga prekopavali nakon toga da oba projekta paralelno se realizuju. Tako da mislim da će to biti vrlo važno za cijelo to područje.

Uvaženi poslaniče Nikolić, kao što je još jednom prije nego što počnem sa odgovaranjem na ovo pitanje, da kažem samo da imamo prekid saobraćaja na putu od Podgorice ka Kolašinu. Ovo je još jedna važna činjenica koja govori u prilog tome da je zaista investicija autoputa i te kako bila prijeko potrebna i da je potrebno da se uloži napor da se što prije stavi u funkciju, da nemamo samo taj jedan putni pravac. Zaista treba proći tim putem uz kanjon Morače da čovjek osjeti sve strahote i mogućnost da eventualno dođe do nesreće kakva je mogla danas da se desi zbog odrona na tom putu. Kao što je javnosti već poznato novodefinisani rok za realizaciju dionice Smokovac-Mateševo autoputa Bar-Boljare je 30. septembar 2020. godine, ali do tada je još dug vremenski period da bismo u ovom periodu licitirali sa danima završetka projekta koji će nesumnjivo i biti završeni.

Ono na čemu se od početka insistira - kvalitet, bezbjednost, dugotrajnost i puna funkcionalnost radova ostaje i dalje imperativ Vlade kao investitora i to je ono na što fokusiramo svoju pažnju kada je riječ o prioritetoj dionici Smokovac-Mateševo. Kako više nije upitno da li će se prioriteta dionica Smokovac-Mateševo završiti, Vlada fokus pažnje pomjera prema stvaranju preduslova za početak realizacije ostalih dionica autoputa Bar-Boljare, prioriteta na potezu od Mateševa do Andrijevice što je i logičan građevinski, funkcionalan nastavak tekuće investicije i za koju je u toku izrada idejnog projekta i pratećeg elaborata - "Procjena uticaja na životnu sredinu i društvo", koja bi trebala biti završena tokom sljedeće godine.

Svi zainteresovani subjekti se javno pozivaju da ispolje svoje interesovanje i predlože svoje uslove i modele za realizaciju ostalih dionica autoputa Bar-Boljare na principima privatno-javnog partnerstva na bazi najbolje međunarodne prakse i uz poštovanje principa jednakog tretmana slobodne konkurencije i nedeskriminacije. U toj utakmici neće biti povlašćenih igrača, a cijena i rokovi, te kvalitet rada, iskustvo i referentnost će biti jedine preporuke koje ćemo ocijeniti kao investitor. Pred nama je obiman i odgovoran posao kako bismo multidisciplinarno sagledali pripremne aktivnosti realizacije i ostalih dionica autoputa Bar-Boljare, te definisali optimalne uslove, modele i procedure realizacije u skladu sa najboljom međunarodnom praksom oslanjajući se kao i do sada prioriteta na mišljenja, stavove i preporuke struke. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:14:21)

Hvala ministre Nurković.
Poslaniče Nikolić, izvolite.
Vaš komentar na odgovor ministra, da čujemo.

MILOŠ NIKOLIĆ (06.11.19 16:14:34)

Hva Vam što ste /prekid/ dijelu postavljanja pitanja o prekoračenju roka namjerno sam rekao objektivne okolnosti koje su dovele do toga. Dakle, riječ je o jednom izuzetno složenom projektu o kojem sama vrijednost investicije govori o njegoj složenosti, ali ako hoćete postoji jedan logička komponenta u svemu tome. Čini mi se svako ko je makar jednom prošao tuda, ko je vozio kroz kanjon Morače i ko je pogotovu barem jednom prošao od kako su počeli radovi na autoputu pa je mogao vidjeti radove na mostu Moračica i pripremne, odnosno početne radove u ovom dijelu na Smokovcu kojim se kreće ka Mateševu mislim da je svjestan činjenice o koliko kompleksnom projektu se radi. Kad imate toliko kompleksan projekat i finansijski i u smislu izvođenja radova onda je svakako izvjesno da je ako hoćete negdje i prirodno da dođe do određenih odstupanja koje su proizvod objektivnih okolnosti do kojih se dolazi radom na takvoj trasi. Ne zaboravimo da imamo i dodatne radove na autoputu, kao što ste rekli i vodovodnu mrežu, petlju koja će produžiti dužinu ove dionice za oko kilometar i po, koja i ujedno predstavlja i tačku spajanja sa Jadransko-jonskom autocestom zbog toga i podrazumijeva i određenu posebnu kompleksnost itd. Tako da je ovo produženje roka izuzetno opravdano i uz njega ćemo dobiti i nove kilometre, novih par kilometara, autoputa, nećemo samo raditi i završiti rad na ono što je bilo postojeće planirano.

Drago mi je što ste pomenuli drugu dionicu autoputa, dionicu od Smokovca do Mateševa. Meni se čini nakon ovog iskustva s prvom dionicom da ćemo dobiti svakako jedan izvanredan proizvod, ali da ćemo u dolasku do tog proizvoda dobiti nešto drugo, a to je pokazatelj da je država Crna Gora spremna i da ima kapacitete da iznese ovakve projekte do kraja i sama.

Kao što znate, odnosno kao što znaju građani projekat izgradnje autoputa finansiran jednim dijelom iz sopstvenih prihoda, odnosno iz prihoda države Crne Gore drugim dijelom iz kredita kineske banke čiji je takođe nosilac, odnosno lice koje je povuklo, organ koji je povuklo taj kredit je država Crna Gora. Dakle, pokazujemo i da svojim sredstvima i sredstvima koje ćemo vraćati u budućnosti smo sami u prilici bili da izvedemo jedan ovakav projekat, odnosno da ga iznesemo. O učešću crnogorskih radnika i crnogorskih firmi koji je izuzetno velik, znatno veći od onoga koji je bio minimalni zahtijevani uslov govori i o tome da su i domaće građevinske firme ovo iskoristile na najbolji način kako bi unaprijedile svoje kapacitete, kako bi unaprijedile svoja znanja i kako bi ovakve i slične projekte moglo da rade u budućnosti, odnosno da u njima učestvuju. Vjerujem da će svakako jedan od takvih projekata biti i nastavak izgradnje autoputa Bar-Boljare, odnosno druga dionica od Mateševa do Andrijevice. Riječ je o nešto kraćoj dionici koja zahtijeva možda i malo manje inženjerske poduhvate, da tako kažem, nešto i manje finansijskih sredstava. Međutim, svakako sa ovim sada stanjem javnog duga vjerovatno da nećemo moći sami pristupiti izradi te dionice, da ćemo ga morati raditi po principu javno-privatnog partnerstva. Međutim, gospodin Radunović je danas govorio o nešto izglednijim finansijskim periodima koji su ispred nas, da ćemo i do 2022. godine zadovolji i kriterijume iz Mاستrihta. Tako da čini mi se da uz zadovoljstvo što čujem o aktivnostima koje su preduzete na tom putu, odnosno na planu realizacije tog projekta čini mi se da možemo konstatovati da već polako idemo ka tome da započnemo i drugu dionicu autoputa. Kao što sam rekao njena ukupna realizacija od Bara do Boljara uz Jadransko-jonsku autocestu čini mi se da su glavne strateške tačke budućeg razvoja Crne Gore u svakom smislu i u smislu infrastrukturnog povezivanja razvoja ekonomije, a što posljedično ima efekte na ukupno društveni život. Uz još jedan elemenat, ukupnog infrastrukturnog povezivanja građana Crne Gore, kako bi se smanjila regionalne razlike, kako bi se smanjile određene razlike u kvalitetu i načinu života u raznim krajevima Crne Gore uz naravno sve one projekte koje trenutno Vlada realizuje na sjeveru Crne Gore kojim će svakako zajedno sa ovim projektom uticati na to. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:18:36)

Hvala poslaniče Nikolić.

Prelazimo na posljednje pitanje Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Poslanica, Aleksandra Vujičić.

Izvolite, imate riječ.

ALEKSANDRA VUJIČIĆ (06.11.19 16:18:50)

Moje poslaničko pitanje za gospodina ministra Nurkovića glasi:

Da li je kolektivni ugovor bio sastavni dio kupoprodajnog ugovora pri privatizaciji Kontejnerskog terminala i generalnih tereta Bar od strane turskog Global portsa u januaru 2014. godine?

Veoma mi je važno da to pitanje dobijem i u pisanoj formi.

Pa, kao što znamo svi u januaru 2014. godine Vlada je prodala većinski paket akcija turskom Global portsu po veoma niskoj cijeni od oko osam miliona. Iskreno rečeno to je svi znamo cijena jednog ili jedne malo bolje kuće na primorju, da ne kažem hotela. To je izazvalo buru u javnosti, naravno, izazvalo je negodovanje radnika, a da prije toga kažem da smo mi Barani posebno vezani za Luku, mi koji ne radimo u Luci, nismo nikad ni radili, zbog toga što je jedan dio grada potpuno srušen, takozvani Novi Bar, potpuno je srušen da bi se napravila ta Luka. Tako da imam neki poseban odnos prema toj Luci. Kao razlog za tako nisku cijenu je i Savjet za privatizaciju, jer je rečeno da kupac nudi veoma dobar investicioni program i jedan veoma povoljan, najbolji kolektivni ugovor, najbolji u Crnoj Gori, tako da će radnici biti potpuno zaštićeni. U suprotnom garantovali su da će ako se ne ispoštuje taj kolektivni ugovor biće raskinut kupoprodajni ugovor. To je bila garancija. Međutim, šta se dešava ubrzo. Desilo se to da radnici su vidjeli da od poštovanja kolektivnog ugovora nema ništa, on uopšte nije ispoštovan, radnici nisu dobili svoja zagantovana prava, oni su se obratili tadašnjem ministru saobraćaja i Vladi, međutim, novi vlasnik je vješto izbjegavao uopšte razgovore sa sindikatima, opstruirao razgovore, da bolje kažem, dok su Vlada i Ministarstvo saobraćaja deklarativno rekli da se mora poštovati taj ugovor.

Ono što mogu da kažem, to je da i dan danas taj kolektivni ugovor nije na snazi, a cilj ove privatizacije je bio da se pospiješi ukupan i ekonomski i društveni razvoj i da se zaštite radnici. Međutim, niti je došlo do ekonomskog napretka, što se tiče Luke, odnosno bivših Kontejnerskih terminala, niti su radnici zaštićeni i interesuje me najvažnije pitanje ovo koje sam postavila, da li je kolektivni ugovor bio sastavni dio kupoprodajnog ugovora. Želim da mi jasno odgovorite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:22:42)

Zahvaljujem se poslanici Vujičić.

Ministre Nurković, da čujemo odgovor.

OSMAN NURKOVIĆ (06.11.19 16:22:51)

Uvažena poslanice Vujičić,

Želim da Vam odgovorim na postavljeno pitanje, mada prije nego što odgovorim da vam kažem da ovo nije moja nadležnost. Dakle, vi ste postavili pitanje Ministarstvu ekonomije, ali su ga oni delagirali samo resorno Ministarstvu saobraćaja. U suštini odgovor na ovo pitanje trebao da da Savjet za privatizaciju, jer oni prate od potpisivanja ugovora, realizacije, eventualno sankcije za neizvršenje ugovornih obveza. Dakle, ja ću vam prenijeti ono što su meni dali podatke da vidim da li ste zadovoljni sa ovim što je odgovor. U suštini sve jedno da li je Savjet ili ja, da odgovorim, da Vi čujete odgovor danas.

Dakle, Ugovor o kupoprodaji akcija Društva kontejnerski terminali i generalni tereti A.D. Bar zaključen je 15.11.2013.godine između Vlade Crne Gore kao prodavca i turske kompanije Global ports iz Istanbula kao kupca. Društvo Kontejnerski terminali i generalni tereti A.D. Bar nastalo je, kao što vam je poznato, restrukturiranjem društva Luke Bar A.D. Bar. Ugovorom o kupoprodaji kontejnerski terminali i generalni tereti A.D. Bar definisano je da kolektivni ugovor znači kolektivni ugovor koji je u primjeni kod društva zaključen dana 06.02.2009.godine između Luka Bar A.D. Bar i Sindikalnog povjereništva koji se nalazi u prostoriji sa podacimi pod oznakom H1, a dat je kao prilog 5 ovog ugovora. Član 4 stav 1 pomenutog kolektivnog ugovora definiše da će se u slučaju restruktuiranja i statusnih promjena poslodavca na zaposlene do zaključenja novog kolektivnog ugovora primjenjivati ovaj kolektivni ugovor. Članom 4 kolektivnog ugovora definisano je da će se u slučaju restruktuiranja i statusnih promjena poslodavca na zaposlene do zaključenja novog kolektivnog ugovora primjenjivati ovaj kolektivni ugovor, kao i da se novim kolektivnim ugovorom ne može se ugovoriti manji obim prava i nepovoljniji uslovi rada za zaposlene od prava i obaveza utvrđenih ovim kolektivnim ugovorom.

Iskoristiću priliku da istaknem da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u prethodnom periodu u više navrata uzimalo aktivno učešće uprkos činjenici da nijesmo vezani za taj ugovor niti realizaciju, niti imamo mogućnost da reagujemo kod izvršenja ili neizvršenja ugovornih obaveza gdje se strogo zna ko je za to zadužen i ko treba da prati realizaciju. U pregovorima sa Sindikatom i Kontejnerskim terminalima i generalnim teretima, odnosno danas Porto of adria A.D., kao i sa upravljačkim strukturama većinskog vlasnika. Sve navedene aktivnosti bile su usmjerene isključivo na pokušaj da zaposleni većinski vlasnik privrednog društva dođu do kompromisnog rješenja u obostranim interesu. Međutim, kao što vam je poznato pitanja koja se odnose na primjenu kolektivnog ugovora već su bila ili jesu predmet odlučivanja pred sudskim organima, tako da vjerujem da će u konačnom sudski organi dati odgovore i na eventualna pitanja koja su inicirala postavljanje ovog poslaničkog pitanja. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:25:58)

Hvala ministre.

Poslanice Vujičić, da čujemo Vaš komentar.

ALEKSANDRA VUJIČIĆ (06.11.19 16:26:04)

Nijesam Vas najbolje razumjela, da li je ispoštovan po Vama ili nije, da li je sastavni dio kupoprodajnog ugovora nije mi najjasnije. Što prije moguće, molim vas, jer jasno mi je samo da su radnici prevareni, ne samo u Luci nego i u mnogim drugim firmama, tako da je to još jedna prevara radnika i jedna još neuspješna i propala privatizacija. Ja ne znam šta mogu više da kažem, samo da sam jako razočarana, da radnici ne mogu da ispoštuju svoja osnovna radnička i ljudska prava i godinama se bore za to i ne mogu da dobiju ništa. Nije samo Luka u pitanju, odnosno Kontejnerski terminali i sve to opet ide na teret budžeta, jer mnogo je radnika otpušteno i umjesto da uplaćuju doprinose i pune budžet oni su na teret budžeta. Opet gubi Crna Gora, opet gubi država i svi građani. Ne kažem Vama lično, ali jednostavno osjećam bijes i tugu i ne znam ni kako bih objasnila. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:27:15)

Hvala poslanici Vujičić.

Ovim smo završili pitanja koja su bila upućena Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Prelazimo na sljedeća pitanja, upućena su Pavlu Raduloviću, ministru održivog razvoja i turizma. Kao što znate Ministarstvo nema ministra, on je u ostavci i pitanja će odgovarati Zoran Tomić sekretar ministarstva, pozdravljam ga i Ivana Vojinović generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu i nju pozdravljam u moje i u vaše ime. Prelazimo na postavljanje pitanja, s tim da

imamo molbu da zbog preuzetih obaveza da prvo pitanje postavi Daliborka Pejović, pitanje koje se tiče Sloane Ulcinj i onda bi nastavili sa redom kao što piše. Hvala kolega Rudoviću.

Poslanice Pejović, Vi ćete ovo pitanje onda imati kratku pauzu, pa drugo vaše. Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (06.11.19 16:28:18)

Hvala Vam puno.

Ja sam nakon, po meni, jako uspješne posjete Opštini Ulcinj od strane predstavnika Odbora za evropske integracije Crne Gore koristeći saznanje na samoj sjednici da je Vlada Crne Gore opredijelila budžet od milion eura za određenu revitalizaciju sadržaja u Solani, imala potrebu upravo da pitam kako je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, ako je, predložilo budžet namjeravalo da ta sredstva potroši? Pri tom naravno, sada u pitanju, a koristeći činjenicu da smo dosta sa vremenom sporni i da treba biti efikasan, ne bih obrazlagala svoje pitanje, nego bih, naravno, nakon što čujem odgovor, pošto ga nisam dobila ranije možda komentarisala malo šire razloge šta me opredijelilo da postavim ovakvo pitanje.

Ne bih govorila o značaju Solane, mislim da je sasvim suvišni, izlišno, to više nije ni tema za ovaj Parlament, to je postalo predmet interesovanja i međunarodnih krugova, a i moram da kažem da sam kao članica delegacije POSP-a, u čestoj prilici da odgovaram na pitanja kada je u pitanju značaj Solana od strane predstavnika briselske administracije posebno poslanika u briselskom Parlamentu. Tako da evo biće mi dragocjeno i ovo saznanje time prije što ćemo imati dva okrugla stola, posvećena problemima u poglavlju 27 i mislim da će mi biti dragocjena informacija koju ću dobiti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:29:43)

Hvala poslanice Pejović.

Gospođa Vojinović.

Izvolite.

IVANA VOJINOVIĆ (06.11.19 16:29:52)

Zahvaljujem potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvažena poslanice Pejović, hvala Vam na postavljenom pitanju.

Ispred Ministarstva održivog razvoja i turizma dajem sljedeći odgovor.

Budući kao što znate da je ulcinjska Solana, u ekološkom smislu, vještačko, odnosno poluprirodno močvarno stanište stvoreno izgradnjom solane Bajo Sekulić gdje čovjek diktira vrijeme punjenje bazena, kao i nivo vode u njima. Samo u periodu od maja 2015. godine do kraja 2018. godine, država je uložila milion i 19 hiljada eura, u očuvanju zaštite eko sistema, kao i obnovu infrastrukture na Solani. Za tekuću 2019. godinu, opredijeljen je iznos sredstava od 229.538 eura. Ovo podsjećam iz razloga što je usljed obustavljanja proizvodnje soli i prestanka rada pumpi na Solani tokom 2017. godine nastala opasnost od nestajanja biodiverziteta pretvaranje ovog područja u slatkovodni ekosistem, kao i bujanja vegetacije na terenu. Imajući u vidu još jednom ističem da je Solana vještački eko sistem bilo je neophodno uništene pumpe hitno staviti u funkciju, kako bi se ispumpala kišnica i upumpala slana voda, a sa njom i hrana za ptice. Do 24. avgusta 2020. godine, privremenim upravljač ovim područjem je Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore i za redovne programske aktivnosti kao i prethodnih godina u okviru budžeta za 2020. godinu, biće opredijeljena potrebna finansijska sredstva. Povrh toga, a prije svega polazeći od činjenice da ulcinjska Solana od juna 2019. godine, zaštićeno područje na nacionalnom nivou, odnosno od septembra 2019. godine, zaštićeno područje i na međunaordnom nivou. Privremeni upravljač ovim područjem Javno preduzeće za nacionalne parkove je kandidovalo kroz predlog kapitalnog budžeta za 2020. godinu projekat vezan za sanaciju nasipa odnosno betona na prostoru Solane. To je opredijeljenih milion eura koje je predviđeno za

realizaciju projekta sanacije nasipa betona na prostoru Solane koje ste Vi pomenuli u Vašem pitanju.

Ovaj projekat je kandidovan iz razloga jer je jedan od načina uspostavljanja optimalnih ekoloških uslova na području Solane, kada je riječ o komponentama biodiverziteta, a koji čine ovaj ekosistem važnom za boravak ptica i očuvanje staništa i halofita. Upravo održavanje vodnog režima na prostoru Solane i kvaliteta vode u kanalima i bazenima, između kojih se nalaze nasipi. Takođe ću podsjetiti da je sistem bazena odnosno vodni režim u bazenima destabilizovan procesima erozije nasipa, te iz tog razloga potrebno je sanirati nasipe na ovom području. Realizacijom ovog projekta riješiće se dugogodišnji problem održavanje vodnog režima u bazenima koji na direktni način utiče na biodiverziteti ukupno stanje sistema. Ovaj problem naročito je izražen u toku jesenjeg i proljećnjeg aspekta, kao i u toku ljetnjih mjeseci. Uz to populacija ornitofaune koji imaju status gnjezdarica i migratornih vrsta pokazuje navjeći stepen zavisnosti od ekoloških faktora na Solani u ovom slučaju faktor vode. Sanacijom nasipa koji se nalazi između bazena stvorice se uslovi da se na najbolji i najekonomičniji način postignu optimalni uslovi režima vode u smislu nivoa i kvaliteta koji obezbjeđuje nesmetane biološke procese. Sanacije bazena će indirektno smanjiti troškove električne energije i prekomjerni rad pumpnog sistema Đerane jer usred nedovoljnom funkcijom nasipa i transpiracije ovaj sistem je pod stalnim pritiskom. Očekivani početak finansiranja projekta januar 2020. godine, a očekivani završetak novembar iste godine. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:33:47)

Hvala gospođo Vojinović.
Poslanice Pejović.
Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (06.11.19 16:33:53)

Hvala na datom odgovoru. Jako korisna informacija, tim prije što zbilja kad odete na Solanu vi više ne znate gdje da tražite veće prioritete u sanaciji rješavanja problema. Dakle, ja mislim da trenutno u Crnoj Gori, kad je ekologija u pitanju, nema kompleksnijeg upravo od toga, od imovinskog pravnog. Čak nekad volim da kažem da je to više nije poglavlje 27 nego i poglavlje 23, pa onda da ne kažem sanacionog, zaštite prirode, odnosno zaštita biodiverziteta. Par ekselans ekološko pitanje onda problem ima infrastruktura koja je zatečena i koja zbilja djeluje grozno, evo tako da kažem da ne govorimo o arhitektonskim cjelinama ili zgradama koje bez obzira na svoju izuzetnu vrijednost nekako nikako da ugledaju svjetlost dana i nikako da se krene konačno u njihovu revitalizaciju. Ali u pravu ste suština je da se tamo zapravo definiše ona infrastruktura koja je važna za naše opšte interesovanje to je pitanje biodiverziteta zbog čega je Solana i značajna. Zbilja sva čast ukoliko ovo uspijete da uradite, ali smo samo zagreblji dio problema.

Samo se plašim da zbog stečaja i svega onoga što je trenutno aktuelno u Solani, kao i zbog činjenice da će ona vremenom u organizacionom smislu preći maltene u ruke lokalne uprave Ulcinj, da će to podrazumijevati određena obaveza i naravno spremnu infrastrukturu i kadrove da upravljaju tim prostorom, što je jako zahtjevno. Ja se ipak iskreno nadam da ćemo ulaganjem na ovaj način od strane Vlade i naravno uz podršku nadam se Skupštine takvim projektima zapravo stvoriti najbolje pretpostavke da upravljanje i organizacija budu lakši. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:35:32)

Hvala poslanice Pejović.
Potpuno se slažem sa Vašim komentaram.

Sada prelazimo na drugo pitanje za danas, postavili smo ovom ministarstvu poslanik Neđeljko Rudović, Vi kolegkinice Pejović imate onda pitanje.

Izvolite, poslaniče Rudović.

NEDELJKO RUDOVIĆ (06.11.19 16:35:55)

Hvala.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, dame i gospodo, uvaženi gospodine Tomiću.

Pored Solane postoji još jedna ekološka crna tačka ona se nalazi u Prijestonici Crne Gore, nalazi se na Cetinju i ona direktno utiče na zdravlje građana Cetinja. Dvije i po hiljade ljudi živi na Donjem Polju na Cetinju, gdje se nalazi ponor i 2.500 hiljade ljudi trpi već 20 godina, trovanje i doživljava prijetnju zarazom. Zašto? Zato što neko nije u stanju da radi svoj posao.

Ovdje je u pitanju uprava Prijestonice koja već 20 godina ne može da riješi pitanje ponora, ja sam zato bio prinuđen da vama postavim pitanje. Vi gospodine Tomiću predstavljate ministarstvo koje treba da između ostalog vodi i uspješno, nadam se završi, pregovore o poglavlju 27 sa Evropskom unijom koje se tiče zaštite životne sredine. Zato, sam želio da znam da li namjeravate i kako da se uključite u rješavanje ove elementarne nepogode sa kojim se suočava Cetinje i stanovnici Donjeg Polja koji stanuju u neposrednoj blizini tog ponora. Za one koji nijesu sa Cetinja samo ću u par rečenica objasniti. U taj ponor se slivaju sve otpadne vode, fekalna kanalizacija Cetinja, plus atmosferska kanalizacija kada pada kiša. Dešavaju se poplave, a kad nema poplava onda ostaje taj nesnosan miris, neprijatni miris koji se širi Cetinjemž. To se nalazi vjerovali ili ne na svega nekih par stotina metara od rezidencije predsjednika Crne Gore.

U jednom pismu koje sam dobio od jednog mog sugrađanina iz mog rodnog grada, povodom upravo ove teme između ostalog stoji. Prošle godine su počeli sa radovima prekinuli na pola i sve ostavili u gorem stanju nego što je bilo. Više puta sam se obraćao bivšem gradonačelniku Bogdanoviću, svaki put sam imao obećanje da će sve biti završeno i svaki put smo bili prevareni. Obraćao sam se i sadašnjem predsjedniku, odnsono gradonačelniku Prijestonice Aleksandru Kaščelanu, /prekid/ bezuspješno. Cijela lokalna uprava je takođe primala dopise i molbe za sastanke itd i opet bezuspješno. Evo danas, gospodine Tomiću, pliva pola Podgorice na Zabjelu poplave, pola Nikšića je pod vodom. Kolašinu prijete poplave. Šta je ovo. Dakle, imamo situaciju da neko ne radi svoj posao. Preciznije rečeno, imamo javašluk. Samo da bude jasnije. Evo vam Strategija razvoja Prijestonice od 2012. do 2016. godine. Samo jedna konstatacija iz tog dokumenta. Atmosferska kanalizacija slabo funkcioniše jer se nije dugo održavala, pa /prekid/ pijeska, mulja i raznog otpada. Tako da više od 50% atmosferske kanalizacije sa slivnicima ne radi zbog začepljenja. Mislim da ovo nije samo slučaj na Cetinju. Mislim da je ovo slučaj u većini opština Crne Gore. Da ne govorim o Budvi gdje su zatrpavani kanali za atmosfersku kanalizaciju da bi se gradile zgrade, a neki inspektori se ponašali kao oni Juretić i Bošković.

U svakom slučaju, gospodine Tomiću, volio bih da znam da li ćete se uključiti u rješavanje ovog problema.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:40:39)

Hvala, poslaniče Rudoviću.

Državni sekretar Tomić. Izvolite.

ZORAN TOMIĆ (06.11.19 16:40:48)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Zahvaljujem uvaženom poslaniku na poslaničkom pitanju.

Ministarstvo na ovo poslaničko pitanje daje sljedeći odgovor. Na osnovu projektne dokumentacije koju je obezbijedila Prijestonica Cetinje, dana 15.09.2017, Direkcija javnih radova je ugovorila izvođenje radova na čišćenju ponora s izvođačem Hidroterm - BK d.o.o. Ulcinj u iznosu od 653.712,93 eura dok je nadzor obezbijedila Prijestonica i izvođač je uveden u posao

dana 9.10.2017. godine. Radovi na čišćenju ponora su uspješno obavljani u 2017. godini dok su to dozvoljavale vremenske prilike i tokom zimskog perioda pokazale su dobre rezultate u pogledu prihvata i odvođenja atmosferskih voda dok su otpadne vode bajpasom prevedene u kolektor ka istražnom potkopu. Nakon zimskog perioda, radovi su nastavljeni i ubrzo su obustavljeni zbog neusaglašenosti projektne dokumentacije i stanja na terenu. Prijestonica je preuzela aktivnosti i nakon usaglašavanja tehničke dokumentacije, radovi su ponovo nastavljeni 16.07.2018. godine, uz obavještenje izvođača i nadzora da su riješeni navedeni tehnički problemi. Izvođač je dana 3.09.2018. godine dostavio opravdan zahtjev za definisanje novog roka završetka i obavještenje o promjeni odgovornog lica tj. izvršnog direktora. Pripremljen je nacrt aneksa ugovora i dana 6.09.2018. poslat je izvođaču na potpis s odobrenim rokom do 15.11.2018. godine, uz obavještenje da je potrebno da uz potpisani aneks dostavi i garanciju banke za izvršenje ugovora koja je istekla. Međutim, nadzor je dana 14.09.2018. godine obavijestio Direkciju javnih radova da se radovi prekinuti bez opravdanih razloga i bez postojanja više sile, a nakon njihovog upozorenja izvođač je odgovorio da je u finansijskim teškoćama i da ne može da obezbijedi garanciju banke i nastavak radova.

U cilju prevazilaženja problema, organizovan je i sastanak s predstavnikom izvođača na kojem je obećano da će pokušati da razriješe nastalu situaciju. S obzirom da su izvođaču do tada isplaćena sredstva u iznosu od 297.190 eura i da su nastavljeni i izvršeni radovi na čišćenju ponora, konstatovano je da je veći dio posla urađen, kao i da bi posao mogao biti priveden kraju do kraja 2018. godine ukoliko se prevaziđe naprijed opisana situacija, zbog čega je izvođaču ostavljeno još vremena da razriješi navedene probleme. Kako se izvođač više nije oglašavao i prekinuo je svaku komunikaciju, dana 15.11.2018. godine upućeno mu je upozorenje o raskidu ugovora s rokom od sedam dana za produžetak bankarske garancije i nastavak radova. Ni nakon tog upozorenja izvođač se nije oglašavao niti je nastavio radove, tako da mu je dana 29.11.2018. godine upućen dopis s obavještenjem o raskidu ugovora.

Zbog nastale situacije izazvane neodgovornim odnosom izvođača radova, Predlogom kapitalnog budžeta za 2019. godinu planirana su sredstva za izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju sistema za upravljanje otpadnim vodama, između ostalog i za Prijesticu Cetinje. Time su se stvorili uslovi da se u saradnji s Prijesticom i nadzornom službom pripremi dokumentacija za objavljivanje javnog nadmetanja za izvođenje preostalih radova na realizaciji projekta i u skladu s zakonskom procedurom izabere drugi izvođač radova. Dana 29. oktobra 2019. Prijestonica Cetinje je Upravi javnih radova dostavila projektnu dokumentaciju baziranu na aktuelnom postojećem stanju za završetak radova na sanaciji ponora na osnovu koje će biti pripremljeno javno nadmetanje za izvođenje preostalih radova na realizaciji projekta i isto će biti objavljeno tokom novembra mjeseca 2019. godine. Znači, novi tender će biti do kraja novembra 2019. godine.

Pored navedenog, u toku je izrada projektne dokumentacije za sveobuhvatno odvođenje otpadnih i atmosferskih voda iz cetinjskog polja kojim se rješava prikupljanje voda, njihovo odvođenje kroz hidrotehnički tunel Belveder, tretman na postrojenju za prečišćavanje, kao i odvod od postrojenja do recipijenta, a na osnovu kojeg će se u narednim godinama odvijati realizacija projekta. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:45:26)

Hvala, sekretaru Tomiću.
Poslanik Rudović.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (06.11.19 16:45:30)

Gospodine Tomiću, hvala Vam na odgovorima.

Niste vi vjerovatno neko ko treba da podnese odgovornost zbog zavrtlavanja građana Cetinja. Ova priča, gospodine Tomiću, traje tačno 20 godina. U 2012. godini je problem ponora prepoznat kao jedan od najvažnijih ili najvažniji sa aspekta zaštite životne sredine i normalnog funkcionisanja grada. Vi, nažalost, imate situaciju da morate da saradujete sa ljudima koji su

nesposobni, koji ne umiju ili neće da rade svoj posao, gospodine Tomiću. To je ne samo problem Cetinja nego u većeg dijelu problem cijele Crne Gore. Sada slušam informaciju koju ste mi dali, sada Prijestonica zavisi od jedne firme iz Ulcinja koja nije uspjela da obavi posao. Razumijem, to se dešava, ali hoću da kažem nije problem firma iz Ulcinja, problem su mnogi oni koji su mnogo ranije i mnogo odgovornije i ozbiljnije trebali da ovo pitanje riješe. Onda su, da vas podsjetim, predvidjeli tom Strategijom razvoja da će Prijestonica Cetinje do kraja 2015. godine u potpunosti riješi problem ponora. Šta se dešava. Dešava se, naravno, da se ništa ne rješava. Onda se u februaru 2019. godine oglašava Prijestonica i kaže da će sanacija ponora nakon vremenskih nepogoda koje su pogodile Cetinje biti nastavljena, da će nakon okončanja radova protočnost samog ponora biti povećana, biće riješen problem plavljenja. Uopšte ne pominju da oni nemaju komunikaciju sa izvođačem radova s kojim su zaključili ugovor i kome treba da plate 650.000 eura. Oni obmanjuju javnost. Pričaju priče kao svih ovih decenija unazad. Ne saopštavaju punu istinu. Očigledno vi ste je danas saopštili i hvala vam na tome.

Isto se dešava pola godine ranije, jul 2018. godine. Potpuno je ista priča. Sanacija ponora u Donjem Polju na Cetinju nastavljena je, a prethodnih dana lokacija je ponovo očišćena od otpadnih voda i fekalnog mulja, kazala je portparolka Opštine Cetinje itd. Onda je najavila da je sljedeći korak angažovanje teleskopske ruke koja će služiti za proboj terena i otvaranje nekadašnjih kaverni začepljenih čvrstim materijalom koji je rezultat višegodišnjeg taloženja fekalnog mulja. Kakva je ovo priča. Kakva je ovo obmana. Kakav je ovo javašluk. Rješavajte problem. Obećali su žičaru od Cetinja preko Lovćena do Kotora od 40 miliona eura. Deset godina zamajavaju Cetinjane i cijelu Crnu Goru sa tim projektom. Četrdeset miliona eura je visoka cifra, ali 65.000 eura uopšte nije visoka cifra za ono što su, takođe, predvidjeli u ovoj strategiji razvoja koja se tiče pokrivanja cijelog Cetinja WiFi signalom, pa ni toga nema. Da ne kažem sve ostale promašaje i trošenje, odnosno bacanje novca za projekte koji su napravljeni i kako su napravljeni. Poput postavljanja kaldrme u Njegoševoj ulici. Završavam jednom rečenicom. Nažalost, Cetinjani su nekad govorili da je Cetinje dolina bogova. Nije ona više, izgleda, doline bogova nego dolina ponora, /prekid/ koji se bavi, koji je društveno aktivan i angažovan, pokušavajući da nađe neku perspektivu opstanka i ostanka na Cetinju koji se zove Miloš Marković koji je prošle godine, između ostalog, rekao - Cetinje je na ulazu u ponor i u nepovrat. Hajde da učinimo da ne bude to put u ponor i u nepovrat. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:50:09)

Hvala Vama na postavljenom pitanju i komentaru, kolega Rudoviću.
Prelazimo na treće pitanje koje je upućeno Ministarstvu.
Daliborka Pejović. Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (06.11.19 16:50:23)

Moje interesovanje je vezano za izmjene ili donošenje novog prostornog plana Crne Gore. Moram da priznam da mi se ova ideja rodila na jednoj od sjednica Odbora za uređenje prostora i životnu sredinu ili već kakav je naziv, gdje se stalno priča o planovima regulacije, generalne, lokalne i svake druge, a ne znam zašto ne razmišljamo o tome da ovom Prostornom planu Crne Gore rok važenja ističe do 2020. godine.

Dakle, sjećam se kako je izgledala rasprava i jako puno sastanaka brojnih eksperata širom Crne Gore kada je donosen plan koji je još uvijek važeći. To je jedna vrsta, po mom mišljenju, dobre sinergije struke gdje bi sada trebalo zbilja na jedan objektivan i vrlo realan način pogledati koji su to prioriteti budućeg razvoja Crne Gore sada u svjetlu vrlo aktuelnih i vrlo problematičnih evropskih integracija.

Pošto Skupština Ustavom Crne Gore ima nadležnost donošenja Prostornog plana Crne Gore kao jednog vrlo značajnog zakona za Crnu Goru, mene interesuje kako će i na koji način započeti proceduru, ko će proceduru da vodi i kada će se ona u konačnom pojaviti u Skupštini Crne Gore da bismo vidjeli kako će izgledati budućnost Crne Gore i kako ćemo na neki način

okupiti najbolju crnogorsku pamet da bismo donijeli jedan prostorni plan koji više neće biti isključiv kada su u pitanju sektorske politike nego će za sve njih definisati ključne pravce razvoja i mi ćemo znati što nas čeka u bliskoj budućnosti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:52:02)

Hvala, poslanice Pejović.
Izvolite, sekretaru Tomić.

ZORAN TOMIĆ (06.11.19 16:52:08)

Odgovor je sledeći.

Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata na sveobuhvatan način je uredio pitanja koja se tiču sistema planiranja prostora, načina i uslova izgradnje objekata, postupka legalizacije bespravnih objekata, kao i druga pitanja od značaja za planiranje prostora i izgradnju objekata. Zakonom se stvaraju uslovi za unapređenje poslovnog ambijenta u Crnoj Gori, odnosno uslovi za podsticanje preduzetničke inicijative i ulaganje kapitala, kao i veći stepen transparentnosti otklanjaju probleme u komunikaciji između organa i institucija koje učestvuju u postupku planiranja prostora i izgradnji objekata i skraćuju rokovi potrebni za pribavljanje i dostavljanje saglasnosti, mišljenja i drugih dokaza predviđenih zakonom i drugim propisima. Ovim zakonom je predviđeno da se teritorija Crne Gore, sa prostorno planskog aspekta, uređuje s dva strateška dokumenta i to Prostornim planom Crne Gore koji se donosi za period od 20 godina i Planom generalne regulacije Crne Gore koji se donosi za period od deset godina. Prostorni plan Crne Gore je strateški dokument i opšta osnova organizacije uređenja prostora Crne Gore kojim se određuju državni ciljevi i mjere prostornog razvoja u skladu s ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno istorijskim razvojem Crne Gore. Ovaj planski dokument predstavlja planski osnov za korišćenje potencijala, održivih razvoja, očuvanje, zaštitu i unapređenje prostora. Vlada Crne Gore na sjednici od 20. decembra 2018. godine donijela je Odluku o izradi Prostornog plana Crne Gore čime su započete formalne aktivnosti na izradi ovog strateškog planskog dokumenta, a odlukom o izradi definisan je rok za izradu od 24 mjeseca. Urađene su bazne studije, ortofoto snimci za cijelu teritoriju Crne Gore i druge pripremne aktivnosti. Izrada ovog planskog dokumenta, kao i izrada drugog planskog dokumenta, Plana generalne regulacije Crne Gore je veoma obiman, kompleksan i složen posao s mnoštvom strogo formalnih procedura koje se moraju poštovati i u koji je uključen veliki broj subjekata.

Važeći Prostorni plan Crne Gore Skupština je donijela 2008. godine i to za period do 2020. godine. Kontinuitet planskog uređenja prostora, odnosno primjena aktuelnog Prostornog plana Crne Gore obezbijedena je kroz primjenu odredbe člana 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata kojom je propisano da se do donošenja Plana generalne regulacije Crne Gore primjenjuju važeći planski dokumenti donijeti do stupanja na snagu ovog zakona, odnosno do roka iz člana 217 ovog zakona, a to je do 31. decembra 2018. godine mogli su da se donesu započeti planski dokumenti.

Kako je, dakle, Prostorni plan Crne Gore bio važeći planski dokument oktobra 2017. godine kada je stupio na snagu Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata, to se ovaj planski dokument shodno članu 218 Zakona može primjenjivati do donošenja Plana generalne regulacije Crne Gore. Naravno, novi prostorni plan donijeće se prije plana generalne regulacije i njime će se utvrditi prestanak prethodnog Prostornog plana Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:55:07)

Hvala, gospodine Tomiću.
Izvolite, poslanice Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (06.11.19 16:55:13)

Iskreno se nadam da ćemo donijeti Prostorni plan koji neće sadržavati, ako tako mogu reći, svojevrsne rupe u nedefinisanju onih projekata koji su bitni za održivost kompletne Crne Gore. Ovo vam kažem iz razloga što prosto i dan danas mogu da slobodno konstatujem živim u čudu kako ne možemo ništa iz ekološke komunalne infrastrukture završiti zato što to nismo uradili kroz adekvatnu prostorno plansku dokumentaciju. Upravo tada ne znajući šta nas sve čeka na putu evropskih integracija nikada se nismo usudili da idemo do kraja i da odredimo gdje će se to nalaziti ona komunalna ekološka infrastruktura koja je poželjna i potrebna da bismo rješavali probleme. Onda danas imate muku da, kada krenete da ili gradite deponije širom Crne Gore ili neke druge ekološke tačke rješavate na adekvatan način, nema šanse da vam to prođe.

Zato su moja očekivanja od ovog prostornog plana da ćemo konačno definisati gdje su lokacije za rješavanje prevashodno ekoloških problema pošto smo uglavnom ovim drugim sektorskim politikama koje se tiču infrastrukture manje više definisali to što nam treba da bismo funkcionisali na adekvatan način, ali ovdje zbilja imamo strašne probleme. Umjesto da nešto gradimo ili rješavamo mi uvodimo neke nove procedure koje nas očigledno udaljavaju od rješenja problema. Mislim da ćemo o tome imati prilike da govorimo kada tačka dnevnog reda bude zaštićeno područje Kotora. Svi smo svjesni, potrebno je štititi grad Kotor, ali ako je rezultat toga ili kolateral činjenica da ne možemo graditi ništa u jednom ogromnom prostoru i bafer zoni, pa i od ove komunalne i ekološke infrastrukture onda se pitam da li mi rješavajući jedan problem otvaramo milion drugih. Nažalost, nisam ispratila javnu raspravu kada je u pitanju Prostorni plan, ali zbilja nadam se da ćemo mi u Skupštini ukoliko stigne u našem mandatu biti u prilici zbilja da određena rješenja ukoliko budu nedostatna ili javno kritikujemo ili da kažem podržimo da se ona apsolutno definišu kao crnogorski prioritati. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:57:16)

Hvala, poslanice Pejović.

Imali smo prijavljena pitanja i kolege Škrelje, Divanovića i Vuletića koji nisu sa nama u sali.

Prelazimo na posljednje pitanje.

Poslanica Nada Nenezić. Vaše vrijeme za pitanje počinje. Izvolite.

NADA NENEZIĆ (06.11.19 16:57:37)

Poštovani predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici i poslanice, poštovani predstavnice Ministarstva, građanke i građani Crne Gore,

Moje pitanje je veoma kratko: Kada će se završiti izgradnja Bulevara 13. juli u Nikšiću?

Obrazloženje. Ta kapitalna investicija je definisana budžetom Crne Gore prije deset godina. Urađeno je dvije trećine ukupnog projekta. Posebno naglašavam da bulevar vezuje grad preko najvećeg prigradskog naselja Kličevo koje ima 12.000 stanovnika sa jednim od najljepših istorijskih spomenika Crne Gore Carevim mostom koji je izgrađen 1896. godine kao poklon ruskog cara Aleksandra III, a most je inače u veoma lošem stanju. Bulevar koriste mnogi privredni subjekti upravo u dijelu koji nije završen. Ova dionica puta je veoma rizična za sve učesnike u saobraćaju. Kada će se nastaviti izgradnja ove saobraćajnice? Sugerišemo da nastavak izgradnje uđe u program Vlade za sljedeću godinu. Molim odgovor u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 16:58:51)

Hvala, poslanice Nenezić.

Izvolite, gospodine Tomiću.

ZORAN TOMIĆ (06.11.19 16:58:55)

Hvala Vam.

U prethodnom periodu rekonstrukcija saobraćajnice od skvera do Carevog mosta ukupne dužine 4.800 m realizovano je fazno. Dionica saobraćajnice od skvera do kružnog toka, to je do skretanja za Podgoricu dužine 930 metara rekonstruisana je s četiri saobraćajne trake širine po 3,25 m, sa razdjelnim ostrvom i obostranim trotoarima širine četiri metra, kompletnom infrastrukturom i javnom rasvjetom. Ukupna vrijednost ovih radova iznosila je 1.600.000 eura. Dionica saobraćajnice od kružnog toka skretanja za Podgoricu do Malog mosta dužine 420 metara rekonstruisana je sa dvije saobraćajne trake širine po 3,5 metara obostranim trotoarima širine 4 metra i 2 metra kompletnom infrastrukturom i javnom rasvjetom. Ukupna vrijednost ovih radova iznosila je 750 hiljada eura. Radovi na rekonstrukciji ovih dionica koji predstavljaju prvu fazu rekonstrukcije saobraćajnice od Skvera do Carevog mosta izvođeni su u periodu od 2008. do 2012.godine. U 2012. godini završena je izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju preostalog dijela saobraćajnice od Malog mosta do Carevog mosta u dužini od 3.450 metara.

U skladu sa prioritetima u Opštini Nikšić u periodu od 2013. do 2017. godine završeni su radovi druge i treće faze rekonstrukcije saobraćajnice u ukupnoj dužini od 1.700 metara sa dvije saobraćajne trake širine po 3,5 metara i obostranim trotoarima širine 2 metra sa kompletnom infrastrukturom i javnom rasvjetom. Ukupna vrijednost ovih radova iznosila je 1.650.000 eura.

Procjena vrijednosti svih preostalih radova na rekonstrukciji saobraćajnice u dužini od 1.700 metara iznosi 1.500.000 eura. Projekat nastavka izgradnje Bulevara 13. jul u Nikšiću nije bio obuhvaćen Zakonom o budžetu za 2019. godinu jer nije bio prijavljen kao prioritet od strane Opštine Nikšić, te dalja eventualna realizacija projekta je u nadležnosti opštine, odnosno ona treba da prijavi taj projekat za kapitalni budžet. Ovo je podatak, odnosno informacija koju smo dobili od Uprave javnih radova. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 17:01:11)

Hvala Vam, sekretare Tomiću.
Poslanice Nenezić, izvolite.

NADA NENEZIĆ (06.11.19 17:01:16)

Zahvaljujem se predstavniku resornog ministarstva na iscrpnom odgovoru. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (06.11.19 17:01:26)

Hvala. Zahvaljujem se i predstavnicima Ministarstva i konstatujem da smo završili današnji radni dan sa ovim pitanjem. Sjutra nastavljamo sa Ministarstvom zdravlja i Ministarstvom rada i socijalnog staranja, sa početkom u 11h, o tačnom terminu nastavka prethodne Druge sjednice redovne, takođe koja će biti u toku sjutrašnjeg dana, bićete obaviješteni. Vidimo se sutra.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 11:30:57)

Uvaženi poslanici, uvaženi građani, uvažene kolegice i kolege, nastavljamo treću posebnu sjednicu Drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2019. godini.

Prethodnih dana, kao što znate, imali smo Premijerski sat, imali smo poslanička pitanja i ostala su nam još grupa pitanja koja je vezana za Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo rada i socijalnog staranja.

Danas će pitanja Ministarstvu zdravlja postavljati poslanice: Vera Bulatović, Ljiljana Đurašković i Anka Vukićević.

Četvrto pitanje postavljaje i Nada Nenezić.

Dajem riječ poslanici Veri Bulatović, a obaviješten sam da će ispred Ministarstva na pitanja odgovarati Vesna Miranović, generalna direktorica Direktorata za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite i unapređenje ljudskih resursa u zdravstvu.

Pitanje će postaviti poslanica Vera Bulatović, izvolite. Vera izvinite.

VERA BULATOVIĆ (07.11.19 11:32:07)

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore,

Moje poslaničko pitanje upućeno je bilo ministru zdravlja a nisam nezadovoljna sa doktorkom Vesnom, za to što smo mi ipak iz struke, a može da bude bolje nego da je ministar zdravlja tu.

Da li ste uradili evaluaciju reforme primarne zdravstvene zaštite i po sektorima i uopšte i koji će biti vaši sljedeći koraci nakon ocjene integriteta zdravstvenog sistem?.

Od početka 2009. godine u zdravstvenom sistemu Crne Gore na primarnom nivou u upotrebi je kompjuterizacija zdravstvenih radnika, a priprema za ovaj proces robotizacije počela je mnogo ranije. Nakon više od deset godina stanje u primarnoj zdravstvenoj zaštiti je na nedopustivo niskom nivou. Naraslo nezadovoljstvo, što bi u šahu rekli, pata pata, kad su u pitanju pacijenti kao primaoci zdravstvenih usluga i ljekari kao davaoci, odnosno zdravstveni radnici kao davaoci ovih usluga. Deset godina nakon ove robotizacije doktor postaje negacija svega onoga zbog čega je odabrao ovu tako tešku, a takvu veličanstvenu profesiju. Kome i u koje svrhe služe izabrani doktori. Ne znam baš nikog ko bi negirao da je zdravlje jednog naroda nacionalni interes jedne države, ali u našoj zemlji ne postoji koleracija između zakona, odluka, obećanja i realnog stanja. Na primarnom nivou u zdravstvenom sistemu Crne Gore primjenjuje se elektronski recept, elektronski uput, elektronske doznake za bolovanje, elektronsko fakturisanje svega i svačega. Jesmo li u ovoj elektronskoj gužvi izgubili čovjeka?

U medicini se kaže da se liječi čovjek a ne bolest. Ima li izabrani doktor vremena za toplu ljudsku riječ? Kako izabrani doktor uspijeva da ispuni zahtjeve koje pred njim postavljaju Ministarstvo zdravlja, Fond za zdravstveno osiguranje, menadžment ustanova i konačno pacijent? Za izabranog doktora propisano je 80% zdravstvenih problema da se riješi na nivou primarne zdravstvene zaštite. Tom reformom predviđeno je da doktor primi samo 30 pacijenata, međutim u stvarnom stanju primi preko 60. Šta se može uraditi kad primi 60 pacijenata. Izabranom doktoru, a uz to su mu ograničene samostalno odlučivanje za veliki broj lijekova i za veliki broj dijagnostičkih procedura mora da se ide na sekundarni, na tercijalni nivo, a najviše kritike upućeno izabranom doktoru je upravo taj broj uputa put sekundarnog i tercijalnog nivoa.

I na kraju, postaviću jedno pitanje - Da li nam je važniji pacijent ili poštovanje administrativnih procedura?

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENIĆ (07.11.19 11:35:12)

Zahvaljujem poslanici Veri Bulatović.

Pozdravljam Vesnu Miranović i dajem joj riječ. Izvolite.

VESNA MIRANOVIĆ (07.11.19 11:35:23)

Uvaženi potpredsjedniče Parlamenta, uvažena koleginice Bulatović,

Ministarstvo zdravlja u procjeni učinjenih reformskih aktivnosti polazi od stanovišta da su bez adekvatne evaluacije greške neizbježne. Struktura crnogorskog zdravstvenog sistema počiva na hijerarhijskom ustrojstvu primarnog - domovi zdravlja, sekundarnog - opšte i specijalne bolnice i tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite - Klinički centar Crne Gore.

Primarni nivo zdravstvene zaštite se prvi našao na udaru strukturnih reformi u sistemu zdravstva. Reforma je otpočela 2004. godine, a praktična implementacija zacrtanih ciljeva 2008.

godine.

U pravu ste kada kažete da na primarnom nivou zdravstvene zaštite pacijent treba da zadovolji 80 do 85% svih zdravstvenih potreba uz aktivnu podršku pojedinca, porodice i zajednice u cjelini.

Primarna zdravstvena zaštita predstavlja osnov cjelokupnog zdravstvenog sistema u okviru koga se zadovoljavaju potrebe za promocijom zdravlja, prevencijom bolesti, ranim otkrivanjem bolesti, skriningom, blagovremenom dijagnostikom i liječenjem, kao i fizikalnom terapijom. Sprovodeći analizu redovnu funkcionisanja primarnog nivoa zdravstvene zaštite postalo je očigledno da je prema podacima Fonda za zdravstveno osiguranje ovih 80 do 85% još uvijek nedostižno. Efikasnost pružanja zdravstvenih usluga na primarnom nivou, prema podacima Fonda za zdravstveno osiguranje na kraju 2017. godine je pokazalo da se ona kreće oko cifre 68,39%, što znači da u opštim bolnicama i Kliničkom centru je obavljeno 31,61% zdravstvenih usluga polikliničkog tipa. Stoga je Ministarstvo zdravlja zatražilo asistenciju Svjetske zdravstvene organizacije za sprovođenje istraživanja čiji će rezultat biti predlog mjera za veću efikasnost primarnog nivoa zdravstvene zaštite. Na osnovu dobijenih imputa nakon sprovedenog istraživanja Svjetske zdravstvene organizacije Ministarstvo zdravlja je preduzelo ili će preduzeti sljedeće mjere: povećati broj timova izabranih doktora u sredinama gdje je privremena migracija stanovništva prisutan, odobriće veći broj specijalizacija za primarni nivo zdravstvene zaštite čime će se zaustaviti tercijalizacija crnogorskog zdravstvenog sistema. Već u sljedećih nekoliko dana najavljujem da će Dom zdravlja Podgorica raspisati konkurs za 10 specijalizacija porodične medicine. Na taj način će se formirati kadar koji će biti trajno vezan za primarni nivo zdravstvene zaštite i smanjiti opasnost da izabrani doktor sopstvenu odgovornost veoma lako prenese na druge specijaliste.

Podstićaćemo, što već radimo u kontinuitetu nekoliko godina ali i dalje sa većim entuzijazmom preventivne medicinske programe, kroz osmišljeni rad sa zdravima. I sami znate da nam je bilo potrebno dosta vremena da uvjerimo donosiocce odluka iz oblasti finansija zašto treba ulagati u zdrave ljude da bi bili još zdraviji. Srećna je okolnost što su našu poruku shvatili i što preventivni programi zaista prolaze uz punu finansijsku podršku. Takođe, radimo na integraciji protokola liječenja za najčešća stanja na primarnom nivou zdravstvene zaštite u softverske programe koja se sprovodi uz stručnu i finansijsku pomor Svjetske zdravstvene organizacije. Digitalna podrška usvojenim protokolima liječenja omogućava dijagnostiku i liječenje pacijenata u svim situacijama na isti standardizovan način.

Efekti koje očekujemo su prije svega da izabrani doktor ima dovoljno vremena za bavljenje pacijentom, upravo ovo na šta vi ukazujete, da bude kompetentan, zadovoljan i motivisan, da implementacija protokola omogućava standardizaciju pristupa svakom pacijentu uz bezbjednost za ljekara i pacijenta i naravno povećanje usluga na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Dio vašeg pitanja koje ste dali kroz komentar, a odnosi se na digitalno zdravlje, je nešto što nije donijeto kao odluka pojedinca, to nije odluka koju je donio pojedinac, to je samo poštovanje strateških dokumenata koje je ova država usvojila prije svega Master plana razvoja zdravstva od 2015. do 2020. godine u kome digitalno zdravlje zauzima veoma važnu poziciju. Može to da izgleda ovako kako vi kažete, da je ljekar upućen na korišćenje digitalnih tehnologija, ali nama je fokus uglavnom na to kako se pacijent kreće kroz sistem. Ako korišćenje digitalnih platformi omogućava olakšano kretanje pacijenta kroz sistem, ako mu omogućava da može da pođe u apoteku da podigne recept uz samo jedan klik, onda smatramo da je korist, da je benefit za pacijenta ono što nas vodi u svim reformama. Pri tom, naravno, ne smijemo zaboraviti na poziciju ljekara, ne smijemo je otežati. Naprotiv, trudićemo se da kroz stalne izmjene sistema, a sistem nam to omogućava zato što je, bez obzira što nam se čini da je jako veliki komplikovan, glomazan, on je suštinski upoređen sa drugim sistemima, zdravstvenim sistemima, recimo u regionu malim, podložen brzim reformskim promjenata i može da odreaguje na svaku primjedbu koja je objektivna i koja može da dovede do poboljšanja funkcionisanja sistema. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 11:41:24)

Hvala.

Poslanica Vera Bulatović ima pravo na komentar. Izvolite.

VERA BULATOVIĆ (07.11.19 11:41:34)

Ja bih da vas podsjetim da je 2004. godine kad se krenulo u reformu zdravstvenog sistema, bar što se Nikšića tiče, izgubio je par ljekara koji još nijesu bili za penziju, tipa internista, dermatovenerologa, očnih ljekara, ortopeda. Znači, napravili smo jednu baš čistku kroz nikšićki dom zdravlja da bi 15 godina poslije toga pokazalo se da je neophodno da Nikšić ima i dermatovenerologa, i oftalmologa, s tim što taj oftalmolog bi stvarno trebao i neke operacije da radi a ne da bude samo ambulanti ljekar, kao i ušni ljekar, jedva smo uspjeli da spasimo urologiju. Znači, imali smo velike peripetije po sistemu organizacije.

Ono na što bih ja još podsjetila, jer sam jednom u ovoj ustanovi pitala kad će se izgraditi opšta bolnica u Podgorici, odnosno gradska bolnica, koja bi rasteretila tercijalni nivo, i ja priznajem da je Klinički centar Cren Gore jako opterećen, jer ja znam slučajeve iz Nikšića koji su zakazani za koronarografiju. Došao je hitan slučaj infarkta iz Podgorice, pacijent iz Nikšića je izgubio svoj red. Znači, opšta bolnica čiji je plac bio planiran u Masilanama u vojnom garnizonu, ove godine se u programu, dugoročnom programu razvoja grada Podgorice ne nalazi više. Šta se desilo sa placem, u koje svrhe je on iskorišćen?

Što se tiče povećan broj timova, malo bude ovako čudno kad se to kaže, s obzirom da smo baš u jeku kada svi, i pacijenti i ljekari, pričaju o odlasku velikog broja ljekara, kako ćemo povećati broj timova ako imamo odlazak? Nije samo doktor nezadovoljan svojom platom, doktor je nezadovoljan i svojim statusom i odnosom državnih institucija prema njemu. Evo da krenemo od primarne zdravstvene zaštite. Poslije toliko godina škole jedan ljekar opšte prakse ne može da napiše uput za hormone štitne žlijezde, nego mora da ide kod endokrinologa. U medicini, u anamnezi, htjela bih samo još da naglasim u primarnoj zdravstvenoj zaštiti je jako puno kurative, za preventivu se nema kad. A ovaj dio što sam htjela da vam kažem kad smo završavali medicinu, i ja i vi, bilo je dda pripremimo bolesnika sa svim nalazima i sa svim mogućim protokolom koji će da olakša rad specijalite. Danas to nije tako.

I moram samo još da naglasim u ovom kontekstu evaluacije da je u avgustu mjesecu kažnjeno 12 ljekara, dva su iz Nikšića. Zašto su kažnjena? Zbog kompjutera su kažnjena. Ne može ljekar primarne zdravstvene zaštite biti kažnjen za otvoreno bolovanje koje je potvrdila komisija za bolovanje, ne može ljekar biti kažnjen zato što je napisao uput za specijalistu bez datuma zakazivanja. Kompjuter ne prepoznaje težinu zdravstvenog stanja pacijenta, ljekar je prepoznaje. Zato, kažnjeni su sa 250 eura. Ako znamo da ljekar prima oko 500 eura, onda je to strašno puno za ljekara iz primarne zdravstvene zaštite. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 11:45:13)

Hvala.

Na ovaj način smo završili prvo pitanje koje je postavila poslanica Vera Bulatović.

Sad prelazimo na drugo pitanje koje je postavila Ljiljana Đurašković, nakon toga Anka Vukićević.

Dajem riječ poslanici Đurašković. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (07.11.19 11:45:32)

Hvala, potpredsjedniče.

Gospođo Miranović, uvaženi građani,

Moje poslaničko pitanje upućeno Ministarstvu zdravlja glasi:

Da li ste otvorili prijemne punktove za uzimanje uzoraka materijala od pacijenata za medicinske mikrobiološke nalaze, kako bi se na taj način smanjile velike gužve u Institutu za javno zdravlje Crne Gore.

Moram da napomenem da sam ovo pitanje postavila na inicijativu naših građana.

Obrazloženje: Institut za javno zdravlje Crne Gore je visokospecijalizovana zdravstvena ustanova na tercijalnom nivou zdravstvene zaštite. Njena je djelatnost usmjerena na očuvanju i unapređenju zdravlja svih građana. U obavljanju djelatnosti, između ostalog, Institut vrši mikrobiološke i parazitološke analize, hemijske, biološke, toksikološke, biohemijske i druge laboratorijske analize. Ka institutu za ove analize gravitira blizu 250 hiljada stanovnika, naravno, osim onih koji su u mogućnosti da sebi priušte da analize naprave u mnogobrojnim privatnim dijagnostičkim laboratorijama i plate to kešom. Pacijenti imaju primjedbe na izuzetno skučen i mali prostor u mikrobiološkoj laboratoriji. U čekaonici su i djeca i odrasli zajedno. Iako je nabavljen redomat koji bi trebalo da obezbijedi pristup pacijenata prijemnim ambulancama, građani se žale da su samo dva šaltera mali broj i da su i dalje prisutni redovi. Najveći problem javlja se prilikom uzimanja urogenitalnih uzoraka kod žena, jer postoji ograničen broj uzoraka se mogu tehnički obraditi u toku radnog vremena, samo 30 uzoraka. Tako da se dešava da žene iz drugog ili trećeg pokušaja završe analize a izgube vrijeme, a moraju svaki put da odsustvuju sa posla i traže dozvolu i to im se oduzima.

Da li je u međuvremenu poslat još koji ljekar na specijalizaciju iz mikrobiologije, kao što je bilo obećano, i da li ste nabavili dodatnu aparaturu za dijagnostiku da bi bilo više mogućnosti za analizu. I konačno, da li ste otvorili punktove za uzimanje uzoraka. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 11:47:59)

Hvala.

Koleginice Miranović,izvolite.

VESNA MIRANOVIĆ (07.11.19 11:48:06)

Uvažena poslanice, odgovor na vaše pitanje sam tražila od Instituta za javno zdravlje želeći da im dam priliku da odgovore na pitanja koja se ponavljaju u javnosti, pa da vidimo da li će vas ovaj odgovor, da li će vašu potrebu zadovoljiti.

Mikrobiološka laboratorija Instituta za javno zdravlje Crne Gore ima najopremljeniju i najrazvijeniju mikrobiološku laboratoriju u državi a moža i u regionu. To je laboratorija koja je posljednjih nekoliko godina, zahvaljujući značajnim ulaganjima sredstava, preventivno samog Instituta a zatim i Vlade Crne Gore, izrasla u referentnu laboratoriju svjetske zdravstvene organizacije iz različitih oblasti: morbili, rubela, antimikrobna rezistencija, nacionalni centar za grip, kao i u regionalni dijagnostički centar i centar izvrsnosti koji služi kao naučno nastavna baza dva univerziteta. Navedena laboratorija je primarno projektovana kao mikrobiološka laboratorija na najvišem nivou zdravstvene zaštite za cijelu državu, ali istovremeno je i jedina javno zdravstvena mikrobiološka laboratorija na primarnom i sekundarnom nivou zdravstvene zaštite za opštinu Podgorica, Danilovgrad i Tuzi, što je, imajući u vidu specifičnost procedura, racionalizaciju troškova, kao i smanjenje utroška skupih dijagnostika i potrošnog materijala, bio razuman potez.

Nažalost iz mnogih razloga, a prije svega kao posljedica demografskih trendova i unutrašnjih migracija, kapaciteti odsjeka za prijem i donekle same laboratorije Instituta za javno zdravlje su prevaziđeni, jer dinamika edukacije visokostručnog kadra iz oblasti mikrobiologije, gdje je potrebno pet do šest godina za školovanje jednog mikrobiologa, prosto ne može da prati konstantan porast zahtjeva za mikrobiološkom dijagnostikom niti porast broja osiguranika u navedenim opštinama. Istovremeno, laboratorija instituta je jedina mikrobiološka laboratorija koja vrši visoko specifične dijagnostičke procedura, čime je broj analiza dodatno uvećan.

Primjera radi, tokom 2018. godine mikrobiološka laboratorija Instituta sprovela je ukupno 330.000 analiza kliničkog materijala, ne računajući analize u sklopu sklining programa raka grlića materice niti ranog otkrivanja kolorektarnog karcinoma, što je gotovo za petinu više od prethodne godine, što u suštini znači da je gotovo svaki drugi stanovnik Crne Gore makar jednom laboratorijski obrađen u Institutu za javno zdravlje Crne Gore. Pri tome ne pominjemo uzorke i mikrobiološke analize hrane, vode, vazduha, briseve površina, predmeta opšte upotrebe koji su

takođe obrađeni u laboratoriji Instituta.

Istina je da veliki broj uzoraka i prijem materijala, kao i gužve na prijemnom odsjeku Centra za medicinsku mikrobiologiju predstavljaju situaciju koja kvari cijelu sliku mikrobiološke dijagnostike u Institutu i zaista je šteta za laboratoriju takve opremljenosti i renomea da mora da se nosi sa problemima gužvi i redova.

Iz svega navedenog i u želji da smanji opterećenje odsjeka za prijem kao i kompletne laboratorije Ministarstvo je u saradnji sa samim Institutom u proteklom periodu započelo rješavanje problema opterećenja na prijemnom odsjeku na sistematičan način, istovremeno djelujući na više frontova, počev od sprovedene analize rada laboratorije, njenih procedura, broja, uzoraka obrađenih u odsjeku za prijem. Na osnovu rezultata analize unaprijeđene su postojeće i uvedene nove procedure. Uveden je aparat za automatsko dodjeljivanje brojeva u čekaonici u redomatu koji ste pomenuli, uspostavljen je sistem prijema materijala sa prioritnim kategorijama, uvedena je mogućnost dostavljanja i prijema materijala iz drugih opština i ustanova, prvenstveno uzoraka krvi i seruma, a nerijetko i briseva za najkontagioznije bolesti, na primjer morbili, grip, sari, pri čemu se insistira na principu da putuje materijal a ne pacijent, skraćeno vrijeme čekanja na dosjeku za prijem koje ne iznosi preko 20 minuta za određene vrste uzorkovanja mnogo kraće, skraćeno vrijeme dostavljanja gotovih rezultata koji se direktno elektronskim putem upućuju izabranom ljekaru, čime je mogućnost takozvanog gubljenja rezultata i ljudskog faktora eliminisana. Povećan broj analiza ginekoloških briseva koji su i dalje nadležnost, na žalost uskog grla laboratorije koje će biti riješeno u doglednom bliskom periodu. Razrađenost, unapređenje rada ostalih mikrobioloških laboratorija u državi i započeta izrada protokola za racionalnom mikrobiološku dijagnostiku kako bi se smanjilo upućivanje iz drugih opština i ustanova.

Poseban akcenat se stavlja na ovaj poslednji segment za to što je primijećeno da se u posljednjih par godina broj upućenih pacijenata, bez jasnih dijagnostičkih razloga, bez jasnih razloga, opterećuje dodatno službu, a broj rezultata pozitivnih je jako mali, što govori u prilog tome da je potrebno redefinisati dijagnostički protokol za upućivanje pacijentkinje na uzimanje kultura.

Istovremeno su ove godine dodijeljene dvije, a prethodno jedna specijalizacija iz oblasti mikrobiologije, to je dugoročno gledano jedino adekvatno a sporo rješenje na svu sreću započeto na vrijeme. U interesu pacijenata, osiguranja kvaliteta i posebno bitno obezbjeđivanja adekvatnosti uzoraka, a samim tim i validnosti rezultata, trenutna organizacija službi je takva da se materijal za mikrobiološke analize uzorkuje u samim mikrobiološkim laboratorijama domova zdravlja, odnosno odsjeku za prijem Instituta za javno zdravlje Crne Gore. Međutim, imajući u vidu sve navedeno a ne zaboravljajući da je uzimanje bioloških materijala za potrebe mikrobioloških pretraga i analiza u mnogo čemu specifičan i zahtjevan proces koji se u više elemenata značajno razlikuje od uobičajenog uzorkovanja materijala za biohemijske analize i pretrage, to se odnosi na vaš komentar da pojedine žene moraju i dva tri puta da dođu, znači radi se o specifičnom načinu uzimanja uzorka i njegovog očitavanja, u zlatnom periodu vremena. Tako da je još jedna strategija se istovremeno sprovodi sa svim navedenim, radi se o zasebnoj strategiji usmjerenoj ka osnaživanju i unapređivanju kvaliteta i obima usluga ostalih javnih mikrobioloških laboratorija u državi i sa tim u vezi Ministarstvo je zajedno sa delegacijom Evropske komisije u Crnoj Gori započelo rad na projektu osnaživanja mikrobioloških laboratorija na primarnom nivou zdravstvene zaštite kako bi se osigurala podjednaka dostupnost mikrobioloških usluga odgovarajućeg nivoa zdravstvene zaštite najvećeg kvaliteta svim građanima Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 11:55:12)

Hvala.

Imate pravo na komentar. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (07.11.19 11:55:20)

Gospošo Miranović, evo naši pacijenti su čuli sve što ste vi rekli i nadaju se da će to tako biti u budućnosti. Cilj savremene medicine je da približimo dijagnostiku pacijentima. Onda uradimo

to do kraja.

Upravo sam čula podatak da pacijentkinje koje dođu da daju nalaz imaju putne troškove, a kad dođu da podignu nalaze koji im ne stignu svaki put u elektronskoj formi nemaju pravo na putne troškove, tako da molim vas i to pogledajte da stanemo u zaštitu naših dama.

Hvala lijepa i nadam se da ćemo ovo uspjeti da uradimo.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 11:56:00)

Hvala.

Na ovaj način smo završili drugo pitanje.

Prelazimo na treće pitanje vezano za interesovanja koja se odnosi na Ministarstvo zdravlja.

Pitanje postavlja Anka Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (07.11.19 11:56:09)

Zahvaljujem.

Poštovane građanke i građani,

Ministarstvu zdravlja postavila sam sljedeće pitanje:

Koliko sredstava se pojedinačno transferiše iz budžeta Crne Gore za potrebe rada ljekarske komore, komore stomatologa, fizioterapeuta, farmaceutske komore i da li je Ministarstvo zadovoljno realizacijom istih?

Naime, negdje prošle godine, u jednoj od svojih diskusija ovdje, navela sam kao neophodnost organizacije, edukacije zdravstvenih radnika različitih profila iz oblasti Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Zakona o zdravstvenom osiguranju, odnosno prava koje građani imaju po osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju, tipa pravilnika, prava na banjsko klimatsko - liječenje, na ortopedsko pomagala. Negdje sam mišljenja da bi kvalitetnija zdravstvena usluga bila ako bismo poradili na tome i da se zdravstvenim radnicima i od tih edukacija daju oni bodovi neophodni za licence, pogotovo ako imamo podatak da se određeni dio sredstava za rad ovih komora izdvaja iz budžeta. Da se ne bi dešavale sljedeće situacije da ljekar ginekolog kaže pacijentkinji radi dokle god možeš da bi duže koristila porodiljsko kasnije, a zna se da mora najkraći preiod koji smije ostati to je mjesec dana pred porođaj, da se ne bi dešavalo da pacijent ne zna kako da ostvari pravo na ortopedsko pomagalo. Da, recimo ljekar pacijentu sa cerebovaskularnim inzultom napiše samo da ima cerebralno vaskularni insult, ali nedostaje ono hemiplegija, paraplegija, što može biti posljedica inzulta, pa zbog toga ide po tri, četiri puta na komisije za tuđu pomoć, njegu i invalidninu. To su razlozi. Međutim, dok sam se pripremala za ovo pitanje, nigdje, apsolutno nigdje ne mogu da nađem koje su to cifre koje dobijaju ove komore, na koji način se novac troši i jedino na stranici Državne revizorske sam našla - ljekarske komore Crne Gore. I moram reći da su to jako velika sredstva i da se potrošnja tih sredstava i te kako mora pratiti da nam se ne bi desilo ono što se već jednom desilo ljekarskoj komori, i ne samo ljekarskoj nego i ostaloj, i komori kojoj ja pripadam, u stvari komori u kojoj su moje kolege, tako da ono što sam čula i od ljekara i od ostalih zdravstvenih radnika da su iznevjerena očekivanja, ono što su očekivali od svojih komora nijesu dobili. Licence su preskupe, novac se troši na plate i honorare, kotizacije za one edukacije koje stvarno vrijede su jedna jedna i po njihova plata, pa kad tome dodate smještaj kada morate negdje oputovati, onda je to previše a bodove treba skupiti. I na tome bi trebalo i te kako poraditi. Ono što mi je zabrinjavajuće da niko, a mislim da sam dobro informisana, ni iz jedne komore ne prisustvuje javnim raspravama kada je u pitanju zdravstvena zaštita i Zakon o zdravstvenom osiguranju. Pa zar se na taj način štiti struka? E da su prisutni ne bi nam se desilo da recimo u Zakon o sportu ne uđe da se zdravstvenom zaštitom sportista bave ljekari terapeutu a ne ko zna koja lica koja nemaju adekvatane edukacije. I recimo, Ljekarska komora troši preko 50% na zarade, na honorare, pa recimo dnevnicu da bi došli iz Herceg Novog do Podgorice na neki sastanak, recimo izvršnog odbora ili ne znam neke komisije je 80 eura. Meni je to, iskreno rečeno, neprihvatljivo. Ne znam kako funkcionišu ostale komore... (Prekid)

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:00:59)

Hvala.

Izvolite, gospođo Miranović.

VESNA MIRANOVIĆ (07.11.19 12:01:06)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena poslanice,

Članom 119 Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano je organizovanje Ljekarske komore Crne Gore, Stomatološke komore Crne Gore i Farmaceutске komore Crne Gore. A članom 120 i mogućnost organizovanja komora i drugih zdravstvenih radnika na čiji rad se shodno primjenjuju odredbe ovog zakona.

Članom 122 stav 1 tačka 2 Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano je da se sredstva za rad komore, između ostalog, obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore za pokriće materijalnih troškova a članom 123 stav 2 propisani su poslovi koji se finansiraju iz budžeta Crne Gore. Članom 123 Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano je da komore kao prenesene poslove koji se finansiraju iz budžeta Crne Gore vrše sljedeće poslove: izdaju, obnavljaju, oduzimaju licence za rad i privremene licence za rad, vode registar licenci propisanih ovim zakonom, dodjeljuju broj faksimila zdravstvenom radniku, izdaju uvjerenja o činjenicama o kojima vode evidenciju, prate i analiziraju rad i uslove rada svojih članova u obavljanju zdravstvene djelatnosti, donose pravila o vrednovanju stručnih i naučnih referata i drugih vidova stručnog usavršavanja.

Ja ovdje imam podatke o finansiranju komora iz 2017, 2018. i 2019. godine, koliko je sredstava opredijeljeno za svaku komoru pojedinačno. S obzirom na to da ne postoji razlika u sredstvima koja su opredijeljena za rad Ljekarske komore u ove tri godine, mislim da je dovoljan podatak da na godišnjem nivou se za rad Ljekarske komore izdvaja iz budžeta 51.050 eura, za rad Farmaceutске komore u prvoj godini 51.950, a u 2019. godini ta cifra iznosi 40.983. Kada je u pitanju Stomatološka komora ona je imala u prvoj godini 29.999 eura, u drugoj 40.975, a u trećoj 40.983 eura. Fizioterapeutska komora od 2018. godine u prvoj godini postojanja 30.000 eura, dok je za 2019. godinu opredijeljeno 40.983 eura. Ukupan iznos na godišnjem nivou za 2019. godinu je 174.899 eura.

Kako komore imaju različit broj članova, najveći broj članova ima Ljekarska komora Crne Gore, u skladu sa tim izvršena je raspodjela sredstava za svaku od navedenih godina.

Ministarstvo ima dobru saradnju sa komorama, i nadam se da je to na zadovoljstvo svih nas, i zadovoljno je realizacijom izdvojenih sredstava. U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Ministarstvo vrši nadzor nad zakonitošću rada komora i kontrolu rada u vršenju prenesenih poslova. Intervencija vezana za finansijsko poslovanje komora je u nadležnosti, upoznata sam sa činjenicom da je Državna revizorska institucija kontrolisala rad Ljekarske komore i, koliko ja znam, dobili su pozitivno mišljenje.

Vi znate da Ministarstvo zdravlja veoma oprezno komentariše rad komora zato što bilo kakav intervencionizam koji se ne odnosi na propise, koji nije zakonit, može da dovede do nesporazuma, a nama nesporazumi sa Ljekarskom komorom nisu potrebni. Mi želimo da funkcionišemo kao jedinstven sistem, a Ljekarska komora je definitivno veoma značajan segment ove priče. Treba da znate da je Ljekarska komora u posljednje dvije godine prikupila preko 100.000 podataka, raznih podataka o našim ljekarima, i mi najzad imamo pouzdanu evidenciju o tome ko ima licencu u Crnoj Gori, ko je koje stručno zvanje stekao i na koji način je opravdao licencu koju je do sada dobio. Tako da je smatramo pouzdanim partnerom u ovoj priči a finansijsko poslovanje je teret odgovornosti njih lično. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:05:41)

Hvala, gospođo Miranović.
Dajem riječ Anki Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (07.11.19 12:05:48)

Naravno i moja je želja da Komora radi što bolje i da od rada Komore imamo interes i mi zdravstveni radnici a i građani Crne Gore, ali recimo ako se Ljekarskoj komori daje 54.000, je li tako, a u 2018. je tih 55 000 potrošeno na bruto zarade, poreze i doprinose za dvoje zaposlenih u Komori i za predsjednika Komore. Ja mislim da je 30,8% ukupnih troškova na zarade mnogo. Nemam namjeru da ja uređujem rad komora, ali mislim da taj novac može da se troši kvalitetnije, efikasnije. DRI svakako, ona samo prati proces da li su ispoštovane zakonske norme u drugom domenu, ali se ne bavi efikasnosti i efektivnošću rada Komore.

Ono što je moj predlog, novac koji se dobija iz budžeta mora se kontrolisati, upravo članovi Zakona koje ste pomenuli od 119 do 123 makar u onom dijelu koji je vaš domen trebalo bi da ti podaci budu javni. I isto tako ne vidim i druga sredstva koji uplaćuju zdravstveni radnici, recimo 190 po osnovu licenci, za druge komore ne znam koliko su prihodovale po osnovu licenci. To je sve nešto što mora biti transparentno.

Nadam se da ćete intervenisati. Nećete se kao krovna institucija valjda povući i kažete namjeru da se miješate. Krovna institucija Ministarstva zdravlja mora da se miješa u sve ono što se tiče zdravlja građana i organizacije zdravstvene zaštite, pa makar u ovom domenu što vas zakon obavezuje, i da vidimo i to da bude transparentno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:07:48)

Dajem riječ poslanici Nenezić. Izvolite.

NADA NENEZIĆ (07.11.19 12:08:05)

Poštovane kolegice i kolege, poštovana predstavnice ministarstva, građanke i građani Crne Gore,

Moje poslaničko pitanje glasi:

Šta će Ministarstvo zdravlja učiniti da riješi pitanje nedostatka ljekara opšte prakse?

Primjer ambulante u Kličevu Skupštine opštine Nikšić.

Obrazloženje:

Ambulanta je otvorena prije pet godina. Budući da u ovoj mjesnoj zajednici ima 12.000 stanovnika, ambulanta je projektovana za četiri izabrana ljekara. Od osnivanja promijenila su se tri ljekara, neki nijesu radili ni čitavu godinu. To su mahom mladi ljudi koji odlaze na specijalizacije.

Na Zavodu za zapošljavanje nema ljekara. Kako će se ovaj problem riješiti, imajući u vidu značaj preventivne zdravstvene zaštite po stanovništvo? Ovim putem izražavam zahvalnost menadžmentu Doma zdravlja u Nikšiću koji ulaže napore da obezbijedi ljekare, ali ono nije u mogućnosti da trajno riješi ovaj problem. Hvala.

VESNA MIRANOVIĆ (07.11.19 12:09:23)

Uvaženi potpredsjedniče, uvažena poslanice,

U crnogorskom zdravstvenom sistemu trenutno radi 1.860 ljekara u javnom zdravstvu ukupno 2.060, uzimajući u obzir ljekare zaposlene u privatnim zdravstvenim ustanovama, što je 3,3 ljekara na 1.000 stanovnika, dakle veoma blizu evropskom prosjeku koji iznosi 3,4 ljekara.

Nesporno je da je Vlada Crne Gore vodila odgovornu kadrovsku politiku u odnosu na brzu integraciju ljekara opšte prakse u zdravstveni sistem, bez čekanja na Birou rada i sa hitrim, stručnim napredovanjem koje je dovelo do toga da se u specijalizaciji, užoj specijalizacije u

posljednjih nekoliko godina uložilo oko sedam miliona eura.

Bez obzira na postignuto nema mjesta opuštanju, naprotiv globalni trendovi upozoravaju na puno pripravnosti kontinuirano praćenje ljudskih resursa u nastupajućem periodu sa spremnošću da odgovorimo mogućim izazovima.

Ljekar na primarnom nivou zdravstvene zaštite čuvar kapije zdravstvenog sistema. On mora da bude stručno i moralno snažan da bi njegove profesionalne i etičke vrijednosti bile prepoznate.

Ne smijemo dozvoliti da postane anonimni autoritet u očima pacijenta koji je baš njega izabrao, već mu moramo omogućiti da svoje obaveze obavlja dostojanstveno, samouvjereno, šireći pozitivne utiske o svom pozivu izabranog doktora.

Promocija vrijednosti ljekara angažovanih na primarnom nivou zdravstvene zaštite mora se sprovoditi u kontinuitetu da bi ljekari u potrazi za svojim definitivnim, profesionalnim usmjerenjem zastali, razmislili i donijeli konačnu odluku da svoj put u struci posvete primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Činjenica da ljekari iz regiona četo dolaze da rade u crnogorski zdravstveni sistem da bi radili, govori o tome da je kvalitetan odnos prema ljekarima u smislu stručnog napredovanja prepoznat i van granice Crne Gore.

Primjera radi samo u Domu zdravlja Nikšić koji pominjete do sada su angažovana četiri ljekara iz Bosne i Hercegovine i dva iz Republike Srbije, dok je dvoje napustilo privatne zdravstvene ustanove, prepoznavši sistem javnog zdravstva Crne Gore, kao povoljan ambijent za rad i profesionalni progres.

U prilog tome vaše pitanje za konkretnu ambulantu u Mjesnoj zajednici Kličevo u Opštini Nikšić koji ima 12.000 stanovnika i u kojoj je u kontinuitetu od oktobra 2013.godine kada je ambulanta organizovana za rad u prvoj smjeni radio uvijek jedan tim izabranog doktora.

Na današnji dan broj registrovanih osiguranika kod izabranog doktora u ovoj mjesnoj zajednici iznosi 1.691.

U posljednje dvije godine u ovoj ambulanti su radila tri ljekara koja su nakon nekoliko mjeseci rada u skladu sa politikom usavršavanja ljekara pošli na specijalizaciju.

Trenutni nedostatak ljekarskog kadra u ovoj ambulanti je privremenog karaktera i biće riješen na način što doktori iz matične ustanove Doma zdravlja Nikšić, tu rade po četiri sata dnevno, nakon čega nastavljaju rad u ambulanti matične ustanove. Najkasnije do kraja godine, poštujući administrativne procedure kojima podliježu strani državljani, još je jedan ljekar iz Republike Bosne i Hercegovine će biti angažovan sa punim radnim vremenom.

Molimo za strpljenje da ovaj problem trajno riješimo. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:13:01)

Hvala.

Dajem riječ poslanici Nenezić. Izvolite.

NADA NENEZIĆ (07.11.19 12:13:08)

Zahvaljujem se doktorki Miranović na iscrpnom odgovoru. Dakle, da budem eto preciznija.

Stanovnici ove mjesne zajednice su pokriveni primarnom zdravstvenom zaštitom, ali nama je potreno, pošto sam i ja stanovnica te mjesne zajednice, potrebno trajno rješenje i radujemo se što će to tako i biti. Vjerovatno, ja sam moram priznati da prvi put čujem da u odnosu na broj stanovnika ipak, mali broj pacijenata u ambulati, razlog tome je upravo ta česta izmjena tih ljekara, čak smo imali ljekare iz naše mjesne zajednice i tako dalje, to je jedna lijepa saradnja Doma zdravlja sa našom ambulantom. Međutim, vjerovatno uzrok što je mali broj pacijenata je upravo ta česta promjena, jer zaista ljekar, porodični ljekar, izabrani ljekar je baš anđeo čuvar svakog doma, veliki prijatelj svake kuće, svakog čovjeka i onda se uspostavlja jedan poseban odnos nevjerovatan odnos povjerenja između ljekara i pacijenta, a kad dolazi do promjena onda tu po malo teško je tada i ljekaru, jer on ne može baš tako jkako ste prije rekli ne liječimo nalaze, nego

liječimo čovjeka, tako da je jako teško i tim ljekarima da uspostavi taj kontinuitet u liječenju pojedinca, a još teže naravno pacijentu.

Htjela sam da postavim još jedno dodatno pitanje upravo inspirisana vašim svim ovim odgovorima.

Da li planirate da opemite ambulantu još nekim sadržajem? Na primjer nekim preventivnim programom za zdrave ili nekom laboratorijom, s obzirom da je ogroman broj ljudi, onda bi rasteretili Dom zdravlja, jer tamo su ogromne gužve svakog dana, tako da bi to zaista bilo izuzetno dobro.

U Kličeno postoji 12.000 stanovnika, to je bezmalo koliko Opština Andrijevića, Žabljak, Šavnik, to je zaista veliki broj stanovnika, tako da bi nas sve radovalo kad bi mogli da nam omogućite i ovaj dio.

U svakom slučaju veliko hvala na odgovoru.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:15:32)

Zahvaljujem poslanici Nenezić.

Gospođo Miranović, možete li odgovoriti na ovo pitanje sada, a kasnije normalno dopuniti sa još nekim preciznijim podacima. Izvolite.

VESNA MIRANOVIĆ (07.11.19 12:15:43)

U svakom slučaju broj stanovnika koji živi u ovoj mjesnoj zajednici je, upoređujući sa drugim opštinama veliki, ali je broj registrovanih pacijenata mali, znači on po standardima ne zadovoljava standard ni za jednog izabranog doktora koji je u prosjeku 2.000 registrovanih pacijenata, međutim u svakom slučaju, cijeneći opšti ambijent i mogućnost da ti pacijenti budu preusmjereni ka svojoj zdravstvenoj stanici na način koji je primjeren u smislu da pacijent dolazi kod ljekara, a u stvari ljekar prilazi njemu, to ćemo ozbiljno razmotriti. Ja ne mogu sada da vam ništa obećam, ali u svakom slučaju biće predmet ozbiljnog razmatranja u okviru Ministarstva zdravlja.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:16:41)

Hvala.

Direktorici Miranović, u skladu sa Poslovníkom, ja vas molim da ovo što ste dobili - dopunsko pitanje u formi koja je definisana u roku od mjesec dana date odgovor na dopunsko pitanje poslanici Nenezić. Hvala vam.

Hvala svima koji ste postavili pitanja koja su vezana danas za Ministarstvo zdravlja. Siguran sam da je bilo jako korisno za sve građane koji su pratili današnje zasijedanje.

Sada prelazimo na pitanja koja su vezana za Ministarstvo rada i socijalnog staranja s nama je državna sekretarka Ministarstva Vukica Jelić i ja je pozdravljam u ime svih nas i obavještavam vas da imamo tri pitanja koja su postavili poslanica: Branka Tanasijević, Maja Bakrač i Ana Nikolić.

Krećemo sa redosljedom kakav sam i rekao dajem tiječ Branki Tanasijević.

Izvolite, poslanice Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ (07.11.19 12:17:46)

Hvala vam.

Poštovani potpredsjedniče, poštovana gospođo Jelić, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

U skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Goru, ministru rada i socijalnog staranja Kemal

Purišiću postavila sam sljedeće poslaničko pitanje:

Pošto je otvaranje Centra za profesionalnu rehabilitaciju od posebnog značaja za osobe sa invaliditetom u Crnoj Gori, interesuje me koje će se aktivnosti i programi realizovati u Centru, u cilju podsticanja njihove socijalne integracije, osposobljavanje za samostalni život, zapošljavanja i uključivanja u društvene tokove?

Obrazloženje:

Pozitivno mišljenje o mogućnostima i sposobnostima osoba sa invaliditetom, koje je sve prisutnije u Crnoj Gori, doprinosi novom odnosu prema ovim licima, njihovim pravima i potrebama. Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom, koju je usvojila Generalna skupština Ujedinjenih nacija 2006.godine, kao i druga međunarodna dokumenta, utiču na podizanje svijesti o potrebi rješavanja problema sa kojima se suočava ovaj dio populacije.

Takođe, kroz promociju ljudskih prava u procesu evropskih integracija, preduzimaju se konkretne mjere da se osobama sa invaliditetom omogući što povoljniji status u različitim oblastima društvenog života. Jedna od tih mjera je i otvaranje Centra za profesionalnu rehabilitaciju, koji svojim načinom rada treba da utiče na razvijanje predrasuda i stvaranje odnosa povjerenja u mogućnosti i radne sposobnosti osoba sa invaliditetom. Pravni osnov za njihovo zapošljavanje nalazi se u Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom. Ovim zakonom se, po prvi put u Crnoj Gori, na sveobuhvatan način uređuje ova kompleksna oblast i prvi put se koristi savremena definicija invaliditeta, koja se bazira na filozofiji prava čovjeka. Odnosno, invaliditet se ne definiše samo u okviru medicinskog modela, kao oštećenje ili bolest, već u interakciji sa različitim barijerama, koje mogu da spriječe osobe sa invaliditetom da efikasno i ravnopravno sa drugim osobama učestvuju u društvu. Unaprjeđenje statusa OSI populacije me je opredijelilo da postavim ovo poslaničko pitanje, jer smatram da je najbolji i najprihvatljiviji način za njihovu socijalnu integraciju zaposlenje, a podrška realizaciji tog cilja je i otvaranje Centra za profesionalnu rehabilitaciju. Ekonomsko osamostaljivanje odnosno ekonomska nezavisnost jeste izuzetno bitan, ali ne i dovoljan uslov potpune stabilnosti i zadovoljstva osoba sa invaliditetom. Za njihov izlazak iz socijalne izolacije posebno je važno i to što se kroz poslovnu saradnju uspostavljaju socijalni kontakti, izgrađuje samopoštovanje i samopouzdanje, izgrađuje se pozitivna slika o sebi, dostojanstvo i osjećaj lične i društvene korisnosti.

Takođe, konkurentnost na tržištu rada osoba sa invaliditetom put je za dostizanje njihovog ravnopravnog statusa u društvu u kome postoje jednake šanse za sve, što je istovremeno i jedan od osnovnih postulata i ciljeva svake demokratije.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:21:01)

Hvala.

Gospođo Jelić, izvolite.

VUKICA JELIĆ (07.11.19 12:21:07)

Hvala.

Poštovani potpredsjedniče, poštovane poslanice i poslanici,

Poštovana gospođo Tanasijević, na vaše pitanje dajem sljedeći odgovor:

U cilju unapređenja položaja osoba sa invaliditetom i stvaranje uslova za izvođenje mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije Zavod za zapošljavanje Crne Gore je za potrebe Centra za profesionalnu rehabilitaciju prethodnih godina finansirao izgradnju i opremanje objekta koji se nalazi u Podgorici, na Zabjelu u ulici Princeze Ksenije 6a. U ovaj projekat Zavod je ukupno uložio blizu dva miliona eura, od čega 1,8 miliona eura za izgradnju objekta, a blizu 200.000 eura za njegovo opremanje. Nakon realizacije ovih aktivnosti, Vlada Crne Gore je donijela Odluku o osnivanju Centra za profesionalnu rehabilitaciju i odluke o imenovanju organa upravljanja i rukovođenja. Od osnivanja do danas stvarani su svi neophodni uslovi za prijem prvih korisnika i

početak realizacije mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. Donesena su opšta akta i formirane stručne službe. Centar je sertifikovan sistemom menadžmenta kvaliteta sertifikatima o ispunjenosti propisanih tehničkih i bezbjednosnih uslova za rad u kabinetu za ugostiteljstvo i ostalim prostorijama. Dobio je rješenje o ispunjenosti propisanih uslova u pogledu prostora, opreme i stručnog kadra. Dobio je licencu za rad. Sa Zavodom za zapošljavanje je zaključio ugovor o međusobnim pravima i obavezama nakon čega je uslijedio prijem prve grupe korisnika i svečano otvaranje Centra.

Dakle, nakon što su ispunjeni svi propisani uslovi u Centru su od 3. oktobra 2019.godine počele da se realizuju mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije koje su propisane Zakonom.

Shodno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom Ministarstvo rada i socijalnog staranja je utvrdilo i standarde za sprovođenje ovih mjera i aktivnosti čime je pored institucionalnog stvoren i dobar pravni okvir za ovu oblast. Naravno, Vlada Crne Gore i Ministarstvo rada i socijalnog staranja u kontinuitetu rade na unapređenju uslova za osobe sa invaliditetom. Jedna od bitnijih aktivnosti koja se trenutno u tom pravcu realizuje je izrada novog zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom kojim će se dodatno utvrditi dodatne nadležnosti Centra. Dio aktivnosti Centar za profesionalnu rehabilitaciju realizovaće u nekoliko svojih kabineta, a dio kod poslodavaca. Kabineti definisani opštim aktima Centra koji su trenutno opremljeni do nivoa potpune upotrebljivosti su kabinet za ugostiteljstvo i informatički kabinet. U kabinetu za ugostiteljstvo obezbijediće se programi osposobljavanja za poslove kao sto su kuvar, pekar, poslastičar, konobar, šanker i tome slično dok će se u informatičkom kabinetu korisnici osposobljavati za web administratora, operatera za unos podataka, radnika za administrativne poslove i druga zanimanja za koja tržište rada bude imalo potražnju. Ostali kabineti čiji je razvoj i opremanje planiran za naredni period su kabinet za hotelijerstvo, kabinet za poljoprivredu, cvjećarstvo, kabinet za tekstil, kabinet za kartonažu i kabinet za ručni rad. U Centru za profesionalnu rehabilitaciju sprovodiće se sveobuhvatne aktivnosti usmjerene na osposobljavanje i osnaživanje osoba sa invaliditetom, s ciljem njihovog održivog uključivanja na tržište rada čime se nastoji postići njihov osjećaj prihvaćenosti, profesionalne konkurentnosti i što bolje socijalne integracije i egzistencijalno materijalne nezavisnosti. Dakle, ukupne inkluzije u društvo.

Profesionalna rehabilitacija je trajan proces koji obuhvata mjere i aktivnosti usmjerene na održanje zaposlenja, napredovanje ili promjenu profesionalne karijere, i traje sve dok je osoba sa invaliditetom radno aktivna. Težićemo da Centar bude prepoznatljiv ne samo u Crnoj Gori već i šire kao institucija sa dobrim uslovima i organizacijom rada zasnovanom na visokim standardima i sa širokom lepezom razvijenih i savremenih usluga.

Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:25:15)

Hvala.

Imate pravo na komentar.

BRANKA TANASIJEVIĆ (07.11.19 12:25:24)

Poštovana gospođo Jelić, hvala vam na svobuhvatnom odgovoru. Takođe, hvala vam što ste mi odgovor dostavili u pisanoj formi, i to je manir Ministarstva koje predstavljate, a uvijek odgovor na postavljeno pitanje dobijem u najkraćem mogućem roku.

Kao što znate, ja sam više puta postavljala pitanje koja se odnose na status osoba sa invaliditetom, posebno na njihovo zapošljavanje, jer smatram da je to glavni način, da je to osnov za njihovu socijalnu integraciju, odnosno za eliminisanje socijalnih barijera koje onemogućavaju osobe sa invaliditetom da pokažu koji su njihovi potencijali, odnosno radni profesionalni kapaciteti.

Iz vašeg odgovora bih izdvojila kao izuzetno kvalitetno to što ste rekli, da se radi novi zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom.

Nadam se, i u stvari sigurna sam, da će taj zakon biti sigurno korak naprijed u odnosu na

važeće zakonsko rješenje.

Prema važećem zakonu osobe sa invaliditetom se zapošljavaju na način da je poslodavac dužan da srazmjerno broju zaposlenih zaposli i lice sa invaliditetom ili lica sa invaliditetom. To je dobro i to je dobra norma.

Međutim, u istom zakonu postoji alternativna mogućnost, a to je da ako poslodavac ne zaposli osobu sa invaliditetom da u tom slučaju je dužan da u skladu sa zakonom uplaćuje određena sredstva u Fond za profesionalnu rehabilitaciju zapošljavanja lica sa invaliditetom. Ja ću na žalost konstatovati da veliki broj poslodavaca koristi alternativni model. Nadam se da će novo zakonsko rješenje zapošljavanje osoba sa invaliditetom drugačije regulirati, odnosno da će alternativne mogućnosti se koristiti samo u izuzetnim slučajevima. Takođe, drago mi je što će predlogom novog zakona Centar za profesionalnu rehabilitaciju biti dobro pozicioniran.

Ono što želim da kažem vezano za socijalnu integraciju osoba sa invaliditetom i njihovu profesionalnu rehabilitaciju, ona je značajna kako za nezaposlene osobe sa invaliditetom tako i za zaposlene. Za nezaposlene jer oni kroz različite obuke o kojima ste vi govorili, stiču vještine, znanja i kompetencije koje će ih učiniti konkurentnim na tržištu rada, što je jako važno, a za zaposlene je takođe bitno jer oni kroz vještine koje stiču profesionalnom rehabilitacijom oni nastoje da zadrže svoje zaposlenje, da napreduju u njemu i da stvore profesionalnu karijeru kako ona njima odgovara. Prema tome, otvaranje centra u Crnoj Gori je veliki korak. Ja smatram to jednim od najvažnijih dešavanja u posljednje vrijeme, jer je on već od 9. oktobra od kako je otvoren počeo da realizuje određene programe. Osobe sa invaliditetom steće će određena znanja koja će ih učiniti konkurentnim na tržištu rada. Prema tome, jako je važno što će se djelatnost u narednom periodu proširiti. Ja želim da ovo zaključim na način da jedan model kakav je Centar za profesionalnu rehabilitaciju sigurno će biti na korist osobama sa invaliditetom, ali i poslodavcima i državi Crnoj Gori.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:28:48)

Zahvaljujem poslanici Branki Tanasijević.

Prelazimo na sljedeće pitanje koje postavlja poslanica Maja Bakrač.

Izvolite.

MAJA BAKRAČ (07.11.19 12:29:01)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovana gospođo Jelić, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Na osnovu Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru tj. gospođi Jelić, sam postavila sledeće poslaničko pitanje:

Kada su u pitanju dnevni centri, kako je zakonom propisano plaćanje boravka u centrima tj. koji su kriterijumi za učešće korisnika, roditelja, odnosno srodnika u plaćanju troškova usluge podrške za život u zajednici?

Kao i što svi ovdje znamo, prvi Dnevni centar u Crnoj Gori otvoren je 2004. godine. Dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju organizovani su kao javne ustanove socijalne i dječje zaštite čiji su osnivači opštine. Njihova djelatnost je prvenstveno dnevni boravak, socijalizacija djece sa smetnjama u razvoju i njihova inkluzija u zajednici. Cilj Dnevnog centra se zasniva na zaštiti promociji i unapređenje prava djece sa smetnjama u razvoju, njihovoj socijalizaciji, integraciji u zajednici, osposobljavanje za samostalnost u dnevnim aktivnostima u skladu sa očuvanim sposobnostima, kao i unapređenju kvaliteta života djece mladih sa smetnjama u razvoju.

Od kad postoje dnevni centri oni su značajno olakšali kako život djece tako i život čitave porodice. U Crnoj Gori je do sada osnovano 13 dnevnih centara i to je za svaku pohvalu. Dnevni centri su osnovani u Bijelom Polju, Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom, Plavu, Ulcinju, Cetinju, Rožajama, Danilovgradu, Podgorici i Bijeloj u sklopu Dječjeg doma. U 13 dnevnih centara koliko sam ja došla do informacije imamo 248 korisnika i otvaranje ustanova ovog tipa pokazuje stepen

društvene odgovornosti i Ministarstva i Vlade, kao i njihovu posvećenost da se unaprijedi život kako djece tako i čitave porodice.

Zašto sam postavila ovo pitanje iz razloga što postoje određene nejasnoće kada su u pitanju tj. možemo reći ili nedovoljna informisanost samih građana kada su u pitanju usluge podrške za život u zajednicu tj. finansiranje istih na koji način je to zakonom regulisano i šta je ono što mora da snosi Vlada šta Ministarstvo šta lokalne zajednice šta između ostalog oni koji su korisnici samih dnevnih centara. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:31:25)

Hvala, poslanice Barkač.
Izvolite, gospođo Jelić.

VUKICA JELIĆ (07.11.19 12:31:33)

Poštovana poslanice Bakrač,
Na vaše pitanje dajem sledeći odgovor:

Članom 154 stav 3 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti propisano je da se sredstva za usluge socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju i putem učešća korisnika, odnosno njihovih srodnika koji su dužni da ih izdržavaju, donacija, poklona, zavještanja, legata, osnivanjem zadužbina i fondacija i dr., u skladu sa posebnim zakonom.

Član 158 istog zakona propisuje učešće korisnika u troškovima usluga, a navedenim članom u stavu 1 propisano je da korisnik, roditelj, odnosno srodnik koji je dužan da izdržava korisnika i drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo plaćanje učestvuju u plaćanju usluge svim svojim primanjima, prihodima, imovinom, izuzev primanja ostvarenih po osnovu materijalnog obezbjeđenja, dodatka za djecu, jednokratne novčane pomoći, primanja po osnovu nagrada i otpremnine za odazak u penziju. Kriterijume i mjere za učešće korisnika, roditelja, odnosno srodnika u plaćanju troškova koje obezbjeđuje država propisuje nadležni organ državne uprave.

Takođe, Zakonom je propisano da korisnici mogu ostvariti pravo i neposrednim ugovaranjem korišćenja usluge, odnosno da korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik, usvojilac, staralac ili hranitelj može neposredno odabrati pružaoca usluge i sa njim zaključiti ugovor o korišćenju usluge, ako u cjelosti učestvuje u troškovima usluge.

Za lica koja nisu u mogućnosti da učestvuju u troškovima usluga sredstva se obezbjeđuju u budžetu države, odnosno budžetu opština.

Pravilnikom o kriterijumima i mjerilima za učešće korisnika, roditelja odnosno srodnika u plaćanju troškova usluga podrške za život u zajednici, savjetodavno-terapijskih i socijalno-edukativnih usluga i usluga smještaja članom 3 propisano je da korisnik, roditelj, odnosno srodnik koji je dužan da izdržava korisnika učestvuje u plaćanju troškova usluga podrške za život u zajednici i savjetodavno-terapijskih i socijalno-edukativnih usluga u zavisnosti od visine prihoda i primanja ostvarenih u mjesecu koji prethodi mjesecu ostvarivanja prava na uslugu, i to:

- 1) do 130 eura ne učestvuje u plaćanju troškova usluge;
- 2) od 130 eura do 190 eura, učestvuju u troškovima usluge sa 5%;
- 3) od 190 eura do 250 eura, učestvuju u troškovima usluge sa 10%;
- 4) od 250 eura do 310 eura, učestvuju u troškovima usluge sa 20%;
- 5) od 310 eura do 370 eura, učestvuju u troškovima usluge sa 30%;
- 6) od 370 eura do 430 eura, učestvuju u troškovima usluge sa 40%;
- 7) od 430 eura do 490 eura, učestvuju u troškovima usluge sa 50%.

Kada je u pitanju usluga Dnevnog boravka Minisatarsvo rada i socijalnog stranja je 23. februara 2017. godine donijelo je rješenje o utvrđivanju cijene usluge dnevni boravak u iznosu od 150,00 eura mjesečno.

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora i u toku vršenja nadzora utvrđeno je da u Dnevnim centrima u kojima se pruža usluga dnevnog boravka za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju i mlade nijesu

primijenjene prethodno navedene norme, koje se odnose na učešće korisnika u troškovima usluga, i shodno tome je dat rok za postupanje u skladu sa citiranim propisima, sa čime su roditelji korisnika ove usluge upoznati.

Kada su u pitanju prava djeteta sa smetnjama u razvoju, ista su propisana Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti i pored prava na uslugu dnevnog boravka može ostvariti pravo na: pravo na dodatak za njegu i pomoć u iznosu od 67,50 eura ili pravo na ličnu invalidninu u iznosu 184,05 eura u zavisnosti od zdravstvenog stanja, pravo na dodatak za djecu, pomoć za vaspitanje i obrazovanje koje se odnosi na troškove smještaja i prevoza u ustanovu za obrazovanje i vaspitanje. U skladu sa Zakonom o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom, kao korisnik lične invalidnine ili dodatka za njegu i pomoć zajedno sa pratiocem ostvaruje pravo na naknadu troškova putovanja u međumjesnom prevozu za 12 vožnji u toku godine.

Roditelj, odnosno staratelj djeteta korisnika lične invalidnine ima pravo na mjesečnu naknadu bez obzira na prihode porodice u iznosu od 199,34 eura, a takođe i roditelj koji ima dva ili više djeteta korisnika dodatka na njegu i pomoć ima pravo na ovu navedenu mjesečnu naknadu za svako dijete pojedinačno. Roditelji navedene djece mogu osvariti i pojedina prava iz oblasti radnih odnosa.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:36:14)

Zahvaljujem gospođi Jelić.

Pravo na komentar ima poslanica Maja Bakrač.

MAJA BAKRAČ (07.11.19 12:36:23)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažena gospođo Jelić, hvala vam na odgovoru.

Mislim da smo na ovaj način dobili baš onaj odgovor koji je bio neophodan i korisnicima i roditeljima, odnosno starateljima koji su negdje bili u nedoumici kada su u pitanju plaćanje usluga za podršku za život u zajednici.

Ono što moram da kažem vi ste ovdje ponovili da se vodi računa o tome da se, i zakonom je to propisano, pored prava na uslugu dnevnog boravka ostvaruju pravo na dodatak za njegu i pomoć na ličnu invalidninu zavisno od stanja, pravo na dodatak na djecu, pomoć za vaspitanje i obrazovanje koje se odnosi troškove smještaja, prevoz u ustanovu i tako dalje. Sve ovo je za svaku pohvalu jer Vlada Crne Gore samim tim i Ministarstvo rada je dobro dresirala put za rješavanje ovih veoma važnih i osjetljivih pitanja, mogu tako da kažem, i unapređenje položaja osjetljivih kategorija je prioritet Vlade i tako treba i da ostane. Ovo su pitanja kojima svi trebamo da se bavimo, ja sam naročito zainteresovana za ova pitanja iz razloga što sam negdje bila i usko vezana profesionalno za ovu kategoriju lica, pa samim tim i unapređenje u ovoj oblasti me dodatno ohrabruje kad pravimo korak naprijed.

Ono što moram kažem, je da je negdje važno reći i potencirati da uvijek kada se unapređuje ova oblast je neophodno uključiti sve one koji su direktni učesnici, tj. korisnici u ovom slučaju dnevnih centara, jer samo na taj način možemo doći do najboljih rješenja, a njihovu korist. Na kraju moram da kažem i da pohvalim Opštinu Nikšić koja je napravila dodatni iskorak, kada su u pitanju dnevni centri i otvorila odjeljenje za osobe sa invaliditetom iznad 27 godina i to je za svaku pohvalu i mislim da je ovo važan iskorak za Opštinu Nikšić i za Crnu Goru i vjerujem da će vođeni primjerom Nikšića i druge opštine raditi na tome da u što kraćem roku obezbijede boravak i za osobe iznad 27 godina. U svakom slučaju zahvaljujem na odgovoru.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:38:44)

Zahvaljujem se poslanici Maji Bakrač.

Dajem riječ poslanici Ani Nikolić. Izvolite, poslanice Nikolić.

ANA NIKOLIĆ (07.11.19 12:38:55)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Koristeći svoje poslaničko pravo za postavljanje tih poslaničkih pitanja, ja sam se opredijelila da svoje pitanje uputim baš Ministarstvu rada i socijalnog staranja, a generalno i juče i danas moja pitanja se odnose upravo na suzbijanje sive zone, kad je u pitanju rad i promet roba na našem tržištu. Ono što je Vlada napravila u zadnje dvije godine je iskorak kad su u pitanju ove mjere i kad je u pitanju ova borba i front na kojima se ipak prave veliki pomaci. Kako smo juče čuli od uvaženog ministra finansija, gospodina Radunovića, Izvještaj koji je Komisija za suzbijanje sive ekonomije na nivou Crne Gore dostavila Vladi i usvojila pokazuju baš iskorak na svim domenima. U kontekstu te priče postoji jedna lijepa priča koja je prisutna u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, a to je prezentacija jednog lijepog projekta koji su prezentovali evropski eksperti, Evropske komisije, kao jedno od linija podrške zemljama i u razvoju i u razvijenim zemljama, pa tako i kod nas u Crnoj Gori. To je projekat "sistem vaučera", projekat se tako zove. Njega primjenjuju i razvijene zemlje i mislim da je primjer Belgije prezentiran kod nas u Crnoj Gori. Zaista sam postavila pitanje ministru Purišiću, odnosno danas uvaženoj državnoj sekretarki Jelić, da nam prezentira šta znači taj projekat, koju populaciju radno sposobnog stanovništva Crne Gore obuhvata, kakva je uloga Vlade Crne Gore u realizaciji tog projekta i koji su vremenski okviri kada bi taj projekat mogao da počne da se realizuje kod nas u Crnoj Gori? Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:40:51)

Zahvaljujem.

Gospođo Jelić, imate riječ.

VUKICA JELIĆ (07.11.19 12:40:57)

Uvažena poslanice Nikolić, na Vaše pitanje dajem sledeći odgovor:

U cilju efikasnije saradnje nadležnih organa, veće transparentnosti i snažnije saradnje sa drugim institucijama i poreskim obveznicima, Vlada je formirala Komisiju za suzbijanje sive ekonomije u čijem sastavu su predstavnici organa nadležnih za sprovođenje mjera u borbi protiv sive ekonomije. Kao jedan od resora nadležnih za borbu protiv sive ekonomije Ministarstvo rada i socijalnog staranja je apliciralo za dobijanje ekspertske podrške preko ... instrumenta što je Evropska komisija odobrila. U zajedničkoj komunikaciji Evropske komisije i predsjednika Ministarstva rada i socijalnog staranja izabrana je Belgija, država koja je razvila mehanizme za borbu protiv sive ekonomije i rada na crnom. Iskustva Belgije predstavili su eksperti koji su boravili u Crnoj Gori. Učesnici ekspertske misije bili su predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Socijalnog savjeta, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstva finansija, Poreske uprave, Uprave za inspeksijske poslove i Uprave carina. Ekspertska misija je predstavila način na koji funkcioniše sistem vaučera za domaćinstva i lokalne usluge u Belgiji. Predstavljeni su organizacioni modeli, ciljevi, ovlašćene aktivnosti, ključni akteri, budžetske implikacije i statistički podaci. Eksperti su tokom prezentacije ukazali da su korisnici vaučer sistema nisko kvalifikovani, dugoročno nezaposleni radnici, migranti, zatim žene koje su opterećene kućnim poslovima i starija lica. Aktivnosti u domaćinstvima se odnose na čišćenje kuće, pranje i peglanje, šivenje, pripremanje jela. Aktivnosti van kuće se odnose na kupovinu namirnica, prevoz osoba sa smanjenom pokretljivošću i slično.

Kada govorimo o društvenom uticaju "vaučer sistema" i efektima na socijalna davanja prije šeme o vaučer uslugama procenat onih koji rade bio je 35,6%, a nakon uvođenja šeme o vaučer uslugama procenat je bio 43,8%, što znači da se povećao broj radno aktivnog stanovništva. Smanjio se broj neaktivnih lica na način što je prije uvođenja šeme o vaučer sistemima iznosio

30%, a nakon uvođenja vaučer sistema 13,2%. Posmatrajući efekte na socijalna davanja i tržište rada može se konstatovati da se procenat socijalnih davanja znatno smanjio i prije uvođenja šema iznosio 35,8%, a nakon uvođenja vaučer sistema smanjio se na 25,9%, što znači nekih desetak procenata.

Primjenjivanje ovog modela "vaučer sistema" ima prednosti, kao što su: podržava veće zapošljavanje žena, omogućavajući zaposlenim ženama podršku za pomoć u obavljanju neophodnih kućnih poslova, omogućava legalizaciju poslova koji su u zoni sive ekonomije, štiti zaposlene u kome su najčešće žene omogućavajući im regularan radno pravni status, zdravstveno socijalnu zaštitu i penzijski staž, smanjuje opterećenje na socijalne fondove jer značajan broj zaposlenih po ovom modelu je prethodno bio korisnik socijalne zaštite. Takođe, postoje i određeni rizici. Sistem zahtijeva ulaganje jer se subvencionira dio bruto zarada zaposlenih. Eksperti angažovani u ovoj misiji istakli da sistem vaučera potencijalno nudi mogućnost za rješavanje pitanja na koja je ukazala i crnogorska Komisija za suzbijanje sive ekonomije i relevantne institucije. Ova mjera je prvobitno urađena da olakša kombinaciju rada i porodičnog života, borbu protiv sive ekonomije u službi domaćinstva. Preduslov za uspjeh programa jeste visok stepen organizacione sposobnosti vladinih institucija i uslužnih preduzeća. Preporučuje se da Crna Gora uradi analizu o promjenama, izmjenama, odnosno da se usresredni na optimalno funkcionisanje u crnogorskom kontekstu koji se razumljivo razlikuje od belgijskog. Zaključak belgijskih eksperata jeste da bi kolege iz Crne Gore trebalo da pokrenu Pilot projekat, kako bi kroz praksu na malom primjeru procijenili da li implementacija ovog sistema odgovara crnogorskom tržištu rada. Takođe, kod realizacije prelažu ekspertsku podršku kroz tining projekat.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja analizira predstavljeni "vaučer sistem", imajući u vidu da njegova puna primjena podrazumijeva prilagođavanje zakonodavnog okvira, stanovišta smo da bi pokretanje i realizacija Pilot projekta pokazala kolike efekte ovakva mjera može da donese za smanjenje sive ekonomije i uređenje crnogorskog tržišta rada.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:45:30)

Hvala gospođi Jelić.

Pravo na komentar ima poslanica Ana Nikolić. Izvolite, poslanice Nikolić.

ANA NIKOLIĆ (07.11.19 12:45:37)

Hvala, potpredsjedniče.

Ja zahvaljujem zaista na ovoj prezentaciji, mislim da je ovo što smo čuli i što su čuli građani, posebno građanke Crne Gore, zaista jedan divan projekat koji želim da ohrabrim kao poslanica ovoga visokog doma, naravno, sa svim svojim kolegama i koleginicama, da krenete u realizaciju projekta koji će pokazati kakvi će efekti biti, a sigurno će biti pozitivni efekti, jer nema razaloga da ne budu. Borba za suzbijanje crnog tržišta na tržištu rada je i problem u razvijenim zemljama, upravo ovakav sistem pokazuje na koji se način vrlo praktičan, fin i umjeren i oni bore sa tim problemom. Ono što je kod nas jako važno jeste što bi realizacijom ovakvog projekta, i ako se bi se on implementirao u legislativi i tako primijenio u životu, omogućio da se određena populacija definitivno apsorbuje sa tog sivog tržišta rada, da im se omogući legalan rad, a pogotovu kad je u pitanju, kao što ste naveli, posebna grupa gdje su uglavnom žene prisutne, niskokvalifikovane osobe, a i starije osobe.

Ono što je jako važno jeste da bi se u tom kontekstu priče pomoglo i radno sposobnim ženama u Crnoj Gori da negdje pomire tu radnu i porodičnu obavezu svoju, tako da negdje budemo zadovoljni i pruži se šansa svima da imaju veći životni standard. U ovom kontekstu priče, gdje podržavam potpuno da krenemo u implementiranje tog projekta ja ću pomenuti danas i sa jakim pijetetom i zadovoljstvom da se ovaj vikend dešava treći vikend kada, uglavnom, naše dame u Crnoj Gori i žene koje u trgovini imaju teču slobodnu nedelju. Zaista mislim da su uživale prethodne dvije nedelje u svojim porodicama, sa svojom djecom u okruženju na pravi način onako

kako je trebalo, posle mnogo mnogo godina. Svima im želim i dalje da to bude tako u budće, da se mi potrudimo ovdje da taj zakon zaista bude implementiran na pravi način u životu i stvarnosti i da ništa neće moći da ga ugrozi, da im se ta prava više umanje na novi način ili ponovo. Prema tome, ono što hoću da kažem, da se Vlada Crne Gore svojim koordinisanim radom upravo bori da suzbije crno tržište, da se i na ovaj način podigne kvalitet nivoa života građana Crna Gore, nije kvalitet samo u visini zarade koja je jako važna i bitna, nego je kvalitet i u načinu života, a narodna nedelja i ovaj projekat, odnosno ako zaživi ovakav sistem borbe protiv crnog tržišta upravo podiže kvalitet života, posebno radnih žena u Crnoj Gori.

Iskoristiću još jedan minut, uvaženi potpredsjedniče, ja se pridružujem čestitkama gradu Nikšiću, a za njihov Dnevni centar i ono što su oni otvorili odeljenje za 27+ godina šticeenika, ali ću da iskoristim priliku i da kažem i da na Cetinju mi imamo isto tako, da je među prvima i on otvoren. Naš Dnevni centar u Cetinju jako uspješno radi i fino radi i mi imamo odeljenje u okviru tog centra koje jeste za šticeenike starije od 27 godina. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.11.19 12:49:12)

Zahvaljujem poslanici Ani Nikolić.

Na ovaj način smo završili pitanja koja su se postavljala u okviru Treće posebne sjednice Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019.godini. Podsjetiću vas da je ova sjednica trajala pet dana, da smo imali šest pitanja koja su bila postavljena premijeru i 85 pitanja koja su postavljena članovima Vlade. Zahvaljujem svima koji su svojim pitanjima dali mogućnost da građani Crne Gore budu upoznati sa određenim aktuelnim stvarima koje su vezani za poboljšavanje kvaliteta života građana u Crnoj Gori.

Sada ću dati pauzu desetak minuta, jer ćemo nakon toga nastaviti Drugu sjednicu Drugog redovnog zasijedanja u skladu sa rasporedom koji je juče dostavio generalni sekretarijat. Hvala vam.